ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 1 ԱՊՐԻԼ — DIMANCHE 1 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7644 — 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3355

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԶԱՏԻԿ Է, ԱՐԹՆՑԷ՛Ք

Զատիկ մը եւս կը տօնենք օտարութեան մէջ, առանց փոթորկածայն ցնցումներու: Առանց արիւնալանդ մղձաւանջի:

Խաղաղութի՛ւն է եւ ազատութիւն: Անհամար բազմութիւններ կը խայտան չուրջդ: Ճամբուդ վրայ:

Դուն ալ մէկ մասնիկն ես այդ զանգուածին:

Զատիկ է եւ գարուն: Վերածնութիւն:

Որքան ալ հեռու ըլլաս հայրենի հողերէն, քու հոգիդ ալ կը թրթռայ:

Կը յիշես երէկը՝ իր ցնծութեան կանչերով, բայց նաեւ անլուր տառապանքներով: Աղի - լեղի յիշատակներ կ'աղնտեն մարմինդ:

Եւ սակայն, բնազդաբար կը բարձրացնես գլուխդ, ըսելու համար, — Այդ բոլորը անցան, պատրաստուինք լաւագոյն օրերու համար:

Զատիկ է, — պղպանչան վերանորոգման: Հանդիսաւոր կոչ՝ հաւատքի եւ աշխատանքի:

Վերանորոգման այդ ճիգին մէջ բաժին ունինք ամէնքս ալ, ո՛ւր որ ալ գտնուինք: Ընկերային ո՛ր աստիճանին ալ հասած ըլլանք:

Ոչ մէկ խտրութիւն սեռի, տարիքի, դաւանանքի:

Նոր գոյամարտ մըն է որ կը մղենք, բոլորովին տարբեր պայմաններու մէջ:

Ամէնէն համեստն ալ կրնայ ճրագ մը վառել ինքնապաշտպանութեան Տաճարին վրայ: Կամ ճեղք մը փակել:

Տարուան բոլոր եղանակներէն ոչ մէկը այնքան կը խօսի մեր սրտին՝ որքան գարունը եւ իրմէ անբաժան Զատիկը:

Գարունը եւ Զատիկը այլապէս խոր իմաստ մը ունին մեզի համար:

Այդ եղանակին հետ կապուած է սկիզբը Հայաջինջ Սարսափներուն, 1915 Ապրիլ 11/24: Փլուզո՛ւմ ...

Ո եւ է ժողովուրդի մէջ, միայն այս պարագան պիտի բաւէր լռութեան դատապարտելու բոլոր խորթ ձայները եւ ծուռ-բերան կանչերը:

Միայն այս պարագան ամբողջ քարոզ մը կ'արժէ, արթնցնելով քնացողներն ու քնացնողները:

Ի վերջոյ պիտի ըմբռնե՞նք թէ Աթոռները ժողովուրդին համար են եւ ոչ թէ ժողովուրդը՝ Աթոռներուն:

Կարելի չէ Հայ. Եկեղեցի փրկել բիւզանդական վէճեր սանձելով, աթոռամարտ սարքելով կամ ամբոխին կեր ճարելով:

Եթէ աւանդական «Ռռնալուայ»ն ո՛ր եւ է արժէք ունի, ապա բարձրաստիճան կոչուած կղերին կ'իյնայ խոնարհիլ օրէնքին եւ տրամաբանութեան առջեւ, փոխանակ ամբոխին գլուխն անցնելու, չարաչար գործածելով Էջմիածնի Հայրապետին բարեմտութիւնը կամ քաշքշ լեցնելով Լուսաւորչի կանթեղին մէջ:

Վերջապէս ըլլան թէ անվերապ, Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրութեան առթիւ սարքուած տնաքանդ ժխորին յառաջապահները եւ վերջապահները պէտք է երկաթագիր արձանագրեն իրենց առտուան աղօթագրքին կամ թերթին ճակատը.

— Հայկական Արտասահմանը ոչ հողեւոր հօտ է, ոչ փարախ, ոչ ալ փորձադաշտ:

Ով որ կը ժխտէ կամ կը խախտէ այս տարրական գիտելիքը, նոյնին գործով կը վնասէ ոչ միայն տարագիր բազմութեանց, այլեւ Մայր Աթոռին եւ Հայրենիքին շահերուն:

Զատիկ օրով, թող պայծառատեսութեան փորձ մը կատարեն դիմակաւոր խաչակիրները, զանազանելու համար չարն ու բարին:

Արթնցէ՛ք, այլապէս, անգամ մը եւս չարախինդ քրքիջներ պիտի արձակէ դաւադիր թշնամին: Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈՒՌՆ ԿՌՈՒՆԵՐ ԱԼԺԷՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ բուռն կռիւներ տեղի կ'ունենան Ալժերիոյ գլխաւոր կեդրոններուն մէջ: Ֆրանսական օդանաւերը կը ռմբակոծեն Կոստանդինի շրջանին ապստամբները, որոնք աշխուժացած են այս օրերս: Այս գործողութիւնները մեծ կորուստներ պատճառած են ըմբոստներուն: Սպանուածներէ եւ վիրաւորներէ զատ, ձերբակալուած են 150 ըմբոստներ:

Քապիլի շրջանին մէջ ալ կարեւոր գործողութիւն մը կատարուեցաւ, մասնակցութեամբ ցամաքային ուժերու եւ օդագօրքի: Ապստամբները հետապնդուեցան մինչեւ իրենց թաքստոցները:

Տեղական թերթերու թղթակիցները կը գրեն թէ զինուորական իշխանութիւնը արտակարգ ճիգ մը կը փորձէ բոլոր տրամադրելի միջոցներով: Առջի օր ամէնէն արիւնալի կռիւները տեղի ունեցան եւ ըմբոստները 100 — 200 հոգի կորսնցուցին: Այս վերջինները ալ հետզհետէ կը սաստկացնեն դիմադրութիւնը, վնասական հարուածներ տալու համար, ֆրանսական բռնահանուր յարձակողականէն առաջ: Այսպէս, շարունակ թակարդներ կը լարեն մասնաւորապէս Թլեմսենի շրջանին մէջ: Միւս կողմէ, ահաբեկչական ձեռնարկներ կը կատարեն [illegible] դրաւեցնելով ոստիկանական ուժերը: «Ազատագրութեան բանակը» ծանր սպառնալիքներ կ'ուղղէ խլամ ոստիկաններուն եւ անոնց ընտանիքներուն, ինչպէս գի յայտնեն տեղեկատուներուն անունները: Ցարդ կրցած են ճարել կարգ մը [illegible]: Բոլոր տեղեկատուներն ալ անմիջապէս կը պատժուին: Ըմբոստները քրիստոնէական տուներէն ալ կ'օգտուին, անակնկալներ սարքելու համար:

× Մարոքի «Ազատագրութեան բանակ»էն երեսուն երիտասարդ ցեղապետներ Ռապաթ երթալով, ծնրադիր հպատակութիւն յայտնեցին Սուլթանին, որ գոհունակութեամբ ողջունեց զանոնք իբրեւ իր «հաւատարիմ հպատակները»: Այս մոլուսաւոր ցեղապետները, որոնք 25–30 տարեկան են, եկած էին Ֆէսի շրջանէն եւ Ֆրանսացիներուն դէմ կը կռուէին երկար ատենէ ի վեր: Սուլթանը ճառ մը խօսելով ջերմապէս գնահատեց անոնց «ճիգերը հայրենիքին եւ գահուն համար» եւ ըսաւ թէ իրենց գործունէութիւնը պիտի կազմէ «պատմութեան ամէնէն գեղեցիկ էջերէն մէկը»:

× Հիւս. Ֆրանսայի Լոնկվի քաղաքին մէջ գործադուլ մը սարքած էին 200 Ալժերիացի բանուորներ, ազգայնական ցոյցերով: Այս առթիւ ընդհարում մը տեղի ունեցաւ, երեք ոստիկաններ վիրաւորուեցան եւ 150 ցուցարարներ ձերբակալուեցան: Ոստիկանութիւնը յաջողեցաւ վերահաստատել բարեկարգութիւնը, հետապնդումներ կատարելով բանուորական որձարաններու, ճաշարաններու եւ ննջարաններու մէջ: Կալանաւորներուն վրայ գտնուեցան ածելիներ, դանակներ եւ մուրակներ:

Նոյն օրը Վալանսիէնի մէջ ալ 200 Ալժերիացիներ ցոյց մը սարքած էին, բայց ոստիկանութիւնը արագօրէն ցրուեց: Յիսուն հոգի պահականոց առաջնորդուեցան:

× Մարոքի Սուլթանը Մատրիտ պիտի երթայ յառաջիկայ շաբթու, սպանիական շրջանին միացումը եւ անկախութիւնը խնդրելու համար: Կ'ըսուի թէ Սպանիա ընդունած է միացման սկզբունքը եւ կը մնայ ճշդել կարգ մը մանրամասնութիւններ: Ֆրանսան արդէն ընդունած ըլլալով անկախութիւնը, հարցին լուծումը աւելի կը դիւրանայ:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԲՈՂՈՔԸ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԵՒ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԴԷՄ

Արտաքին գործերու նախարարը, Պ. Փինօ առջի օր ունկնդրութեան ընդունելով Փարիզի սուրիական եւ լիբանանեան դեսպանները, բողոքեց Արաբական Դաշնակցութեան վերջին զեկոյցին դէմ, որ կը դատապարտէր ֆրանսական քաղաքականութիւնը Հիւս. Ափրիկէի մէջ: Նախարարը ցաւ յայտնեց որ այսպիսի յայտարարութիւն մը հրատարակած են ճիշդ այն ատեն երբ ինք կը պատրաստուէր այցելելու երկու երկիրները, երկուքն ալ աւանդականօրէն միացած Ֆրանսայի հետ՝ մշակութային եւ տնտեսական կապերով:

Այս պայմաններուն մէջ, հաւանական է որ նորէն յետաձգուի նախարարին այցելութիւնը:

× Փարիզի կիսապաշտօնական օրկանը, «Լը Մոնտ» իր երէկուան խմբագրականով նոյնպէս կը քննադատէ Արաբական Դաշնակցութեան զեկոյցը, որուն համաձայն արաբական երկիրները «բոլոր միջոցներով պիտի աջակցին Ալժերիոյ ժողովուրդին»:

× Ուաշինկթընի հրէական դեսպանը նոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարին օգնականին հետ, ամերիկեան զէնքեր ստանալու համար: Տեսակցութենէն ետք դեսպանը գոհ կ'երեւար, բայց մերժեց որեւէ պատասխաններ տալ իրեն ուղղուած հարցումներուն: Զրոյցի մը համաձայն, ամերիկեան կառավարութիւնը յայտնած է թէ սկզբունքով կ'ընդունին որ Իսրայէլ պէտք ունի նոր զէնքերու, իր պաշտպանութեան համար:

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ՍԻՈՆԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ

Գահիրէի թերթերը կը գրեն թէ երեք ամիս վաղոնի խորհրդակցութիւններ կատարելէ ետք, արաբական մասնաւոր յանձնախումբերը ծրագիր մը յօրինած են, քարոզչական ճակատ մը կազմակերպելու համար սիոնականութեան դէմ: Այս առթիւ հրատարակուած յայտարարութիւնը կ'ըսէ. —

— «Սիոնականութիւնը սուտ լուրեր կը տարածէ արաբական երկիրներու մասին: Արաբ քարոզչական բանակը սահմանուած է պայքարելու սիոնական ազդեցութեան դէմ եւ կը բաղկանայ երեք խմբակցութիւններէ: Առաջինը պիտի կազմուի բոլոր ուսանողներէն, գիւանագէտներէն, պաշտօնական հիւպատոսներէն, Եգիպտոսի եւ արաբական երկիրներու խլամ հաստատութեանց անդամներէն: Երկրորդը պիտի բաղկանայ 150·000 անդամներէ, — օտար երեսփոխաններ, նախարարներ, բարձր պաշտօնատարներ, արհեստակցական միութեանց վարիչներ, միջազգային կազմակերպութեանց եւ գլխաւոր թերթերու ներկայացուցիչներ, անթելի եւ հեռատեսիլի խօսնակներ են: Եգիպտոսի կամ արաբական աշխարհին վերաբերեալ բոլոր հրատարակութիւնները օրը օրին պիտի ղրկուին այս անդամներուն: Երրորդ խմբակցութիւնը պիտի բաղկանայ արաբական երկիրներու բոլոր տեղեկատու դրասենեակներու վարիչներէն եւ աշխարհի բոլոր Արաբներէն: Մեծ գումար մը տրամադրուած է այս նոր կազմակերպութեան»:

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ բարեկամութեան դաշնագիր մը կնքեց Եմէնի հետ: Մոսկուա մեքենաներ եւն. պիտի ղրկէ այդ արաբական երկրին, փոխարէն ստանալով հողագործական արտադրութիւններ:

ՇՈՒԷՏԻ վարչապետը կը ծանուցանէ թէ հիւլէական մասնագէտներ պիտի ղրկէ Խ. Միութիւն, Անգլիա եւ Մ. Նահանգները, ուսումնասիրութիւններ կատարելու համար: Վարչապետը Մոսկուա կը գտնուի այժմ:

ՀԻՆ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Կանաչ վիթխարի ընկուզենու տակ,
Իրանց հասակի կարգով ծալպատակ,
Միասին բազմած,
Մի շրջան կազմած,
Քէֆ էին անում
Եւ ուրախանում
Մեր հսկայ պապերն ու մեր հայրերը՝
Գիւղի տէրերը:

Մենք, առոյգ ու ժիր գեղջուկ մանուկներ,
Երբէք դասընկեր,
Նրանց առաջին գլխաբաց կանգնած,
Ձեռքներս խոնարհ սրտներիս դրած,
Զիլ, ուժեղ ձէնով նրանց բաժակին
Տաղ էինք ասում:

Երբ զուարթաձայն մեր երգը լռեց,
Մըռայլ թամադէն բեխերն ոլորեց,
Նրա հետ վերցրին լիք բաժակները
Բոլոր մեծերը
Ու մեզ օրհնեցին. — «Ապրէ՛ք, երեխէ՛ք,
Բայց մեզ պէս չապրէ՛ք»...

Ժամանակ անցաւ, նրանք էլ անցան,
Զուարթ երգերս վըշտալի դարձան.
Ու ես յիշեցի մեր օրը լալիս,
Թէ մեզ օրհնելիս
Ինչու ասացին. — «Ապրէ՛ք, երեխէք,
Բայց մեզ պէս չապրէք»...

Խաղաղութի՛ւն ձեզ, մեր անբախտ պապեր,
Ձեզ տանջող ցաւը մեզ էլ է պատել:
Այժմ տըխրութեան թէ քէֆի ժամին,
Մենք էլ՝ օրհնելիս մեր զաւակներին՝
Ձեր խօսքն ենք ասում. — «Ապրէք երեխէք,
Բայց մեզ պէս չապրէք»...

ՅՈՎՀ. ԹՈՒՄԱՆԵԱՆ

ԱՅՍՕՐ, ԶԱՏԻԿ

Այսօր, Կիրակի առաւօտ հանդիսաւոր քառաձայն պատարագ Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին:

ԿԸ ՊԱՏԱՐԱԳԷ ԵՒ ԿԸ ՔԱՐՈԶԷ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.

★

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ առաւօտ ժամը 11ին, Հայրապետը ծաղկեպսակ մը կը դնէ Անծանօթ Զինուորին դամբարանին վրայ: Ժամադրավայր՝ Ավընիւ տէ Շան զ'Էլիզէի եւ Մարսոյի անկիւնը:

★

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ժամը 20ին ճաշ ի պատիւ Հայրապետին, Փալէ տ'Օրսէ: Ճաշագին 2200 ֆրանք: Արձանագրուիլ եկեղեցւոյ դիւանատունը մինչեւ երեքշաբթի ցերեկ: Հեռաձայն Էլիզէ 67-03:

ԿԻՊՐՈՍԻ ԹՆՃՈՒԿԸ

Տեղական թերթի մը թղթակիցը կը բացատրէ թէ Մեծն Բրիտանիա ծանր մտահոգութեան մը մատնուած է, Միջին Արեւելքի կացութեան հետեւանքով: Այս է պատճառը որ կ'ուզեն պահել Կիպրոսը: «Այս հողին մէջ բրիտանական կայսրութիւնը այսօր չունի աւելի հաստատուն զինակից քան Թուրքիան: Իսկ իր ներկայութեան դէմ ճակատ յարդարած է Յունաստան, իբրեւ օժանդակ ունենալով Արաբական Դաշնակցութիւնը եւ անոր ամէնէն զօրաւոր անդամը՝ Եգիպտոս: Դեռ երեք տարի առաջ, մարեշալ Փափագոս կը հաւկնէր թէ Անգլիա ռազմական խարիսխներ պիտի ունենայ Կրետէի եւ Կիպրոսի մէջ, պայմանաւ որ Յունաստանի վերադարձնէ Կիպրոսը, որոշ պայմանաժամի մը մէջ: Այս տարի Աթէնք վճռական պայմաններ կը դնէ որոնք անընդունելի կը համարուին Լոնտոնի մէջ: Այդ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԲԱՑԱՌԻԿ ԴԱՎԹՅԱՆ

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ...

Ստամպատիպ կամուրջ մը կ՚երթայ Ալտուղ մը...

Ո՛չ, ոչինչ կը մնայ ինձմէ։ Ամէն ինչ ինծի կը պարտի իր գոյութիւնը։ Ես եմ անոնց հայրը, ես եմ անոնց ստեղծիչը։ Ես եմ անոնց Աստուածը։ Ես եմ անոնց Յիսուս Քրիստոսը։ Ես եմ անոնց Սուրբ Հոգին։ Ես եմ անոնց Երրորդութիւնը։ Ես եմ անոնց Ամենակալը։ Ես եմ անոնց Ամենակարողը։ Ես եմ անոնց Ամենագիտունը։ Ես եմ անոնց Ամենուրեքը։ Ես եմ անոնց Յաւիտենականը։ Ես եմ անոնց Անսկիզբն ու Անվախճանը։ Ես եմ անոնց Ալֆան ու Օմեգան։ Ես եմ անոնց Սկիզբն ու Վախճանը։ Ես եմ անոնց Առաջինն ու Վերջինը։ Ես եմ անոնց Ճշմարիտ Աստուածը։ Ես եմ անոնց Կենդանի Աստուածը։ Ես եմ անոնց Աստուածը։ Ես եմ անոնց Տէրը։ Ես եմ անոնց Թագաւորը։ Ես եմ անոնց Ամենայն Թագաւորներու Թագաւորը։ Ես եմ անոնց Ամենայն Տէրերու Տէրը։ Ես եմ անոնց Ամենայն Աստուածներու Աստուած

ՍՈՒՍԱՆԻԿ

(ՊԱՏՄՈՒԱԾՔ Ե.ԿԹ, 364 – 400)

Ա.— ՈՐ ՆՈՑՈՍ ԾՆՈՂՔ Ե ՄՈՎՍԵՍՈՒ Ի ՊԱՐՍԿ ՊԱՏՃ

*

Մեր դիմաց նստած էր մի ծեր կին՝ ճերմակ մազերով, որ իր ծոցին էր սեղմել մի տասնհինգ տարեկան աղջիկ, որ ամբողջ ժամանակ լաց էր լինում, ու մայրը նրան հանգստացնում էր։ Ես ուզում էի հարցնել, թե ինչ է պատահել, բայց չհամարձակվեցի։ Ինձ թվում էր, թե ամեն մի խոսք, որ ես կասեի, կարող է նրանց ավելի վշտացնել։ Ես նայում էի նրանց ու մտածում էի, թե ինչ կարող է լինել։ Ինչ-որ մեծ դժբախտություն էր պատահել նրանց։ Ես ուզում էի իմանալ, թե ինչ է եղել, ինչ է պատահել, ինչ է կատարվել, որ մայրը այդպես լաց է լինում, իսկ աղջիկը այդպես ողբում է

« ՅԱՌԱՋ »Ի ՅԱՋՈՐԴ ԹԻՒԸ

Զատկի արձակուրդին առթիւ, «Յառաջ»ի յաջորդ համարը լոյս կը տեսնէ Չորեքշաբթի :

պայմաններէն մէկն է՝ տրամադրելի խարիսխները չգործածել Արաբներուն դէմ : Ահա թէ ինչու գործակցութիւն մը հաստատուած է Յունաստանի եւ արաբական աշխարհին միջեւ :

× Թուրքիոյ արտաքին գործերու նախարարը, Ֆուատ Քէօփրիւլիւ պատասխանելով ամերիկեան թերթի մը հարցումներուն, հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ.

— Մենք համոզուած ենք որ ինքնօրինութեան սկզբունքը չի կրնար գործադրուիլ ամէն տեղ եւ մանաւանդ Կիպրոսի մէջ: Կղզին շատ մօտ է Անատոլուի եւ կենսական կարեւորութիւն ունի անոր պաշտպանութեան տեսակէտով: Ասկէ զատ Թուրքիա եւ Կիպրոս պատմական կապերով կապուած են իրարու հետ եւ հարիւր հազար Թուրքեր կ'ապրին հոն: Կիպրոսի գոյավիճակը ճշդուած է Լոզանի դաշնագրով: Որ եւ է փոփոխութիւն կ'ենթադրէ դաշնագրին փոփոխութիւնը :

ՍԹԱԼԻՆԱՄԱՐՏ

Եուկոսլաւիոյ կարմիրներուն մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Հունգարիոյ նախկին արտաքին նախարարին՝ կախաղան հանուած Ռայքի անմեղութեան հաստատումը: Այս մահապարտին եւ անոր ընկերներուն դէմ սարքուած դատը կապ ունէր Թիթոյականութեան հետ, եւ այժմ կը հաստատուի որ ամբողջովին չինծու էր :

× Սթալինամարտը կը շարունակուի բոլոր արբանեակ երկիրներուն մէջ: Առաջին անգամ ըլլալով, Մարտ 30ին Չինաստանի կարմիրներն ալ իմացան թէ կուսակցութիւնը պայքար բացած է Սթալինի դէմ, «հրէշային»ցտնելով անոր փառամոլութիւնը: — Մ. Նահանգներու նախորդ նախագահը, Թրումըն, հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ.— «Սթալին խենդ չէր, երբ իրեն հետ կը խօսէի Փոցտամի մէջ: Բայց վարպետ ստախօս մըն էր: Իրեն հետ խօսելէ երեք ամիս վերջը դրժած էր բոլոր համաձայնութիւնները»:

Անգլիոյ համայնավար կուսակցութիւնն ալ ժողովի հրաւիրուած է, քննելու համար 20րդ համագումարին որոշումները եւ Սթալինի պարագան: Ռումանիոյ համայնավար կուսակցութիւնը եւս ինքնաքննադատութեան փորձեր կը կատարէ:— Լոնտոնի խորհրդային դեսպանատունը վար առնելով Սթալինի լուսանկարը, անոր տեղ դրաւ Լենինի պատկերը :

Խորհրդային բանաստեղծները այժմ ալ փառաբանական տաղեր կը ձօնեն Լենինի, որ մոռցուած էր Սթալինեան «անձի պաշտամունք»ի օրերուն:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ժողովրդական բանակը իր առաջին զօրահանդէսը կատարեց Պերլինի մէջ, բոլշեւիկեան համագումարին փակման առթիւ:

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ հանրուցեալ առաջնորդը, Կանտի, որ երէկ «աշխարհակալութեան գործիք» մը կը համարուէր Խ. Միութեան մէջ, այժմ դարձած է «ականաւոր անձնաւորութիւն մը՝ որ վարեց Հնդկաստանի ազգային ազատագրութեան շարժումը»: Վարկի այս վերահաստատումը կը ծանուցանէ Խ. Միութեան Գիտութեանց Ակադեմիայի արեւելեան ուսմանց տնօրէնը, Ալեքսանդր Կուպեր: Այս առթիւ ըսենք թէ Խ. Միութեան Համայնագիտարանին 1952ի տպագրութեան մէջ Կանտին ներկայացուած է իբրեւ «հեղինակը յետադիմական քաղաքականութեան մը եւ սնապաշտ՝ առեւտրականներու փաշխառուներու ընտանիքէ մը »:

ՍՈՒՐԻԱ դեսպանութիւն մը հաստատեց Չեխոսլովաքիոյ մէջ:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ նոր դահլիճը վստահութեան քուէ ստացաւ 14ի դէմ 24 ձայնով, չորս ժամուան վիճաբանութենէ մը ետք :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ Փետուր ծանրութեանց ախոյեան Շերիֆ Համիա կէտերով յաղթեց Ամերիկացի Քոմթայի, ուրբաթ գիշեր Նիւ Եորքի մէջ:

ԶԱՏԿԻ արձակուրդին առթիւ պաւառ մեկնած են 1.700.000 հոգի: Փարիզ եկած են 250.000 օտար շրջիկներ :

Խ. ՄԻՈՒԹԵՆԷՆ խումբ մը լրագրողներ եկան Փարիզ, ինչպէս եւ կրկէս մը որ ներկայացումներ պիտի սարքէ:

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէին:

Ապրիլ 14, շաբաթ, Սոսիէթէ Սավանթի մէջ :

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հայ Գրողներու Ընկերակցութիւնը յառաջիկայ Ապրիլ 15ի կիրակի օրը, կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Սորպոնի մէջ, կը տօնէ անմահն Կոմիտասի ծննդեան 85ամեակը :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Ապրիլ 8, Նոր Կիրակի, Ազգային Մեծ Սգատօն 8–12:

Ս. Պատարագի արարողութիւնները կը կատարուին մասնակցութեամբ Մայր Եկեղեցիի երկսեռ երգչախումբին, բազմաձայն, ղեկավարութեամբ Պ. Վ. Սարգսեանի: (ԿՆԻՔ)

ԼԻՈՆ

Նոր Կիրակի, 8 Ապրիլ.— Սկզբն. ժամերգութեանց առաւօտ ժամը 8.30ին:

Կը խնդրուի յարգոյ հասարակութենէն որ, հաճին նաեւ խղճալինի իրենց մասնակցութիւնը բերելու համար անցնին խորհրդարան ու արձանագրուին նուիրատուութեան գումարով մը:

ԶԱՐՍԱՅՃԱՔՑԻՆԵՐՈՒ ԽՆՋՈՅՔԸ

Համաչարսանճագի Հայր. Միութեան մասնաճիւղը կազմակերպած է ընտանեկան խնջոյք հաւկթախաղ, Զատկի առթիւ, Ապրիլ 8ին, Յոյներու սրահը, 5 ր Պոնըփուա: Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ :

ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՅԱՆ

Հայ Կարմիր Խաչի Օգն. Մարմինը կը յայտարարէ թէ այս տարի ալ պիտի ընդունի իր օդափոխութեան կայանին մէջ 7 – 12 տարեկան մանուկներ, մանչ եւ աղջիկ: Հետեւաբար կը յանձնարարենք ծնողքներուն որ այժմէն կատարեն արձանագրութիւնները, որպէսզի հարկ եղած կարգադրութիւնները ըլլան:

Արձանագրութեան համար դիմել Հայ Կարմիր Խաչի Օգն. Մարմնի Կեդրոնը, 15 րիւ Ժան Կուժօն, Փարիզ, ամէն երկուշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտ, ժամը 10 – 12, ինչպէս նաեւ մեր մասնաճիւղերուն :

× Կ. Խաչի Օգն. մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է երկու հազար ֆրանք Պ. Ա. Աթալյահէ, փոխան ծաղկեպսակի, վաղամեռիկ փոքրիկն Սերժ Չիփենկիրեանի կսկծալի մահուան առթիւ: Ս. Զատկի տօնին առթիւ շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Առաքել Թաթուլեանէ հազար ֆրանք :

CAFÉ ORIENTAL

Torrifié et Moulu Journellement
garanti pur
Trois qualités — Trois prix
840—960—1160 Fr. le kilo

CAFÉS MARNA

24, Rue du Frg. Montmartre,
PARIS (9)

MORY et Cie

SERVICE VAUQUELIN

Միակ արտօնուած տունն է ծրարներ ղրկելու համար ՀԱՅԱՍՏԱՆ
(U. R. S. S.)

Հաստատութիւնը արտօնուած է ՄԻԱՑԵԱԼ ԱԶԳԵՐՈՒ ԴԵՐՍՏԻՆ ԸՆԿ. ղրկելու պաշտօնական հաւաքներով, եւ զործածուած հագուստներ՝ շատ յար գինով

RUE ST VINCENT DE PAUL
Paris 10e. Tél. TRU 72-60 Poste 80

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆ
ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ: Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան:

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ :

Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Կը խօսին Վեր. ԽԱՅԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Գրիգոր Սավալեան, Տէր եւ Տիկին Անդրանիկ Սավալեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Խաչէրեան (Լիոն), Տէր եւ Տիկին Յովսէփ Խաչէրեան (Լիոն), Տէր եւ Տիկ. Բարսեղեան (Լիոն) խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր, մեծ մօր, զոքանչին եւ իրենց խնամիին՝

ՏԻԿԻՆ ԼՈՒՍԻՆ ՍԱՎԱԼԵԱՆԻ
(70 տարեկան)

մահը, , Մարտ 26ին, իր բնակարանին մէջ:

Յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ Մարտ 27ին, Վալըրուայի գերեզմանատունը (Թեռէ, էն):

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Եղիպտացի կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր խումբերը այս չարաթ ժամը 20.30ին, Պարպոթ սրճարանի վերնայարկը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ
ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ԾՈՄԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ՇԱԲԱԹԻՆ ԱՌԹԻՒ

Տէր եւ Տիկին Քէչիշեան, Քրիստինէ եւ Սիլվի Եալընձեան 2000ական ֆրանք, Նաճարեան երկու հազար, Մկրտիչ Գապանճեան հազար, Տիկին Սերճանեան եւ Տիկին Արապեան հազարական:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

Պ. Նուպար Յովհաննէսեան 3000 ֆր.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Վարչութիւնը որոշած է Փարիզի Լսարանին մէջ տրուած դասախօսութիւնները կրկնել արուարձաններուն մէջ :

Առաջին անգամ ըլլալով, Պ. ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ պիտի խօսի Իսի լէ Մուլինօ, Խրիմեան վարժարանի սրահին մէջ, այս չարաթ, ժամը 21ին: Նիւթ ունենալով իր անտիպ գործերը:

Մուտքը ազատ է :

THÉATRE ANTOINE 14, Bd de Strasbourg

Métro Strasbourg St, Denis et Château d'Eau

ՀԱՅ ՊԱՐԸ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԲԵՄԻՎՐԱՅ

16 Ապրիլ երկուշաբթի ժամը ճիշդ 20,45ին

Երեւանի մէջ իր արուեստը կատարելագործելէ ետք, Փարիզ վերադարձած ծանօթ պարուհի՝

ԱԼԻՍ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Կուտայ իր անդրանիկ ելոյթը

ինքնատիպ մենապարերով եւ իր իսկ կազմած Սեւան պարախումբով

ընկերակցութեամբ նուագախումբի:

Կը մասնակցի ՆԱՅԻՐԻ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Գ. ԵԱՆՊԷԿԵԱՆի:
Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Դուռները պիտի փակուին պարերու ընթացքին:
Տոմսերու գիներ 600, 400 եւ 250 ֆրք դիմել՝ Օ. Պ. 83 րիւ տ'Ապուքիր:

ՍԻՐԵԼԻ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԱՅՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն եռև ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քաղաքի կեդրոնին մէջ — 27, Rue d'Aubagne, Marseille

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :
Պալքանեան բաշքավալ եւ ճերմակ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները եւ բոլոր պահածոները
(պամիա, եալանճի տոլմա, վարդի անուշ, եւն.):
Պոլսական լաքերտա, չիրոզ, թարամա, պաստրմա, սուճուխ, Ամասիոյ պամիա:
Ռուսական խաւիար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան ալանդերներ (Թուրշիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ

Ապսպրանքներ կ'ընդունուին ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ՃԱՇԱՐԱՆ ԽԱՐ

Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԻԽԱՆԵԱՆ

*

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne

(Rue Marbeuf) PARIS (8e)

Téléphone BAL. 31 - 21

(Métro: F. D. Roosevelt)

*

Հաճելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «շաշլիք», «քարսքի»

*

BAR AMERICAIN

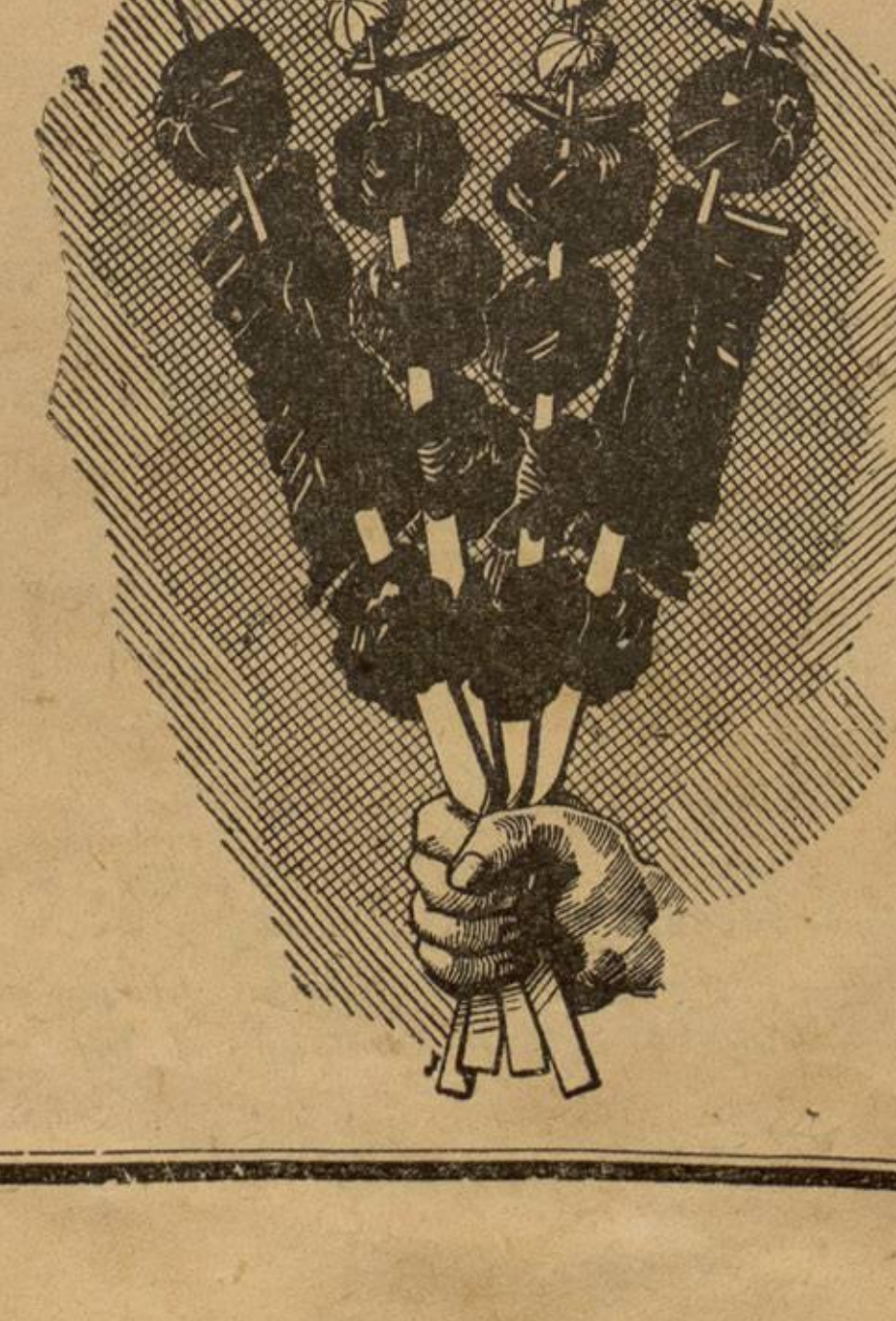

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԱՊՐԻԼ • MERCREDI 4 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7645 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3356

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՍԹԱԼԻՆԱՊԱՏՈՒՄ

•

Երբ ողջ էր, հասար հասարի վրայ դի – զեցին, իր վառքը երգելու համար :

Կը թուի թէ նոյնքան պատկառելի ղէպ մը պիտի կազմեն վարկաբեկիչ հրատա – րակութիւնները, իբրեւ հետեւանք Մրուշ – չեան կատարած յայտնութեանց :

Ծակաւին պարզուած չեն բոլոր վարա – կները, եւ մէջազգային մամուլը ամէն օր չընդալից մերկացումներ կը կատարէ, տիմաւելով աւելի կամ նուազ վաւերա – կան ապրիւրներու վրայ :

Աբբանեակ երկիրներու մէջ, ամէնէն կծու ախտաճանաչումը կատարեցին Լե – հաստանի եւ արեւելեան Գերմանիոյ հա – մայնավար դէմքերը :

Վարչապետ կուոմոկական օրկանը, « Թրիպունա Լուառւ », Սթալինը կ'ան – ուանէ «արիւնոտուա բռնակալ մը, որուն մեծամոլութեան զոհ զացին բազմաթիւ անկեղծ համայնավարներ» :

Եւ այժմ ամբողջ Ռ. Միութեան մէջ վրոյց կը ջրջի թէ «Հանճարեղ»ը սպա – ւած էր նոյն իսկ իր երկրորդ կինը, կա – տաղութեան նոպայի մը մէջ :

Մտանգստանքը ախտաբանական վոր ձեր ալ կը կատարէ, ապացուցանելու համար թէ Սթալին վարակուած էր սուր – քաղաստութեան ղացումով եւ կը տառա – պէր բուռն հալածախտէ մը :

Վարկաբեկումը այնքան ծաւալած է որ, իրաւկիներ կը հաւատան թէ Սթալինի ամբիոնը այլուր պիտի փոխադրուի, որպէս զի անոպարա մոայ Լենինի յիշատակը…

Արդէն իսկ վեց հազար հրապարակային ժողովներ գումարուած են ամբողջ Ռ. Միութեան մէջ, Մարտ ամսուան ընթաց – քին, լուսաբանելու համար հանրային կարծիքը՝ եղած զղրզոյքին մեղադրանք – ներու մասին :

Մոսկուա ուշադրութիւն դարձուցած է մանաւորապէս Վրաստանի վրայ, ուր ազգայնական արտայայտութիւններ երե – ան եկան վերջերս, Սթալինի դէմ բաց – ուած պայքարին առթիւ :

Ինչո՞ւ զարմանալ, երբ տարիներ եւ տարիներ վրայի բռնապետը կը փառա – բանուէր իբրեւ «աշխարհի Ուղեղը եւ Սիրտը, տիեզերքի Հայրապետութիւնը եւ ժո – ղովուրդներու Հայրը, Կովկասի ձիւնա – փառ կատարը, ազատչի Աստղը, գրե – րու իմաստութիւնը, պատմութեան մե – քենաւորը » :

Բանաստեղծները իրաւ կը հրմշկէին , բարձունքէ բարձունք թռցնելու համար դինքը : Ո՛չ մէկն Ռ. Միութեան կեդրոնէն մինչեւ ծայրագաւառ Երեւանի, այլեւ լուսացնցուղ Գարլիլի մէջ (Ազգակոն) :

Կուռքը յղփացաւ ու յղփացաւ աշխար – հի բոլոր լեզուներով :

— « Աստղերը կը հպատակին Ֆու կամ – ֆիդ : Ֆու անքաղդատելի հանճարդ մին է – չեւ երկինք կը քարձրանայ : Ֆու թափան – ցուդդ կը չափէ ովկիանոսին խորութիւն – ները», (Մըցքի) :

Եւ այսօր, բերնէ բերան կը պատմուի թէ Մրուշչեան քանի մը անդամ վղձկեցաւ, երբ դեկուցում կատար : Երբ կը նկարագրէր թէ ի՛նչ ահուդողի կը մատնուէր, Սթա – լինի ներկայացած ատեն, միշտ մտածե – լով,— ազդեօք ողջ պիտի մնա՞մ …

Հիմա որ դեռնէ դեռին կը զարնուին կուռքը, իբրեւ դեղձաթաւ եւ ոճրադործ, չէ՞ք հարցներ .

—Ա՛յ «ռեւոլուցիոն» քաջեր, երբ հրդէը այնքան «սխալներ» ու ոճիրներ կը դոր – ծէր մեռ քան տարի, ո՞ր կոլխոզին մէջ մոռցեր էիք մուրճն ու մանգաղը :

Բռնակալը, որքան ալ արիւնռւա , կրնա՞ր այդքան անմեղ արիւն լակել ա – ռանց իր ջրջապատին քար լուութեան կամ հլու հպատակութեան …

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈՒՌՆ ԿՌԻԻՆԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷ

•

Ի ՀԱՐԿԻՆ ՆՈՐ ՋՕՐԱԿՈՉ

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ կառա – վարութիւնը սկզբունքով համաձայնած է ի հարկին ղինքի տակ առնելու 1953–2ի եւ 1951 – 2ի տրամադրելի զինուորները , մինչեւ 24·000 հոգի, վեց ամսուան հա – մար : Միեւնոյն ատեն կամաւորներ պիտի ռազմանպրութին եւ մաս մը զինուորներ պիտի առնուին մայր երկրի բանակէն :

Բուռն կռիւներ տեղի ունեցաւ չարաթ եւ կիրակի : Օրանի չրջանին մէջ կառա – վարութիւնը ոչ նուազ քան հանուած բլա – լով , կառավարիչը պաշարման վիճակ յայտարարեց : Նոյն օրը 47 ըմբոստներ սպաննուեցան եւ քանի մը հարիւր ալ դե – րի բռնուեցան : Ամէնէն կատաղի կռիւը մղուեցաւ Պոնի մէջ, տեւելով 24 ժամ : Դործողութենէն կը մասնակցէին օդանա – ւերը :

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ ահաբեկչական արարքները հետզհետէ յաճախագոյն կը դառնան : Զինուորական կարաւան մը թակարդը ինկաւ եւ հինդ զինուորներ սպաննուեցան , Թլեմսենի մէջ (Օրան) ռումբ մը պայթեցաւ սինեմային մէջ : Երկու հոգի մեռան, 30 հոգի վիրա – ւորուեցան :

Արաբական երկիրները նոր ձեռնարկներ կը ծրագրեն, ուժ տալու համար Ալժե – րիոյ դատին : Արաբական Դաշնակցու – թիւնը նիստի հրաւիրուած է ապրիլ 5ին : Օրակարգի առաջին խնդիրը պիտի կազմէ Ալժերիան :

Սուրիոյ վարչապետը, Սայիտ էլ Կալի, որ միեւնոյն ատեն արտաքին գործերու նախարարն է, կոչ մը ուղղեց հինդ պե – տութեանց, խնդրելով «արագօրէն մէջա – մտել, վերջ տալու համար Ալժերիոյ և – ղերական կացութեան» : Վարչապետը կը խնդրէ Մ. Նահանգներու, Մեծն Քրիտա – նիոյ, Ռ. Միութեան, Իտալիոյ եւ Եու – կոսլաւիոյ ներկայացուցիչներէն իրենց կառավարութեանց հաղորդել Սուրիոյ խոր մտահոգութիւնը կացութեան ծան – րացման առթիւ : Եւ կը հրաւիրէ վերոյիշ – եալ պետութիւնները համոզել, Ֆրանսան որ խաղաղ միջոցներու դիմէ, «Ալժերիոյ ժողովուրդին օրինաւոր պահանջներուն հանդէպ » :

Նոյն աղբիւրին համաձայն, ուրիշ արա – բական երկիրներ ալ դիմում պիտի կա – տարեն այդ ուղղութեամբ :

× Փարիզի Ալժերիացիները ցոյց մը սարքած էին չարաթ օր, հետեւելով մաս – նաւոր ազդ-ջնչանի մը : Ոստիկանութիւնը միջամտելով բազմաթիւ ձերբակալու – թիւններ կատարեց Պարպէսի, Սէն Մի – շէլի եւ ուրիշ թաղերու մէջ : Կիրակի օր ալ երկու ցոյցեր սարքուած էին Կառ տիւ Նորի եւ Կոպլէնի մէջ, բայց նոյնպէս ար – դիլուեցան : Շարաթ օր Մ'էդոն Լաֆիթի չրջանին Ալժերիացիները թափօր մը կազ – մեցին, ապտյնական նշաններ արձակե – լով : Հիւսիսային նահանգներուն մէջ , Լիլ, Ռուպէ եւն. քաղաքներուն Ալժերիա – ցիներն ալ իրլրտումներ կը ցուցնեն պար – բերաբար : Վալանսիէնի մէջ ձերբակալ – ուեցան ասանկակ մը Ալժերիացիներ երբ դրամ կը պահանջէին սրճարանի մը յա – ճախորդներէն, զէնքի սպառնալիքով :

× Ալժերիացի ուսանողներու միութի – նը, որ աւելի քան հազար անդամ ունի, դռնփակ ժողովի մը վերջ յայտարարու – թիւն մը հրատարակեց, Ալժերիոյ անկա – խութիւնը պահանջելով :

Շոինէտի վարչապետը, Էրլանտէր, որ Մոսկուա գացած էր, անցեալ չարաթու պի – տի այցելէր նաեւ Վրաստան եւ Հայաս – տան :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՓԱՐՈՋԸ ՋԱՏԿԻ ԱՈՒԹԻՒ

Ամպամած Զատիկ մը անցուցինք այս տարի : Բայց եւ այնպէս մեծ բազմութիւն մը խռնուած էր փարիզի Հայոց եկեղեցին եւ դրան առջեւ : կարելի չէր ներս մտնել, իսկ դուրս մնացած բազմութեան մէկ մա – սը արարողութեանց կը հետեւէր տանա – րին ետեւը զետեղուած բարձախօսով : Օրուան պատարագիչն էր Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, Վազգէն Ա., որուն կը սպասաւորէին առաջնորդ Սեբուհէ եպիս. եւ բահանաներ :

Երգեցողութիւնները տեղի ունեցան բա – ռաձայն, դեկավարութեամբ Պ. Ա. Պար – թեւեանի :

Այս առթիւ կաթողիկոսը ոչեղուն քա – րոզ մը խօսեցաւ, հետեւեալ բովանդա – կութեամբ .—

« Նոր յուզումով կը բերեմ ձեզ այս պա – հուս մեծ ուրախութը Յարութեան եւ՝ողջու – նեմ լաւագոյն մաղթանքներով եւ հայրա – պետական օրհնութիւններով : Այս պա – հուս Մայր Տաճարին մէջ ալ, բազմադար – եան Ս. Էջմիածնի կամարներուն տակ եւ կամարներէն անդին, ձեր հարա – զատները հաւաքուած կը տօնեն Ս. Զա – տիկը :

Մենք կը հաւատանք Քրիստոսի Յարու – թեան, մեր ժողովուրդը կը հաւատայ ա – նոր չնորհներուն, կը հաւատանք թէ մար – դիկ Յիսուսով կ'ապրին : Յիսուս իր հը – րաշագործական գործունէութեան ընթաց – քին մտածեցաւ աղքատներուն եւ զրկուած – ներուն, մխիթարութիւն բաշխեց, յոյս եւ հաւատք ներչնչեց եւ մեռելներուն կեանք տուաւ : Մանաւանդ խօսեցաւ ճշմարտու – թեան, արդարութեան մասին : Խօսեցաւ բոլոր բռնակալներուն դէմ, որոնց լուծին տակ կը հեծէին ժողովուրդները 2000 տարի առաջ եւ լուսաւոր նոր կեանքի ճա – նապարհ մը բացուեցաւ : Սակայն չարին ուժերը նիւթեցին անոր դէմ, որ մինակն էր եւ անպաշտպան, չունէր ոչ իսկ ընկեր մը : Բայց զրուած է որ չարն ալ իր գրու – մին պէտք է հասնի անդունդը գլորուելէ առաջ : Յիսուս ալ բոլոր դառնութիւննե – րը կրեցէ հաք խաչը բարձրացաւ, եւ ծա – նրը քար մըն ալ դրին որ այլեւս բնաւ չյայտնուի :

… Երկու հազար տարիէ ի վեր մարդ – կային գնդող միտքը կ'ուզէ դիտնալ թէ ինչպէս յարեաւ : Պահ մը նիւթին կնիքը քակուեցաւ եւ ուղին է որ ազատ յարու – թիւն առաւ եւ անցաւ յաւիտենական ար – ժէքներու աշխարհին մէջ :

Քրիստոս իր յարութեամբ կ'ըսէ .— Ո՛վ մարդ, դուն սովորական արարած մը չես, դուն ժառանգորդն ես յաւիտենականու – թեան, դուն ունակ ես, որ երբ արթն – նան աշխարհի կը յաղթեն :

Յիսուս իր յարութեամբ կ'ըսէ,— Ո՛վ մարդ, դուն իրականութիւն մըն ես և ա – զատ ես, ոչ մէկ չղթայ չի կրնար քեզ կապահել :

… Ամէն ղերեզմանէ անդին յարութիւն մը կայ :

Ես չեմ կրնար չողեկոչել մեր եկեղեցին եւ հայ ժողովուրդը որուն կեանքը նման է Յիսուսի կեանքին, եւ ատոր համար է որ մեր ժողովուրդը հաւատարիմ կը մնայ Աւետարանին : Ներքին ձայնով մը հասկը – ցաւ թէ ինքն ալ խաղալ կեանք մը ապրե – լու սահմանուած է ինչպէս Յիսուս նահա – տակուեցաւ եւ դողգոթան բարձրացաւ եւ սակայն Յարութիւնն ալ եղաւ իր բաժի – նը, իր յարութեամբ նոր կեանք մը յո – րինեց :

Հայ ժողովուրդը քիչերէն է որ կը հաս – կրնայ խաչելութեան, մահուան եւ յա – րութեան մեծ խորհուրդը :

Մեր կեանքի ճանապարհները այսօր լու – սաւորուած են վերստին եմենք իրրեւ եկե – ղեցի եւ ժողովուրդ կ'աշխատինք մեր հին վէրքերը ամոքել և պատրաստել ամենայն Հայոց Ս. եկեղեցի եւ հայրենիք մը ապա – գայ սերունդներուն համար : Մեր եկեղե – ցին եւ ժողովուրդը վերածնունդի չրջան մը սկսած են ապրիլ : Երանի թէ հոգեւոր լոյսով մը կարենայինք տեսնել մեր ճամ – բան : Երանի թէ տեսնէինք եւ այն հոլի – զոնը որ բաց է :

Կը հաւատամ որ մեր Ս. եկեղեցւոյ եւ ժողովուրդին վրայ առաւօտ մը իջած է եւ ոչ ոք պէտք չէ աչքերը փակէ :

Մեր եկեղեցին ալ իր ժողովուրդին հետ նահատակուեցաւ, իբրեւ կազմակեր – պուած վարչական մարմին :

Այսօր մեր առջեւ կը բացուին բոլոր հնարաւորութիւնները վերակազմութեան աշխատանքին մէջ : Պէտք չէ տկարանանք : Այս վերածազկման ճամբուն վրայ, վեր – ատ եմ թէ ոչ ոք ետ պիտի նայի, պէտք է ձեռք ձեռքի յառաջ ընթանանք հաւատ – քով, յոյսով :

Պիտի փափաքէի որ բոլորս այսպէս մը – տածենք, ղղանք եւ գործենք, թէ հայրե – նիքի եւ թէ Սփիւռքի մէջ : Այս է փրկու – թեան ճամբան : Առաջին անդամն է որ Ա – մենայն Հայոց կաթողիկոսը ձեր մէջն է : Այս բոլոր խօսքերս ընդունեցէք իբրեւ սրտի խօսքեր, իբրեւ պատգամ :

Մենք կատարենք մեր պարտականու – թիւնը պատուով եւ արժանի գտանենք աստուածային օրհնութեան եւ լուսաբնակ նախնեաց :

Շնորհաւորելով Զատիկը, երկար օրեր կը մաղթեմ եւ ձեր գործերուն յաջողու – թիւն : Զմտնենք ձեր սուրբ հատարքը , ձեր մայր երկիրը, Էջմիածինը, որուն հո – գեւոր զաւակներն ենք բոլորս » :

ՄԱՂԿԵՊԱԿ ԱՆԾԱՆՕԹ ՋԻՆՈՒՈՐԻՆ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը երէկ առաւ ժամը 11·30ին ծաղկեպատակ մը դը – րաւ Անծանօթ Զինուորի դամբարանին վրայ, ի ներկայութեան մեծ բազմու – թեան մը որուն մէջ կընշմարուէին պաշ – տօնական անձնաւորութիւններ . կարգա – պահութեան կը հսկէր Կամաւորներու Միութիւնը : Կառավարութեան կողմէ ներ – կայ էր Փարիզի զինուորական կառավա – րիչին փոխանորդը՝ զօր. Վինթեր :

ՋԱՏԻԿԸ ՄԱՐՍԷյԼԻ ՄԷՋ

Կիրակի առաւ Մարսէլիոյ Սէն Վէն – սան տը Փօլ եկեղեցին (Ռեֆորմէ) լեց – ուած էր հոծ բազմութեամբ մը , լսելու համար հայածէս քառաձայն պատարագը որուն կը նախագահէր վերապայծառ Տը – լէ : Ներկայ էին Ֆրանսացի եւ հայ բազ – մաթիւ անձնաւորութիւններ , որոնց մէջ անդրծովեան նախարար եւ Մարսէլիոյ քաղաքապետ Կասթոն Տէֆէլի ներկայա – ցուցիչը : Այս առթիւ վերապայծառ Տըլէ խօսեցաւ յուզիչ քարոզ մը, յիչելով հայ ժողովուրդին տառապանքները : Կը պա – տարագէր վերապայծառ Կարապետ Ծ. Վ. Ամատունի : Երգեցողութիւնը կատարեց Լեւոնեան վարդապետի Վիէնի երգչա – խումբը :

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Այսօր, չորեքշաբթի իրիկուն, ժամը 7ին,

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ

պիտի քարոզէ Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս-Պետ – րոս եկեղեցին :

Հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ որոշեալ ժամէն առաջ :

ՁԱՇ Ի ՊԱՏԻՒ ԱՄԵՆ. ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ի պա – տիւ կազմակերպուած ճաշը տեղի կ'ունե – նայ վաղը՝ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ժամը 20ին՝

PALAIS D'ORSAY

(Փարիզի կառքերու համար) :

Արձանագրուիլ մինչեւ չորեքշաբթի ցե – րեկ եկեղեցւոյ դիւանատունը :

Ely. 67-03

Ճաշագին՝ 2200 ֆրանք :

ՕՐՄԱՆ ՂԱԺԱՎԱՅԻՆ ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

(ՀԵՂ. Ս. ՎԱՐԱՆԴԵՆ)

ՄԱՐՏԻՆ ՂԱՐԻԲՅԱՆԻ ՀԱՅԱՑՔԸ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Մարտին Ղարիբյանի հայացքը հայկական հարցերի վերաբերյալ ոչ թուրք ժողովրդի, ոչ էլ թուրքական որևէ կուսակցության հայացքը չէ։ Նա հայ է եւ ոչ այլ ոքի։ Նա հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ներկայացուցիչն է

ՆԱՎՈՍԿԻ

(ՊՈՍՏՈՒՄՈՒՆ ԿՅՈՒ, 364 - 400)

●

4.— ՄԻ ՆՈՑՈՑ ԱՐՏԱՔՍԻՆ Կ ՄՈՎԵՑՈՒՔ ՀԱՅՐ

*

Մեր տունը հին էր, մեկնչոք չէր ուզում ապրել մեր տանը, ուստի մենք հեշտությամբ տեղավորվեցինք։ Ես ինձ համար ընտրեցի ամենավերևի հարկը, որտեղ ամենից շատ լույս կար։ Ես սիրում էի կարդալ, գրել, նկարել։ Ինձ համար ոչ մի բան չկար ավելի հաճելի, քան ամբողջ օրը մենակ մնալ իմ սենյակում։

Ես ունեի մի ընկեր, որի անունը Ռոդոս էր։ Նա ինձ հետ միասին էր մեծանում։ Մենք միասին էինք խաղում, միասին էինք սովորում։ Ես ավելի լավ էի սովորում, քան նա, բայց նա ինձանից ավելի ուժեղ էր։ Ես ավելի լավ էի նկարում, քան նա, բայց նա ինձանից ավելի լավ էր ձկնորսությունը հասկանում։ Ես ավելի լավ էի գրում, քան նա, բայց նա ինձանից ավելի լավ էր լողում։ Ես ավելի լավ էի ուսումնասիրում աստղերը, քան նա, բայց նա ինձանից ավելի լավ էր ճանաչում ծովի ձկները։ Ես ավելի լավ էի հասկանում մարդկանց, քան նա, բայց նա ինձանից ավելի լավ էր հասկանում կենդանիներին։

Մենք միասին էինք ապրում, միասին էինք խաղում, միասին էինք սովորում։ Մենք միասին էինք ուրախանում, միասին էինք տխրում։ Մենք միասին էինք ծիծաղում, միասին էինք լաց լինում։ Մենք միասին էինք ապրում։

Ես ինձ համար ոչ մի բան չէի պահում։ Ես ամեն ինչ տալիս էի Ռոդոսին։ Ես նրան տալիս էի իմ գրքերը, իմ նկարները, իմ գրիչները, իմ մատիտները, իմ ներկերը, իմ թղթերը։ Ես նրան տալիս էի իմ ուրախությունը, իմ տխրությունը, իմ ծիծաղը, իմ լացը։ Ես նրան տալիս էի իմ ամբողջ կյանքը։

Ռոդոսը ինձանից ոչինչ չէր պահում։ Նա ինձ տալիս էր իր ձկները, իր ձկնորսական պարագաները, իր ձկնորսական գիտելիքները։ Նա ինձ տալիս էր իր ուրախությունը, իր տխրությունը, իր ծիծաղը, իր լացը։ Նա ինձ տալիս էր իր ամբողջ կյանքը։

Մենք միասին էինք ապրում։ Մենք միասին էինք խաղում։ Մենք միասին էինք սովորում։ Մենք միասին էինք ուրախանում։ Մենք միասին էինք տխրում։ Մենք միասին էինք ծիծաղում։ Մենք

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 ԱՊՐԻԼ
JEUDI 5 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7546 32e ANNÉE | Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ | ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3357

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԹՐՔԱՊԱՏՈՒՄ

Քանի մը ամիսէ ի վեր արտակարգ ժխոր մը կը տիրէ Թուրքիոյ քաղաքական եւ լրագրական շրջանակներուն մէջ :

Ընդդիմադիր կազմակերպութիւնները, որոնք այժմ երեքի բարձրացած են, անխնայ կը ճաղկեն կառավարութեան մենատիրութիւնը, եւ Հանրապետութեան նախագահին ու վարչապետին հրաժարումը կը պահանջեն հրապարակաւ :

Պայքարը կը մղուի ոչ միայն թերթերով, այլեւ հրապարակային ժողովներով, որոնք խրախ կը հրմշտկեն այս միջոցին :

Այն ատեհան որ, վարչապետը, Ատնան Մենտերէս կ'աղաղակէր Մարտ 30ին.

— «Մէկ չարթուան ընթացքին երեսուն — քառասուն միթինկ : Ի՞նչ է պատահեր. ընտրական պայքարի մէ՞ջ ենք թէ յեղափոխութեան... Դժուար ոսկերի՞ն հասած է, այն համոզումը գոյացնելով թէ անհրաժեշտ է ապստամբութիւն մը պայթեցնել ամէն գնով ...» :

Նոյնքան եւ աւելի բուռն լեզու մը կը գործածեն ընդդիմադիրները :

Նոյն շաբթուն «Միլլէթ» կուսակցութիւնը ժողով մը սարքած էր Իսքէնտէրունի մէջ : Գլխաւոր ճառախօսը, Օսման Պէօլիւքպաշը, յայտարարեց հինգ հազար ունկնդիրներու առջեւ .

— «Ապրուստի սղութիւնը վերելակով կը բարձրանայ, իսկ վարձքերն ալ կու գան կամաց սանդուղներէն վեր կ'ելլեն : Ժողովուրդը կը տառապի թշուառութեան մէջ» : (27 Մարտ) :

Նոյն կուսակցութեան ուրիշ մէկ ժողովին մէջ (Սամսոն), ճառախօսները պարզելով համատարած թշուառութիւնը, կ'ազդարարէին .

— Դեմոկրատ կուսակցութիւնը ամէն օր ձրինամարդուս պէս կը հալի անողոք ճշմարտութեանց արեւին տակ եւ 1958ին անպատճառ պիտի տեսնենք իրենց փլատակները :

Մ. Բէմալի կուսակցութիւնը՝ Հալք եւս նոյն օրը ընդհ. շրջանային ժողով մը գումարելով Ձերիֆլիւյի Հայոց եկեղեցւոյ դարմանատան մէջ, կը յայտարարէր ընդհ. քարտուղարին բերնով .

— Օտար հանդէս մը գրեց թէ Թուրքիա անանկութեան դուռը հասած է. իսկ երբ մենք խօսինք այդ մասին կամ ըսենք թէ դրամի արժեզրկում կայ, դատաճան կ'ոռակեն մեզ :

Կառավարական կուսակցութեններէն բաժնուած թեւը, «Հիւրրիյէթ», շատ աւելի կծու եւ պատկերալից բացատրութիւններ կը գործածէ կառավարութեան, եւ մասնաւորապէս վարչապետին դէմ :

Այդ կուսակցութեան գործօն անդամներէն Ձիա Թերմէն Մարտ 29ին ճառ մը խօսելով Գազիանթեպի մէջ, կը բացագանչէր .

— Ընկերներ, ժողովուրդը կը ծփայ անօրութեան եւ թշուառութեան ճիրաններուն մէջ. բայց երկար չի տեւեր : Այս երկիրը որ վար առաւ յաղթականի պատմութեամբ զարդարուած ինքզինք, աւելի դիւրաւ պիտի տապալէ բամպակի արտէն հասած Մենտերէսը : Բայց ես Մենտերէսը կ'ուզեմ տեսնել Անգարայի փողոցներուն մէջ, ուսերը կախ...

Այսպէս, երբ հասանքները օրն ի բուն եւ գրեթէ միաբերան կը դատապարտեն Դեմոկրատ իշխանութիւնը, իբրեւ պատասխանատու բոլոր չարիքներուն :

Միեւնոյն ատեն կը բացատրեն թէ տագնապին բուն պատճառը այն է որ «երեսուն տարիէ ի վեր ժողովրդապետութիւն (դեմոկրասի) չկայ երկրին մէջ եւ կուսակցական մենատիրութիւն կը տիրէ» :

Այս կուսակցական ճակատամարտին հետ, այլապէս չահեկան հարց մը կը յուզուի Անգարայի մէջ, — ազատութիւնք յարաբերութեանց խնդիրը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԻՐԱՐԱՆՑՈՒՄ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՌԹԻՒ

Գ. Կի Մոլէ պատասխանելով ամերիկեան շաբաթաթերթի մը հարցումներուն, կարգ մը քննադատութիւններ ուղղեց արեւմտեան պետութեանց արտաքին քաղաքականութեան դէմ :

Ահաւասիկ իր յայտարարութեանց հիմնական կէտերը, որոնք մեծ իրարանցում պատճառեցին անգլեւսաքսոն շրջանակներու մէջ.—

1. Ժընեւի մէջ Երեք Մեծերը զինաթափութեան խնդիրը դրին Գերմանիոյ միացումին եւ Եւրոպայի ապահովութեան խնդիրին ետքը : Տարակոյս չկայ որ հետեւանքը պիտի ըլլար ձախողում : Եթէ Ռուսերը պիտի կրնան ընդունիլ Գերմանիոյ միացումը, այդ կրնայ ըլլալ միայն ընդհանուր զինաթափութեան շրջանակին մէջ :

2. Ապահովութեան մասին խօսիլ միայն զինուորական տեսակէտով՝ կը նշանակէ կորսնցնել հոգեբանական պայքարը Արեւելքի հետ : Ամէն անգամ որ Մ. Նահանգները ու կ'ըսեն զինաթափութեան առաջարկի մը, Ռուսերը գետին կը շահին համաշխարհային կարծիքին առջեւ :

3. Արեւմուտքը հնացական գումարներ ծախսեց այն երկիրներուն համար [illegible] տեսակէտով. բայց Խրուշչեւ, որ միայն հիւանդանոց մը խոստացած է, մեծ յաջողութիւն գտաւ Ծայր. Արեւելքի մէջ, մինչդեռ մեզ կը նկատեն աշխարհի դաղթատէրեր, հակառակ մեր ընծայած օգնութեանց : Անգլեւսաքսոնները եւ մասնաւորապէս Ամերիկացիները իրենք զիրենք ատել կու տան ամէն անգամ որ նուէր մը կ'ընեն. վասն զի մոռցած են հին առածը.

— «Տալու ձեւը աւելի կ'արժէ քան տրուածը» : Երբ պարգեւներ կը բաշխենք խորհուրդներ տալով կամ տնտեսական կամ քաղաքական փոխարինութիւն մը պահանջելով՝ չենք կրնար բարեկամներ շահիլ :

4. Մինչ Ռուսերը կը փորձեն տնտեսական ճակատամարտը շահիլ, մենք կը մոլորինք կղզիացման մէջ կամ մրցակցութիւն կը կատարենք : Օրինակ, ամէն մէկը պատրաստ է կռուիլ տալու Միջին Արեւելքը, իր քարիւղը պաշտպանելու համար :

5. Համայնավարութիւնը դատապարտել իբրեւ այդպիսին փոխանակ ճանչնալու բոլշեւիզմին դիկտատորական չեղումները՝ լաւ միջոց մը չէ բանուորները համայնավար կուսակցութեններէն բաժնելու համար :

6. Ֆրանսացիները կը գայրանան երբ կարգ մը Ամերիկացիներ, որոնք բան չեն հասկցած Հիւս. Ափրիկէի խնդիրներէն, զիրենք կը նկատեն իբրեւ գաղթարարներ կամ կը յամառին դասել այդ :

7. Երբ մենք օգնութեան կ'ապաւինենք Ալժերիոյ համար, նեղացուցիչ բան է տեսնել որ առաջին առաքումները մէկ տարի վերջը կը հասնին :

Այս դիտողութիւններէն վերջ, վարչապետը պարզ սեպեց յիշեցնել թէ Ֆրանսա միշտ հաւատարիմ կը մնայ իր կնքած զինակցութեանց, ինչպէս եւ Ատլանտեան դաշինքին : Իր կարծիքով, Խ. Միութիւնը միտքէ չանցըներ զինուորական յարձակում կատարել, «բայց եթէ թուլցնենք մեր պաշտպանութեան միջոցները, կրնայ փորձուիլ» :

Գ. Կի Մոլէի քննադատութիւնները պաշտօնաթերթէն գործեցին Մ. Նահանգներուն եւ Անգլիոյ մէջ, թէեւ երկու պետութիւններն ալ կը գնահատեն Ֆրանսայի վարչապետին անկեղծութիւնը :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ՀԻՓ, ՀԻ՛Փ, ՀՈՒՌՌԱ՜...

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութենէն ի վեր, բուհճերներու փարախի մը վերածուած է Միջին Արեւելքի ռամկավար մամուլը :

Կռճա — բարոյական, բարեպաշտական, երբեմն ալ մարտական հով մը կը փչէ բոլոր էջերուն վրայ, լուրերէն մինչեւ խմբագրականները :

Յանախ սաւառնաթեւ նախդաձեններ ալ կը փորձեն, ճառասուն աստիճան տաքութենէ բռնուած չղագարի մը տպաւորութիւնը գործելով :

Ապացո՞յց կ'ուզէք :

Իրենց Գահիրէի պաշտօնաթերթը, Արեւ, Մարտ 17ին խմբագրական մը թխած էր, «Երթաս բարով, սիրելի Վեհափառ» խորագրով, երբ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կը մեկնէր Եգիպտոսէն :

Այդ շոշորթապատում սագերգութեան մէջ ուշադրութիւնս գրաւեց հետեւեալ մարտակոչը. (կ'օրինակեմ նոյնութեամբ, գլխագիրներն ալ միասին).—

Երթաք բարով, սիրելի Վեհափառ.
Մենք Ձեզի հետ կուգանք այսօր,
Վաղը
Եւ միշտ.
Էջմիածնի կողքին մենք կանք,
Պիտի մնանք՝
Պայքարելով,
Այլպանելով վատն ու չարը,
պախարակելով դաւաճանը,
դատապարտելով յանցապարտը
եւ ի հարկին կեանքի գնով,
ԲԱՑՑ ՑԱՂԹԵԼՈՎ :

Ասացէք — հուռռա՜, ռազմերգին կցելով այլապէս սրդու եղանակ մը.—

Ո՛ն ի մարտ, ո՛ն ի հրապարակ...

Չեմ գիտեր թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը տեսա՞ծ է այս ցնդաբանութիւնը : Ամէն պարագայի մէջ, վստահ եմ թէ խոր հառաչանք մը պիտի արձակէ, միայն վերի մարտակոչը կարդալով :

Այդ հառաչանքը կրնայ ըլլալ — «Տէ՛ր, թող դոցա...» : Եւ կամ, — «Տէ՛ր, փրկէ զիս բարեկամներէս...» :

«Խելքից պատուհաս» կամ «Թուկից փախած» գործեր շատ էի տեսած : Բայց այս մէկը կարելի է Երեւանի պատմութեան թանգարանը կամ Էջմիածնի մատենադարանը փոխադրել, իբրեւ անզուգական վաւերագիր «պաթոլոգիական» գրականութեան :

ՎԱՀԷ

Յ. Գ. — Վերջին պահուն կ'իմանամ թէ Չորս Մեծերը դիմում կատարած են Ապահովութեան (Անվտանգութեան?) Խորհուրդին, որպէսզի անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնէ «Արեւ»ի այս մարտակոչին դէմ, որ կրնայ խանգարել Միջին Արեւելքի խաղաղութիւնը :

ՆՈՅՆ

ՄՈՍԿՈՒԱ ՇԱՏ ԳՈՀ ՄՆԱՑ

Վարչապետին քննադատութիւնները մեծ գոհունակութիւն պատճառեցին Մոսկուայի մէջ : Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ անմիջապէս յայտնեց իր ուրախութիւնը, ի պատիւ Շուէտի վարչապետին սարքուած ընդունելութեան մը առթիւ : Մասնաւորապէս կը գնահատենք ինչ որ ըսաւ Գ. Կի Մոլէ զինաթափութեան մասին : Մասնաւորապէս ուշագրաւ է որ Գ. Մոլէ զինաթափութիւնը կը դնէ միջազգային խնդիրներուն գլուխը. մինչդեռ Ժընեւի խորհրդաժողովին մէջ զինաթափութիւնը երկրորդ տեղը կը բռնէր : «Երրորդ», դիտել տուաւ Մոլոթով, որ ներկայ էր ընդունելութեան : Ֆրանսայի վարչապետը այժմ կ'ըսէ ճիշդ այն ինչ որ կ'ըսէր այն ատեն Խ. Միութիւնը » :

Յետոյ հարցուց թէ կարելի՞ է խաղաղութիւնը պահպանել առանց Գերմանիոյ միացման, բաժակ մը գինի պարպելով եւ կարծես ինքն իրեն հետ խօսելով : «Այո՛, այո՛, կարելի է : Ամէն բանէ առաջ պէտք է ապահովել խաղաղութիւնը : Մարդիկ խաղաղութիւն կ'ուզեն : Բայց եթէ գերմանական խնդիրը յուզելով կփորձենք լինել ուժի լեզուն գործածել, մենք ալ ուժ ունինք, Ատլանտեան Կազմակերպութիւնը թող չի տար որ ժողովուրդները բնականոն կեանք վարեն, վասն զի նախայարձակում կը պատրաստէ» :

Միջանկեալ խօսք առաւ Մոլոթով, նուրութիւն մը համարելով Ֆրանսայի վարչապետին եւ արտաքին նախարարին յայտարարութիւնները : Յետոյ նորէն խօսք առաւ Խրուշչեւ, չեշտելով թէ ապագան համայնավարութեան կը պատկանի : Երբ «Ֆրանս — Փրէս»ի թղթակիցը կասկած կը յայտնէր, պատասխանեց.— «Պատմութիւնը կը դարգանայ հակառակ ձեր կամքին, ձեր բաղձանքներուն եւ ձեր տարակոյսներուն : Թերեւս ձեր զաւակները կամ թոռները համայնավար պիտի ըլլան» : Մոլոթով նորէն խօսքի խառնուեցաւ, չեշտելով — «Ձեր զաւակները» : Յետոյ Խրուշչեւ իր մօտ հրաւիրելով Ատլանտեան դաշինքին զինակից պետութեանց դեսպանները, յայտարարեց.— «Թէեւ ձեր ժողովուրդները պատերազմ կը պատրաստեն, բայց բաժակս կը պարպեմ յանուն բարեկամութեան» :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Այս հինգշաբթի գիշեր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կ'այցելէ Բարեգործականի գրասենեակը, ուր սեղան մը սարքուած է այս առթիւ :

Կէս օրէն վերջը հաւանաբար այցելէ Մարի Նուպար Ուսանողական Տունը :

Ուրբաթ առտու ժամը 11ին կ'այցելէ հայկական թանգարանը :

Պիտի այցելէ նաեւ Հանդուսեան Տունը :

ՄԱՐՍԷՅԼ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ՈՒՐԲԱԹ իրիկուն կամ շաբաթ առտու :

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ կիրակի առտու, Փրատոյի եկեղեցին :

Ապրիլ 11ին կաթողիկոսը կը մեկնի Լոնտոն, ինչպէս գրած ենք արդէն, երեք օր հիւր ըլլալով Քէնթըրպըրիի Արք.ին : Յետոյ Փարիզ վերադառնալով, պիտի մեկնի Էջմիածին :

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Դ. ՑԱՆԿ

Վ. Ս. Մ.	5.000
Ֆրանսահայ Լաարան	10.000
Յովհ. եւ Տիգրան Թորոսեան, (Ս. Ժէրմէն)	20.000
Յովհաննէս Չըրըքճեան	2.000
Ա. Տուրդութեան	1.000
Գրիգոր Գադանճեան	2.000
Ալեքսան Նուրեան	2.000

Հ. Մ. Ը. Մ.Ի ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԱՐԶԱՀԱՆԴԷՍԸ ՀԱԼԷՊԻ ՄԷՋ

2500 ՄԱՐԶԻԿՆԵՐ, 25.000 ՀԱՆԴԻՍԱՏԵՍ

ՊԷՅՐՈՒԹ, (Ապրիլ 3) — Հայ Մարմն. Ընդհ. Միութեան տարեկան մեծ մարզահանդէսը տեղի ունեցաւ Հալէպի մէջ, մեծ խանդավառութեամբ, տեւելով շաբաթ, կիրակի եւ երկուշաբթի : Կը մասնակցէին 2500 մարզիկներ որոնք աւանդական շքերթը կատարեցին մեծ յաջողութեամբ : Ներկայ էին աւելի քան 25 հազար հանդիսատեսներ :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ԲՈՒՌՆ փոթորիկ մը պայթեցաւ Մ. Նահանգներու կեդրոնին մէջ : Մեռելներու թիւը կը հաշուեն 45, վիրաւոր՝ 200 : Նիւթական վնասը՝ միլիոններով :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳԱ ԱՀՈՒԺԱԿ
ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔՆԵՐԸ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
(ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ)

•

«Մեռած գ. գնալու էր ամեն օր, ասում էր՝ ինձ համար ոչ մի տարբերություն չունի, թե ուր եմ գնում, ինչ եմ անում, ինչ եմ ուտում և ինչ եմ խմում: Ես ամեն ինչից հոգնել եմ և ինձ համար ոչ մի հետաքրքրություն չունի, թե ինչ կլինի ինձ հետ, ես ոչ մի բանից չեմ վախենում, ոչ մի բանի չեմ ակնկալում և ոչ մի բանի համար չեմ ափսոս

յառմարի Սովետներու կողմէ արտաքին աշխարհի կրօնասիրութիւնը օգտագործելու փորձերուն։ Հայաստան կը գտնուի կովկասեան սահմաններուն վրայ, որ դրացի է արտաքին աշխարհին։

Միլիոնաւոր մահմետականներ կան Խորհրդային Միութեան մէջ, եւ հիմա խորհրդային վարիչները կ'ուզեն Արաբներուն հաւատացնել, թէ հաւատացեալներուն համար կրօնքի ազատութիւն կայ երկաթէ վարագոյրէն անդին։

Իրաքի, Սուրիոյ, Լիբանանի եւ Եգիպտոսի մէջ բարեկեցիկ հայ գաղութներ կան։ Տասը տարիէ ի վեր Ռուսերը ի զուր փորձած են զանոնք սիրաշահիլ եւ կապել Խորհրդային Հայաստանի հանրապետութեան։

Լոնտոնի հայ եպիսկոպոսը, Հ. Թումայեան, պատիւներու արժանացաւ, երբ Հայաստան գնաց եպիսկոպոս ձեռնադրուելու համար։ Ան կը վկայէ, թէ Էջմիածնի Մայր Տաճարին որմանկարները նորոգուած են ոսկիով ու արծաթով։

Հ. Թումայեան աւելցուց. «Կը նախընտրեմ բան չըսել այն մասին, թէ համայնավարները արտօնա՞ծ են, որ Հայաստան – Հայոց Եկեղեցին ծաղկի։ Ձեմ ուզեր քաղաքականութիւն ընել»։

Նոյնպէս չուզեց բացատրել որեւէ բան տեսնել Կաթողիկոսին Երուսաղէմ այցելութեան մէջ։ (ԽՄԲ.— Ձկրցաւ երթալ)։

Ռուսիա հաւանաբար յոյս ունի, որ Կաթողիկոսին Արեւմուտք այցելութիւնը պիտի փարատէ կասկածները Խ. Միութենէն փախած տարագիրներուն։

Սակայն այս այցելութիւնը ասկէ աւելին կը նշանակէ։ Եթէ կաթողիկոսը թիկունք չունենար, Կրեմլը զինք ազատ պիտի չձգէր ուզած տեղը երթալու։

Այն փաստը, թէ քրիստոնէութիւնը վերածնունդ մը ունեցած է Հայաստանի մէջ, ի յայտ եկաւ Էջմիածնի կաթողիկոսական օծման արարողութեան, որուն 10 հազար հոգի ներկայ եղան։

Հիմա Պ. Խրուշչեւ հրապարակաւ կը խոստովանի, թէ «ծանր սխալներ գործուած են անաստուածեան քարոզութեան մէջ» եւ թէ այդ սխալները պատճառ եղած են կղերականներու եւ հաւատացեալներու դէմ անարդարական յարձակումներու։

Վազգէն Ա.ի արտասահման մեկնելու արտօնութիւնը միայն արտաքին աշխարհը սիրաշահելու միջոց մը չէ, այլ նաեւ ձեւ մը հակակրօնական պայքարին հասցուցած չարիքը մեղմացնելու։ Միաժամանակ լուռ խոստովանութիւն մը, թէ քրիստոնէական յամառութիւնը յաղթանակ մը եւս տարած է հեթանոսութեան դէմ։

«ԼԸ ԹԱՆ ՏԸ ՓԱՌԻ» անուն օրաթերթ մը պիտի հրատարակուի ապրիլ 17ին, 400 միլիոն Ֆրանք դրամագլուխով եւ խմբագրական – վարչական լայն կազմակերպութեամբ։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

●

ԽՄԲ.— Այս թղթակցութիւնը ստացանք Զատկի տօներուն.—

ՄԻԼԱՆՕ, 31 Մարտ. (Յառաջ).— Հակառակ տեղատարափ անձրեւին, Միլանոյի ազգ. կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները, բազմաթիւ հայրենակիցներ եւ Վենետիկի Մխիթարեան Ուխտին միաբաններէն Հ. Եղիա Վ. Փեչիկեան եւ Հ. Ներսէս վրդ. Տէր Ներսէսեան եկած էին Միլանէն 30 քիլոմեթր հեռաւորութեամբ Մալփենսայի օդակայանը։

Կաթողիկոսը երեք օր Հռոմ մնալէ վերջ Պարզեւ արեղայի, քարտուղար՝ Հայկ Առաքելեանի հետ եւ Պ. Երուանդ Հիւսիսեանի Մարտ 22ին կը հասնէր Միլանօ։ Վեհը առաջնորդուեցաւ Էքսէլսիոր պանդոկը։ Յաջորդ օրը, Ուրբաթ, Վազգէն Ա. ունկնդրութեան ընդունելով ազգային կազմակերպութեանց վարչական անդամները, մանրամասն տեղեկութիւններ քաղեց իրենց անցեալ եւ ներկայ գործունէութեան եւ ապագայ ծրագիրներու մասին։

Մարտ 24ին, շաբաթ իրիկուն Էքսէլսիոր պանդոկին մէջ կազմակերպուած էր ճաշ մը, որուն ընթացքին 15 հայրենակիցներ խօսք առին։ Սեղանը կը վարէր նախագահը, Պ. Սարգիս Քիւրքճեան, որ միեւնոյն ատեն կաթող. ընտրութեան պատգամաւորն էր։ Ամենայն Հայոց Հայրապետը այս առթիւ ալ ճառ մը խօսելով պարզեց հայրենիքին վերելքը, ներբողեց հայ ժողովուրդին տոկալու եւ մաքառելու անյողդողդ կամքը ի սփիւռս աշխարհի։

Կիրակի օր ժամը 5ին Միլանի եւ շրջանի Հայերը խռնուած էին Հայ Տան մէջ։ Յաջորդաբար խօսեցան Պ. Պ. Երուանդ Հիւսիսեան, բժիշկներ Եր. Աղումանեան, Ա. Սրապեան եւ Մ. Խանպէկեան, բարի գալուստ մաղթելով կաթողիկոսին։ Դեռատի օր. Սիմա Փափազեան խոր յուզումով արտասանեց ուղերձ մը։ Վեհը խօսք առնելով ծանրացաւ ազգային եւ եկեղեցական հողերու վրայ, եւ տեղեկութիւններ հաղորդեց հայրենիքի գեղարուեստական նուաճումներու մասին։

Երկուշաբթի օր ընկերակցութեամբ իր հետեւորդներուն, Պ. Պ. Ե. Հիւսիսեանի, Յակոբ Ալեքսանեանի եւ Բժ. Ա. Սրապեանի, կաթողիկոսը գնաց Վենետիկ։ Նոյն օրը ցերեկին դիմաւորելու համար կայարան հաւաքուած էին Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանի աշակերտները, քաղաքին եւ Փատովայի գաղութը ինչպէս նաեւ վանքին եւ վարժարանին հայրերուն մեծագոյն մասը։

Հայրապետը ջերմ ընդունելութեամբ Ս. Ղազարու վանքը հասնելով, յուզուած կանգ առաւ Մխիթար աբբայի դամբանին առջեւ։ Յաջորդ հանդիսութեան ընթացքին ուխտին ընդհ. աթոռակալը, Հ. Քերովբէ Վ. Զրպեան կարդաց ողջոյնի մաղթողական մը, որուն ի պատասխան կաթողիկոսը յիշեց Խրիմեան Հայրիկը եւ Ալիշանը, որոնք գաղափարական կամար մը հաստատեցին Ս. Էջմիածնի եւ Ս. Ղազարի վրայ։ Այս առթիւ ջերմապէս գրուատեց Մխիթարեանմիաբանութեան աշխատանքը, ներբողական մը ստորագրելով Ոսկեմատեանին մէջ։

Յաջորդ օրը, ընկերակցութեամբ իր հետեւորդներուն եւ Հ. Եղիայի, կաթողիկոսը այցելեց Ս. Մարկոսի եկեղեցին, տոժերու պալատը եւ Րիալթոյի կամուրջը։ Ցերեկին ճաշի հրաւիրուեցաւ Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանը։ Այս առթիւ, սարքուած հանդիսութեան ընթացքին աշակերտները երգեցին եւ արտասանեցին։ Վարժարանին տեսուչը Հ. Եղիա Վ. Փեչիկեան ճառ մը խօսեցաւ, որուն պատասխանեց կաթողիկոսը, խոր տպաւորութիւն ձգելով։

× Միլան գտնուած ատեն, կաթողիկոսը այցելեց Պ. Ստեփան Սրապեանի արհեստանոցը, ջերմապէս գնահատելով անապատէն փրկուած որբի մը նախանձելի ձեռներէցութիւնը։ Ա.

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ
ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Ողբացեալ ընկեր Դրոյի մահուան ութօրէնքի առթիւ սգահանդէս մը սարքուած է Գահիրէի մէջ։ Կը նախագահէր ընկեր Լեւոն Տէր Աստուրեան որ բացատրեց թէ «բայց երանի որ իր ազգի, ազատութեան կը զոհուի» երգին տողերը որքան հարազատօրէն կը պատշաճին հայ ժողովուրդի ամէնէն քաջ ու ազնուական զաւկին՝ Դրոյի։ «Ան հաւատաց ու անշեղօրէն ապրեցաւ յիսուն եւ աւելի տարիներ կռուելով, ու աշխատեցաւ միմիայն իր ժողովուրդի ազատութեան ու բարօրութեան համար։ Ան էր որ Բ. աշխարհամարտին կրակներուն մէջէն սուրաց Կովկաս, պաշտպանելու իր ժողովուրդը Թուրքերու սրուած ախորժակներուն դէմ։ Սուգ է հայ ժողովուրդին համար։ Այսօր պիտի փակուէին մեր բոլոր պետական ու պաշտօնական հաստատութիւնները բովանդակ հայրենիքին մէջ։ Այսօր պիտի պարզուէին հայկական դրօշներ։

«Համազգային» ընկերութեան կողմէ խօսեցաւ Օննիկ Մարաշեան։ «Դրօ կը կրկնէր՝ չարունակ թէ ինք զէնքի մարդ է եւ գրող բրող չէ։ Հակառակ իր այս ըմբռնման, կը գիտակցէր թէ ազգի մը թիկունքն ալ պէտք է պաշտպանուի։ Ազգապահպանման դարաւոր պայքարին մէջ մշակոյթն է որ ցեղին կամքը կը խթանէ եւ գոյութեան ոգին կ'ամրացնէ։ Դրօն քաջ գիտակից էր այս ճշմարտութեան։ Ճակատն ու թիկունքը իրար կը լրացնեն եւ կը քաջալերեն ամէն մշակոյթի գործ, վերջին ճակատամարտի յաջողութեան համար։

Ընկ. Օննիկ Մաճառեան, խորապէս յուզուած, բացատրեց թէ Դրոյի ազգապաշտպան բազուկը կը հասնէր ամէն տեղ։ Եւ թուեց անոր քաջագործութիւնները պատանութենէն մինչեւ իր մահը։ Դրօ վեց տարի անընդհատ կռուեցաւ բոլոր ճակատներուն վրայ եւ երբեք չպարտուեցաւ։ Մեծերը ամէն օր չեն ծնիր, անոր ձգած բացը շուտով պիտի չգոցուի։ Ամէն գիտակից Հայ, աւելի ճիգ եւ զոհողութիւն ընելով յարգած կ'ըլլայ Դրոյի անմահ յիշատակը։

Հայ Կարմիր Խաչը նաեւ ուղերձ մը կարդաց պանծացնելով հերոսին կեանքն ու գործը եւ անոր թափած աշխատանքը յօգուտ Կարմիր Խաչին։ «Տարագիր Հայ Կարմիր Խաչը, տարագիր հայ զօրավարին աճիւնին առջեւ կ'ուխտէ որ բարեբաստիկ օր մը վերադառնայ մայր հայրենիք եւ նուիրուի աշխատանքի՝ նոյն ոգիով եւ նոյն անձնուիրութեամբ։

Հ. Յ. Դ. Երիտ. Միութեան կողմէ խօսեցաւ Պերճ Մըսըրլեան, «Դրօ ոչ թէ խօսեցաւ, այլ գործեց։ Ոչ թէ գրեց, այլ հարուածեց։ Իբրեւ ռազմիկ՝ աննման եղաւ, իբրեւ հրամանատար՝ բացառիկ, իբրեւ կուսակցական եւ քաղաքական առաջնորդ՝ արթուն եւ սրատես։ Միշտ ներկայ ամէն տեղ, 55 տարի շարունակ։ Դրօն հոգի մը չէ այլեւս, այլ ոգի մը, մահկանացու մը չէ, այլ խորհրդանիշ մը հայրենասիրութեան, ազգասիրութեան, զոհաբերութեան, քաջութեան։ Ձապրեցաւ այլ կռուեցաւ։ Իր իտէա՞լը, Ազատ, Անկախ, Միացեալ Հայաստան։ Դրօն Դաշնակցութեան չի պատկանիր, այլ հայութեան։ Իր մահը աւելի պիտի բոցավառէ մեր մէջ հայութեան եւ Հայաստանի ազատագրութեան իտէալը։ Այն ատեն հանգիստ պիտի ննջէ, եթէ հետեւինք իր օրինակին։

Ամէնէն վերջ խօսեցաւ ընկեր Ե. Խաթանասեան, որ արդէն շարք մը յուշեր հրատարակած էր «Յուսաբեր»ի մէջ։

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

Երիտասարդ ջութակահարը, Զաւէն Մելիքեան, Մարտ 24ին փայլուն նուագահանդէս մը տուած է «Յուսաբեր»ի թատերասրահին մէջ, հովանաւորութեամբ համանուն Մշակութային Ընկերակցութեան։ Ներկայ էր ընտիր բազմութիւն մը։

Այս առթիւ, «Յուսաբեր»ի արուեստի լրատուն կը գրէ թէ «յայտնութիւն մը եղաւ Զաւէնը։ Օժտուած արուեստագէտի խառնուածքով, խորապէս ուսումնասիրած երաժշտական գիտութիւնն ու թէքնիքը։ Խոր հասկացողութեամբ նուագեց ամէնէն դժուար կտորները Պախէն, Մոցարթէն, Պլոքէն, Փականինիէն եւ ուրիշ երաժիշտներէ, ջերմ եւ երկարատեւ ծափերու արժանանալով։ Քիչ անգամ այսքան խանդավառութիւն ստեղծուած էր մեր Թատերասրահին մէջ։ Ան ընդառաջ երթալով ներկաներու խնդրանքին, ստիպուեցաւ նուագել յայտագրէն դուրս կտորներ։ Զաւէն Մելիքեան «անծանօթ» մըն էր այժմ դարձաւ «ծանօթ» եւ սիրելի դէմք մը, «ջութակի կախարդ մը»։

Զաւէն նուագահանդէս մըն ալ տուաւ Աղեքսանդրիոյ մէջ։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (16)

ՍԱՄՈՒԷԼ

(ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՎԷՊ, 364 – 400)

●

4.— ՄԻ ԱՂՕՏ ՄԻՏՔ ԾԱԳՈՒՄ Է ՆՐԱ ՄԷՋ

★

— Այդ մատանին կարմիր եաղութի (յակինթ) քարով ամէն մարդկան մօտ հաճելի կ'անէ քեզ։ Այդ միւսը՝ սարդիոն (սէյլան) քարով՝ փարատում է արիւնահեղութիւնը։ Այդ երրորդը՝ վարդագոյն սուտակի (լալ) քարով՝ փարատում է վշտերը եւ հալածում է դեւերին։ Այդ չորրորդը՝ խայտաճամուկ օձաքարով՝ թոյների ներգործութիւնը ոչնչացնում է։ Այդ հինգերորդը՝ հակիկի դեղնագոյն քարով՝ ոչնչացնում է մարդկանց չար մտքերը։

Մայրը հասկացաւ, որ որդին ծաղրում էր նրա անհաւատութիւնը եւ հեթանոսական նախապաշարմունքները, այդ պատճառով, ընդհատեց նրա բացատրութիւնները խիստ եւ վիրաւորուած ձայնով։

Բաւական է. ես գիտեմ քո թերահաւատութիւնը. դու այդպիսի բաներին չես հաւատում։

— Ի զուր ես այդպէս կարծում, սիրելի մայրիկ, պատասխանեց Սամուէլ անվրդով կերպով, — ես կամենում եմ ցոյց տալ, որ այնքան տգէտ չեմ, այլ բոլորի նշանակութիւնը հասկանում եմ։

— Միթէ ես առաջ այդպիսի զարդեր չէի՞ կրում, եւ միթէ մեր նախարարների բոլոր կանայքը այդպիսի զարդեր չե՞ն կրում։

— Ճշմարիտ է, դու կրում էիր..., այն եւս ճշմարիտ է, որ մեր նախարարների կանայքը նոյնպէս կրում են, բայց ձեւերի մէջ մեծ զանազանութիւն կայ։ Քո կրածները կատարելապէս նմանեցրած են պարսկական ձեւերին...։

— Թո՛ղ այդպէս լինի, ի՞նչ կայ։

— Ոչինչ... ես միայն զարմանում եմ, թէ ինչպէս շուտ պատրաստել տուեցիր այդ բոլորը։

— Ես վաղուց պատրաստել էի տուել... ես միայն սպասում էի։

— Որ հօրս գալուստը լսածին պէս կրե՛ս... Այդպէս չէ՞։

Մայրը ոչինչ չպատասխանեց եւ, նկատելով որ այդ խօսակցութիւնը անախորժ կերպարանք է ստանում, խօսքը փոխեց.

— Գիտե՞ս, Սամուէլ, քեզ ինչո՛ւ համար կանչեցի։

— Ես ոչինչ չը գիտեմ...։

— Հօրիցդ նամակ ստացայ, կանչեցի որ յայտնեմ քեզ։

— Նամա՞կ ստացար, բացականչեց Սամուէլը, այդ ուրախալի՜ է... շա՜տ ուրախալի... Ե՞րբ ստացար։

— Այս գիշեր։ Սուրհանդակ եկաւ։

Տիկինը ցած իջաւ գահաւորակի վրայից, հագաւ կապտագոյն մաշիկները, որ դրած էին գահաւորակի առջեւ, անցաւ դահլիճի միջով եւ մօտեցաւ պատուհաններից մէկին, վեր բարձրացրեց մետաքսեայ վարագոյրը։ Այդ ժամանակ միայն, երբ նա երեսը շուռ տուեց, Սամուէլը ուշադրութիւն դարձրեց մօր ծամքաշի վրայ, որի միւս զարդարանքների թւում նկատեց բորենու ճիրանից շինուած մի յուռութք, որ բռնուած էր արծաթի կանթի մէջ։

Տիկինը վերադարձաւ, ձեռքում բերելով մագաղաթի մի գալարուած փաթոթ, որ կապած էր մետաքսեայ, գոյնզգոյն նարօտով։ Նա տուեց մագաղաթը որդուն, ասելով.

— Հօրդ նամակն է։

Սամուէլը ուրախութեամբ բաց արեց մագաղաթի փաթոթը եւ, նայելով նրա վրայ, ասաց.

— Դա պարսկերէն է գրուած...։

Մայրը կիսախրատական եւ կիսայանդիմանական եղանակով նկատեց նրան.

— Ա՛յ, քեզ որ միշտ ասում էի, որդի, սովորի՛ր այդ լեզուն, դու ինձ ականջ չէիր դնում, խելքդ ու միտքդ տուել էիր այն անիծուած յունարէնին եւ ասորերէնին։ Հիմա տեսնո՞ւմ ես, հօրդ նամակն էլ չես կարողանում կարդալ։ Դու մինչեւ անգամ աշխատում էիր՝ քո փոքր եղբօրը, Վահանին եւս դժբախտացնել, արգիլում էիր նրան պարսկերէն սովորել։ Բայց նա այժմ ոչ միայն վարժ խօսում է, այլ եւ գրում է։

Մօր յանդիմանութիւնը սաստիկ վրդովեցրեց Սամուէլին, բայց նա, զսպելով իրան, ասաց.

— Դու, ի հարկէ, կարդացած կը լինես, պատմի՛ր, ի՞նչ է գրում հայրս։

Տիկինը պատմեց այն, ինչ որ արդէն գիտէր Սամուէլը. թէ Շապուհ արքան շնորհել է իւր ամուսնին Հայոց սպարապետութիւնը, իսկ իւր եղբօրը, Մերուժանին, խոստացել է Հայոց թագաւորութիւնը, եւ իւր քոյր Որմիզդուխտին արքան կնութեան է տուել Մերուժանին։ Եւ այժմ թէ՛ Մերուժանը եւ թէ իւր ամուսինը ճանապարհի վրայ են, պարսից զօրքերով գալիս են, մէկը Հայոց թագաւոր դառնալու համար, միւսը՝ Հայոց սպարապետ։

ՐԱՖՖԻ

(Շար.)

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ապահովութեան Խորհուրդը Ապրիլ 3ին նոյն քննեց Միջին Արեւելքի խնդիրը։ Ամերիկեան պատուիրակը կրկին բացատրեց թէ անհրաժեշտ է Պաղեստին ղրկել Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, քննութիւն մը կատարելու համար։ Խորհրդային ներկայացուցիչը առաջարկեց ապահովութիւն տալ արաբական պատուիրակներուն թէ ընդհ. քարտուղարը որեւէ կարգադրութիւն պիտի չընէ առանց իրենց հաւանութեան։ Այս առթիւ դիտել տուաւ թէ Պաղեստինի կացութիւնը չի վտանգեր միջազգային խաղաղութիւնը եւ ապահովութիւնը, թէեւ կացութիւնը ուշադրութիւն կը պահանջէ։

Նիասին սկիզբէն իսկ, Իսրայէլի պատուիրակը իր կատարեալ վստահութիւնը յայտնած էր ընդհ. քարտուղարին առաքելութեան մասին։ Ի. Մխութեան ներկայացուցիչը գանգատեցաւ թէ արեւմտեան պետութիւնները ուշադրի վինեալ միջադրանքին Մ. Արեւելքի մէջ։ Անգլիական եւ Ֆրանսական պատուիրակները ուժդնօրէն բողոքեցին այս մեղադրանքին դէմ։ Ամերիկեան պատուիրակը մերժեց խորհրդային ներկայացուցիչին առաջարկած փոփոխութիւնները, դիտել տալով թէ բանաձեւը ուշադրութեամբ խմբագրուած է եւ կը պահպանէ բոլոր կողմերը։

Վերջնական որոշումը յետաձգուեցաւ յաջորդ օրուան։

× Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ անփոփոխ կը մնայ ամերիկեան քաղաքականութիւնը՝ Իսրայէլի պնդման մասին։ «Մ. Նահանգներ հակառակ չեն որ ուրիշ արեւմտեան պետութիւններ դէնք ծախեն Իսրայէլի։ Կը յուսամ թէ Ապահովութեան Խորհուրդին յանձնուած բանաձեւը պիտի նպաստէ մեղմացնելու պատերազմի վտանգները Միջին Արեւելքի մէջ»։

Նախագահ Այզընհաուըր պիտի ջանայ արտօնութիւն առնել խորհրդարանէն՝ հարկին օգտագործելու համար Միջին Արեւելքի ամերիկեան ուժերը։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Ալժերիոն մէջ ծանր ընդհարումներ պատահեցան առջի օր։ 72 ըմբոստներ սպաննուեցան։ — Նոր վօքալուէյի մասին վերջնական որոշում պիտի տրուի մինչեւ չաբթու վերջ։ — Ալժերիայի բանուորները գործադուլ մը սարքեցին արեւելեան Ֆրանսայի մէջ։

ՄԱՐՈՒՔի Սուլթանը Մատրիտ հասաւ չորեքշաբթի օր։ Քաղաքապետութիւնը հրամայած էր յաղթական ընդունելութիւն մը սարքել։ Դիմաւորելու գացած էին գօր. Ֆրանքօ եւ ուրիշ բարձր պաշտօնատարներ։ Արշէն իսկ պատրաստ է Սպանիական Մարոքի կցման դաշինքը եւ Սուլթանը պիտի առաջարկէ ոչ գօր. Ֆրանքօ տտորպէրէ։ Այսպէս պիտի ամբողջանայ միացեալ եւ անկախ Մարոքը։

ՍԹԱԼԻՆի դէմ բացուած պայքարէն ի վեր, բազմաթիւ ողջ կամ մեռած «մեղսաւորներ» կ'արդարանան Ս. Մխութեան եւ արբանեակ երկիրներու մէջ։ Զեխական եւ պուլկարական կառավարութիւնները ակած են այժմակել Սթալինեան չրջանին կատարուած գործերը։ Պուլկարիոյ կեդր. կոմիտէն ժողով գումարելով անպատճառ հռչակեց փոխ-վարչապետը, Թրայչօ Քոսթով, որ գնդակահարուած էր 1949ին, իբրեւ հայրենադաւ եւ թիթոյական։ Բոլոր արբանեակ երկիրները իրարու կը հետեւին։ Վրաստանի մէջ ալ չատ մը գոհեր արձակուած են։ Ընդհ. գործադիրը յայտարարեց թէ չատ մը «անմեղ կալանաւորներու բերնէն խոստովանութիւններ խլած են ապօրէն մեթոտներով, թէ երեք ատիկաններ պաշտօնանկ եղած են եւ գործադիր մըն ալ խստօրէն յանդիմանուած է»։ Անմեղ հռչակուեցաւ նաեւ նշանաւոր կենսաբան Վավիլով, որ 1942ին Սիպերիա աքսորուելով մեռած էր...

Ա. ՄԻԿՈՅԵԱՆ Հանոյ (Հնդկաչին) հաստած առեն, դիմաւորուեցաւ 150·000 քաղաքացիներու կողմէ։ Այս առթիւ ճառ մը խօսեցաւ կոմիր դիկտատորը, Հօ Շի Մին։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ դինակցութեան Շրջ. ատենադպրը ծօնուեցաւ երկկ. Լուսինէի մէջ։ Առաջին անգամ ըլլալով վերման դիներուներն ալ չքերթ մը կատարեցին։

ԵԳԻՊՏՈՍի վարչապետը, գնդ. Կամալ Նասր տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարեց թէ նախայարձակում պիտի չկատարուի Սուէզի ջրանցքի շրջանին մէջ։

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Երրոպայի կեդր. կոմիտէին։

Ապրիլ 14, չաբաթ, Սոսիէթէ Սավանթի մէջ։

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ
ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Միութեան 11րդ տարեդարձին առթիւ։ Նախաձեռնութեամբ Լիոնի «Սիամանթօ» *խումբին։ Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, Սալ Ֆրանսուա-Քոփէի մէջ։*

Գեղարուեստական խնամուած բաժին, երգ, մեներգ եւ արտասանութիւններ։

Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած 16 հոգինոց պարախումբ մը պիտի պարէ հայկական եւ կովկասեան պարեր։

Պիտի ներկայացուի ՇԻՇԱՂԱՇԱՐԻ ԶԱՒԻՇՏ *մը։*

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը։

ԴԻՆ 150 ՖՐԱՆՔ
ՍԷՆԹ՝ ԷԹԻԷնի ՄԷՋ

Փարիզի Նոր Սերունդի պարախումբը կը պարէ հայկական եւ կովկասեան պարերը Նոր Սերունդի Օրուան առթիւ։

Կը ներկայացուի ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը, այս կիրակի երեկոյեան ժամը 8,30ին 16 Ռիւ Փիէռ Քիւռի։ Մուտք 150 ֆր.։

Կը հրաւիրուին Սէն Շամոնի եւ Սէնթ՝ Էթիէնի Նոր Սերունդի անդամները։

ԶԱՐՍԱՆՃԱՓՅԻՆԵՐՈՒ ԽՆԴՈՅՔԸ

Համաչարսանճապի Հայր. Միութեան մասնաճիւղը կազմակերպած է ընտանեկան խնջոյք հաւկթախաղ, Զատկի առթիւ, Ապրիլ 8ին, Յոյներու սրահը, 5 ր Պոնըփուա։ Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ։

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ԾՈՄԱՊԱՀՈՒԹԵԱՆ ՇԱԲԱԹ

Պրիւահէյէն Պ. Խաչիկ Կարապետեան 3500 ֆրանք կը նուիրէ։

Մտանալ «Յառաջ»էն։

ՅԱԻԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

Տարօն Տաւրուբերանի Հայր. Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Մասունի ազգիւներուն Մուշեղի (Պէյրութ) եւ Գրիգոր Ալոեանցի (Վիէն) մահուան առթիւ։ Երկուքն ալ մեր ազատագրական տաժանակոտ ճանապարհի յոգնած ուղեւորներէն էին։ Փառք իրենց յիշատակին, համբերութիւն իրենց պարագաներուն եւ հանգիստ իրենց բազմաչարչար ոսկորներուն։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ղեւոնդ Պայթարեան, իր քոյրերը, քեռորդիները, ազգականները կը ծանուցանեն թէ, Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, այս կիրակի Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, իրենց մօր եւ մօրեղբօր եւ քեռորդւոյն Փիլոր Պայթարեանի (ծն. Քայփաքեան) եւ Միհրան Քայփաճեանի, Յարութիւն Վարդարշակեանի յիշատակին։ Կը հրաւիրուին ազգայնականներու յիշատակը յարգողները։

ՀԱՒԿԹԱՒԱՂ

Համախարբերդցիական Միութեան կազմանի մասնաճիւղը Զատկի առթիւ կազմակերպած է հաւկթախաղի հաւաքոյթ մը, այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Բարեգործականի սրահին մէջ։

Սիրով կը հրաւիրուի Կարապան Պիւզո եւ Մերոլի հասարակութիւնը։

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Շինութեանց վարպետ մը (որմնադիր)։ Տեւական գործ եւ լաւ վճարում։ Դիմել Լեւոն Տօնիկեանի,
52, Rue Gustave Courbet ,Bagneux
(Seinl)

Ձեռնարկուներ (անթրեփրընէօր) ապրանքները տալու տուպլէ վեստի համար։

Դիմել՝
F. T. N.
253, Rue St. Denis, 3me Etage

«ՅԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Կրընոպլէնի Տէր եւ Տիկին Հրանդ Քիւրքճեան իրենց փոքրիկին՝ Պատրիկի ծնընդեան առթիւ մէկ տարեկան «Յառաջ» կը նուիրէ իրենց ծնողքին Տէր եւ Տիկին Տիգրան Ալիքեանի։

ՏԽՐՈՒՆԻ

Տէսինէն Մրկոիչ ձինճիկեան խորին ցաւով կը ծանուցանէ իր կողակցին՝ Տիկին Մարիամի մահը որ տեղի ունեցաւ փետրուար 19ին։ Սգակիրը ամուսինը մասնակցած է Ազատալի հերոսամարտին, Աբթին Ազարի խումբին մէջ, եօթը տարի թափառելով լեռնէ լեռ եւ գառնօրէն կ'ողբայ այս կորուստը իր երկու զաւակներուն հետ։

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հերթական գաստախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, ուրբաթ, 13 Ապրիլ, ժամը 21ին, Ազգ. Տան մէջ։

Դասախօս՝ Բժ. Հ. ԳԱԼՃԵԱՆ։

Նիւթը՝ չաբ. նախորդ դասախօսութեան (Բժշկական նուաճումները յիսուն տարուան ընթացքին) հայերէն լեզուով։

Մուտքը ազատ է։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի Արնուվիլի մասնաճիւղին տարեկան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ ութին, կիրակի, ժամը 16էն կէս պիշեր, Սալ Կալմանի մէջ, կայարանին դիմաց։

Կը խօսի Տիկ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

ՄԱՆՈՒԷԼ ՓԻԶԱՐօի հանրածանօթ նը ազապահամբով։

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Աստղիկ Քէօսէեան եւ Պ. Լեւոն Մոմճեան։

Ճոխ պիւֆէ եւ անակնկալներ։

Շոգեկառքը կառ. Նորէն ժամը 14·45 իջնել Վիլիէ լը Պէլ կանգ։ Փորթ լա Շափէլէն թիւ 268 օթօպիւսը, իջնել վերջին կայարանը։

ԾԱԽՈՒ Է ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

Կահագործ – Աստղագործի արհես – նոց մը 60 քառ. մեթր տարածութեամբ, էլեկտրական մեքենաչարժ, կատարելագործուած կազմածով։ 12 սենեակներով միասին պարապ բնակարան մը, երեք անկախ մուտքի դուռներով եւ մշակելի հող։

Դիմել ՍԱՐԳԻՍ ՊՕՃԱՃԵԱՆ,
35, Ave. Lieutenant Fine, La Viste
Marseille

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆ.— Այսօր, Հինգշաբթի պիշեր, ծանօթ հաւաքատեղին։

ԼԻՈՆ.— Այս ուրբաթ իրիկուն, ծանօթ հաւաքատեղին։

ՎԻԷՆ.— Այս չաբաթ իրիկուն, ծանօթ հաւաքատեղին։

ՎԱԼԱՆՍ.—Այս կիրակի պիշեր, ծանօթ հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն ներկայ պիտի ըլլայ ընկերը Գ. ԼԱԶԵԱՆ։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Եպիսկոպոսական կեդրոնական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլորը խումբերը այս չաբաթ ժամը 20·30ին, Պարպոթ սրճարանի վերնայարկը։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի երեկոյ, 9 մայրիս, ժամը 21ին։ Ազգ. Տան մէջ։

Դասախօս՝ Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՃՐՈՒՆՃԵԱՆ (Պերլինէն)։ Նիւթը՝ Գերմանիոյ Հայ գաղութը եւ Հայ Մշակութային յարաբերութեանց հարցը։

Մուտքը ազատ է։

★

Վարչութիւնը որոշած է Փարիզի Լսարանին մէջ տրուած դասախօսութիւնները կրկնել արուարձաններուն մէջ։

Առաջին անգամ ըլլալով, Պ. ՆՇԱՆ ՊԼՇԻԿԹաՇԼեԱՆ պիտի խօսի Իսլ լէ Մուլինօ, Խրիմեան վարժարանի սրահին մէջ, այս չաբաթ, ժամը 21ին։ Նիւթ ունենալով իր անտիպ գործերը։

Մուտքը ազատ է։

ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԳԻՆԵԶՕՆԸ

Հայ Գրողներու Ընկ.ը յայտնուած փափաքին վրայ, որոշած է այս կիրակի ցերեկ, ժամը 3ին, Քաուէ, Աճէմեան ճաշարանին մէջ տալ իր ընկերական երեկոյթ դիներեւոյթը։

Հաճելի մթնոլորտ՝ գեղարուեստական բաժինով։

Կը հրաւիրուին բոլոր գրողներն ու բարեկամները։

Մասնակցութիւն 200 Ֆրանք։

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի կիրակի ցերեկ, ժամը 2·45ին, *ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*

Կազմակերպուած Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան կողմէ։

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐ. Մ. ԲՍԲԱՅԵԱՆԻ

Կը խօսին՝ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԷՐԷՍԹԷՃԵԱՆ

Կ'երգէն՝ ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

ՍԻՓԱՆ – ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀՈՒՄԲ *Կ'արտասանէ՝ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ։*

Տոմսերու արժէքը 300 եւ 100 Ֆրանք։ Կը ծախուին հայ գրատուներէն եւ վաճառատուներէն։

ԶԱՏԿԻ ՈՒՐԱԽ ՕՐԵՐՈՒՆ ԱՌԹԻՒ ԱՅՑԵԼԵՑԷՔ

CAVES CENTRALES

48, RUE PUVIS-DE-CHAVANNES MARSEILLE. TEL.: CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԽՈՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱԻԱԳՈՅՆԸ՝ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ բնակարաններու (հարսնիք, մկրտութիւն, նշանտուք)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

RAKI DUZE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 6 ԱՊՐԻԼ

VENDREDI 6 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7547 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3358

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՒ ՅԻՇԱՏԱԿՍ ԱԼ...

●

Երկրորդ Աշխարհամարտէն ետք, վաս-
պուրականի Հերոսամարտին տարեդար-
ձը հանդիսաւորապէս կը տօնուէր Փարի-
զի մէջ, նախաձեռնութեամբ Հայր· Մի-
ութեան, որ վերակազմուած էր :

Այս տարի՝ ոչ իսկ երկտող ազդ մը :

Տարեդարձը եկաւ ու կ'անցնի անշշուկ (Ապրիլ 5 - 6), եթէ չյիշենք Հայր· Մի-ութեան Մարսէյլի մատնահաւլին ծանու-ցումը :

Ի՞նչպէս բացատրել այս լռութիւնը :

Արդեօք Փարիզի Վանեցիները վերջնա-պէս փակե՞ց պատմութեան այս էջը, քառասնամեակին առթիւ որ լրացաւ անց-եալ տարի :

Եւ կամ, Հայր· Միութիւնը ներէ՞ն կազմալուծուեցաւ, եւ պէտք է տարի մը պայմանաժա՞մ տալ, որպէսզի վերակազ-մուի :

Ամէն պարագայի մէջ, լուսաբանու-թեան կը կարօտի այս դասալքութիւնը, որ կրնայ վարակել ուրիշներ ալ :

Պատմական տարեդարձներու ոգեկո-չումը ոչ հոգեհանգ ձեւակերպութիւն է, ոչ ալ ժամանց :

Տարրական պարտականութիւն մըն է ո-ղեկոչումը, իսկ խուսափումը՝ նահանջ եւ ինքնուրացում :

Ամէնքն ալ սերունդի փրկութեան, ինք-նապաշտպանութեան եւ ուրիշ հոգերու մասին կը խօսին, բառնալու թշ-ղրտոցը :

Հեղնութի՞ւն չէ այս յանկերգը, երբ ոչ հերոսներն ու իրենց օրհասական պայ-քարները բան մը կը խօսին մեր սրտին, ոչ ալ անհամար մեռելները՝ իրենց ջարդու-փշուր ոսկորներով :

Ամէնքն ալ կ'ընդունին թէ փառքի եւ տառապանքի տարեդարձները, զոյամար-տի եւ խաչելութեան յիշատակները կ'աչ-խուժացնեն տարապիր բազմութեանց միտքն ու սիրտը, բարձրացնելով անոնց դիմադրական կորովը :

Եւ սակայն, խօսքը զոհին չի համա-պատասխաներ : «Բերնով ըսելիքէն, նոյն ժամանակը, գործով հակառակը կ'ը-նեն», ինչպէս պիտի ըսէին 1813ի աչ-խարհաբարով :

Նոր տօնուեցաւ Զատիկը, այլաբա-նական խորհուրդներով եւ հայրապետա-կան յորդորներով :

Այդ խորհուրդներն ու յորդորները ու-րի՞շ յիշատակներ ալ չե՞ն արթնցներ ձեր սրտին մէջ :

Ազգային գիտակցութեան ոգին չի՞ խլրտիր, սարսուռ մը չի՞ զգար, վերյի-չելով ոչ թէ զարաւոր, այլ մօտաւոր անցեալը՝ իր ահեղ ալեկոծութեամբ :

Ընտանական կեանքի մէջ անգամ, հա-րապատ մը յիշատակին ոգեկոչումը մխի-թարութիւն կը համարուի : Մարդիկ յար-դանքով կը յիշեն անհետացածին այս կամ այն խօսքը, գործը, վերաբերումը :

Ներելի՞ է քնարեր թմրութեան եւ ինք-նագոհ երանութեան գոլորշիներուն մէջ թաղուիլ, երբ որոշ թուական մը — այս պարագային 1915 Ապրիլ 5 — ձեր առջեւ կը պարզէ ամբողջ նահանջի մը ամեհի ճակատամարտն ու յաղթանակը, յանուն զոյութեան եւ ազատութեան ...

Որ եւ է պատրուակ, չքմեղանքի որեւէ փորձ աւելի պիտի ծանրացնէր յանցանքը :

Եթէ տարեդարձը յոդնած են, ո՞ր օր-ուան կը սպասեն հերթապահները — երի-տասարդներն ու երիտասարդուհիները :

Ահազանգի Ժաչն ու Աչքը աւելի՞ ծանր կը կշռեն քան մեր պատմութեան Ժաչը...

Սերունդներու յաջորդութեան պատ-մութիւնը կը զարգանայ եւ լուսաւոր մութիւնը կը զարգանայ, եւ անոնց հրա-հեաքեր կը ձգէ քաջերով, եւ անոնց հրա-չափառ մարտնչումներով :

Վա՜յ անոնց որ չեն սերտած այս դասը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

●

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ԸՆԴՀ. ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ ՁԱՄԲԱՑ ԵԼԱԻ

Ապահովութեան Խորհուրդը Ապրիլ 4ի նիստին մէջ միաձայնութեամբ որոշեց Միջին Արեւելք ղրկել Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Պ. Համըըլտա, քննելու համար կացութիւնը արաբական երկիրներու եւ Իսրայէլի սահմաններուն վրայ: Խորհուրդը ամերիկեան թանաձեւը քուէարկեց, նախապէս մերժելով խորհր-դային պատուիրակութեան առաջարկած երեք լուծիւնները: Մոսկուայի ներկայացիչն ալ որոշեց քուէարկել բանաձեւը, ջերմ ծափերու մէջ : Ընդհ. քարտուղարը ճամբայ կ'ելլէ այսօր, ու-րբաթ, երկու կարեւոր պաշտօններով. — 1· Քննութիւն մը կատարել զինադադարի պայմաններու դործադրութեան մասին : 2·— Արաբական պետութեանց եւ Իսրա-յէլի հետ խորհրդակցիլ եւրք, յանձնա-րարութիւններ թելադրել Ապահովու-թեան Խորհուրդին, պարզելով այն մի-ջոցները որ անհրաժեշտ են, յարաբերու-թիւնները մեղմացնելու համար :

Ամերիկեան կառավարութիւնը մեծ կա-րեւորութիւն կ'ընծայէ այս առաքելու-թեան, թէեւ Անգլիա եւ Ֆրանսա չեն ծածկած իրենց թերահաւատութիւնը: Ա-րաբական երկիրները կանխաւ յիշեցու-ցած են թէ պիտի չընդունին որեւէ կար-գադրութիւն՝ զինադադարի պայմանա-դրէն դուրս : Ընդհ. քարտուղարը իր ա-ղեկագիրը պիտի ներկայացնէ առաւել-են մէկ ամիսէն :

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ ԱՆՀԱՄԱՁԱՅՆ

Նախագահ Այզընհաուըր իր չարաթա-կան ասուլիսին մէջ հաստատեց թէ Անգ-լիա պնդած է որ Մ. Նահանգները աւելի վճռական դիրք մը բռնեն Միջին Արեւելքի մէջ: Այս առթիւ նամակներ փոխանակ-ուած են Անգլիոյ վարչապետին եւ Նա-խագահին միջեւ: Այս վերջինը անդամ մը եւս չեշտեց թէ Միջին Արեւելքը կենսա-կան կարեւորութիւն ունի Եւրոպայի, հե-տեւաբար ամբողջ ազատ աշխարհին հա-մար: Բայց միեւնոյն ատեն բացատրեց թէ Մ. Նահանգները չափազանց զժուարին պարտականութիւն մը ստանձնած են, խաղաղութիւնը պահպանելու համար այդ չրջանին մէջ: «Այս զժուարութիւնները կը բխին նոյն չրջանի ազգերուն հակա-մարտութիւններէն: Ուստի, չատ զժուար է դիտնալ թէ ե՛րբ եւ ուր աւելի վճռական ձեւ մը պէտք է ստանայ ամերիկեան քա-ղաքականութիւնը: Կարելի չէ այդ չրջա-նի մէկ երկրին զլխել առանց միւս բոլո-րին զլխելու »:

Նախագահը միեւնոյն ատեն բացատրեց թէ երբեք պիտի չհրամայէ որ ամերիկ-եան զօրքը որեւէ միջամտութիւն կատա-րէ առանց խորհրդարանին հաւանու-թեան: Ցետոյ յայտնապէս չզպզրտուե-ցաւ, երբ լրագրող մը հարցուց թէ խոր-հրդարանէն արտօնութիւն պիտի խնդրէ՞, վերջերս Միջերկրականի աւազանը չըր-կուած ամերիկեան ծովային զինուորները ռազմագաշտ զբելու համար: Ըսաւ թէ ծիծաղելի է այդ հարցումը եւ աւելորդ է կրկնել թէ պիտի հետեւի սահմանադրու-թեան որ միայն խորհրդարանին իրաւունք կուտայ պատերազմ յայտարարելու :

Հակասթալինեան պայքարին առթիւ ալ հարցումներ եղան: Այզընհաուըր պա-տասխանեց թէ չեն փոխուած համայնա-վարներուն հիմնական նպատակները, — տիրապետել ամբողջ աշխարհի : Բայց պիտել տուաւ թէ նեղքին եւ արտաքին պատճառներ կրնան ստիպել որ Մ. Միու-թեան վարիչները աւելի ապատական քա-

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԵՏ

Նախապէս արուած ժամադրութեան մը վրայ, Զորեքշաբթի կէսօրէ վերջ պացինք Փարիզի չքեղ հիւրանոցներէն Քլարա - Ա-թենէ պանդոկը, ուր իջեւանած է Ամե-նայն Հայոց Կաթողիկոսը, իր զաւազա-կակիր արեզային ու քարտուղար Պ. Հայկ Առաքելեանի հետ :

Այս վերջինը, բնիկ Թիֆլիսցի, նախկին խմբագիր Երեւանի լրատու գործակալու-թեան, տասնհորդեց մեզ կաթողիկոսի ըն-դունելութեան սենեակը : Վեհը մեծ հա-ճոյակատարութեամբ պատասխանեց մեր բոլոր հարցումներուն, տալով կարելի ա-մէն մանրամասնութիւն :

Մեր առաջին հարցումն էր·

— Ի՞նչ տպաւորութիւն կրեցիք ձեր այ-ցելած երկիրներէն:

= *Այցելեցի Լիբանան, Եգիպտոս եւ Ի-տալիա: Շատ դոհ տպաւորութեամբ մեկ-նեցայ Միջին Արեւելքէն: Մասնաւորա-պէս Լիբանանի Հայութեան վիճակը մե-ծապէս ուրախացուց զիս: Մեկ չաբթուան ընթացքին ընդունեցայ այցելութիւնը բազմաթիւ ազգային, մշակութային ու բարեսիրական կազմակերպութեանց ներ-կայացուցիչներուն, ամէն հասակէ: Մեծ հաճոյքով հաստատեցի թէ՝ բոլորն ալ տոպրուած են հայրենասիրական զգա-ցումներով եւ հոգեւին կապուած՝ մեր և-կեղեցիին, մեր լեզուին, մեր մշակութա-յին արժէքներուն, մեր աւանդութեանց ու ամէն կարգի սրբութեանց: Մեր առաքե-լիր ժողովուրդը այդ երկրին մէջ կառու-ցած է բազմաթիւ եկեղեցիներ ու պատոց-ներ: Փոքրիկ Հայաստան մը կազմուած է անոնցմէ :*

« Նոյնպէս չատ լաւ տպաւորութիւն կրեցի Եգիպտոսէն, ուր Հայերը, հակա-ռակ իրենց փոքր թիւին, բազմաթիւ կազ-մակերպութիւններ ունին: Այցելեցի բոլոր զպրոցները՝ Գահիրէի թէ Ալեքսանդրիոյ մէջ եւ հոգեկան մեծ հրճուանք զգացի՝ տեսնելով որ օտար երկիրներու մէջ մեր նոր սերունդը կը սորվի մայրենի լեզուն եւ կը զատարակուի հայկական չուն-չով :

« Արեւելքէն արեւմուտք անցնելով, այ-ցելեցի Իտալիոյ մեր հայրենակիցներուն, որոնք մեծ մասով կը բնակին Միլանօ : Ունին իրենց Հայկ· Ցուցը, ուր կը հա-ւաքուին բոլորը, իրրեւ ժամադրավայր : Ուրախալի էր տեսնել, որ առանց զատա-կարզային ու զաւառական խտրութեան, համերաչխ կ'ապրին իրարու հետ: Յատու-կ է միտքս, որ եկեղեցի ու զպրոց չու-նին :

« Այցելեցի Վենետիկի Ս. Ղազարի վանքը եւ դնահատական խօսքեր ուղղեցի Մխիթարեան հայրերուն, որոնք ա՛յնքան երկար տարիներէ ի վեր կը ծառայեն հայ-կական մշակոյթին: Նոյնիսկ թելադրեցի ներկայ բարեկեցիկ Հայերուն, որ նիւ-թապէս աջակցին վանքին: Տեսայ նաեւ Մուրատ – Ռափայէլեան վարժարանը :

« Ֆրանսայի հայութեան հետ մօտիկ չփում չունեցայ դեռ: Բայց կը տեսնեմ , որ այս հսկայ քաղաքին մէջ հայութիւնը չատ ցիրուցան կ'ապրի: Կը նմանի կաթիլ մը ջուրի՝ ովկիանոսին մէջ: Ծանր պար-տականութիւն կ'ինդայ մեր բոլոր կազ-մակերպութեանց վրայ՝ նոր սերունդը փրկելու եւ անոր մէջ հայրենասիրական ոգին վառ պահելու համար :

« Շուտով պիտի այցելեմ նաեւ Մար-սէյլ, ուր բաւական թիւով Հայեր կ'ապ-րին: Այնուհետեւ պիտի երթամ Լոնտոն : Յետոյ Փարիզ պիտի վերադառնամ եւ ապրիլ 21ին կամ 22ին պիտի մեկնիմ Էջ-միածին :

— Ի՞նչպէս պատահեցաւ, որ յանկարծ որոշեցիք արտասահման գալ: Որքան գի-տեմ, որոշած էիք եպիսկոպոսական ժո-ղովի գումարել Էջմիածնի մէջ եւ հրաւիր-ուածներէն ոմանք կը պատրաստուէին արդէն մեկնիլ դէպի Մայր Աթոռ :

= *Ճիշդ է, որ եպիսկոպոսական ժողով հրաւիրած էի անցեալ աշնան՝ ընտրութե-նէս անմիջապէս վերջ: Պատճառն այն էր, որ Սեպտեմբեր 30ի կաթողիկոսական ընտրութեան չէին կրցած մասնակցիլ Պոլսոյ պատրիարքը՝ Գարեգին արք· , Սեպաստիոյ վեհի ծանօթ դէպքին պատճառով, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական տեղապահ Տաղ արք·, Երուսաղէմի պատրիարքա-կան տեղապահ Եղիշէ արք·, մեր պատ-րաստուած եկեղեցականներէն Տիրան արք· եւ ուրիշներ : Շատեր պատասխանե-ցին, որ չատօք սրտի հնարաւորութիւն չունին Էջմիածին գալու : Ուստի որոշեցի ինքս անձամբ երթալ արտասահման՝ հանդիպում ունենալու համար մեր բարե-բասեիրական եկեղեցականներուն հետ : Դիտում կատարեցի մեր կառավարութեան եւ արտօնութիւն ստացայ չուն-կիլը: Այդ օրերուն կը զուգադիպէր նա-եւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրու-թիւնը: Կարզ մը եկեղեցականներէ ըս-տացած նամակներ անհրաժեշտ կը զա-նէին մեր ներկայութիւնը Փետր· 14ի ընտրութեանց՝ համերաչխութեան մթնո-լորտ մը ստեղծելու համար Անթիլիասի մէջ: Կար նաեւ ուրիշ չարզելի պատճառ մը: Ահա թէ ինչու եկայ արտասահման :*

(Մնացեալը յաջորդով)

ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ ԱԼՖՈՐՎիԼի ՄէՋ

Զորեքշաբթի իրիկուն չուրջ 7էն առաջ Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին լեցուած էր հոծ բազմութեամբ մը: Ամե-նայն Հայոց Կաթողիկոսը հոգեչունչ քա-րոզ մը խօսեցաւ: Այս առթիւ անդամ մը եւս չեշտեց թէ պահպան անհամաձայնու-թիւններ պէտք չէ որ վնասեն հայրենի-քին եւ Հայ· Եկեղեցւոյ չահերուն :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱՁԵՒ ՄԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԴԷՄ

●

Դամասկոսէն կը հեռագրեն թէ խորհր-դարանը միաձայնութեամբ քուէարկեց բանաձեւ մը որ կառավարութենէն կը պահանջէ խզել դիւանագիտական յարա-բերութիւնները Ֆրանսայի հետ եւ տըն-տեսական ու մշակութային պայքար մը բանալ, իրրեւ բողոք Ալժերիոյ Ֆրանսա-կան քաղաքականութեան դէմ: Բանաձեւը կը պահանջէ կառավարութենէն առա-ջարկել Արաբական Դաշնակցութեան Խոր-հուրդին՝ որ միջարաբական պոյքոթ հա-չակէ Ֆրանսական մշակոյթին եւ արտա-դրութեանց դէմ: Այս «պոյքոթ»ը պիտի տեւէ մինչեւ որ Ֆրանսա դոհացում տայ «Ալժերիոյ ժողովուրդին ազգային օրի-նաւոր իրաւերուն» :

Արաբական Դաշնակցութեան խորհուր-դը բացուեցաւ երէկ, Զորեքշաբթի, Գահի-րէի մէջ, մասնակցութեամբ անդամակից պետութեանց զիւանագիտական ներկա-յացուցիչներուն, վարչապետներուն եւ արտաքին նախարարներուն : Օրակարգին վրայ կան հինգ խնդիրներ որոնց մէկը Ալժերիոյ հարցն է :

ԱԼԺԵՐԻԱՑԻՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն, խիստ հետապնդումներ կը կատարուին Կոստանդինի չրջանին մէջ :

— Նոր զօրակոչի մասին որոշում պիտի տրուի այսօր : Զորս հազար նոր զինուոր – ներ Ալժէ հասան առջի օր :

ՓՈՓՈԽՎԵԼ ՏՆԵՐ...

ՎԱՂՈՒ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐ ՄԱՐԴԸ

Ա. ՂԱԶԱՐՅԱՆ (26 Մարտ)

Ես ճանաչում եմ նրան տասնհինգ տարի։ Ծանոթացանք մի ընկերական երեկույթի ժամանակ։ Ես այդ ժամանակ ուսանող էի, նա՝ ինչ-որ գործարանի բանվոր։ Ինչպես հաճախ պատահում է երիտասարդների հանդիպումների ժամանակ, մենք էլ խոսեցինք գրականության, արվեստի, քաղաքականության մասին։ Ես ինձ ավելի գիտակ էի համարում, քան նա, և ինձ թվում էր, թե նա ինձ ուշադիր լսում է։ Ես ինձ ավելի խելացի էի զգում։ Ես ինձ ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի երջանիկ էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն շաբաթ։ Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն օր։ Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն ժամ։ Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն րոպե։ Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն վայրկյան։ Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

Հետո մենք հանդիպեցինք ամեն...

— Ես ինձ ավելի ու ավելի ազատ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի երջանիկ էի զգում։ Ես ինձ ավելի ու ավելի խելացի էի զգում։

ՍԱՍՈՒՆԱԿԼ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա.ԿԻՆ, 364 – 400)

Ա.— ՄԱՍՈՑ ՊԱՏԱՖ ՍԱՍՈՒՆԻ Ե ՎԱՀԱԳՆԻ ԾԱԳԸ

Մեր պատմիչները տարբեր կերպ կը պատմեն Սասունցիներու ծագման մասին։ Ոմանք կ՚ըսեն, թէ Սասունցիները Հայկազունի սերունդ են, ուրիշներ կ՚ըսեն, թէ Տիգրանի զօրքերուն մնացորդներն են, որոնք Տիգրան Ա.ի ատենը Սասունի լեռներուն մէջ հաստատուած են։ Ուրիշներ կ՚ըսեն, թէ Սասունցիները Վահագնի զաւակներն են։ Ինչպէս որ ալ ըլլայ, Սասունցիները ամէնէն քաջ ժողովուրդն էին Հայաստանի մէջ։ Անոնք ունէին իրենց ազգային հերոսները, որոնք ամէն տեսակ վտանգներու մէջ կ՚ազատէին իրենց հայրենիքը։ Անոնք ունէին իրենց ազգային երգերը, որոնք կը պատմէին անոնց քաջագործութիւնները։ Անոնք ունէին իրենց ազգային նուագարանները, որոնք կը նուագէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային պարերը, որոնք կը պարէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային հագուստները, որոնք կը հագնէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային սովորութիւնները, որոնք կը կատարէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային խաղերը, որոնք կը խաղային հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային ուտելիքները, որոնք կ՚ուտէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային ըմպելիքները, որոնք կը խմէին հարսանիքներու ատեն։ Անոնք ունէին իրենց ազգային ծիսակատարութիւնները, որոնք կը կատար

դաքականութեան մը հետեւին : Ի վերջոյ ողջունեց Ատլանտեան դաշինքին 7րդ տարեդարձը, պնդելով թէ կազմակերպու - թիւնը էապէս պաշտպանողական հանգա - մանք ունի : Խօսեցաւ նաեւ զինաթափու - թեան մասին, բաղդատելով Մ. Նահանգ- ներուն եւ Խ. Միութեան դիրքերը : Այս առթիւ լսաւ թէ վճռած է երբեք ներկայ չըլլալ հիւլէական զէնքերու փորձի մը, թէ երբեք իր նախագահական պաշտօնը պիտի չօգտագործէ տարփողելու համար այդ զէնքերը :

× Անգլիոյ մէջ զատուութեամբ կը դի - տեն որ Մ. Նահանգները բարեացակամ դիրք մը բռնած են Եգիպտոսի հանդէպ :

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ԴԱՇԻՆՔԻՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Ապրիլ 4ին հանդիսաւորապէս տօնուե - ցաւ Ատլանտեան դաշինքին 7րդ տարե - դարձը, փարիզեան շրջանի ընդհանուր կեդրոնին մէջ : Ֆրանսայի վարչապետը այս առթիւ ճառ մը խօսելով, յայտարա- րեց թէ խոր հաւատք ունի կնքուած դի - նակցութեան վրայ : «Ըսած եմ Ազգ. ժո - ղովին մէջ եւ կը կրկնեմ այսօր, խորին համոզումով, Ատլանտեան զինակցութիւ - նը եղած է եւ կը մնայ երաշխիքը խաղա- ղութեան եւ ազատութեան պահպանու - մին : Իբրեւ խաղաղասէրներ՝ տոգորուած հաւաքական ապահովութեան գաղափա - րով, մենք վճռապէս կուսակից ենք զօրա- ցնելու զայն ամէն անգամ որ կարելի է : Լայն հեռանկարներ կը բացուին մեր առ- ջեւ, զարկ տալու համար ազատ ազգերու համերաշխութեան » :

Ատլանտեան ճակատի ապարապետը, զօր. Կրունթըր եւս ճառ մը խօսելով, յայտա- րարեց թէ Ատլանտեան կազմակերպու - թեան ուժերը կը կազմեն վճռական ազ - դակ մը՝ նախայարձակման դէմ : Յետոյ խօսքը ուղղելով Ֆրանսայի վարչապե - տին, որուն կ'ընկերանային ազգ. պաշտ - պանութեան եւ արտաքին գործերու նա - խարարները, երախտագիտութիւն յայտ - նեց Ֆրանսայի հիւրընկալութեան եւ ան - խախտ աջակցութեան համար : Ընդհ. քարտուղարը, լորտ Իսմէյ, նոյնպէս բա- ցատրեց թէ Ատլանտեան դաշինքը խաղա- ղութեան եւ ապահովութեան երաշխիք մըն է, որ կը ծառայէ բոլոր ժողովուրդ - ներու բարօրութեան :

Տարեդարձին առթիւ զօրահանդէս մը տեղի ունեցաւ, մասնակցութեամբ 15 պե- տութեանց զինուորներուն : Ուրիշ երկու հանդէսներ ալ տեղի ունեցան Շայոյի պալատին եւ Ֆոնթէնէպլոյի մէջ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՈՔԻ Սուլթանը, եւ զօր. Ֆրանքօ երկար տեսակցութիւն մը ունեցան առջի օր եւ կը յուսան համաձայնութեան մը յանգիլ այսօր : Սուլթանը պիտի այցելէ նաեւ Կրընատա, Քորտովա եւ Սեվիլլա քաղաքները, ուր այնքան յիշատակներ կան մաւրիտանական տիրապետութեան շրջանէն : Սպանիա միշտ իբրեւ օրինաւոր Սուլթան ճանչցած է Պեն Եուսէֆը : Այս այցելութեան առթիւ արձակուրդ շնորհ - ուեցաւ պետական պաշտօնեաներուն :

ԱՐՏԱՔԻՆ նախարարը, Պ. Փինօ, որո- շեց ոչ Լիբանան երթալ, ոչ ալ Սուրիա : Բայց պիտի այցելէ Իսրայէլ, ինչպէս խոստացած էր :

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ եւ մեթրոյի պաշտօնեա- ներու ընդհ. գործադուլէ կը վախցուի այսօր - վաղը : Քանի մը օրէ ի վեր անա - կնկալ գործադուլներ կը սարքուին, կարճ տեւողութեամբ :

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարը, Պ. Ռամատիէ, (ընկերվարական), ծրագիր մը կը պատ - րաստէ հարկային դրութեան բարեփոխ - ման մասին : Իր գլխաւոր գործը պիտի ըլլայ աւելի արդար եւ պարզ ձեւի մը վե- րածել հարկահանութիւնը, տուրքերու բեռէն ազատել 1.500.000 մանր առեւ - տրականներ եւ արհեստաւորներ, ջնջել տեղական տուրքը (տարեկան 170 միլիառ ֆրանք) եւն. :

1938ԻՆ ԾՆԱԾ զինուորյուններու զու - ցակագրութիւնը պիտի սկսի Ապրիլ 16ին :

ՋԻՆԱԹԱՓՈՒԹԵԱՆ մասին նոր ծրա - գիր մը պատրաստած են Մ. Նահանգնե - րը : Կը կարծուի թէ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութեան մը յանգիլ :

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ ընդհ. ներում հռչակեց այն քաղաքացիներուն համար որոնք ար - տասահման կը բնակին եւ ամբաստան - ուած են իբրեւ հայրենադաւ :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ պետութիւնները մերժե - ցին բանտէն արձակել հիթլերական Գեր - մանիոյ ատաղ ծովակալը, Տէօնից, որ 10 տարի բանտարկութեան դատապարտուած է եւ հիւանդ :

ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Նախաձեռնութեամբ Արեւմտեան Եւրո- պայի Կեդր. Կոմիտէին :

Ապրիլ 14, շաբաթ, Սոսիէթէ Սավանթի մէջ :

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ
ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Միութեան 11րդ տարեդարձին առթիւ : Նախաձեռնութեամբ Լիոնի «Սիամանթօ» խումբին : Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, Սալ Ֆրանսուա-Քոփէի մէջ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին, երգ, մեներգ եւ արտասանութիւններ :

Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած 16 հոգինոց պարախումբ մը պիտի պարէ հայկական եւ կովկասեան պարեր :

Պիտի ներկայացուի ԾԻԾԱՂԱՇԱՐԺ ՁԱՒԵՇՏ մը :

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը :

ԳԻՆ 150 ՖՐԱՆՔ

●

ՍԷՆԹ' ԷԹԻԷՆԻ ՄԷՋ

Փարիզի Նոր Սերունդի պարախումբը կը պարէ հայկական եւ կովկասեան պա- րեր Նոր Սերունդի Օրուան առթիւ :

Կը ներկայացուի ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը, այս կիրակի երեկոյեան ժամը 8,30ին 16 Ռիւ Փիէռ Քիւռի : Մուտք 150 Ֆր. :

Կը հրաւիրուին Սէն Շամոնի եւ Սէնթ' Էթիէնի Նոր Սերունդի անդամները :

●

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 20.30ին, Սէրքլ Կաթոլիկի սրահը :

Կը նախագահէ ընկ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Թատերական բաժին, մասնակցութեամբ Լիոնի «Սիամանթօ» խումբին, հայկ. եւ կովկասեան պարեր, մասնակցութեամբ Պանեէօ Քաշանի 16 հոգինոց պարախում- բին : Երգ, պար, արտասանութիւն :

ՅՈՒՆԻՍ 9ԻՆ

Յետաձգուած է

ՕՆՆԻԿ ՊԷՐՊԷՐԵԱՆԻ նուագահանդէսը :

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՓՍԱԿԻ

Կիւլէզեան ընտանիքը հազար ֆրանք կը նուիրէ Հայ Մշակոյթի Տան, Պ. Յարու- թիւն Քայեանի յիշատակին (Սէն Շամո- նէն) : Ստանալ «Յառաջ»էն :

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԷՆ.— Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Մ. Ալոյեանի, Մկր. Մարգարեան ընտանիքին եւ բոլոր ազգականներուն, իրենց ամուսնոյն եւ ազգականին Գրիգոր Ալոյեանի կսկծալի մահուան առթիւ :

Այս տխուր առիթով, Այրի Տիկ. Մարի Ալոյեան, Տարօն Տուր. Հայր. Միութեան կը նուիրէ հինգ հազար Ֆր.ի գումարը, ի յիշատակ իր ողբ. ամուսնոյն՝ Գ. Ալոյ - եանի : Մեր խորին շնորհակալութիւնները :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ֆ. Կ. Խաչի Կեդր. վարչութիւնը շնոր- հակալութեամբ ստացած է, զինեձ- ծախքերու մասնակցութեան համար Տիկ. Խաչատրեանէ հազար Ֆր. : Ծոմի Օրու առթիւ Տիկին Սմսարեանէ երկու հազար եւ Տիկին Խաչիկեանէ հազար Ֆր. :

× Տիկին Մարիամ Պապաճանեան իր ա- մուսնոյն Պապաճան Պապաճանեանի մահ- ուան 7րդ տարեդարձին առթիւ երկու հա- զար Ֆր. կը նուիրէ Հայ Արիներու Միու- թեան :

ԾԱԽՈՒ Է

Սէն Ժէրոմի մէջ երկյարկանի տուն մը : Առաջին յարկ երկու սենեակ մէկ խոհա - նոց, կառատուն, խանութ եւ պարտէզ : Երկրորդ յարկ չորս սենեակ, մէկ խոհա- նոց, երկու կողմը պատշգամ : Դիմել՝ 15, Bd. Cazaran. St. Jerome, Marseille Tél. : Na. 94-22

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ այս կի - րակի, Փրատոյի Մայր եկեղեցին :

Վեհափառին գիմաւորութեան եւ ըն - դունելութեան համար ազգային բոլոր ներկայացուցչական մարմիններու մաս - նակցութեամբ կազմուած յանձնախումբը որոշած է կիրակի ցերեկ ճաշով մը պատ- ուել Ն. Ս. Օծութիւնը որուն կ'ընկերա - նան Տ. Սերովբէ եպիս. Մանուկեան եւ երկու ուրիշ հոգեւորականներ :

ՀԱՒԿԹԱԽԱՂ

Համախարբերդցիական Միութեան Կար- տանի մասնաճիւղը Զատկի առթիւ կազ - մակերպած է հաւկթախաղի հաւաքոյթ մը, այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Բարեգործականի սրահին մէջ :

Սիրով կը հրաւիրուի Կարտան Պիւէռ եւ Մերոլի հասարակութիւնը :

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ֆ. Կ. Խաչի Արնուվիլի մասնաճիւղին տարեկան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ ութին, կիրակի, ժամը 16էն կէս գիշեր, Սալ Կալմանի մէջ, կայարանին դիմաց :

Կը խօսի Տիկ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

ՄԱՆՈՒԷԼ ՓԻԶԱՐՕի հանրածանօթ նը - ւագախումբով :

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրա- յօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Աստղիկ Քէօսէեան եւ Պ. Լեւոնմոմճեան :

ՀԱՒԿԹԱԽԱՂ

Ճոխ պիւֆէ եւ անակնկալներ :

Շոգեկառքը կառ տիւ Նորէն ժամը 14.45 իջնել Վիլիէ լը Պէլ կոնէս : Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268 օթօպիւսը, իջ- նել վերջին կայարանը :

ՀԱՅ ԳՐՈՂՆԵՐՈՒ ԳԻՆԵՁՕՆԸ

Հայ Գրողներու Ընկ.ը յայտնուած փա - փաքին վրայ, որոշած է այս կիրակի ցե - րեկ, ժամը 3ին, Քաֆէ, Աճէմեան ճաշա- րանին մէջ տալ իր ընկերական երկրորդ գինեձօնը :

Հաճելի մթնոլորտ՝ գեղարուեստական բաժինով :

Կը հրաւիրուին բոլոր գրողները ու բա- րեկամները :

Մասնակցութիւն 200 ֆրանք :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիկին Սիրանոյշ Գ. Զաքրեան եւ պա - րագաները կը ծանուցանեն թէ իր ամուս- նոյն եւ իրենց ազգականի ԳԷՈՐԳ Մ. ԶԱ- ՔՐԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատար- ուի այս կիրակի, Փարիզի եկեղեցին :

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգող - ները :

●

Տէր եւ Տիկին Ղեւոնդ Պայթարեան, իր քոյրերը, քեռորդիները, ազգականները կը ծանուցանեն թէ, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի, այս կիրակի Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, իրենց մօր եւ մօրեղբօր եւ քեռորդւոյն Ֆիլոր Պայթարանի (ծն. Քայփաքեան) եւ Միհրան Քայփաքեանի, Յարութիւն Վա- ղարշակեանի յիշատակին : Կը հրաւիրուին ողբացեալներու յիշատակը յարգողները :

ՇՆՈՐՀԱԼԻՔ

3 Ապրիլ.— Ֆ. Կ. Խաչի Կրընոպլի մաս- նաճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած երկու հազար Ֆր. Տէր եւ Տիկին Վահան Սալէնճեանէ, փոխան ծաղկեպսակի, Պ. Ստեփան Ասլանեանի մահուան առթիւ :

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պի- տի ունենայ, ուրբաթ, 13 Ապրիլ, ժամը 21ին, Ազգ. Տան մէջ :

Դասախօս՝ Բժ. Հ. ԳԱԼՃԵԱՆ :

Նիւթը՝ չար. նախորդ դասախօսութեան (Բժշկական նուաճումները յիսուն տար - ուան ընթացքին) հայերէն լեզուով :

Մուտքը ազատ է :

Օր. ԱԼԻՍ ՔԻՒՐՔՃԵԱՆ
Պ. ԺՈՐԺ ԱԶՆԱՒՈՐԵԱՆ
Նշանուած

Փարիզ 1 Ապրիլ, 1956 Պէյրութ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ԼԻՈՆ.— Այս ուրբաթ իրիկուն, ծանօթ հաւաքատեղին :

ՎԻԷՆ.— Այս կիրակի ցերեկ, ծանօթ հաւաքատեղին :

ՎԱԼԱՆՍ.— Այս կիրակի գիշեր, ծանօթ հաւաքատեղին :

Այս ժողովներուն ներկայ պիտի ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ : Կը խնդրուի ճշդա - պահ ըլլալ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Եփրատացի կո - միտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բո- լոր խումբերը այս շաբաթ ժամը 20.30- ին, Պարպոթ սրճարանի վերնայարկը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պի- տի ունենայ երկուշաբթի երեկոյ, 9 Ապ - րիլ, ժամը 21ին : Ազգ. Տան մէջ :

Դասախօս՝ Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՖՐՈՒՆՃԵԱՆ (Պերլինէն) : Նիւթը՝ Գերմանիոյ Հայ գա- ղութը եւ Հայ Մշակութային յարաբե - րութեանց հարցը :

Մուտքը ազատ է :

★

Վարչութիւնը որոշած է Փարիզի Լատ - քանին մէջ տրուած դասախօսութիւնները կրկնել արուարձաններուն մէջ :

Առաջին անգամ ըլլալով, Պ. ՆՇԱՆ ՊԷ- ՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ պիտի խօսի Իսի լէ Մուլի- նօ, Խրիմեան վարժարանի սրահին մէջ, այս շաբաթ, ժամը 21ին : Նիւթ ունե - նալով իր անտիպ գործերը :

Մուտքը ազատ է :

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Շինութեանց վարպետ մը (արմնադիր) : Տեւական գործ եւ լաւ վճարում : Դիմել Լեւոն Տօնիկեանի,

52, Rue Gustave Courbet ,Bagneux (Seine).

●

Ձեռնարկուներ (անթրըփրընէօր) ապա- տուալէ վեստի համար :

Դիմել՝

F. T. N.

253, Rue St. Denis, 3me Etage

●

Ձեռնարկուներ, իրենց տան մէջ աշխա- տող գործաւորներ, Օթման կարէ սճ - սամպլի համար : Դիմել՝

Ste. FURTEX

132, Rue d'Aboukir, Paris (2e).

●

Կնոջ քոմփէքսիոնի տան մը մէջ կ'ուզ- ուին փինիսօն գործաւորուհիներ : Դիմել՝

Maison FERST

20, Bld. Montmartre, Paris (9e).

TAI. 56-19

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 7 ԱՊՐԻԼ

SAMEDI 7 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7548 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3359

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՄՇՈՒՇ

●

Դժբախտաբար ոչ մէկ նորութիւն կը պարունակէ Ամենայն Հայոց կաթողիկո – սին հետ կատարուած խօսակցութիւնը :

Մեզի համար հաճելի չէ կրկին անդրա – դառնալ այս հարցերուն, որոնց յարու – ցած ժխորը տակաւին կը չարունակուի Մէյնի Արեւելքի մէջ :

Բայց, թէ՛ տեսակցութեան եւ թէ հինգ – շաբթի օրուան ճաշին ասեն եղած են յայ – տարարութիւններ որոնք լուրջ լուսաբա – նութիւն կը կարօտին :

Այդ պարտականութիւնը պիտի կատա – րենք առանձին :

Այսօր կ'ուզենք ծանրանալ հոգեբանա – կան երեւոյթի մը վրայ որ ազդիւրն է բո – լոր թիւրիմացութեանց :

Առաջին օրէն իսկ, Լիբանանի մէջ ստեղծուած էր արհեստական մշուշ մը, մթագնելով ոչ միայն աչքերը, այլ եւ միտքերը :

Կաթողիկոսը ինքն ալ կը խոստովանի թէ երբ կը պատրաստուէր արտասահման գալ, «կարգ մը եկեղեցականներէ ստաց – ուած նամակներ անհրաժեշտ կը դանէին իր ներկայութիւնը փեսը· 14ի ընտրու – թեանց՝ համերաշխութեան մթնոլորտ մը ստեղծելու համար» :

Կ'արժէր իմանալ այդ կղերականներուն անունները :

Արհեստական մշուշը աւելի թանձրա – ցաւ, երբ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Լիբանան կը հասնէր :

Փայլուն ընդունելութեան մը խթան – ճանքներուն մէջ, վեղարաւոր և անվեղար դաւադիրներ լրտար կը հրմշկէին, զանա – զան քսութիւնը տարածելու համար :

Եւ ստեղծուեցաւ մթնոլորտ մը, որ դէպ ի անստուգութիւն պիտի առաջնորդէր :

Բանտարկուները ունէին զրպարտիչ նշանա – խօսք մը·

— Դաշնակցութիւնը կ'ուզէ ընտրել իր կաթողիկոսը, անոր ենթարկելու համար ամբողջ Հայկական Աբտասահմանը, խըզե – լով ամէն կապ էջմիածնի հետ :

Այսքանը բաւական էր, ծրագրեալ խաչակրութիւն մը տարբելու եւ խուժա – նավարական կանչեր արձակելու համար :

Մնացեալը մանրամասնութիւն է : «Այ ապօրէն է, այն ապօրէն է» եղանակները թիաձայ քայլերգներ էին, խաչակիրները ոգեւորելու համ բարեմիտները մոլորե – ցնելու համար :

Կը կարծենք թէ Ամենայն Հայոց կաթո – ղիկոսը գոնէ վերջին պահուն քմբռնեց որ հասարակ յերիւրանքներ են Դաշնակցու – թեան վերագրուած դիտումները :

Մանաւանդ որ, ինքն ալ դրական կար – ծիք ունի նորընտիր կաթողիկոսին՝ Զա – րեհ եպիսկոպոսի մասին, եւ պիտէ անոր անսասան հաւատարմութիւնը Մայր Ա. – թոռին հանդէպ :

Արհեստական մշուշը թանձրացնելու եւ մթնոլորտը անշնչելի դարձնելու ոգիմա – վարութեան մէջ, ամէնէն սխալը դերը կատարեց « եպիսկոպոսական » կոչուած ժողովը :

Ոչ իրաւական, ոչ ալ զործնական որ – ժէք ունէր այդ ժողովը, այլ մանաւանդ ոչ մէկ իշխանութիւն՝ միջամտելու կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան :

Պարզապէս չինծու «կոնսիստորիա» մը կամ նամանակ մը կարդինալական ժողովի, որ պիտի ծառայէր իր կարդին «արբագնա – ցնելու» կանխակալ կարծիքները եւ զբա – ղատացնելու նորընտիր կաթողիկոսին օ – ծումը :

Իր խմբագրած «համաձայնագիրը»ն ալ կը մատնէ թունդ կղերապետական ոգի մը, որ հիմնովին կը հակասէ Հայ· եկե – ղեցւոյ աւանդութեանց եւ կը ձգտի սար – կացնել նորընտիր կաթողիկոսը :

Տարեց թէ երիտասարդ, մէկն ու մէկը խղճի խայթ մը չզգա՞ց, այդ անդրպետա – նական բանաձեւը առորագրած առնե՞ն : Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾԱՆՐ ԸՆԴՀԱՐՈՒՄ ՊԱՂԵՍՏԻՆԻ ՄԷՋ

●

Եգիպտոսի վիճուորական իշխանութիւ – նը կը ծանուցանէ թէ Ապրիլ 5ի դիշեր 42 արաբ քաղաքացիներ սպանուեցան, 103 հոգի ալ վիրաւորուեցան Պաղեստինի կա – զմ, Տէյր էլ Պալլահ եւ Խան Եունես քա – ղաքներուն մէջ : Վիրաւորուած են նաեւ եօթը եգիպտացի զինուորներ : Սպանեալ – ներուն մէջ կը գտուին 29 այրեր, 11 կի – ներ եւ երկու մանուկներ, իսկ վիրաւոր – ներուն մէջ՝ 25 կիներ եւ 11 մանուկներ :

Հրատարակուած դեկոյցը կ'ըսէ ·— Իս – րայէլ զինակցօրէն փորձեց զրկել և – զիպտական յառաջապահները, փոքր զէն – քերով եւ ընդհարումը ծանրացաւ երկիւ , երբ թնդանօթաձգութիւն մըն ալ կատա – րեց : Այսօր իսրայէլեան պահակախումբը ամբակոծեց Տէյր էլ Պալլահը, յետոյ կա – զմն , Եունէսը եւ Ալյատն : Բացորոշ էր որ Իսրայէլ կ'ուզէր ծանր կորուստներ պատճառել քաղաքացիներուն, քանի որ այդ քաղաքները լեցուած են պաղեստին – եան զաղթականներով : Եգիպտական ու – ժերը եւս մղեցին յարձակումները եւ ամ – բակոծեցին երեք իսրայէլեան աւանները : Կրակը զադրեցաւ զինադադարի յանձնա – խումբին նախաղահին՝ զօր· Պըրնսի տի – պուպական կոչին վրայ :

Իսրայէլի դեկոյցը տարբեր ձեւով կը պատմէ ընդհարումը : Կ'ըսէ թէ իսրայէլ – եան պահակախումբերը յարձակում կրե – ցին եօթն անգամ, Կազայի շրջանին մէջ : Ընդհարումները տեղի ունեցան 25 քիլո – մեթր ճակատի մը վրայ : Արտաքին գոր – ծերու նախարարը, Մոչէ Շարեթ իր մօտ հրաւիրելով զօր· Պըրնսը բացատրեց թէ «ծանր հետեւանքներ պիտի ծագին, եթէ չզադրին եգիպտական անընդհատ յար – ձակումները» : Այս վտանգը բացատրեց նաեւ ամերիկեան դեսպանին : Նոյն նա – խարարութեան բանբերը յարձակումնե – րուն եւ մարդկային կորուստներուն պա – տասխանատու կը նկատէ Եգիպտացի – ները :

Ազգաժողովին եգիպտական պատուիրա – կութիւնը ծանուցագիր մը ուղղեց Ազա – հովութեան Խորհուրդին, ամբաստանելով Իսրայէլը թէ կանխամտածեալ յարձա – կում կատարած է Կազայի շրջանին եգիպ – տական չորս քաղաքներուն դէմ : Եգիպ – տոսի պատուիրակին կարծիքով, այս նա – խայարձակումը յայտնապէս կ'ապացու – ցանէ Իսրայէլի խափանարար ընթացքը Ազգաժողովի ընդհ· քարտուղարին յանձ – նուած պաշտօնին դէմ : (Ընդհ· քարտու – ղարը ճամբայ ելած է դէպի Պաղեստին , ընդհանուր քննութիւն մը կատարելու համար) :

× Ազգաժողովին քարտուղարը Լոնտոն եւ Հռոմ պիտի հանդիպի , խորհրդակից – լու համար Մէյնի Արեւելքի կացութեան իրապէկ անձերու հետ : Հռոմ պիտի մնայ երեք օր : Ճամբան պիտի չարունակէ յա – ռաջիկայ չաբթու , նախ երթալով Պէյ – րութ : Բուն քննութիւնը պիտի սկսի Գա – հիրէի մէջ, յառաջիկայ չորեքշաբթի : Ա – պահովութեան Խորհուրդը իր տեղեկա – գրին պիտի սպասէ մինչեւ Մայիս 4, բայց ընդհ· քարտուղարը կրնայ աւելի երկար մնալ, եթէ հարկ ըլլայ :

× Լոնտոնի պահպանողական մեծ օրա – թերթը, «Տէյլի Թէլէկրաֆ» կը գրէ թէ անցեալ ամիս գաղտնի ժողով մը գումար – ուած է Գահիրէի մէջ, ուր վարչապետ Կամալ Նասր պարզած է Եգիպտոսի քա – զաքականութեան հիմնական կէտերը : Այդ քաղաքականութեան համաձայն, Ե – գիպտոս պիտի չյարձակի Իսրայէլի վրայ·— 1· Աչխարհա – կարիներու լուծէն փրկել Կարմիր Ծովու եւ Հնդկաց ովկիանոսի կարգ մը ռազմադի –

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՀԵՏ

(Բ· եւ վերջին մաս)

— Ինչո՞ւ չյայտողեցաք Ձեր առաքելու – թեան մէջ :

= *Դժբախտաբար կարելի չեղաւ ստեղ – ծել բաղձալի համերաշխութիւնը : Նախ՝ յաւով տեսանք, որ կիլիկիոյ մխիթարեան թիւնը 2 թեւի բաժնուած էր : Աչխար – հական պատգամաւորներուն մէջ ալ ընդ – դիմադիրներ կային : Նոյնպէս կասկած – ներ կային Հալէպի պատգամաւորներու օրինաւորութեան մասին : Վէճը լրաւա – խոհութեամբ լուծելու մեր ջանքերը ի դերեւ ելան : Այդ պայմաններուն մէջ ստիպուեցանք մեկնիլ Պէյրութէն, առանց մասնակցելու ընտրութեան եւ առանց օծելու ընտրուելիք կաթողիկոսը, հակա – ռակ հեռագրով յայտնած մեր բաղձան – քին :*

— Ի՞նչ հանգամանք եւ իրաւասութիւն – ներ ունէր եպիսկոպոսական ժողովը, զոր գումարեցիք Գահիրէի մէջ : Մեր ազ – գային–եկեղեցական օրէնսդիրներուն մէջ նախատեսուա՞ծ է նման մարմին մը :

= *Եպիսկոպոսական ժողովին առաջա – դրութիւններէն մէկն ալ նոր կանոնա – դրի մը պատրաստութիւնն էր : Ինչպէս անցեալին մէջ, ներկայիս ալ աչխարհա – կան ներկայացուցիչներուն կարեւոր տեղ պիտի տրուի նոր մշակուելիք կանոնա – դրին մէջ :*

— *Այսատասնամեայ մէջ միշտ ի գօրու է նախկին Ազգային Սահմանադրութիւնը : Իսկ Անթիլիասի մէջ 1941ին մշակուած է կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կանոնադի – րը, որուն հիման վրայ կատարուած եւ վերջին բոլոր կաթողիկոսական ընտրու – թիւնները :*

= *Այդ կանոնադիրը չէ վաւերացուած : Գահիրէի ժողովին ընդունած համա – ձայնադրին կէտերէն մէկն ալ կը տրամա – դրէր Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին յանձնել Անթիլիասի համար նոր կանոնա – դրի մը մշակումը :*

— *Համաձայնագիրը վերջնակա՞ն էր :*

= *Զայն առորագրած էին ժողովին մասնակցող եպիսկոպոսները : Վերջնական ձեւ առնելէ եւս պիտի առորագրէի եւ ալ վաւերացնելու համար : Դժբախտաբար կիլիկիոյ կաթող· տեղապահ Խորէն ե – պիսկ· մերժողական պատասխան տուաւ բոլոր կէտերուն, առանց որեւէ հակառա – ջարկ ներկայացնելու :*

— *Այս պայմաններուն տակ, լուծումի ի՞նչ ձեւ կը նախատեսէք :*

= *Առաջին պայմանն այն է, որ մխի – թարանութիւնը դանէ իր միաբանականութիւ – նը, փոխադարձ զիջումներով : Ստեղծը – ւած է այնպիսի վիճակ մը, որ նորընտիր կաթողիկոսը օծելու համար երկու եպիս – կոպոս միայն կայ ներկայիս, մինչ ըստ օրինի երեք եպիսկոպոս պէտք է : Ցետոյ նաեւ միջոցներ պէտք է մտածել՝ դժգոհ փոքրամասնութիւնը սիրաշահելու հա – մար :*

— *Ինչո՞ւ եգիպտոսէն երեւան վերա – դարձան վարդան եպիսկ· եւ պրոֆ· Ա – ռաքելեան, փոխանակ Ձեր վերափառու – թեան ընկերանալու միւնչեւ Փարիզ :*

= *Անոնք եկած էին իրենց պատգամա – ւոր, վճռական ձայնի իրաւունքով մաս – նակցելու կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտ – րութեան : Պէտք էր, որ Պէյրութէն ուղ – ղակի Հայաստան վերադառնային : Սա – կայն Վարդան եպիսկ·, ուխտանամեայ, փափաքեցաւ տեսնել Երուսաղէմը , ուր պիտի գումարուէր եպիսկոպոսական Ժո – ղովը : Սակայն վիզա չկարենալով ստա – նալ, այս վերջինը դումարեցինք Գահի – րէի մէջ : Անկէ ալ մեկնեցան Երեւան :*

— *Ո՞վ «անհետացուց» Լուսաւորչի Աջը : Ճի՞շտ են այն շշուկները թէ Աջն ու միւս մասունքները էջմիածին փոխադըր – ուած են :*

= *Ո՛չ մէկ տեղեկութիւն ունիմ այդ մասին : Բացարձակապէս սխալ են էջմիա – ծին տարուած ըլլալուն չշուկները :*

— *Ի՞նչ տպաւորութեամբ պիտի մեկ – նիք էջմիածին :*

= *Այն քաղցր տպաւորութեամբ թէ իմ այցելութիւնս արտասահմանի հայու – թեան մէջ արթնցուց մեծ խանդավառու – թիւն ու խանդաղատանք՝ հանդէպ Մայր Աթոռի եւ Մայր Հայրենիքի : Մեծապէս ուրախ եմ, տեսնելով որ Սփիւռքի հա – յութիւնը հոգեւին կապուած է իր եկե – ղեցիին ու ազգութեան : Անիկա մեծ սիւն – փանք մըն է ինծի համար :*

ԽՄԲ·— Պիտի անդրադառնանք յուզ – ուած հարցերուն :

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆԵՐ ԵՒ ԿՈՉՈՒՆՔ

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը եչ· օր այցելեց Բարեգործականի գրասենեակը եւ Նուպարեան Մատենադարանը, ընկե – րակցութեամբ Սերովբէ եպս·ի, դիւանա – պետ Գ· Հ· Աւագբէկեանի եւ գրադարա – կիր Գարգեւ արեղայի : Երթագրի դեղը· Ցանճնաժողովը սեղան մը սարքած էր այս առթիւ : Հայրապետը միասին բերած էր մէկ մէկ չիշ Երեւանի դինի եւ քոն – նաք : Բարի գալուստի խօսքեր արտասա – նեցին Գ· Գ· Պէոյլիքեան, Ֆրէնկեան, Գալըքճեան, Գատ· Սիսլեան եւ Ամերի – կայի կեդր· Վարչութեան անդամներէն Գ· Սմառեան : Սերովբէ եպս· գրաւոր թէ Բարեգործականին կը պարտի իր կեանքը եւ ներկայ դիրքը : Ամէնէն վերջը խօսեցաւ կաթողիկոսը, դնահատելով Բա – րեգործականի նախանձառական դերը : Ուսանողական Տան այցելութիւնը յետա – ձգուեցաւ ուրիշ օրուան

Ցետոյ Հայրապետը պաշտօնական այ – ցելութիւն տուաւ Արա· Գործերու պա – շտօնատունը, ընկերակցութեամբ Սերով – բէ եպս·ի, Գ·Գ· Վ· և Ն· Ֆրէնկեանի, Գ· Ս· Քարեանի եւ իր հետեւորդներուն :

Նոյն դիշերը կոչունք մը սարքուած էր Փալէ տ'Օրսէյի չքեղ սրահներուն մէջ, ի պատիւ կաթողիկոսին : Ներկայ էին աւե – լի քան 400 տեղանակիցներ : Հայրապե – տին մուտքը ողջունուեցաւ էջմիածնական չարականով մը, զոր երգեց եկեղեցւոյ դպրաց դասը : Ազգային պաշտօնական մարմիններու ներկայացուցիչներէն զատ հրաւիրուած էին Մխիթարեան հայրեր եւ եւ պատ· Սիսլեան :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով

× Հայրապետը երէկ առաւ (ուրբաթ) իր հետեւորդներով այցելեց հայկական արուեստի Թանգարանը : Ներկայ էին բազմաթիւ ծանօթ անձեր : Անցուդարձը արձանագրուեցաւ հետաքրքրիլի վրայ (Թե – լեվիզիոն) :

× Կաթողիկոսը այսօր , չաբթի առ – աւտ , կը-Ֆրանսով կը մեկնի Մարսէյլ , ուր պիտի հասնի ժամը 10ին :

Հ· Ց· Դ· «ԴՐՕ» ԽՈՒՄԲ

Ինչպէս նկարագրուած է այսօր , երի – տասարդ էջին մէջ , մեծ խանդավառու – թեամբ վերջացաւ Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Պատմ· Ժողովը, Տէսինի մէջ: Այս առթիւ կազմուած է քսան հոգինոց պա – տանեկան խումբ մը , որուցեալ ընկերը Դրոյի անունով :

ՍՈՖՅԱ ԱՂՈՒՆԻ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՂՈՒՆ ՄԱՅՐԸ

— Տեղ ձգեր նաև, հոգի ալ նայ... ասոնք ալ ինձի հետ գան։

— Ախ, մայրիկ ջան, ինչո՞ւ ես այդպես կը խոսիս, ինչ որ ալ ըլլայ, մենք միասին պիտի ապրինք։ Ես ալ չեմ ուզեր, որ դուն ինծի համար ձեռք առնես ամէն տեսակ անհարկի ծախքեր։ Ինչո՞ւ ես ալ չեմ կրնար աշխատիլ։ Ես ալ կրնամ աշխատիլ, ինչպէս որ ուրիշները կ՚աշխատին։

— Չէ, սիրելի աղջիկս, դուն դեռ շատ փոքր ես, դեռ պէտք է ուսանիս։ Ես ալ ինչ որ ունիմ, ձեզի համար կ՚ունենամ։ Ես ալ կ՚ուզեմ, որ դուն ալ ուրիշներուն պէս ըլլաս, ուսում առնես, ապագայ մը ունենաս

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ VII ԴԱՐԻ, 361 - 400)

Ե.— ՄԻ ՔԱՆԻ ՏՕՆՈՎ ՎՈ Ե ՄՈՎՍԵՍՈՎ ՅՈՎՆԱՆ ՄԿՉԱ

Ես ասում էի, որ Ներսես Մոկաց-ցին, որ Ներսես Մեծն էր, ինչպես ասում է Խորենացին, ոչ թե Ներսես Տարոնեցին, որ Ներսես Մեծն է եղել և իր հոգին ավանդել է Աստծուն Կեսարիայում, երբ Վաղարշակ Արշակունին Հայաստանի գահին էր նստում։ Ներսես Մեծը Տարոնում ոչ մի եկեղեցի չի շինել, ոչ մի վանք չի հիմնել։ Ներսես Մեծը Տարոնում ոչ մի հետք չունի

տական կէտերը, գործակցութեամբ միւս արաբական պետութեանց,— 2. Արաբական միութիւնը երկարօրէն Տուրքեէն մինչեւ Ատլանտեանի ափերը.— 3. Այս նպատակին հասնելու համար պիտի հետեւին ձկուն ռազմավարութեան մը, այսինքն ի հարկին պիտի ընկրկին, աւելի լաւ ցատկելու համար, մասնաւորապէս Հիւս. Ափրիկէի պարագային։ Անգլ. թերթը վաւերագիր մըն ալ տպած է, հաստատելու համար իր յայտնութիւնները։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

ՆՈՐ ԶՕՐՔ ՊԻՏԻ ՂՐԿՈՒԻ ԱԼԺԵՐԻԱ

Նախարարական խորհուրդը նիստ հրաւիրուած է չորեքշաբթի օր, միայն Ալժերիոյ հարցով զբաղելու համար։ Ալժերիոյ նախարարը, Պ. Լաքոստ, Փարիզ հասնելով, երեք ժամ խորհրդակցեցաւ վարչապետին եւ ընկերային գործերու նախարարին հետ։ Փարիզ պիտի մնայ մինչեւ չորեքշաբթի, պատրաստելով կարգ մը ընկերային եւ տնտեսական ծրագիրներ որոնք պիտի քննուին կառավարութեան կողմէ։ Գալով զինուորական միջոցներուն, Պ. Կի Մոլէ յայտարարեց,— Պիտի չարունակենք անհրաժեշտ ճիգը։ Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ՝ իրենց զինուորութեան շրջանը աւարտած եւ տրամադրելի պահեստները զօրակոչի պիտի ենթարկուին անհատ – անհատ։ Իսկ Ալժերիոյ նախարարը յայտարարեց.— Փարիզ եկայ պարզելու համար կացութիւնը։ Բացատրեցի թէ բովանդակ Ալժերիան չատ դոհ է որ ամէն օր աւելի բազմաթիւ զինուորներ կը հասնին։ Վարչապետն ալ հաւաստեց թէ դժուարութիւն պիտի չծագի, զինուորական բոլոր անհրաժեշտ միջոցները տրամադրելու համար, որպէս զի երկիրը խաղաղի եւ կարելի ըլլայ ազատ ընտրութիւններ կատարել։ Արդարեւ, մեր գլխաւոր նպատակն է ազատ ընտրութիւնը։ Բայց եւ այնպէս, միայն զինուորական միջոցները բաւական չեն, երկիրը խաղաղեցնելու համար։ Ոչ նուազ կարեւոր է ընկերային եւ տնտեսական բարենորոգումը։ Միջոցներ ծրագրած ենք, որպէս զի իսլամները աւելի լայնօրէն մասնակցին պետական պաշտօններու։

× Արգիլեալ գօտի մը հաստատուեցաւ Ալժերիոյ եւ Մարոքի սահմանագլուխին վրայ։

× Տեղական թերթերը կը գրեն թէ նշանաւոր համայնավար գործիչ մը, ենթասպայ Մայօ, ապստամբներուն յանձնած է զէնքերով լեցուն բեռնակառք մը, անշարժութեան դատապարտելով չարժավարը, Ալժէ քաղաքէն տասը քիլոմեթր հեռու, անտառի մը մէջ։

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, մահափորձերը կը ծաւալին Ալժերիոյ մէջ։ Առջի օր քանի մը Եւրոպացիներ սպաննուեցան։ Բազմաթիւ ըմբոստներ ալ սպաննուած եւ 60 հոգի գերի բռնուած են։

× Թունուզի մէջ ալ նոր ընդհարումներ պատահեցան։ Ըմբոստներու խումբ մը երեք Եւրոպացիներ սպաննեց։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՈՔԻ Սուլթանին եւ Սպանիոյ դիկտատորին միջեւ բանակցութիւնները պաշտօնապէս սկսան ապրիլ 5ին։ Սուլթանը բացատրեց թէ կարելի է բարեկամական գործակցութիւն հաստատել անկախութեան եւ միութեան հիման վրայ։ Զօր. Ֆրանքօ պատասխանեց թէ Սպանիա ճանչցած է Մարոքի անկախութիւնը եւ պիտի յարգէ անոր միութիւնը»։

ՀԱՆՐԱԿԱՌՔԻ եւ մեթրոյի պաշտօնեաներուն հետ կատարուած բանակցութիւնները խզուեցան։ Իբրեւ հետեւանք, հետզհետէ կը բազմապատկուին անակնկալ գործադուլները։ Հանրակառքերը երէկ չբանեցան 72 գիծերու վրայ։ Երեք ստորերկրեայ կառախումբեր ալ ընդհատած էին երթեւեկը։ Տեղ տեղ տոմսակ հարցնող անգամ չկայ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ ձեռնարկներ կը կատարէ, վերահաստատելու համար իր դիւանագիտական յարաբերութիւնները Մ. Նահանգներուն հետ։

ԻՐԱՔԻ Թագաւորը առջի օր բացումը կատարեց Եփրատի վրայ հաստատուած ամբարտակին, Ռամատիէի մէջ։

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ առեւտրական սենեակներ կոչ մը ուղղեցին վարչապետին, պահանջելով «պոյքոթ» հռչակել Ֆրանսական արտադրութեանց դէմ, իբրեւ բողոք Ալժերիոյ մէջ կատարուած գործողութեանց դէմ։

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը կը ծանուցանէ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
Տ. Տ. ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կը պատարագէ եւ կը քարոզէ այս կիրակի, Փրատոյի Մայր եկեղեցին։

Վեհափառին դիմաւորութեան եւ ընդունելութեան համար ազգային բոլոր ներկայացուցչական մարմիններու մասնակցութեամբ կազմուած յանձնախումբը որոշած է կիրակի ցերեկ ճաշով մը պատուել Ն. Ս. Օծութիւնը որուն կ'ընկերանան Տ. Սերովբէ եպիս. Մանուկեան եւ երկու ուրիշ հոգեւորականներ։

Ապրիլ 8, Նոր Կիրակի, Ազգային Մեծ Սգատօն 8–12։

Ս. Պատարագի արարողութիւնները կը կատարուին մասնակցութեամբ Մայր Եկեղեցիի երկսեռ երգչախումբին, բազմաձայն, ղեկավարութեամբ Պ. Վ. Սարգսեանի։ (ԿՆԻՔ)

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի իրիկուն, ժամը 6ին, Լիոնի Փերաշ կայարանը կը ժամանէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը։ Նոյն օրը ժամը 21ին, Պոււս տը Թռավայի չքեղ սրահին մէջ պիտի խօսի, տալով իր Հայրապետական օրհնութիւնը։

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ
ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Միութեան 11րդ տարեդարձին առթիւ։ Նախաձեռնութեամբ Լիոնի «Սիամանթօ» խումբին։ Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը ճիշտ 3ին, Սալ Ֆրանսուա-Քոփէի մէջ։

Գեղարուեստական խնամուած բաժին, երգ, մեներգ եւ արտասանութիւններ։

Փարիզէն յատկապէս հրաւիրուած 16 հոգինոց պարախումբ մը պիտի պարէ հայկական եւ կովկասեան պարեր։

Պիտի ներկայացուի ԾԻԾԱՂԱՇԱՐԺ ՋԱՒԵՇՏ մը։

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը։

ԳԻՆ 150 ՖՐԱՆՔ

●

ՍԷՆԹ' ԷԹԻԷՆԻ ՄԷՋ

Փարիզի Նոր Սերունդի պարախումբը կը պարէ հայկական եւ կովկասեան պարեր Նոր Սերունդի Օրուան առթիւ։

Կը ներկայացուի ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը, այս կիրակի երեկոյեան ժամը 8,30ին 16 Ռիւ Փիէռ Քիւռի։ Մուտք 150 Փր.։

Կը հրաւիրուին Սէն Շամոնի եւ Սէնթ' Էթիէնի Նոր Սերունդի անդամները։

●

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Այս Շաբաթ իրիկուն ժամը 20.30ին, Սէրքլ Կաթոլիկի սրահը։

Կը նախագահէ ընկ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Թատերական բաժին, մասնակցութեամբ Լիոնի «Սիամանթօ» խումբին, հայկ. եւ կովկասեան պարեր, մասնակցութեամբ Պանեէօ Քաչանի 16 հոգինոց պարախումբին։ Երգ, պար, արտասանութիւն։

Մուտքը ազատ է։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Արնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ Եկեղեցւոյ հոգաբարձութիւնը իր խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Վահրամ եւ Մաղթիկ Ալթունեան ամոլին, որոնք արժէքաւոր վարագոյր մը նուիրած են տաճարին։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի երեկոյ, 9 ապրիլ, ժամը 21ին։ Ազգ. Տան մէջ։

Դասախօս՝ Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՖՐՈՒՆՃԵԱՆ (Պերլինէն)։ Նիւթը՝ Գերմանիոյ Հայ գաղութը եւ Հայ Մշակութային յարաբերութեանց հարցը։

Մուտքը ազատ է։

★

Վարչութիւնը որոշած է Փարիզի Լսարանին մէջ տրուած դասախօսութիւնները կրկնել արուարձաններուն մէջ։

Առաջին անգամ ըլլալով, Պ. ՆՇԱՆ ՊԷՇԻԿԹԱՇԼԵԱՆ պիտի խօսի Իսի լէ Մուլինօ, Խրիմեան վարժարանի սրահին մէջ, այս շաբաթ, ժամը 21ին։ Նիւթ ունենալով իր անտիպ գործերը։

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ ԱՐՆՈՒՎԻԼԻ ՄԷՋ

Ց. Կ. Խաչի Արնուվիլի մասնաճիւղին տարեկան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ Ապրիլ ութին, կիրակի, ժամը 16էն կէսգիշեր, Սալ Կալմանի մէջ, կայարանին դիմաց։

Կը խօսի Տիկ. ԷԼԼԷՆ ԲԻՒԶԱՆԴ

ՄԱՆՈՒԷԼ ՓԻԶԱՐՕյի համբաւաւոր նուագախումբով։

Գեղարուեստական բաժնին իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Օր. Աստղիկ Քէօսէեան եւ Պ. Լեւոն Մոմճեան։

ՀԱՐԿԹԱԽԱՂ

Ծոխ պիւֆէ եւ անակնկալներ։

Շոգեկառքը կառ տիւ Նորէն ժամը 14.45 իջնել Վիլիէ լը Պէլ Կոնէս։ Փորթ տը լա Շափէլէն թիւ 268 օթօպիւսը, իջնել վերջին կայարանը։

ՀԱՐԿԹԱԽԱՂ

Համախորհրդակցական Միութեան Կարտանի մասնաճիւղը Զատկի առթիւ կազմակերպած է հաւկթախաղի հաւաքոյթ մը, այս կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Բարեգործականի սրահին մէջ։

Սիրով կը հրաւիրուի Կարտան Պիւէօ եւ Մերոյի հասարակութիւնը։

ԶԱՐՍԱՆՃԱՔՑԻՆԵՐՈՒ ԽՆՋՈՅՔԸ

Համաչարսանճագի Հայր. Միութեան մասնաճիւղը կազմակերպած է ընտանեկան խնջոյք հաւկթախաղ, Զատկի առթիւ, Ապրիլ 8ին, Ցոյներու սրահը, 5 ր. Պոնըփուա։ Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ։

ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ ԵՒ ՓԻԷՐ Տ'ԱՐՔԷՆԻ

Մասնակցութեամբ ԴԱՆԻԷԼ ԼԸԶԻՒՌԻ եւ ՄԱՐՍԷԼ ՏԸԼԱՆՈՒԱՅԻ։

Ուրբաթ, 20 Ապրիլ, ժամը 21ին, Էքօլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահին մէջ, 78 Ռիւ Քարտինէ (Մէթրօ Մալզէրպ)։

Ցայտագիր՝ մաս կը կազմեն Փիւրսէլի, Շումանի եւ Դանիէլ Լըզիւռի երաժշտական կտորները։

Առաջին ունկնդրութիւն.— Պետրոս Դուրեանի «Իմ Մահը» (Շան տը լ'Ուպլի), եւ Մեռուժան Պարսամեանի «Աչքերը» (Շան Սէրիւլէէն).— Թարգմ. Լիտիա Կարինի եւ երաժշտութիւն Մարսէլ Տըլանուայի։

Հօյ-Նայան, փարաֆրազ մելոտիկ Մարսէլ Տըլանուայի, ֆրանսերէնի վերածուած Լիտիա Կարինի կողմէ։

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԵՐԳԵՐ

Գին տոմսերու 200էն 600 Ֆրանք։

Դիմել՝ Լօրա Իչգալացեանի, 73 Ֆօպուռ Փուասօնիէր (Հեռաձ. Փրօ. 64-23), Տիւրան հրատարակչական Տունը եւ հանդիսասրահը։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տիկին Սիրանոյշ Գ. Զաքրեան եւ պարագաները կը ծանուցանեն թէ իր ամուսնոյն եւ իրենց ազգականի ԳԷՈՐԳ Մ. ԶԱՔՐԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, Փարիզի եկեղեցին։

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԲԱՑԱՌԻԿ ԺՈՂՈՎ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջանային Կոմիտէն ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ շրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները, երկուշաբթի 9 Ապրիլ, ժամը 21ին, Ահարոնեան ակումբը։ Կարեւոր օրակարգ։

Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ։

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՆԵՐ

ՎԻԷՆ.— Այս կիրակի ցերեկ, ծանօթ հաւաքատեղին։

ՎԱԼԱՆՍ.—Այս կիրակի գիշեր, ծանօթ հաւաքատեղին։

Այս ժողովներուն ներկայ պիտի ըլլայ ընկեր Գ. ԼԱԶԵԱՆ։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Եղիշատացի կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր խումբերը այս շաբաթ ժամը 20.30ին, Պարպոթ սրճարանի վերնայարկը։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Ձեռնարկուներ (անթրըփրընէօր) ազատուպլէ վեստի համար։

Դիմել՝

F. T. N.
253, Rue St. Denis, 3me Etage

●

Ձեռնարկուներ, իրենց տան մէջ աշխատող գործաւորներ, Օթոման կարել ամսաւպլի համար։ Դիմել՝

Ste. FURTEX
132, Rue d'Aboukir, Paris (2e).

●

Գործաւորներ եւ գործաւորուհիներ ֆօնփէֆսիոն փանթալոնի համար։ Կրնան աշխատիլ արհեստանոցը կամ տունը։

Դիմել՝

SYR
21 Rue Palestro — 1 5Passage de la Trinité (2ème droite). Métro: Réaumur Sébastopol.

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԹԷՆ

Ամերիկայէն նորէն ստացած ենք հագուստներ.—

Փարտըսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփէրմէապլը	2000էն 4000 ֆր.
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալօն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

Maison Béatrice

97, Rue de Richelieu Paris (2)
Tél. RIC. 57-57
Métro Richelieu-Drouot

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՃԱՇԱՐԱՆ ԽԱՐ

Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

*

Հանելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, «չաշլիք», «քարսքի»

*

BAR AMERICAIN

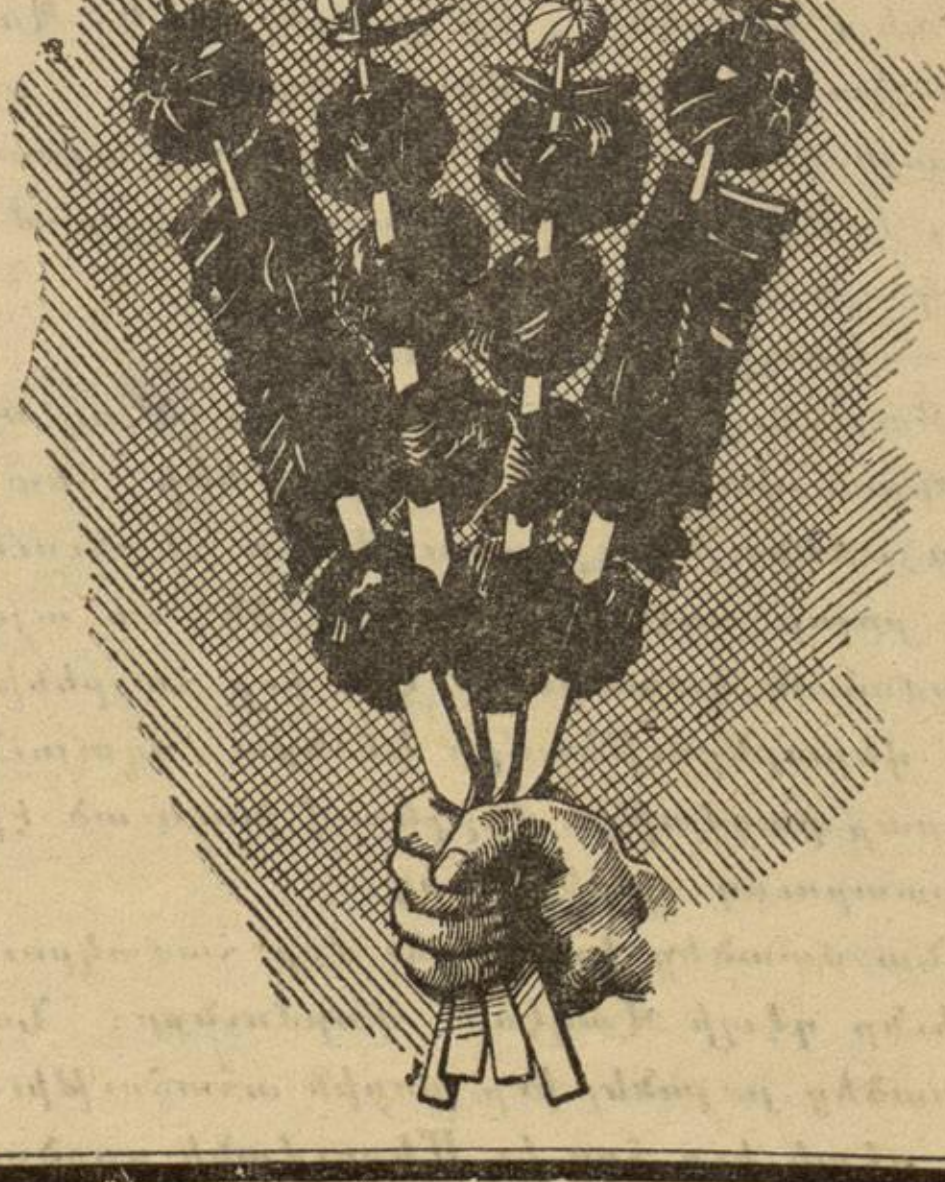

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր․, վեցամս․ 1600
Արտասահման՝ տարեկ․ 3500 ֆր․ կամ $ 10 ։ Հատը 12 ֆր․

ԿԻՐԱԿԻ 8 ԱՊՐԻԼ
DIMANCHE 8 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7549 32e ANNEE
Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3360

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀՈԳԵՐ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

Հիմա որ կը մօտենան Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին վերադարձի օրերը, կ'ուզենք անգամ մը եւս յիշեցնել կարգ մը տարրական գիտելիքներ ։

Երիտասարդ Հայրապետը խորապէս ազդուած կ'երեւայ իր գտած ընդունելութենէն, որ շատ բնական էր եւ կը բխէր դարաւոր աւանդութիւններէ ։

Իբրեւ բարեպաշտ քրիստոնեայ, այս ժողովուրդը գիտէ յարգել իր հոգեւոր պետերը, մանաւանդ անոնք որ իրական արժանիք մը կը ներկայացնեն ։

Էջմիածինը այսօր ալ մասնաւոր հմայք մը ունի տարագիր բազմութեանց համար, իբրեւ խորհրդանշան ։

Դարերէ ի վեր, առաջին անգամ է որ անոր Աթոռակալը Վաղարշապատի պարիսպներէն դուրս կ'ելլէ, մասնաւոր առաքելութեամբ ։

Չենք ուզեր քրքրել այդ առաքելութեան գաղտնիքները ։

Իրողութիւնը այն է որ Հայրապետը կը վերադառնայ յուսախաբ, առանց կատարած ըլլալու իր բուն պաշտօնը ։

Յուսախաբութեան մատնուած են նաեւ անոնք որ իրական դեր մը կը սպասէին իր այցելութենէն ։

Կ'ուզենք հաւատալ թէ այժմ շատ աւելի պայծառ կը տեսնէ կարգ մը իրողութիւններ, թօթափած ըլլալով Միջին Արեւելքի անուքանց ժխորը ։

Այդ իրողութիւններէն մէկը այն է թէ տարագիր բազմութիւնները շատոնց անցուցած են չափահասութեան շրջանը ։

Անոնք տէրն են իրենց ինքնորոշման իրաւունքին եւ չեն կարօտիր որեւէ խնամակալութեան ։

Կաթողիկոսն ալ խանդավառուած է, տեսնելով արեւմտեան անապատի ճամբաներուն վրայ ծաղկած բուրաստանները,— արդիւնք՝ տոկուն եւ յարատեւ աշխատանքի ։

Աւելի քան երեսուն տարիներու այս թանկագին վաստակը պիտի մնայ տարագիր բազմութեանց պարծանքը ։

Այդ վաստակը աւելի կը ճոխանայ եւ կը ծաւալի, երբ Էջմիածինն ու Երեւանը թօթափեն կարգ մը կանխակալ կարծիքներ ։

Փաստերը կ'ապացուցանեն թէ Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը երբեք այսքան աղմուկ պիտի չյարուցանէր, եթէ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կարենար լայնօրէն ուսումնասիրել ամբողջ անցուդարձը ։

Ճակատագրական սխալ մըն էր իր անակնկալ հեռացումը՝ Անթիլիասի Պատգ․ ժողովէն, հակառակ եղած զիջումներուն ։

Երկրորդ ծանր սխալը եղաւ Կիլիկիոյ կաթող․ խնդիրը դնել «եպիսկոպոսական» կոչուած ապօրէն ժողովի մը մէջ ։

Ինչպէս կը յայտարարէ մեր աշխատակցին տեսակցութեան առթիւ, ինք չէ ստորագրած այդ ժողովին հռչակաւոր «Համաձայնագիրը» ։

Մեծամասնութեա՞ն կ'իյնայ ծեքծեքումներ փորձել, պժգոհները «սիրաշահելու համար» ։

Ընտրութիւնը կատարուած է օրինապէս ։ Հիւրընկալ երկիրներուն նախագահները, վարչապետները, բոլոր յարանուանութեանց պետերը, ազգ․ իշխանութիւնները եւ անհամար բազմութիւններ ճանչցած եւ ջերմապէս շնորհաւորած են նորընտիր կաթողիկոսը ։

Գալով օծումին, կը կարծենք թէ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը կրնայ [illegible] օրինակ հանդիսանալ փոխադարձ զիջումի, հայրաբար թելադրելով միջոց մը, որ լրացնէ երեք եպիսկոպոսներու թիւը ։

Իսկ, երիտասարդ Հայրապետ, անշուշտ պիտի չուզէր սրտնեղութիւն պատճառել ուրիշ երիտասարդ աթոռակալի մը ։

Շ․

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎՐԴՈՎԻՉ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԵՐԵՔ ՄԵԾԵՐԸ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆՈՒԱԾ ԵՆ

Վերջին տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ նորէն ծանր մտահոգութեան մը մատնուած են Երեք Մեծերը, Միջին Արեւելքի կացութեան հետեւանքով ։ Կը վախցուի որ աւելի ծանր դէպքեր պատահին Կազայի շրջանին մէջ ։ Իսրայէլի արտաքին գործերու նախարարութեան ընդհ․ տնօրէնը յայտարարեց թէ վերջին ընդհարումները կը հաստատեն որ Եգիպտոս կը փորձէ ապացուցանել իր զէնքերու գերազանցութիւնը ։ Այս առթիւ բացատրեց թէ կացութիւնը այժմ աւելի վտանգաւոր հանգամանք ստացած է Կազայի շրջանին մէջ եւ խոր մտահոգութիւն կը պատճառէ ։

Նոյն օրը Եգիպտոսի պաշտօնական ներկայացուցիչն ալ կ'ամբաստանէր Իսրայէլը թէ կանխամտածեալ յարձակում գործած է, թէ ռմբակոծուած են շուկան, ինչպէս եւ անգլիական եւ եգիպտական հիւանդանոցները ։

× Մ․ Նահանգներու նախագահը տեսակցութիւն մը ունեցաւ արտաքին գործերու նախարարին հետ, Միջին Արեւելքի կացութեան մասին ։ Այս առթիւ նկատի առին նաեւ Կազայի վերջին դէպքերը ։ Պաշտօնական շրջանակներու մէջ ցաւ կը յայտնեն այս դէպքերուն առթիւ ։ Կառավարութիւնը համաձայն է որ սախլողական կոչ մը ուղղուի, կրակը դադրեցնելու համար ։ Այս առթիւ շատ կարեւոր կը դառնէն Ապահովական(?) Ազգաժողովի ընդհ․ քարտուղարին քննական պտոյտը ։

Կը հաստատուի թէ Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Մ․ Նահանգներու արտաքին նախարարները ժողով մը պիտի գումարեն Փարիզի մէջ, յառաջիկայ Մայիս 2ին կամ 3ին, քննելու համար Միջին Արեւելքի կացութիւնը ։

× Իսրայէլի արտաքին գործերու նախարարը տեսակցութիւն մը ունեցաւ ֆրանսական եւ անգլիական դեսպաններուն հետ, Կազայի նոր դէպքերուն առթիւ ։ Իսկ Անգլիոյ արտաքին նախարարը խորհրդակցեցաւ Լոնտոնի ֆրանսական դեսպանին հետ, Մայիսի համար ծրագրուած ժողովի մասին ։

× Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ ռմբակոծութիւնը դադրած է Կազայի շրջանին մէջ, բայց եւ այնպէս արաբական երկիրներուն եւ Իսրայէլի յարաբերութեանց լարումը երբեք այսքան ծանր եղած չէր ։ Բոլոր խրագէտները կը կարծեն թէ ընդհարումները կրնան վերսկսիլ որ եւ է ատեն եւ դժուար է ապահովել տեւական զինադադար մը ։ Երկու կողմերն ալ տենդագին գործունէութիւն կը ցուցնեն սահմանագծին վրայ ։ Շրջանի պահակախումբերը անդադար կ'երթեւեկեն, իրենց հրետաձիգները երբեք չեն հեռանար իրենց դիրքերէն ։ Նոյն իսկ բանուորները գործի վրայ են, նոր ամրութիւններ շինելու համար ։ Ազգաժողովին քննիչները իրենց կարելին կը փորձեն, անդորրութիւնը պահպանելու համար ։ Դիրքէ դիրք շրջելով, անոնք հանդարտութեան կոչեր կ'ուղղեն երկու կողմերուն ։ Լաւատեսները կը կարծեն թէ մթնոլորտը պիտի մեղմանայ, երբ Ազգաժողովին ընդհ․ քարտուղարը Պաղեստին հասնի ։

Եգիպտական վերջին պեկոյցը կ'ըսէ թէ 63 հոգի սպաննուած, 200 հոգի վիրաւորուած են Ապրիլ 4ի իսրայէլեան յարձակման ատեն ։

× Ազգաժողովին ընդհ․ քարտուղարը, Համերշոլտ Լոնտոն հասաւ, խորհրդակ –

(Շար․ը կարդալ Դ․ էջ)

ԵԿԵՂԵՑԻ ՄԸ ՊԻՏԻ ՆՈՐՈԳՈՒԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԻՆ ԾԱԽՔՈՎ

(ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ)

Հինգշաբթի գիշերուան կոչունքին առթիւ, ճառեր խօսեցան եկեղեցւոյ կրօնական ընկերակցութեան եւ վարչութեան ներկայացուցիչները ։ Ցեռոյ առաջնորդը, Սերովբէ եպիսկ․ բաժակ առաջարկեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին կենացը եւ իր ճառը վերջացնելով թելադրեց որ գաւութը ստանձնէ Հայաստանի աւերակ եկեղեցիներէն մէկուն նորոգութիւնը, ինչպէս ըրած են ուրիշ գաղութներ ։

Վերջին խօսքը վերապահուած էր Կաթողիկոսին որ սկսաւ գեղեցիկ նշանաբանով մը,—«Էջմիածինն ի Հօրէ եւ լոյս փառաց ընդ նմա», ինչպէս կ'ըսէ Էջմիածնի նուիրուած շարականը ։ «Լոյսը իջաւ Հայաստան աշխարհիդ արարչութեան(?) այդ կոթողին, մեր փառահեղ տաճարին վրայ, իջաւ նաեւ մեր ժողովուրդին վրայ 1700 տարի առաջ ։ Ան ուր որ գնաց իրեն հետ տարաւ այդ լոյսէն ճառագայթ մը ։ Այդ լոյսը չպակսեցաւ երբեք իրեն ։ Այդ լոյսով մեր ժողովուրդը յաւիտեան կապուած կը մնայ այսօր ալ իր այդ փառքի կոթողին, Էջմիածնին ։ Իմ առաքելութիւնս իր վախճանին կը մօտենայ ։ Քանի մը շաբաթէն կը վերադառնամ մեր տունը, ձեր տունը ։ Չէի ուզեր քիչ մը աւելի երկար խօսիլ այսօր ձեզի հետ, եթէ համաձայն էք» ։

Եւ նկատողներ(?) Կիլիկիոյ կաթող․ ընտրութեան անցուդարձը ։

Ցեռոյ պատմեց իր այցելութիւնները Հայաստանի եւ Կովկասի մէջ, երբ դեռ կաթողիկոս ընտրուած չէր ։ «Վրաստանի մէջ կան 250·000 Հայեր, նոյնքան ալ Ատրպէջանի մէջ ։ Ռուսոյ ունի 3500 հայ բնակիչ եւն․ ։ «Ուր որ կ'երթայի երեք հարցում ունէին բոլորը — Ո՞ր տեղացի էք ։ Այդ երկրին մէջ շատ Հայեր կա՞ն ։ Նրանք հայերէն խօսո՞ւմ են ։ Կը տեսնէք թէ ինչ է բոլորին մտահոգութիւնը—«Հայերէն խօսո՞ւմ են ։ Մեր ամեն փոքր(?) բարբառի մասին ձեզ մօտ ալ նոյն մտահոգութիւնները պէտք է ունենք ։ Հայերէն խօսիլ, չմոռնաք մեր անգնահատելի լեզուն որ օր մը երբ իրարու հանդիպիք իրար հասկնաք» ։ Եւ վերջացուց ըսելով,— «Պէտք է հասկնաք թէ երբ այսպէս կ'այցելեմ գաղութէ գաղութ, երբ այսօր այստեղ ձեր մէջ եմ, կայ բան մը փոխուած, բան մը նոր» ։

Ապա օրհնեց ներկաները եւ կոչունքը փակուեցաւ միաբերան երգուած « Հայր Մեր»ով ։

Ներկաները մի առ մի համբուրեցին Հայրապետին Աջը ։

Ապարանի աւերակ եկեղեցիին նորոգութեան համար եղած կոչը գործնական ճամբու մը մէջ դնելու համար, առաջարկուեցաւ անմիջապէս ձեռնարկել հանգանակութեան ։ Առաջին առթիւ տրձանագրուեցաւ Պ․ Արմենակ Համբարձումեան 200·000 ֆրանք ։ Զանազաններու նուէրներով գումարը բարձրացաւ 375·000ի ։ Արդէն եկեղեցւոյ վարչութեան մօտ այդ նպատակով հաւաքուած էր 332·000 ֆր․, իսկ Պանելօ Քաչանէն բերած էին 43·000 ֆրանք ։

× Ալֆորվիլի եկեղեցին խօսած քարոզին մէջ ալ, Հայրապետը բացատրեց թէ «Եկեղեցին եւ Հայը անբաժանելի ամբողջութիւն մը կը կազմեն» ։ Այս առթիւ ընդհանրելով իր այցելած գաղութներուն հայրենասիրական զգացումները, յայտարարեց.—«Գիտեմ․ մեր միջեւ բաժանումներ այլ կանոններ գժտութիւններ կը յարուցանեն երբեմն, մեր ստացած դաստիարակութեամբ եւ սովորութիւններով ։ Սակայն այս բոլորը պէտք չէ արգելք դառնան մեր հիմնական խնդիրներուն ։ Ես վստահ եմ, ներքին ձայն մը կ'ըսէ.— «Մեր եկեղեցին համար հետզհետէ լուսաւոր ճամբաներ պիտի բացուին ։ Անցած են դժբախտութեան օրերը, եկած են շինութեան եւ կառուցման տարիներ եւ մեր առջեւ կ'ուրուագծուի ոսկի ապագան» ։

Քարոզէն վերջ Հոգաբարձութիւնը սեղան մը սարքած էր ։

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Հ․ Ց․ Դ․ Կրօնպլի Եօթնեղ – բայրեան կոմիտէն (Դրոյի մահուան առթիւ)	10·000
Արշակ Մկրեան, Ալֆորվիլ	2·000
Գէորգ Թէրմանեան, Քաշան	5·000
Մելքոն Պաամաճեան, Փարիզ	2·000
Ցրուեճեան եղբ․ (Գերմանիա)	5·000

ՀԱՆԳԻՍՏ ՏԻՐԱՅՐ ԱՐՔ․Ի

Նիւ Եորքէն հասած նամակէ մը ցաւով կ'իմանանք թէ Մարտ 30ին վախճանած է Տիրայր արք․ Յովհաննէսեան ։ Թաղումը կատարուած է Ապրիլ 4ին ։

Տիրայր արք․, բնիկ Ղարաբաղցի, աւելի քան քառսուն տարիներ էր եւ վերջերս հիւանդութեան փոխադրուեցաւ, ... տարիներ ... մատնուած ըլլալով ։ Երկար ատեն վարած է առաջնորդական պաշտօններ Կովկասի մէջ ։ Տարիներէ ի վեր հաստատուած էր Հիւս․ Ամերիկա եւ կը գրադէր բանասիրական աշխատանքներով ։ Քանի մը տարի առաջ հրատարակեց իր ամէնէն կարեւոր գործը, «Ձիւնի գիւղը», արդիւնք՝ տքնաջան պրպտումներու ։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ վարչապետը ստիպողաբար նիստի հրաւիրեց նախարարները ։ Կառավարութիւնը կը մերժէ չարունակել զրաւման զինուորներու ծախքերուն վճարումը ։ Ընդհակառակն, երկու միլիառ տոլար կը պահանջէ Մ․ Նահանգներէն, կէսը նուէր, կէսը փոխառութիւն, բանակին կազմութեան համար ։

ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին հետ մեր տեսակցութեան Բ․ մասին առթիւ (Յառաջ, 7 Ապրիլ) թիւրիմացութիւն մը ծագած ըլլալով, կը փութանք հաստատել թէ մեր աշխատակիցն է որ գրած կ'ըսայ․—

— Արտասահմանի մէջ միշտ ի զօրու է նախկին Ազգային Սահմանադրութիւնը ։ Իսկ Անթիլիասի մէջ 1941ին մշակուած է Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կանոնագիրը, որուն հիման վրայ կատարուած են վերջին բոլոր կաթողիկոսական ընտրութիւնները ։

(Մեր աշխատակցին բառերը պէտք է արամեան չարուած ըլլային, ինչպէս իր միւս հարցումները) ։

Հայրապետը պատասխանած է թէ այդ կանոնագիրը չէ վաւերացուած ։

Նոյնպէս մեր աշխատակիցը գրած էր.—

Գահիրէի ժողովին ընդունած համաձայնագրին կէտերէն մէկն ալ կը տրամադրէր Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին յանձնել Անթիլիասի համար նոր Կանոնագրի մը մշակումը ։

Հայրապետը պատասխանած է թէ նոր կանոնագիրը պիտի պատրաստէ Անթիլիասի Միաբանութիւնը ։

Կը խնդրուի ճշդել նաեւ թէ Հայրապետը փոքրամասնութեան խօսք չէ ըրած, այլ թելադրած է դժգոհները սիրաշահիլ փոխադարձ զիջումներով ։

Նախապէս մէկ միլիառ ստացած է․— Տօքթ․ Աատենաուըր մօտերս պիտի տեսակցի Ֆրանսայի վարչապետին հետ ։

ՄԵՐ ԳՐԱԿԱՆ ԱՆԴԱՍՏԱՆԸ

•

Հայ կեանքը յուսահատական, մութ կէտեր չատ ունի։

Մեր ժողովուրդին ճակատագիրը, քաղաքական, ազգային ու մշակութային, մութ ամպերու տակ դրուած է, եւ դժուար է նախատեսել, թէ պիտի չարու – նակուի՞ մութը այսպէս, թէ՞, օր մը, փոթորիկ պիտի պայթի· կամ լոյս պիտի ծագի, ուշ կամ կանուխ։

Հակառակ այս երեւոյթին սակայն, մեր այս խառնակ ու չփոթ ժամանակին մէջ, կը գտնէ հայ միտքը։ Կը տեղծագործեն հայ գրողներն ու արուեստագէտները, եւ հայ մշակոյթը, իր բոլոր ճիւղերուն մէջ, գրական, երաժշտական ու նկարչական, կը ծաղկի· առնուազն՝ ծաղիկները կը բացայ։

Խօսելով, առայժմ, գրական գաշտի մասին, կրնանք վստահօրէն ըսել, թէ ունինք մէկէ աւելի արտասովոր երեւոյթ – ներ· ունինք, օրաթերթերու կարգին, Ամատիը ու Պարբերաթերթեր, որոնք հայ մտքին ու գրականութեանէն, Հայոց պատմութենէն ու բանաստեղծութենէն նոր գրուածներ կը բանան ու կը տանին աշխարհացրիւ հայութեան։

Մեր ժողովուրդը, բիկոր առ բիկոր, թէեւ չորս հովերուն նետուած, բայց կը պահէ ինքզինք, հայ մտքին անպտանգութեան ու սրտին գարկերովը զօրացած· հայ հոգիին արձագանգներուն միախառնումով, եւ ունկնդիր՝ անոնցմէ կազմուած համանուագին։

Կը չարունակուի դեռ հին աւանդութիւնը։ Հայ գրականութիւնը, առաւելագոյն, հայ թերթերու եւ պարբերականներու մէջէն կ'ընթանայ· անոնց էջերուն վրայ կը գարգանայ։ «Հայրենիք» Ամսագիրը իր երեսուն եւ չորս տարուան գոյութեան ընթացքին, ոչ միայն պատմական եւ յուշագրական, այլեւ գուտ գրական թանկագին էջեր տուած է· նոյնիսկ ամբողջական գործեր, վէպ ու թատերգութիւն, քերթուած ու գրական քննադատութիւն։ Այսօր, կը չարունակէ ան իր գործը, ստուերագոյն յուշագրական էջերով, որոնք մեր պատմութեան համար հում նիւթ ու աստաղձ կը մատակարարեն, անշնահատելի արժէքով։ Այս յուշերուն գերազանց նշանակութիւնը՝ բուն իսկ գործիչներուն կողմէ գրուելուն մէջն է, որովհետեւ քիչ են հոն կեանքի մայթերուն վրայ կեցող – ները, իրրեւ դիտող կամ լսող·— ահա թէ ինչու գրելի է տրուած էջերուն մէջ, յուշագիրներուն սրտերուն տրոփը։

Պէյրութի «Ակօս» Ամսագիրը, Համազգային Ընկերութեան պարբերաթերթը, որ աւելի քան տասնամեակէ մը ի վեր կը հրատարակուի, հակառակ մէկէ աւելի քանկագին աշխատակիցներու կորուստին, (Շանթ, Ազբալեան, Իսկեկեան եւն.) կը պահէ միշտ իր հետաքրքրութիւնը՝ մեր գրականութեան հանդէպ, տալով ուշագրաւ էջեր, գրական թէ պատմական։ Իր «Բացատրիկ» թիւերուն մէջ մանաւանդ, հետզհետէ կ'աւելնայ թիւը նոր ու երիտասարդ անուններու, որոնք յոյսէն ու խոստումներէն աւելին են։ Իր դերը աւելի պիտի շեշտուէր եւ գրական վաստակը աւելի պիտի արդիւնաւորուէր անշուշտ, եթէ աւելի լայն բաժին յատկացուէր մասնաւորաբար քննադատական գրականութեան, ոչ միայն օր – ուան գիրքերուն, այլեւ առհասարակ, գրական ու արուեստի տեսութիւններուն մասին, մեր ապրած ժամանակաշրջանի հետքն ու բարախումները ներկայացնելով։

Այս կէտը անհրաժեշտ է «Ակօս»ի նման տուեալ Ամսագրի մը համար, ինչպէս նաեւ, առհասարակ բոլոր պարբերական – ներուն համար։ Քննական միտքը միայն կրնայ բանալ նոր ակօսներ, եւ քննադատութիւնը միայն կրնայ զգօշմ ու նկարագիր տալ գրական որեւէ պարբերաթերթի։

Ուրիշ պարբերաթերթի մըն է «Նայիր»ին, որ փայլուն սկզբնաւորութիւն մը ունենալէ ետք, իբրեւ Ամսագիր, իր չուրջ հաւաքած ըլլալով հաւատաւոր ու երիտասարդ գրողներ, չարաթաթերթի վերած – ուած է վերջին տարիներս, եւ կը չարունակէ իր գրական գործը, հետաքրքրական էջեր տալով, երբեմն, հին ու նոր գրող – ներէ։

Ուշագրաւ ուրիշ պարբերական մըն է Փարիզի «Անդաստան»ը, որուն Երզ թիւը նոր լոյս տեսած է։ Զուտ գրականութեան եւ արուեստի նուիրուած պարբերաթերթի մըն է, առաւել էջերով, որոնք գրողներու որոշ խումբի մը մտածումն ու ձայնը կը բերեն, բան երեւոյթին՝ խոստացած ընդարձակութեամբ մը։

Ուրախ պիտի ըլլայինք, ուրախ ենք նոյնիսկ այս խոստացուածքին համար, որ կարելի ու միակ միջոցն է գրական գաշտին պաշտպանութիւնը ապահովելու։ Սակայն, պարբերաթերթը, որ կրնար կարեւոր ու ընդունած դեր կատարել հայ գրականութեան մէջ, առհասարակ էջերով միայն կը ներկայանայ՝ հայ կեանքը հետաքրքրող։ Կարծէք թէ հայ մտքին ու մշակոյթին քովէն կ'անցնի, ոչ մէջէն, ուշադրութեան ենթարկուած ըլլալով իր ծը – նընդավայրին գրական հունչին ու հոսանքներուն։ Իր վերջին թիւով, քիչ մը աւելի յոյս կուտայ հայ կեանքին մօտենալու, տալով էջեր, քերթուած թէ արձակ, որոնք լրջութեան հով մը ունին, այլ էջերու կարգին, որոնք մութ են, անվերծանելի, հետեւաբար աւելորդ։ Լոյս Քաղաքին մէջ ծնունդ առած պարբերաթերթի մը աւելի չատ լոյս պիտի բերի, ճամբայ մը բանալու համար մեր կեանքին ու գրականութեան մէջ։ Արձանագրենք սակայն, որ իր վերջին բաժինը մտաւոր գրականի ու արուեստի արձագանգներուն յատկացուած, բացառիկ կարեւորութեամբ կը ներկայանայ, յատուկ՝ միայն այս պարբերաթերթին։

Նոյն քաղաքին մէջ, վերսկսած է լոյս տեսնել «Զուարթնոց»ը, հարիւր քանի մը թիւ միայն, որոնք սակայն չատ վարժ են գրական Գրիգորը եւ տասնեւչորս տարեկան Սրբուհը, ապշահար եւ մխիթարած նակ զոլշտար, կանգնել էին պատի տակ, դիտում էին եւ ոչինչ չէին հասկանում։

Որքան որ Կիւրեղ աղան եւ Հաչի Քոռ – ոան իրար տուն չէին գնում գալիս եւ իրար երես չէին տեսնում, բայց երախտաները գրեթէ ամէն օր Հաչի Քորոյի տանն էին։

Հաչի Քորօ սիրում էր երախաներին, թէեւ աղքատ եւ ախուր, բայց միշտ զուարթադէմ եւ չաքարեղէնի մի կտոր դոզնոցի գրպանում, նրանց դիմաւորում էր եւ գրկում, գգւում եւ կրծքին սեղմում։

Հաճի Քորոն նորից եազման քաշեց գըլուխը եւ սկսեց գնալ, երախաները նրա ետեւից աղաղակեցին լացով եւ գոյգոյանքով։

— Հաչի՛ Քորօ, Հաչի՛ Քորօ, կեցի՛ր, ո՞ւր կ'երթաս։

Հաչի Քորոն այս անգամ սիրտ չունէր որեւէ ձեւով լսելու· առանց ետեւը դառնալու, գնաց երերուն դողդոջ քայլերով եւ եազմայի տակ բուռ բուռ արցունք թափելով։

Կիւրեղ աղան, խանութ չհասած, մտաբերեց ամբողջ անցեալը·—

Հայրը, Հաչի Սուքիաս աղան, մեռաւ քսան տարի առաջ՝ փոքրիկ Ժառանգուածքան որ Կիւրեղ աղան եւ Հաչի Քորոն իրար տուն չէին գնում գալիս եւ իրար երես չէին տեսնում, բայց երախտաները գրեթէ ամէն օր Հաչի Քորոյի տանն էին։

Հաչի Քորօ սիրում էր երախաներին, թէեւ աղքատ եւ ախուր, բայց միշտ զուարթադէմ եւ չաքարեղէնի մի կտոր դոզնոցի գրպանում, նրանց դիմաւորում էր եւ գրկում, գգւում եւ կրծքին սեղմում։

Հաճի Քորոն նորից եազման քաշեց գըլուխը եւ սկսեց գնալ, երախաները նրա ետեւից աղաղակեցին լացով եւ գոյգոյանքով։

— Հաչի՛ Քորօ, Հաչի՛ Քորօ, կեցի՛ր, ո՞ւր կ'երթաս։

Հաչի Քորոն այս անգամ սիրտ չունէր որեւէ ձեւով լսելու· առանց ետեւը դառնալու, գնաց երերուն դողդոջ քայլերով եւ եազմայի տակ բուռ բուռ արցունք թափելով։

Կիւրեղ աղան, խանութ չհասած, մտաբերեց ամբողջ անցեալը·—

Հայրը, Հաչի Սուքիաս աղան, մեռաւ քսան տարի առաջ՝ փոքրիկ Ժառանգութիւն թողնելով իր մէկ հատիկ աղջկան։

ԵՐԿՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏՆԵՐ

•

ՎԱՀՐԱՄ ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ ՅՈՒՇԵՐԸ.— ՀՐԱՉԵԱՅ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆԻ ՅՈՒԲԵԼԵԱՆԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Դերասան Վահրամ Փափազեանի «Յե – տաղարձ Հայեացք» գիրքը, որ նոր լոյս տեսաւ, մեծ հետաքրքրութիւն առեղծեց։ Գրքին բուն բովանդակութիւնը կը կազմեն հնգէն հեղինակի խորհրդածութիւնները, թատրոններու եւ թատերական գործիչներու շուրջ յայտնուած մտքերն ու տեսակէտները, ապրումներն ու երազանքները կեանքի, ժողովուրդի, արուեստի մասին եւ ուրիշ բազմաթիւ նիւթեր։ Գիրքը գըրուած է տպաղնգով եւ հմուտ ձեռքով։

Ընթերցողը հմայուած հեղինակի կեանքի գրաւիչ դրուագներով, կը չըլլի անոր հետ վաստրերի կապոյտ ջուրերուն վրայ, Հելլազայի մարմարիոնէ պարիսպներու տակ, Վենետիկեան հեշտասոյն կռնտոլ – ներուն մէջ, Փարիզի մեծահամբաւ թատրոններուն մէջ, հին Մաւրիտանիայի ափերը, Կովկասի հայկ· բնակներուն վրայ Մրիմի մէջ։

Վ· Փափազեանի մանկութիւնն ու պատանեկութիւնը կ'անցնին Պոլսոյ ունեւոր ծնողներու շրջանակի մէջ։ Ինք անգուտական տպաղնգով կը նկարագրէ Պոլսոյ հնօրեայ սովորութիւններն ու կեանքը, հայ համայնքին չահագրգռութիւնները գործերը, հարուստ մեծատուններու սահմանափակ խելարձերն ու գործելակերպը, հայ գպրոցներու թշուառ վիճակը, եւ այն վիճակը որ կը սպասէր պատանին լքել հայրենի եզերքները եւ հեռանալ, կեան – քի, ապագայի, արուեստի ոսկի ցնորք – ներով։

Վենետիկի մէջ ստանալով հայագիտական դիտելիքներ, Փափազեան կը նետուի բեմական ասպարէզ։

Միլանի եւ Փարիզի մէջ տեսաւ բոլոր մեծ ներկայացումները իրենց գերերուն մէջ։ Ան բազմակողմանի վերլուծման կ'ենթարկէ Ֆրանսական եւ իտալական բեմական արուեստը։ Կ'ուսումնասիրէ Ֆրանսական դպրոցը իր բազմաթիւ արժանիքներով։ Թէեւ նոր արուեստի պատմութեան մէջ ազգային դպրոց չկայ, այլ կան ուղղութիւններու դպրոցներ — դասական, վիպական, ազատորական եւն.։ Որեւէ ժամանակ մը, յիշեցնելու համար նոյն պարբերաթերթերին անցեալի հմայքն ու բովանդակութիւնը։

Վանքերու Ամսագիրը, «Բազմավէպ», «Հանդէս Ամսօրեայ», «Հասկ» ու «Սիոն», ինչպէս նաեւ Նիւ Եորքի «Հայաստանի Կոչնակ»ը, եւ Պէյրութի «Մասիս»ը, կը չարունակեն իրենց յատուկ ուղեգիծը։ Անոնցմէ ոմանք գուրկ չեն գրական էջերէ, որոնք կրօնական կամ բանասիրական միջոցներով կը բաղմատեսակ գրութիւններ։ Իսկ Ազգային Ընկերութեան «Ազգ» օրաթերթը, ամէն օր, ունի իր գրական էջը, որ կը հրատարակուի շաբաթը երեք անգամ։

Ամէն ամսագիր, ամէն թերթ, ունի իր յատուկ նպատակը, ուղղութիւնը, ընթերցասէրները։ Ամէն մէկը կը ներկայանայ իր ձեւով, իր ոճով, իր ոգիով։ Ամէն մէկը կը ներկայացնէ իր ժամանակի մտաւորականութեան մէկ մասը։ Ամէն մէկը կը ներկայացնէ իր ժամանակի հայ գրականութեան մէկ մասը։ Ամէն մէկը կը ներկայացնէ իր ժամանակի հայ գրականութեան մէկ մասը։

Ամէն մէկը կը ներկայացնէ իր ժամանակի հայ գրականութեան մէկ մասը։ Ամէն մէկը կը ներկայացնէ իր ժամանակի հայ գրականութեան մէկ մասը։

— Բարի լոյս, Կիւրեղ աղա, ինչո՞ւ ես։

— Շատ աղէկ, պատասխանեց Կիւրեղ աղան, սովորականից աւելի բարձր եւ զուարթ չեշտով, բայց ոչ միայն հեռը խօսողին, այլ եւ իրեն անգամ կեղծ թըւաց այդ բարձր եւ զուարթ չեշտը։

— Դատդ ի՞նչ եղաւ, հարցրեց Կիւրեղ աղան։

— Էհ, կերանք գնաց, պատասխանեց Սահակ աղան։

Կիւրեղ աղան գիտէր դատի էութիւնը։ Որքան որ դիմացինը հեշտութեամբ, առանց խղճի ծանրութեան, թեթեւ սրտով ասաց թէ կերանք գնաց, Կիւրեղ աղան ինքը չկարողացաւ հեշտութեամբ եւ թեթեւութեամբ անգրաղատնալ այդ հարցին, որովհետեւ այդ իսկ պահին նրա հոգու դրան աւելի պարզ, աւելի ծանր եւ աւելի ուժգին գարնուեց Հաչի Քորոյի խօսքերը·—«Մահճակիս ու անանկ տախտակին վրայ էլ ես»։

— Տայիր որ երթար, աղէկ չես ըներ, նկատեց Կիւրեղ աղան։

— Հա՛, հա՛, ապշեց Սահակ աղան։

— Վա՛յ, ես քու սուրբ փէշերուդ մեռնիմ, իղճմտանքդ արթնցեր է՛··· հեգնեց նա։

ՎԱՀԱՆ ԹՈՓՈՎԵՆՑ

(Շար·)

(3)

ՄՈՒՅՈՒՄԱՅ ԷՋԵՐ

ԿԻՒՐԵՂ ԱՂԱՅԻ ՄԱՀԸ

Ո՛չ, քսան տարի առաջ մեռած հօր համար եւ ոչ էլ մի քանի տարի առաջ մեռած մի հատիկ որդու համար այնպէս այրող արցունքներ չէր թափել, որքան հիմա այդ չարաբախտ առաւօտը, երբ, հիմա – յաւ ինչպէս, որոշեց գալ փոքր եղբօրը ճօտ, որի տունը չէր մտել եւ երեսը չէր տեսել հօրը մահուանից յետոյ եւ պահանջել այն քառասուներկու ոսկին, որ իր արդար իրաւունքն էր իբրեւ հայրական ժառանգ։

Հազարման խաթուն իբրեւ իր մեծ տալղը յարգող եւ սիրող հարս, փաթաթուեց նրան, իր անկեղծ եւ դառն արցունքները խառնեց բարի պառաւի տաք արցունքներին եւ ասաց·

— Հաչի Քորօ, դուն ինծի լսէ, ոսկիները առ, ախպօրդ ինատին խարճէ՛ ու կեր։

— Չէ՛, օղուլ, չէ՛, անոր փարան պապա (վէրք) կ'ըլլի փորիս մէջ, ես իմ պաշուս փարան կ'ուզէի, անկեղծօրէն պատասխանեց Հաչի Քորոն։

Կիւրեղ աղայի երախաները, տասը տարեկան Գրիգորը եւ տասնեւչորս տարեկան Սրբուհը, ապշահար եւ մխիթարած նակ զոլշտար, կանգնել էին պատի տակ, դիտում էին եւ ոչինչ չէին հասկանում։

Որքան որ Կիւրեղ աղան եւ Հաչի Քորոն իրար տուն չէին գնում գալիս եւ իրար երես չէին տեսնում, բայց երախտաները գրեթէ ամէն օր Հաչի Քորոյի տանն էին։

Հաչի Քորօ սիրում էր երախաներին, թէեւ աղքատ եւ ախուր, բայց միշտ զուարթադէմ եւ չաքարեղէնի մի կտոր դոզնոցի գրպանում, նրանց դիմաւորում էր եւ գրկում, գգւում եւ կրծքին սեղմում։

Հաճի Քորոն նորից եազման քաշեց գըլուխը եւ սկսեց գնալ, երախաները նրա ետեւից աղաղակեցին լացով եւ գոյգոյանքով։

— Հաչի՛ Քորօ, Հաչի՛ Քորօ, կեցի՛ր, ո՞ւր կ'երթաս։

Հաչի Քորոն այս անգամ սիրտ չունէր որեւէ ձեւով լսելու· առանց ետեւը դառնալու, գնաց երերուն դողդոջ քայլերով եւ եազմայի տակ բուռ բուռ արցունք թափելով։

Կիւրեղ աղան, խանութ չհասած, մտաբերեց ամբողջ անցեալը·—

Հայրը, Հաչի Սուքիաս աղան, մեռաւ քսան տարի առաջ՝ փոքրիկ Ժառանգութիւն թողնելով իր մէկ հատիկ աղջկան։

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՑ, 384 - 400)

6.— ԵՐԿՈՒ ՎԻՃԱԿՕՋ ՈՐԴԻՔ ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՍՈՒՆԻ

Մեզ ծանօթ է Մասունի պատմութիւնը մինչեւ Սահակ Գ. Պարթեւի թագաւորութեան վերջերը։ Ինչպէս տեսանք, Սահակ Գ. Պարթեւ իր թագաւորութեան սկզբնական տարիներուն հաշտ էր հայոց նախարարներուն հետ, բայց ետքը անոնց դէմ դարձաւ, որովհետեւ անոնք կ՚ուզէին, որ ինք ալ իրենց պէս ենթարկուի Պարսից թագաւորին։ Ասոնց դէմ կռուելու համար Սահակ Գ. Պարթեւ Հոռոմոց կայսրէն օգնական զօրք խնդրեց, որ եկաւ եւ Մասունի մէջ բանակեցաւ։ Հոռոմոց զօրքերուն հրամանատարն էր Վահան Մամիկոնեան։ Ան, որ ինքն ալ նախարար մըն էր, ատելութեամբ կը նայէր Սահակ Գ. Պարթեւի վրայ, որովհետեւ վերջինս սպանած էր Վահանի հայրը, Մանուէլ Մամիկոնեանը։ Ուստի Վահան Մամիկոնեան, երբ Մասունի մէջ էր, ամէն կերպով կը ջանար Սահակ Գ. Պարթեւի դէմ ապստամբութիւն մը հանել։

Մասունի մէջ կը գտնուէր նաեւ Սահակ Գ. Պարթեւի կինը՝ Զրուանդուխտ թագուհին։ Ան ալ կ՚ուզէր, որ ամուսինը հեռանայ գահէն եւ ինքն ալ իր որդին՝ Խոսրով Կոտակը, գահակալեն։ Ասոնք ալ Վահան Մամիկոնեանի հետ դաւադրութեան մէջ էին։

Սահակ Գ. Պարթեւ, որ Մասունի մէջ էր, կասկածեցաւ, որ իր կինը եւ Վահան Մամիկոնեան դաւադրութեան մէջ են։ Ուստի ան ալ դաւադրութեան դիմեց։ Ան գիտէր, որ Վահան Մամիկոնեան կը սիրէ Զրուանդուխտ թագուհին։ Ուստի Սահակ Գ. Պարթեւ ինքզինքը հիւանդ ձեւացուց եւ ըսաւ, որ ինք կ՚ուզէ Վահանի հետ հաշտուիլ։ Վահան Մամիկոնեան, որ չէր կասկածեր, որ Սահակ Գ. Պարթեւ կը խաբէ զինքը, եկաւ անոր մօտ։ Սահակ Գ. Պարթեւ ալ Վահանը սպանեց։

Երբ լուրը տարածուեցաւ, որ Վահան Մամիկոնեան սպանուած է, Զրուանդուխտ թագուհին եւ Խոսրով Կոտակ իշխանը, որոնք Վահանի հետ դաւադրութեան մէջ էին, վախցան, որ Սահակ Գ. Պարթեւ իրենց ալ պիտի սպանէ։ Ուստի անոնք Մասունէն փախան եւ գացին Տարօն։ Սահակ Գ. Պարթեւ ալ Մասունէն գնաց Տարօն։ Ան հոն հանդիպեցաւ իր կնոջ եւ որդիին։ Ան ներեց անոնց եւ հաշտուեցաւ անոնց հետ։ Ապա Սահակ Գ. Պարթեւ, Զրուանդուխտ թագուհին եւ Խոսրով Կոտակ իշխանը վերադարձան Մասունի մէջ։

Սահակ Գ. Պարթեւ Մասունի մէջ կը շինէ Վիճակօջ որդիք կոչուած վանքը։ Ան կը շինէ նաեւ Սուրբ Աստուածածին եկեղեցին։ Ասոնք կը գտնուին Մասունի մէջ։ Սահակ Գ. Պարթեւ Մասունի մէջ կը մեռնի 400 թուականին։

Ա. ԳԱՆԶԱՐ

Ի ՊԱՏՍՈՎ ՕՋ - ՉՈՒՐԳԱՆԵԼՈՑ

●

— Ֆիքի տղայոց մը ըսեմ, թայ վրան չնստիս։ Ես դեռ չեմ մոռցած, որ «ո» տառին ետեւ կու գայ «ա»ն եւ ոչ թէ «օ»։ Ես դեռ չեմ մոռցած, որ «ո»ն

ցելու համար Անգլիոյ արտաքին նախարարին հետ։ Ցեսոյ Հռոմ կ'երթայ, խորհրդակցելու համար վիճադատարի յանձնախումբի նախագահին՝ զօր. Պըրնսի հետ։

× Լոնտոնի հրշեմական ղեկավարը դիմում կատարեց անգլիական կառավարութեան, խնդրելով փութացնել ապպպրուած զէնքերու առաքումը։ Ան յայտնեց թէ հետզհետէ կ'աճի արաբական յարձակման մը վտանգը։ Իսրայէլ մեծ քանակութեամբ զինամթերք ապպրած է, բայց կը զանգատի թէ կարեւոր բան մը սպասած չէ տակաւին։

Իսրայէլեան աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ Եգիպտոս երեք անգամ աւելի զօրք ունի սահմանապահին վրայ, հակառակ 1948ին արուած որոշման։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼՃԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

●

ՆՈՐ ԶՕՐԱԿՈՉԻ ԽՆԴԻՐԸ

Կարգ մը չաբաթաթերթեր խօսքէն կը քննադատեն վարչապետը, Պ. Կի Մոլէն, Ալժերիոյ զէպքերուն առթիւ։ «Էքսփրէս», որ ընդհանրապէս փոխ-վարչապետ Մենդէս Ֆրանսի օրկանը կը համարուի, կը պահանջէ Կի Մոլէի հրաժարումը։ Թերթին խմբագրապետը, Սերւան Շրեյպէր, խիստ խմբագրականով մը դիտել կուտայ թէ կառավարութեան «անվճռական քաղաքականութիւնը օրէ օր կը սպառնայ խախտել Ֆրանսացիներու բարոյական կորովը։ «Կառավարութեան անընդհատ վարանումները, հակասութիւնները եւ երկդիմի ձեռնարկները խոր մտահոգութիւն կը պատճառեն ձախէն առաջ»։ Թիւն կը պատճառեն ձախէն առաջ»։ Խմբագրականը կը մեղադրէ թէ վարչապետը չկրցաւ արագօրէն պարտադրել եւ մտական զոհողութիւններ ներքին ճակատի վրայ, ինչպէս եւ փութացնել օգնական ուժերու առաքումը։ Ցեսոյ կը շարունակէ.— «Պ. Կի Մոլէի պաշտօն յանձնուած է խաղաղութիւն հաստատել, աւելի ճիշդ՝ փորձել Ալժերիոյ մէջ, քանի որ ոչ մէկը անկարելին կը պահանջէ։ Այդ պարտականութիւնը կատարելու համար հարկ է որ վարչապետը հետեւողական եղաւ։ Եթէ վարչապետը ետ կեցած է բանակցութեանց քաղաքականութենէն որուն խոստացած էր հետեւիլ, պէտք է զօրաժապղէ իր խոստումը, եւ կամ հրաժարի»։

Ուրիշ երեք չաբաթաթերթեր ալ կը քննադատեն վարչապետը։ Ընկերվարական կուսակցութեան վարիչ Գի Մոլէ Տէվրէօ եւս ամբաստանութիւններ կ'ուղղէ վարչապետին դէմ։ Ազգակրմեան թերթ մը չատ աւելի ծանր բառեր կը գործածէ։

× Առջի օր երեք պինուորական գործողութիւններ կատարուեցան Ալժերիոյ ապստամբներուն դէմ։ Բուռն ընդհարումներ տեղի ունեցան Նեմանչայի մէջ, ծանր կորուստներ պատճառելով երկու կողմերուն ալ։ Կոստանդինի չրջանին մէջ խոշոր ընտանիքները լեռներէն վար կ'իջեցուած են, նիւթական օգնութիւն խնդրելու համար։ Զինուորական իշխանութիւնը մեծ արդիւնքներ կը սպասէ նոր գործողութիւններէն։

× Ալժերիոյ նախարարը, Ռ. Լաքոստ, տեսակցութեան մը առթիւ յայտարարեց թէ «պարտաւոր ենք ալժերիական հարցը լուծել աչունէն առաջ։ Հապա հինգ ամիս կը մնայ, զգոյշ գործողութիւններ կատարելու համար։ Ոչ մէկ ֆրանսական կառավարութիւն կրնայ ընդունիլ ապըռամքներուն նուաղագոյն պահանջները»։

× Կառավարութիւնը դեռ կը խորհրդակցի, նոր զօրակոչ մը կատարելու համար։ Բ. օր կը սպասուի վերջնական որոշման։ Եթէ զրամադրելի պահեստները զէնքի տակ առնուին, պինուորութիւնը երկու տարուան բարձրացած պիտի ըլլայ, ինչպէս դիտել կուտան տեղական թերթերը։

× Արաբական բոլոր երկիրները կը չարունակեն ձեռնարկներ կատարել կամ թեղադրել Ֆրանսայի դէմ, Ալժերիոյ հարցին առթիւ։ Դամասկոսէն կը հետապրեն թէ Սուրիա բողոքագիր մը ուղղած է Ազգաժողովին։ Միւս կողմէ Իւլեմաները հեռագիր մը ուղղած են Արաբական Դաշնակցութեան, պահանջելով «պոյքոթ» հռչակել Ֆրանսական պետութեան դէմ, քաղաքական, տնտեսական, թէ մշակութային դեռնի վրայ։ Միայն Լիբանոն է որ չի մասնակցիր այս պայքարին, ինչպէս հաստատեց արտաքին գործերու նախարարը։

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի իրիկուն, ժամը 6ին, Լիոնի Փերաշ կայարանը կը ժամանէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը։ Նոյն օրը ժամը 21ին, Պուռս տը Թռավայի չքեղ սրահին մէջ պիտի խօսի, տալով իր Հայրապետական օրհնութիւնը։

ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հայրապետական կարգադրութեամբ ամէն տարի Զատկի յաջորդող Նոր Կիրակին նուիրուած է մեր բիւրաւոր նահատակներու յիշատակին։

Այս առթիւ այսօր, Կիրակի, Փարիզի եւ չրջանի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ պատշգամ պիտի մատուցուի եւ մասնաւոր հոգեհանգիստ պիտի կատարուի, պանծացնելու համար անոնց զոհաբերութիւնը, քրիստոնէութեան հաւատքին եւ Հայրենիքին համար։

Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին տեղի պիտի ունենայ քառաձայն պատարագ, ղեկավարութեամբ Պ. Ա. Պարթեւեանի պիտի քարոզէ ԱՆՈՒՇԱՒԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՉՂԶԱՆԵԱՆ։

Հաստատութենէն կը խնդրուի ներկայ ըլլալ ճիշդ ժամուն, յարգելու համար անոնց յիշատակը։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի երեկոյ, 9 ապրիլ, ժամը 21ին։ Ապդ Տան մէջ։

Դասախօս՝ Պ. ՊԵՏՐՈՍ ՓՐՈՒՆՃԵԱՆ (Պելճիկէն)։ Նիւթը՝ Գերմանիոյ Հայ գաղութը եւ Հայ Մշակութային յարաբերութենաց հարցը։

Մուտքը ազատ է։

Վիէն.— Պ. Պաղտիկ Գալիկեան, Պ. Աւետիս Գալիկեան, Տէր եւ Տիկին Զաւրեան (Հռոմ), Տէր եւ Տիկին Կոթիէ (Հռոմ), Տէր եւ Տիկին Ցակոբ Խաչատուրեան (Լիոն), յաւուղ կը ծանուցանեն իրենց տիկնոջ, եղբօր կնոջ, զղջականին՝

ՏԻԿԻՆ ՄԱՒՌԻ ԳԱԼԻԿԵԱՆԻ

պառնակսիճ մահը, որ տեղի ունեցաւ Ապրիլ 4ին։

ՓԱՐԻԶԻ ԱՂՔԱՏԱՒԱՆԱՄԸ չնորհակալութեամբ առացած է հետեւեալ նուէրները.— 1· Ակոբեան, Պատմաճեան, Համբարձումեան, Ունճեան եւ Ֆերեչեթեան ընտանիքները, Պ. Ա. Ակոբեանի մէջոցաւ 12,000 Ֆր. (փոխան ծաղկեպսակի, Ցակոբ Գալայճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ)։ 2· Տէր եւ Տիկին Դամեր Գափամաճեան՝ Տիկին Արաքսի Մ. Աթալլահի մահուան առթիւ 1000 Ֆր.։ «. Պ. Փօլ Բացարօֆֆ (ելեկարական 50 ամփուլ)։ 4· Տիկ. Տէփոէ (Տիկին Վ. Ամէմեա մէջոցաւ) 2000 Ֆր.։ 5· Պ. Հարենց (փոխան ծաղկեպսակի ողբացեալ Սերժ Զիլինկիրեանի յուղարկաւորութեան առթիւ) 3000 Ֆր.։ 6· Պ. Եդուարդ Սարաֆեան 5000 Ֆր.։ 7· Իսիի մէջ հաւաքուած 7160 Ֆր.։

ԾԱԽՈՒ Է

Սէն ժէրոմի մէջ երկյարկանի տուն մը։ Առաջին յարկ երկու սենեակ մէկ խոհանոց, կառաուն, խանութ եւ պարտէզ։ Երկրորդ յարկ չորս սենեակ, մէկ խոհանոց, երկու կողմը պատշգամ։ Դիմել՝
15, Bd. Cazaran. St. Jerome, Marseille
Tél. : Na. 94-22

MORY et Cie
SERVICE VAUQUELIN
Միակ արտօնուած տունն է ծրարներ ղրկելու համար ՀԱՑԱՍՏԱՆ
(U. R. S. S.)
Հաստատութիւնը արտօնուած է միայն ՀԱՑՆ ՆՈՐ ՉԳԵՍՏՆԵՐԸ ղրկելու համար հայուհեցոյցներով, իսկ արտօնագրուած հաստատութիւնը՝ չատ նուազ վճարի մէջ։
[illegible]
Paris [illegible]

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ՄԵՐ ԵՐԳԱՐԱՆԸ

Կազմեց Հայր Աւետիք Վ. Թալաթինեան։ Ձոխ, պատկերազարդ եւ հեղինակներու կենսագրութիւններով։ Տպ. Վենետիկ, 1956։ Գին 300 ֆրանք

Աշակերտներու համար 250 Ֆր։ Դիմել Մ. Մուրատեան վարժարան։
26, Rue Troyon, SEVRES (S.et O.)

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Զեռնարկուներ (աւթրըփրընէօր) տուպլէ վեստի համար։
Դիմել՝
F. T. N.
253, Rue St. Denis, 3me Etage

●

Գործաւորներ եւ գործաւորուհիներ ֆօնֆէէխոն փաթարտնի համար։ Կրնան աշխատիլ արհեստանոցը կամ տունը։
Դիմել՝
SYR
21 Rue Palestro — 1 5Passage de la Trinité (2ème droite). Métro: Réaumur Sébastopol.

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԲԱՑԱՌԻԿ ԺՈՂՈՎ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջանային Կոմիտէն ամպողջաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ չրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի ժամը 21ին, Ահարոնեան սրահումը։ Կարեւոր օրակարգ։

Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԼԱԶԵՄԱՆ։

Լիոն.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները՝ այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ, ժամը 15ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեանի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար։ Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉԻՆ

Տէր եւ Տիկին Մ. Աբրահամեան (Սէնթ Էթիէն) երկու հազար Ֆր. կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին։

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԼԻՒՍԱԲԵՐ, Մանկա-պատանեկան ամառոցիր, Տրզ տարի Թիւ 2, (1956 Փետրուար)։ Ձոխ բովանդակութեամբ պատկերազարդ։ Հասցէ.—
Avenue Naderi, TEHRAN, (Iran)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի Կիրակի ցերեկ, ժամը 2·45ին, *ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*

Կազմակերպուած Հայ Գրադիներու Ընկերակցութեան կողմէ։

ՀՈՎԱՆՒՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ **ՕՐ. Մ. ԲՍԲԱՑԵԱՆԻ**
կը խօսին՝ **ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԷՐԷՍԹԷՃԵԱՆ**
կ'երգեն՝ **ՕՐ. ՀԱՑԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ**
կ'արտասանէ՝ **ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ**
ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՍԽՈՒՄԲ

Տոմսերու արժէքը 300 եւ 100 Ֆրանք։ Կը ծախուին հայ պրատուններէն եւ վաճառատուներէն։

THÉATRE ANTOINE 14, Bd de Strasbourg
Métro Strasbourg St, Denis et Château d'Eau

ՀԱՑ ՊԱՐԸ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԲԵՄԻ ՎՐԱՑ

16 Ապրիլ երկուշաբթի ժամը ճիշդ 20,45ին

Երեւանի մէջ իր ապրուեստը կատարելագործելէ ետք, Փարիզ վերադարձած ծանօթ պարուհի՝

ԱԼԻՍ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

կատայ իր անդրանիկ ելոյթը

ինքնատիպ ժեստերով եւ իր իսկ կազմած Սեւան պարախումբով

ընկերակցութեամբ նուագախումբի։

Կը մասնակցի ՆԱՑԻՐԻ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Գ. ԵԱՆՊԷԿԵԱՆի։

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։ Դուռները պիտի բացուին պարերու ընթացքին։

Տոմսերու գիները 600, 400 եւ 250 Ֆր։ Դիմել՝ Օ. Պ. 83 ռիւ տ'Ապուքիր։

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՋԻՕՄԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պաճտիկեան եւ որդի)

Քալաքի կեդրոնին մէջ — **27, Rue d'Aubagne, Marseille**

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները։

Պալճանեան բաշխավալ եւ ներմակ պան իր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները եւ բոլոր պահածոները
(պամիա, եալանչի տոլմա, վարդի աւուշ, եւն.)։
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, թարամա, ապուխտա, երչիկ, Ամասիոյ պաստրմա։
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ։
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն։

Արեւելեան ապահերներ (թուրչիներ) եւ ամէն տեսակ համեմներ

Ապսպրանքներ կ'ընդունուին ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris-9e

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ԱՊՐԻԼ

MARDI 10 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7550 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3361

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՆՈՐ ԿՈՉԸ

Պոլսոյ վերջին թղթաբերէն կ'իմանանք թէ Անգարայի խորհրդային դեսպանը ապրիլ 4ին Ազգ. Ժողով երթալով, այցելած է նախագահ Քորալթանի եւ Մոսկուա հրաւիրած է Թուրք երեսփոխանական պատուիրակութիւն մը:

Նոյն աղբիւրին համաձայն, այս հրաւէրը անակնկալ մը չի կազմեր, քանի որ Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդը որոշած էր խորհրդարանական պատուիրակութիւններ հրաւիրել դրացի երկիրներէ:

Իրազեկներու կարծիքով, հրաւէրը պիտի ընդունուի, համաձայն ընկալեալ սովորութեանց: Մանաւանդ որ, ցարդ բոլոր պետութիւններն ալ ընդունած են այս կարգի հրաւէրները:

Այսպէս, ուրեմն, Խ. Միութիւնը ամէն միջոց կը փորձէ, աչքառու՛ չ յարատեւութեամբ, մերձեցում հաստատելու համար իր նախկին զինակցին հետ, որ կը մնայ միշտ վերապահ:

Անգարա չորս ուցամ աք պատասխանով մը պոհացաւ, երբ Մոսկուա հանդիսաւորապէս կը յայտարարէր, Խ. Միութեան, Հայաստանի եւ Վրաստանի անունով, թէ որեւէ հողային պահանջ չունին Թուրքիայէն (1953 Մայիս 30):

Այնուհետեւ զանազան ձեռնարկներ կատարուեցան, նախկին սիրալիր յարաբերութեանց ճամբան հարթելու համար:

Այդ ձեռնարկները աւելի շեշտուեցան 1955ին:

Նոյն տարուան նոյեմբերին, Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, Մոսկուայի մէջ սարքուած ընդունելութեան մը առթիւ Թուրք դեսպանին մօտենալով, ցաւ կը յայտնէր բարեկամութեան դաշինքին խզման համար:

Այս առթիւ, կը խոստովանէր թէ իրենք ալ յանցաւոր են:

Այս խոստովանութիւնը պաշտօնապէս ալ կը շեշտէր Գեր. Խորհուրդին առջեւ:

Կ'ըսէր թէ շատ լաւ յարաբերութիւններ ունէին, երբ Թուրքիոյ վարիչները Մ. Քեմալը եւ Իսմէթն էին, բայց «յետոյ մռայլուեցին»: Եւ կ'աւելցնէր.

— «Մենք չենք կարող ասել թէ դա տեղի ունեցաւ միայն Թիւրքիայի մեղքով, մեր կողմից եւս թոյլ տրուեցին անտեղի յայտարարութիւններ, որոնք մռայլեցին այդ յարաբերութիւնները: (Սով. Հայաստան օրաթերթ, 31 Դեկտ. 1955):

Միեւնոյն ատեն կը հաստատէր թէ միջոցներ ձեռք առնուեցան բարեկամական յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար: Բայց...

Կարդացէք բնագիրը բոլշեւիկեան հայերէնով.

— «Սակայն թիւրքական պետական գործիչների կողմից դժբախտաբար, մենք պատասխան միջոցառումներ չունենք»:

Ուրեմն, Կարսի եւ Արտահանի լքումէն, այդ խայտառակ նահանջէն ետքն ալ, Մոսկուա իր դիմացը կը գտնէր ամբարտաւան Թուրքիա մը:

Խ. Միութեան կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա», անգամ մը եւս կ'արծարծէր այս խնդիրը, 1956 Փետր. 7ի խմբագրականով: Այս առթիւ կը յիշէր Խրուշչեւի խոստովանութիւնն ալ:

Իսկ դեռ վերջերս, նոյն թերթը եւ կառավարական օրկանը, «Իզվեստիա» պարծանքով ու կարօտով կ'ոգեկոչէին 1921 Մարտ 16ի ռուսեւթուրք դաշինքին տարեդարձը:

Թուրքերը գոհացան բարեացակամ չէզոքութեամբ:

Վաղը կրնան «պարլամենտական դեպուտատների դելեգացիա» մը ղրկել Մոսկուա, բայց պիտի շարունակեն միշտ չկամութեամբ ընդունիլ Մոսկուայի կարոտակէզ կոչերը, այլապէս յղփացած ըլլալով:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԾԱՆՐԱՑԱՒ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՖԵՏԱՅԻՆԵՐԸ ԻՍՐԱՅԷԼ Կ'ԱՐՇԱՒԵՆ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԶՕՐԱՇԱ՞ՐԺ. — «ՊԻՏԻ ՈՉՆՉԱՑՆԵՆՔ ԻՍՐԱՅԷԼԸ». — ԼԻԲԱՆԱՆ ԱԼ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ. — ԻՐԱՔԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ «ԽԼԻՐԴ» Կ'ԱՆՈՒԱՆԷ ԻՍՐԱՅԷԼԸ. — ՈՒՐԻՇ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ

Վերջին տեղեկութիւնները շատ ծանր կը ցուցնեն կացութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ: Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համըրշոլտ, որ Հռոմ հասած էր, խնդրեց զօր. Պըրնսէն չհեռանալ Երուսաղէմէն: Նախապէս որոշած էր զօրավարին հետ խորհրդակցիլ Հռոմի մէջ, բայց վերջին պահուն նկատի առնելով Կազայի շրջանէն հասած վրդովիչ տեղեկութիւնները, նախընտրեց որ զօրավարը չհեռանայ իր տեղէն: Ինքն ալ 24 ժամ աւելի կանուխ պիտի մեկնի Իտալիոյ մայրաքաղաքէն:

Ահաւասիկ վերջին դէպքերը. —

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ արշաւները եւ թնդանօթաձգութիւնը կը բազմապատկուին 48 ժամէ ի վեր: Իսրայէլի դահլիճը լսելով արտաքին նախարարին եւ վարչապետին զեկուցումները զինուորական կացութեան մասին, որոշեց արտակարգ նիստի հրաւիրել խորհրդարանը Ապրիլ ութի նիստին մէջ, կառավարութիւնը որոշեց անձնագիր պահանջել 15 տարեկանէն վեր բոլոր այրերէն: Այս որոշումը կը հաւասարի նախարանը ամբողջական զօրաշարժի: Միեւնոյն ատեն պարտօնեց որ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը բռնագրաւման ենթարկէ բոլոր անհրաժեշտ պիտոյքները: Բացառիկ վիճակը պիտի պահպանուի: Վարչապետը ունկնդրութեան ընդունեցաւ զինադադարի յանձնախումբին նախագահը՝ զօր. Պըրնս: Այս վերջինը յայտարարեց թէ «Եգիպտոս նախայարձակ պիտի համարուի», եթէ հաստատուի որ ինքն է պատասխանատու վերջին դէպքերուն: Բայց յանձնարարեց որ Իսրայէլ փոխադարձ միջոցներու չդիմէ:

Իսրայէլի զինուորական ներկայացուցիչը լրագրական ասուլիս մը սարքեց ուր պնդաբար եւ բաւ թէ Եգիպտոսի «անձնազոհութեան խումբերը» (ֆետայիներ) Կազայի շրջանէն մեկնելով շաբաթ առաւօտ արշալոյսին մտած են Աշքալոն քաղաքը, որ 40 քիլոմեթր հեռու է Թէլ Աւիվէն եւ կրակ բացած են անցորդներուն վրայ, փողոցներու մէջ: Միեւնոյն ատեն իսրայէլեան բեռնակառքերը յարձակում կրած են 25 քիլոմեթր տարածութեան մը վրայ, Կազայի սահմանագլուխին հիւսիսային ծայրամասին շուրջը: Քանի մը հոգի սպաննուած են: Դարձեալ շաբաթ առաւօտ ժամը 10ին Կազայի շրջանին եգիպտական դիրքերը երկու անգամ կրակ բացած են Քիսուֆիմի հրէական գաղութին վրայ: Միւս կողմէ, մինչ շաբաթ առաւօտ, եգիպտական եւ իսրայէլեան ուժերը թնդանօթ պարպած են լման չորս ժամ, Կազայի հիւսիսային մասին մէջ: Չորս Իսրայէլացիներ սպաննուած, 15 հոգի ալ վիրաւորուած են ապատակներուն գիշերային արշաւին հետեւանքով: Տարժուն հիւանդանոց մը հրկիզուած է: Ազգաժողովին քննիչները դէպքին վայրը գացած են:

× Եգիպտոսի թերթերը այս դէպքերը կը ծանուցանեն խոշոր տառերով, հետեւեալ խորագրին տակ. — «Եգիպտացի ֆետայիները Թէլ Աւիվէն քանի մը քիլոմեթր հեռու են»: Կառավարութեան կիսապաշտօնական օրկանը, «Ալ Կումհուրիյա» բուն խմբագրական մը հրատարակեց, պետական նախարար Անուար էլ Սադաթի ստորագրութեամբ, խօսքը ուղղելով Իսրայէլի վարչապետին.

— «Գաղանը թող իմանայ ճշմարտութիւնը. Եգիպտոս, Եգիպտացիները եւ արաբ ժողովուրդը դաս մը պիտի տան իրեն, լռութեան դատապարտելով զէնքը միանգամ ընդ միշտ... Պ. Պեն Կիւրիոն, սպասեցէք եւ պիտի տեսնէք: Դուք ականատես պիտի ըլլաք Արաբներու կամքին եւ ուժին: Եգիպտոս պիտի ջախջախէ ձեզ»:

× Պէյրութի անթելը ազդարարեց թէ հարաւային սահմանի լիբանանեան բոլոր զօրամասերուն հրամայուած է կրակ բանալ, առանց նախապէս լուր տալու, բոլոր անոնց վրայ որ կ'անցնին սահմանագիծը: Այս որոշումը տրուած է նկատելով որ կարգ մը անձեր վերջերս անցած են սահմանագլուխը, երբեմն զինեալ:

× Իրաքի վարչապետը, Նուրի էլ Սաիտ, հետեւեալ յայտարարութիւնն բրաւ Կազայի դէպքերուն առթիւ.

— «Իրաք պատրաստ է պատասխանելու Եգիպտոսի օգնութեան կոչերուն, ետ մղելու համար իսրայէլեան յարձակում մը»: Վարչապետը յետոյ բսաւ թէ Իսրայէլ խլիրդ մըն է (քանսէր) որուն պէտք է վերջ տան Արաբները, երբ չէ աճած տակաւին: Իսրայէլն է գլխաւոր աղբիւր Միջին Արեւելքի խնդիրներուն: Եթէ այս հարցը լուծուի, հաստատուն վիճակ պիտի վերահաստատուի այդ շրջանին մէջ»:

× Պաշտօնական զեկոյցի մը համաձայն, Սուրիա հաւաստած է Եգիպտոսի թէ պատրաստ է կատարելու իր պարտաւորութիւնները կնքուած զինակցութեան պայմանագրութեամբ, խափանելու համար Իսրայէլի յարձակումները:

× Նոր դէպքերը մեծ մտահոգութիւն պատճառեցին Ուաշինկթընի մէջ: Ամերիկեան կառավարութիւնը կ'ուզէ ժամանակ շահիլ, խուսափելով պինդ բռնելէ բոյնը:

× Օթաւա — Մոսկուա Ապրիլ 8ին հա —

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԲՈՒՌՆ ԿՌԻՒՆԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

250 ՀՈԳԻ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ ՄԷԿ ՕՐՈՒԱՆ ՄԷՋ

Պաշտօնապէս կը հաղորդուի թէ շաբաթ օր աւելի քան 250 հոգի սպաննուեցան Ալժերիոյ մէջ, կատաղի կռիւներու ընթացքին: Ամէնէն մեծ ճակատամարտը տեղի ունեցաւ Նեմենչայի լեռներուն մէջ (կեդրոնական — արեւելեան Ալժերիա): Ապստամբներէն սպաննուեցան հարիւր հոգի: Ֆրանսացիները ունեցան 25 սպաննեալ եւ քսան վիրաւոր: Մարոքի սահմանագլուխին մօտ ալ 50 ըմբոստներ սպաննուեցան: Ուրիշ վեց ընդհարումներ եւս տեղի ունեցան, մեծ մասը Կոստանդինի շրջանին մէջ: Սպաննուեցան 49 ապստամբներ: Երկու ահաբեկիչներ յօշոտուեցան ամբոխին կողմէ, Կոստանդինի մէկ սրճարանին մէջ, ռումբ մը նետած ըլլալով:

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ երկու կողմերն ալ ծանր կորուստներ կրեցին, վերջին ընդհարումներու ընթացքին: Օրանի շրջանին մէջ 300 ապստամբներ կորանցուցին իրենց թիւին մէկ երրորդը, երբ կը փորձէին թակարդ մը լարել:

× Նախարարական խորհուրդը նիստի հրաւիրուած էր երէկ, քննելու համար նոր ուժերու առաքման խնդիրը: Կ'ըսուի թէ 25000 զինուորներ պիտի ղրկուին այս շաբթու, ուրիշ 15.000 հոգի ալ՝ աւելի վերջը: Երեք շաբթէն նոր զօրակոչ մը պիտի կատարուի, յետոյ հացար զինուորներ եւս ղրկելու համար: Այս զինուորները պիտի առնուին 1953-2ի, 1953-1ի, 1952-2ի եւ 1953-1ի զօրագասերու տրամադրելի ուժերէն:

ԱՄԵՆ. ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի մեր թղթակիցը կը հեռաձայնէ. —

Շաբաթ օր ժամը 10ը անց օդակայան ժամանեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը, որուն կ'ընկերանային Սերովբէ եպիս. եւ իր երկու հետեւորդները: Օդակայան եկած էին աւելի քան հինգ հարիւր հոգի: Հայրապետը առաջնորդուեցաւ Մայր եկեղեցի, ուր մուտք գործեց Հրաշափառով եւ աղօթեց:

Ցետոյ առաջնորդուեցաւ Օթէլ Սփլանտիտ: Կէսօրէն ետք ծաղկեպսակ մը զետեղեց պատերազմի զոհերու յիշատակարանին վրայ (Քանըպիէր), առաջնորդութեամբ Հայ Արիներու եւ Արենոյշներու:

Կիրակի առաւօտ բազմահազար Հայեր լեցուած էին Փրատոյի եկեղեցին եւ բակը: Հայրապետը այս առթիւ խօսեցաւ հայրենաշունչ քարոզ մը, մասնաւորապէս անդրադառնալով 1915 Ապրիլ 11/24ի Մեծ Եղեռնին:

— «Տօնացոյցը այսօր սուրբ օր նշանակած է մեր բիւրաւոր նահատակներուն համար, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարենք յետ պատարագի: Այսօր օրն է աղօթքի, օրն է ուխտի եւ օրը սուգի, որովհետեւ մեր բազմահազար նահատակներու վիշտը մեր սրտին մէջ է, աւելի քան երբեք խոր, թէեւ այդ ահաւոր օրերէն անցած են 41 տարիներ: Օրը նաեւ աղօթքի եւ մեր ձայնը կը բարձրանայ Աստուծոյ, որպէսզի մեր բիւրաւոր քոյրերը եւ եղբայրները, ամէն տարիքէ եւ ամէն դասակարգէ, անմեղ երախաներ եւ մայրերը արժանի ըլլան արքայութեան: Անոնք նահատակուեցան յանուն իրենց հաւատքին եւ հաւտյն քրիստոնեայ աշխարհը յայտարարեց թէ ոչ մէկ ժողովուրդ այնքան սուղ վճարած է իր քրիստոնէական հաւատքը եւ թէ հայ ժողովուրդը իր արիւնով եւ մաքով պաշտպանեց քրիստոնէութեան սահմանները:

«Այսօր օրն է նաեւ ուխտի, օրը մանաւանդ ուխտի, ամէն տեղ, մեր մայր հայրենիքին մէջ եւ աշխարհի մէջ ցրուած մեր ժողովուրդի ամէն մէկ կայանի մէջ: Պէտք է վերանորոգենք մեր ուխտը հաւատարիմ մնալով մեր մեռելներուն: Արտասահմանեան բանաստեղծ մը, կարծեմ Ջաւէն Սիւրմէլեան ըսած է.— «Մեռելներու պէս հաց՝ ես այս ծառը տնկեցի»: Հայ ժողովուրդը իր մայր հայրենիքին, պատմական մեր հայրենիքին 1/10ին մէջ, այդ փոքր տարածութեան վրայ, մեծ դժուարութիւններով կը տնկէ ծառեր եւ շէնքեր: Արտասահմանի մեր ժողովուրդին ուխտն ալ պէտք չէ մնայ կրաւորական. հեռու մեզմէ վհատութիւնը եւ յուսահատութիւնը: Լաւ սորվինք Ընդհ. Հայոց պատմութիւնը, մեր նախնեաց հմայքը, մեր լեզուն, եւ այսօր հանդիսաւոր խոստումը կատարենք անցնելու շինարար աշխատանքի»:

Կաթողիկոսը բրաւ նաեւ ուրիշ շահեկան յայտարարութիւններ՝ քարոզին եւ ճաշի ընթացքին: Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

Երկուշաբթի կէս օրէ վերջ Բարեգործականի մասնաճիւղը թէյասեղան մը կազմակերպած էր ի պատիւ Հայրապետին:

ԹՈՒՐՔԻԱ 25 միլիոն տոլարի փոխ մը պիտի ստանայ Միջազգային Դրամատունէն, Մ. Նահանգներուն երաշխաւորութեամբ: Փոխառութեան պայմանաժամն է քառասուն տարի: Տոկոսը՝ երեք առ հարիւր, եթէ տոլարով վճարուի, իսկ 4 առ հարիւր՝ եթէ տեղական դրամով հատուցանեն: Այս փոխառութեամբ Թուրքիա աւելի քան կէս միլիառ տոլարի տնտեսական օգնութիւն ստացած կ'ըլլայ Մ. Նահանգներէն, 1947էն ի վեր, իսկ այս տարուան ընթացքին՝ 54.885.000 տոլար, իբրեւ բացառիկ փոխ կամ նուէր:

ՍՈՍՅՈՒՆ ՀԱՅԵՐ

ԿՈՄՈՒՆԻՍՏ ՄՇԱԿ

Հ. Յ. Դ. ԿՈՄ ԿԵՆՏՐԿՈՄԻ
ՄԱՍՆԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ

ՄԵՐ ՀԱՄԱՐ ՄԵԾ ՎՏԱՆԳ ՆԱԽԿԻՆ

— Հիմա ինչո՞ւ, չես ասում ամա՛ն ասա՛ ասա՛ ամբողջությունը ա՛ն – ձայնագրությունը ինչո՞ւ չես ասում, կոմունիստ ես, ասա՛ ասա՛ Վիրեն Նազարեթի։

Մշակույթի հասարակական կոմունիստական գործիչ, ուսուցիչ, գրող, հրապարակախոս, ազգային ազատագրական շարժման ակտիվ մասնակից Վիրեն Նազարեթը ծնվել է 1902 թ. Ադանայում։ Ավարտել է Ադանայի ամերիկյան քոլեջը։ Ուսուցչական գործունեություն է ծավալել Ադանայում, Մարաշում, Հալեպում, Բեյրութում։ Ֆրանսիական իշխանությունների հալածանքների պատճառով 1925 թ. ապրիլին ստիպված է եղել հեռանալ Սիրիայից։ Ապրել է Ֆրանսիայում, Բուլղարիայում, Ռումինիայում, Հունաստանում, Եգիպտոսում։ Ֆրանսիայում ակտիվ մասնակցություն է ունեցել հայ ազգային ազատագրական շարժման գործին։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության անդամ է եղել 1925 թ. հոկտեմբերից։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի անդամ է եղել 1926 թ. հունվարից։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի կազմում աշխատել է մինչև 1928 թ. հոկտեմբերը։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի կազմում աշխատելու ընթացքում Վիրեն Նազարեթը ղեկավարել է հայ կոմունիստների խմբակը։ Խմբակի անդամները ակտիվ մասնակցություն են ունեցել Մարսելի շրջանային կոմիտեի աշխատանքներին։ Վիրեն Նազարեթը հայերեն է թարգմանել Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի որոշումները, կոչերը, հրապարակումները։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի կազմում աշխատելու ընթացքում Վիրեն Նազարեթը ղեկավարել է հայ կոմունիստների խմբակը։ Խմբակի անդամները ակտիվ մասնակցություն են ունեցել Մարսելի շրջանային կոմիտեի աշխատանքներին։ Վիրեն Նազարեթը հայերեն է թարգմանել Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի որոշումները, կոչերը, հրապարակումները։

Վիրեն Նազարեթը մեծ ներդրում է ունեցել հայ կոմունիստական մամուլի ստեղծման գործում։ Ֆրանսիայի կոմունիստական կուսակցության Մարսելի շրջանային կոմիտեի կազմում աշխատելու ընթացքում Վիրեն Նազարեթը խմբագրել է «Կոմունիստ» (Կոմմունիստ) ամսագիրը։ Ամսագրի առաջին համարը լույս է տեսել 1927 թ. հունվարին։ Ամսագրի խմբագրական կոլեգիայի կազմում ընդգրկված են եղել Վիրեն Նազարեթը, Ռուբեն Ալեքսանյանը, Ռուբեն Ղազարյանը, Գրիգոր Ղազարյանը, Գրիգոր Ղազարյանը, Գրիգոր Ղազարյանը։ Ամսագրի խմբագրական կոլեգիայի կազմում ընդգրկված են եղել Վիրեն Նազարեթը, Ռուբեն Ալեքսանյանը, Ռուբեն Ղազարյանը, Գրիգոր Ղազարյանը, Գրիգոր Ղազարյանը։

Ամսագրի առաջին համարում Վիրեն Նազարեթը գրել է. «Մենք ուզում ենք ունենալ մի ամսագիր, որը կլինի մեր կուսակցության ձայնը, որը կլինի մեր կուսակցության ձայնը, որը կլինի մեր կուսակցության ձայնը

ՆԱՓՈԼԵՈՆ

(ՖՐԱՆՍԻԱՑՈՒ ԿԱՅՍԵՐ, 364 – 400)

6.— ԲԱՀԱՎՈՅ ՕՐԱՆՔ ՎԱՀԻ

Պատասխանելով էրճէ պնդելուն, որ ան իւր էակին մասին ոչինչ կրնայ ըսել, որովհետեւ ինքզինքը չի ճանչնար, Նափոլէոն կ՚ըսէ.

— Իսկ ես, որ ինքզինքս կը ճանչնամ, գիտեմ թէ ինչ եմ:

Ապա կը շարունակէ.

— Ես հանճարեղ չեմ...:

— Ինչո՞ւ համար...:

— Ինչո՞ւ պատրաստ չեմ...:

— Ան, պատրաստ է...:

— Քանի՞ տար:

— Ան, քանի՞ տար:

Ապա կը շարունակէ.

— Ես հանճարեղ չեմ, իմ ուղեղս ինքզինքիս համար ոչինչ ստեղծած է, ոչ ալ ուրիշներուն համար: Ես ոչ մէկ գիրք գրած եմ, ոչ ալ ճարտարապետական գործ մը կանգնած: Ես ոչ մէկ նուաճում ըրած եմ, ոչ ալ նոր կրօնք մը հաստատած: Ես ոչ մէկ գիւտ ըրած եմ, ոչ ալ նոր ճշմարտութիւն մը յայտնած: Ես ոչ մէկ ստեղծագործութիւն ունեցած եմ, ոչ ալ նոր գաղափարներ ծ

ղորդեց «Իզվեստիա» թերթին մէկ յօդուածը, որ կ'ամբաստանէ թէ արեւմտեան պետութիւնները «ուղղակի պինեալ միջամտութիւն մը կը պատրաստեն Միջին Արեւելքի մէջ»։

× Լատաեղեակ ազբիւրէ կը հաղորդեն թէ Մ. Նահանգները տնտեսական եւ արհեստագիտական ակնկալութիւն պիտի ընծայեն Պաղտատի դաշինքին վինակից ներուն, հզօրացնելու համար ։

× Իսրայէլի վարչապետը յայտնած է ղօր. Պըրնսի թէ «պիտի պահեն իրենց դրծելու ազատութիւնը, մինչեւ որ ե - պիպտոսի վարչապետը հաւաստիք տայ, առանց երկդիմութեան եւ վերապահութեան, թէ պիտի խուսափի որեւէ թշնամական արարքէ, համաձայն 1949ի վինադադարի պայմանագրին ։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԸ ՄԸ ՆՈՒԻՀՐ ղրկուած է նախագահ Այզընհաուըրի, ղօր. Ֆրանքոյի կողմէ ։ Իշուկը Փարիզ փոխադրուած ըլլալով, օդանաւ մը դրուեցաւ ամենայն զգուշութեամբ։ (Էջը Մ. Նահանգներու դեմոկրատ կուսակցութեան խորհրդանշանն է)։

ԻՐԱՆի կառավարութիւնը պաշտօնապէս մը ուղղելով Անգլիոյ — որ իր վինակին է Պաղտատի ուխտով — պահանջեց իրեն յանձնել Պահրէյնի քարիւղաբեր շրջանը։ Արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ Պահրէյնը Իրանի անբաժանելի մասն է եւ թէ այլեւս չեն կրնար անտարբեր մնալ վերջին դէպքերուն հանդէպ ։ կառավարութիւնը այս պարագան յայտնած է Թեհրանի անգլ. դեսպանին եւ եթէ գոհացում չտանայ, Պաղտատի դաշինքը պիտի վնասուի։ Պահրէյն կղզի մըն է Պարսից ծոցին մէջ, 30 մղոն երկայնու - թեամբ եւ տասը մղոն լայնութեամբ, 20 մղոն հեռու՝ արաբական ափէն, իսկ 150 մղոն՝ Իրանէն։ Առաջին անգամ քարիւղ երեւան հանուեցաւ 1932ին։ Մ. Նահանգներն ալ չահագրգռուած են ։

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆ կուսակցութեանց համագումարին մէջ (Լոնտոն), բուռն քննադատութիւններ ուղղուեցան բոլշեւիկեան կուսակցութեան դէմ եւ մեծ ուժգնութեամբ ժողովրդական ճակատի առաջարկը ։ Այս առթիւ դիտել տրուեցաւ թէ Ս. Միութիւնը կը մնայ նոյն բիրտ դիկտատուրան, հակառակ Սթալինի դէմ բացուած պայքարին եւ հաւաքական դեկավարութեան համար խօսուած ճառերուն։ «Ինչ որ համայնավարները այժմ լենինականութիւն կը կոչեն ուրիշ բան չէ եթէ ոչ սկզբնական ապազգրութիւնը սթալինականութեան ծուռ բմբռնումներուն եւ ծուռ գործերուն։ Մենք կը հաւատանք ժողովրդապատութեան ։ Անոնք չեն հաւատար։ Մենք կը հաւատանք մարդու իրաւունքներուն ։ Անոնք կը ծաղրեն։ Այս իրողութիւնը չի փոխուիր Սթալինականութեան դժոխքով»։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէն զեկոյց մը հրատարակեց, խստօրէն ամբաստանելով ներկայ վարչապետ, Վուլքօ Չերվենկովը թէ վնասած է կուսակցութեան եւ պետութեան, հետեւելով Սթալինեան ուղղութեան, — մէկ անձի դեկավարութեամբ ։ Ցետոյ կ'ըսէ թէ հնգօրեայ ժողովի ընթացքին միջոցներ ձեռք առնուեցան, «արմատախիլ ջնջելու համար անձի պաշտամունքը»։ Չերվենկով Թիթոյի կատաղի հակառակորդներէն մէկն էր. իսկ այժմ ստիպուած է իրրեւ հիւր ընդունիլ եւ - կոսլաւ պատուիրակութիւն մը։ Եօթը դատապարտեալներ ապատ արձակուեցան։

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻՆ կը հեռագրէն թէ կեդր. կոմիտէն կոչ մը ուղղեց հողագործներուն, հրահանգելով աւելցնել դիւզատնտեսութեան բոլոր արտադրութիւնները։ Կոչը մասնաւորապէս կը յիշեցնէ թէ միսի հայթայթումը տակաւ կը մնայ ։

ԱԼԺԵՐԻԱԿԱՆ պաղտնի թերթերու հրատարակութեան պատասխանատուները ձերբակալուեցան Փարիզի մէջ։ Քանի մը ֆրանսական թերթեր ալ կը հետապընդուին ։

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՏԱՔԻՆ հրդեհներ ծագեցան Եգիպտոսի մէջ։ Հեռագիրը կ'ըսէ թէ 12 հոգի մեռած, 3076 հոգի անպատսպար մնացած են, 400 տուներ վլած ըլլալով ։

ՏԱՄԸ ՀԱՋԱՐ նոր դպրոցներ պիտի բացուին մինչեւ Հոկտեմբեր։ Ուրիշ տասը հազար ալ՝ 1957ին ։

ՍԻՑԼԱՆ կղզիին նոր կառավարութիւնը որոշեց փակել բրիտանական ռազմակայանները եւ ապազինացնել օտար ձեռնարկները ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՑՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Այս երեքշաբթի իրիկուն, ժամը 6ին, Լիոնի Փերաշ կայարանը կը ժամանէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը։ Նոյն օրը ժամը 21ին, Պուրս տը Թռավայի չքեղ սրահին մէջ պիտի խօսի, տալով իր Հայրապետական օրհնութիւնը։

ԱՊՐԻԼ 11-24Ը ՎԻԵՆԻ ՄԷՋ

ՎԻԵՆ.— Հայ կամ. եւ մարաիկներու Միութիւնը Ապրիլ 11–24ը կը տօնէ Ապրիլ 15ին, կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ։ Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն։ Պատարագիչ՝ Թորգոմ Քհ. Փոսթէճեան։

Ժամը 14,30ին բուն պատօնը տեղի կ'ունենայ նոյն սրահին մէջ։ Կը նախագահէ պ. Վարդան Խրիմեան, կը բանախօսէ՝ պ. Ս. Սիսլեան։ Կը մասնակցին Հ. Ց. Դ. կոմիտէն, կապոյտ Խաչը, Նոր Սերունդը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը եւ Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը։

ՀՕԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Հ. Բ. Ը. ՄԻՒԹԵԱՆ ՑԻՄՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ապրիլ 15ին, կիրակի, Հ. Բ. Ը. Միութեան հիմնարկութեան չորհամեայ տօնակատարի օրուան առթիւ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին մէջ քառաձայն Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն տեղի պիտի ունենայ ի չիշատակ Միութեան բոլոր հանգուցեալ հիմնադիրներուն, բարերարներուն, վարիչներուն, անդամներուն եւ պաշտօնեաներուն, եւ մանաւանդ Փարիզահայ հանգուցեալ անդամներուն, որոնց յանկը զետեղուած պիտի ըլլայ Ս. Եկեղեցւոյ մուտքին առջեւ։

Պատարագէն վերջ այցելութիւն պիտի կատարուի Միութեան բարեչիշատակ հիմնադիրները Պօղոս փաշա Նուպարի եւ իր որդւոյն՝ Առաքել փաշա Նուպարի շիրիմներուն, Փէռ Լաչէզ։

Յարանուանական եւ ազգային բոլոր մարմիններէն, կազմակերպութիւններէն եւ յարգոյ հայ հասարակութենէն կը խնդրուի իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ համազգային այս յարգանքին։

(Դիւաւ)

Այրի Տիկին Ե. Օհանեան, պ. պ. Կ. եւ Ա. Օհանեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Աբիկեան, Օր. Արուսեակ Աբիկեան, Տէր եւ Տիկին Օ. Թահմազեան, Տէր եւ Տիկին Ց. Մխիթարեան, Տէր եւ Տիկին Կ. Պէն - ոէկեան, ինչպէս եւ Գալաճեան եւ Սրմաքէշլեան ընտանիքները խորին ցաւով կը ծանուցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, հօ - րեղբօր, ազգականին եւ բարեկամին՝

ՔԵՐՈՎԲԷ ՕՀԱՆԵԱՆի (Պրուսացի)

յանկարծական մահը, որ տեղի ունեցաւ Ապրիլ 7ին։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, երեքշաբթի, ժամը 3ուկէսին, Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին։

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել։

Պ. Յակոբ Կարապետեան, Այրի Տիկին Զապէլ Կարապետեան եւ զաւակները, Ժիրայր եւ Արամ, Տիկին Մելիքսէտոս, Տէր եւ Տիկին Միքայէլ Պետրոսեան եւ զաւակները, Պ. Գ. Գարամանեան եւ զաւակները (Արաէշ), Պ. Պօղոս Փափազեան եւ զաւակները (Նիս), Պ. Տաճատ Սուքիաս - եան, ինչպէս նաեւ Սէօլէզեան, Տէր Յա - կոբեան, Քէպէլեան, Փապուճեան, Զա - պուրեան եւ Պետրոսեան ընտանիքները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զոքանչմօր, մեծ մօր, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ ազգականին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿ. ՄԱՆՆԻԿ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆի

(Ծնեալ Գարամանեան։ Չէնկիլէրցի)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Ապրիլ 8ին, իր բնակարանը, 257 ռիւ Վայան Քուրտուրիէ, Ալֆորվիլ։

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, երեքշաբթի ժամը 13·45ին, Ալֆորվիլի Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին։

Հաւաքուիլ 13·30ին իր բնակարանը։

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՑԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՑ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՑԻ

Այս շաբաթ գիշեր, ժամը 8,30ին Սօսիէթէ Սավանքի սրահին մէջ

8, Rue Danton

Métro ODEON & St. MICHEL

կը նախագահէ

ԸՆԿԵՐ ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն ընկ. Գ. ԼԱՋԵԱՆ *եւ* ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ (*Ֆրանսերէն*)

Ուղերձներ զանազան կազմակերպութիւններէ ։

Մեներգ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՒԱԳԵԼԵԱՆէ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ *ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է*

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ։ Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան։

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը 8իդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ։ Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ կը խօսին Վեր. ԽԱՉԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ ։

Գեղարուեստական բաժին ։

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

ԱՊՐԻԼ 15ԻՆ

Մանրամասնութիւնները յայտրդով ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չորեքշաբթի ժամը ճիշդ 9ին։ Պէյ - օղլի լսէք Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին Զատկի քարոզը եւ Փալէ տ'Օրսէյ կո - չունքին առթիւ խօսած ճառը, ձայնագրուած Պ. Թաթուլի կողմէ։ (Քաֆէ Քաոէի վերնայարկը)։

ՈՐԲ. ՕԳՆ. ՄԱՐՄԻՆԸ չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Ռընէ Զօրաեանէ 25,000 ֆր., ղրկացեալ Տիկ. Արմ. Համբարձումեանի կսկծալի մահուան առթիւ։

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Զեռնարկուները (աիթրըփրընէօր) ապուտուպլէ վեստի համար։

Դիմել՝

F. T. N.
253, Rue St. Denis, 3me Etage

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԲԱՑԱՌԻԿ ԺՈՂՈՎ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջանային Կոմիտէն ստիպողաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ շրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի ժամը 21ին, Ահարոնեան սրահը։ Կարեւոր օրակարգ։

Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԼԱՋԵԱՆ։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հասցէին։ Կարեւոր օրակարգ։ Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ։

ԱՆԻԷՒ - ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Ց. Դ. «Արամ» խումբի ժողովը այս չորեքշաբթի իրիկուն 149պիս, Ավընիւ տ'Ալժան - թէօյ։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն ։

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները՝ այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ, ժամը 15ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեանի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար։ Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ ։

ԱՄԷՆ ՀԱՑՈՒ ՄՆԱՐԻՆ ԳԻՐՔԸ

ԳՐԳՈՐԻՈՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱՔԵԱՆի

ՀԱՅ ԳՈՂԳՈԹԱՆ

ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ

ՀԱՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ

Լաթակազմ գեղեցիկ հատոր մը

ԺԲ + 429 Է

ԶԱՐԴԱՐՈՒԱԾ ՆԱԽԱՏԱԿ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆ - ՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ։ Կը պարունակէ նաեւ մեծադիր ՔԱՐՏԷՍ մը եւ բազմաթիւ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ՝ տարազներու կեանքէն։

ԳԻՆ 1000 ՖՐԱՆՔ

Առաքման ծախքով **1100 Ֆրանք**

Դիմել՝

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ուր կը գտնէք նաեւ հին ու նոր ամէն տեսակ հայերէն գիրքեր։ Պահանջեցէք ըն - դարձակ գրացուցակը։

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սենեակ մը խոհանոցով, ամուլի մը համար։ Հեռաձայնել՝ ՓՐՈՎԱՆՍ 56-31։

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի Կիրակի ցերեկ, ժամը 2·45ին, *ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ*

Կազմակերպուած Հայ Գրագիներու Ընկերակցութեան կողմէ ։

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐ. Մ. ԲՍԲԱՑԵԱՆի

կը խօսին՝ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԷՐԷՍՔԷՃԵԱՆ

կ'երգեն՝ ՕՐ. ՀԱՑԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ *եւ* ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՒԱԳԵԼԵԱՆ

կ'արտասանէ՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ

ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳՉԱԽՈՒՄԲ

Տոմսերու արժէքը 300 եւ 100 ֆրանք։ Կը ծախուին հայ ըրատուներն եւ վաճառատուները։

ԱՄԷՆ ՏԵՂ ՓՆՏՌԵՑԷՔ

ՊՈՍՓՈՐ

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՀԷԼՎԱՆ ԵՒ ԼՈՔՈՒՄԸ, բժիշկներու կարծիքով հէլվան եւ լոքումը կը պարունակեն մեծագոյն չափով դոլ (ֆլորի)։

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ՝ մանուկներու աճումին.

ՕԳՏԱԿԱՐ՝ չափահասներու եւ ծերերու,

որոնց կը պարգեւէ աշխոյժ եւ եռանդ։

ՊՈՍՓՈՐԻ արդիական պատրաստութիւնը կը գերազանցէ Արեւելքի մէջ իսկ պատրաստուածները ։

Արտածման համար մասնաւոր պայմաններ ։

2, RUE LOUIS ASTOIN, MARSEILLE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris-9e*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատր 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
11
ԱՊՐԻԼ
•
MERCREDI
11 AVRIL
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7551 — 32e ANNEE

ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3362

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԽՈՒՃԱՊԱՀԱՐ ՓԱՐԱԽԸ

•

Հայաստան թերթերը կան որոնք տարբերութիւն չունին որեւէ օտար հայատառ թուղթէ՛կ :

Ինչ որ կը ստանանք, բաւական է պատճառ մը կազմելու համար մնացեալի մասին :

Երբեք այսքան զոհէ՛կ համեմատութեան, խուժանավարութեան եւ լեզուաբարոյութեան մրցարշաւը :

Բառերը կորնչուցած են իրենց իմաստը, դառնալով թունաւոր մժեղներ, ա-րիւն պղտորելու համար :

Տակաւին կը չարունակուի խժալուր բամ – բամը՝ Լիբանանի, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մէջ :

Այո՛, դեռ չէ վերջացած ամբոխավար ճիհատը, ճիշդ այն պահուն երբ նոր պատերազմի մը մղձաւանջը կը սաւառնի Միջին Արեւելքի մէջ, մահագուժութեան մատնելով օրուան հզօրները :

Մեծ թէ փոքր, բոլոր ապշեր ալ անհանգիստ են, ի նախատեսութիւն սպառնացող վտանգին :

Միայն մեր դիմակաւոր զպիրնները, գոյնզգոյն զրմզուկները ու մամուլի փեթակները որեւէ պատճառ չեն տեսներ իրենց տեղը ծանր նստելու :

Իբրեւ թէ անկախ եւ անմատչելի լեռան մը կատարը թառած ըլլայինք,— ինչո՞ւ յամառօրէն կը չարունակեն ջուր եւ արիւն պղտորել զրպարտութիւն-ներով եւ քիաբեր առասպելներով :

Կը չարունակեն փոսեր փորել տարաբիր բամութեանց ինքնապաշտպանութեան համբուն վրայ : Նոր ճիղեր բանալ՝ սոճ-ձակոտոր մոլեգնութեամբ :

Այս խելացնոր արշաւին մէջ, մարդիկ չատոնց կորնչուցած են չափի, ճաշակի, բարոյականի տարրական կանոնները :

Հալէպի մէջ քուրջի կոտոր մը, հնչակեան, չռնդալից խորագիրներով կը ծանուցանէ թէ Թուրքիոյ վարչապետը՝ Մենտերէս ալ չնորհաւորած է Կիւլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոսը :

Ուրիշ քուրջ մը, ամէկավար, «Քաթաղուլոս» կ'անուանէ կաթողիկոսը :

Նոյն հոսանքէն երկրորդ լաթ մը, Զարթոնք, փորձեր է նորընտիր կաթողիկոսը անարգել փողոցային, լրբենի ծաղրանկարով մը, ինչպէս կը պատմէ Պէյրութի մեր պաշտօնակիցը, Ապդակ :

Լիբանանի մէջ, թեթու կղերապաշտութեամբ չմորած փափկասո՛ւներիտասարդ Հայուհի մը « օտար ու օտարասերմ զայլեր» կը տեսնէ Անթիլիասի չուրջը, Աստուծոյ անէծքը հրաւիրելով անոնց վրայ : Անտեսելով տարինէ ի վեր վանքին մէջ արջացած «անբասիր» պղուէնները եւ «յոյժ զարդացած» զայլերը :

Ինչպէս միշտ, այս խուժանավարութեան մէջ ալ իրար կը հրմշտկեն զարչելին ու ծիծաղելին :

« Թերք մը, որուն աճուռը կ'ամչնաճիճ տպաս, սեւով ճերմակի վրայ կը գրէր թէ «Վարդէն Ա. Քրիստոս մըն է» (Յուսա – քեր, 5 Ապրիլ) :

Բարեբախտաբար Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը բաւական առեն մնաց այս զրոյթներուն մէջ, դանապանելու համար սեւն ու ճերմակը :

Կը կարծենք թէ իր աշխարհականութեան օրերէն ալ սերտած էր ծուռն ու չիտակը, Պալքաններու մէջ :

Ահա կը տեսնէ թէ ինչ տարբեր են որ կը յաւակնին էջմիածին եւ Հայ. Եկեղեցի փրկել, զանոնք չփոթելով իրենց փարախին ու կրպակին հետ :

Մենք ալ կ'ուզէինք հաւատալ թէ խաղաղութիւնը պիտի վերահաստատուի անյապաղ, կարգի հրաւիրելով խուճապահար փարախը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ԴԷՊՔԵՐ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

•

«ԱՐԻՒՆԸ ԱՐԻՒՆՈՎ ԿԸ ՄԱՔՐՈՒԻ»

Վերջին հեռագիրները կը հաստատեն թէ եղիպտացի «անձնուէրները» (Ֆետայի) կը չարունակեն արշաւներ կատարել Կազայի շրջանին մէջ, իբրեւ խարխոխ ուղեղներով Ցորդանանը եւ Սուրիան : Անոնք եւս տարի ալ Իսրայէլ կ'ամբաստանէը եգիպտոսը թէ զաւակիրներ կը պահէն : Այս անգամ կ'ըսեն թէ Ցորդանանի սահմանադրութիւնը հետզհետէ անապահով կը դառնայ, զօր. Կլըպ փաշայի պաշտօնանկութենէն ի վեր : Իսրայէլի կառավարութեան բաները կը յայտարարէ թէ եգիպտացիները յարձակում զործած են բանուկ ճամբու մը վրայ, Իսրայէլի արեւելեան կողմը :

Եգիպտոսի վիճուրական իշխանութեան ներկայացուցիչն ալ կը ծանուցանէ թէ իսրայէլեան զնդացիրներ մէկ ժամ կրակ արձակեցին Ապրիլ 9ի առաւօտն, Կազայի հարաւային շրջանին մէջ : Կ'ըսուի թէ իսրայէլեան կառքեր վիճուր՝ փոխադրած են սահմանադիծին մօտ : Երկու եգիպտացի վիճուրներ վիրաւորուած են, իսկ յարձակողները «եւ մղուած են ծանր կորուստներով» :

× *Զօր. Պըրնս, վիճակագրի յանձնախումբին նախագահը, հեռագիր մը ուղղելով Եգիպտոսի վարչապետին, պահանջեց անմիջապէս դադրեցնել փետայիներու զործողութիւնները իսրայէլեան հողին վրայ, այլապէս «նախայարձակ» պիտի համարուի :*

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ պիմանեան կատարուած են Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի, կրակը դադրեցնելու համար : Նախարարութեան բաները յայտարարեց թէ Մ. Նահանգները ամէն կերպով պիտի աջակցին զօր. Պըրնսի որպէսզի կրակը դադրի : Ամերիկեան նախարարը ժողովի հրաւիրեց խորհրդարանի երկու պլիւսեր կուսակցութեանց ներկայացուցիչները, խորհրդակցելու համար Միջին Արեւելքի կացութեան մասին :

× *Եգիպտոսի կառավարական թերթը կը զանդատի թէ Ազգաժողովը անչարժ դիրք մը բռնած է արաբ - իսրայէլեան ընդհարումներուն հանդէպ եւ կ'ապդարդէ թէ Արաբները «այլեւս չեն կրնար սպասել» : Ուրիշ թերթ մը դիտել կուտայ թէ Մեծն Բրիտանիան է որ կը քաջալերէ կիներու եւ մանուկներու դէմ կատարուած յարձակումները Կազայի շրջանին մէջ, «Իսրայէլի կռնակը կեցած է Մեծն Բրիտանիա որ կ'ուզէ վերադնել իր կորսընցուցած ազդեցութիւնը Միջին Արեւելքի մէջ : Այժմ աւելի քան երբեք արաբական աշխարհը համոզուած է թէ արիւնը արիւնով կը մաքրուի » :*

× *Ցորդանանի թագաւորը Դամասկոս հասաւ առջի օր : Պիտի մնայ երեք օր, խորհրդակցելու համար Սուրիոյ նախագահին հետ՝ Ցորդանան – Սուրիա դրծակցութեան մասին : Ի հարկին զինուորական միջոցներ ձեռք պիտի առնեն Իսրայէլի սպառնալիքներուն դէմ :*

× *Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համերշիոլտ, Պէյրութ հասաւ եւ հոն պիտի հաստատէ իր կեդրոնը : Հռոմի մէջ տեսակցած է Պապին, Իտալիոյ հանրապետութեան նախագահին եւ վարչապետին հետ : Հռոմէն մեկնած առեն լրագրողները բազմաթիւ հարցումներ ուղղեցին, բայց մերժեց պատասխանել :*

× *Այզընհաուըր խոր մտահոգութիւն յայտնելով Միջին Արեւելքի կացութեան մասին, ըսաւ թէ Մ. Նահանգները պիտի*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

«ՎՍՏԱՀ ԵՆՔ ՈՐ ՇՈՒՏՈՎ ԵԼՔ ՄԸ ՊԻՏԻ ԳՏՆՈՒԻ »

1·600·000 ՖՐԱՆՔ ԳԱՅԻԱՆԷի ՎԱՆՔԻՆ ՆՈՐՈԳՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Մարսէյլի մեր թղթակիցը կը հեռագրէ՝ — ձայնէ՛կ :—

Կիլիկիոյ օրուան քարոզչին վերջ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը առաջնորդուեայու Ռեղերվի չքեղ ճաշասրահը, ուր ներկայ էին աւելի քան 250 հոգի : Այս առթիւ Հայրապետը կարգ մը կարեւոր տեղեկութիւններ տուաւ էջմիածնի ներքին կազմակերպութեան եւ պատմութեան մասին : Տեղեկացանք թէ էջմիածին այս տարի ունի 1·600·000 դուրլիի եւմատացոյց մը, որուն մեծագոյն մասը կուգայ Երեւանի, Թիֆլիսի, Աղրբէջանի եւ Ռոսթովի թեմերէն : Պզտիկ բայ մը կը մնայ սակայն : Ասիկա ներքին եւնտուաքն է մը այն : Բացառիկ ծախքեր եղան իր ընդարութեան առթիւ որ արժէց 900·000 դուրլի : Մինչեւ վերջին կոպէկը վճարուած են բոլոր պատմամուրնեուն ծախքերը :

« Կան նաեւ ուրիշ ծախքեր : Ներդուութեան կը կարօտին պատմական յիշատակարանները,— Շողակաթի, Հռիփսիմէի եւ Գայիանէի տաճարները : Կը մտիկնենք որ արտասահմանը տառնձէ այս տաճարներուն նորոգութիւնը» :

Ձաշին ընթացքին Գայիանէի վանքին նորոգութեան համար հաւաքուեցաւ 1·690·000 Ֆրանք : (ՄՄԲ.— Կիրակի օր տեսչմարդ պրած էինք Ազատանի եկեղեցի) :

Հայրապետը տեղեկութիւններ տուաւ նաեւ եկեղեցական հարցերու մասին եւ յայտնեց թէ Հայ ժողովուրդը կապուած է Հայ. Եկեղեցին :

Անդրադառնալով Կիլիկիոյ կաթողիկոսարնտրութեան Հայրապետը յայտարարեց .

— « Մեր տեսակէտը յստակ է եւ անփոփոխելի : Պատմական այս օրերուն չենք ուզեր որ Հայ. Ս. Եկեղեցին բաժանում ներու ենթարկուի : Պիտի պաշտպանենք անոր միասնականութիւնը, պիտի չհեղինք մեր դիրքէն : Մենք կը փափաքինք որ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնը իր ներքին եւ վարչական բոլոր պատասխանատուութիւնները վայելէ : Մենք լուսաւոր ենք : յամենայն դէպս Վստահ ենք թէ չուտով — այս «չուտով»ը կը նշանակէ չաբաթներ եւ ոչ թէ ամիսներ — Անթիլիասի միասնութիւնը հաստատութեան դէմն մը պիտի գտնէ եւ երկու կողմերը (մենք կողմ չենք) — պիտի հաւաքուին նորընտիր Կաթողիկոսին չուրջը» :

Հայրապետը ճառը վերջացուց չեչտելով :— «Մեծագոյն պարգեւը զոր կրնաք տալ ինծի՝ այն է որ ձեր պատգիները Հայ պահէք » :

× *Ինչպէս գրած էինք, երկուշաբթի իրիկուն տեղի ունեցաւ Թէյասեղան մը Հ. Բ. Ը. Մ. Մարսէյլի մասնաճիւղի կողմէ : Երեքշաբթի ցերեկ Հայրապետը մեկնեցաւ Լիոն ուր պիտի հասնէր իրիկուան ճին :*

× *Եկեղեցւոյ դիւանէն կը խնդրեն յայտնել թէ անցեալ Եշ. օր (5 ապրիլ) , Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ իր հետեւորդները Քէ ս'Օրսէ այցելած առեն , Չերմօրէն ընդունուեցան Պ. Տ. Լաչովի – նիւէի, յեռոյ նախագործին՝ Պ. Փինոյէ կողմէ, որոնց հետ Հայրապետը ունեցաւ սիրալիր խօսակցութիւն մը եւ բաժնուեցաւ չափազանց զոհ տպաւորութեամբ :*

ՎԻՒԼԱԿ.— Եկեղեցական թղթակցութեան մէջ, Զաւէն Սիւրմէլեանի առանուրին « Հայ» բառը կարդալ խաչ :

ՏԵՐՈՒՆԻ.— ՎԱՀՐԱՄ ԿԵՍԱՐ

Պոլսոյ վերջին թղթակիրէն (8 Ապրիլ) կ'իմանանք թէ մեռած է ծանօթ առեւտրական Պ. Վահրամ Կեսար, որ յայտնի էր նաեւ իր հանրային գործունէութեամբ :

ՆՈՐ ԶՕՐԱԿՈՉ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

ԿՈՒԻՆԵՐԸ ԿՐ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻՆ

Կառավարութիւնը որոշեց կարգ մը վիճուրական , քաղաքական եւ անտեսական միջոցներ ձեռք առնել, փութացնելու համար անդորրութեան վերահաստատումը Ալժերիոյ մէջ : Այս առթիւ զրոյց կը չըրջէր թէ անհամաձայնութիւններ ծագած են եւ թէ անպաշտօն նախարարը, Մենտէս Ֆրանս պիտի հրաժարի : Տեղական թերթերը կը հաւատան թէ տպնաղը փոփոխած է այժմ :

Ժողովի ընթացքին Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, պնդեց թէ անհրաժեշտ է նոր ուժեր զրկել : Վարչապետը համամտութիւն յայտնեց : Տրուած որոշումներն են .— 1· Անմիջապէս զինքի տակ առնել 1953-1ի եւ 1953-2ի զօրապուղները, այս վերջին մասի զինուորներէն անոնք որ կանչուած չէին անցեալ տարի :— 2· Պահեստի բանակէն նախ զինքի տակ առնել սպաները եւ ենթասպաները, որոնք անհրաժեշտ են զօրամասերու կազմակերպութեան համար :

Ալժերիոյ նախարարը արագօրէն պիտի զործադրէ բոլոր միջոցները, վիճուրական թէ անտեսական եւ ընկերային : Վարչապետ անդամ մը եւս Ալժերիա պիտի երթայ, կացութիւնը ուսումնասիրելու համար :

Ժողովի ընթացքին Պ. Կի Մոլէ անդամ մը եւս յայտարարեց թէ մարոքեան կամ թունուզեան կարգադրութեան մը պիտի չհետեւին Ալժերիոյ մէջ : Կառավարութիւնը վճռապէս կը մերժէ որեւէ բանակցութիւն կատարել ապստամբներուն հետ : Պ. Մենտէս բացատրեց թէ անհրաժեշտ է փութացնել քաղաքական եւ ընկերային բարենորոգումները : Ինքն ալ հակառակ է ապստամբներուն հետ բանակցելու, ներկայ պայմաններուն մէջ : Նախկին ոստիկանները Ալժերիա հրաւիրեցին Մենտէսը :

× *Վերջին տեղեկութեանց համաձայն կռիւները զադրած են Նեմենչայի շրջանին մէջ, բայց կը չարունակուին ուրիշ հակառակներու վրայ : Մանր ընդհարումներ տեղի ունեցան Կոստանդինի շրջանին մէջ եւ 28 զօրականներ սպաննուեցան :*

× *Ապահովութեան տեսչութիւնը կը չարունակէ հետապնդումներ կատարել կասկածելի Ալժերիացիներու դէմ : Առջի օր Մարսէյլի մէջ ձերբակալուեցան չորս Ալժերիացիներ, երբ Ապրային Շարժումի թուղթիկները կը ցրուէին :*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՍՏՂ ՄԸ ԵՒՍ ՄԱՐԵՑԱՒ Ի Մխիթեան մէջ : Մոսկուայի անթելը կը ծանուցանէ թէ կենսաբան Տրոֆիմ Լիսենկօ , որուն բուսաբանական դիտութիւնը Սթալինէ ջերմ հաւանութեան արժանացած էր եւ որ ահագին ազմուկ հանեց, արձակուած է Հողագործական Գիտութեանց Ակադեմիայի նախագահի պաշտօնէն, իր իսկ խնդրանքով : Միեւնոյն առեն հրաժարած է փոխ – վարչապետ Պաւլօ Լոբանով , երկրին հողագործական ամենամեծ դէմքը, գրաւելու համար Լիսենկոյի տեղը :

ՍԱԿԱՐԱՆ.— Ոսկի 461·000 Ֆրանք, նափոլէոն 3130, դուից· ոսկի 3040, սթերլին 4090 : Թղթադրամ տոլար 398, սթերլին 1035, դուից· Ֆրանք 96 (ազատ չուկայ) :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահը 547 միլիոն տոլարի յաւելուածական վարկ մը պահանջեց, ապր· պաշտպանութեան համար :

ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՆՇԱՆ ՎԱՇՆԻ ՊՈՒՇԿԻՆԸ

ՕՐԻՆԱԿ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԵՏՔ

•

Մայիսյան ամիսներուն Պուշկինի հուշարձանին առջեւ ծաղիկներ դնելու համար հանրային մեծ հանդիսութիւն մը պիտի կազմակերպուի Ազատութեան հրապարակին վրայ։

Ասոր մասին կը հաղորդեն, որ Պուշկինի հուշարձանին առջեւ ծաղիկներ դնելու համար հանդիսութիւն

ՍԱՍՈՒՆԿԱԼ
(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ա. ԿԱՄ, 364 – 400)
6.— ԲԻՒԶԱՆԴՈՍ ՈՐԴԻ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

— Մա՛ր, ես չեմ կրնար ուրանալ... Ես ձեզ կրնամ ամէն ինչ ըսել, միայն թէ ինծի մի՛ դիպչիք: Ես ձեզ պատրաստ եմ ամէն ինչ ընել, միայն թէ ինծի մի՛ դիպչիք, որովհետեւ ես ալ ձեզ պէս մարդ եմ: Ես ալ կրնամ ցաւիլ, ես ալ կրնամ ուրախանալ, ես ալ կրնամ սիրել: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս մեռնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ մեռնիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ապրիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ապրիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ծնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ծնիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ծնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ծնիլ:

— Ըրի՞ր ինձ ձեռք:

— Ո՛չ, ես ձեռք չեմ ըրած: Ես ձեռք չեմ ըրած, որովհետեւ ես ալ ձեզ պէս մարդ եմ: Ես ալ կրնամ ցաւիլ, ես ալ կրնամ ուրախանալ, ես ալ կրնամ սիրել: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս մեռնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ մեռնիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ապրիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ապրիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ծնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ծնիլ: Ես ալ կրնամ ձեզ պէս ծնիլ, ինչպէս որ ամէն մարդ կրնայ ծնիլ:

Մարդիկը կը նայէին զինքը, կը լսէին զինքը, կը հասկնային զինքը, կը սիրէին զինքը, կ՚ուզէին զինքը, կ՚ուզէին զինքը, կ՚ուզ

կատարեն իրենց բոլոր յանձնառութիւն-ները, խափանելու համար որեւէ նախայարձակում: «Կառավարութիւնը ամենայն աջակցութիւն պիտի ընծայէ Ազգայ-ժողովի ընդհ. քարտուղարին, որ Միջին Արեւելքի մեկնած է քննութիւն կատարելու համար: Մ. Նահանգները վճռած են նաեւ օգնել ոեւէ ազգի որ կրնայ նախայարձակման ենթարկուիլ: Մ. Նահանգները վստահ են թէ ուրիշ ազգեր ալ նոյն ընթացքը պիտի բռնեն յանուն խաղաղութեան»:

Իսրայէլի ամերիկեան դեսպանը Ուաշինկթըն հրաւիրուեցաւ, խորհրդակցելու համար Միջին Արեւելքի կացութեան մասին:

× Գահիրէէի անթելը հաստատեց թէ բազմաթիւ «մահուան կամաւորներ» կը զօրծեն Իսրայէլի հողին վրայ:

× Պաշտօնական տեղեկագրի մը համաձայն, երեք օրուան ընթացքին 14 հոգի սպաննուած, 23 հոգի վիրաւորուած են կազային շրջանին մէջ:

Խ. ՄՒՈՒՔԻՒՆԸ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

«Լը Մոնտ»ի Անգարայի թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Խ. Միութիւնը վճռած է չեզոքացնել իր ձեռնարկները, բնականոն յարաբերութիւններ հաստատելու համար Թուրքիոյ հետ: Այս առթիւ կը յիշէ երկու պետութեանց նախագահներուն փոխանակած շնորհաւորական հեռագիրները 1921 Մարտ 16ի ռուս-թուրք դաշինքի տարեդարձին առթիւ: Եւ իր կարգին կը հաստատէ թէ Անգարայի խորհրդային դեսպանը պաշտօնապէս Մոսկուա հրաւիրած է թուրք խորհրդարանական պատուիրակութիւն մը, ինչպէս որ րած էինք երէկ:

Թերթը ուրիշ լուր մը եւս կը հաղորդէ, քաղելով ամերիկեան «Թայմ» չաբաթաթերթէն: Անգարայի խորհրդային դեսպանը պաշտօնական առեւտրական կցորդը առաջարկած է Թուրքիոյ առեւտրական սենեակին նախագահին՝ առեւտրական աջակցութիւն ընծայել: Այս վերջինը հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ առեւտրական կցորդը միայն փոխանակութեանց ընդարձակման մասին խօսեցաւ:

× «Օբսըր»ի քաղաքական աշխատակիցը, Պենաղէ եւս խօսելով այս հարցի մասին, կ'ըսէ թէ Խ. Միութիւնը կ'ուզէ հրապուրել Թուրքիան: «Գաղտնիք չէ թէ Թուրքիա կը նեղուի առեւտրական ծանր բացէ մը: Իր դրամը ակարութեան բացատրող նշաններ կը ցուցնէ: Ոչ մէկ չոր՝ վերելքի: Առեղով թուրք վարիչները կը դիմէին ամերիկեան վարկերու յաւելման վրայ: Բայց 300 միլիոն տոլարի փոխառութիւնը, զոր առաջարկեց նախագահ Ճեյլալ Պայար 1954ին, Ուոշինկթընի մէջ, միշտ կը մնայ անկատար»:

Բացատրելով Ուոշինկթընի չկամութեան պատճառները, յօդուածագիրը կ'եզրակացնէ թէ Թուրքերը երբեք պիտի չհամանի վերիվայր շրջել իրենց արտաքին քաղաքականութիւնը, հրապուրուելով Մոսկուայի խայծերէն: Այս առթիւ կ'ըսէ թէ Թուրքերը 1951էն ի վեր պիտեն որ Մոսկուա կ'ուզէ անդամատել իրենց հերկիրը, կազմելու համար սովետական երկու նոր հանրապետութիւններ. — մէկը՝ Քիւրտիստան, որ պիտի ճոխանայ Իրանէն եւ Իրաքէն խլուած քանի մը կտորներով, միւսը՝ Լազիստան, ուրիշ խօսքով՝ Պոնտոսի նախկին թագաւորութիւնը, Սեւ Ծովու ափերուն վրայ: Այսպէս ղէպի ութսունաք քշուելով Սեւնով - Ատանա գիծ մը, Թուրքիոյ մէկ հարուածով պիտի կորսնցնէն իրենց նահանգներուն կէսը: Միայն ամերիկեան աջակցութիւը կրայ փրկել գիրենք»:

●

ՄԱՐՈՔԻ ամերիկեան չորս ռազմակայաններուն 7500 բնիկ եւ Ֆրանսացի պաշտօնեաները գործադուլ մը սարքեցին, յաւելում պահանջելով:—Սուլթանը Թեթուան հասնելով խանդավառ ընդունելութիւն գտաւ:

★

ՄԱՐՋԱԿԱՆ.— Երկուշաբթի գիշեր Փալէ ոչ Սփորի մէջ Խ. Միութեան կրթական համաթիւնները յաղթեցին Ֆրանսացի-ներուն 3ի դէմ 7 կէտով: Աքլոր ծանրութեանց մէջ Ստեփանով (Հայ) կէսերով յաղթեց Թորթինեաքի: Սովետները յաղթեցին նաեւ փեռաւը, թեթեւ, վելթեր, միջին եւ ծանր ծանրութեանց մէջ: Նոյն մարզասրահին մէջ ամէն իրիկուն ներկայացումներ կուտայ Մոսկուայի մեծ կրբ-կէսը, «Փոփով»:

ՅԱՒԱԿՅՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. «Քրխասափոր» ենթակոմիտէն իր ամբողջ կազմով կը սգայ անփոխարինելի վեթերան ընկերոջ ԴՐՈՅԻ մահը եւ մօտալուտ սգահանդէսին առթիւ երկիւղածութեամբ ոգեկոչելով իր յիշատակը, խորին ցաւակցութիւններ կը յայտնէ Տիկին Կանայեանի եւ իր զաւկին:

Ցաւակցութիւն եւ յարգանք նաեւ Սահակեանի Աբթիւնէրէն Մուշեղի (Պէյրութ) մահուան առթիւ իր ընտանեկան պարագաներուն: — Վարչութիւն

ԳԻՆԵՁՕՐԸ

Ի ՊԱՏԻՒ

ԳԱԲՐԻԷԼ ԼԱԶԵԱՆԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս հինգշաբթի իրիկուն ժամը 21ին Café Noailles (Լա Քանըպիէռ):

Գեղարուեստական բաժին:

Սիրով կը հրաւիրուի հասարակութիւնը:

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՄՆԱՁԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ օդափոխութեան տան կայանին

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս, 31 Փլաս Պէլըֆուր, Պէրիէ-Միյէ սրահներուն մէջ:

Պիտի երգէ Օր. Ժ. Տիրատուրեան (Փարիզէն): Ռուսական պարեր Պ. Վազգէն Յովսէփեանէ: Հայկական պարեր եւ հաճելի անակնկալներ:

ԹԱՐԹ

Ապրիլ 11էն 25

GALERIE CARDO-MATIGNON

32, AVE. MATIGNON

Առէն օր բացի կիրակի եւ երկուշաբթի օրերէ, ժամը 10էն 18:

ՀԱՄԱՋԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հրապարակային վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 16 Ապրիլ, ժամը 21ին, Քատէ սրճարանին սրահը:

Նիւթը՝ Աստուածաշունչի աշխարհաբարացման հարցը եկեղեցիներուն մէջ:

Դասախօսներ՝ Գ. ՃԻԶՄԻՃԵԱՆ (դէմ), Վ. ՋԷՑՈՒՆՑԵԱՆ (թեր):

Նկատի ունենալով նիւթին կարեւորութիւնը, կը հրաւիրուին նաեւ յարանուանութեանց հովիւները:

Մուտքը ազատ է:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Ֆ. Կ. ԽԱԶԻ Պոմոնի մ.ճիւղը շնորհակալութեամբ ստացած է 1000 ֆր. Տիկին Արշալոյս Աբգարեանէ, իր ողբացեալ մօր ՏԻԿԻՆ ԱՂԱՒՆԻ ՁԱՓԲ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ մահուան առթիւ: 1000 ֆր. ալ Տէր եւ Տիկին Սերճանեանէ (Փարիզ):

★

Լիոնէն փոքրիկն Յասմիկ Թաթուլեան իր մեծ հայրիկին՝ Պ. Սահակ Տէրման-Լանի ապաքինման առթիւ 1000 ֆր. կը նուիրէ «Ցառաջ»ի բարգաւաճման եւ 1000 ֆրանք ալ «Մշակոյթի Տան» ֆոնտին:

Ստանալ «Ցառաջ»էն:

*

Վիէն.— Ֆր. Կ. Խաչը շնորհակալութեամբ ստացած է, փոխանակ դպրեվսկի ուղարկելու ընկ. Գ. Ալօեանի մահուան առթիւ Պ. Եղիշ Զօրպէկեանէ 1000 ֆրանք, իր դպրոցներուն համար: Նոյն առթիւ, ընկերուհի Եղսաբեթ Այանեանէ 1000 ֆր., ի նպաստ օդափոխութեան կայանին:

●

Հ. ԿԱՐՄԻՐ Խաչի վարչութիւնը Ս. Զաւակի ուսնին առթիւ շնորհակալութեամբ ստացած է ի նպաստ Ֆէնանվիլիէի օդափոխութեան կայանին.— Պ. Պ. Մարըլեանէ երկու հատար ֆրանք, Ներկարաբեանէ, Դանիէլեանէ, Տիկին Ս. Զալըքեանէ եւ Տիկին Տիւրանէ հազարական ֆրանք:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ, Պ. Ծերիկեան.— Թիւ 33614ն (երեքշաբթի): Քանակը աւելցուցինք:

ՎԱԼԱՆՍ, Գ. Գ.— Հինգշաբթի Մարսէյլ պիտի մնայ:

ՍՏԻՊՂԱԲԱՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սենեակ մը խոհանոցով, ամուլի մը համար: Հեռաձայնել՝ ՓՐՈՎԱՆՍ 56-31:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՑԻ

Այս շաբաթ գիշեր, ժամը 8,30ին Սօսիէթէ Սավանթի սրահին մէջ

8, Rue Danton

Métro ODEON & St. MICHEL

ԿԸ ՆԱԽԱԳԱՀԷ

ԸՆԿԵՐ ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ եւ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ (Ֆրանսերէն)

Ուղերձներ զանազան կազմակերպութիւններէ կը սպասուին:

ՄԵՆԵՐԳ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՒԱՔԵԼԵԱՆԷ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 24ին, Փըթի Թուռնալի սրահին մէջ, 21 ռիւ Քատէ, Փարիզ (9):

Մեծ հանդիսաւորութեամբ եւ մասնակցութեամբ փարիզահայ բոլոր կազմակերպութեանց:

Մանրամասնութիւնները յայտնուելով:

●

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ: Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան:

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ:

Կը նախագահէ ԼԻՈՆ ՏԻՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Կը խօսին Վեր. ԽԱՉԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

●

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

Վիէն.— Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութիւնը Ապրիլ 11–24ը կը տօնէ Ապրիլ 15ին, կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ: Պատարագ եւ հոգեհանդստեան պաշտօն: Պատարագիչ՝ Թորգոմ Քհ. Փոսթէճեան:

Ժամը 14,30ին բուն սգատօնը տեղի կ'ունենայ նոյն սրահին մէջ: Կը նախագահէ Պ. Վարդան Խրիմեան, կը բանախօսէ՝ Պ. Ս. Սիսլեան: Կը մասնակցին Հ. Յ. Դ. Կոմիտէն, Կապոյտ Խաչը, Նոր Սերունդը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը եւ Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը:

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապրիլ 15ին, ժամը 16ին

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— Կեդրոնի պատկեր ոսկեդարեան բարբառով Վարդանանց պատերազմին:

Բ. մաս.— Փիէռրա Ներայի Կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տեսարան 2 արարով:

Գ. մաս.— Բարեկեցդանի վերջին իրիկունը, ծիծաղաշարժ գաւեշտ 1 արարով:

26, ռիւ Թրեյօն, Սէվր:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չորեքշաբթի ժամը ճիշդ 9ին: Պիտի լսէք Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին Զատկի քարոզը եւ Փալէ տ'Օլսէի կոչունքին առթիւ խօսած ճառը, ձայնագրուած Պ. Թաթուլի կողմէ: (Քաֆէ Քատէի վերնայարկը):

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԲԱՅԱՌԻԿ ԺՈՂՈՎ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Մարսէյլի Շրջանային Կոմիտէն ամիսդաշաբար ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ շրջանի ենթակոմիտէներու եւ խումբերու բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի ժամը 21ին, Ահարոնեան սրահումը: Կարեւոր օրակարգ:

Ներկայ կ'ըլլայ ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Ազդիւր – Սեւրոբ, Մ. Եօթնեղբայրեան» խումբի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեանի ընդհ. ժողովը այս չաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 21ին, Ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ:

ԱՆԻԷՌ - ՊՈՒԱ ԲՈԼՄՊ.— Հ. Յ. Դ. «Արամ» խումբի ժողովը այս չորեքշաբթի իրիկուն 149պիս, Ավրնիւ տ'Արժանթէօյ: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԼԻՈՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները՝ այս չորեքշաբթի կէսօրէ վերջ, ժամը 15ին, ընկերուհի Տիկին Պէրպէրեանի բնակարանը, 39 ռիւ Տիւնուար: Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ:

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Թրմճեան դպրոցը: Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՊԵԼՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Փլաս տէ Ֆէթի սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Քրխասափոր» խումբի ժողովը, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Ռեժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՄԱՅԻՍ 28Ը ԻՍԻ ՄԷՋ

Յունիս 2ին:

Այսուհետեւ Ալֆորվիլի եւ Անիէռ-Պուա Քոլոմպ ընկերները իրենց դանձանակէն հատար ֆր. կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի Ծոմապահութեան շաբաթին: Մանրամասնութեան համար «Ցառաջ»էն:

Café ORIENTAL

Torrifié et Moulu Journellement

gaarnti pur

Trois qualités — Trois prix

840—960—1160 Fr. le kilo

Café MARNA

24, Rue du Fg. Montmartre

PARIS (9e)

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Զեռնարկուներ (անթրփրընէօր) ուղուտուպլէ վեստի համար:

Դիմել՝

F. T. N.

253, Rue St. Denis, 3me Etage

Գործաւորներ՝

Pour robes et chemisiers

մշտական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝

ETS. VASKENE

2, Bis Rue Louis Bascan

Viroflay (S. et O.)

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՅԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի կիրակի ցերեկ, ժամը 2·45ին, ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան կողմէ:

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐ. Մ. ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

կը խօսին՝ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԷՐԷՍԹԷՃԵԱՆ

կ'երգեն՝ ՕՐ. ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՒԱՔԵԼԵԱՆ

կ'արտասանէ՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ

ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲ

Տոմսերու արժէքը՝ 300 եւ 100 ֆրանք: Կը ծախուին հայ գրատուներն եւ վաճառատուները:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 6

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 12 ԱՊՐԻԼ

JEUDI 12 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7552 — 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3363

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԻՍԿ ՄԵՐ ԶՈՀԵՐԸ

Մի՛ջազգային մամուլը կը չարունակէ երբեմն չռնգալից, յաճախ հակասական լուրեր հրատարակել Սթալինամարտի հետեւանքներու մասին :

Իրրեւ ընդհանուր երեւոյթ, աչքի կը զարնէ հետեւեալ իրողութիւնը :— Աբանեակ երկիրները Խ. Միութեան օրի – նակին կը հետեւին համաձայն իրենց տեղական պայմաններուն : Ամենք վերապահ են, ուրիշներ աւելի համարձակ :

Վիճաբանութիւնները կը չարունակուին մէկ ամիսէ ի վեր, բոլշեւիկեան 20րդ համագումարի որոշումներու մասին, բայց դեռ ամէն բան պարզուած չէ : Աւելի ճիշդ, խորհրդային մամուլը չի տար ամբողջական պատկերը :

Ցարդ հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, Խ. Միութեան մէջ «վերապատումի» (ռէապիլիթասիոն) ասպատած են եօթը ականաւոր դէմքեր :

Ասոնց վեցը պիղակահարուած կամ բանտին մէջ մեռած են : Մէկը, Մոսկուայի Հողագործական Ակադեմիայի նախագահը, Վավիլով, պաշտօնանկ եղած էր իրրեւ յետադիմական, իր աթոռը տալով Լեսինկոյի :

Այս վերջինը, որ Սթալինի աչքի լոյսն էր եւ հրաշագործ մը կը համարուէր իբրեւ կենսաբան – բուսաբան, պաշտօնէ արձակուեցաւ դեռ երկու օր առաջ :

Իրենց նախկին դիրքին եւ իրաւունքներուն մէջ վերահաստատում, «վերապատում» ասպատղները կարեւոր թիւ մը կը կազմեն Հունգարիոյ մէջ :

Ինչպէս այլուր, այնտեղ ալ «վերահաստատեալները» մեծ մասով դնդակահարուած են իրրեւ ժողովուրդի թշնամի, հայրենազուրկ, լրտես, լպրծուն օձ եւայլն :

Անոնց դլուխը կը գտնուի Լասլօ Ռայք, նախ նեթքին, ապա արտաքին գործերու նախարար, որ ձերբակալուեցաւ 1949 Մայիսին եւ կախուեցաւ նոյն տարուան Հոկտեմբերին : Գնդակահարութեան փոխարէն կախաղանի պատիժ տրուած էր, իրրեւ դերազոյն անարգանք :

Անշուշտ մեր հայրենիքին մէջ ալ նոյն ձեւակերպութիւնները կը կատարուին, համաձայն կեդրոնէն արձակուած ազդանշանին :

Ձեռքի տակ ունինք «Սովետական Հայաստան» օրաթերթին մարտի թիւերը, մինչեւ 29 :

Այս թիւերը կը պարունակեն տեղեկութիւններ՝ վիճաբանական ժողովներու մասին :

Ինչպէս ամէն տեղ, պաշտօնական դէկուցմանները վերջ տեղի կ'ունենան թերու դէմ ելոյթներ, առաջադրուած խնդիրներու մասին : Եւ ամէնքն ալ կը պաշտպանեն հաւաքական դեկավարութեան բանաձեւը, խոստանալով անհատի պաշտամունքը :

Արդ, մինչեւ հիմա չհանդիպեցանք որեւէ տեղեկութեան, որ հաստատէր թէ ծանր սխալներ դործուած են նաեւ Հայաստանի մէջ, թէ անմեղներ զոհուած են 1937 – 38ի զանգուածային մաքրագործումներու ընթացքին :

Քանի մը տարի առաջ, իրագեկ մը առնուազն 250 կը հաշուէր կալանաւորը, աքսորական կամ «անհետացած» զոհերուն թիւը, յիշելով նաեւ իւրաքանչիւրին անունը եւ հանգամանքը :

Այդ օրէն ասդին, կարգ մը մահեր հաստատուեցան : Քանի մը հոդի ալ վերադարձան, ազատագրման լեռին քարմելով 10, 15 կամ 20 տարի :

Իսկ մնացեալնե՞րը : Որո՞նք ողջ են : Որո՞նք մահացած կամ զնդակահարուած :

Եթէ չատերը ողջ են, ո՞ւր կը գտնուին :

Կարելի՞ էր պատասխան մը առնել այս կոնտրեւոլուցիոն» հարցումներուն, հիմա որ «Հանճարեզը» լեռն ի վար կը դլորէն ամէն տեղ :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՁՕՐԱԿՈՉԸ

70 – 80·000 ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐ ՊԷՏՔ Է ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻՆ ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ

Տեղական թերթերը խոշոր խորագիրներով կը ծանուցանեն թէ կառավարութիւնը ամէն մէկուն համար 4 հարիւր հազար ղոլարի ապահովագրութիւն մը կատարած է, նոր զօրակոչեալին համար : Հրամանագիրը կը տրամադրէ անմիջապէս զէնքի տակ առնել իրր հինդ հազար զինուորներ 1953–2ի զօրակոչեալէն որ կանչուած չէր 1955 0 – դուտոսին : Նոյնպէս իրր 65·000 զինուորներ 1953–1ի զօրակոչեալէն, այսինքն, այն երիտասարդները որ ծնած են 1932 Յունիս 28ի եւ Նոյ. 15ի միջեւ, եւ ընդհանրապէս այն բոլոր նորակոչիռները որոնք կանչուած են 1953 Մայիս 1ին : Այս վերջին զօրակոչը կը բաղկանայ 70·000 զինուորներէ, բայց քանի մը հազար հոդի պիտի պահին, զանազան բացառութիւններով :

Զօրակոչը պիտի կատարուի աստիճանաբար, երբ հրամանագիրը հրատարակուի պաշտօնաթերթին մէջ, (հաւանաբար այսօր, հինդշաբթի) : Իրագեկներ կը կարծեն թէ կարելի պիտի ըլլայ բոլոր «վերակոչեալները» Ալժերիա դրկել երեք շաբթուան մէջ :

Տրուած որոշումներուն դործադրութիւնը կախում ունի նահանդապետութեանց կարդադրութիւններէն եւ փոխադրութեան բոլոր միջոցներու կազմակերպումէն : Հրամանագիրները կը նախատեսեն աւելի քան 200·000 տրամադրելի զինուորներ : Առաջին տարի մէկնումի պատճառները պիտի տանան 70–80·000 հոդի : Ալժերիոյ նախարարը, Պ. Լաքոստ, կը պահանջէ նուազագոյն 100·000 զինուոր, իրրեւ օդնական ուժ : Զինուորական իշխանութիւնը կը յուսայ լրացնել այս թիւը, մայր երկրի եւ Գերմանիոյ մէջ եղած տրամադրելի զինուորներով : Այսպէս ճիշդ մէկ ամիսէն Ալժերիա պիտի ունենայ չատ կարեւոր բանակ մը, որուն թիւը զաղանի կը պահուի : Միեւնոյն ատեն զէնքի տակ պիտի առնուին տասը հազար պահեստի սպաներ եւ ենթասպաներ :

Համայնավար կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, « Իւմանիթէ», դիտել կուտայ թէ ձեռք առնուած միջոցները «պիտի ծանրացնեն կացութիւնը» : Կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը, Ժաք Տիւքլո, խմբագրական մը հրատարակած էր երէկ, «Բանակցեցէ՛ք» խորագրով : Այս առթիւ կ'ըսէ .— «Խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար պէտք է բանակցիլ, առանց եօթը տարի սպասելու, ինչպէս եղաւ Հնդկաչինի պատերազմը դադրեցնելու համար » :

× *Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, ընդհարումները կը չարունակուին Ալժերիոյ զանազան մասերուն մէջ : Ըմբոստները չորս միլիոն Ֆրանք յափշտակեցին Թղթատարականն պայուսակ մը, կառքը հրկիզելէ վերջ :—Ահաբեկչական նոր բոմպ մը երեւան հանուեցաւ Ալժէլի մէջ : Զեր բակալուեցան երեք սպաներ :*

ՍԹԱԼԻՆԻ դէմ բացուած պայքարին առթիւ, Մոսկուայի ղրկան թերթը, «Լիտերատուրնա Կազետա» եւս յօդուած մը հրատարակեց, դիտել տալով թէ «անհատի պաշտամունքը ահաւոր հիւանդութիւն մը ստեղծեց ղրականութեան մէջ» : Այս առթիւ կ'ըսէ թէ «ապազային սովետական ղրականութեան առաջին հետը պէտք է ըլլայ դանդուածը, եւ ոչ թէ հրաշագործ Սթալինը » :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ եւ արեւմտեան Գերմանիոյ վարչապետները տեսակցութիւն մը պիտի ունենան յառաջիկայ շաբթու, քննելու համար կարգ մը վիճելի խնդիրներ, մասնաւորապէս Գերմանիոյ միացման հարցը :

⁘ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ⁘

ՕՐՀՆԵԱԼ ԴԱՂՈՒԻԹՔ

Ցարդ փորձուած բոլոր միջոցները ապարդիւն եղան, արթնցնելու համար Լոնտոնի հայ գաղութը :

Կասկած չունինք իրենց ազգասիրական զգացումներու մասին :

Բայց, իրողութիւն է որ ծերն ու երիտասարդը իրար կը լրացնեն, դէպի լեռացում եւ ուծացում առաջնորդելու համար այս հազարնոց շէն համբաւը :

Որքան կրցած եմ հետեւիլ, իրրեւ ուսանող գացած երիտասարդներն ալ յամբաբար կը թաղուին Լոնտոնի թանձր մշուշին մէջ, իրենց կարգին նոխացնելով միւս դեղնած տերեւները :

Բազմաթիւ աշխարհական եւ կղերական երեւելիներ այցելած են այս գաղութը, ինչպէս եւ Մանչեսթրը, առանց լուսաւոր հետք մը ձգելու իրենց ճամբուն վրայ :

Ահաւասիկ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին այցելութիւնն ալ կը վայելեն, իրրեւ բացառիկ պատիւ :

Երբ Հայրապետին ֆարոզն ու յորդորը լսեն, տարակոյս չկայ թէ իրար պիտի գերազանցեն դղրդագին ծափերով եւ անգլերէն «կեցցէ»ներով :

Իսկ վե՞րջը : Շոպլարան հաւատարիմները պիտի աշխուժացնե՞ն իրենց արիւնը, հիմնական եւ տեւական ճեռնարկ մը կատարելու համար, յանուն նոր սերունդի փրկութեան :

Ի՞նչ կ'արժեն ծափերն ու ճառերը, երբ Ապրիլ 11/24ի տարեդարձն անգամ որեւէ բան չի խօսիր գաղութի սրտին : Երբ մխիթերն ու թեւերը սառ կը կապեն տարեկան տարի :

Բրիտանական թանգարանը մոմիաներ շատ ունի եւ անհրաժեշտ չէ որ հայկական բաժին մըն ալ բացուի, անցեալ փառքերով եւ «մահահանգոյնս նիրհմամբ» :

Քառասուն տարի առաջ, երբ անհնարին համբաւ մը կը շնչէր Լոնտոնի մէջ, մարդիկ աւելի արթուն էին եւ գործօն :

Գիշերը ցերեկին կը խառնէին, « Մայր Հայաստանը փրկելու համար» :

Պայմանները փոխուա՞ծ են : Լա՛ւ : Թող այսօր ալ գլուխ գլխի տան, իրենց գաւակները եւ ազգային մշակոյթը փրկելու համար :

Անկարելի՞ կը պահանջենք : Վ.Ա.Հ.

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

ԼԻՈՆ, 11 Ապրիլ, (հեռաձայնով). — *Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը երեքշաբթի ժամը 4ին ժամանեց Լիոն – Փերաչ կայարանը, ընկերակցութեամբ Սերովբէ եպիսկ.ի, գաւազանակիր Պարզեւ արեղայի եւ դիւանապետ Պ. Հայկ Առաքելեանի : Հայրապետը առաջնորդուեցաւ նոր եկեղեցւոյ չինութեան վայրը, ապա ներկայ խաչխուլ եկեղեցին : Այցելեց նաեւ Տէրունական վարդապետի երդչախումբին երդերէն եաք, խօսք առաւ Պտղ. Մխիթեան առաջնապետը, Պ. Ա. Կիւլէսպիկեան : Հայկազեան զպրոցին կողմէ սիրուն ուղերձ մը կարդաց Շաքէ Միրզէ : Ամէնէն վերջը խօսեցաւ Հայրապետը, տեղեկութիւններ տալով Հայաստանի եւ էջմիածնի մասին եւ թելադրեց հաւատարմութիւն կապուած մնալ Հայ. Եկեղեցւոյ, եւ հիւրընկալ երկրին մէջ դործել իրրեւ օրինապահ քաղաքացիներ :*

× *Կաթողիկոսը Փարիզ հասաւ Զորեքշաբթի ցերեկ ժամը 13·30ին կառաքելիո՞ եւ Լոնտոն կը մեկնի այսօր, հինդշաբթի :*

ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ

ԸՆԴՀԱՐՈՒՄՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

Երուսաղէմի հրէական մասէն կը հեռագրեն թէ կառավարութիւնը խոստացաւ միջոցներ ձեռք առած է Եղիպտացի անձնուէրներուն դէմ որոնք կը չարունակեն արշաւներ կատարել : Հետապնդումներուն կը մասնակցին հետիոտն կամ ձիաւոր պահակախումբեր ընդհանրապէս ոտիկանական չուներու : Միեւնոյն ատեն կառքերով լեցուն կամաւորներ ճամբայ եւած են դէպի եդիպտական սահմանապահ դիրքերը, ամրութիւններ կառուցանելու համար : Գահիրէի անթելը կը ծանուցանէ թէ բանակը «պատրաստ է մասնակցելու որեւէ ճակատամարտի որ կրնայ ծագիլ իսրայէլեան յարձակումին հետեւանքով» :

Հրէական դեկոյցի մը համաձայն, դերի բռնուած եդիպտացի փետայիններէն մէկը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրած է.

— «Մեր սպաներէն պաշտօն ստացած ենք կամաւորներ պայթեցնել, մարդիկ սպաննել, ականներ տեղադրել հաղորդակցութեանց ճամբաներուն վրայ : Եթէ այս կամ այն պատճառով դժուար ըլլայ կազդի նրբանցքը վերադառնալ, պարտաւոր ենք դէպի արեւելք ուղղուիլ, Յորդանան անցնելու համար » :

Նոյն աղբիւրին համաձայն փետայինները պայթեցուցած են երկաթուղին, երկու կէտերու վրայ եւ ուրիշ յարձակումներ կատարած են : Տանրեւօթը հոդի սպանուած են Իսրայէլի ճամբաներուն վրայ, վերջին արշաւներու ընթացքին :

× *Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համբարձիոլա հազիւ պէյրութ հասած, թելաւորեց Ամերիկա մեկնելու, երկար տեսակցութիւն մը ունենալով զօր. Պըրնսի եւ Իսրայէլի արտաքին նախարարութեան ներկայացուցիչներուն հետ : Ապա Գահիրէ մեկնելու, առանց որեւէ պատասխան տալու Թրումանկիցներուն :*

× *Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի զեսպաններըը նամակներ ուղղեցին Ազահովութեան Միջնորդին, փոխադարձ մեղադրանքներ յայտնելով :*

Իսրայէլի արտաքին նախարարը, Մոչէ Շարեթ, խօսք առնելով կրօնական համագումարի մը մէջ, դանդատեցաւ որ Մ. Նահանգները միշտ կը ձդձդեն պէնքի հայթայթումը : «Ամերիկեան կառավարութիւնը, հակասելով ինքն իրեն, բարոյական քաջութիւնը չունեցաւ զործելու համաձայն իր համոզումներուն» : Ցետոյ ակնարկելով Եդիպտոսի վարչապետին, ըսաւ .— «Գնդ. Կամալ Նասը զրդռումներ կատարելով Իսրայէլի դէմ ամբողջաչափօրի զատապարտութեան կ'ենթարկուի » :

× *Վեց հազար Պաղեստինցի ուսանողներ ժողով մը դումարեցին Գահիրէի մէջ, ճշդելու համար թէ ինչ միջոցներ ձեռք պէտք է առնեն, «սիոնական յարձակումները ետ մղելու եւ Պաղեստինը ազատելու համար» : Ժողովէն վերջ պատուիրակութիւն մը ներկայացաւ Եդիպտոսի վարչապետին, յանձնելու համար ութ բանաձեւ որոնք մասնաւորապէս կը պահանջեն ընդհանուր զօրակոչի ենթարկել Պաղեստինի տարագիրները : Ասկէ զատ ուսանողները կը բողոքեն Ազգաժողովի ընդհանուր քարտուղարին այցելութեան դէմ, զայն համարելով «միջոց մը՝ Հաչուելիս պարտադրելու Իսրայէլի հետ, Պաղեստինէն դուրս տեղաւորելու տարա-*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՇՈՒՄ ՎՃՈՆՈՑ ՆԳԻՎԿ

— Մատնը դատարկ չէր ալլ... — մռնչաց Ալիմ, ոտքի թռչելով։ — Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։

Ալիմ ոտքի թռավ, ձեռքերը ծոցերը խրեց, ու սենյակի մի ծայրից մյուսը սկսեց քայլել։ Ամեն անգամ, որ նա շուռ էր գալիս, նրա աչքերը կրակ էին արձակում։

— Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։

Ալիմ կանգ առավ, ու ձեռքերը ծոցերից հանելով, սկսեց ոտքերը իրար զարնել։

— Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։

Ալիմ նորից սկսեց քայլել։ Ամեն անգամ, որ նա շուռ էր գալիս, նրա աչքերը կրակ էին արձակում։

— Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։ Ես գիտեմ, որ ինձ «Ճիվ»-ը ուղարկեց։

Ալիմ նորից

ՍՈՍԻԿԼ

(ՊՈՒՏԱՐԽՈՍԻ ՀՆԿ. 364 – 400)

6.— ԵՐԻՒՆ ԵՐԵՔՈՒ ՈՐԴԻՔ ՀՈՂԵՒՈՐ

Մասնաւորաբար ուրախալի էր Սոսիկլէի համար, որ Տիրան Ամատունի ալ Հռոմէական բանակին մէջ կը ծառայէր իբրեւ հարիւրապետ։ Ան Սոսիկլէի հետ միասին մեկնած էր Պարթեւական թագաւորութենէն, ուր Տիրան ամուսնացած էր Վռամշապուհ թագաւորի դուստրերէն մէկուն հետ։ Սոսիկլէ ամուսնացած էր Տիրանի քրոջ՝ Սաթենիկի հետ։ Ասոնք երեք տարի Հռոմի մէջ մնացին, ուր Սոսիկլէ ուսումնասիրեց Հռոմէական զինուորական կանոնները եւ զինուորական գործողութիւնները։ Ան ուզած էր ծանօթանալ նաեւ Հռոմէական կրօնքին եւ աստուածներուն հետ, որոնց հաւատացողներուն թիւը օրէ օր կ՚աճէր։

— Ինչո՞ւ համար Հռոմէացիները այսքան կը սիրեն իրենց աստուածները, եւ ինչո՞ւ համար անոնք այսքան կարեւոր դեր կը խաղան անոնց կեանքին մէջ, հարցուց Սոսիկլէ Տիրանին։ Ես կը տեսնեմ, որ անոնք ամէն բանի համար կ՚աղօթեն անոնց, եւ ամէն յաջողութեան կը վերագրեն անոնց օգնութիւնը։

— Ես ալ չեմ գիտեր, պատասխանեց Տիրան։ Ես ալ քու պէս կը զարմանամ այդ մասին։ Ես ալ կը կարծեմ, որ անոնք ամէն բանի համար աղօթելով՝ կը վատնեն իրենց ժամանակը։ Ես ալ կը կարծեմ, որ անոնք ամէն յաջողութեան կը վերագրեն աստուածներուն օգնութեան։ Ես ալ կը կարծեմ, որ անոնք ամէն բանի համար աղօթելով՝ կը վատնեն իրենց ժամանակը։ Ես ալ կը կարծեմ, որ անոնք ամէն յաջողութեան կը վերագրեն աստուածներուն օգնութեան։

—

գիրները եւ վերջնապէս թաղելու պաղեստինեան հարցը»:

× Եմէնի իմամը զինակցութիւն մը կնքեց Արաբիոյ հետ, միանալով Եգիպտոսի, Սուրիոյ եւ Յորդանանի:

× Մ. Նահանգներու նախագահը շատ կարեւոր յայտարարութիւն մը պիտի ընէ Ապրիլ 21ին, մասնաւորապէս ծանրանալով Միջին Արեւելքի վրայ: Արտաքին գործերու նախարարը խորհրդակցութիւն մը կատարեց խորհրդարանի կուսակցապետներուն հետ, բացատրելով թէ ի հարկին պիտի սոփսուին գործածել Միջին Արեւելքի ամերիկեան ուժերը, խաղաղութիւնը ապահովելու համար: Անգլիոյ մէջ մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Այզընհաուըրի վերջին յայտարարութիւնը որ կ'ըսէր թէ Ամերիկա պիտի ընդդիմանայ նախայարձակման՝ Միջին Արեւելքի մէջ: Ֆրանսա եւս խոստացած է օգնել այն երկիրներուն որ նախայարձակման կ'ենթարկուին:

Պաղտատի զինակիցներուն տնտեսական յանձնախումբը ապրիլ տասնին բացաւ իր ժողովը Թեհրանի մէջ: Անգլիոյ ներկայացուցիչը յայտնեց թէ իր կառավարութիւնը 250.000 ոսկի կը տրամադրէ, իբրեւ արհեստագիտական օգնութիւն զինակից երկիրներու:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԻՊՐՈՍԻ մայրաքաղաքին՝ Նիկոսիոյ օդակայանը հսկողութեան տակ առնուեցաւ: Անգլիացի սպաները խուզարկութիւններ պիտի կատարեն ճամբորդներուն, բոլոր գոյքերուն եւ բեռներուն վրայ: Կը վախցուի որ յոյն դաւադիրները ռումբեր դնեն օդանաւերուն մէջ: — Առջի օր Պուրժէ հասած օդանաւ մըն ալ խուզարկուեցաւ, այս մտավախութեամբ:

ԹՈՒՆՈՒԶԻ նոր դահլիճին կազմութիւնը յանձնուեցաւ Նոր Տեսթուրի վարիչին՝ Պուրկիպայի, որ յայտարարեց թէ հաւատարիմ պիտի մնայ արեւմտեան ճակատին եւ արաբական երկիրներուն:

ԱՐԳԻԼԵԱԼ ԳՕՏԻ ՄԸ հաստատուեցաւ Ալժերիոյ եւ Մարոքի սահմանագլուխին վրայ:

ՄԱՐՈՔԻ սպանիական շրջանին միացման առթիւ, Սուլթանը խորհրդանշան — ժապաւէն մը կտրեց նախկին սահմանագլուխին վրայ: — Եգիպտոս շնորհաւորեց Սպանիան, Մարոքի անկախութեան ճանաչման առթիւ:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը յայտարարեց թէ իր երկիրը «կատարեալ անկախութիւն եւ ապահովութիւն կ'ուզէ: Ով որ կ'ընդդիմանայ մեր գործին թշնամի պիտի համարուի»:

Ա. ՄԻԿՈՅԵԱՆ որ աsխական բոլոր երկիրները այցելելով Չինաստան գացած էր, Մոսկուա վերադարձաւ:

ՍԱԿԱՐԱՆ. — Ոսկի 459.000 (նախապէս 461.000), նախոլէոն՝ 3100, զուից. 3010 ֆրանք: Թղթադրամ տոլար 396, սթեռլին 1035, զուից. ֆր. 93.75:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 24ին, Փըթի Ժուռնալի սրահին մէջ, 21 ռիւ Քատէ, Փարիզ (9):

Մեծ հանդիսաւորութեամբ եւ մասնակցութեամբ փարիզահայ բոլոր կազմակերպութեանց:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ: Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան:

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ: Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Կը խօսին Վեր. ԽԱՅԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆ. — Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութիւնը Ապրիլ 11-24ը կը տօնէ Ապրիլ 15ին, Կիրակի առտուն ժամը 9ին, Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ: Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Պատարագիչ՝ Թորգոմ Քհ. Փօսթէճեան:

Ժամը 14,30ին բուն սգատօնը տեղի կ'ունենայ նոյն սրահին մէջ: Կը նախագահէ Պ. Վարդան Խրիմեան, կը բանախօսէ՝ Պ. Ս. Սիսլեան: Կը մասնակցին Հ. Յ. Դ. Կոմիտէն, Կապոյտ Խաչը, Նոր Սերունդը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը եւ Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը:

ՍԳԱՆՀԱՆԴԷՍ ՄԻՆԻԽԻ ՄԷՋ ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Մեզի ղրկուած ազդէ մը կը տեղեկանանք թէ ապրիլ 14ին Սգահանդէս մը տեղի պիտի ունենայ Մինիխի մէջ ժամը 17.30ին, գերմանական թանգարանի փոքր սրահին մէջ, մասնակցութեամբ կովկասեան հարեւաններու:

ԳԻՆԵՁՕՆԸ

Ի ՊԱՏԻՒ

ԳԱԲՐԻԷԼ ԼԱԶԵԱՆԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Այս Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 21ին Café Noailles (Լա Քանըպիէռ):

Գեղարուեստական բաժին:

Սիրով կը հրաւիրուի հասարակութիւնը:

ՄԱՅԻՍ 28Ը ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Յունիս 2ին:

ԱԼՖՈՐՎԻԼԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, 2 Յունիսին, Թաղապետութեան սրահը: Մինչեւ լոյս:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ օդափոխութեան տան կայանին

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս, 31 Փլաս Պէլըքուր, Պէրիէ-Միյէ սրահներուն մէջ:

Պիտի երգէ Օր. Ժ. Տիրատուրեան (Փարիզէն): Ռուսական պարեր Պ. Վազգէն Յովսէփեանէ: Հայկական պարեր եւ հաճելի անակնկալներ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հրապարակային վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 16 Ապրիլ, ժամը 21ին, Քատէ սրճարանին սրահը:

Նիւթը՝ Աստուածաշունչի աշխարհաբարացման հարցը եկեղեցիներուն մէջ:

Դասախօսներ՝ Գ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ (դէմ), Վ. ՁԷՅԹՈՒՆՑԵԱՆ (թեր):

Նկատի ունենալով նիւթին կարեւորութիւնը, կը հրաւիրուին նաեւ յարանուանութեանց հովիւները:

Մուտքը ազատ է:

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Ազգ. Տան մէջ:

Դասախօս՝ Բժ. Հ. ԳԱԼՃԵԱՆ

Նիւթը՝ շար. նախորդ դասախօսութեան (Բժշկական նուաճումները յիսուն տարուան ընթացքին) հայերէն լեզուով:

Մուտքը ազատ է:

Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԷԼԶԻՐԷԿԵԱՆ

Office Interprofessionnel

Des Assurances

82 Rue Lauriston, Paris 16e

Tél. Kle. 25-70

Aut. 84.37

Ուսումնասիրութիւն, շահարկում եւ յանձնառում, ապահովագրութեան ամէն տեսակ պայմանագրութեանց:

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ ՊԱՐԶ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սենեակ մը խոհանոցով, ամոլի մը համար: Հեռաձայնել՝ ՓՐՈՎԱՆՍ 56-31:

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Գործաւորներ՝

Pour robes et chemisiers

մշտական գործ եւ լաւ վճարում: Դիմել՝

ETS. VASKENE

2, Bis Rue Louis Bascan

Viroflay (S. et O.)

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ

Այս շաբաթ գիշեր, ժամը 8,30ին Սօսիէ-թէ Սավանթի սրահին մէջ

8, Rue Danton — Métro ODEON & St. MICHEL

Կը նախագահէ ընկեր ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ եւ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ (ֆրանսերէն)

Ուղերձներ զանազան կազմակերպութեանց կողմէ:

Մեներգ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ — ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԻՍԻԷՆ մասնաւոր օթոպիւս կը մեկնի Պ. Զատիկեանի սրճարանին առջեւէն, ժամը 8ին եւ կը կենայ, Փլաս տը լա Սուրսի եւ քաղաքապետարանին առջեւ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԿՐԸՆՈՊԼԸ. — Հ.Յ.Դ. Եօթնեղբայրեանի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ. — Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ:

ԻՍԻ. — Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցը: Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՊԵԼՎԻԼ. — Հ. Յ. Դ. «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Փլաս տէ Ֆէթի սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ. — Հ. Յ. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Ռեժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ. — Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Պ. Ղազարի սրճարանը: Օրակարգ՝ զեկուցում եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ Իսիի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը ճիշդ 21ին, Խրիմեան դպրոցին մէջ: Կը հրաւիրուին բոլոր անդամ անդամուհիներ, համակիրներ եւ բարեկամներ:

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՊՐԻԼ 8ԻՆ

Վերջացաւ «Յառաջ»ի վերհրատարակման 11րդ տարին:

Ջերմապէս կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն դիւրացնել վարչութեան գործը, անյապաղ վերանորոգելով իրենց բաժանորդագրութիւնը կամ փակելով իրենց առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակի:

Կանխայայտ շնորհակալութիւններ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Նուրհան եւ Լեւոն Փափազեան եղբայրներ, իրենց սիրելի ուսուցչուհիին՝ Օր. Նուննիկ Տէր Ղեւոնդեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի երկու հազար ֆր. կը նուիրեն Մոնմորանսիի Համբարեան տան:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Վիէնի Վասպուրականի Հայր. Միութիւնը պիտի տօնէ Վասպուրականի հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը: Մայիս 19ին:

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապրիլ 15ին, ժամը 16ին

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս. — Կենդանի պատկեր՝ ոսկեդարեան բարբառով Վարդանանց պատերազմէն:

Բ. մաս. — Փիէրա Ներայի կոմանկը, ընտանեկան յուզիչ տրամ 2 արար:

Գ. մաս. — Բարեկենդանի վերջին իրիկունը, ծիծաղաշարժ գաւեշտ 1 արար:

26, ռիւ Թրօյօն, Սէվր:

SALLE DE L'ECOLE NORMALE DE MUSIQUE

78, Rue Cardinet, Métro : Malesherbes

Կիրակի, 22 Ապրիլ, ժամը 17ին

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՆՈՅԵՄԻ ՓԻՇՄԻՇԵԱՆԻ

(Դաշնակահար եւ յօրինող)

Մասնակցութեամբ G. AUREL (Soprano), B. COTTRET (Basse)

Որոնք հայերէն պիտի երգեն Ն. Փիշմիշեանի 4 մեղեդիները:

Բանաստեղծութիւն՝ Ա. Ծատուրեանի եւ Ա. Իսահակեանի

Նուագախումբ DU MARAIS Ղեկավարութեամբ J. CHESNEAU

Ն. ԱԼԱԼԵՄՃԵԱՆ (Թաւջութակ) Յայտագրին մէջ ՊԱԽ, ՄՈՑԱՐԹ, ՁԷՐԷՓԻՆ, ԼԻԹՈԼՖ, ՉԱՅՔՈՎՍՔԻ, ԼԻՍՏ եւայլն:

ՆՈՅԵՄԻ ՓԻՇՄԻՇԵԱՆԻ գործերը մեղեդիներ եւ ՖԱՆԹԷԶԻ ԱՐՄԵՆԻԷՆ

Տոմսերը 250 եւ 350 ֆրանք: Դիմել՝

Chez Durand, 4 Place de la Madeleine, Philippot 24

Bld. Poissonière, Librairie Palouyan 43 Rue Richer.

THÉATRE ANTOINE 14, Bd de Strasbourg

Métro Strasbourg St, Denis et Château d'Eau

ՀԱՅ ՊԱՐԸ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԲԵՄԻ ՎՐԱՅ

16 Ապրիլ երկուշաբթի ժամը ճիշդ 20,45ին

Երեւանի մէջ իր արուեստը կատարելագործելէ ետք, Փարիզ վերադարձած ծանօթ պարուհի՝

ԱԼԻՍ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Կուտայ իր անդրանիկ ելոյթը

ինքնատիպ մենապարերով եւ իր իսկ կազմած Սեւան պարախումբով

ընկերակցութեամբ նուագախումբի:

Կը մասնակցի ՆԱՅԻՐԻ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Գ. ԵԱՆՊԷԿԵԱՆի:

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Դուռները պիտի փակուին պարերու ընթացքին:

Տոմսերու գիներ 600, 400 եւ 250 ֆր. դիմել՝ Օ. Պ. 83 ռիւ տ'Ապուքիր:

Հանդէսին օրը կիչէն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 6

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
13
ԱՊՐԻԼ
•
VENDREDI
13 AVRIL
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7553 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3364

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՀՈԳԵՐ ԵՒ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ

•

Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը պարտա – ւոր չէր այդքան մանրամասն դեկուցում տալու Ապրիլ 5ի կոչունքին առթիւ : Մա – նաւանդ որ, իր դիմացն ունէր պատա – հաբար հաւաքուած բազմութիւն մը :

Ամէն պարագայի մէջ, քանի որ այդ յոդնութիւնը կրեց, փորձենք մեր տեսա – կէտները յայտնել յուզուած հարցերու մասին :

Երիտասարդ Հայրապետը չափազանց խանգավառուած կ'երեւայ Գահիրէի «Ե – պիսկոպոսական ժողով»ին գումարումով :

— « Առանց չափազանցութեան պիտի ուզէի յայտարարել թէ այն եպիսկոպո – սական ժողովը որ տեղի ունեցաւ Գահի – րէի մէջ, պատմական նշանակութիւն մը ունեցաւ եւ անոր նշանակութիւնը հետ – զհետէ աւելի հասկնալի եւ զգալի պիտի դառնայ մօտ ապագայի ընթացքին» :

Իսկ մեր տպաւորութիւնն այն է թէ այդ ժողովը «պատմական» պիտի մնայ ոչ մի – այն իր կազմակերպութեամբ ու բովան – դակութեամբ, այլ եւ ամուլ յաւակնու – թիւններով :

Այդ ժողովը ձախողանք մըն էր եւ դուռ պիտի բանայ նոր թիւրիմացութեանց :

Անոր կը մասնակցէին աջէն - ձախէն հաւաքուած «իշխանները», որոնց չառերը բարեխօսութեան կամ քննութեան կը կա – րօտին, արդարացնելու համար իրենց ներ – կայութիւնը :

Անոր մէջ կային մէկ օրէն միւսը և – պիսկոպոսութեան բարձրացած կղերիկոս – ներ, որոնց ոչ աչգեալը, ոչ ալ նկարա – գիրը երաշխիք մը կրնան կազմել հաւա – տարմական ծառայութեանց :

Կային յոդնածները, որոնք վանքէն դուրս չեն ելած, եւ վաստակաւորներ, որոնք թունդ կղերապետական մթնոլորտ մը առեղծեցին, երկդիմի մարգանքներով :

Դեռ կը խօսինք այդ մասին :

Յաւով հաստատեցինք որ Ամենայն Հա – յոց կաթողիկոսը մասնաւոր ձգտում մը կը մատնէ պատմութեան յանձնելու Պոլ – սոյ Ազգ. Սահմանադրութիւնը, նկատի առնելով անոր գործադրութեան դժուա – րութիւնները՝ ներկայ պարագաներուն մէջ :

Իսկ էջմիածնի ծանօթ « Պոլոժենիա »ն չատոնց դադրած ըլլալով, անհրաժեշտ կը համարուի ընդհանրական սահմանադրու – թիւն մը (կազմական կամ հիմնական կա – նոնագիր) :

Այդ ծրագիրը պիտի մշակէ Եպիսկոպո – սական ժողովին կողմէ ընտրուած յանձ – նախումբը :

Կիլիկիոյ Գարեգին կաթողիկոսը, որ սկիզբէն դժկամակ դիրք մը բռնած էր Ազգ. Սահմանադրութեան հանդէպ, յա – ճախ կ'ապծարձէր այս հարցը, տեղի տա – լով բուռն ընդդիմութեանց :

Հարցը հետեւեալն է,— Ի՞նչպէս պի – տի կատարուի Հայ. Եկեղեցւոյ Սահմա – նադրութեան մշակումը : Եւ ո՞ւր :

Էջմիածնի ներկայ պայմաններուն մէջ, կարելի՞ է այդպիսի Սահմանադրութիւն մը յօրինել, կազմելով իսկապէս ազգային սահմանադիր ժողով մը՝ մասնակցու – թեամբ աշխարհական ներկայացուցիչնե – րու եւ բոլոր հոսանքներու :

Մինչեւ որ հաստատուն հաւաստիքներ չունենանք այս մասին, ծրագրուած կա – նոնագիրը պիտի դառնայ նոր Պոլոժենիա մը, թերեւս փնտռել տալով առաջինը :

Պոլսոյ Ազգ. Սահմանադրութիւնը աչ – խարհական տարրին յաղթանակն էր կղե – րականներու եւ ամիրաներու մենաշնոր – հութեան դէմ :

Եպիսկոպոսական կամ եկեղեցական ժո – ղովները եւ անկէ բխած յանձնախումբերը կը ձգտին խախտել անոր ոգին եւ կա – տարուած նուաճումները, հարիւր տարի առաջ մղելով բարեշրջութեան ընթացքը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՋՕՐԱԿՈՉԻ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐԸ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԵՑԱՒ

★

ՌՈՁԻԿԻ ՅԱՒԵԼՈՒՄ

Նախարարական խորհուրդը ապրիլ 11– ին ստորագրեց այն հրամանագիրը որուն համաձայն զէնքի ուժ պիտի առնուին 200·000 նոր զինուորներ, զանազան զօրա – մասերէ :

Ինչպէս գրած էինք երէկ, առաջին առ – թիւ պիտի կանչուին 80·000 զինուորները, 1952-1ի զօրակոչողը եւ 1953–2ի մնացեալ մասը : Ասոնց մեկնումի թուղթերը պատ – րաստ են արդէն եւ ենթականերուն պիտի յանձնուին ուրբաթ օրէն սկսեալ (այսօր) : Կանչուածները պատրաստ պիտի է ըլլան անմիջապէս, կամ երկու - երեք օրէն : Դէպի Ալժերիա մեկնումները պիտի սկսին 12–15 օր վերջը :

Մնացեալ 120·000 զինուորները առ այժմ պիտի մնան իրենց տուներուն մէջ, մինչ կազմ եւ պատրաստ : Այս 120·000 զինուորներուն մէկ մասը դրօշի տակ պի – տի առնուի մայիսի 3րդ շաբաթէն սկսեալ :

Բոլոր «վերակոչեալները» պիտի ծա – ռայեն մարտական զօրամասերու մէջ, Ալժերիա մեկնելէ առաջ : Պիտի տեղաւոր – ուին իրենց բնակավայրին մօտակայ զօ – րանոցներուն մէջ : Իրենց զօրակոչէն վերջ, 12-15օրուան ընթացքին պիտի պին – ուին, տոնակոչով բոլոր պիտոյքները : Պի – տի պատուաստուին զանազան հիւանդու – թեանց դէմ :

Զէնքի տակ առնուած տաեն, այս երի – տասարդները եւ իրենց զօրձատէրները այլ եւս պիտի չվճարեն ընկերային ապահո – վութեան անդամատուրքը, բայց իրենց ընտանիքները պիտի ստանան բոլոր վճա – րումները, ինչպէս եւ ընտանեկան նը – պաստները : Անոնք որ կարօտեալ ընտա – նիքներու կը պատկանին, կրնան, եթէ նե – ցուկներ են, օրական 150 Ֆր. նպաստ, ինչպէս եւ իւրաքանչիւր զաւակի համար 115 Ֆրանք ստանալ Փարիզի եւ Սէնի նա – հանգին մէջ : Պէտք է որ նախապէս դի – մում կատարեն :

Իրրեւ սկզբունք, ուսանողները բացա – ռապէս ազատ պիտի մնան մինչեւ իրենց դրաւոր եւ բանաւոր քննութիւնները :

Օրինական տեւողութենէն վեր՝ Բ. կարգի ամուրի զինուորի մը ռոճիկն է 5490էն 4920 Ֆրանք, համաձայն իւրա – քանչիւր չրջանի կանոնին : Եթէ ամուս – նացած է եւ զաւակ չունի, կը ստանայ 13·380էն 10·500 Ֆրանք : Ամուրի տաս – նապետ մը կը ստանայ 7700էն 6900 Ֆր., եւայլն : Հիւս. Աֆրիկէի համար նշանակ – ուած են հետեւեալ վճարումները. — Ա. – մուրիներու համար (Բ. կարդ) 9400 Ֆր., տասնապետները՝ 11·513 Ֆր. եւն. : Անզա – ւակ ամուսնացածներու համար (Բ. կարգ) 27·957 Ֆրանք (անապահով եւ բացառիկ հոչակուած չրջաններու մէջ), կամ 33·457 Ֆրանք, եթէ կը մասնակցին պին – ուորական գործողութեանց : Տասնապետ – ներու համար՝ 31·341 Ֆրանք անապահով չրջաններու մէջ, կամ 35·841 Ֆրանք՝ և – թէ կը մասնակցին չարժուն գործողու – թեանց :

Զօրակոչին ենթակայ են բոլոր դասա – կարգի սպաները, մէջն ըլլալով պահես – տիները :

× *Առջի օր եւս բուռն ընդհարումներ տեղի ունեցան Օրանի եւ Կոստանդինի չր – ջաններուն մէջ :— Զինուորական իշխա – նութիւնը դաւաճան մը եւս երեւան հանեց, տեղակալ Թաուեթի, որ օգնած էր ապս – տամբներուն :*

× *Կառավարութիւնը լուծեց Ալժերիոյ ընդհ. ժողովը, որ չատոնց կորուսած էր իր արժէքը :*

× *Ալժերիոյ նախարարին ծրագիրը կը տրամադրէ անմիջապէս ճակատ ղրկել 100·000 նոր զինուորներ, իսկ մնացեալ հարիւր հազարը պահել կազմ եւ պատ – րաստ : Եթէ բարեկարգութիւնը վերա – հաստատուի, այս երկրորդ բանակը պի – տի չղրկուի :*

▪▪ ՕՐ ԸՍՏ ՕՐԻՆ ▪▪

•

« ՊՐԵՍ - ԿՈՆՖԵՐԱՆՍ »

Որոշեցի «Պրես կոնֆերանս» մը սար – քել պարբերաբար, նկատելով որ արգոյ հասարակութիւնը պատեհութիւն չունի օ – րը օրին հետեւելու երեւանի մէջ մշակ – ուած «պետական լեզու»ին :

Կը սկսիմ խորագրէն.—

Ամէն օր կը հանդիպիմ այս բացատրու – թեան, միջազգային հաղաքական կեան – քի մէջ : Իւրաքանչիւր ազգ իր լեզուով կ'արտայայտէ զայն : Մենք ալ կ'ըսենք,— *Լրագրական ասուլիս* (նաեւ մամուլի ա – սուլիս) :

Ձիշդ ու ճիշդ բառն է, ճկուն եւ տո – կուն :

Ոեւէ պետական մարդ, պատասխանա – տու դէմք, նախագահ, վարչապետ կամ նախարար, այս պարտականութիւնը կը կատարէ պարբերաբար, «դրոյց կ'անէ » օրուան հարցերու մասին, միեւնոյն ատեն պատասխանելով եղած հարցումներուն :

Այդ հարցումներն ալ կ'ուղղեն *լրա – գրողները* :Ծիծաղելի է գրել *ժուռնալիստ*, երբ ունինք ուրիշ բառեր ալ,— *օրագրող, թղթակից* եւայլն :

Սովետական Հայաստան օրաթերթի վերջին էջերուն վրայ յամառօրէն կը շա – րունակեն թխել այլանդակ օտարաբանու – թիւն մը, ճատրակի մրցումներու մասին խօսած ատեն :

Ահա վերջինը (29 Մարտ).—

Մոսկուայի շաբաթուան շահագործեց գծով աշխարհի առաջնութեան յաւակ – ցորդների մատչ–տուրնիրի առաջին *տուրը* » :

Օտար բառերուն իմաստը հարցնելէ ա – ռաջ, անշուշտ փորձ մը պիտի կատարէք գանոնք ճիշդ արտասանելու :

Շախմատը գերմաներէնէ ռուսերէնի վե – րածուած եւ հայկական ածուն փոխադըր – ուած է, միչուրինեան դրութեամբ :

Անգլերէն կ'ըսեն — *չես – մէյթ* : Գեր – մաներէնն ալ՝ իրեն յատուկ արտասանու – թեամբ : Հայերէնը՝ *ճատրակ*, բան մը որ ոչ «ռէակցիոն տրադիցիա»ներ, ոչ ալ «նացիոնալիստական տենդենցներ» կը մատնէ :

«Մատչ»ը — արտասանեցէ՛ք, տիկին – ներ եւ պարոններ — անգլերէնն «*մէչ*»ն է, (*մրցում*), «տուրնիր»ը՝ փրանսերէնն «*թուրնէ*» բառին խորք գաւակը :

Մեր աշխարհաբարով կ'ըսենք – շրջա – պտոյտ, գանագան մրցումներ կատարելու համար : «*Տուր*»ը (փրանսերէնն *թուռ*) մր – ցումի մը այս կամ այն *շրջանն* է :

Դեռ ուրիշ այլանդակութիւններ ալ կան, սկսելով «*չեմպիոն*»էն (ախոյեան), բայց զանց կ'առնեմ :

× Երեւանի խմբագիրները Սթալինի անկումէն վե՞րջ ալ պիտի շարունակեն հետեւեալ բարբարոսութիւնները .—

Պրըմյեր մինստր (վարչապետ).— *ա – սամբլեայի սեսիան* (ընդհ. ժողովի նըս – տաշրջանը), *միզանսցենա* (բեմադրու – թիւն), *մանուած-քային գործարան* (մա – ճարան), *ռեդիոնալ* (շրջանային), *կոնստի – տուցիա* (սահմանադրութիւն), *ռեմիլի – տարացում* (վերազինում), *պրովանցիա* – (նահանգ). եւ դեռ հարիւրաւոր գոհարներ որոնց չհասնիմ կը ձգտիմ տարիներէ ի վեր :

Ժամանակը չէ՞ դարձ մըն ալ այս ճա – կատին վրայ կատարելու, երբ ճիշդ է որ «բան մը փոխուած է » :

Վ.Մ.Հ.

45 Ա Ւ Տ Ա Ւ Ի 72 ԺԱՄՈՒԱՆ ՄԷՋ

•

ԻՍՐԱՅԷԼ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ

Երուսաղէմէն կը հեռագրեն թէ արա – բական օղակը հետզհետէ կը սեղմուի հրէական պետութեան չուրջը : Սուրիոյ նախագահը, Շիւքրի Քուաթլի եւ Յոր – դանանի թագաւորը ապրիլ 10ին հանդի – սաւոր երդում ըրին Սուլթան Սալահէդ – տինի զամբարանին վրայ, պաշտպանելու համար Երուսաղէմը : Այսպէս կը հաս – տատուի թէ Յորդանան եւս պիտի մաս – նակցի Գահիրէ – Դամասկոս զինակցու – թեան, ի հարկին զործելու համար Իս – րայէլի դէմ : Առ այժմ ձեռնպահ կը մնայ միայն Լիբանան :

Վերջին տեղեկութեանց համաձայն, Ե – գիպտոսի Փեռաւոնները 45 արշաւներ կա – տարած են երեք դիշերուան կամ 72 ժամ – ուան մէջ, ձգելով 11 մեռեալ եւ հինգ ռադմադերի : Եթէ այս գործողութիւննե – րը չդադրին, Ազգաժողովին ընդհ. քար – տուղարին կարդադրութեամբ, Իսրայէլ կը սպառնայ փոխադարձ միջոցներ ձեռք առնել, ինչ որ կրնայ պատերազմի յան – գիլ : Իսրայէլ նոր ծանուցագիր մը ուղ – ղեց Ազահովութեան խորհուրդին, տեղե – կութիւններ հաղորդելով կատարուած յարձակումներու մասին : Երկրորդ ծա – նուցագիրն է որ կը տրուի 48 ժամուան մէջ :

× *Յորդանանի բանակին նախորդ հրա – մանատարը, զօր. Կլըպ փաշա, յօդուած մը հրատարակեց ամերիկեան չաբաթա – թերթի մը մէջ, ըսելով թէ «Միջին Արե – ւելքը երբեք այսքան վտանգուած չէր 1942-էն ի վեր, երբ զօր. Ռոմմէլ Աղեքսանդ – րիոյ դուռները հասած էր» : Զօրավարը*

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼՈՆՏՈՆ ՄԵԿՆԵՑԱՒ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, Հայրապե – տը Լոնտոն մեկնեցաւ հինգշաբթի կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Պուրժէի օդակայանէն : Իրեն կ'ընկերանան Սերովբէ եպիսկոպո – սը, Պարզեւ արեղան եւ Պ. Հայկ Առա – քելեան :

Կաթողիկոսը Փարիզ պիտի վերադար – նայ Հաւանաբար Ապրիլ 18ին :

ՏԻՐՈՒՆԻ.— Մ. ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ

Մարսէյլէն ղրկուած նամակէ մը կ'ա – ւով կ'իմանանք Օթէլ Տիէս Հիւանդանոցին մէջ մեռած է Մարաիրոս Կիւմիւշեան, որուն աչքերը դրեթէ կուրցած էին քանի մը տարիէ ի վեր :

Ծնած էր Պոլիս, 1882ին : Պիտի խօսինք առանձին :

կ'առաջարկէ Յորդանան ղրկել միջազգա – յին առաջնակարգ դէմք մը, անոր տրա – մադրելով մեծագումար վարկեր եւ տա – լով գործելու լայն ազատութիւն : Զօրա – վարին կարծիքով, եգիպտոս կը փորձէ տրամաբանական կայսրութիւն մը հաստատել Ն. Միութեան օգնութեամբ :

× *Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համերչէյլտ, երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Եգիպտոսի վարչապետին եւ արտաքին նախարարին հետ : Այս առթիւ քննուեցան ութ առաջարկներ որոնք եղած են վերջին երկու տարիներու ընթացքին : Գահիրէի անթելը կը ծանուցանէ թէ փե – տայիները եւս կանչուած են իսրայէլեան հողէն, լրացուցած ըլլալով իրենց պաշ – տօնը՝ իրրեւ պատասխան կազայի բնա – կիչներուն դէմ կատարուած յարձակում – ներու : Եգիպտական զեկոյցը կ'ըսէ թէ 300 փետայիներ Իսրայէլ մտած էին կա – զայի չրջանէն, « 50 անձնասպանութեան արշաւներ» կատարելով, իրրեւ փոխ – վրէժ :*

× *Հրէական ապրիւրէ կը հաղորդեն թէ*

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՏԱՌ

ՄԱՐԴԸ ԱՂՋԻԿ Է

Ժողովրդական պատմություն

Գրեց Ա. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

(Շար.)

— Ես, տիկին, ձեզ ասելիք ունեմ, — ասաց Ալիսը, երբ նրանք մնացին միայնակ։

— Ես էլ ձեզ ասելիք ունեմ, — պատասխանեց տիկին Ռոզան։

— Ես ձեզ ասելիք ունեմ, որ ես ձեր ամուսնուն չեմ սիրում, — ասաց Ալիսը։

— Ես էլ ձեզ ասելիք ունեմ, որ ես ձեր ամուսնուն չեմ սիրում, — ասա

ՍԱՍՈՒՆԻԿ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՂՈՒ, 364 - 400)

ՀԱՏՈՒԱԾ ԿՈՎՈՍՈՒՆ

Ե.— ՊԱՏՈՒԱՐԱՆ

Մեր ժողովուրդը միշտ ալ ունեցած է իր ազգային հերոսները, որոնք ամբողջ ազգի մը կեանքին մէջ ունեցած են մեծ դեր մը։ Անոնք են որոնք ազգի մը ոգին կը կազմեն, անոնք են որոնք ազգի մը ոգին կը ներշնչեն, անոնք են որոնք ազգի մը ոգին կը զարգացնեն։ Ազգ մը որ իր հերոսները չի ճանչնար, կամ զանոնք կը մոռնայ, ազգ մը որ իր հերոսները չի պատուեր, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի հետեւիր, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի նմանիր, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար նմանիլ, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար գերազանցել, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար ետեւէ ձգել, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար անոնցմէ առաջ երթալ, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար անոնցմէ վեր բարձրանալ, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար անոնցմէ աւելի մեծնալ, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար անոնցմէ աւելի ազգ մը դառնալ, ազգ մը որ իր հերոսներուն չի ջանար անոնցմէ աւելի ազգ մը ըլլ

եգիպտացի Փետայիններ յանդուգն յար - ձակում մը կատարեցին Երուսաղէմի ճամբուն վրայ, ծուղակը ձգելով հանրակառք մը: Վեց քաղաքացիներ վիրաւոր - ուեցան: Ուրիշ խումբ մըն ալ յարձակում գործեց Յորդանանի կողմէն:

× Եգիպտոսի վարչապետը պատասխանելով ամերիկեան թերթի մը հարցումներուն, ըսաւ թէ «արեւմտեան պետութիւնները միտք չունին մեզի հետ բանակցելու հաւասարէ հաւասար եւ թէ Խ. Միութիւնը պատուաւորապէս լսեց մեզ»:

ՆԵՐՔԻՆ ՊԱՅՔԱՐԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Թուրքիոյ վարչապետը, Ատնան Մենտերէս, Ապրիլ 10ին բուռն ճառ մը խօսելով Անգարայի մէջ, ամբաստանեց ընդդիմադիրները եւ մամուլը թէ «յեղափոխութիւն կը պատրաստեն երկրին մէջ»: Այս առթիւ սպառնաց խիստ միջոցներ ձեռք առնել երկուքին ալ դէմ, եթէ նոյնիսկ հարկ ըլլայ բացառիկ օրէնքներ հրատարակել: Հեռագիրը կ'ըսէ թէ ամէնէն կծու եւ ուժգին ճառն էր այս, վերջին օրերու ընթացքին:

Երկուշաբթի օր վարչապետը Մերսինի մէջ ալ ճառ մը խօսելով յայտարարեց.— «Ահաւասարափի հով մը կը փչէ երկրին մէջ, ազատութեան դիմակին տակ: Երկիրը կառավարելու պատասխանատուութիւնն ստանձնած ըլլալով, պարտաւոր ենք միջոցներ գտնել, վերջ տալու համար այս կացութեան»:

Ատնան Մենտերէսի դէմ ուղղուած պայքարը սաստկացուն աստիճանին հասած է: Ընդդիմադիրները մասնաւորապէս կը չահագործեն տնտեսական տագնապը: Անգարայի ճառին մէջ վարչապետը ազդարարեց.

— Անդադար քննադատութիւններ ուղղելով եւ ամբաստանելով կառավարութեան բոլոր անդամները, գանոնք անիծելով ընդդիմադիրները եւ մամուլը կը խափանեն մեր ամբողջ գործունէութիւնը: Ամէնէն վտանգաւոր չարժումը, կը ստեղծեն թերթերը որոնք իբրեւ թէ անկախ են: Ամէն տեսակ սուտեր, ամէն տեսակ խաղեր եւ մեղադրանքներ կը կատարուին մեզի դէմ: Կը վարկաբեկեն մեզ ժողովուրդին առջեւ եւ յեղափոխութիւն կը պատրաստեն, իբրեւ օրինազանց ներկայացնելով մեզ»:

ՍԱԿԱՐԱՆ.— Ոսկի 659.000 ֆրանք, նափոլէոն 3310, գուից. 3010, սթերլին 4050: Թղթադրամ տոլար 396, սթերլին 1045, գուից. 93.50 (ազատ շուկայ):

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլեան Եղեռնի 41րդ տարեդարձը տեղի կ'ունենայ, կազմակերպութեամբ փարիզահայ անխտիր բոլոր միութիւններու, եւ հովանաւորութեամբ կրօնական երեք յարանուանութեանց պետերու, Ապրիլ 24ին երեքշաբթի օր երեկոյեան ժամը 9ին, նախկին Փքքի ժուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ, 21 ռիւ Քատէ, Փարիզ:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ: Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան:

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ: Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Կը խօսին Վեր. ԽԱՑԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆ.— Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութիւնը Ապրիլ 11-24ը կը տօնէ Ապրիլ 15ին, Կիրակի առտուն ժամը 9ին, Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ: Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Պատարագիչ՝ Թորգոմ Քհ. Փօսթէճեան:

Ժամը 14,30ին բուն սգատօնը տեղի կ'ունենայ նոյն սրահին մէջ: Կը նախագահէ Պ. Վարդան Խրիմեան, կը բանախօսէ՝ Պ. Ս. Սիսլեան: Կը մասնակցին Հ. Յ. Դ. Կոմիտէն, Կապոյտ Խաչը, Նոր Սերունդը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը եւ Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը:

ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

Եւ հոգեհանգիստ Ապրիլ 11-24ի նահատակներու յիշատակին: Այս կիրակի առաւօտ:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Այրի Տիկին Հ. Զիլինկիրեան հազար ֆրանք կը նուիրէ Կապոյտ Խաչի Սեւրանի մասնաճիւղին, Տիկին Արաքսի Աթպլաhի մահուան քառասունքին առթիւ:

Սրտանց «Յառաջ»էն:

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՊՐՈՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Պելժիոյ Հայ Ուս. Միութիւնը կազմակերպած է դասախօսութիւն մը այս երկուշաբթի ժամը 20ին, Ուսանողական Տան մէջ:

Կը խօսի՝ Պ. ԱՐԲԱԿ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ Եգիպտագիտութեան հաստատութեան ընդհ. քարտուղարը:

Նիւթ՝ «Հայ ժողովուրդի դիւցազներգութիւնը»:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ի նպաստ օդափոխութեան տան կայանին

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս, 31 Փլաս Պէլքուր, Պէրիէ-Միյէ սրահներուն մէջ:

Պիտի երգէ Օր. Ժ. Տիրատուրեան (Փարիզէն): Ռուսական պարեր Պ. Վազգէն Յովսէփեանէ: Հայկական պարեր եւ հաճելի անակնկալներ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԼՍԱՐԱՆ

Հրապարակային վիճաբանական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 16 Ապրիլ, ժամը 21ին, Քատէ սրճարանին սրահը:

Նիւթը՝ Աստուածաշունչի աշխարհաբարացման հարցը եկեղեցիներուն մէջ:

Դասախօսներ՝ Գ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ (դէմ), Վ. ՁԷՅԹՈՒՆՑԵԱՆ (թեր):

Նկատի ունենալով նիւթին կարեւորութիւնը, կը հրաւիրուին նաեւ յարանուանութեանց հովիւները:

Մուտքը ազատ է:

ՀԱՅ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Հերթական դասախօսութիւնը տեղի պիտի ունենայ, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Ազգ. Տան մէջ:

Դասախօս՝ Բժ. Հ. ԳԱԼՃԵԱՆ

Նիւթը՝ չար. նախորդ դասախօսութեան (Բժշկական նուաճումները յիսուն տարուան ընթացքին) հայերէն լեզուով:

Մուտքը ազատ է:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՏԷՍԻՆ.— Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Այրի Տիկին Աւետիսեանի եւ իր բոլոր պարագաներուն հայրենակից Մուշեղ Աւետիսեանի մահուան առթիւ, (Պէյրութ): Նոյնպէս Այրի Տիկին Մ. Ալոյեանի, Մկր. Մարգարեան ընտանիքին եւ բոլոր ազգականներուն Գրիգոր Ալոյեանի կսկծալի մահուան առթիւ (Վիէն):

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ապրիլ 15ին, Կիրակի, Հ. Բ. Ը. Միութեան հիմնարկութեան յիսնամեայ տարեդարձի օրուան առթիւ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ քառաձայն Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն տեղի պիտի ունենայ ի յիշատակ Միութեան բոլոր հանգուցեալ հիմնադիրներուն, բարերարներուն, վարիչներուն, անդամներուն եւ պաշտօնեաներուն, եւ մանաւանդ Փարիզահայ հանգուցեալ անդամներուն, որոնց ցանկը զետեղուած պիտի ըլլայ Ս. Եկեղեցւոյ մուտքին առջեւ:

Պատարագէն վերջ այցելութիւն պիտի կատարուի Միութեան բարեյիշատակ հիմնադիրներ Պօղոս փաշա Նուպարի եւ իր որդւոյն՝ Արաքել փաշա Նուպարի շիրիմներուն, Փէռ Լաշէզ:

Յարանուանական եւ ազգային բոլոր մարմիններէն, կազմակերպութիւններէն եւ յարգոյ հայ հասարակութենէն կը խնդրուի իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ համազգային այս յարգանքին:

(Դիւան)

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հոգեհանգստեան այս նոյն պաշտօնը տեղի պիտի ունենայ այս կիրակի առաւօտ Փրատոյի Մայր եկեղեցւոյ մէջ:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալներուն յիշատակը յարգողները:

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆԻ ՏԵՍԼԱԿԱՆԸ: Գրեց՝ Օննիկ Թաշճեան: (Բարեգործականի յիսնամեակին առթիւ, 1906 – 1956): Փարիզ:

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ

Այս շաբաթ գիշեր, ժամը 8,30ին Սօսիէ-թէ Սավանթի սրահին մէջ

8, Rue Danton Métro ODEON & St. MICHEL

Կը նախագահէ ընկեր ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ եւ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ (ֆրանսերէն)

Ուղերձներ զանազան կազմակերպութեանց կողմէ:

Մեներգ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԷ

Թաւ Ջութակ

JAK PATREL 1er Prix du Conservatoire de Paris — Soliste des Concerts.

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ — ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԻՍԻԷՆ մասնաւոր օթոքար կը մեկնի Պ. Զատիկեանի սրճարանին առջեւէն, ժամը 8ին եւ կը կենայ, Փլաս տը լա Սուրսի եւ քաղաքապետարանին առջեւ:

Օր. ՓԵՐՈՒԶ ՄՈՒԹԱՖԵԱՆ

Պ. ԵԴՈՒԱՐԴ ՀԱԶՐՈՅԵԱՆ

Նշանուած

8 Ապրիլ 1956 Փարիզ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԿՐԸՆՈՊԼ.— Հ. Յ. Դ. Եօթնեղբայրեանի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Ս. Մինասեան ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ճշտապահ ըլլալ:

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցը: Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՊԵԼՎԻԼ.— Հ. Յ. Դ. «Ռոստոմ» խումբի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Փլաս տէ Ֆէթի սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Քրիստափոր» խումբի ժողովը, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Ռեժանի վերնայարկը: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերուհիները, այս ուրբաթ, ժամը 21ին, Պ. Ղազարի սրճարանը: Օրակարգ՝ զեկուցում եւ նոր վարչութեան ընտրութիւն:

ԿԱՐՏԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Նիկոլ Դուման» խումբի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Գեղամի սրահին մէջ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Սենեակ մը խոհանոցով, ամոլի մը համար: Հեռաձայնել՝ ՓՐՈՎԱՆՍ 56-31:

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապրիլ 15ին, ժամը 16ին

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— Կենդանի պատկեր ոսկեդարեան բարբառով Վարդանանց պատերազմէն:

Բ. մաս.— Փիէր-րա Ներայի Կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ տրամ 2 արար:

Գ. մաս.— Բարեկենդանի վերջին իրիկունը, ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար:

26, ռիւ Թրօյօն, Սէվր:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի Կիրակի ցերեկ, ժամը 2.45ին, ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հայ Գրողներու Ըն կերակցութեան կողմէ:

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐ. Մ. ԲՄԲՈՒՅԵԱՆԻ

Կը խօսին՝ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԷՐԷՍԹԷՃԵԱՆ

Կ'երգեն՝ ՕՐ. ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Կ'արտասանէ՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ

Տաւիղ եւ Թաւջութակ Փրանսացի արուեստագէտներու կողմէ:

Տոմսերու արժէքը 300 եւ 100 ֆրանք: Կը ծախուին հայ գրատուները եւ վաճառատուները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Այրի Տիկին Լուսինէ Տէր Վարդանեան, զաւակները, մայրը, քոյրերը, տալը եւ բոլոր ազգականները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, փեսային, քեռայրին ու ազգականին,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

●

ԺԸՆԵՒ.— Տիկին Մ. Կարապետեան, զաւակները եւ բոլոր ընտանեկան պարագաները կը ծանուցանեն թէ Ապրիլ 15ին ժամը 11էն հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Լիոնի Հայոց եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, մօրեղբօր եւ հօրեղբօր մահուան տարելիցին առթիւ, ինչպէս եւ ի յիշատակ համայն Կարապետեան, Յովսէփեան, Ռափայէլեան, Հաճեան եւ Սարգիսեան ընտանիքներու, նահատակուած 1915ին եւ 20ին: Կը խնդրուի ող բոլոր ազգականները եւ բարեկամները ներկայ ըլլան:

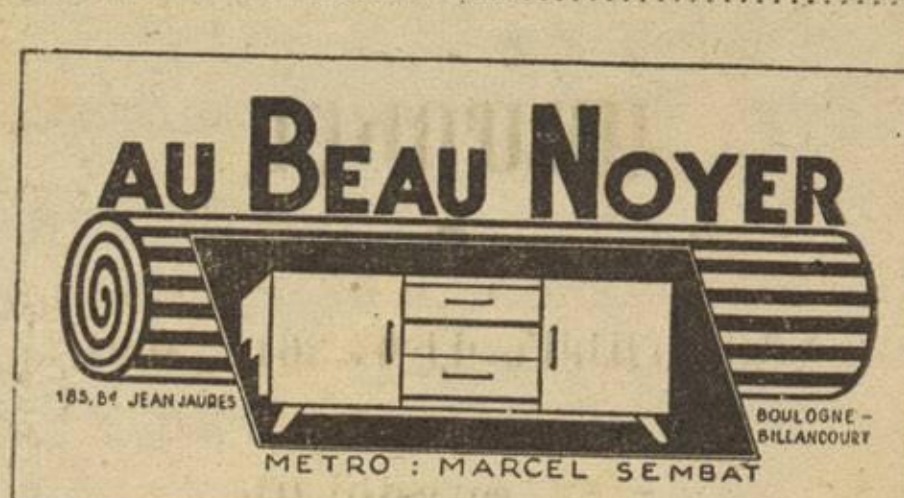

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՁՐԻ ՅԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris (9e)

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 6

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 14 ԱՊՐԻԼ • SAMEDI 14 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7554 — 32e ANNEE — ԽՄԲԱԳԻՐ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3365

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՋԱՅՆ ՀԱՅՐԵՆԵԱՑ

•

Երբ սկսէր խօսիլ, հայրենիքի հետ – նկարն էր որ կը պարզուէր աչքերուդ առջեւ :

Աթարատի լանջերուն վրայ հասունցած Դրօն էր : Իսկ եւ իսկ «Ջայն հայրենեաց» : Մաքով, սրտով եւ բաղուկով :

Մշակուած, կռճկուած հայերէն մը չունէր : Բայց զիտէր բառերը իրենց տեղը դնել առանց ճարտասանական ձեւեր փորձելու : Եւ նախադասութիւնները իրար կը լրացնէին կուռ տրամաբանութեամբ :

Ընդդիմութեան մը հանդիպած առեն ալ, կը ջանար պահել հաւասարակշռու – թիւնը, ի վերջոյ ելք մը գտնելու համար :

Արեւելեան Թէ արեւմտեան Հայաստանը, մինչեւ անգամ ամբողջ Կովկասը բաց դիրքեր էին իրեն համար, ռազմա – կիտական ծրագիրներ որոճալու համար :

Հայաստանի եւ դրացի երկիրներու աշ – խարհագրական տարբերութիւնները, հա – կառակորդին ռազմավարական առաւելու – թիւնները յանդուգն մտածումներ կը թե – լադրէին իրեն, ինչպէս Ռուբէնի : Եւ ել – քեր կը փնտռէր ու կը գտնէր, առանց ա – կադեմական հասորներ պրպտելու :

Հայոց պատմութիւն եւ աշխարհագրու – թիւն, — այսքանը կը բաւէր, փրկու – թեան ճամբան գտնելու համար :

Մնացեալը սրատեսութեան, քաջու – թեան եւ յարատեւութեան խնդիր էր :

Մեր Փեսայիները դիրքերէն չսրբեցան հայրենիք փրկելու կամ կերտելու պատ – հիքը : Ոչ ալ թուաբակաբար իւրացուցին օտարին դիտելիքները :

Հայրենիքի ձայնը, անոր տառապանքն ու երկունքը ամբողջ ակադեմիա մը կը կազմէին իրենց համար :

Դրօները մնային անպարտելի, վասն զի հայրենիքի ազատութեան դաշափարը հո – գեչահ քարոզ չէր իրենց համար, այլ միա եւ ոսկոր : Կամք եւ աշխատանք : Անձնուի – րութիւն եւ հաւատարմութիւն :

Պատմական չարաբաստիկը չատ քիչ բան դիտէր բուն անձնազոհութեան մա – սին, երբ կ'երդէր «Անձինք նուիրեալքը» :

Մեր ժամանակակից պատմութիւնը տեղեակ նուիրեալներու անունդ մը, որ լեռ ու ձոր կը թնդացնէր տարիներով, յաճուն ազատութեան եւ խաղաղութեան :

Այսօր տակաւին դէմքեր մնացած են արիներու այդ աքանչելի փաղանգէն որ իր բազուկով ճեղքեց հայ ժողովուրդին լացի ու խաւարման մշուշը :

Ուրիշ տեւէ ժողովուրդի քաջերը պիտի չկրնային աւելին կատարել, տուեալ պայմաններուն մէջ :

Եւ այսօր, յարգանքի երեկոյ մը սա – քելով ողբացեալ Դրօյի յիշատակին, մենք ոգեկոչած կ'ըլլանք միւս անհամար քա – ջերը, յայտնի թէ անյայտ փեսայիները, որոնք ուժասպառ ինկան միեւնոյն ճամ – բուն վրայ :

Այդ խնամարհներէն մէկն ալ՝ Սասունցի Մուշեղը, որ անհետացաւ Դրօյէն քանի մը շաբաթ ետքը :

Ոգեկոչել անոնց յիշատակը օտարու – թեան մէջ, կը նշանակէ սերտօնդէ սե – րունդ փոխանցել ազգիկներուն եւ նա – հատակներուն պատգամը, — Միացեալ Հայաստան՝ միացեալ հայութեամբ :

Անոնց աչքերը փակուած են, բայց ոգին կը լուսաւորէ մեր ճամբան, իբրեւ ան – դնդախոր «Ջայն հայրենեաց» :

Անոնց կեանքն ու գործը կենդանի դա – սընթացք մը կը կազմեն, պատմութեան խմաստը սերտելու եւ լայնօրէն ըմբռնե – լու համար :

Անոնք իրենց երիտասարդ արիւնը պահե – ցին, որպէսզի յաջորդ սերունդները փըր – կուին բռնակալներու հալածանքի, չարդի եւ գերութեան մղձաւանջէն :

Ազատ երիտասարդութեան կ'իյնայ չա – րունակել ճամբան, համաձայն նոր պա – հանջներու : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՏԱՂԻ ՕԴԱՄԱՐՏ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՎԵՐԵՒ

•

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ՎԱՐ ԱՌՆՈՒԱԾ

Թել Ավիվէն կը հեռագրեն թէ Ապրիլ 13ին կատաղի օդամարտ մը տեղի ունե – ցաւ Իսրայէլի վերեւ եւ եգիպտ. օդանաւ մը վար առնուեցաւ իսրայէլեան երկու օ – դանաւերու միջոցաւ : Եգիպտացի օդա – չուն , որ ծանրագոյն վիրաւորուած էր , դերի բռնուեցաւ : Եգիպտական օդանաւը զարնուեցաւ սահմանագլուխէն 16 մղոն հեռու, Ապաթի քաղաքին մօտ, Կազայի հարաւ – արեւելեան մասին մէջ : Իսրա – յէլի արտաքին նախարարութիւնը անմի – ջապէս յայտարարութիւն մը հրապարա – կեց Երուսաղէմի մէջ, ըսելով թէ Եգիպ – տոսի յարձակողական արարքները սաստ – կացած են վերջին օրերս :

Առաջին օդամարտն է այս, անցեալ Մեպտ. մէկէն ի վեր, երբ իսրայէլեան օ – դանաւ մը վար առաւ երկու եգիպտ. օդանաւեր, Կազայի հովտաշերտին մօտ :

Իսրայէլեան զեկոյցին համաձայն, նոր օդամարտը սկսաւ կէս օրէն վերջ, երբ ե – գիպտական չորս օդանաւեր «Իսրայէլի հողը մտան, զէպի հիւսիս ուղղուելով : Մէկ օդանաւին խորտակումէն վերջ , միւսները զէպի հարաւ փախան եւ իսրա – էլեան սաւառնակները վերադարձան ա – ռանց »:

Եգիպտոսի պինուղական իշխանու – թեան բաները յայտարարութիւն մը հրատարակեց որ կ'ըսէ .— «Երբ եգիպ – տական օդանաւեր հետապնդութիւն կը կատարէին Եգիպտոսի սահմանին վրայ , հանդիպեցան երկու թշնամի սաւառնակ – ներու դուս հետապնդեցին մինչեւ Իսրա – յէլի հողը : Մեր բոլոր օդանաւերը վերա – դարձան բացի մէկէն : Տեղեկացանք թէ հարկադրաբար վայրէջք մը կատարած է հե – տապնդումի ընթացքին, էլ Աւետյայի ա – պագինեալ չրջանին հարաւ – արեւելեան մասին մէջ եւ թէ օդաչուն անվնաս մնա – ցած է»:

Աւելի վերջ ուրիշ զեկոյց մը եւս հրա – տարակուեցաւ , որ կ'ըսէ թէ իսրայէլեան օդանաւ մը վար առնուած է նոյն չրջա – նին մէջ, համաձայն Եգիպտոսի օդանա – ւային հրամանատարութեան տեղեկա – գրին :

Այդ օրը նոր արշաւներ չկատարուեցան Եգիպտացի Փեսայիներուն կողմէ :Ոչ մէկ Փեսայի զերի բռնուած է, եւ կը կարծուի թէ բոլորն ալ ետ կանչուած չեն տակա – ւին : Իրագեկներու կարծիքով, տակաւին հարիւր Փեսայիներ կը պտուին վիճելի չրջանին մէջ : Նոյն աղբիւրին համաձայն, երկու տեսակ Փեսայիներ կը գործեն, — Անոնք որ իսրայէլեան հողը կը մտնեն միայն պիչերային արշաւներ կատարելու համար եւ անոնք որ մինչեւ մէկ շաբաթ կը մնան, աւելի ներսերը թափանցելու համար : Այս վերջինները պինամբերք եւ ուսեսա կրնան ստանալ պանպան թաքս – տոցներէ, բան իսկ Իսրայէլի հողին վը – րայ :

Միւս կողմէ, Միջին Արեւելքի հետա – գրական գործակալութիւնը կըծանուցանէ թէ երկու հարիւր Փեսայիներ իրենց կա – յանը վերադարձած են Իսրայէլէն, անոր յարձակողական արարքներուն վրէժը լու – ծելէ ետք : Այս տեղեկութիւնը հաղոր – դուեցաւ մամուլի եւ անթելի միջոցաւ :

× *Հրէական ազբիւրէ կը հաղորդեն թէ երեսուն աշակերտներ կ'աղօթէին Զիֆ – րիայի դպրոցին մէջ, երբ դուռը խոր – տակուեցաւ և ներս մտան երկու սպառա – զէն եգիպտացիներ, կրակ բանալով :*

× *Իսրայէլի ամերիկեան դեսպանը , Լոսըն, որ Ուաշինկթըն հրաւիրուած է, ներմապէս գովեց, «Իսրայէլի ժողովուր – դին քաջութիւնը՝ Փեսայիներու պատճա – ռած ահռելի սպառնալիքին հանդէպ» :*

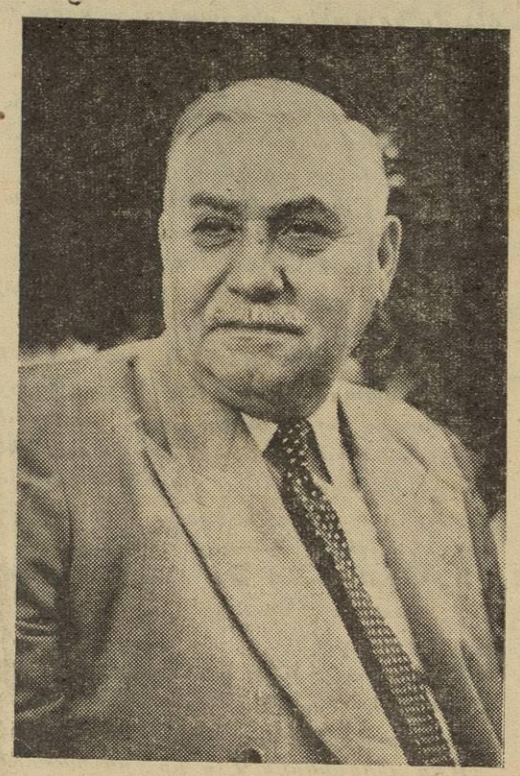

ԸՆԿԵՐ ԴՐՕ

Յիշատակի հանդէսին առթիւ որ տեղի կ'ունենայ այսօր, շաբաթ, ժամը 20·30ին (Տես Դ· էջ) :

ՄԵԾ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ԻՐԱՐԱՆՑՈՒԱԾ

Դաշնագրերը կը հաստատեն թէ լուրջ մտահոգութեան մասնաւոր տեղի արեւմտեան պետութիւնները՝ Մէջին Արեւելքի կացութեան հետեւանքով :

Մ· Նահանգներու արտաքին նախարա – րը, որ արձակուրդի պիտի երթար, որո – շեց յետաձգել իր մեկնումը : Իսկ նախա – գահ Այզընհաուըր երկու անձնական նա – մակներ ուղղեց Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի վարիչներուն, որպէսզի չխանգարեն խա – ղաղութիւնը :

Ամերիկեան կառավարութիւնը կը հե – քի այն լուրը թէ արտօնութիւն խնդրուած է Յունաստանէն, հազար ծովային հրա – ցանակիրներ զրկելու համար կրնայ : Բայց հաստատեց թէ հաւանական է որ մաս մը ծով· պիտուրներ պիտի զրկուին կրնայ, Միջերկրականի ռազմափորձե – րան առթիւ : Կը հերքուի նաեւ այն լուրը թէ ամերիկեան եկրորդ զրահապատ գօրաբաժինը, որ Եւրոպա կը գտնուի , հրաման ստացած է Միջին Արեւելք եր – թալու :

× *Ազգաժողովին ընդհ· քարտուղարը , որ Գահիրէ կը գտնուի, 24 ժամ յետա – ձգեց իր մեկնումը, նկատի առնելով կա – ցութեան ծանրացումը : Քարտուղարը տե – սակցութիւն մը ունեցաւ Եգիպտոսի ար – տաքին գործերու նախարարին հետ , ներկայութեան գօր· Պըրնսի եւ եգիպտա – ցի սպայակոյտին : Մօսակցութիւնը տեւեց երկուքուկէս ժամ : Նոր տեսակցութիւն մը տեղի պիտի ունենայ այսօր, շաբաթ : Ցետոյ քարտուղարը պիտի ուսումնասիրէ բոլոր տեսակէտները, յարաբերութիւննե – րը մեզմացնելու համար :*

Ընդհ· քարտուղարը հետագրած է Ա – պահովութեան խորհուրդին թէ Եգիպտոս եւ Իսրայէլ յանձն առած են դէնքի չգի – մել , բայց օրինաւոր ինքնապաշտպանու – թեան պարագային : Այս խոստումները է – գած են օգոչուշէն առաջ : Իրագեկ ազ – բիւրներու համաձայն, եգիպտոսի վար – չապետը բացորոշապէս հասկցուցած է Ազգաժողովի ընդհ· քարտուղարին թէ համաձայն է որ միջոցներ ձեռք առնուին խաղաղութիւնը պահպանելու համար , բայց կը մերժէ որեւէ քաղաքական կա – պակցութիւն Իսրայէլի հետ :

× *Մ· Նահանգներու արտաքին նախա – րարին օդնականներէն Հենրըսըն Լոնտոն գնաց օդանաւով եւ անմիջապէս տեսակ – ցութիւն մը ունեցաւ Անգլիոյ վարչապե –*

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

#

(Մասնաւոր թղթակցութիւն ՅԱՌԱՋԻ)

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Ապրիլ (հեռաձայնով) .— *Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Լոնտոն հասաւ հինգշաբթի ժամը 4ին : Մտանուր ընդունելութիւն մը սարքուած էր օդակա – յանի հիւրանոցին մէջ : Ներկայ էին անգ – լիացի եպիսկոպոսներ, իրրեւ ներկայա – ցուցիչները Քէնթըրպըրիի արքեպիսկո – պոսին : Դիմաւորելու եկած էին նաեւ խորհրդարանի զեսպանատան կոմմէ երկու պաշտօնեաներ և հայ զաղութի ներկայա – ցուցիչները, առաջնորդութեամբ Պսակ եպիսկ·ի : Ընդունելութեան սրահին մէջ Թէյասեղան մը սրուեցաւ : Ցետոյ Հայ – րապետը առաջնորդուեցաւ Հայոց եկե – ղեցին, ուր մուտք գործեց «Հրաշափա – ռ»ով : Կաթողիկոսը քարոզ մը խօսեցաւ եւ իր ողջոյնները հաղորդեց Էջմիածինէն : Հոգեւոր հովիւը աջողբէնի թարգմանեց քարոզը, ներկայ եպիսկոպոսներուն հա – մար : Նոյն զիշերը կաթողիկոսին ժամա – նակը հաղորդուեցաւ նաեւ առաքելին, հետաքրքրելն եւ մամուլի միջոցաւ :*

Ուրբաթ ճաշ մը կը տրուի Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսարանին մէջ : Ժամը 4ին, Նիկիոյ Ակումբը ընդունելութիւն մը կը կատարէ : Հրաւիրուած են նաեւ դասակա – վարչութեան անդամները : Ցետոյ պիտի այցելէ Աստուածաշունչի Բրիտանական եւ Օտար ընկերութեան կեդրոնը :

Շաբաթ օր պիտի այցելէ եւ ճաշէ Նէյ – տամ Աբբայարանը :

Այս կերպով Հայրապետը պիտի պա – տարագէ եւ քարոզէ Հայոց եկեղեցին ուր ներկայ պիտի բլլայ Քէնթըրպըրիի առա – ջնորդը :

Կէսօրին Հոպարարձութիւնը մասնաւոր ճաշ մը կազմակերպած է :

Երկուշաբթի Հայրապետը կը փոխա – դրուի Քէնսինկթըն-Փալաս Օթէլ, երեք – շաբթի դիշեր Անգլիոյ եկեղեցւոյ Հայ – րապետը ճաշի հրաւիրած է Հայոց կա – թողիկոսը : Ներկայ պիտի բլլան մասնա – ւոր հիւրեր : Չորեքշաբթի կաթողիկոսը կ'այցելէ Քէնթըրպըրիի աւագերէց Տօքթ· Ճօնսընի :

Հինգշաբթի ճաշ ի պատիւ Հայրապե – տին՝ զաղութին կողմէ :

Ապրիլ 20ին կաթողիկոսը կը մեկնի Մանչեսթըր, ուր պիտի պատարագէ ապ – րիլ 22ին :

× *Կաթողիկոսը Մարսէյլէն Լիոն պա – տած առեն, ճեպընթացին պաշտօնեաները թոյլ տուած էին որ կատախումբը 8–10 վայրկեան կանգ առնէ Վալանսի կայարա – նին մէջ, որպէսզի այդ քաղաքին Հայերն ալ կարենան ողջունել Հայրապետը : Նոյն առթիւ քարափին վրայ կը սպասէր Ա բա ֆս երդչախումբը ,որ ծագկեփունջ մը մատոյց եւ «Անուշ Գարուն»ը երգեց , ինչպէս կը պրէ մեր պաշտօնակիցը , «Լը Տոֆինէ Լիպէռէ» :*

× *Մարսէյլի երկու աշխատակիցներէ ընդհակառակութեամբ տատացանք Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին քարոզը՝ Փրատոյի եկեղեցին մէջ : Անուշա նկատեցին որ հիմնական մասերը հրատարակած էինք , օրը օրին, երբոր աշխատակցի մը հեռա – ձայն – թղթակցութեամբ :*

«ՅԱՌԱՋ»Ի ՎԱՂՈՒԱՆ ԹԻՒԸ ճուիր – ուած է Կումիտաս վարդապետի, յարգան – քի ցերեկոյթին առթիւ որ տեղի կ'ունե – նայ կիրակի ժամը 2·45ին :

«ՓԱՅՑՈՒԱԾ» զաղանիքներու զատա – վարութիւնը կը չարունակուի մէկ ամիսէ վեր , ամէն օր յուզումնալից տեսարան – ներ պարզելով : Տեզական թերթերը կը գրեն թէ առջի օր «փախցուած » են զոնէ կէսէ մը աւեն յայտնուած զաղանիքներ , նախարարի մը կողմէ :

ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ...

Անցած Հոկտեմբերին, աշնանային անհաճոյ եւ տխուր եղանակին Փ. քաղաքն էինք՝ մեր անզուգական Դրոյի հետ :

Գործը, որ զինքը հոս բերած էր, անհրաժեշտ կը դարձնէր յետաձգել իր վերադարձի համար նախատեսած թուականը :

Իր առողջական վիճակի մէջ, յառաջ եկած վրդովիչ փոփոխութիւնն ալ նոյնքան կարեւոր պատճառ մըն էր երկարաձգելու իր բնակութիւնը այնտեղ, բժշկական նոր քննութեան մը ենթարկուելու համար :

Հակառակ այս կրկնակի անհրաժեշտութեանց, Դրօն, մասնաւոր աճապարանք մը ցոյց կուտար օր առաջ մեկնելու :

Նախապէս կը դժուարանայի ըմբռնել այս աճապարանքի պատճառները : Գիտակցաբար կը զգուշանայի որեւէ հարցում ուղղել իրեն այս մասին : Լաւ ըմբռնած իր բնաւորութեան, համոզուած էի սակայն, որ կարելի չէր զինքը ետ կեցնել իր որոշումէն : Փորձառաբար գիտէի նոյնպէս, որ լուրջ եւ կենսական պատճառ մը միայն կրնար զինք մղել օր առաջ ձգելու այդ քաղաքը :

— « Պէտք է Դեկտեմբերէն առաջ կարգադրեմ բոլոր գործերս : 20էն պէտք է Պէյրութ ըլլամ, Նոյեմբերին Վ.ի մօտ : Դեկտեմբերին... ես ազատ պէտք է ըլլամ, ազատ բոլոր գործերէն ...»

— Բայց ինչո՞ւ ժամանակի այս սահմանումը, եւ մանաւանդ Դեկտեմբերին գործերէդ ազատուելու անբացատրելի պահանջը :

Հարցումներուս չպատասխանեց : Այս արդէն գէշ նշան մըն է, մտածեցի : Կասկած չունէի այլեւս, որ յայտնապէս կը փորձէր ինծի խնայել ծանր յայտնութեան մը անխուսափելի տառապանքներէն :

« Դեկտեմբերին ես ազատ պէտք է ըլլամ բոլոր գործերէս» սովորական բացատրութեամբ վրդովիչ ոչինչ ունէր իր մէջ.

Ո՛ եւ է մէկուն կողմէ այդպիսի արտայայտութիւն մը պիտի նշանակէր թէ Դեկտեմբերէն սկսեալ կ'ուզէր ազատիլ իր գործերէն եւ դառնալ անգործ – ազատ մարդ :

Դրոյի համար անկարելի էր այս բացատրութիւնը :

Դրօն գործ էր, իր կեանքը՝ հարուստ եւ բեղնաւոր գործերու ամբողջութիւն մը :

Առանց գործի, «ազատ բոլոր գործերէն» Դրօ չկար. չէր կրնար ըլլալ :

Մահը միայն կրնար զինքը ազատել գործէն, իսկ մահը կրնար ամէնուն մօտենալ, բայց երբեք իրեն — « այնքան շատ էր կեանքը իր մէջ» :

Այս մտածումներով կարելի չէր հանդարտանալ : Օրէ օր արագութեամբ իր մէջ նկատելի փոփոխութիւնները աստիճանաբար կը մթագնէին լաւատեսութիւնս :

Ընդհանրապէս միշտ կենսուրախ, արտակարգօրէն աշխոյժ եւ զուարթ Դրօն կը փոխուէր արագութեամբ :

Ծանր եւ սպառիչ թախիծ մը ամբողջն նստած էր այլեւս իր միշտ պայծառ եւ կրակոտ դէմքին վրայ :

Իր քաղցր ժպիտին մէջ, գորովալից եւ տաք խօսքերուն մէջ այլեւս բան մը կը պակսէր :

Զգայնացած էր եւ միշտ մտածկոտ :

Կը խուսափէր տեսակցութիւններէ, ծայրայեղ պարագաներուն՝ վայրկեանները կը հաշուէր եւ [illegible] ձեւ մը կը գտնէր ընդհատելու սկսուած խօսակցութիւնը :

— « Ես հիւանդ եմ, Կակոյի տղին լաւ պահէ, իմ ... ընկերս» իր սովորական դարձած այս արտայայտութիւնը, այլեւս տարբեր իմաստ մը կուտար :

Կասկածէ դուրս էր այլեւս, որ յառաջ գիտակցութիւնն ունէր իր դաժան հիւանդութեան հետեւանքներուն :

Չէր ուզեր այս գիտակցութիւնը փոխանցել ուրիշին :

Իր միակ ցանկութիւնն էր չվհատեցնել իր շրջապատը, իր գործակիցները : Եւ այս պատճառով ալ, կ'ուզէր շուտ աւարտել իր անմիջական գործերը, եւ յետոյ, Դեկտեմբերին ազատ ըլլալ հաշուի նստելու իր ներսը արագօրէն կրծող անխնայաբար հիւանդութեան հետ :

Ծանրաբեռնուած այս մտածմունքներու մէջ, ժամանակէն առաջ որոշեցինք մեկնիլ Փ. քաղաքէն :

Անձրեւոտ, ցուրտ առաւօտ մըն էր : Օդանաւային կայանը հասնելու համար պէտք էր անցնէինք ծառախիտ ուղիներէ :

Մեր ընկերներէն Վ.ը իր ինքնաշարժի մէջ առած մեզ, Դրոյին խոստացած էր, սովորական ժամանակէն առաջ անդ հասցնել :

Կառքը կը սուրար արագութեամբ :

Անձրեւի տարափին տակ, ծառերը իրենց ճիւղերուն կառչած ոսկեգոյն տերեւները յուսահատօրէն կը թափէին ճամբուն վրայ, օդին մէջ դր... [illegible] ... տերեւներուն հետ :

Ցաւիչ էր տերեւաթափը, եւ նոյնքան յուզիչ տերեւաթափի յատուկ երաժշտութիւնը :

Վ.ի կառքին մէջ լուռ կը դիտէինք բնութեան այս խորհրդաւոր տեսարանը :

Ցանկարծ ուժեղ հարուած մը զգացի ուսիս վրայ :

Դրոյի ձեռքն էր. ամուր ցնցումով մը, առանց խօսքի՝ մատով ցոյց տուաւ տերեւաթափը : Երազային արտայայտութիւն մը առած կը դիտէր դուրսը, նոյնը թելադրելով մեզի :

— «Տեսնո՞ւմ էք, ինչպէս պոկ են գալիս իրենց արմատներից ... ժամանակը եկել է, իրենց վախճանն է ... Այս օրէնքին դէմ, ամէնքս անզօր ենք : Տերեւաթափի դէմ, գիտութիւնը անկարող է կռուել ... Է՛յ, Կակոյի տղայ, ի՞նչ ես ուզում ...

... Հիմա այլեւս գաղտնիք մը չէ ինծի համար մեր անմահ Դրոյի աճապարանքը, մինչեւ Դեկտեմբեր գործերս պէտք է վերջացնեմ ...

Դեկտեմբերէն ետք երեք ամիս միայն Դրօն ազատ մարդ եղաւ ...

Մ. ՏԷՐ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԱՆՎԵՀԵՐ ՌԱԶՄԻԿԸ

Հայ ժողովուրդի ամէնէն ընտիր զաւակներէն մէկն ալ գերեզման իջաւ :

Դրօ ... Եռանդուն ու անհանգիստ ռազմիկ մը, որ հայրենիքի ճակատագրական բոլոր վայրկեաններուն ժայռի պէս կեցած էր : Մեր ազատագրական պատմութեան մէջ միշտ պիտի հանդիպինք իր անուանը : Այս մաքառական հայկունը իր զէնքէն անբաժան մնաց : Օր մը ռազմի դաշտին մէջ, օր մը ցարական հայատեաց գործակալներու պատուհասման գործին մէջ, օր մը պետական մարդու կամ բանակցողի դերին մէջ : Ամէնուրեք, ուր որ իր ներկայութիւնը անհրաժեշտ էր : Հայրենի երկրին մէջ իր անունը կ'արձագանգէր հին Պայազիտ, Բագրեւ, Դիլաման, Ալաշկերտ, Վան, Շատախ, Տարօն, Սարըղամիշ, Բաշ Ապարան, Ղարաքոլ, Զանգեզուր, Դարալագեազ, Պէօյիւք Վէտի եւ այլն : Հայաստանի Հանրապետութեան անկումէն ետք՝ խորհրդային դժոխք, աքսոր եւ փախուստ : Գաղթաշխարհի մէջ դարձեալ պատասխանատու դիրքերու վրայ, յանուն հայ մնացորդացի փրկութեան : Դուլ ու դադար չունէր, հակառակ իր խախտուած առողջութեան :

Դրօն, որքան ընկերական ու պարզ, արտաքոյ ու կենսուրախ, նոյնքան վճռական էր եւ անընկճելի գործի ժամանակ : Կովկասեան բոլոր ժողովուրդներուն մէջ անզուգ առասպելական դէմք մըն էր դարձած, պողպատէ բազուկ մը եւ հայ ժողովուրդի ցասման խորհրդանիշը :

Ահա քանի մը դրուագներ յոյզի ու յոյսի, խանդավառութեան ու յուսաբեկութեան օրերէն, իր անջնջելի անուան հետ կապուած :

Արարատեան գունդը, Խանասորի Վարդանի հրամանատարութեամբ, 15 Ապրիլ 1915ին, Քանաքեռէն Երեւանէն, անօրինակ ցնծութեան մէջ, ճամբայ ելաւ դէպի Վան : Իրեն կ'ընկերանային Երկրորդ գունդի հրամանատարներ Դրօ, Ամէն Գարօ, Խէչօ, Երրորդ գունդէն Համազասպ, Եղոր եւ Վ. Վալադեան, Չորրորդ գունդէն Քեռի, Ջալլադ, Արշակ Խէչօ եւ ուրիշներ : Հասան Էջմիածին : Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը՝ Գէորգ Ե., պիտի օրհնէր մեր քաջամարտիկները, որոնցմէ իրենց սուրը հատու եւ բազուկները հուժկու ըլլային : Ինչ ծաղկեփունջեր ու ովատիոններ, ինչ յուզիչ տեսարաններ ու կեցցէներ ... Ծերունիներ կ'արտասուէին երիտասարդները կը խայտային :

Արարատեան գունդը գիշերը անցուց Էջմիածին : Երգ ու պար, ցնծութիւն :

Առաւօտեան, Գէորգեան Ճեմարանի հարաւային բակին մէջ կատարուեցաւ դրօշներու օրհնութիւնը : Այրուձի եւ հետեւակ, զէն ի ձեռին, պատրաստ էին կեցած, երբ Վեհափառը, շրջապատուած եպիսկոպոսներով եւ վարդապետներով, յամրաքայլ մօտեցաւ պատուոյ սեղանին, ուր դրօշակիրներն էին կանգնած : Արարողութիւնը սկսաւ խունկերում բարեմութեան ներկայութեամբ, խորհրդաւոր լռութեան մէջ : Վեհափառը օրհնեց դրօշակները եւ հրամանատարներուն ուժ ու կարողութիւն մաղթեց : Ճեմարանի ուսուցիչներէն Մեսրոպ վրդ. Մաքսուտեան, հռետորական աննկուն թափով, բարի ճանապարհ մաղթեց Արարատեան գունդին : Կարծես պատմութիւնը կը կրկնուէր, Աւարայրի նոր դաշտ մը կը բացուէր ուրիշ Վարդանի մը առաջնորդութեամբ : Ո՞վ կրնար համրել ... Մեր արիւնը կ'եռար : Մանաւանդ որ սահմանէն անդին, մեր հարազատներու եւ արենակիցներու խողխողման չարագուշակ լուրերը շրջան կ'ընէին բերնէ բերան :

Կամաւորները շարժեցան դէպի Իգտիր : Հեռուէն, Արարատեան դաշտի մշուշի մէջէն, իրենց երգերը կ'արձագանգէին մեր ականջներուն մէջ ... Անկարելի էր հանգիստ նստիլ եւ դաս պատրաստել : Երեք ընկերներ, Հայկակ Բօջօեան, Փանոս Գրիգորեան եւ ես, որոշեցինք ձգել Ճեմարանը, կամաւոր գրուիլ եւ «փրկել ազգը» : Զուգեցինք վճարել մեր այդ օրերու բարի տեսուչը՝ հանրածանօթ գիտնական Սմբատ Մալխասեանը, եւ առանց թոյլտուութեան փախուստ տուինք : Տարակոյս չունէինք, որ ընդհանուր հրամանատարը մեզ սիրով պիտի ընդունէր ...

Քալելով հասանք Իգտիր եւ ներկայացանք Վարդանին :

— Հը՛, ճեմարանցիներ, ի՞նչ էք անում այստեղ :

— Պ. Վարդան, եկեր ենք խնդրելու, որ մեզ ալ կամաւոր արձանագրէք, մենք ալ կ'ուզենք զոհուիլ մեր ազգին համար ..

Հայրական ակնարկ մը նետեց մեր վրայ եւ, հանդարտ ու անխռով, սկսաւ խրատական մը կարդալ մեր գլխուն այն իմաստով, թէ մենք տակաւին «անչափահաս »ենք, «բանակը» մեր տեղը չէ եւ թէ ուրիշ մարզերու մէջ հետագային շատ աւելի օգտակար պիտի ըլլանք, եւ այլն, եւայլն : Եւ յորդորեց վերադառնալ Էջմիածին :

Գլխիկոր դուրս եկանք եւ գացինք ներկայացանք Դրոյին : Ատրճանակը կողքին, փափախը ետ հրած, մօրուքը ցցած, արծուեան աչքերով կանգնեցաւ մեր առջեւ : Դեռ մենք բերան չբացած եւ խնդրանք չներկայացուցած, սկսաւ մեզ «ամբակոծել » :

— Ի՞նչ գործ ունիք հոս, մենք բալական չե՞նք : Շուտ, վերադարձէք ճեմարան, աչքիս չերեւաք այլեւս ...

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՓՍԱԿԻ

Մի երիտասարդ Դաշնակցական, որ հմայուել էր հայ հերոսների փառքով, հարց տուաւ Դրոյին .

— Ի՞նչպէս կարելի է երբեք վախ չունենալ, միշտ անվախ լինել :

Դրօն իր խորաթափանց հայեացքը սեւեռեց երիտասարդի աչքերի մէջ, ուր կարդաց անկեղծութիւն եւ հոգեկան վերացում :

— Բալիկս, ասաց Դրօն, հայրական քնքոյշ հոգածութիւնով, մարդ էակը բանեղծուել է վախի զգացումով : Արարչութիւնը այդ բնազդով օժտել է նրան՝ ինքնապաշտպանութեան համար : Դա բարիք է : Բայց չարիք է դառնում այդ, երբ փախուստ է տալիս նրանից : Որքան փախչես, այնքան պինդ կը կպչի քեզ : Համարձակ նայիր նրա աչքերի մէջ . երբ ճանչնաս նրան, նա զինաթափ կը լինի :

Ինձ զարմացրեց Դրոյի այս ինքնատիպ բացատրութիւնը, որ հոգեբանական վերլուծումներով չէ, որ գտել էր, այլ փորձառութեամբ, մանաւանդ ներիմացումով :

Հերոսը նա չէ, որ իր կեանքը վտանգելով, արտակարգ ու հրաշապատում գործեր է կատարում, ինչպէս աւազակները, յելուզակները եւ կենկստերները : Հերոսը նա չէ, որ ներքին անդուսպ մղումով, դէպի մահ է սլանում, ինքնոչնչացումի քայլ է անում, անձնասպան է լինում, ինչպէս անմխիթար սիրահարը, անբուժելի յուսահատը եւ խելագարը : Սրանք վախկոտներ են, որոնց համար կեանքը չարչարանք է, տառապանք եւ անտանելի բեռ : Սրանք անարի, եղկելի վատեր են, որոնք սարսափած կեանքի դաժան փուլերից, անզօր են զգում դիմագրաւելու վտանգը եւ փախուստի այս ուղին են ընտրում : Սրանք ինքնամոլներ են, որոնց անյագուրդ եսը պարտութեան է մատնուած, կեանքի խոչընդոտները անյաղթելի գտնելով :

Հերոսը անվեհեր մարտիկն է : Նա պայքարում է կեանքի թիւրին եւ ծուռին դէմ : Նա կռւում է յաւիտենական արժէքների համար . ազատութեան, անկախութեան, ճշմարտութեան, արդարութեան համար : Այդ նպատակին հասնելու համար, նա ոչ մի զոհողութեան առջեւ կանգ չի առնում : Հերոսի եսը տիրական չէ . նա սոսկ ծառայ է : Հերոսը ամէն օր իր եսից մի բան է մեռցնում, որպէսզի վեհ սկզբունքները իշխեն ամէնուրեք եւ միշտ :

Դրօն հերոս էր :

Նա չէնչող, լաւատես եւ կենսուրախ էր : Զախողանք եւ դժբախտութիւն չէին կարող խորտակել նրան, չէին կարող խաթարել իր սիրտը, որովհետեւ անսպառ կորով ունէր մաքառելու եւ յաղթելու : Կեանքը մի ելեւէջ է . նա ունի իր մութ եւ պայծառ երեսները, տխուր եւ զուարթ կողմերը :

«Զախորդ օրերը ձմրան նման կը գան ու
կ'երթան .
վհատելու չէ, վերջ կ'ունենան, կը գան
ու կ'երթան » :

Հերոսական, յաւերժական հայութեան փիլիսոփայութիւնն է սա կեանքի մասին, որ Դրոյինն էր միաժամանակ : Պէտք է պայքարել, անդուլ պայքարել, իսկ պայքարը յաջողութեամբ պսակելու համար, պէտք է զոհել, միշտ զոհել, եւ զոհել ամէն բան իր անձից, անգամ իր կեանքը :

Մահ իմացեալ անմահութիւն է :

Հերոսի համար կեանքը՝ առկայութիւն եւ մահը նրա բացակայութիւնը չէ : Կեանքըն ու մահը իրերայաջորդ տեւողութիւն են : Մարդն իր կեանքով ու մահով բնութեան յայտնութիւնն է : Բնութեան, որ բեղմնաւորող, ստեղծարար աղբիւրն է, արարիչ ոգիների եւ ուժերի աշխատանոցը : Հերոսը միշտ այդ ոգիների հետ է ապրում եւ զգում է իրեն բնութեան մի անքակտելի մասնիկը : Կեանքն ու մահը հերոսի մէջ, նրա էութեան խորքում լուծուել են, իբրեւ դաշնաւոր եւ ներդաշնակ միութիւն :

« Հող էիր եւ ի հող դարձիր» : Հերոսը իր մահով չի անհետանում, այլ վերադառնում է բնութեան : Դրանից է բխում իր անմահութիւնը :

★

Անմահ Դրօ . անշունչ մարմինդ, նիւթեղէն անօթը քո Ոգու, յանձնեցինք հողին, իսկ հոգիդ սլացաւ միանալու Հայոց հոյակապ ու փառաշուք պանթէոնի պաշտելի հսկաներին :

Քո սիրտն ու քո թոքից հանուած թըշնամու գնդակը պիտի պահենք իբրեւ յուշք եւ յիշեցում գալոց հայ սերունդներին :

Քո սիրտը խորհրդանշանն է այն բոլոր առաքինութիւնների, որ դու ժառանգել ես յաւերժական հայութիւնից :

Քո թոքում թաղուած գնդակը խորհրդանիշն է Հայ Դատին, անիրաւուած քո ժողովուրդի իրաւունքներին, որին կեանքըդ նուիրեցիր եւ որի մարտական յաղթածածան դրօշը ամրակուռ բազուկովդ միշտ բարձր բռնեցիր :

Վշտակոծ ենք, բայց ողբ չենք արձակում : Արցունք էլ չենք թափում, որովհետեւ արցունքը ընկրկումի, տկարութեան նշան է, ինչպէս դու սովոր էիր մեզ ասել : Չենք ողբում, որովհետեւ հաւատացած ենք, որ մեր ժողովուրդը, որ քեզ է ծնել, կարող է Դրոներ նորէն ծնել :

Այսօր, քո աճիւնին առջեւ կանգնած, գլուխներս բարձր, նորոգում ենք մեր ուխտը : Ուխտում ենք բարձր բռնել այն պաշտելի դրօշակը, որ մեզ փոխանցեցիր, եւ ընթանալ այն նուիրական ճանապարհից, որ դու ցոյց տուիր :

Դու անմահացար, որովհետեւ հայ ժողովուրդը անմահ է :

ԲԺ. ԵՐ. ԽԱԹԱՆԱՍԵԱՆ

ՍԱՓԻԼ

(ՊՍՏՈՒԿՈՒՆ Ա.Կթ, 364 – 400)

7.— ՊՍՏՈՒԿՈՒՆ

Ես ոչնչ այն տեղին չէի, որ Սոֆիի հետ խոսեի, բայց ինձ թվում էր, թե նա ինձ ուշադրությամբ է լսում, ինչպես «ստամբուլցին» Ալեքսիոսը, եւ այդ ինձ շատ ուրախացրեց։

Սոֆիի ուշադրությունը գրավելու համար ես սկսեցի պատմել նրան իմ կյանքի մասին, որպես մի տղայի, որ ոչ մի բանով աչքի չէր ընկնում, եւ որ ոչ մի տեղ չէր կարող հասնել։ Ես նկատեցի, որ նա ինձ ուշադրությամբ է լսում, եւ ինձ թվում էր, թե նրա աչքերն ավելի վառ էին փայլում, քան սովորաբար։ Ես ասացի նրան, որ ծնվել եմ Կոստանդնուպոլսում, որ հայ եմ եւ որ ինձ համար ամենամեծ դժբախտությունն այն է, որ ես հայ եմ։ Ես ասացի նրան, որ ինձ համար ոչ մի ապագա չկա, որ ես ոչ մի բանի ընդունակ չեմ, որ ես ոչ մի բանի համար պիտանի չեմ, որ ես ոչ մի բանի համար պիտանի չեմ, որ ես ոչ մի բանի համար պիտանի

տին հետ: Հաստատեց թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է ամէն աջակցութիւն ընծայելու Պաղտատի դաշնակցութեան անդամներուն: Ցետոյ Թեհրան մեկնեցաւ, մասնակցելու համար Պաղտատի դաշնակցութեան խորհուրդին:

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

ՆՈՐ ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄԸ

Վերջնապէս կը հաստատուի թէ միջոցներ ձեռք առնուած են, 1953–1ի եւ 1953–2ի զօրադասերէն առնուելիք զինուորները Ալժերիա ղրկելու համար, Մայիսը չվերջացած: Վարչապետը երէկ ձայնասփիւռ ճառով մը լուսաբանութիւններ պիտի հաղորդէր տրուած որոշումներու մասին, որոնք նիւթական զոհողութիւններ ալ կը պահանջեն:

Պ. Կի Մոլէ առջի օր ճառ մը խօսելով Փարիզի Ամերիկեան Ակումբին առջեւ, բացատրեց թէ անհրաժեշտ է որ արեւմտեան պետութիւնները համերաշխ մնան ամէն ուր որ կացութիւնը կը ծանրանայ, այս է Ֆրանսայի մտահոգութիւնը: Ատլանտեան դաշինքը միացեալ Եւրոպայի ձեռնարկ մըն է որուն զօրացման համար Ֆրանսա պիտի չխնայէ իր ճիգերը»:

× Զօրակոչի մասին մեր հաղորդած տեղեկութիւնները լրացնելու համար, կը յիշեցնենք թէ պիտի չկանչուին այն զինուորները որոնց ծնողները օտար են, եթէ իրենք ծնած են 1931 Սեպտեմբեր 1էն առաջ:

× Վերջին լուրերու համաձայն հարիւր ապստամբներ սպաննուած են, երկու օրուան կռիւներու ընթացքին: Նոր ճակատամարտ մը կը մղուի Քապիլի լեռներուն մէջ (արեւելեան Ալժերիա): Արեւմտեան շրջանին մէջ Ֆրանսական զօրքը թակարդը ձգեց չորս հարիւր ըմբոստներ, բայց մեծ մասը յաջողեցաւ փախչիլ, հարիւր մեռեալ ձգելով: Ահաբեկչական ձեռնարկները կը շարունակուին Ալժերիոյ զանազան մասերուն մէջ:

× Ֆէսի մէջ (Մարոք) տասը զինեալ բնիկներ յարձակեցան պահականոցի մը վրայ: Մորթուեցան հինգ Ֆրանսացի զինուորներ որոնք քնացած էին, իսկ իրենց ընկերներն ալ ծանրապէս վիրաւորուեցան:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ վարչապետը, մարեշալ Բուլկանին եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, Լոնտոն կը հասնին ապրիլ 18ին: Անգլիոյ Ապահովութեան Տեսչութիւնը թոյլ պիտի տայ որ հիւրերը եւ իրենց 25-30 հետեւորդները ուղղակի շփում հաստատեն ժողովուրդին հետ: Անգլիոյ Ուկրայնացիները ժողովներ պիտի գումարեն չորս մեծ քաղաքներու մէջ եւ թափօրներ պիտի կազմեն ապրիլ 22ին: Հիւրերուն հասած օրը ծոմ պիտի պահեն, իբրեւ բողոքի ցոյց:

ԳՈՐԾԱԴՈՒԼԸ հետզհետէ կը տարածուի Սպանիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ, մեծ մտահոգութիւն պատճառելով կառավարութեան:

ՍԱԿԱՐԱՆ.— Ձոյլ ոսկի 459.000, նափոլէոն՝ 3120, սթերլին՝ 4060, զուից. 3020, քսան տոլարնոց՝ 16.080: Թղթադրամ տոլար 398, սթերլին 1045, զուից. 95.25:

× Երէկուան տպագրութեան մէկ մասին մէջ սպրդած են կարգ մը սխալներ: Ոսկին պիտի ըլլայ 459.000, նափոլէոնը 3110 ֆրանք:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ապրիլ 15ին, Կիրակի, Հ. Բ. Ը. Միութեան հիմնարկութեան յիսնամեայ տարեդարձի օրուան առթիւ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ քառաձայն Ս. Պատարագ եւ Հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտօն տեղի պիտի ունենայ ի յիշատակ Միութեան բոլոր հանգուցեալ հիմնադիրներուն, բարերարներուն, վարիչներուն, անդամներուն եւ պաշտօնեաներուն, եւ մանաւանդ Փարիզահայ հանգուցեալ անդամներուն, որոնց ցանկը զետեղուած պիտի ըլլայ Ս. Եկեղեցւոյ մուտքին առջեւ:

Պատարագէն վերջ այցելութիւն պիտի կատարուի Միութեան բարեյիշատակ հիմնադիրներ Պօղոս փաշա Նուպարի եւ իր որդւոյն՝ Առաքել փաշա Նուպարի շիրիմներուն, Փէռ Լաշէզ:

Յարանուանական եւ ազգային բոլոր մարմիններէն, կազմակերպութիւններէն եւ յարգոյ Հայ հասարակութենէն կը խնդրուի իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ համազգային այս յարգանքին:

(Դիւան)

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Պատուակալ նախագահութեամբ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.Ի

Նախագահութեամբ երեք յարանուանութիւններու եւ Ազգ. Առաջնորդարանին:

Նախաձեռնութեամբ Ազգային, Մշակութային, Քաղաքական, Բարեգործական, Երիտասարդական, Կանանց, Հայրենակցական, Մարզական եւ գաղութիս մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր մարմիններուն անխտիր:

Տեղի կ'ունենայ 29 Ապրիլ, կիրակի առաւօտեան ժամը 8ին, Սինեմա Վարիէթէի մէջ:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած երեք յարանուանութեանց պետերու կողմէ: Հովանաւորութեամբ Ազգ. Միութեան:

Ապրիլ 14, Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 9ին, Քաղաքապետարանի սրահին մէջ: Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ՏԷՐ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ Կը խօսին Վեր. ԽԱՅԻԿԵԱՆ եւ ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼԱՏԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

ՎԻԷՆԻ ՄԷՋ

ՎԻԷՆ.— Հայ Կամ. եւ Մարտիկներու Միութիւնը Ապրիլ 11–24ը կը տօնէ Ապրիլ 15ին, Կիրակի առտուն ժամը 9ին, Համօ Օհանջանեան ակումբին մէջ: Պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն: Պատարագիչ՝ Թորգոմ Քհ. Փօսթէքեան:

Ժամը 14,30ին բուն սգատօնը տեղի կ'ունենայ նոյն սրահին մէջ: Կը նախագահէ Պ. Վարդան Խրիմեան, կը բանախօսէ՝ Պ. Ս. Սիսլեան: Կը մասնակցին Հ. Յ. Դ. Կոմիտէն, Կապոյտ Խաչը, Նոր Սերունդը, Հ. Մ. Ը. Մ.ը եւ Տարօն Տուրուբերանի Հայր. Միութիւնը:

ԼԱ ՍԻՈԹԱՅԻ ՄԷՋ

Հովանաւորութեամբ երկու քոյր յարանուանութեանց, եւ նախաձեռնութեամբ Երիտ. Միութեան:

Այս կիրակի ժամը 15ին, «Միթիւալիթէ»ի սրահին մէջ: Կը խօսին Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՈԼԱՏԵԱՆ, ՎԵՐ. ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ եւ Պ. ԽԱԶ. ԳՈՒԼՈՒՆՃՈՅԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

ՊԱՏԱՐԱԳ ՇԱՒԻԼԻ ՄԷՋ

Եւ հոգեհանգիստ Ապրիլ 11-24ի նահատակներու յիշատակին: Այս կիրակի առաւօտ:

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Հոգեհանգստեան այս նոյն պաշտօնը տեղի պիտի ունենայ այս կիրակի առաւօտ Փրատոյի Մայր եկեղեցւոյ մէջ:

Կը հրաւիրուին հանգուցեալներուն յիշատակը յարգողները:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Այրի Տիկին Լուսինէ Տէր Վարդանեան, զաւակները, մայրը, քոյրերը, տալը եւ բոլոր ազգականները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, փեսային, քեռայրին ու ազգականին,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

●

ԺԸՆԵՒ.— Տիկին Մ. Կարապետեան, զաւակները եւ բոլոր ընտանեկան պարագաները կը ծանուցանեն թէ Ապրիլ 15ին ժամը 11ին հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Լիոնի Հայոց եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, մօրեղբօր եւ հօրեղբօր մահուան տարելիցին առթիւ, ինչպէս եւ ի յիշատակ համայն Կարապետեան, Յովսէփեան, Ռափայէլեան, Հաճեան եւ Սարգիսեան ընտանիքներու, նահատակուած 1915ին եւ 20ին: Կը խնդրուի որ բոլոր ազգականները եւ բարեկամները ներկայ ըլլան:

ՅԻՇԱՏԱԿԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ

Այս շաբաթ գիշեր, ժամը 8,30ին Սօսիէ-թէ Սավանթի սրահին մէջ

8, Rue Danton — Métro ODEON & St. MICHEL

Կը նախագահէ ընկեր ԳԵՐԱՍԻՄ ԲԱԼԱՅԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ եւ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ (ֆրանսերէն)

Ողջերձներ զանազան կազմակերպութեանց կողմէ:

Մեներգ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

Թաւջութակ

JAK PATREL 1er Prix du Conserva toire de Paris — Soliste des Concerts.

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ — ՄՈՒՏՔԸ ԱԶԱՏ Է

ԻՍԻԷՆ մասնաւոր օթոքար կը մեկնի Պ. Ջանիկեանի սրճարանին առջեւէն, ժամը 8ին եւ կը կենայ, Փլաս տը լա Սուրի եւ քաղաքապետարանին առջեւ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ.Յ.Դ. Եօթնեղբայրեանի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ԿԱՐՏԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Նիկոլ Դուման» խումբի ընդհ. ժողովը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Գեղունի սրահին մէջ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Ֆ. Կ. Խաչի վարչութիւնը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները, այս կիրակի ժամը 15ին, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՇԱՒԻԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, դպրոցի սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

Ս. ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ապրիլ 15ին, ժամը 16ին

Կը ներկայացուին՝

Ա. մաս.— Կենդանի պատկեր ոսկեդարեան բարբառով Վարդանանց պատերազմէն:

Բ. մաս.— Փիէթրա Ներայի կոմսիկը, ընտանեկան յուզիչ դրամ 2 արար:

Գ. մաս.— Բարեկենդանի վերջին իրիկունը, ծիծաղաշարժ զաւեշտ 1 արար:

26, ռիւ Թրօյօն, Սէվր:

ՆՈՒԷՐ.— Գուրգէն Ակոնայեան հազար ֆր. կը նուիրէ Կապոյտ Խաչին, փոխան ծաղկեպսակի, Պ. Աւետիս Աղաեանի մահուան առթիւ:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՄԵԾ ՑԵՐԵԿՈՅԹ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏԻ

Ապրիլ 15ի Կիրակի ցերեկ, ժամը 2.45ին, ՍՈՐՊՈՆԻ ՌԻՇԸԼԻԷՕ ՍՐԱՀԻՆ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան կողմէ:

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՌԱՋՆՈՐԴ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ.Ի

ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՄԲ ՕՐ. Մ. ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

Կը խօսին՝ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ ԵՒ ԳԵՂԱՄ ՔԵՐԷՍԹԷՃԵԱՆ

Կ'երգեն՝ ՕՐ. ՀԱՅԿԱՆՈՒՇ ԹՈՐՈՍԵԱՆ եւ ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Կ'արտասանէ՝ ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ

Տաւիղ եւ Թաւջութակ Ֆրանսացի արուեստագէտներու կողմէ:

Տոմսերու արժէքը 300 եւ 100 ֆրանք: Կը ծախուին Հայ գրատուները եւ վաճառատուները:

THÉATRE ANTOINE 14, Bd de Strasbourg

Métro Strasbourg St, Denis et Château d'Eau

ՀԱՅ ՊԱՐԸ ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԲԵՄԻ ՎՐԱՅ

16 Ապրիլ երկուշաբթի ժամը ճիշդ 20,45ին

Երեւանի մէջ իր արուեստը կատարելագործելէ ետք, Փարիզ վերադարձած ծանօթ պարուհի՝

ԱԼԻՍ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

Կուտայ իր անդրանիկ ելոյթը

ինքնատիպ մենապարերով եւ իր իսկ կազմած Սեւան պարախումբով

ընկերակցութեամբ նուագախումբի:

Կը մասնակցի ՆԱՅԻՐԻ երգչախումբը, ղեկավարութեամբ Գ. ԵԱՆՊԷԿԵԱՆԻ:

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ: Դուռները պիտի գոցուին պարերու ընթացքին:

Տոմսերու գիներ 600, 400 եւ 250 ֆր. դիմել՝ Օ. Պ. 83 ռիւ տ'Ապուքիր:

Հանդէսին օրը կիշէն:

Ֆ. Կ. ԽԱՉԻ ԼԻՈՆԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻՆ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Ի նպաստ օդափոխութեան տան կայանքի

Այս Շաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ լոյս, 31 Փլաս Պէլքուր, Պէրիէ-Միյէ սրահներուն մէջ:

Պիտի երգէ Օր. Ժ. Տիրատուրեան (Փարիզէն): Ռուսական պարեր Պ. Վազգէն Յովսէփեանէ: Հայկական պարեր եւ հաճելի անակնկալներ:

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Վ. Ս. ՄԱՐՍԷՅԼ.— Վերջին մասը ընտացանք ուրբաթ առտու, երբ առաջինը շարուած էր: Կը պահենք, առանձին տպելու կամ յաջորդին կցելու համար:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris (9e)

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԹԷՆ

Ամերիկայէն նորէն ստացած ենք հագուստներ.—

Փարտըսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփէրմէապլը	2000էն 4000 ֆր.
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալօն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

Maison Béatrice

97, Rue de Richelieu [illegible]

Tél. RIC. 57-57

Métro Richelieu-Drouot

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-6
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 փր., վեցամսեայ 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 : Հատը 12 փր.

ԿԻՐԱԿԻ 15 ԱՊՐԻԼ
DIMANCHE 15 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7555 32e ANNEE
Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3366

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԿԱՆՉԷ՛, ԿՌՈՒՆԿ, ԿԱՆՉԷ՛

●

Յաճախ կը փորձուինք հարցնել.— Վարդապետը այս փառքին պիտի հասնէ՞ր եւ իր մշակած կամ յօրինած երգերը այսքան պիտի ծաւալէի՞ն, եթէ դուրս ելած չըլլար Էջմիածնի վանքէն :

Մանաւանդ, եթէ Պոլիս հանգրուանած չըլլար ...

Իր արուեստագէտի բնազդը այլեւս չէր կրնար հանդուրժել վանական սահմանափակ մթնոլորտին :

Միւս կողմէ, իր շփումը՝ ժողովուրդին հետ, թեւ կուտար իր երեւակայութեան եւ աշխատանքին.

Նեղ էր հորիզոնը՝ վանքէն Ներսը, ուր աննշան համրանքներ միայն ունէինք այն ատեն :

Գարուն մը կը բացուէր, խանդավառութեան աղբիւրները կը հոսէին, փոխադարձաբար, երբ ծփուն եւ ծարաւի բազմութիւն մը կը խլրտէր իր շուրջը :

Փրկարար եղաւ այդ առաջին հանդիպումը, Պոլսոյ մէջ :

Կոմիտաս իր դիմացը կը գտնէր ժողովուրդ մը, որ թմրութեան դատապարտուած էր, արիւնադանդ բռնակալութեան մը թաթին տակ :

Այդ ժողովուրդը իրաւունք չունէր հրապարակաւ երգելու կամ լսելու ազգային, մինչեւ անգամ ժողովրդական եղանակներ :

«Շարքի»ն կը տիրապետէր : Իբրեւ հայկական երգ՝ մարդիկ ստիպուած էին գոհանալ շարականներով, կամ դպրոցէն աւանդուած տժգոյն եղանակներով :

Ամէն ինչ այնպէս դասաւորուած էր որ հարազատ ոգին ոչ թէ կը զարգանար, այլ կը խեղդուէր, այլուր փոխադրուելով :

Բառին բուն իմաստով յեղաշրջում տեղի ունեցաւ, երբ Վարդապետին կազմած խումբը առաջին երգահանդէսը կուտար Բերայի մէջ (1910) :

«Էն ի՜նչ շունչ էր...», պիտի ըսէր Խ. Աբովեան :

Հայաստանի գարունը Պոլիս արշաւած էր իր բազմերանգ ծաղիկներով : Ցնծութեան կանչերով : Արօրներով ու օրօրներով : Շողերով ու ցօղերով : Սոնա «եար»երով ու պարերով : Այլեւ տքնաջան աշխատութեամբ : Վարուցանով եւ հունձքով : Մամիկներու օրհնութեամբ եւ մանուկներու կենսուրախ ճիչերով :

Սիրտերը զուարթացան : Միտքերը թարմացան : Աչքերը սկսան շողալ :

Ճշմարիտ առաքեալ, Կոմիտաս նոր հորիզոն մը կը բանար, ոգի ներշնչելով ճիտը ծուռ ժողովուրդի մը : Զայն կ'առաջնորդէր դէպի գիտակցութիւն : «Դէպի աղբիւրը լոյսին» :

Այնուհետեւ երգահանդէսները կրկնուեցան թաղէ թաղ : Նոր երգերը շրջան կ'ընէին բերնէ բերան, հանդիսաւոր առիթներու մէջ, կամ տունէ տուն :

Վարդապետը տաղանդաւոր աշակերտներ ալ ունեցաւ : Կազմուեցան այլազան երգչախումբեր.

Եւ երբ սեւ օրերը եկան ու զանգուածային արտագաղթ մը տեղի ունեցաւ, պատրաստ հերթափոխներ ունէինք, որոնք արտասահման փոխադրեցին թանկագին ժառանգութիւնը :

Անոնք ալ իրենց կարգին տքնեցան, գանձարանը նորոգելով, ճոխացնելով նոր ուժերու հետ :

Հայրենիքն ալ իր կարգին :

Եւ այսօր, կռունկները կը կանչեն ամէն տեղ.

Աշխարհն է արեգակ, սիրտս կարօտ է..

Որքա՜ն երկար տեւեց այդ կարօտը,— ծարաւ ազատութեան, հայրենիքի եւ յարատեւ խաղաղութեան :

Այն ալ՝ անճար ժողովուրդի մը համար որ ուրիշ բան չուզեր եթէ ոչ իր ազատ բոյնը՝ աշխարհի արեւուն տակ... Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՆՈՐ ԿՈՉԸ.— «ԿՐԱԿԸ ԴԱԴԸՐԵՑՈՒՑԷՔ»

●

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վարչապետը անցեալ օր ճառ մը խօսեցաւ Ֆրանսական մամուլի ընկերակցութեան կողմէ սարքուած ճաշի մը առթիւ, մասնաւորապէս ծանրանալով Ալժերիոյ կացութեան վրայ եւ բացատրութիւններ տալով նոր զօրակոչի մասին : Այս առթիւ, կրկնեց Փետր. 28ի կոչը, որպէսզի զէնքերը վար դնեն, խաղաղութեան ճամբան հարթելու համար : Ըսաւ թէ «Ֆրանսա երբեք պիտի չփորձէ նոր կարգուսարք մը պարտադրել Ալժերիոյ ժողովուրդին, բայց միեւնոյն ատեն թոյլ պիտի չտայ որեւէ կարգադրութիւն՝ բռնի ուժի միջոցաւ» :

Պ. Կի Մոլէ թէեւ չբացատրեց թէ ինչպիսի վարչաձեւ պիտի ունենայ Ալժերիան, բայց կրկնեց թէ ելք մը պիտի գտնուի ամրապնդելով «անքակտելի կապերը Ալժերիոյ եւ բուն Ֆրանսայի միջեւ» :

Կը յիշուի թէ իր նախորդ կոչին մէջ վարչապետը խոստացած էր ազատ ընտրութիւններ կատարել, թշնամութեանց դադարումէն երեք ամիս ետքը : Այն ատեն, Ալժերիացիները պիտի կրնան ազատօրէն բանակցիլ Ֆրանսայի հետ, նոր կարգուսարք մը հաստատելու համար :

Պ. Կի Մոլէ դարձեալ բացատրեց թէ Ալժերիացիները հաւասարութիւն պիտի վայելեն Ֆրանսացի քաղաքացիներուն հետ, բայց յիշեցուց թէ այս վերջիններն ալ, որոնք Ալժերիա հաստատուած են չորս դարէ ի վեր, իրաւունքներ ունին : Եթէ Ֆրանսա ուզէր կրնար ուժգին զէնքեր եւ սակաւաթիւ զինուորներ գործածել, ապստամբութիւնը զսպելու համար : Եթէ շատ աւելի ստուարաթիւ ուժեր զէնքի տակ առնուած են այսօր, կը նշանակէ թէ կառավարութիւնը խաղաղեցման քաղաքականութիւն մը կը վարէ եւ ոչ թէ պատերազմի :

Այս առթիւ բացատրեց թէ կարելի է տեղական շփումներ հաստատել ապստամբներուն հետ, դիւրացնելու համար թշնամութեանց դադարումը : Զինուորական գործողութեանց նպատակն է ապահովութիւն ներշնչել ժողովուրդին եւ վերահաստատել հանգստութիւնը : Այն ապստամբները որ կը հաւանին դադրեցնել կրակը՝ իրաւունք ունին երաշխիքներ պահանջելու, եթէ ոճիրներ գործած չեն : Տրամադրուած բարենորոգումները այնքան ընդարձակ են որ անկարելի է ետ դառնալ :

× Անցեալ օր յանկարծակի մարդուած ապստամբներ յամառ հանուեցան Պոնի մօտ եւ անմիջապէս զրուեցին կարգ մը կարեւոր կէտեր : — Նոյն օրը ապստամբները թակարդներ լարած էին երկու կարաւաններու դէմ : Զորս հոգի սպաննուեցան, հինգ հոգի վիրաւորուեցան : Տասը աշակերտներ ձերբակալուեցան Ալժէի մէկ պատուարձանին մէջ :

× Վարչապետը ունկնդրութեան ընդունեցաւ համայնավար կուսակցութեան երկու ներկայացուցիչները, որոնք մտահոգութիւն յայտնեցին նոր զօրակոչին առթիւ, գիտել տալով թէ կացութիւնը աւելի պիտի ծանրանայ եւ պատերազմը պիտի երկարաձգուի : Եւ առաջարկեցին անմիջապէս միջոցներ ձեռք առնել, բանակցութեամբ լուծելու համար Ալժերիոյ հարցը :

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ մօտերս դիմում պիտի կատարէ Խ. Միութեան, քննելու համար Գերմանիոյ միացման խնդիրը :

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը Ապրիլ 13ին երկրորդ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Եգիպտոսի արտաքին նախարարին հետ, արաբ-իսրայէլեան վերջին ընդհարումներուն առթիւ : Մինչ այս մինչ այն, ընդհարումները կը շարունակուին : Իսրայէլ կը ծանուցանէ թէ Յորդանանցիներ կրակ բացին, երբ իր զինուորները կը հետապնդէին իրենց երկիրը մտած Արաբ մը :

Դիւանագիտական շրջանակներու մէջ կը հաստատեն թէ Իսրայէլի վարչապետը նամակ մը ուղղած է Ազգաժողովին, գանգատելով որ ընդհ. Կամալ Նասր դրժած է իր խոստումը՝ կրակը դադրեցնելու մասին : Այս ձեռնարկէն կը հետեւցնեն թէ Իսրայէլի կառավարութիւնը հաւատք չունի Ազգաժողովի քարտուղարին յաջողութեան մասին եւ պարզապէս ձգձգողական խաղ մը կը տեսնէ այս նոր քննութեան մէջ :

Ուրիշ աղբիւր մը կը հաւաստեն թէ դիմում պիտի կատարուի Խ. Միութեան, որպէսզի գործակցի արեւմտեան պետութեանց հետ, խաղաղութիւնը վերահաստատելու համար Պաղեստինի մէջ :

× Անգլիոյ նախորդ վարչապետը, Չըրչիլ, անցեալ օր ճառ մը խօսեցաւ հինգ հազար ունկնդիրներու առջեւ, մտահոգութիւն յայտնելով Միջին Արեւելքի կացութեան մասին : Ծերունի քաղաքագէտը, որ լռութիւն կը պահէր մէկ տարիէ ի վեր, բացատրեց թէ Մ. Նահանգները ի հարկին ցոյց պիտի տան իրենց ուժը՝ Միջին Արեւելքի մէջ : «Ես կատարեալ վստահութիւն ունիմ նախագահ Այզընհաուըրի վրայ որ ի հարկին ուժգնօրէն եւ յստակօրէն պիտի զգացնէ Մ. Նահանգներուն ուժը» : Չըրչիլ կը յուսայ թէ Անգլիան ալ պիտի միջամտէ, երբ ժամանակը գայ : Եւ անհրաժեշտ կը գտնէ որ արդիական զէնքեր տրուին Իսրայէլի :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը Եգիպտոսէն նամակ մը ուղղելով Իսրայէլի վարչապետին, խնդրեց հրահանգել իրենց զօրքին որ չխանգարէ խաղաղութիւնը : Պէն Կիւրիոն իր կարգին նամակ մը ուղղեց ընդհ. քարտուղարին, գիտել տալով թէ Եգիպտացիները կը շարունակեն թշնամական գործողութիւններ կատարել : Ընդհ. քարտուղարը իր պատասխանին մէջ զանգատեցաւ որ Իսրայէլի վարչապետը իր նամակը հրատարակել տուած է Նիւ Եորքի մէջ, իրեն հասնելէ առաջ : Ընդհ. քարտուղարը ամէն միջոց կը փորձէ, որպէսզի նոր դէպքեր չպատահին :

300.000-500.000 «ԿԱՄԱՒՈՐՆԵՐ» ԴԷՊԻ ՍԻՊԵՐԻԱ

Խ. Միութեան ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, նոր արշաւ մը ձեռնարկած է, հարիւր հազարաւոր «կամաւորներ» ղրկելու համար դէպի Սիպերիա, որպէս զի զարկ տան ճարտարագործութեան : Ինչպէս կը յիշուի, նախապէս ալ ձեռնարկած էին «խամ եւ խոպան» հողերը մշակելու, «կամաւորներ» ղրկելով բոլոր հանրապետութիւններէն (Հայաստանէն ալ քանի մը հազար) :

Ապրիլ 13ին Խրուշչեւ ճառ մը խօսելով 1800 բանուորներու առջեւ, յայտարարեց թէ «Սիպերիան իր անսահման չօգտագործուած հարստութիւններով ճշմարիտ աւետեաց երկիր մըն է եւ թէ 300.000էն հինգ հարիւր հազար կամաւորներ պիտի արձանագրուին, մեկնելու համար անոր ճարտարագործութեան» : Այս առթիւ խոստովանեցաւ թէ Սիպերիա բազը տխուր յիշատակներ կ'արթնցնէ ռուս ժողովուրդին մէջ, բայց այժմ «մանր քաղքենի նախապաշարում մըն է : Ցարական շրջանին, Սիպերիան համարուած էր աքսորավայր մը որու մասին տխուր եր-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

●

Ո՞ր հողերի ընդերքից, խոր ծովերից անձայն,
Դուրս հանեցիր այսքան գանձ, այսքան ակունք զառ ու վառ,
Որոնց փայլից դիւթական, երանգներից անհամար՝
Հպարտ կանգնում եմ ահա բիւր ազգերի յանդիման...

Աղբիւրի պէս լուսահոս, ջրվէժի պէս փրփրակոծ,
Նրանք բխում են խորունկ մեր սրտերի ակունքից —
Մեր Տարօնից ու Տոսբից, Բագրեւանդից, Շիրակից...
Արարատեան աշխարհի հովիտներից բիւր ու բոց :

Եւ հալուել են նրանց մէջ, ոսկին ինչպէս քուրայում,
Քրտինքը մեր ճակատի, աստղերը մեր խնդութեան,
Մեր կարօտի ու սիրոյ մարգարիտներն անհատնում,
Շաչիւնը կուռ մեր զէնքի՝ յանուն լոյսի, գոյութեան,
Որից մի օր ճառագեց Արշալոյսն այս կարմրավառ՝
Հայոց երգի նման վեհ, անմահական ու անմա՜ր...

Ս. ՎԷՍՊԷՐ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Երէկ երկու թղթակցութիւններ ստացանք Լոնտոնէն, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ընդունելութեան մասին : Բոլոր տեղեկութիւնները հաղորդած էինք արդէն, մասնաւոր հեռաձայնի միջոցաւ :

Հայրապետը եկեղեցի մտած ատեն, խորան առաջնորդուած է Պէտֆորտի եպիսկոպոսին կողմէ որ բարի գալուստ մաղթելով, շեշտած է այն կարեւոր ծառայութիւնները զոր Հայ. Եկեղեցին մատուցած է քրիստոնէութեան :

Կաթողիկոսը իր կարգին գոված է Մեծն Բրիտանիան, որուն հովանաւորութեան տակ իր հօտը կը վայելէ ամէն ազատութիւն : Ցեառոյ ողջոյնի խօսքը ուղղած է ներկայ հաւատացեալներուն, որոնք «Հայր Մեր»ը երգած են երգչախումբի ընկերակցութեամբ : Մէկ ժամ վերջ բրիտանական անթենը կը հաղորդէր Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ժամանումը եւ ճառը :

Լոնտոնի թերթերէն առաջին առթիւ «Թայմզ»ը կը ծանուցանէ կաթողիկոսին ժամանումը, լուսանկարն ալ հրատարակելով : Այս առթիւ կը յիշէ անոր հովուական այցելութիւնները Միջին Արեւելքի հայ հասարակութեանց, գիտել տալով թէ աւելի քան երեք դարէ ի վեր առաջին անգամ է որ կաթողիկոս մը կ'այցելէ իր հօտին : Այս առթիւ կը նկարագրէ ի պատիւ Հայրապետին սարքուած ընդունելութիւնները Լոնտոնի մէջ :

Ինչպէս գրած ենք արդէն, Հայրապետը այսօր պիտի պատարագէ Լոնտոնի Ս. Սարգիս եկեղեցին, ի ներկայութեան Քէնթրպըրիի արքեպիսկոպոսին (Անկլիքան եկեղեցւոյ Հայրապետը) :

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

●

Մարսէյլէն մեզի կը հաղորդեն թէ հինգշաբթի գիշեր ի պատիւ ընկեր Գ. Լազեանի սարքուած գինեձօնին առթիւ 607.000 ֆրանք հաւաքուած է, Մշակոյթի Տան շինութեան համար :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ ՀՈՒՇԵՐԻ ՀԱՏՈՐԻՆ

ՀԱԿԻԳՆԵՐ ՄԱՆՑԱԾ

(ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՅՈՒՇԵՐԷՆ)

Ես, որ ամէն ինչ կը տեսնէի, ամէն ինչ կը լսէի, ամէն ինչ կը գրի առնէի, ես, որ ամէն ինչ կը գիտնայի, ամէն ինչ կը յիշէի, ես, որ

Վերադառնանք, իրավ, մեր սկզբնական հարցադրմանը, թե ինչո՞ւ է Ռուսաստանի Դաշնությունը (կամ ինչպես ասում են մեզ մոտ՝ Ռուսիան) իր հետևից տանում նաև Հայաստանին, ինչո՞ւ ենք մենք ռուսական ինքնիշխանության ներքո ապրելու ձգտում։

Նա՝ որ ամենից առաջ մեր հարևանն է, ինչպես նաև մեր ընդհանուր թշնամու՝ Թուրքիայի հարևանը, ունի մեզ համար մի շարք այնպիսի առավելություններ, որոնք չունի ոչ մի ուրիշ պետություն։ Ռուսաստանը մեզ համար ոչ միայն հարևան է, այլև հարևան, որի հետ մենք ունենք ընդհանուր սահման, որի հետ մենք ունենք ընդհանուր շահեր, ընդհանուր թշնամի

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԴՐՕ (ԴՐԱՍՏԱՄԱՏ ԿԱՆԱՅԵԱՆ)

ազատասէ մահուան առթիւ:
Գին 100 փրանք

գեր կը յօրինէին: Իրականին մէջ նոյն իսկ օդը ցուրտ չէ այնտեղ: Ամէն պարագայի մէջ, մեր երիտասարդութիւնը երբեք չի վախնար ոչ Սիպերիոյ ցուրտէն, ոչ ալ «թայկաէն»:

Խրուշչեւ յետոյ քաղաքական խնդիրներու մասին խօսելով, հարկ դատեց աղդարարութիւն մը ուղղել արեւմտեան պետութեանց, աւելի խիստ լեզու մը գործածելով քան վարչապետ Բուլկանինը, որուն հետ Լոնտոն պիտի երթայ այս շաբթու: Եւ արթնութեան կոչ մը ուղղեց երիտասարդութեան:

ՆՈՐ «ՑԱՆՑԱՒՈՐՆԵՐ» ԿԱՐԴԱՐԱՆԱՆ. — Մոսկուայի «Պատմական Խնդիրներ» պարբերականը սկսած է արդարացնել խումբ մը զօրավարներ, Բլուխեր, Բուրնով, Օվսեէնկօ, Կամարնիկ, Եգորով, Կամենեւ եւ ուրիշ բազմաթիւ անձեր որոնք ստալինի մէջ ձգուած էին վերջին տարիներս, իբրեւ հետեւանք անհատի պաշտամունքի: Կ'արդարացնէ նաեւ խումբ մը պատմագէտներ: Վերոյիշեալ զօրավարները բոլորն ալ պատժուած էին մահեչալ Տուխաչեւսկիի դատավարութեան ատեն: Թերթը միեւնոյն ատեն խստօրէն կը քննադատէ Ստալինը:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԿԻՊՐՈՍԻ Նիկոսիա քաղաքին մէջ անգլիացի զինուոր մը սպաննուեցաւ, երկու հոգի ալ վիրաւորուեցան: Ընդհանուր խուզարկութիւն կատարուեցաւ գիւղի մը մէջ ուր դաւադիրները թակարդի մը լարած էին չորս զինուորական կառքերու դէմ:

ՀՐԴԵՀ ՄԸ աւերեց Վիէննայի սակարանը: Բոցերը կ'երեւային տասը քիլոմեթր հեռուէն: Հրշէջները երեք ժամ աշխատեցան, հրդեհը սանձմանափակելու համար: Հաստատութեան մեծ գմբէթը փլաւ, թաղելով առտնին առարկաներու ցուցահանդէս մը եւ նկարահանդէս մը: Վնասը կը հաշուեն մէկուկէս միլիառ ֆր.: Վիրաւորուեցան 21 հրշէջներ: Սակարանը շինուած էր 1873ին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ երեւան հանուեցան կեդրոնական եւ հարաւային Ֆրանսայի մէջ:

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ կուսակցութիւնը որոշած է հրապարակային ցոյցեր եւ ժողովներ սարքել նոր զօրակոչին դէմ: Աշխատանքի Դաշնակցութիւնն ալ գործի ձեռնարկած է, ինչպէս կը գրեն տեղական թերթերը: 1400 օդաններ պիտի գործեն Ալժերիոյ մէջ, մինչեւ տարեվերջ: (Այժմ 750):

ՍԱԿԱՐԱՆ (13 Ապրիլ). — Ձոյլ ոսկի՝ 461.000 ֆր., նափոլէոն 3130, սթերլին՝ 4050, դոլլ. 3030, քսան տոլարնոց՝ 16080: Թղթադրամ՝ սթերլին 1035, տոլար 398, դոլլ. 94, (ոչ պաշտօնական):

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Պաղտիկ Գալիկեան եւ Աւետիս Գալիկեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն, բոլոր բարեկամներուն եւ ծանօթներուն որոնք, անձամբ, նամակներով, հեռագիրներով, վշտակից եղան սիրեցեալ Մարի Գալիկեանի սրտակեղծ մահուան առթիւ:

***

Այս կսկծալի մահուան առթիւ, Պաղտիկ Գալիկեան հանգուցեալի յիշատակին կը նուիրէ հազարական ֆրանք, Փարիզի Մշակոյթի Տան, Յ. Կ. Խաչի օգնութեան կայանի, Յ. Կ. Խաչի Վիէնի մասնաճիւղին, Նոր Սերունդին եւ «Յառաջ»ի բարգաւաճման, իսկ Աւետիս Գալիկեան երկու հազար ֆր. Մշակոյթի տան:

●

ՎԻԷՆ. — Այրի Տիկին Մարի Ալոյեան, Տէր եւ Տիկին Մ. Մարգարեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ա. Մուրատեան եւ զաւակները, իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը յայտնեն ամէն անոնց որոնք մասնակցեցան իրենց մեծ սուգին անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով, իրենց ամուսնոյն, ազգականին եւ կնքահօր **ԳՐԻԳՈՐ ԱԼՈՅԵԱՆԻ** դառնակսկիծ մահուան առթիւ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Վասպուրականի Հերոսամարտի տօնակատարութիւնը, 5 Մայիս, Շաբաթ իրիկուն, Սէրքըլ Միլիթէրի մէջ:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլեան Եղեռնի 41րդ տարեդարձը տեղի կ'ունենայ, կազմակերպութեամբ փարիզահայ անխտիր բոլոր միութիւններու, եւ հովանաւորութեամբ կրօնական երեք յարանուանութեանց պետերու, Ապրիլ 24ին երեքշաբթի օր երեկոյեան ժամը 9ին, նախկին Փըթի ժուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ, 21 ռիւ Քատէ, Փարիզ:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Սէն Ժերոմի Թաղ. Խորհուրդը իր խորին վշտակցութիւնը կը յայտնէ թաղեցիներէն Պ. Կարապետ Ասարլըքեանի՝ իր կողակիցին ողբացեալ Մարիամ Ասարլըքեանի մահուան առթիւ:

Այս տխուր առիթով շնորհակալութեամբ փոխան ծաղկեպսակի ստացած է հետեւեալ նուէրները, ի նպաստ Թաղին դպրոցին. — Պ. Պ. Կղմէս Պետրոսեան երկու հազար ֆր., Արմիկ Յակոբեան, Անտոն Սանտալեան, Սարգիս Տութլուեան, Հաթապեան եղբարք հազարական ֆրանք, Յակոբ Պետրոսեան, Սուրէն Մինասեան, Ահարոն Կարմիրեան, Կարպիս Եսաեան, Տոքթէօր Սիվրիհիսարլեան, Վարուժան Անտօնեան, Մանուկ Գասպարեան, Պառ Անթուան, Պետրոս Մակարեան, Յակոբ Ծրըղեան, Յակոբ Պիպէրեան 500ական ֆրանք:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԱԼՖՈՐՎԻԼ. — Այրի Տիկին Լուսինէ Տէր Վարդանեան, զաւակները, մայրը, քոյրերը, տալը եւ բոլոր ազգականները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, Ս. Պօղոս Պետրոս եկեղեցին, իրենց ամուսնոյն, հօր, եղբօր, փեսային, քեռայրին ու ազգականին,

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՏԷՐ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆԻ

մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր անոնք որ կը փափաքին ունենալ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին Փարիզ այցելութեան առթիւ քաշուած նկարները, (Օրլի, եկեղեցին, Ալֆորվիլ եւն.), կրնան դիմել Պ. Մելիքեանի.—

Photo MELIKIAN
80, Ave. Guy Moquet Joinville-le-Pont
Tél. : GRA. 22-44

Machines à coudres
Surjeteuses boutonnières et toutes machines spéciales et ordinaires
LOCATION - VENTE - ACHAT
Réparations et Transformations
F. BERNAT
61, Rue Meslay, PARIS (3e)
Tél. : TUR. 44-09
Métro : Strasbourg St. Denis
Travail garanti — Exécuté par
E. DONAT
\#
Facilités de Paiement
On demande jeune homme comme apprenti salarié

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Երիտասարդ քարտուղարուհի մը, սղագիր-մեքենագիր (սթենօ - տաքթիլօ) որ հաշուակալութեան մասին ալ գաղափար ունենայ և ի հարկին առուծախով զբաղի: Դիմել. —

ETS. MAVIAN
116, Rue Réaumur
Tél. : Cen. 06-42

MORY et Cie
SERVICE VAUQUELIN
Միակ արտօնուած տունն է ծրարներ ղրկելու համար ՀԱՅԱՍՏԱՆ
(U. R. S. S.)
Հաստատութիւնը արտօնուած է ՄԻԱՅՆ ՆՈՐ ԶԳԵՍՏՆԵՐԸ ղրկելու, պաշտօնական հաշուեցոյցներով, իսկ գործածուած հագուստներ՝ շատ լաւ վիճակի մէջ:
3, RUE ST.-VINCENT DE PAUL
Paris 10e, Tél.: TRU. 72-60 (Poste 89)

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris (9e)

ԼՐԱՏՈՒ ԱՐՈՒԵՍՏԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ԵՐԳ ՈՒ ՊԱՐԻ բացառիկ երեկոյթ մը պիտի վայելէք վաղը, երկուշաբթի, շնորհիւ Օր. Ալիս Պօյաճեանի, որ անցեալ տարի հետեւեցաւ Երեւանի պետական Ֆիլարմոնիա խումբի դասընթացքին, ղեկավարութեամբ Պ. Եդուարդ Մանուկեանի եւ վկայական ստացաւ Արուեստի վարչութենէն: Ցայտագիրը կը պարունակէ շարք մը մենապարեր, մասնաւոր տարազներով, եւ ուրիշ անակնկալներ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ՇԱՒԻԼ. — Յ. Կ. Խաչի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, դպրոցի սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէ: Պիտի խօսի ծանօթ գեղասան Պ. Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ: Նիւթը՝ «Հայ թատրոնը արտասահմանի մէջ»: Նաեւ պիտի կարդայ իր մէկ գրութիւնը փարիզահայ կեանքէ:

ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ ԵՒ ՓԻԷՐ Տ'ԱՐՔԷՆԻ

Մասնակցութեամբ **ԴԱՆԻԷԼ ԼԸՋԻՒՌԻ** եւ **ՄԱՐՍԷԼ ՏԸԼԱՆՈՒԱՅԻ**:

Ուրբաթ, 20 Ապրիլ, ժամը 21ին, Էքօլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահին մէջ, 78 Ռիւ Քարտինէ (Մէթրօ Մալզէրպ):

Յայտագրի՝ մաս կը կազմեն Փիւրսէլի, Շումանի եւ Դանիէլ Լըզիւռի երաժշտական կտորները:

Առաջին ունկնդրութիւն. — Պետրոս Դուրեանի «Իմ Մահը» (Շան տը լ'Ուպլի), եւ Մերուժան Պարսամեանի «Աչքերը» (Շան Սէրիւլէէն). — Թարգմ. Լիտիա Կարինի եւ երաժշտութիւն Մարսէլ Տըլանուայի:

Հօյ-Նաղան, փարափրազ մելոտիկ Մարսէլ Տըլանուայի, ֆրանսերէնի վերածուած Լիտիա Կարինի կողմէ:

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԵՐԳԵՐ

Գին տոմսերու 200էն 600 ֆրանք:

Դիմել՝ Լօրա Իչգալացեանի, 73 Ֆօպուռ Փուասօնիէր (Հեռաձ. Փրօ. 64-23), Տիւրան հրատարակչական Տունը եւ հանգիստարահը:

SALLE DE L'ECOLE NORMALE DE MUSIQUE
78, Rue Cardinet, Métro : Malesherbes
Կիրակի, 22 Ապրիլ, ժամը 17ին
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ
ՆՈՅԵՄԻ ՓԻՇՄԻՇԵԱՆԻ
(Դաշնակահար եւ յօրինող)
Մասնակցութեամբ G. AUREL (Soprano), B. COTTRET (Basse)
Որոնք հայերէն պիտի երգեն Ն. Փիշմիշեանի 4 մեղեդիները:
Բանաստեղծութիւն՝ Ա. Ծատուրեանի եւ Ա. Իսահակեանի
Նուագախումբ DU MARAIS Ղեկավարութեամբ J. CHESNEAU
Ն. ԱԼԱԼԵՄՃԵԱՆ (Թաւջութակ) Յայտագրին մէջ ՊԱԽ, ՄՈՑԱՐԹ, ՋԷՐԷՓԻՆ, ԼԻԹՈԼՖ, ՉԱՅՔՈՎՍՔԻ, ԼԻՍՏ եւայլն:
ՆՈՅԵՄԻ ՓԻՇՄԻՇԵԱՆԻ գործերը մեղեդիներ եւ ՖԱՆԹԷԶԻ ԱՐՄԵՆԻԷՆ
Տոմսերը 250 եւ 350 ֆրանք: Դիմել՝
Chez Durand, 4 Place de la Madeleine, Philippot 24
Bld. Poissonière, Librairie Palouyan 43 Rue Richer.

ՃԱՇԱՐԱՆ ԷՄԱՐ
Հիմնադիր-տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ
*
Ֆրանսական - հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ
ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)
*
Հանելի մթնոլորտ
Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, «շաշլիք», «քարսքի»
*
BAR AMERICAIN

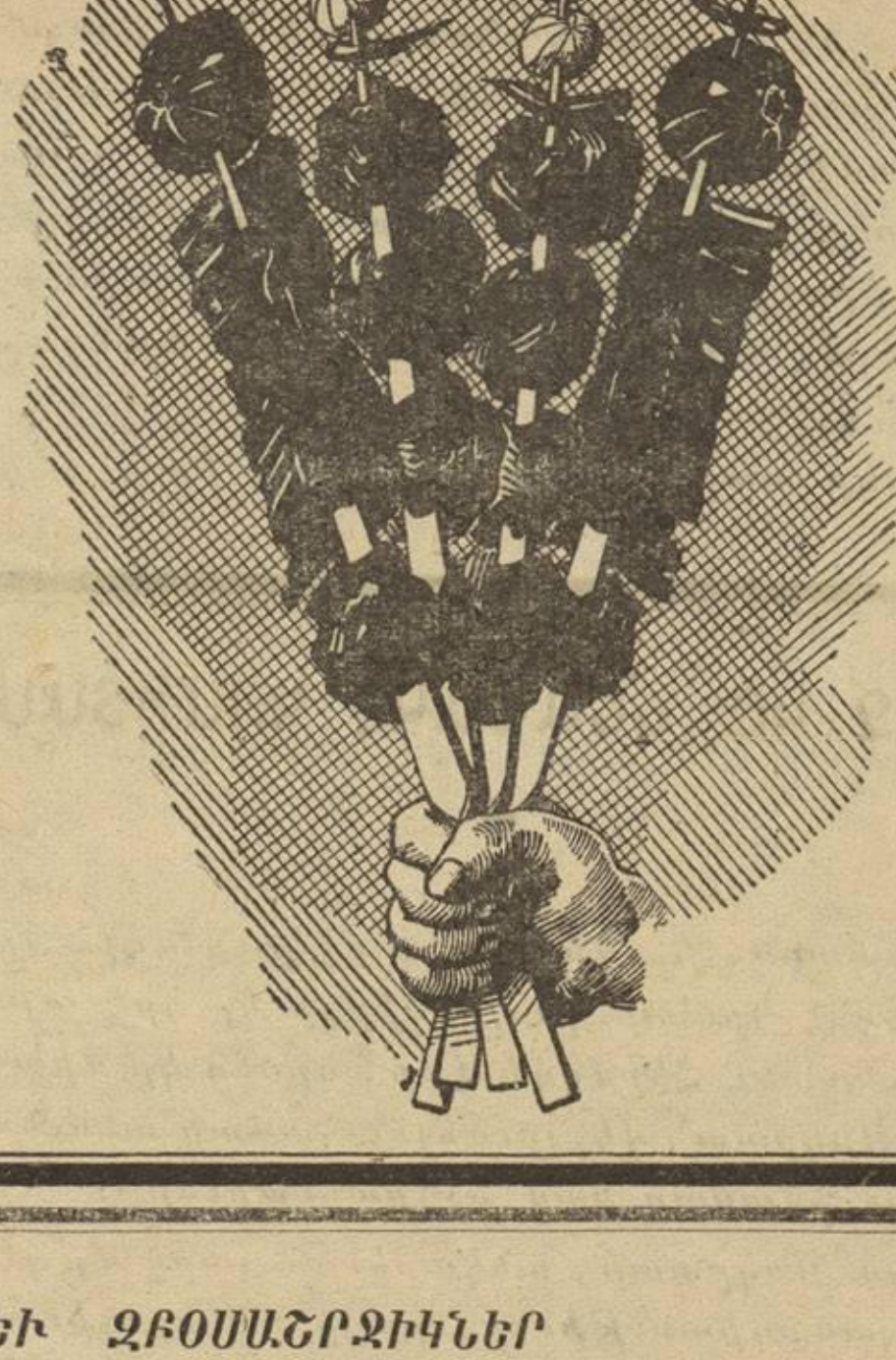

ՍԻՐԵԼԻ ՑԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ ՄԻ ՄՈՌՆԱՔ ԱՆՊԱՅՄԱՆ ԱՅՑԵԼԵԼ
Մարսէյլի ամէնէն նոր ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ARAX
(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)
Քաղաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 27. Rue d'Aubagne, Marseille
Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները:
Պալքանեան քաշքավալ եւ ճերմակ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա. եւ բոլոր պահածոները (պամիա, եալանչի տոլմա, վարդի անուշ, եւն.):
Պոլսական լաքերտա, չիրոզ, ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պամիա:
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ:
Ինչպէս նաեւ արեւելեան թարմ սուրճ, լօխում, հալվա, եւայլն:
Արեւելեան աղանդերներ (Թուրշիներ): եւ ամէն տեսակ համեմներ
Ապսպրանքները ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86 - 6

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր·, վեցամս· 1600

Արտասահման՝ տարեկ· 3500 ֆր· կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր·

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 17 ԱՊՐԻԼ

MARDI 17 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7556 — 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3367

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՆԵՐԵԼԻ ՉԷ ՋԴՋԴԵԼ

Մարսէյլի մէջ սարքուած ճաշին առթիւ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը կրկնելով իր լաւատեսութիւնը, յայտնէր թէ Անթիլիասի միաբանութիւնը համերաշխութեան գետին մը պիտի գտնէ անյապաղ, եւ երկու կողմերը պիտի հաւաքուին նորընտիր կաթողիկոսին շուրջը:

Անշուշտ լուրջ հիմքեր ունէր, այս յայտարարութիւնն ընելու համար:

Իր բոլոր արտայայտութեանց ընթացքին, Ամենայն Հայոց Հայրապետը երբեք ապօրինութեան խօսք չըրաւ:

Իր գլխաւոր վէճը՝ Միաբանութեան մէջ ծագած պառակտումն էր:

Գալով այն հարցին թէ «ժողովուրդն ալ երկուքի բաժնուած է», կաթողիկոսը կ'ըսէր, Փալէ տ'Օրսէի կոչունքին մէջ·

— «Տոկոսի հաշիւը նշանակութիւն չունէր: Այստեղ բոլորովին նշանակութիւն չունէր թէ ո'ր կողմն է աւելի շատը, կամ աւելի քիչը», ինչպէս արձանագրուած է ձայնագիր գործիքին վրայ:

Մեզի ղրկուած գրաւոր պատճէնը կը պարունակէր միայն հետեւեալը — «Տոկոսի հաշիւը նշանակութիւն չունէր»:

Բարեմիտ Հայրապետը չուզեց արտասանել բուն բառը, բայց լսելեայն կը հասկցուի թէ կա'յ դժգոհներու փոքրամասնութիւն մը:

Պատահա՞ծ է որեւէ ընտրութիւն, ուր դժգոհներ չգտնուին, սկսելով այս ազատ եւ ժողովրդավար երկրէն:

Փետր· 20ի ընտրութիւնը տեղի ունեցաւ համաձայն կանոնագրի, եւ պատգամ ժողովին ջախջախիչ մեծամասնութեամբ: Ինչպէս միշտ, այս պարագային ալ բացական իրաւունք չունի:

Մեր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ «եկեղեցասէր» հակառակորդները երբեք ապօրինութեան խօսք պիտի չընէին, եթէ Թեկնածուներու ցանկէն դուրս ձըգուէին Զարեհ եւ Խորէն եպիսկոպոսները:

Միւս կողմէ, Պոլսոյ Գարեգին պատրիարքը եւ ուրիշ իրաւեկներ կը հաստատեն թէ ուրիշ Թեկնածու չունէին:

Արդ, որո՞նք էին դժգոհ փոքրամասնութեան Թեկնածուները:

Գարեգին պատրիա՞րքը, որուն Թեկնածութեան ուժգնօրէն ընդդիմացած է էջմիածնի Հոգեւոր Խորհուրդը, զայն կոչելով «անվարչագէտ, քինախնդիր» եւն·, ինչպէս կը հաստատեն վերջերս լոյս տեսած երկու պաշտօնագիրներ: (1941):

Երկաթեցաղ Դերենիկ եպիսկոպո՞սը, — իրենց իսկ բառով՝ «Թիթեռնիկ», — որ ընտրութենէն անմիջապէս ետք պարպեց Անթիլիասի գանձարանը:

Դամասկոսի Նորապսակ Շաւա՞րշը, որուն խառնակիչ բնաւորութեան պատմութիւնը կը սկսի Երուսաղէմէն եւ որ յանկարծ Լիբանանի կառավարութեան կը դիմէր ամենայն ամբարտաւանութեամբ, ընտրութիւնը յետաձգել տալու համար:

Ցեղյեղուկ Խադ ա՞րք·ը, որ երեք անգամ յետաձգեց ընտրութիւնները, եւ որ չատոնց կորսնցուցած է մտածելու եւ գործելու կարողութիւնը:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը ամէնէն կարուկ միջոցն ունի ձեռքի տակ, փութացնելու համար նորընտիր Հայրապետին օծումը:

Ինչպէս կ'ըսէր Փարիզի ճառին մէջ, ինք չէ վաւերացուցած «եպիսկոպոսական ժողով»ին առաջարկը եւ կ'ընդունի որ «խիստ պայմաններ» կան անոր մէջ:

Իբրեւ սկզբունքի խնդիր, այդ ժողովը երբեք իրաւունք չունէր զբաղելու Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան հարցով: Եւ քանի որ ձախաւեր գործ մը կատարեց, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին կ'իյնայ գտնել իր առաջարկած «միջին ճամբան»:

Օծումի աւանդական կանոնի մը պահպանումը աւելի ծանր չի կրնար կշռել քան տարագիր բազմութեանց խաղաղութիւնը:

Շ·

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ ԿԸ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒԻ ԱՅՍՕՐ

Այսօր, երեքշաբթի, տեղի կ'ունենայ Ազգ· ժողովին վերաբացումը: Ինչպէս միշտ, այս առթիւ ալ բուռն հարցադրումներ կը սպասուին, արտաքին եւ ներքին խնդիրներու մասին: Անշուշտ օրուան հրատապ հարցն է Ալժերիոյ կացութիւնը: Ծայրագոյն ձախակողմեան հոսանքը (համայնավար) հետզհետէ կը սաստկացնէ պայքարը, նոր զօրակոչին առթիւ: Իրենց Թերթը, «Իւմանիթէ», երէկ խոշոր խորագիրներով կը ծանուցանէ [illegible] անմիջական հակազդեցութիւն մը [illegible] զօրակոչին դէմ, թէ երկու հա[illegible] եր չորաթ օր դիմում կատարած [illegible] վարչապետութեան, թէ ուրբաթ եւ շաբաթ առաւ հասած են զօրակոչի առաջին հրամանները, թէ կարգ մը վայրերու մէջ հազարաւոր բանուորներ աշխատանքը դադրեցուցած են, թէ ժողովներ կը գումարուին Ալժերիոյ խնդիրը բանակցութեամբ կարգադրելու համար, եւայլն:

Ազգ· ժողովի օրակարգին վրայ կը գտնուին ազգ· համերաշխութեան սնտուկի, հարկային օրէնքի բարեփոխման խնդիրները: Վարչապետը ճառ մը խօսելով Լիլլ տօնավաճառին բացման առթիւ, յայտարարեց· — «Կառավարութիւնը ամենամեծ խոհեմութեամբ կը շարժի դրամական եւ ելմտական հարցին մէջ»: Յետոյ բացատրեց թէ պիտի չարունակեն խաղաղութեան քաղաքականութիւն մը վարել Ալժերիոյ մէջ, ֆրանքեւիսլամական համերաշխութիւն մը ստեղծելով: «Այն երիտասարդները որ Ալժերիա պիտի երթան պէտք է գիտնան թէ արդէն իսկ բարենորոգումներ որոշուած են եւ իրենք պիտի աջակցին խաղաղութեան եւ յառաջդիմութեան գործին»:

Յետոյ անդրադառնալով ընկերային բարօրութեան ճիգերուն, յայտարարեց թէ միջոցներ ձեռք առնուած են, ելմտացոյցին բացը սահմանափակելու համար, որպէսզի երբեք չվտանգուի Ֆրանքին հաստատուն վիճակը»:

Ելմտացոյցի նախարարն ալ նոյն օրը ճառ մը խօսելով, յայտարարեց թէ պիտի գործեն յարաճուն խստութեամբ:

× Զինուորական գործողութիւնները կը շարունակուին Ալժերիոյ մէջ: Ահաբեկչական արարքները յաճախադէպ են մասնաւորապէս Օրանի եւ Կոստանդինի նահանգներուն մէջ: Օրանի շրջանի ըմբոստները առջի օր յարձակեցան պայթուցիկներու մթերանոցի մը վրայ: Պահակներուն ձեռքերը եւ ոտքերը կապելէ ետք, անոնք մասնաւոր գործիքով մը կտրեցին մթերանոցին երկաթեայ դուռները: Պահեստին մէջ մթերուած էին քսան սնտուկ ուժանակ, ռազմանիւթ եւ ուրիշ պայթուցիկներ: Բարեբախտաբար ժամանակին լուր տրուած էր եւ ծովային զինուորներ օգնութեան հասնելով ետ առին պայթուցիկներու սնտուկները: Ընդհարման միջոցին գերի բռնուեցան 70 ըմբոստներ:

Ուրիշ վայրի մը մէջ ալ օդանաւեր պաշարեցին խումբ մը ապստամբներ: Բուռն կռիւէ մը ետք այս վերջինները փախան ձգելով 14 դիակ, զէնքեր եւ ուտելիք: Երրորդ կարեւոր գործողութիւն մը տեղի ունեցաւ Պաթնայի մօտ (Կոստանդին): Ըմբոստներու Թաքստոց մը պաշարուեցաւ եւ մեծ քանակութեամբ զինամթերք ձեռք ձգուեցաւ: Սպաննուեցան 27 ապստամբներ: Համագումար 188 հոգի:

× Ընկերային գործերու Նախարարութիւնը կը ծանուցանէ թէ կարգ մը երաշխիքներ ձեռք առնուած են զօրակոչի ենթականերուն համար: Անոնց աշխատանքի պայմանագիրը պիտի չխզուի: Երբ վերադառնան, դարձեալ նոյն գործին մէջ պիտի մանեն: Գործատէրերը պարտաւոր են

■ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ■

ՊԱՏՄՈՒԹԻ՞ՒՆ ԹԷ ԳՐԱՏԱԽՏԱԿ

Անցեալ շաբթու սրամիտ ծաղրանկար մը երեւցաւ տեղական թերթերու մէջ:

Մարդուն մէկը — թերեւս դատաւոր կամ դահիճ — ձեռքը թուղթ մը բռնած կը կարդայ, շարք մը կախաղաններու առջեւ·

— Ձեր նախկին դիրքն ու իրաւունքները վերստացած էք (ռէապիլիթասիոն), վերադարձուցէք չուանս (խեղդկապ):

Մահապատիժներու հրաժիզ զինուորները ալ կրնան բացագանչել·

— Ամէնէդ ալ անիրաւաբար գնդակահարուած էք: վերադարձուցէք մեր գնդակները:

Անշուշտ ոչ խեղդկապը ետ կուգայ, ոչ գնդակը, ոչ ալ անմեղներու անհամար կարաւանը որ ոչնչացաւ հողմացրիւ, «Հանճարեղ»ին օրով:

Սովետական պատմութիւնն է որ իր շղթաները շալկած ետ կը դառնայ, վերաքննութիւն պահանջելով:

Հրատարակուած տեղեկութեանց համաձայն, արդէն իսկ խստօրէն կը վերաքննուին դասագիրքերը, սկսելով պատմութեան շարքէն:

Մասնաւոր յանձնախումբ մը կազմուած է, նոր դասագիրքեր յօրինելու համար: Կարգ մը դասընթացքներ բոլորովին դադրած են:

Այսպէս, տասներորդ դասարանի (վերջին) աշակերտները այս տարի չեն սորվիր Բ· Աշխարհամարտին պատմութիւնը, ուր Սթալին տիրական դեր մը սահմանած է ինքն իրեն:

Հրապարակաւ վիճելի հռչակուեցան կուսակցութեան պատմութիւնը, Քաղաքացիական պատերազմին պատմութիւնը որ Սթալինը կը ներկայացնէ իբրեւ անմիջական ներշնչողը եւ կազմակերպիչը գըլխաւոր յաղթանակներուն, իբրեւ ստեղծիչը ռազմագիտական էական ծրագիրներուն, եւայլն:

Այս մասին ամէնէն կծու քննադատութիւնը հրատարակեց Մոսկուայի մեծ պարբերականը, «Պատմութեան խնդիրներ», նսեմացնելով «Հանճարափայլ»ը:

Երեւանի բանաստեղծներէն Սարմէն կ'երգէր·

Կ'անցնեն օրեր, դարեր անթիւ, անհամար
Շատ սերունդներ աշխարհ կգան ու կ'երթան,
Բայց փառքը քո արեգակի պէս անմար
Պիտի շողայ ու միշտ լոյս տայ մարդկութեան:

Խե՛ղճ Սարմէն· ահա կը տեսնես, միւս դժբախտ սաղմոսերգուներուն հետ, որ այդ «փառք» մարեցաւ ընդամէնը երեք տարուան մէջ, ինչպէս գունաւոր թուղթերով ծածկուած լապտեր մը···

ՎԱՀԷ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐԸ ԼԱՒԱՏԵՍ

Ազգաժողովին ընդհ· քարտուղարը, Պ· Համերշիոլտ, որ Գահիրէ կը գտնուէր, Պէյրութ հասաւ շաբաթ օր, Կազա եւս հանդիպելէ վերջ: Այս առթիւ պիտի կազմէ առաջին տեղեկագիրը: Այսօր պիտի երթայ Թել – Ավիվ: Ընդհ· քարտուղարը լաւատես կ'երեւայ Եգիպտոս կատարած այցելութենէն: Իր գլխաւոր նպատակն էր երկու կողմերն ալ համոզել որ ետ կենան որեւէ զինուորական գործողութենէ: Թէ Եգիպտոսի եւ թէ Իսրայէլի վարչապետները գրաւորապէս խոստացած են բարեխղճօրէն գործադրել զինադադարի պայմանագիրները, որոնք իրենց կ'արգիլեն զէնքի դիմել: Միեւնոյն ատեն երկուքն ալ իրենց կը վերապահեն օրինաւոր ինքնապաշտպանութեան դիմել, եթէ յարձակման ենթարկուին: Ազգաժողովին ընդհ· քարտուղարը ամէն միջոց կը փորձէ որպէսզի իրական Թշնամութիւններ չծագին: Այս մասին բանաձեւ մը մշակած է Ապահովութեան Խորհուրդը, որ ընդհ· քարտուղարին վերջնական տեղեկագիրն ստանալէ ետք նիստ պիտի գումարէ Ժընեւի կամ Փարիզի մէջ, անհրաժեշտ կարգադրութիւններն ընելու համար:

× Պաշտօնապէս կը հաղորդուի թէ Իսրայէլ 12 Ֆրանսական օդանաւեր ստացած է որոնք Թռիչք մը պիտի կատարեն Հայֆայի վերեւ, անկախութեան 8րդ տարեդարձին առթիւ: Վարչապետը, Պեն Կիւրիոն կիրակի օր ճառ մը խօսելով Երուսաղէմի մէջ, յայտարարեց թէ Իսրայէլ «մէկի դէմ երկու հարուածով պիտի պատասխանէ, եթէ յարձակման ենթարկուի: Այս անգամ աւելի մեծ դժուարութիւններ պիտի ծագին քան 1948ի պատերազմին: Թերեւս երկիրը պիտի ենթարկուի գերագոյն փորձին: Մենք չենք փախնար Եգիպտոսի սպառնալիքներէն, եթէ...

վճարել անոնց աշխատավարձքը, եթէ խառանքի պայմանագիրը կամ հաւաքական համաձայնութիւնը այդպիսի տրամադրութիւն մը կը պարունակէ բացորոշապէս: Իրենց վճարովի արձակուրդին իրաւունքն ալ պիտի պահպանուի: Իրենց ընտանիքին անդամները պիտի շարունակեն օգտուիլ հիւանդութեան եւ ծննդաբերութեան յատկացումներէն:

ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Շաբաթ գիշեր Սոսիէթէ Սավանթի մեծ սրահը լեցուած էր հոծ բազմութեամբ, ի յիշատակ ընկեր Դրոյի սարքուած սգահանդէսին առթիւ: Ներկայ էին նաեւ բազմաթիւ օտար հարեւաններ: Ճառեր խօսեցան ընկերներ Գ· Բալայեան, Գ· Լազեան եւ Հրանտ – Սամուէլ (Ֆրանսերէն), պարզելով ողբացեալ ընկերոջ կեանքն ու գործը: Հարեւաններէն ալ ներք ներկայացուցիչներ խօսք առին:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ԿՈՄԻՏԱՍԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կիրակի կէսօրէն վերջն ալ յիշատակի հանդէս մը տեղի ունեցաւ, Կոմիտասի մահուան 20ամեակին առթիւ, նախաձեռնութեամբ Գրողներու Միութեան, Սորպոնի «Ռիշըլիէօ» սրահին մէջ, որ ամբողջովին լեցուած էր: Կը նախագահէր Օր· Մարգրիտ Բաբայեան: Բոլոր ճառերն ալ գրաւոր էին եւ ջերմապէս գնահատուեցան: Հանդէսը ունէր նաեւ գեղարուեստական բաժին մը:

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

տոսի մարդասպան խումբերու կազմակերպած Թակարդներէն: Մեզ չեն կրնար հպատակեցնել Ամաղեկացիներու (Արաբիոյ բնակիչներու) բանակները որոնք կը համախմբուին Իսրայէլի սահմաններուն վրայ: Մենք ոչ երկչոտ ենք, ոչ ալ յախուռն՝ պատերազմի վերահաս վտանգին առջեւ: Մենք բացորոշապէս կը տեսնենք մեզի սպառնացող վտանգը, նկատի առնելով Եգիպտոսի վերազինման Թափը: Այդ վտանգը միայն Իսրայէլի չսպառնար, այլեւ ամբողջ աշխարհին»:

Պեն Կիւրիոն, յետոյ մեղադրեց մեծ պետութիւնները թէ «փակեցին իրենց աչքերը, երբ Հիթլեր դէպի սպանդանոց կ'առաջնորդէր վեց միլիոն Հրեաներ: Իրենց խղճմտանքը նորէ՞ն պիտի վրիպի, հիմա որ Եգիպտոսի դիկտատորը եւ իր զինակիցները կը փորձեն նոյն ձեւով վարուիլ Իսրայէլի հետ»:

× Մտահոգութիւնը որոշ չափով մեղ –

(Շար·ը կարդալ Դ· էջ)

ՄԱՅԻՍԻ ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ

ԿՅՈՒՄ ՎՅՈՆՈՒ ՄԱՆԻՆ

Ղեմփուրեանը ապրեցավ։

Միւրիզ աղան ամբողջ մի ժամ չէր իմանում թէ ինչ ասի, որովհետեւ ինքն էլ չգիտէր թէ ինչ պատահեցաւ։

— Ես... ես... ներեցէք... ասաց ի վերջոյ...

« Ներեցէք... ներեցէք... ես... ես չգիտէի... չգիտէի... որ...

Եւ ոչինչ աւելի չկրցաւ ըսել։ Ամօթէն կարմրած, ամբողջ մարմնով դողդողալով, ինքզինքը կորսնցուցած, ոտքի ելաւ եւ ուզեց դուրս փախչիլ։

Ղեմփուրեանը ձեռքը երկարեց եւ բռնեց Միւրիզ աղայի ձեռքը։

— Ներեցէք, պարոն Միւրիզ, ըսաւ ան, ես ալ ինձ կորսնցուցած էի։ Ես ալ չգիտէի թէ ինչ կ՚ընեմ։ Ներեցէք, ես ալ ներեցի։

Միւրիզ աղան ոչինչ կրցաւ պատասխանել։ Ան ալ ձեռքը երկարեց եւ սեղմեց Ղեմփուրեանի ձեռքը։

Ղեմփուրեանը ուրախ էր, որ ներեցաւ։ Ան ալ ուրախ էր, որ ներեցաւ։ Ան ալ ուրախ էր, որ ներեցաւ։ Ան ալ

ՍԱՍՈՒՆԻ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ Ս. ԿԱՐՊ, 364 – 400)

7.— ՊԱՏՏԱՒԱԿ

Մերթ ի միտս ինձ անուն ուրեք լսեցի Սասունի, եւ մերթ «Մհերի մասին» ասացի ես ինձ, եւ ոչ գիտեմ ինչու. «Մհերի մասին» — ասած պատմութիւնն ի՞նչ է, ինչ բան է, ինչ կապ ունի Սասունի հետ, ոչ գիտեմ, ոչ գիտեմ ինչ, եւ ոչ ոք ինձ չէ կարողացել ասել, թէ ինչո՞ւ եւ ինչպէ՞ս Սասունի հետ կապուած է «Մհերի մասին» ասացուածքը։ Ես ինքս ինձ համար ասում էի, որ Սասունի հետ կապուած է Մհերի անունը, որովհետեւ Սասունի մասին ասում են «Մհերի մասին», եւ ոչ թէ «Մհերի մասին Սասունի»

մացած կը համարուի Մ. Նահանգներուն մէջ։ Կառավարութիւնը կ'ուզէ որ վճռական դերը վերապահուի Ազգաժողովին։ Միւս կողմէ, Ուաշինկթընի մէջ ալ կ'ըսուի թէ կարելի չէ որեւէ կարգադրութիւն ընել Միջին Արեւելքի մէջ, առանց Մ. Մրուէթեան մասնակցութեան։

× Պաղտատի վինակցութեան խորհուրդին հերթական ժողովը բացուեցաւ երէկ, Թեհրանի մէջ։ Մ. Նահանգներն ալ ներկայացուիչ մը ունին, որ ամէն անգամ կանչակցութիւն պիտի խոստանայ դիմակից պետութեանց։

Իրաքի վարչապետը, Նուրի Սայիտ, Պաղտատէն մեկնած առեն յայտարարեց.
— «Մեծ դէպքերու կը սպասենք, վասն զի Պաղտատի դաշինքին բոլոր անդամները ներկայ պիտի ըլլան իրենց վարչապետներով եւ արտաքին նախարարներով, իսկ ամերիկեան դիտողներու պատուիրակութեան գլուխը կը գտնուի դիւանապետ մը որ կատարելապէս տեղեակ է Միջին Արեւելքի գործերուն»։

Անդլիա, որ Պաղտատի դաշինքին հիմնադրող անդամն է, թեհրան գրկած է իր պզտ. պաշտպանութեան նախարարը։ Հինգ անդամներն ալ անհրաժեշտ կը գտնեն տնտեսական աւելի սերտ գործակցութիւն մը հաստատել՝ յարդողութեամբ դիմադրելու համար ռուսական յարձակման։ Այս գետնին վրայ մեծապումամբ վարկեր կը սպասեն Մ. Նահանգներէն, մասնաւորապէս զարկ տալու համար հաղորդակցութեանց։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ վարչապետը եւ կեդր. կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, Ապրիլ 15ին ճամբայ ելան դէպի Լոնտոն, «Օրժոնիկիձէ» յածանաւով, որ ունի 12·800 թոն տարողութիւն։ Հազարաւոր քաղաքացիներ ողջերթ մաղթեցին Կալինինկրատի մէջ (նախկին Քէօնիգսբէրկ)։ Իրենցմէ առաջ Լոնտոն հասած էին 12 կարեւոր դէմքեր, երկու օդանաւերով։ Վարչապետը եւ ընդհ. քարտուղարը պիտի բնակին Օթէլ Քլարիճի արքայական յարկարաժինը եւ պիտի վայելեն ամէն ազատութիւն՝ ծանօթանալու համար անգլիացի ժողովուրդին հետ։ Բոլշեւիկեան յեղափոխութենէն ի վեր առաջին անգամ է որ Մ. Միութեան ամենաբարձր պաշտօնատարները արեւմտեան մայրաքաղաք մը կ'այցելեն խաղաղութեան առեն։ Ամէն պարագայի մէջ, պատմական դէպք մըն է որ տեղի կ'ունենայ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ՍՈՎԵՏ ուսանողներ բարեկամութեան չաթթ մը պիտի կազմակերպեն յառաջիկայ Նոյեմբերին։

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ազգ. պաշտպանութեան նախարարը յայտարարեց թէ միացման համար Մ. Միութեան հետ պիտի բանակցին արեւմտ. դաշնակիցներուն հետ համախորհուրդ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ դիկտատորը, Զերովեն, որ վեց տարիէ ի վեր տիրաբար կը վարէր երկիրը, անխնայ կը քննադատուի Սթալինի դէմ բացուած պայքարէն ի վեր։ Այսօր – վաղը իր հրաժարման կը սպասեն Սոֆիայի մէջ։

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆի ամերիկեան նաւաբաժինը զօրացնելու համար չորս նոր մարտանաւեր ճամբայ ելան դէպի Եւրոպա։

ՍԻՆԿԱՓՈՒՐ ալ անկախութիւն կը պահանջէ։ Իր վարչապետը Լոնտոն մեկնեցաւ, բանակցելու համար։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ճակատին հրամանատարը, զօր. Կրունթըր պիտի հրաժարի։ Իր յաջորդն է օդանաւային զօրավար մը դարձեալ ամերիկացի։

ԿԻՊՐՈՍի Նիկոսիա քաղաքին մէջ ըսպանդուեցաւ տեղացի ոստիկան մը, եւ մայրանոց մը կ'ներթար, իր կնոջ այցելելու համար։ Ահաբեկիչներ ուզած են վրէժ լուծել, ամբաստանելով թէ ձերբակալել եւ մահուան դատապարտել տուած է իրենց մէկ ընկերը։

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԴՈՒԼՆԵՐԸ մեծ մասհոգութիւն կը պատճառեն Սպանիոյ մէջ։ Կառավարութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առած է։

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ռիւ Փալիֆաոյի հայ նպարավաճառատուներ ծախուած ըլլալով, մեր ընթերցողները կրնան դիմել 19 ռիւ տը Պէվիլի գրավաճառին, ցոյց տնօրինութիւն։

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ԴՐՕ (ԴՐԱՍՏԱՄԱՏ ԿԱՆԱՅԵԱՆ)

սգապատկ մահուան առթիւ։
Դին 100 ֆրանք

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԻ ՄԷՋ

Պատուական նախագահութեամբ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.ի

Նախագահութեամբ երեք յարաւուրբ հիւրիսնեներուն եւ Ազգ. Առաջնորդարանին։

Նախաճեռնութեամբ Ազգային, Մշակութային, Քաղաքական, Բարեգործական, Երիտասարդական, Կանանց, Հայրենակցական, Մարզական եւ գաղութիս մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր մարմիններուն անխտիր։

Տեղի կ'ունենայ 29 Ապրիլ, կիրակի առաւօտեան ժամը 8ին, Սիմեմա Վարիէթէի մէջ։

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ապրիլեան եղեռնի 41րդ տարեդարձը տեղի կ'ունենայ, կազմակերպութեամբ փարիզահայ անխտիր բոլոր միութիւններու, եւ հովանաւորութեամբ կրօնական երեք յարանուանութեանց պետերու, Ապրիլ 24ին երեքշաբթի օր երեկոյեան ժամը 9ին, նախկին Քըթի փուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ, 21 ռիւ Քատէ, Փարիզ։

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաճեռնութեամբ Ազգ. եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. Ենթահոմիէի, Կալոյա Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ ժէ. վողոց։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅ.— Տարօն Սալնոյ Զորի Հայր. Միութիւնը խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ հայրենի հերոս ԶՕՐ. ԴՐՈՑԻ մահուան առթիւ, իր բոլոր ընտանեկան պարագաներուն։

Նոյնպէս ցաւակցութիւն կը յայտնէն հայրենի հերոս ՍԱՄՈՒՆՑԻ ՄՈՒՇԵՂԻ մահուան առթիւ՝ իր բոլոր ընտանեկան պարագաներուն, եւ հայրենակից Գրիգոր Ալոյեանի մահուան առթիւ, իր տիկնոջ, աղջկանին՝ Մկրտիչ Մարգարեանին եւ պարագաներուն։ Այս առթիւ Միութիւնը հինգ հազար ֆր. կը նուիրէ Փարիզի Մը – չակոյթի Տան։

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Երիտասարդ քարտուղարուհի մը, սպիր-մեքենագիր (սթենօ – տաքթիլօ) որ հաշուակալութեան մասին ալ գաղափար ունենայ և ի հարկին առուծախով զբաղի։ Դիմել.—

ETS. MAVIAN
116, Rue Réaumur
Tél. : Cen. 06-42

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ֆուրվիէրի բլրանիստ հոյակապ տաճարին մէջ, հայածէս ձայնաւոր պատարագ, 22 Ապրիլ ժամը 10ին։

Լիոնի Հայ Կաթողիկէ ժողովրդապետութիւնը սիրով կը հրաւիրէ քաղաքի եւ շրջանի հայութիւնը Ֆուրվիէրի Տիրամօր վեղարկերտ տաճարին մէջ Ապրիլեան նահատակներու եւ վերջին պատերազմին զինուած հայ զինուորներու համար մատուցուելիք պատարագին եւ հոգեհանգստեան պաշտօնին։

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼԻՔ

ՍԷՆ-ԺԵՐՕՄ.— (Մարսէյլ) Պ. Կարապետ Ասարլըքեան, զաւակները եւ փեսաները, չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք, անձամբ, գրաւոր, նուէրներով եւ ծաղկեպսակներով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց կողակից – ցին եւ մօր՝ ՄԱՐԻԱՄ ԱՍԱՐԼԸՔԵԱՆի մահուան առթիւ։

●

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Ծր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է 5000 ֆրանք Տիկին Ալանեանէ, Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԱՍԼԱՆԵԱՆի կսկծալի մահուան առթիւ։

●

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Այրի Տիկին Ե. Օհանեան, Պ. Պ. Կ. Ա. Օհանեան, Տէր եւ Տիկին Ա. Աբիկեան եւ աղգականները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որ անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւններ յայտնեցին իրենց ամուսինին, հօր, աղգականին ՔԵՐՈՎԲԻ ՕՀԱՆԵԱՆի մահուան առթիւ։

●

Պ. Յակոբ Մեսրլեան, Այրի Տիկին Զապէլ Կարապետեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Միքայէլ Պետրոսեան եւ զաւակները իրենց խորին չնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որ անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպսակով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց զոքանչին, մեծ մօր, հօրաքրոջ, մօրաքրոջ եւ աղգականին՝ Այրի Տիկին ՄԱՆՈՒԿ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆի մահուան առթիւ։

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

ԼԻՈՆ.— Ծր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է Տիկին Փափազեանէ (Քլերմոն Ֆերան), իր տարեկան պարահանդէսին առթիւ 5000 ֆր.։

ՕՐ. ԼՈՒԻԶ ՀԱՒԵԼԵԱՆ

M. PAUL GUILLOT

Նշանուած
Լիոն, Ապրիլ 1956

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ՇԱՒԻԼ.— Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի երեկոյ, ժամը 9ին, դպրոցի սրահը։ Կարեւոր օրակարգ։

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅՑ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէ։ Պիտի խօսի ծանօթ գերասան Պ. Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ։ Նիւթը՝ «Հայ թատրոնը արտասահմանի մէջ»։ Նաեւ պիտի կարդայ իր մէկ գրուածքը փարիզահայ կեանքէ թատերգութիւն (երեք արար) «Լաբիւրինթոս կամ Ո՞ր ուղիէ»։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Օննիկ Պէրպէրեանի նուագահանդէսը տեղի կ'ունենայ

ՅՈՒՆԻՍ 9 ՇԲ. ԵՐԵԿՈՅ ԺԱՄԸ 21ԻՆ

Սալ կավոյի մէջ։ Կը մասնակցին ՓԱՏԼՈՒ նուագախումբը եւ ՆԱՅԻՐԻ երգչախումբը։

Մանրամասնութիւնները յաջորդով։

●

Վասպուրականի Հերոսամարտի տօնակատարութիւնը, 5 Մայիս, Շաբաթ իրիկուն, Սէրքըլ Միլիթէրի մէջ։

●

Որբանոցի Օգն. Մարմնի (Փարիզա-Հայ Տիկ. Միութիւն) տարեկան պարահանդէսը Նոյմ. 18ին, Կռանտ Օթէլի մէջ։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ծր. Կ. Խաչի Սէն-Ժերմի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Ասարլըքեան ընտանիքին, աղաչեալ ՄԱՐԻԱՄ ԱՍԱՐԼԸՔԵԱՆի մահուան առթիւ։ Նոյն առթիւ փոխանակ ծաղկեպսակի չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.— Պ. Յակոբ Պետրոսեանէ 500 ֆր., Պ. Նշան Մազմանեանէ 500 ֆր., Պ. Խոչեան Կղզիէն 200 ֆր.։

●

ԼԻՈՆ.— Ծր. Կ. Խաչի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնը կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Մանիկեաններուն, իրենց մօրը եւ զոքանչին մահուան առթիւ։

ԴԱՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆԻ ԵՒ ՓԻԷՐ Տ'ԱՐՔԷՆԻ

Մասնակցութեամբ ԴԱՆԻԷԼ ԼԸԶԻՒՒԻ եւ ՄԱՐՍԷԼ ՏԸԼԱՆՈՒԱՑԻ։

Ուրբաթ, 20 Ապրիլ, ժամը 21ին, էֆօլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահին մէջ, 78 Ռիւ Քարտինէ (Մէթրօ Մալզերպ)։

Ցայտագրի մաս կը կազմեն Փիւրսէլլի, Շումանի եւ Դանիէլ Լըզիւռի երաժշտական կտորները։

Առաջին ունկնդրութիւն.— Պետրոս Դուբեանի «Իմ Մահը» (Շան տը լ'Ուպլի), եւ Մերուժան Պարսամեանի «Աչքերը» (Շան Սերիւլէէն).— Թարգմ. Լիտիա Կարինի եւ երաժշտութիւն Մարսէլ Տըլանուայի։

Հօյ-Նազան, փարաֆրազ մեղոտիկ Մարսէլ Տըլանուայի, Ֆրանսերէնի վերածուած Լիտիա Կարինի կողմէ։

ԿՈՄԻՏԱՍԵԱՆ ԵՐԳԵՐ

Դին տոմսերու 200էն 600 ֆրանք։

Դիմել՝ Լօրա Իչգալացեանի, 73 Բօ – պուռ Փուասօնիէր (Հեռաձ. Փրօ. 64-23), Տիւրան հրատարակչական Տունը եւ հանդիսասրահը։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՄՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ VOGUE - CONTREPOINT

որ լոյս ընծայած է ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ՍԿԱՒԱՌԱԿՆԵՐ MICROSILLON 33 TOURS հաստ 45 վայրկեան

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

1· ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.— Թիւ 20114, Պատարագ – շարականներ, խառնաձայն երգեհոնի հետ։ (Ո՛վ վերահրաչ ծաղիկ, Դովեա՛ երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակային, Սուրբ, Ցամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Հայր մեր, Ամէն եւ ընդ հոգւոյդ քում, Տէր ողորմեա, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Եղիցի։ Արձանթախիրութեամբ, Սարսափելի Հաղմոյ նման, Ով Զարմանալի, Աչքն ծով, Այսօր ձայնն Հայրական)։

2.— ՀԱՅ ԵՒ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԺՈՂ. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ.— Թիւ 20103, նուագախումբ - երգչախումբ–մեներգ (16 կտոր)։ (Գարուն երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Օրօր, Ալագեազ, Նազ պար, Մղրպէյճան, Պիլիբի, Գերիներու երգ, Կաքաւիկ, Եարօ Ջան, Արեւելեան պար, Ղայթարմա, Քեզ նման, Լէզգինքա։

ԳԻՆ 2600 ՖՐ. ԻԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐԸ

Ստանալու համար դիմել՝ ԱՐԱ. ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի՝ RECORD SHOP, 36, RUE DE MOSCOU, 14, RUE PETIT, TEL. BOT. 99 - 22 — BOITE AUX DISQUES, 4, RUE DRAGON (6)

Եկեղեցւոյ դիւանատունը, մեծ վաճառատուններ

Գնաւոներու համար առաքում CONTRE - REMBOURSEMENT

Նոյն հաստատութեան մօտ կան յունական, ռումանական, սպանիական, ամերիկեան եւ ափրիկեան ֆոլքլորիք երգեր, ակնֆոնիներ, օփերաներ, պարի բոլոր նորութիւնները։ 2000 զանազան սկաւառակներ

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE
HARATCH
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86 - 6
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 18 ԱՊՐԻԼ
MERCREDI 18 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7557 32e ANNEE
Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՐԶԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3368

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԿԾԻԿԸ ՔԱԿՈՒԵՑԱՒ

Աւելի քան մէկ ամիս է որ սկսած է հակաստալինեան արշաւը, եւ ամէն օր զարմանազան յայտնութիւններ կը կատարուին:

Առաջին անգամ երբ կը խօսուէր Ն. Խրուշչեւի յայտնութեանց մասին, պաշտօնական բերանները կ'ըսէին թէ պայքարը երկար պիտի տեւէ, նոյնիսկ տարիներ:

Բուն ճակատամարտը սկսաւ որոշ խոհեմութեամբ:

Նախ օտար շրջանակներ յայտնեցին թէ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը չնզալից տեղեկագիր մը կարդացած է 20րդ Համագումարի մէկ գոցիակ նիստին մէջ:

Յետոյ կիսկատար տեղեկութիւններ երեւցան խորհրդային մամուլին մէջ:

Ատեն մըն ալ յայտարարուեցաւ թէ հազարաւոր գործիչներ շարժման մէջ դրուած են, լուսաբանելու համար շարքերը՝ տրուած որոշումներու մասին:

Միջանկեալ, արձագանգներ լսուեցան Թիֆլիսի մէջ ծագած խռովութեանց մասին, առանց ամբողջովին լուսաբանելու անցուդարձը:

Եւ այժմ Մոսկուայի պաշտօնական թերթերը երկարապատում տեսութիւններ կը հրատարակեն, պարզելով Ստալինամարտին զանազան երեսները:

Ազդանշանը արձակեց կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, Փրաւտա:

Անոր հետեւեցան ուրիշ հեղինակաւոր թերթեր,— «Կուսակցութեան Կեանքը», «Պատմութեան խնդիրներ», «Գրական Թերթ», Արհեստակցական Միութեանց օրկանը՝ «Թրուտ», Կարմիր Բանակին պաշտօնաթերթը, եւայլն:

Մէկ թերթէն միւսը, լեզուները աւելի կը բացուէին, միշտ նորութիւն մը արձանագրելով:

Շարժումը ծաւալեցաւ ամբողջ Խ. Միութեան մէջ, հիւսիսէն հարաւ եւ արեւմուտքէն արեւելք:

Յետոյ սահմաններէն անդին ալ անցաւ, եւ արբանեակ երկիրներու հեղինակաւոր դէմքերն ու թերթերը սկսան բղխել կուռքը, աւելի կամ նուազ ուժգնութեամբ:

Այս առթիւ մասնաւոր ժողովներ ալ գումարուեցան, լուսաբանութիւններ տալու համար, «ի բաժումն զայթակղեալ մտաց»:

Կծիկը քակուած է արդէն, եւ արշաւը կը շարունակուի համաձայն կանխորոշ ծրագրի մը:

Աչքի առջեւ ունինք Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթին առաջին խմբագրականը, «Ինչո՞ւ անհատի պաշտամունքը խորթ է մարքսիզմ-լենինիզմի ոգուն», որ բնուած է «Սովետական Հայաստան» օրաթերթին երկրորդ էջը ամբողջութեամբ (29 Մարտ):

Համբերութիւնն ունեցանք ծայրէ ծայր կարդալու այդ յայմաւուրքը, ուր «պետական» կոչուած հայերէնն անգամ ծաղրանկարի վերածուած է:

Նմոյշ մը,—«Մերկացնելով մանրաբուրժական, անսկզբունքային ինտելիգենտ ռատիկալներին...»:

Թո՛ղ որ լեզուական խաղնիճաղանճը, քանի մը վկայութիւններ արձանագրելու համար բուն տողնարի մասին:

— «Անհատի պաշտամունքի հետեւանքով զարգանում էին այնպիսի այլանդակ երեւոյթներ, ինչպիսիք են քծնութիւնների կոծկումը, իրականութեան զունազարդումը, աչքակապութիւնը: Մեզանում դեռ քիչ չկան քծնողներ, պերլուականներ, մարդիկ որոնք սովորել են խօսել շպարզալկաներով, որոնք դաստիարակուել են ստորաքարշութեան եւ ստրկամտութեան ոգով»:

Քիչ մը շունչ առէք, ուրիշ «նորութիւններ» ալ իմանալու համար: Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆՈՐ ՏՈՒՐՔԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՀԱՄԱՐ

100 ՄԻԼԻԱՌ ԵՒՍ, ԵԹԷ 150 ՄԻԼԻԱՌԻ ՎԱՐԿԵՐԸ ՉԲԱՒԵՆ

Ելմտական նախարարը, Պ. Ռամատիէ (ընկերվարական) յայտարարեց թէ նոր տուրքեր պիտի հաստատուին, եթէ Ալժերիոյ զինուորական գործողութեանց համար նախատեսուած բացառիկ ծախքերը 150 միլիառ ֆրանքէն աւելի ըլլան: Ելմտական շրջանակներու մէջ կը կարծեն թէ կառավարութիւնը կրնայ ի հարկին 100 միլիառ ֆրանքի նոր տուրքեր պահանջել: Ինչպէս կը յիշուի, 140 միլիառ ֆրանքի տուրք ալ պիտի հաստատուի Համերաշխութեան սնտուկին համար (յաւելում ծերերու թոշակի եւն.):

Նախարարը բացատրեց թէ Ալժերիոյ զինուորական ծախքերուն համար նախատեսուած է 210 միլիառ ֆրանք, 1956ի առաջին չորս ամիսներու ընթացքին: Այս առթիւ ըսաւ թէ այդ գումարէն զուրս կը մնան նոյնիսկ օգնական զօրքի առաքման ծախքերը եւ թէ յիսուն միլիառ ֆրանք պէտք է, հարկէ հազար նոր զինուորներ զրկելու համար: Անշուշտ այս բոլորը նախատեսումներ են եւ բուն ծախքերը կախում ունին գործողութեանց ընթացքէն: Ամէն պարագայի մէջ, իրազեկներ կը կարծեն թէ շատ յոյս չկայ նոր տուրքերէ խուսափելու:

Նոր ելմտացոյցը Ազգ. Ժողովին յանձնուեցաւ երէկ: Այս նախահաշիւը կը պարունակէ միայն քաղաքային ծախքեր, քանի որ տակաւին կարելի չէ լիովին հաշուել զինուորական ծախքերը: Ելմտացոյցի նախարարը, Պ. Ֆիլիփի յայտարարեց թէ քաղաքային ծախքերը պիտի սահմանափակուին 2.720.000.000 ֆրանքով, ինչպէս նախատեսած է խորհրդարանը՝ թէ ելմտացոյցին բացը պիտի ըլլայ 438 միլիառ ֆրանք: Այս գումարը կը հաշուեն 98 միլիառ ֆրանք զեղչած ըլլալով կարգ մը նախարարութեանց վարկերէն: Բուն Ալժերիոյ համար նախատեսուած գումարները չհաշուելով, զինուորական ծախքերէն կրճատուած է 85 միլիառ ֆր., որով այդ ելմտացոյցին գումարը իջած է 925 միլիառ ֆրանքի:

× Վերջին տեղեկութեանց համաձայն զինուորական գործողութիւնները կը շարունակուին Օրանի եւ Կոստանդինի նահանգներուն մէջ: Ըմբոստները շատ ծանր կորուստներ կրած են:

ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ

Ալժերիոյ «Ազատագրութեան ճակատ»ի ապայակոյտը հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրած է տեսակցութեան մը առթիւ:

— Կրակը կարելի է դադրեցնել միայն այն ատեն երբ Ֆրանսա ճանչնայ Ալժերիոյ անկախութիւնը: Այն ատեն մեր ազատ կառավարութիւնը բանակցութիւններ պիտի կատարէ Ֆրանսայի հետ, բացարձակ հաւասարութեան հիման վրայ, ճշդելու համար ֆրանքեւալժերիական յարաբերութիւնները: Առանց Ալժերիոյ անկախութեան պատրանք է Թունուզի եւ Մարոքի անկախութիւնը: Հիւս. Ափրիկէն մէկ ամբողջութիւն է»:

Ազատագրութեան ճակատը ապա կ'առաջարկէ դաշնակցութեան մը վերածել Ալժերիան, Մարոքը եւ Թունուզը: Եւ կ'աղաղակէ.— «Մենք պիտի կռուինք վերստանալու համար ազգային անկախութիւնը: Այդպէս միայն կարելի է վերջ տալ գերի Ալժերիոյ գաղթային կարգուսարքին: Սնանկացած են բարենորոգչական մեթոտները, կը մնայ միայն զինեալ պայքարը»:

Ազատագրութեան ճակատը կը խոստանայ փոքրամասնութեան իրաւունքներ չը նորհել Ֆրանսացիներուն:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

★

ՔԷՆԹՐՊՐԻԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ ՃԱՌԸ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 Ապրիլ (Յառաջ).— Այսօր, կիրակի, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. պատարագեց Լոնտոնի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ եւ քարոզեց:

Ներկայ էին Անկլիքան եկեղեցւոյ Հայրապետը՝ Քէնթրպրիի Արքեպիսկոպոս Տոքթ. Ֆիշըր եւ օտար քրիստոնեայ եկեղեցիներու ներկայացուցիչները:

Եկեղեցւոյ պարտէզին մէջ մասնաւոր վրաններ սարքուած էին բարձրախօսով, որպէսզի դուրսը մնացած ժողովուրդը կարենայ հետեւիլ արարողութեան:

Քէնթրպրիի արքեպիսկոպոսը գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ փառաբանելով հայ տաղանդաւոր ժողովուրդը եւ իր պատմական Եկեղեցին: Յետոյ հոգեհանգիստ կատարուեցաւ եկեղեցւոյ հիմնադիր բարերար հանգուցեալ Տէր եւ Տիկին Գ. Կիւլպէնկեաններու համար:

Եկեղեցիին շրջափակը այնքան խճողուած էր որ տարեց կին մը մարելով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ:

Արարողութենէն վերջ կաթողիկոսը եւ Քէնթրպրիի Արքեպիսկ.ը ամպհովանիով եւ թափօրով առաջնորդարան առաջնորդուեցան: Եկեղեցւոյ արարողութեան ներկայ էր նաեւ Փարիզի առաջնորդ Սերովբէ եպիսկ.: Կէս օրին եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը ճաշ մը սարքած էր ի պատիւ կաթողիկոսին, Քէնսինկթընի Փալաս օթէլի մէջ: Ներկայ էին Քէնթրպրիի արքեպիսկոպոսը եւ օտար բարձրաստիճան հիւրեր:

Վաղը, երկուշաբթի, իրիկուան ժամը 7ին ընդունելութիւն մը սարքուած է Ուէսթմինսթըր Չըրչհաուզի մէջ, ուր կրնան ներկայ ըլլալ ամէն դասակարգէ Հայեր, ծանօթանալու համար Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին հետ:

Պ. Նուպար Կիւլպէնկեան շքեղ կառք մը դրած է կաթողիկոսին տրամադրութեան տակ, ինչպէս եւ հազար սթերլին՝ անոր անհրաժեշտ ծախքերուն համար:

ԽՄԲ.— Տեղի անձկութեան պատճառով Անկլիքան եկեղեցւոյ հովուապետին քարոզը յետաձգեցինք վաղուան:

× Լոնտոնի «Տէյլի Մէյլ»ը կաթողիկոսին եւ Քէնթրպրիի արքեպիսկոպոսին միացեալ պատկերը հրատարակած է. «Տոքթ. Ֆիշըր եւ Սովետ Հայրապետը» խորագրով, ուր «Ռուսական Եկեղեցի» բառերն ալ կը գործածէ: Իսկ լուրին բովանդակութեան մէջ կ'ըսէ.— «Քէնթրպրիի արքեպիսկոպոսը, Տոքթ. Ֆիշըր երէկ ներկայ եղաւ Լոնտոնի Հայոց եկեղեցւոյ արարողութեան, Հայ. Եկեղեցւոյ Գերագոյն Կաթողիկոսին, Վազգէն Ա.ի առաջին այցելութեան առթիւ»: Ապա յիշելով որ Կաթող. Աթոռը կը գտնուի Էջմիածին, Սովետական Հայաստանի մէջ, կը շարունակէ.

— «Տոքթ. Ֆիշըր ըսաւ թէ այս այցելութիւնը կ'ապացուցանէ Հայոց Եկեղեցւոյ եւ Անկլիքան դաւանութեան «մեծ բարեկամութիւնը» ի սփիւռս աշխարհի: Գերագոյն կաթողիկոսը, որ կը շրջի Եւրոպայի հայկական եկեղեցիները, պիտի այցելէ Մանչեսթըր, Փարիզի ճամբով իր Աթոռը վերադառնալէ առաջ»:

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

●

Մարսէյլի մէջ կատարուած նուիրատուութիւններու ցանկը.—

Ոմն (Ն. Պ.)	100.000
Մարսէյլի Համազգային Մշակ. Միութիւն	25.000
Գրիգոր Պաղտասարեան	25.000
Արամ Թէրզիպաշեան	25.000
Արսէն Տէր Զաքարեան	20.000
Նորայր Սահաթճեան	20.000
Վարդան Պանտիկեան	10.000
Յովհ. Հացագործեան	10.000
Յովհ. Իսպիրեան	10.000
Կարապետ Փօլատեան	10.000
Տիկ. Գ. Շալճեան	10.000
Փօքրիկն Օր. Եավէր	10.000
Կ. Գրիգորեան	10.000
Ն. Հէլվաճեան	10.000
Տիկին Սիւզան Սիմոնէ	5.000
Պ. Մկրեան	5.000
Գ. Ծերիկեան	5.000
Վ. Քիւփէլեան	5.000
Տէր եւ Տիկին Գ. Խանճեան	5.000
Խորէն Տէր Նազարէթեան	5.000
Տէր եւ Տիկ. Ա. Տէր Գէորգեան	5.000
Տօքթ. Ա. Պիպէռեան	5.000
Յովհ. Դաւիթեան	2.000

(Շար.)

⁂

Բ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՐԵԱՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Քանի մը օրէ ի վեր Փարիզ կը գտնուի Երեւանի Կուլտուրական Կապի ընկերութեան նախագահը՝ Պ. Բարգէն Աստուածատրեան, իբրեւ անդամ խորհրդային մշակութային պատուիրակութեան մը:

«Քոմպա» կը գրէ թէ պատուիրակութիւնը Ֆրանսական քանի մը մեծ քաղաքներ այցելելէ ետք, Ապրիլ 16ին (Բշ.) ընդունուեցաւ Լիոնի քաղաքապետին՝ Պ. Էռիոյի կողմէ: Պատուիրակութեան նախագահը՝ պրոֆ. Բիկով յանձին Էռիոյի ողջունեց «մեծ Ֆրանսացին, մեծ հայրենասէրը որ առաջին անգամ ճանչցաւ խորհրդային կառավարութիւնը»: Յետոյ խօսեցաւ Պ. Աստուածատրեան, անդամ Գեր. Խորհուրդի որ Լիոնի քաղաքապետը ողջունեց հետեւեալ բառերով.— «Ձեր անունը քաջածանօթ է եւ շատ սիրուած՝ Հայաստանի աշխատաւորներուն մէջ»: Պ. Էռիօ շնորհակալութիւն յայտնեց, շեշտելով թէ ինք միշտ բարեկամ եղած է ռուս ժողովուրդին, առաջին եւ ամենէն հաւատարիմ բարեկամներէն մին»:

Պ. Աստուածատրեան ատեն մը Ֆրանսա մնալէ ետք, պիտի վերադառնայ Հայաստան: Տեղեկութիւններ կը պակսին իր առաքելութեան մասին:

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ՄԻՋՈՑՆԵՐ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

«Բ.»Ի ԵՒ «Խ.»Ի ԱՅՑԵԼՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Անգլիոյ Ապահովութեան Տեսչութիւնը արտակարգ միջոցներ ձեռք առած է, Պուլկանինի եւ Խրուշչեւի այցելութեան առթիւ, նկատի առնելով կարգ մը կասկածելի դէպքեր: Երկու հիւրերը Լոնտոն կը հասնին այսօր, չորեքշաբթի, բազմաթիւ հետեւորդներով: Գաղտնի ոստիկաններ առջի օր քննութիւն մը կատարեցին Թէյլ Քլարիճի շուրջը: Այս փաստաթուղթ պանդոկին առաջին յարկը ամբողջովին զբաղուած է Խ. Միութեան վարչապետին եւ Կեդր. Կոմիտէի ընդհ. քարտուղարին տրամադրութեան տակ: Թերթերը կը գրեն թէ ոստիկանական ամենամեծ զգուշութիւնն է որ կը կատարուի խաղաղութեան ատեն: Խիստ քննութեան ենթարկուած են պանդոկին շրջակայ շէնքերը եւ տուները: Ոստիկանութիւնը արձանագրած է աւելի քան հազար անձեր որոնք հոն կը բնակին եւ կ'աշխատին սովորաբար: Առջի օր հրկիզման փորձ մը կատարուած էր Մոսկուայի հեռագրական գործակալութեան կեդրոնին դէմ, որուն առթիւ բողոքագիր մը ուղղեց խորհրդային դեսպանը:

Ապահովութեան Տեսչութիւնը արգիլած է Օթէլ Քլարիճի շրջակայ շէնքերու տուներ մտնել հիւրերուն բնակութեան միջոցին: Ամէն առեւտրական ա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀԱՎԿԱՅԻՆ ՊԱՏԱՆԻ ՎԱՐՈՂԸ

ՍՈՒԲԼԻԶ ՀԱՅՈՑ
ԽՍՀՄ-ՈՒՄ
ՏԵՂԱԿ ՄԵՋ

ՏԱՄԲՈՎ, 12 Մայիս (Յատ.). — Երեք շաբաթ առաջ Տամբովի մարզային գրադարանի տնօրենը, Ա. Ա. Կոլեսնիկովը, ստացավ հետևյալ նամակը.

«Ես ուզում եմ ձեզ հետ կիսել իմ ուրախությունը։ Ես գտել եմ իմ հարազատ քրոջ։ Մենք ծնվել ենք Ռուսաստանում, Ռյազանի մարզում։ Մեր ծնողները մահացել են, երբ մենք դեռ երեխա էինք։ Մեզ մանկատուն են տարել։ Ես հիշում եմ, որ մեզ երկուսիս էլ ուզում էին որդեգրել, բայց ես չհամաձայնեցի, որովհետև չէի ուզում բաժանվել քրոջիցս։ Մենք միասին մեծացանք մանկատանը։ Հետո ես ամուսնացա, և մենք կորցրինք միմյանց հետքը։ Ես ամուսնացա Տամբովում, իսկ քույրս՝ Ռյազանում։ Ես ամեն կերպ փնտրում էի նրան, բայց ապարդյուն։ Ես չգիտեի, որ նա ամուսնացել է Տամբովում։ Ես ձեզ խնդրում եմ օգնել ինձ գտնել նրան։ Ես չգիտեմ նրա ազգանունը, բայց գիտեմ, որ նրա անունը Ելենա է։ Ես նրան վերջին անգամ տեսել եմ 1917 թվականին։ Ես չգիտեմ, թե նա ինչ տեսք ունի, բայց ես կճանաչեմ նրան, որովհետև մենք նման ենք միմյանց։ Ես ունեմ նրա լուսանկարը, որը նկարել է տվել 1916 թվականին։ Ես ուզում եմ ուղարկել այդ լուսանկարը ձեզ, որպեսզի դուք ինձ օգնեք գտնել նրան։ Ես ձեզ խնդրում եմ, որ

ՍՍՏՐԻԿ

(ՍՍՏՈՒԿՈՒՆ ՎԿՄ, 364 - 400)

7.— ՍՍՏՐԻԿՈՒՆ

Իսկ «պատվիրվածի» մեկնելուն Տրօն - դոմատ, Լուկրիա մեր Մարկոս Լիկինիոս Կրա - սոսը, որ Սիրիայի նահանգապետ էր, ուղարկեց Ասորիքի թագավոր Հյուրկանոսի մոտ, որ նրան ընդունի իր երկրում և ապահովի նրա անվտանգությունը։ Հյուրկանոսը ոչ միայն ընդունեց Լուկրիային, այլև նրան ուղարկեց Պարթևաստանի թագավոր Օրոդեսի մոտ։ Վերջինս Լուկրիային ընդունեց ջերմորեն և նրան հանձնեց Ասորիքի կառավարությունը։ Լուկրիան ամուսնացավ Օրոդեսի դստեր՝ Փրահատեսի հետ։ Ասորիքում Լուկրիան ձեռնամուխ եղավ Հռոմի դեմ պատերազմի պատրաստությունների։ Նա ուղարկեց դեսպաններ Հայաստան, Մարաստան, Ատրպատական, Կոմմագենե, Կիլիկիա, Արաբիա և Հրեաստան՝ Հռոմի դեմ միասնական ճակատ կազմելու առաջարկով։ Հռոմի դեմ պատերազմի պատրաստությունների մասին տեղեկանալով՝ Կրասոսը որոշեց նախ և առաջ ճնշել Լուկրիայի ապստամբությունը։ Նա Ասորիք ուղարկեց Գայոս Կասսիոս Լոնգինոսին, որ Կրասոսի մահից հետո դարձավ Հռոմի դեմ պատերազմի գլխավոր կազմակերպիչներից մեկը։ Լուկրիան ապստամբեց Հռոմի դեմ և Կասսիոսի հետ միասին ջախջախեց Կրասոսի զորքերը։ Կրասոսը սպանվեց։ Լուկրիան ամուսնացավ Կասսիոսի հետ։ Կասսիոսը Լուկրիային ուղարկեց Կիլիկիա՝ Կասսիոսի զորքերի համար զենք ու զրահ պատրաստելու։ Լուկրիան ապրեց մինչև 40 տարեկան։

ՍՍՏՐԻԿՈՒՆ (Սուբլիա) Ֆաւլ. Մոր - տարա - ման ի ծնե Տաճար Վեստայի քա - հանայապետուհի Ֆաւլ. Մուրենայի։ Ամուսնացավ Ք. Ավ. Ֆաբրիկիոսի հետ, որ նրան ունեցավ Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Ա - ռաջին (Ֆաբրիկիոսների ցեղի հիմնադիրը) և Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Երկրորդ (Ֆաբրիկիոսների ցեղի հիմնադիրը)։ Ստրկացրեց Ֆաբրիկիոսին, որ նրան ունեցավ Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Երրորդին։ Ֆաբրիկիոսը ազատեց Սաստրիկային և ամուսնացավ նրա հետ։ Ֆաբրիկիոսը նրանից ունեցավ Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Չորրորդին։ Ֆաբրիկիոսը Սաստրիկային ուղարկեց Ասիա՝ Ատտալոս Ա - ռաջինի մոտ, որ նրան ուղարկեց Հռոմ՝ Ատտալոսի դեսպանությամբ։ Սաստրիկան Հռոմում հիմնեց Մեծ Մայր աստվածուհու պաշտամունքը։ Նրա հիշատակին Հռոմում կանգնեցվեց արձան։

ՍՍՏՐԻԿՈՒՆ (Սուբլիա) Ֆաւլ. Մոր - տարա - ման ի ծնե Տաճար Վեստայի քա - հանայապետուհի Ֆաւլ. Մուրենայի։ Ամուսնացավ Ք. Ավ. Ֆաբրիկիոսի հետ, որ նրան ունեցավ Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Ա - ռաջին (Ֆաբրիկիոսների ցեղի հիմնադիրը) և Ք. Ֆաբրիկիոս Լուսկինոս Երկրորդ (Ֆաբրիկիոսների ցեղի հիմնադիրը)

իր պաշտօնեաներուն երթեւեկի ժամերը յայտնած է ոստիկանութեան, ինչպէս օտար յաճախորդներուն ցանկը: Մէյֆերի ազնուապետական փողոցներուն բնակիչները պարտաւոր են ոստիկանութեան մատնանշել բոլոր այն անհատները որ կասկածելի շարժումներ կը մատնեն: Թերթերը կը գրեն թէ Օթէլ Քլարիճն ալ ամբողջ մը վերածուած է եւ թէ կտոր կտոր քննուած են նաեւ վառելիք փայտերը: Անծանօթներ սպիտակ ներկած էին Կարլ Մարքսի արձանը:

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ Լիբանանի վարիչներուն հետ, որոնք յայտնեցին թէ պատրաստ են ընդունելու ամէն պայմա, կացութիւնը բարւոքելու համար: Քարտուղարը երկու ժամ խօսեցաւ Լիբանանի վարչապետին եւ արտաքին նախարարին հետ: Երէկ Թել Ավիվ մեկնեցաւ, տեսակցելու համար Իսրայէլի կառավարութեան հետ: Գոհ կ'երեւայ արդիւնքէն:

× Փարիզի հրէական դեսպանը վարչապետ Պեն Կիւրիոնի մէկ նամակը յանձնեց Պ. Կի Մոլէի եւ 45 վայրկեան տեսակցութիւն մը ունեցաւ: Կ'ըսուի թէ մասնաւորապէս խօսած է Իսրայէլի վերազինման մասին, անբաւական համարելով հասած 12 օդանաւերը: Իսրայէլ կը ջանայ զէնք ճարել նաեւ Քանատայէն:

× Պաղտատի դաշինքին նախարարական խորհուրդը կը շարունակէ իր ժողովը Թեհրանի մէջ: Իրանի վարչապետը, Հոսէյն Ալա, ստիպողական կոչ մը ուղղեց Մ. Նահանգներուն, որպէսզի անդամակցին Պաղտատի դաշինքին, աւելի զօրացնելու համար անոր ազդեցութիւնը: Իրաքի վարչապետը, Նուրի Սայիտ, մեղադրեց արաբական երկիրները, որ կ'ընդդիմանան այս զինակցութեան, «կարճատես ատելութեանց պատրուակով»: Ամերիկեան դիտողը խոստացաւ աւելի սերտ գործակցութիւն հաստատել նոր զինակցութեան հետ, տրամադրելով ամէն տնտեսական աջակցութիւն: Ամերիկա չուզեր միանալ Պաղտատի Ուխտին, վախնալով որ կը թշնամացնէ Եգիպտոսը եւ ուրիշ արաբական երկիրներ:

× Իսրայէլի անկախութեան տարեդարձին առթիւ Մոսկուայի հրէական դեսպանատունը այցելեցին Խ. Միութեան վարիչները, Մոլոթով, Միկոյեան եւն., բաժակաճառեր արտասանելով: Դեսպանատան մէջ ալ մեծ զարմանք պատճառեց այս անակնկալ այցելութիւնը, մանաւանդ որ խորհրդային մամուլը միշտ գովեստներ կը հիւսէր արաբական երկիրներուն համար, այն օրէն ի վեր որ Եգիպտոս չեխական զէնքեր ստացաւ: Խօսակցութեանց ընթացքին հիւրերը գգուշացան քաղաքական խնդիրներէ, գովելով Իսրայէլի նուաճումները որոնք մեծ քանակութեամբ կը զրկուին Ռուսաստան:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ վարչապետը, Չերվենկով, որուն դէմ բուռն պայքար մը բացուած է իբրեւ ստալինական, խնդրեց արձակել զինքը իր պաշտօնէն: Հեռացումի մը համաձայն, արդէն իսկ հրաժարած է:

ՄԱՐՈՔԻ սպանիական մասն ալ չուտով պիտի կցուի մայր երկրին: Այս առթիւ խուճապ մը ծագած է Թանճէրի միջազգային քաղաքին մէջ, որ բանուկ կեդրոն մըն էր ոսկիի առեւտուրի: Շահագէտները սկսած են այլուր փոխադրել իրենց մթերքը: Կ'ըսուի թէ արդէն իսկ տեղափոխուած է 50 միլիոն տոլար արժողութեամբ ձոյլ ոսկի:

ԳԵՐԻ ԱԶԳԵՐՈՒ ընդհ. ժողովը նիստ գումարելով Սթրազպուրկի մէջ, պահանջեց որ ազատ ընտրութիւններ կատարուին Ալպանիոյ, Պուլկարիոյ, Չեխոսլովաքիոյ, Էսթոնիոյ, Հունգարիոյ, Լիթուանիոյ, Լեթոնիոյ, Լեհաստանի եւ Ռումանիոյ մէջ: Ժողովը տեւեց չորս օր: Մասնաւոր զեկուցումներ պատրաստուած էին գերի երկիրներու կացութեան եւ տարագիրներու մասին: Ժողովին փակումէն առաջ միաձայնութեամբ որոշուեցաւ հեռագիրներ ուղղել Անգլիոյ վարչապետին, Բուլկանինի եւ Խրուշչեւի այցելութեան առթիւ, յիշեցնելով իրենց պահանջները:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Ապրիլ 16).— Ձոյլ ոսկի 460.000, նափոլէոն 3110, զուիցս. 3020, անգլիական 4040, քսան տոլարնոց 16040: Թղթադրամ՝ (ոչ պաշտօնական) անգլ. 1040, տոլար 396, զուիցս. 94.25:

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԴՐՕ (ԴՐԱՍՏԱՄԱՏ ԿԱՆԱՅԵԱՆ)

սպասպակ մահուան առթիւ:

Յարգանքի խօսքեր, յուշեր եւ կենսագրական, պատկերազարդ:

Գին 100 փրանք

ՄԵՐ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐՈՒՆ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՊՐԻԼ 8ԻՆ

Վերջացաւ «Յառաջ»ի վերհրատարակման 11րդ տարին:

Ջերմապէս կը խնդրենք մեր բաժանորդներէն դիւրացնել վարչութեան գործը, անյապաղ վերանորոգելով իրենց բաժանորդագրութիւնը կամ փակելով իրենց առկախ հաշիւները, առանց սպասելու մասնաւոր նամակի:

Կանխայայտ շնորհակալութիւններ

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱՔԵԱՆԻ

ՀԱՅ ԳՈՂԳՈԹԱՆ

ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ
ՀԱՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ
Լաքակազմ գեղեցիկ հատոր մը
ԺԶ + 429 էջ

ՁԱՐԴԱՐՈՒԱԾ ՆԱՀԱՏԱԿ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ: Կը պարունակէ նաեւ մեծադիր ՔԱՐՏԷՍ մը եւ բազմաթիւ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ՝ տարագիրներու կեանքէն:

ԳԻՆ 1000 ՖՐԱՆՔ

Առաքման ծախքով 1100 ֆրանք

Դիմել՝

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ուր կը գտնէք նաեւ հին ու նոր ամէն տեսակ հայերէն գիրքեր: Պահանջեցէք ընդարձակ գրացուցակը:

ԼԻՈՆԻ ԵԿԵՂԵՑԻԻՆ ՀԱՄԱՐ

ԼԻՈՆ.— Եկեղեցաշէն յանձնախումբը շնորհակալութեամբ ստացաւ տասը հազար ֆրանքի գումարը, յանձնախումբի անդամ և եկեղեցւոյ շինութեան անձնուէր ղեկավար Պ. Մարտիրոս Ազիլեանէ, իր զաւկին զինուորութենէ վերադարձի ուրախ առիթով:

Նոյնպէս եկեղեցւոյն շինութեան հրսկիչ Պ. Կիրակոս Ազիլեան փոխան իր աշխատութեան ժամերուն կը նուիրէ քսան հազար ֆրանք:

Եկեղեցաշէն Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները.— Պ. Աշոտէն Թէրզեանէ ուխտի մը համար հինգ հազար ֆրանք: Տիկին Շահնար Նիկողոսեանէ հանգուցեալ Հօրաճանեանի մահուան տարելիցին առթիւ հազար ֆր.: Պ. Յարութիւն Գրիգորոֆէ հինգ հարիւր ֆր., իր անուան տօնախմբութեան առթիւ: Պ. Յարութիւն Թօփալեանէ հազար ֆր., իր անուան տօնախմբութեան առթիւ: Պ. Փէքմէզեանէ հազար ֆրանք, Վիէնէն Մանկասարեան ընտանիք հինգ հարիւր ֆր., Վալանսէն ոմն հազար ֆրանք:

Տիկին Ընքապապեանի յիշատակին առթիւ.

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Լաւ ժիլեթիէռ մը: Ներկայանալ նըմոյշ ժիլէով մը հետեւեալ հասցէին.—

MAISON EMILE RENIER
TAILLEUR
2, Place du Théâtre Français
Métro: Palais - Royal

Պ. ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՉԻԲԷԿԵԱՆ

Office Interprofessionnel
Des Assurances
82 Rue Lauriston, Paris 16
Tél Kle. 25-70
Aut. 84-37

Ուսումնասիրութիւն, շահարկում եւ յաճախորդ, պաշտպանում բեան ամէն տեսակ պայմանագրութեանց:

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ
ՊԱՐԶ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՉՕՐ. ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, 22 Ապրիլ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, պատարագի ընթացքին, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի զօր. Դրոյի յիշատակին, իր մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու բարեկամները:

ՊԱՏԱՐԱԳ

1915Ի ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, երեկոյեան ժամը 5ին

ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ Հ. ԿԱՐԱՊԵՏ
Թ. Ծ. Վ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Հայրապետական պատարագ պիտի մատուցանէ

SACRÉ CŒURի եկեղեցիին մէջ

Ի յիշատակ 1915 – 18ի եղեռնի համօրէն հայ նահատակներու:

Փարիզի եւ արուարձաններու յարգոյ հայ հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ այս սրբազան արարողութեան:

●

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ֆուրվիէրի բյրանիստ հոյակապ տաճարին մէջ, հայածէս ձայնաւոր պատարագ, 22 Ապրիլ ժամը 10ին:

Լիոնի Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութիւնը սիրով կը հրաւիրէ քաղաքի եւ շրջանի հայութիւնը Ֆուրվիէրի Տիրամօր գեղակերտ տաճարին մէջ Ապրիլեան նահատակներու եւ վերջին պատերազմին ինկած հայ զինուորներու համար մատուցուելիք պատարագին եւ հոգեհանգստեան պաշտօնին:

ՓՈՔՐԻԿԻ ՄԸ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ

Փոքրիկն Սէրժ Չիլինկիրեանի սրտաճմլիկ մահուան առթիւ, Հայ Կարմիր Խաչի Օգն. Մարմնի Ֆեսանվիլէի մանուկներու օգափոխութեան կայանին կը նուիրեն.— Պ. Սիմոն Չիլինկիրեան, իր թոռնիկին յիշատակին հինգ հազար ֆրանք, Պ. Սուրէն Չիլինկիրեան, իր եղբօրորդւոյն յիշատակին տասը հազար ֆր.:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԻԷՆ.— Կ. Խաչի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ ողբ. ընկերուհի Մարի Գալիկեանի կսկծալի մահուան առթիւ, իր ամուսնոյն Պ. Պատրիկ Գալիկեանի եւ ընտանեկան պարագաներուն:

Նոյն առթիւ շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Պատրիկ Գալիկեանէ հազար ֆր. իր զաւակներուն, հազար ֆր. օգափոխութեան շէնքին, հազար ֆր. Նոր Սեբաստիոյ: Նոյնպէս ընկերուհի Քնարիկ Թէրզեանէ հազար ֆր. փոխան ծաղկեպսակի:

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ռիւ Փալիէստրօյի հայ նպարավաճառատունը ծախուած ըլլալով, մեր ընթերցողները կրնան դիմել 19 ռիւ տը Պէլվիլի գրավաճառին, ցնոր տնօրինութիւն:

ՕՐ. ՄԱԹԻԼՏ ՍՈՒՊԱՐԱԼԵԱՆ
Պ. ԼԵՒՈՆ ԳԱՊԱՔՃԵԱՆ
Նշանուած
Փարիզ, 20 Ապրիլ 1956

ԾՆՈՒՆԴ

Տէր եւ Տիկին Բարսեղ Խրիմեան ուրախութեամբ կը ծանուցանեն իրենց երկուորեակ զաւակներուն ՌՈՒԲԷՆԻ եւ ԱՐԱՄի ծնունդը, 15 Ապրիլ 1956, Փարիզ:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆ.— Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20.30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Վռամեան» (Պուլվար Օտտօ) ենթակոմիտէի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը ճիշդ չորսին, սովորական տեղը: Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ.— Կապ. Խաչի մասնաճիւղին ժողովը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցը: Կը հրաւիրուին անդամուհիները, համակիրները եւ բարեկամները:

ՇԱԻԻԼ.— Հ. Յ. Դ. «Արղութեան» խումբի ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Աղբիւր Սերոբ – Մկրտիչ Եօթնեղբայրեան» խումբի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՎԻԷՆ.— Ֆ. Կ. Խաչի ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 3ին, Համօ Օհանջանեան Ակումբին մէջ: Բոլոր ընկերուհիներու եւ սանուհիներուն ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Զեկուցում պատգամաւորի, ինչպէս եւ վարչութեան նիւթական եւ բարոյական գործունէութեան: Խորհրդակցութիւն պարահանդէսի մը մասին:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քառէ: Պիտի խօսի ծանօթ դերասան Պ. Տ. ՆՇԱՆԵԱՆ: Նիւթը՝ «Հայ թատրոնը արտասահմանի մէջ»: Նաեւ պիտի կարդայ իր մէկ գրութիւնը փարիզահայ կեանքէ թատերգութիւն (երեք արար) «Լաբիւրինթոս կամ Ո՞ր ուղին»:

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ

ԽՆՋՈՅՔ - ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Այս կիրակի ժամը 3.30էն 10, Խրիմեան սրահը (Իսի, ռիւ տը լա Տէֆանս):

Նախագահութեամբ՝

Պ. ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆի

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

Ֆ. ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉ

Ֆ. Կ. Խաչի Օգափ. կայանի Փարիզի շրջանի արձանագրութիւնները սկսած են:

Ծնողներէն կը խնդրուի ներկայանալ, 5 ռիւ Մէյրան, Փարիզ, անմիջապէս ստանան «ալըքասիոն»ի թերթերը:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris(9e)

CAVES CENTRALES

46, RUE PUVIS-DE-CHAVANNES MARSEILLE. TEL.: CO. 58-99

ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՈՒՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ՝ ԱՄԵՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, Ծննդեան)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ ՀՈՒԶԱՆԱԽՈՐ

RAKI DUZE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ԱՊՐԻԼ

JEUDI 19 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7558 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3369

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

Ո՞ՒՐ ԷԻՆ ԵՐԷԿ...

Այսպէս, ուրեմն, «Հանճարափայլ»ին մահէն երեք տարի ետք, Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը քաջաբար կը խոստովանի հետեւեալ ճշմարտութիւնները. —

1. Անհատի պաշտամունքին հետեւանքով կը զարգանար թերութիւններու կոծկումը (կոծկել, պարտկել), իրականութեան զունաւորումը, աչկապուքը :

2. Խ. Միութեան մէջ դեռ պակաս չէին քծնողներ, ալելուիա երգողներ, գոց եղած խօսքեր արտասանողներ, գետնաքարշութեան վարժուած անձեր :

Պաշտօնաթերթը հետզհետէ ընդլայնելով նիւթը, ուրիշ մեղքեր ալ կը մատնանշէ. —

Փիլիսոփայութեան, քաղաքային տնտեսութեան, պատմութեան եւ ընկերային միւս գիտութիւններու նուիրուած երկերէն շատերը կը ներկայացնեն «Ի. Վ. Ստալինի աշխատութիւններից վերցուած ցիտատների (վկայութիւն) եւ նրա գովերգութիւնների հաւաքածու»:

Այս վարժութիւնը լայնօրէն զարգացած էր նա՛եւ մեր հայրենիքին մէջ:

Որ եւ է նիւթի մասին խօսած ատեն, հասարակ յօդուածագիրներ, վաստակաւոր գրագէտներ ու բանաստեղծներ կամ գիտնականներ տեղի-անտեղի վկայութեան կը կանչէին «Հանճարեղ»ը :

«Վարդապետն ասաց».— Պատգամ էր անոր այս կամ այն խօսքը, բա՛ռը, ո՛ր եւ է նիւթի մասին, — քերականութենէն մինչեւ գետնախնձորի եւ բամպակի մշակութիւնը կամ տաղաչափութիւնը :

Մոսկուայի պաշտօնաթերթը իբրեւ անհատի պաշտամունքի ցայտուն ապացոյց կը յիշէ Ստալինի «Համառօտ կենսագրութիւնը», «որը խմբագրուել է նրա անմիջական մասնակցութեամբ»:

Շատ աւելի ճոխ հաւաքածոյ մը կը կազմէ «Համամիութենական կոմունիստական (բոլշեւիկների) պարտիայի համառօտ դասընթաց» գիրքը :

Երեւանի «Սովետական Հայաստան» օրաթերթն է որ կը թարգմանէ, բոլշեւիկեան հայերէնով.

— «Դոգմատիզմը եւ տիրացուականութիւնը անհատի պաշտամունքի ծաղկման ուղղակի հետեւանքն են, երբ գտնում էին, թէ թէորիան զարգացնել, առաջ մղել, որեւէ օրիգինալ ու նոր բան ասել կարող է միայն մի մարդ՝ Ստալինը, իսկ մնացած բոլորը պէտք է մասսայականացնեն նրա յայտնած մտքերը, վերաշարադրեն նրա տուած ձեւակերպումները»:

Պաշտօնաթերթը դառնութեամբ դիտել կու տայ թէ անհատի պաշտամունքը ազդած է նաեւ արուեստի եւ գրականութեան ստեղծագործութեան վրայ :

— «Մեր պատմական եւ յատկապէս ռազմական շատ կինոնկարներ (շարժանկար), գրականութեան եւ գեղանկարչութեան ստեղծագործութիւններ նուիրուած են գլխաւորապէս Ստալինի անձնաւորութեան գովերգմանն ու մեծարմանը»:

Մոսկուայի միւս թերթերը աւելի բացորոշ մերկացումներ կը կատարեն, պարզելով Ստալինապաշտութեան աւերները :

Ծանօթ «Գրական Թերթ»ը, որ Գրողներու Միութեան օրկանն է, բացէ ի բաց կը յայտարարէ թէ Ստալինի պաշտամունքը «ահարկու ախտ մը» յառաջ բերած է գրականութեան մէջ :

Այս բոլորը նորութիւններ չեն մեզի համար :

Ո՞ւր էին Մոսկուայի այսօրուան ջոջերն ու քաջերը, երբ ազատ աշխարհը անխնայ կը ձաղկէր ոչ միայն Ստալինի պաշտամունքը, այլեւ անոր արիւնոտ բարբարոսութիւնները ...

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՆՈՐ ՁԵՌՆԱՐԿԸ

ԿՈՄԻՆՖՈՐՄԸ ԼՈՒԾՈՒԵՑԱՒ

Շռնդալից լուր մը, ճիշդ այն պահուն երբ Խ. Միութեան վարչապետը եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը Լոնտոն կը հասնին, — փոխ-վարչապետ Ա. Միկոյեան եւ կուսակցական պաշտօնաթերթին խմբագրապետը Շեպիլով Սուրիոյ դեսպանատան մէջ կատարուած ընդունելութեան մը միջոցին, պաշտօնապէս հաստատեցին թէ Կոմինֆորմը լուծուած է:

Այս լուրը միաժամանակ հաղորդուեցաւ Փրակայէն եւ Վիէննայէն, աւելցնելով թէ լուծման որոշումը տրուած է Փեշթայի մէջ եւ թէ զեկոյց մը պիտի հրատարակուի Ապրիլ 18ին:

Այդ զեկոյցը երէկ հրատարակուած էր «Իւմանիթէ»ի մէջ, Կոմինֆորմի անդամակից ութ երկիրներու Կեդր. Կոմիտէներուն կողմէ, պատճառաբանեալ յայտարարութեամբ :

Մոսկուայի մէջ, պաշտօնաթերթին (Փրաւտա) խմբագրապետ եւ կուսակցութեան դիւանին փոխանդամ Շեպիլով առաջին անգամ հաղորդեց լուրը, ըսելով թէ Կոմինֆորմը, որ կը գործէր ինը տարիէ ի վեր, լուծուեցաւ, «որովհետեւ կացութիւնը փոխուած է»: Յետոյ աւելցուց.— «Այժմ իւրաքանչիւր համայնավար կուսակցութիւնը կրնայ գործել առանց Կոմինֆորմի»: Փոխ-վարչապետ Ա. Միկոյեան ալ յայտարարեց, ի պատասխան իրեն ուղղուած հարցումներու.— «Այս բոլորի մասին բացատրութիւն պիտի տրուի երկար յայտարարութեամբ մը զոր խորհրդային մամուլը պիտի հրատարակէ վաղը»:

ԻՆՉՈ՞Ւ ԼՈՒԾՈՒԵՑԱՒ

Իտալիոյ համայնավար կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, «Իւնիթա», ինչպէս «Իւմանիթէ», Ապրիլ 17ին հրատարակած էին Կոմինֆորմի լուծման մասին տրուած որոշումները: Ահաւասիկ հիմնական կէտերը. —

«Վերջին տարիներու ընթացքին միջազգային կացութեան մէջ յառաջ եկած փոփոխութիւնները, ընկերվարութեան ծաւալումը միակ երկրի մը սահմաններէն դուրս եւ անոր վերածումը համաշխարհային դրութեան մը, խաղաղութեան ընդարձակ շրջանի մը (գօտի) կազմութիւնը, որ կ'ընդգրկէ եւրոպական եւ ասիական պետութիւններ, ընկերվարական եւ ոչ ընկերվարական, բարեկամ խաղաղութեան, բազմաթիւ համայնավար կուսակցութեանց զարգացումը եւ զօրացումը դրամատիրական, հպատակ եւ գաղթային երկիրներու մէջ, անոնց գործունէութիւնը պատերազմի վտանգին եւ յետադիմութեան դէմ մղուած հասարակաց պայքարին մէջ, յանուն խաղաղութեան, աշխատաւորներու կենսական շահերուն եւ իրենց երկիրներու ազգային անկախութեան, եւ վերջապէս բանուոր դասակարգի միութեան զօրացումը՝ յաջողութեամբ վարելու համար խաղաղութեան եւ ընկերվարութեան պայքարը, — այս բոլորը նոր պայմաններ ստեղծած են բանուորական եւ համայնավար կուսակցութեանց գործունէութեան համար :

Համայնավար եւ բանուորական կուսակցութեան տեղեկատու գրասենեակը (Կոմինֆորմ) այլեւս չի համապատասխաներ այս նոր պայմաններուն, թէ իր կազմութեամբ եւ թէ գործունէութեամբ : Համայնավար եւ բանուորական կուսակցութեանց այն Կեդր. Կոմիտէները որոնք անդամ են Կոմինֆորմի, կարծիքներ փոխանակելէ ետք, այն եզրակացութեան յանգեցան թէ այդ կազմակերպութիւնը զոր ստեղծած էին 1947ին, լրացուցած է իր դերը: Ուստի համախորհուրդ որոշեցին դադրեցնել թէ Կոմինֆորմը եւ թէ իր թերթին հրատարակութիւնը :

Կոմինֆորմի անդամ Կեդր. Կոմիտէները այն տեսակէտն ունին թէ իւրաքանչիւր կուսակցութիւն կամ կուսակցական խմբակցութիւն պայքարելով բանուոր դասակարգի շահերուն համար, իրենց գործունէութիւնը շարունակելով համաձայն Մարքս-Լենինեան ընդհանուր նպատակներուն եւ իրենց սեփական երկրի ազգային պայմաններուն եւ յատկանիշներուն, նոր ձեւեր պիտի գտնեն, կապեր եւ շփումներ հաստատելու համար իրենց միջեւ : Համայնավար եւ բանուորական կուսակցութիւնները պիտի քննեն գործակցութեան խնդիրները այն կուսակցութեանց եւ հոսանքներու հետ որոնք դէպի ընկերվարութիւն կը ձգտին, ինչպէս եւ

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ

(Մասնաւոր թղթակցութիւն Յառաջի)

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Ապրիլ (հեռաձայնով). — Ուրբաթ օր թէյասեղան մը սարքուած էր ի պատիւ կաթողիկոսին, Քէնթրպրիի Արք.ին պաշտօնատան մէջ: Ինչպէս գրած էինք, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը եւ իր հետեւորդները չորս օր հիւր եղան Արքեպիսկոպոսին:

Թէյասեղանին ներկայ էին, օտար հիւրերու հետ, Տէր եւ Տիկին Նուպար Կիւլպէնկեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Քիւրքճեան, եւայլն: Այս առթիւ Հայրապետ. յայտնեց իր ջերմ զգացումները հանդէպ Քէնթրպրիի Արք.ին եւ Անկլիքան Եկեղեցիին: Տոքթ. Ֆիշըր պատասխանելով յիշեց այն բացառիկ դերը զոր Հայ. Եկեղեցին կատարեց Արեւելքի մէջ ի փառս Քրիստոնէութեան :

Շաբաթ օր, Վազգէն Ա. այցելեց Լոնտոնի շրջանի երեք վանքերը: Նոյն իրիկունը ներկայ եղաւ հանդիսաւոր արարողութեան մը Ուէսթմինսթըրի տաճարին մէջ: Եկեղեցւոյ արքահօր ուղերձին պատասխանեց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը որ զգեստաւորուած էր իր Հայրապետական հանդերձանքով եւ շրջապատուած Սերովբէ եւ Պսակ եպիսկոպոսներէ : Արարողութիւնը վերջացաւ Կաթողիկոսին Պահպանիչով :

Շատ յուզիչ էր կիրակի օրուան պատարագը Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ մէջ, ի ներկայութեան հոծ բազմութեան մը: Ներկայ էին նաեւ Տոքթ. Ֆիշըր եւ ուրիշ անկլիքան եկեղեցականներ :

Հայրապետը հաղորդեց Ս. Էջմիածնի ողջոյնի խօսքը եւ շեշտեց թէ այն ջերմ ընդունելութիւնը որ կ'ընծայուի իրեն Անկլիքան Եկեղեցւոյ կողմէ ուղղուած է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ եւ Ս. Էջմիածնին : Յետոյ յիշեց թէ Հայաստանեայց Եկեղեցին յառաջապահը եղած է քրիստոնէութեան Տրդատ թագաւորէն ի վեր եւ նահատակուած է անոր գաղափարները պաշտպանելու համար:

Հայրապետը իր այցելութեան առթիւ Քէնթրպրիի Արք.ին նուիրեց շատ գեղեցիկ ոսկի խաչ մը թանկագին քարերով, մասնաւորապէս պատրաստուած հայ ոսկերիչներու կողմէ եւ հայկ. ոճով :

Քէնթրպրիի Արք.ը յայտնեց իր բացառիկ հաճոյքը որ 50 տարիէ ի վեր սկսած բարեկամութիւնը հայկական և Անկլիքան Եկեղեցիներու միջեւ այսօր աւելի կ'ամրապնդուի Հայրապետին այցելութիւնով :

Այս այցելութիւնը իսկապէս աննախընթաց է, որովհետեւ առաջին անգամն է որ օտար եկեղեցիի մը պետը ոտքը կը դնէ անգլիական հողի վրայ :

Տոքթ. Ճ. Ֆիշըր իր կարգին բացատրեց թէ Հայ. Եկեղեցին պահապանը եղած է քրիստոնէութեան Արեւելքի սահմանին վրայ: Մասնաւոր խօսակցութեան մը ընթացքին Տոքթ. Ֆիշըր ցոյց կուտար թէ իր զգեստին վրայէն հանած էր բոլոր շքանշանները, դնելու համար միայն Հայոց Կաթողիկոսին նուիրած ոսկի խաչը :

Պատարագին եւ հոգեհանգիստին յաջորդող ճաշին, որ կազմակերպուած էր եկեղեցւոյ հոգաբարձութեան կողմէ, ներկայ էին բազմաթիւ հիւրեր: Պատուոյ տեղը գրաւած էին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ Քէնթրպրիի Արք.ը, Յունաց Արք.ը, Սերովբէ եպիսկ., Տէր եւ Տիկին Նուպար Կիւլպէնկեան, Տէր եւ Տիկին Սարգիս Քիւրքճեան, Պսակ եպիսկոպոս եւն.:

Հայրապետը բաժակ առաջարկեց Քէնթրպրիի արքեպիսկոպոսին որ անգամ մը եւս շեշտեց թէ այս այցելութիւնը առաջին աւիթն է աւելի զօրաւոր կապի մը երկու Եկեղեցիներուն միջեւ :

Չորեքշաբթի Հայրապետը կը մեկնի Քէնթրպրի, այցելելու համար աւագերէց Տոքթ. Ճօնսընի: Հինգշաբթի ճաշ մը սարքուած է գաղութին կողմէ, ուր միայն Հայեր ներկայ պիտի ըլլան :

Շաբաթ օր Հայրապետը, Սերովբէ եպիսկոպոս, Պարգեւ աբեղայ, Պ. Հ. Առաքելեան, Տէր եւ Տիկին Ս. Քիւրքճեան կը մեկնին Մանչեսթըր: Այնտեղ ալ գաղութը ճաշ մը կազմակերպած է շաբաթ իրիկուն, ի պատիւ Կաթողիկոսին: Կիրակի առտու Վազգէն Ա. կը պատարագէ եւ կը քարոզէ Մանչեսթըրի Հայոց եկեղեցին: Այս քաղաքին մէջ Կաթողիկոսը հիւր պիտի ըլլայ առեւտրական Պ. Մարգօ Պաքըրճեանի :

⁂

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Ապրիլ (Յառաջ).— Այս իրիկուն Համայնական Խորհուրդը առանց մուտքի ընդունելութիւն մը սարքած էր Ուէսթմինսթըր Չըրչհաուզի մէջ, ի պատիւ կաթողիկոսին: Գաղութէն 1200 անդամներէն եկած էին միայն երկու հարիւր հոգի: Բացակայ էին հին գաղութին եւ եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան անդամները: Հայրապետը կոչ մը ուղղեց, որպէսզի հանգանակութիւն մը կատարեն, նորոգելու համար Պաղինի եկեղեցին որ հիմնուած է 7րդ դարուն:

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ՎԻԶԱՆ ՏՐՈՒԱ՞Ծ

Պէյրութի Ազդը (14 ապրիլ), Ամմանէն հասած հեռագրի մը վրայ հիմնուելով, կը գրէ թէ Յորդանանի կառավարութիւնը վիզա տուած է, որպէսզի Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը Երուսաղէմ այցելէ: Նոյն աղբիւրին համաձայն, վիզան հեռագրով հաղորդուած է Փարիզ: Կը կարծուի թէ Վազգէն Ա. Երուսաղէմ պիտի այցելէ, Լոնտոնէն վերադարձին:

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւանի «Կոմունիստ» օրաթերթը (ռուսերէն), դառնօրէն կը գրէ թէ ծուռ յայտարարութիւններ եւ ցնդաբանութիւններ եղած են կուսակցութեան քաղաքականութեան եւ լենինեան սկզբունքներուն դէմ, Հայաստանի համայնավար կուսակցութեան ժողովներուն մէջ: Թերթը մասնաւորապէս կը յիշէ թէ այդպիսի յայտարարութիւններ եղած են Պ. Պ. Պօղոսեանի, Կիւրեղեանի եւ Յարութիւնեանի կողմէ՝ Երեւանի համալսարանէն: Յետոյ կ'ըսէ թէ զրպարտիչ խօսքեր արտասանուած են նաեւ Գրողներու Միութեան ժողովին մէջ, կուսակցութեան մէկ անդամին՝ Արզումանեանի կողմէ, ինչպէս եւ ռուս մանկավարժական կաճառին մէջ՝ Սահակեանի կողմէ :

ՀԱՅԿ ԺՈՎՈՒՐԴԻ

ԿԱԽՎԱԾ ԳՈՒՆԻՑ

Հրատարակություն — Մխիթար Սեբաստացու անվան Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության։

Ա

Ամեն անգամ, որ Վարդանը հիշում էր Ռուզանի վերջին խոսքերը, որ նա ասել էր իրեն, երբ նրանք բաժանվում էին միմյանցից, նրա սիրտը ուժգին բաբախում էր, և նա ինքն իրեն հարցնում էր, թե ինչ կարող էր նշանակել այդ խոսքը։

Ռուզանը ասել էր. «Ես ուզում եմ, որ դու ինձ մոռանաս, Վարդան, ես ուզում եմ, որ դու ինձ մոռանաս, մոռանաս, մոռանաս...»։

Եվ ինչո՞ւ էր նա ասել այդ խոսքերը։ Ինչո՞ւ էր նա ուզում, որ Վարդանը մոռանար իրեն։ Նա, որ ամբողջ կյանքում միայն մի բան էր ուզում, միայն մի բան էր սիրում, միայն մի բան էր երազում, միայն մի բան էր ցանկանում, միայն մի բան էր ակնկալում, միայն մի բան էր հավատում, միայն մի բան էր հուսում, միայն մի բան էր տենչում, միայն մի բան էր ապրում, միայն մի բան էր շնչում, միայն մի բան էր ապրելու համար, միայն մի բան էր մեռնելու համար, միայն մի բան էր ուզում, որ Ռուզանը սիրեր իրեն, որ Ռուզանը միայն իրեն սիրեր, որ Ռուզանը միայն իրեն սիրեր, որ Ռուզանը միայն իրեն սիրեր

ՍՍՍԻԿԼ

(ՊՍՏՈՒՆԻՆ ԿՊԿ, 364 – 400)

7.— ՊՍՏՅՈՒՆԻ

Մանուկ թագաւորը ոչ միայն ժառանգեց իր հօրից գահը, այլ նաև նրա հարստութիւնը, որ նա սկսեց ծախսել առատօրէն, ինչպէս ասում էին՝ ձեռքի տակով։ Մեծ էր նաև նրա ախորժակը։ Նա սիրում էր ուտել ոչ միայն շատ, այլև համեղ։ Նրա սեղանի վրայ միշտ կային ամենաթանկագին ուտելիքներ։ Նա սիրում էր նաև խմել, ինչպէս ասում էին, ոչ թէ ջուր, այլ գինի։ Նա սիրում էր նաև կանանց։ Նրա հարեմում կային ամենագեղեցիկ աղջիկներ։ Հասկանալի է, որ նման կեանքը հնարաւոր չէ առանց մեծ գումարների։ Մանուկ թագաւորը ոչ միայն ծախսում էր հօրից մնացած գանձերը, այլև ստիպուած էր նոր հարկեր դնել ժողովրդի վրայ։ Ժողովուրդը դժգոհ էր նրանից։ Նրա դէմ դաւեր էին կազմակերպում։ Մանուկ թագաւորը ոչ միայն չէր հետաքրքրւում պետական գործերով, այլև ոչ ոքի չէր թողնում, որ նա զբաղուի դրանցով։ Նա ամբողջ օրը անց էր կացնում զուարճանալով։ Նա սիրում էր ձիարշաւներ, որսորդութիւն, կռուանոցներ։ Նա սիրում էր նաև ներկայանալ թատրոնում։ Նա ինքն էլ սիրում էր երգել։ Նրա ձայնը շատ գեղեցիկ էր։ Նա սիրում էր նաև պարել։ Նա պարում էր շատ լաւ։

Տարիքն էստ ընդհանուր, մեծ ազդեցութիւն էր ունենում նրա վրայ։ Նա սկսեց ամէն բանի նկատմամբ ունենալ իր սեփական կարծիքը, որ չէր համապատասխանում նրա շրջապատի կարծիքներին։ Նա սկսեց ամէն բանի մէջ տեսնել իր ուժը, իր կամքը։ Նա սկսեց ամէն բանի մէջ ցոյց տալ իր անկախութիւնը։ Նա սկսեց ամէն բանի մէջ ցոյց տալ իր ուժը։ Նա սկսեց ամէն բանի մէջ ցոյց տալ

ՀՈՒՇԱՐՁԱՆԱԿ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՀԱՄԱՐ

ՄԱՐՍԵԼԻԱ - ՓԱՍԱԺԸ

Մեծ վիրակի մը բաժին 3·30ին 10, Philippot կայարանէն (Մետրօ Տէֆրանս)։

Chez Durand, 4 Place de la Madeleine, Philippot 24
Bld. Poissonière, Libraire Palougan 43 Rue Richer.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՆԴԻՍԱՎՈՐ

SALLE DE LʼECOLE NORMALE DE MUSIQUE

78, Rue Cardinet, Métro : Malesherbes
Կիրակի, 22 Նոյեմբեր, ժամը 17ին
ՆՈՒՆԱՓԱՌԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՏՈՒԺԻՆ ՓԱՇՈՒԹԻՒՆ

(Դաշնակահար եւ օրգանիստ)

Ս. ԱՍՐԵԼ (Soprano), Բ. ՀՕՏԹՐԵԹ (Basse)

Ս. ԱՍՐԵԼ (Soprano), B. COTTRET (Basse)

Մուտքագրեալներ

Մրոնք տալով սկսած երգչ Ս· փիլիփոսեանէ մինչեւ Ա· Ղուկասեան։

Ֆիւնամպիւլեաներ Ա· Ղուկասեան եւ Ա· Դաւթեանի։

Դաշնակահարներ J. CHESNEAU

Ս· ԱԼԱԼԵԱՆՑԱՆ (Թաւրեժեան) Յայտարարեալ ժողովը, ՊՈՅԱՃԻ, ՀԱՅՍ ԵԱՆ։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԵԱՆ ԵՐԳԱՐԱՆԻ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ ԵՐԵԿՈՅԹ

Սրահ Նիկոլ Պուանսոյի 250 եւ 350 Ֆրանգ։ Դիմել՝

Տոմսեր 250 եւ 350 Ֆրանգ։ Դիմել՝

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՆԴԻՍԱՒՈՐ

ՄԱՐՍԵԼԻԱ - ՓԱՍԱԺԸ

Մեծ վիրակի մը օրն, 22 Նոյեմբեր, ժամը 2·30ին Մետրօ կայարանէն (Մետրօ Տէֆրանս)։

Յղում Թիւրքիոյ եւ Ռուսիոյ։

Ամերիկեան «Յառաջ»ի վերջացուցած երկրագունդի շրջագայութիւնը տարի 11րդ տարին։

Ֆրանսայի մէջ նոր հանգամանքներ ստեղծուած են Ռուսիոյ վերաբերութեան նկատմամբ, որ ամբողջ Եւրոպան կը հետաքրքրէ։ Ռուսիոյ ներկայացուցիչ Ս· Սազոնով Փարիզ եկած է Ռուսիոյ համար նոր փոխառութեան մը մասին բանակցելու համար։ Ֆրանսայի մէջ ամենքը կը հաւատան, որ Ռուսիա պիտի ստանայ այդ փոխառութիւնը, որովհետեւ ան ֆրանսական կառավարութեան կողմէ կը նկատուի իբրեւ դաշնակից։ Ռուսիոյ համար այդ փոխառութիւնը կարեւոր է, որովհետեւ ան կը ստանայ ոսկի եւ ոչ թղթադրամ։ Ռուսիոյ ներկայ դրամական դրութիւնը ամենեւին ալ ցնծագին չէ։ Ռուսիոյ ներքին պարտքը կը հասնի 8 միլիառ ռուբլիի, որուն 1/3ը արտաքին պարտք է։ Ռուսիոյ ներքին պարտքին մեծ մասը կազմուած է թղթադրամներէ, որոնք ոսկիի փոխանակելի չեն։ Ռուսիոյ ոսկի պաշարը կը հասնի 1 միլիառ 700 միլիոն ֆրանքի։ Ռուսիոյ ներկայ պարտքին տոկոսները կը հասնին 400 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան եկամուտը կը հասնի 2 միլիառ 300 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան ծախքերը կը հասնին 2 միլիառ 700 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան պակասը կը հասնի 400 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ ներկայ պարտքին տոկոսները կը հասնին 400 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան եկամուտը կը հասնի 2 միլիառ 300 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան ծախքերը կը հասնին 2 միլիառ 700 միլիոն ռուբլիի։ Ռուսիոյ տարեկան պակասը կը հասնի 400 միլիոն ռուբլիի։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 20 ԱՊՐԻԼ

VENDREDI 20 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7559 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3370

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՉԱՐԱՇՈՒՔ ՍԱՍՏԸ

Ի՞նչ է պատահեր Երեւանի մէջ, որ հետաքրքրական գործակալութիւնը կը փութայ մինչեւ Փարիզ հաղորդել տեղեկութիւնը :

Կարդացիք անշուշտ,— Երեւանի ռուսերէն պաշտօնաթերթը, «Կոմունիստ», սաստ մը ուղղեր է Հայաստանի համայնավարներուն :

Այսօր կը հրատարակենք հեռագրին մընացեալ մասն ալ, որ աւելի կը լուսաբանէ խնդիրը :

Շնորհալից լուրերու ժխորին մէջ, միջազգային մամուլը յաճախ կ'անտեսէ այս կարգի տեղեկութիւնները :

Բայց, այս լուրը մասամբ լոյս տեսաւ Փարիզի կիսապաշտօնական օրկանին. «Լը Մոնտ»ի մէջ (18 Ապրիլ) :

Անշուշտ անցուդարձը աւելի լայնօրէն պարզուած է Մոսկուայի մէջ :

Արդ, ամէն անգամ որ Երեւանի «Կոմունիստ»ը կամ Մոսկուայի պաշտօնաթերթերուն Երեւանի թղթակիցը մասնաւոր տեսութիւն մը հրատարակեն Հայաստանի ներքին կացութեան մասին, չարաշուք պատկեր մը կը պարզուի :

Կը նշանակէ թէ պղտոր բան մը կը պատրաստուի :

Այդ կարգի տեսութիւնները նախանշաններ, աւելի ճիշդ՝ ախտանշաններ են, այս կամ այն գործողութիւնը կատարելու համար, ի հարկին :

Շատերու մէջէն օրինակ մը յիշած ըլլալու համար, ըսենք թէ այդպէս պատահեցաւ 1936 – 37ին, երբ Մոսկուայի թերթերուն Երեւանի տխրահռչակ թղթակիցը, ոմն Կիրպոտին, երկդիմի թղթակցութիւն մը կը հրատարակէր Հայաստանի գրագէտներու մասին :

Երեւութապէս բարեացակամ, իրականին մէջ ծածկամիտ մատնանշում մըն էր այդ գրութիւնը, որ առաջին առթիւ կերաւ Եղիշէ Չարենցի գլուխը :

Գիտենք թէ ինչ պատահեցաւ այնուհետեւ, երբ զանգուածային «մաքրագործումներ» կը կատարուէին Խ. Միութեան մէջ, կեդրոնէն մինչեւ յետին ծայրագաւառը :

Հայաստանն ալ ունեցաւ իր հարիւրաւոր զոհերը, մանաւանդ մտաւորականներ, որոնց մեծ մասին ճակատագիրը անյայտ կը մնայ մինչեւ այսօր :

Չենք ուզեր նմանութիւն մը կատարել այդ շրջանի դէպքերուն եւ «Կոմունիստ»ի ազդարարութեան միջեւ :

Բայց, ռուսերէն պաշտօնաթերթը ինչո՞ւ հարկ զգացեր է այդքան խիստ սաստ մը ուղղել Երեւանի համայնավարներուն, նոյն իսկ շատ մը անարգական բառեր գործածելով :

Հակասթալինեան պայքարը բացուած ատեն, ամէն տեղ ալ կուսակցական ժողովներ գումարուեցան, լուսաբանութիւններ լսելու համար 20րդ Համագումարի որոշումներու մասին :

Այդ առթիւ, թեր ու դէմ վիճաբանութիւններ ալ տեղի ունեցան, եւ եթէ չենք սխալիր՝ կը շարունակուին մինչեւ այսօր, գրաւոր թէ բանաւոր :

Արդ, ի՞նչ մահացու մեղքեր գործեր են Հայաստանի համայնավարները, մասնաւոր յանդիմանութիւն մը լսելու համար : Այն ալ ռուսերէն պաշտօնաթերթին միջոցաւ :

«Անհատի պաշտամունք»ին ամէնէն վաւերական վկան հանդիսացաւ մեր անճար հայրենիքը, որուն գլխուն վերեւ ցարդ կանգնած կը մնայ Սթալինի «մոնումենտ»ը, երեսուն մեթր բարձրութեամբ :

Ռուսերէն «Կոմունիստ»ը կ'ուզէ միշտ վա՞ռ պահել այդ արիւնազանգ մըձաւանջը, նոր հաւատաքննութիւն մը սարքելով Երեւանի մէջ :

Դեմոկրատիա՞ թէ դեմոնոլոգիա :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲՈՒԼԿԱՆԻՆ ԵՒ ԽՐՈՒՇՉԵՒ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Կ'ՈՒԶԵՆ ԽՈՒՍԱՓԻԼ ՆՈՐ ՊԱՏԵՐԱԶՄԷ ՄԸ

Չորեքշաբթի օր ճիշդ որոշեալ ժամուն Լոնտոն հասան Խ. Միութեան վարչապետը, մարեշալ Բուլկանին եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ : Բոլոր թղթակիցները կը հաստատեն թէ ընդունելութիւնը եղաւ արժանավայել, բայց ժուժկալ եւ ամէն ինչ վերջացաւ տասը վայրկեանէն : Կարծես այցելութեան քաղաքական հանդամանքը չեշտելու համար, Անգլիոյ արտաքին նախարարը կայարանէն ուղղակի երեսփ. ժողով գնաց եւ կարճ յայտարարութիւն մը ըրաւ այն զէկոյցի մասին որով Խ. Միութիւնը կը յայտնէր թէ պատրաստ է գործակցելու Միջին Արեւելքի մէջ, յանուն խաղաղութեան : Դիտել տալով հանդերձ թէ կարգ մը հակասութիւններ կան Մոսկուայի յայտարարութեան մէջ, նախարարը չեշտեց.— «Բայց եւ այնպէս Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը կ'ողջունէ խորհրդային պատրաստակամութիւնը՝ Միջին Արեւելքի խաղաղութեան պահպանման եւ արաբ – իսրայէլեան վէճին կարգադրութեան համար» :

Բոլորին կարծիքը այն է թէ Միջին Արեւելքի խնդիրը օրակարգի գլխաւոր հարցը պիտի կազմէ, երկու երկիրներու քաղաքական բանակցութեանց մէջ :

Մոսկուայի հիւրերը Փորթսմութի նաւահանգիստը հասան ժամը 11ին եւ կէս ժամ վերջը ցամաք ելան բրիտանական հողին վրայ, մինչ նուագախումբը կը հնչեցնէր Խ. Միութեան եւ Մեծն Բրիտանիոյ քայլերգները : Քսան վայրկեան վերջը արդէն բազմած էին մասնաւոր կառախումբին մէջ, որ Լոնտոնի Վիքթորիա կայարանը հասաւ ժամը 2.15ին : Կառախումբին մէջ նախաճաշ մը սարքուած էր, չոր ուտելիքներով եւ բրիտանական գարեջուրով : Առաջին անգամ կառախումբէն դուրս ելաւ մարեշալ Բուլկանին : Անգլիոյ վարչապետը, Սըր Էնթ. Իտըն հիւրերը ողջունեց հետեւեալ յայտարարութեամբ .

— Բազմաթիւ դէպքեր պատահեցան միջազգային բեմին վրայ, այն օրէն ի վեր որ Լոնտոն հրաւիրեցի մեր հիւրերը Ժընեւի մէջ. բայց վստահ եմ թէ մեր հիւրերն ալ կ'ընդունին որ իրենց այցելութիւնը աւելի քան կարեւոր է, իբրեւ արդիւնք : Մեր խորհրդակցութեանց մէջ պիտի քննենք անգլեւխորհրդային խնդիրներ, ինչպէս եւ այն հարցերը որ կապ ունին աշխարհի խաղաղութեան եւ բարօրութեան համար : Առաջին անգամ է որ Խ. Միութեան վարիչներ այս երկիրը կ'այցելեն : Ողջունելով զանոնք, կը յուսամ թէ մեր աշխատանքով պիտի կրնանք բարելաւել մեր երկիրներուն եւ ժողովուրդներուն յարաբերութիւնները » :

Անմիջապէս ռուսերէնի թարգմանուեցաւ այս ուղերձը : Ցետոյ գրաւոր ճառ մը կարդաց մարեշալ Բուլկանին, հետեւեալ բովանդակութեամբ .

ՄԱՌԵՇԱԼԻՆ ՀԱՒԱՍՏԻՔՆԵՐԸ

— «Խորհրդային ժողովուրդը խոր յարգանք կը տածէ բրիտանական ժողովուրդին համար : Բարձրօրէն կը գնահատէ անոր մշակոյթը եւ նշանաւոր իրագործումները գիտութեան եւ արհեստագիտութեան մէջ : Սովետներու սրտին մէջ վառ կը մնան մեր ռազմական բարեկամութեան յիշատակները՝ հասարակաց թշնամիին դէմ մղուած տաժանելի տարիներու ընթացքին : Խորհրդային կառավարութիւնը կ'ուզէ բարեկամական յարաբերութիւններ հաստատել Անգլիոյ, ինչպէս եւ Մ. Նահանգներուն, Ֆրանսայի եւ ուրիշ երկիրներու հետ : Ժողովուրդներու շահերը եւ տիեզերական խաղաղութեան զօրացումը կը պահանջեն բարւոքել յարաբերութիւնները մեր երկիրներուն միջեւ : Վերջին ժամանակներս որոշ աշխատանքներ կատարուեցան այդ ուղղութեամբ : Սակայն դեռ երկար եւ թերեւս դժուարին ճամբայ պիտի կտրենք : Մեր երկիրներուն մէջ կան ընկերային եւ քաղաքական տարբեր դրութիւններ, բայց երբ կը մտածենք թէ միեւնոյն երկրագունդին վրայ պիտի ապրինք, պետական կազմի տարբերութիւնները պէտք չէ խոչընդոտ հանդիսանան իբրեւ բարի դրացիներ ապրելու, գործակցելու եւ մեր յարաբերութիւնները բարւոքելու համար :

«Պէտք է տնտեսական լայն կապեր հաստատել, աւելցնել մեր առեւտրական յարաբերութիւնները, ինչպէս եւ փոխադարձաբար տեղեկութիւններ կազմակերպել արհեստագիտութեան, գիտութեան եւ մշակոյթի ասպարէզներուն մէջ կատարուած իրագործումներու մասին : Մենք այս բոլորը կը նկատենք գործնական իրագործումը պետութեանց խաղաղ համակեցութեան եւ գործակցութեան :

«Խ. Միութիւնը խաղաղասէր երկիր մըն է : Մեր ժողովուրդը հիմնովին շահագրգռուած է որ պատերազմը երբեք չխանգարէ իր խաղաղ եւ ստեղծագործ աշխատանքը : Ահա թէ ինչու խաղաղութեան պահպանման եւ զօրացման պայքարը կը կազմէ մեր արտաքին քաղաքականութեան հիմքը : Տարակոյս չկայ թէ բրիտանական ժողովուրդն ալ, որ նոյնպէս կրեց աղետալի պատերազմին սարսափները եւ տառապանքները, խաղաղութիւն եւ ապահովութիւն կ'ուզէ : Կը յուսանք թէ մեր այցելութիւնը եւ անձնական շփումները ձեր երկրին քաղաքական վարիչներուն հետ պիտի նպաստեն մեղմացնելու միջազգային կացութիւնը եւ հաստատելու աւելի մեծ փոխադարձ հասկացողութիւն մը եւ յարաբերութեանց տեւական բարւոքում մը Մեծն Բրիտանիոյ եւ Խ. Միութեան միջեւ :

× Մոսկուայի հիւրերը առաջին օրը այցելեցին Լոնտոնի պատմական յիշատակարանները, — Ս. Պօղոս մայր եկեղեցին, Լոնտոնի Աշտարակը, եւայլն : Բուն աշխատանքը պիտի սկսէր երէկ : Մոսկուայի ռատիոն եւ թերթերը չնորհալից մանրամասնութիւններ կը հրատարակեն այս այցելութեան առթիւ : Բազմաթիւ թղթակիցներ ղրկուած են Լոնտոն :

ԿՈՄԻՆՖՈՐՄԻՆ ԹԱՂՈՒՄԸ

Քաղաքական շրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն չեն ընծայեր Կոմինֆորմին լուծման : Փարիզեան թերթերն ալ, աջ, կեդրոն կամ չափաւոր ձախ, կը բացատրեն թէ այդ լուծումը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ թաղումը խրտուիլակի մը, որ ամէնէն առաջ ուրախութիւն կը պատճառէ մարեշալ Թիթոյի եւ Հնդկաստանի վարչապետին՝ Նեհրուի : Թիթօ Կոմինֆորմին առաջին զոհն եղաւ, երբ կ'ընդդիմանար Եուկոսլաւիոյ սովետացման (1948) : Անցեալ տարի երբ Բուլկանին եւ Խրուշչեւ Պելկրատ այցելեցին, Թիթօ յիշեցուցած էր թէ Կոմինֆորմին լուծումը անհրաժեշտ է, յարաբերութեանց բարւոքման համար : Նեհրու եւս նոյն պահանջը կը յիշեցնէր, երբ Մոսկուայի երկու վարիչները Հնդկաստան այցելեցին անցեալ աշնան :

Փարիզի ընկերվարական օրկանը, «Փոփիւլէռ», կը մերժէ Մոսկուայի այն թեզը, համաձայն որուն Կոմինֆորմին անհետացումը ինքնին պիտի դիւրացնէ գործակցութիւնը համայնավարներուն եւ ընկերվարականներու միջեւ : Այս առթիւ ազատութիւն կը պահանջէ արբանեակ երկիրներու համար : Պահպանողական թերթ մը, «Օռօր», կը բացատրէ թէ Կոմինֆ մը քաղաքականօրէն մեռած էր իր ստեղծումէն մէկ տարի ետքը :

Չախակողմեան թերթ մը «Ֆրան - Թիրէօր» գիտել կուտայ թէ Կոմինֆորմին մահը նոյնքան անսպասելի էր որքան իր ծնունդը 1947ին : Կիսապաշտօնական օրկանը, «Լը Մոնտ» կը բացատրէ թէ Կոմինֆորմին մահը որեւէ գործնական կարեւորութիւն չունի : Թերթը աւելի կարեւոր կը գտնէ Խ. Միութեան յայտարարութիւնը՝ Միջին Արեւելքի մասին :

Մոսկուայի կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա» կը բացատրէ թէ Կո-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

Մարսէյլի նուիրատուներու ցանկը. —

Բ.

Հ.Յ.Դ. Մարսէյլի Շրջ. Կոմիտէ	25.000
Հ.Յ.Դ. Նոր Սեբաստիոյ Շրջ վրչ.	15.000
Յ. Պալիկեան	10.000
Թ. Գըլըճեան	10.000
Հ.Յ.Դ. Կարօ խումբ	15.000
Կ. Ճանիկեան	10.000
Յովհ. Օհանեան	5.000
Մկր. Զօրպաճեան	5.000
Կարապետ Գուլումեան	5.000
Մելիք Մուշկամպարեան (Տիրայր Արք.ի մահուան առթիւ)	5.000
Պետրոս Սառաճեան (Սասունցի Մուշեղի մահուան առթիւ)	5.000
Ա. Արմաղանեան	5.000
Միսաք Աւտոյեան	5.000
Մ. Սուքիասեան	5.000
Ժ. Տէր Վարդանեան	5.000
Ա. Պետիկեան	5.000
Հ.Յ.Դ. նորակազմ Դրօ խումբ	4.000
Յ. Պետրոսեան	3.000
Գր Պօյաճեան	3.000
Տ. Թաղոյեան	3.000
Խ. Արղումանեան	3.000
Ղազար Տէրտէրեան	3.000
Աղաւնի Մարտիրոսեան	3.000
Ա. Ծերունեան	2.000
Ա. Քիթապճեան	2.000
Անիսպէկեան	2.000
Բաբէկեան	2.000

(Շար.)

Ի՞ՆՉ Կ'ԱՆՑՆԻ ԿԸ ԴԱՌՆԱՅ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Երէկ հաղորդած էինք թէ Երեւանի ռուսերէն օրաթերթը, «Կոմունիստ», խիստ քննադատութիւն մը հրատարակած է Հայաստանի համայնավարներուն դէմ, դատապարտելով անոնց «սխալ յայտարարութիւնները եւ ցնդաբանութիւնները» : Այս առթիւ կարգ մը ծանօթ անուններ ալ կը հաղորդէր :

Նոյն աղբիւրէն կը քաղենք հետեւեալ յաւելուածը ռուսերէն թերթին գրութեան մասին .

— «Կուսակցութիւնը չի կրնար թոյլատրել որ կարգ մը անհատներ անձի պաշտամունքին դէմ բացուած պայքարի դիմակին տակ, օգտագործեն կուսակցութեան դիրքին լայն ժողովրդավարութիւնը՝ տարածելու համար կարծիքներ որոնք խորթ են մեզի : Աւելորդ է բացատրել թէ այդպիսի յայտարարութիւններ կը վնասեն կուսակցութեան միասնականութեան եւ մեր հասարակաց դատին : Անհրաժեշտ է խիստ պայքար մը մղել անոնց դէմ որ կը փորձեն նսեմացնել կամ տկարացնել կուսակցութեան տիրական դերը խորհրդային պետութեան մէջ, խեղաթիւրել անոր քաղաքականութիւնը եւ մանր բուրժուական (քաղքենի) դրացումներ տարածել » :

Ուշագրաւ է որ թերթը մասնաւորապէս կը չեշտէ թէ բոլոր «սխալ յայտարարութիւնները» կատարուած են կուսակցութեան անդամներուն կողմէ :

ԽՈՀԱՐԱՐ ԱՐՁԱԿ ՊԱՏԱՀ

— Հէ՛, ատոտայ. բերէ՛ փեճեճնիդ փամփուշդ է, ես ասի։

— Ֆա՛, բայց պատճառդ ինչ է։

Չաղամսկեցի ասիրիացի մեր ծանօթը, որ ամէն տարի մէկ երկու անգամ Պոլիս կու գար իր ապրանքները ծախելու համար, ինձ ըսաւ.

— Ես ամէն տարի Պոլիս կու գամ, ու ամէն անգամ ալ կը տեսնեմ, որ Պոլսոյ մէջ ամէն բան կը թանգնայ։ Ինչո՞ւ համար է ասիկա։

Ես պատասխանեցի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն բան կը ծախուի։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն բան կը ծախուի, բայց ինչո՞ւ համար ամէն բան կը թանգնայ։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն բան կը գնուի։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն բան կը գնուի, բայց ինչո՞ւ համար ամէն բան կը գնուի։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը գնէ։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը գնէ, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը գնէ։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը ծախուի։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը ծախուի, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը ծախուի։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը սիրէ ծախել։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը սիրէ ծախել, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը սիրէ ծախել։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը սիրէ գնել։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը սիրէ գնել, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը սիրէ գնել։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը սիրէ ծախել։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը սիրէ ծախել, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը սիրէ ծախել։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը սիրէ գնել։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը սիրէ գնել, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը սիրէ գնել։

Ես ըսի.

— Ասիկա կը պատահի, որովհետեւ Պոլսոյ մէջ ամէն մարդ կը ծախուի։

Ան ըսաւ.

— Ֆա՛, ես ալ գիտեմ, որ ամէն մարդ կը ծախուի, բայց ինչո՞ւ համար ամէն մարդ կը ծախուի

ՍԱՄՈՍԱՏ

(ՓԱՏՄԱԿԱՆ ԿԵՆՑ, 364 – 406)

8-ՐԴ ՈՐՈՒՄԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ճշմարիտ էմոտիոնալ է մարդ մի բան, իշխ մի ձայն մի ձեռ ու ոտ ձայնի պես ձեռքի վրայի ոսկե ձեռնոցի մեջ է ամբողջապես ամբողջ մարդ, ոտք, իշխ մի ձայն ու ոտ ձեռ։ Մեկը, որ ամբողջ մարդ է, ոտ ձեռ ու ձայն է, ոչ թե ձայնի մի մասը, ոտ ձեռ ու ձայն։ Ամբողջ մարդ է, որ ամբողջ ձայն է, ոչ թե ձայնի մի մասը, ոտ ձեռ ու մարդ։ Ամբողջ մարդ է, որ ամբողջ ոտ է, ոչ թե ոտի մի մասը, ձայն ու ձեռ։ Ամբողջ մարդ է, որ ամբողջ ձեռ է, ոչ թե ձեռի մի մասը, ոտ ու ձայն։ Ամբողջ մարդ է, որ ամբողջ ոտ է, ոչ թե ոտի մի մասը, ձայն ու ձեռ։ Ամբողջ մարդ է, որ ամբողջ ձայն է, ոչ թե ձայնի մի մասը, ոտ

մինֆորմին լուծումը քայլ մըն է. դէպի միացեալ ճակատ ընկերվարականներուն հետ: Յետոյ կ'ըսէ թէ համայնավարները պիտի շարունակեն չփում պահել պարբերաբար ժողովներ գումարելով, պատուիրակութիւններ փոխանակելով եւ խորհրդակցական կազմակերպութիւններ ստեղծելով:

Մ. Նահանգներուն եւ Անգլիոյ մէջ եւս մեծ կարեւորութիւն չեն տար խորտուբուկին Թաղման:

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Վարչապետը արտօնութիւն ստացաւ վստահութեան քուէ պահանջելու, ծեբութեան թոշակի յաւելման առթիւ հաստատուելիք տուրքերու օրինագծին քննութեան առեն: Ելմտական յանձնաժողովը կարգ մը փոփոխութիւններ կատարած է: Մանր եւ միջին առեւտրականները դըժգոհ են:

× Ազգ. ժողովի առջի օրուան նիստին մէջ անվաւեր հռչակուեցան երեք-երեսփոխաններ, երկուքը փուժատեան:

× Ապրիլ 18ին բուռն ընդհարում մը տեղի ունեցաւ Ալժէի մէջ, մասնակցութեամբ օդանաւերու: Ըմբոստները ծանր կորուստներ կրեցին: Կռիւները կը շարունակուին Կոստանդինի շրջանին մէջ: Դարձեալ Ալժէի շրջանին մէջ 300 ըմբոստներ յարձակեցան գիւղի մը վրայ:

× Արիւնալի կռիւներ տեղի ունեցան Լառաշի շրջանին մէջ (Մարոք), երկու ցեղախումբերու միջեւ: Ամբոխը ողջ ողջ վառեց երեք պահակներ եւ հրկիզեց դըլխաւոր հակառակորդին տունը:

× Տեղական թերթերը կը գրեն թէ շատ մը Ալժերիացիներ կը փորձեն Ֆրանսայէն իրենց երկիրը անցնիլ դաղտնի միջոցներով: Երկու հարիւր հոգի ձերբակալուեցան, երբ կը փորձէին Ալժերիա մտնել Թունուզի ճամբով:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՊԱՂՏԱՏԻ դաշինքին նախարարական ժողովին մէջ, որ կը շարունակուի (Թեհրան), պաշտօնապէս յայտարարուեցաւ թէ Մ. Նահանգները պիտի մասնակցին զինակցութեան տնտեսական յանձնախումբին, իբրեւ լիագոր անդամ: Այս որոշումը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց միւս անդամներուն, մասնաւորապէս Անգլիոյ:

ԵԳԻՊՏՈՍ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼ պաշտօնապէս հաղորդեցին թէ կ'ընդունին դադրեցնել կրակը: Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, որ Երուսաղէմ գացած էր, կը շարունակէ իր խորհրդակցութիւնները, զօրացնելու համար եղած յանձնառութիւնները: Քարտուղարը կ'աշխատի ճշգրիտ սահմանագիծ մը որոշել, որպէսզի ընդհարումներ չպատահին: Իսրայէլի վարչապետը կ'ուզէ օգտուիլ Սուէզի ջրանցքէն որ փակուած է իր երկրի նաւերուն առջեւ:

ՆՈՐ ՕՐԱԹԵՐԹ ՄԸ, «Լը Թան տը Փարի», կը հրատարակուի Ապրիլ 17էն ի վեր, 48 էջ, գինը՝ 15 ֆրանք: Տեղական թերթերը եւ «Լը Մոնտ»ը կը հարցնեն թէ ինչպէս պիտի դիմանայ այսքան բազմածախս հրատարակութեան մը, որ սկսած է 400 միլիոն ֆրանքի դրամագլուխով:

ՓԵԹԷՆԻ ծննդեան հարիւրամեակին առթիւ արարողութիւն մը պիտի կատարուէր երկուշաբթի օր Յաղթական Կամարին տակ: Զինադադարական ցոյց մը սարքուած ըլլալով, կառավարութիւնը երկուքն ալ արգիլեց:

ՄԱՐԶԱԿԱՆ — Զորեքշաբթի իրիկուն Սթատ տը Ռենսը Ֆութպոլի Եւրոպայի բաժակի մրցումներու շարքին, յաղթեց Հիպերնեանսին (Սկովտիա) 0ի դէմ 1ով եւ աշխարհի համարուեցաւ ֆինալին համար: — Ղազարեան - Փափազեան կոփամարտի հանդիպումը ապրիլ 21ին յետաձգուեցաւ օդին պատճառով (Պէյրութի մարզարանը բացօթեայ է):

ՍԱԿԱՐԱՆ (Ապրիլ 18) — Զօր. ոսկի 459·000, նափոլէոն 3120, զուից. 3010, անգլիական 4030, քառն ոսկեդրամ 16040: Թղթադրամ (ոչ պաշտօնական) անգլիական 1040, տոլար 397, զուից. 94:

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ՊԵԼՎԻԼԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

«Յառաջ» կը ծախուի նաեւ Տիկին Աբրիշամեանի (նպարավաճառ) մօտ՝
68, Rue Julien-Lacroix,

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

24 Ապրիլ, երեքշաբթի գիշեր, ժամը 8·30ին Ֆըլթիժուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ
21 RUE CADET

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԵՔ ՅԱՐԱՆՈՒԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԵՏԵՐՈՒՆ

Կազմակերպութեամբ եւ մասնակցութեամբ փարիզահայ բոլոր կազմակերպութեանց անխտիր:

Կը նախագահէ Պ. Օ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Խօսք պիտի առնեն ՏՈՔԹ. Լ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ (Ազգ. ժողովի երեսփոխան, Սէն է Ուազի), ՓՐՈՖ. Ֆ. ՖԷՅՏԻ, Պ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՏԻԿԻՆ Շ. ՍԱՔԸԶ եւ ՏԻԿԻՆ Զ. ՄԵԾՊԱՀՔԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն
Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՕՀԱՆ ՏՈՒՐԵԱՆ եւ Մ. ԳՈԶԵԱՆ
Խօսնակ Պ. Գ. ԱՄԻՐԵԱՆ Զինուորական նուագախումբ
Մուտքը ազատ է

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ
ԶՕՐ. ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, 22 Ապրիլ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, պատարագի ընթացքին, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի զօր. Դրոյի յիշատակին, իր մահուան քառասունքին առթիւ:

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու բարեկամները:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՑՕՆԸ
ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Այս Կիրակի ժամը 3ին, Հ. Յ. Դ. Տան մէջ, կազմակերպութեամբ բոլոր միութիւններու:
Կը խօսի՝ Փրոֆ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ (Մարսէյլէն)
Մանրամասնութիւնները տեղին վրայ:

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Մեծ սենեակ մը խոհանոցով, Փարիզ կամ արուարձաններու մէջ, երկու կիներու համար: Դիմել թերթին վարչութեան:

ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ
ՄՈՒՐԱՏ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑԻ
ԽՆՋՈՅՔ - ԹԱՏԵՐԱՀԱՆԴԷՍԸ

Այս կիրակի ժամը 3·30էն 10, Խրիմեան սրահը (Իսի, ռիւ տը լա Տէֆանս):

Նախագահութեամբ՝
Պ. ԱՐՏԱՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ

Երգ, արտասանութիւն, նուագ եւ քըքջալից ներկայացում մէկ արարուածով:

Կը հրաւիրուին Սեբաստիոյ նահանգի բոլոր քոյր միութիւնները, ինչպէս Շ. Գարահիսարը, Թոքատը, Դաւրան, Բրդնիքը եւ Գոչհիսարը:

Մուտքը ազատ է: Պիւֆէն զիւրամատչելի:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Պ. Թիւլպէնտճեան կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցին, ողբացեալ Ստեփան էրզեանի եւ Ֆրանկիւլ Շէրիտճեանի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ: Նոյնպէս էքսէրճեան, Թիւլպէնտճեան ընտանիքներու ննջեցեալներուն համար:

●

Այրի Տիկին Տաճար Ոսկանեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին իրենց ամուսնոյն եւ հօր՝ ԳԷՈՐԳ ՈՍԿԱՆԵԱՆԻ մահուան Ա. տարելիցին առթիւ: Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները:

× Այս առթիւ Տիկին Ոսկանեան եւ զաւակները չորս հազար ֆրանք կը նուիրեն Հանգստեան տուներուն, երկու հազար ֆրանք ալ Ժանթիյիի դպրոցին:

Ստանալ «Յառաջ»էն:

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ

Կը վերաբացուի
ԻՍԻԻ ԾԱՆՕԹ
Café Des Sports
4, Rue de la Défense
Տնօրէնութեամբ՝
ՅԱԿՈԲ ԱԶԱՐԵԱՆԻ
Հոն նորէն պիտի գտնէք հայերէն թերթերը
ԵՒ «ՅԱՌԱՋ»Ը

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Լաւ [illegible] մը: Ներկայանալ [illegible] հետեւեալ հասցէին —
MAISON EMILE RENIER
TAILLEUR
2, Place du Théâtre Français
Métro: Palais - Royal

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Յ. Դ. Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ ուրբաթ, 27 ապրիլ, ժամը 20·30ին Քաֆէ Պարպօթի մէջ, Կար տիւ Նօր:

Կը զեկուցանէ ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Այս առթիւ տեղի կ'ունենայ նորագիր ընկերներու երդումի արարողութիւնը:

ՊԱՏԱՐԱԳ
1915Ի ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, երեկոյեան ժամը 5ին ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ Հ. ԿԱՐԱՊԵՏ Թ. Ծ. Վ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ Հայրապետական պատարագ պիտի մատուցանէ SACRÉ CŒURի եկեղեցիին մէջ

Ի յիշատակ 1915 – 18ի Եղեռնի համօրէն հայ նահատակներու:

Փարիզի եւ արուարձաններու յարգոյ հայ հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ այս սրբազան արարողութեան:

●

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Ֆուրվիէրի բլրանիստ հոյակապ տաճարին մէջ, հայածէս ձայնաւոր պատարագ, 22 Ապրիլ ժամը 10ին:

Լիոնի Հայ Կաթողիկէ Ժողովրդապետութիւնը սիրով կը հրաւիրէ քաղաքի եւ շրջանի հայութիւնը Ֆուրվիէրի Տիրամօր գեղակերտ տաճարին մէջ Ապրիլեան նահատակներու եւ վերջին պատերազմին ինկած հայ զինուորներու համար մատուցուելիք պատարագին եւ հոգեհանգստեան պաշտօնին:

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉ

ՄԱՐՍԷՅԼ — Կապոյտ Խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Կէօզիւմճեան ընտանիքէն (Պոմօնի) երեք հազար ֆրանք: Իրենց որդւոյն եւ ամուսնոյն՝ Յովհաննէս Կէօզիւմճեանի մահուան առթիւ: Նոյնպէս Տիկին Սաթենիկ Ցախրեանէ (Ամերիկա) երկու հազար ֆրանք Զաւէի առթիւ, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Դաւթեանէ երկու հազար ֆրանք:

Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆ — Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէի ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20·30ին ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Բացակաները նկատի պիտի առնուին:

ՄԱՐՍԷՅԼ — Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Վռամեան» (Պուլվար Օտտօ) ենթակոմիտէի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը ճիշդ չորսին, սովորական տեղը: Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ԻՍԻ — Կապ. Խաչի մասնաճիւղին ժողովը այս շաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան դպրոցը: Կը հրաւիրուին անդամուհիները, համակիրները եւ բարեկամները:

ՇԱՒԻԼ — Հ. Յ. Դ. «Արղութեան» խումբի ժողովը այս շաբաթ երեկոյ ժամը 9ին, սովորական հաւաքատեղին:

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. «Աղբիւր Սերոբ – Մկրտիչ Եօթնեղբայրեան» խումբի ընդհ. ժողովը այս շաբաթ իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՎԻԷՆ — Ֆ. Կ. Խաչի ընդհ. ժողովը՝ այս կիրակի ժամը 3ին, Համօ Օհանջանեան Ակումբին մէջ: Բոլոր ընկերուհիներու եւ սանուհիներուն ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: Զեկուցում պատգամաւորի, ինչպէս եւ վարչութեան նիւթական եւ բարոյական գործունէութեան: Խորհրդակցութիւն պարահանդէսի մը մասին:

ՀԱՄԱԽԱՐԲԵՐԴ. Հայր. Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղի ընդհ. ժողովը, այս կիրակի առաւօտ ժամը 9ին, Պուլվ. տ'Աթէն, Պար տիւ Կլոպի մէջ:

ՓԱՐԻԶ — Կապ. Խաչի Փարիզի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս երկուշաբթի կէսօրէ ետք ժամը 3ին Ազգ. Տան մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Զեկուցում պատգմ. ժողովի եւ ընտրութիւն նոր վարչութեան: Բոլոր ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. «Սեւակ» խումբի ժողովը այս երկուշաբթի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՓԱՐԻԶ — Հ. Յ. Դ. «Րաֆֆի» խումբի ժողովը այսօր ուրբաթ ժամը 9ին, Քաֆէ Բէժանի վերնայարկը:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ — Կապ. Խաչի մասնաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերուհիները այս կիրակի, դպրոցի սրահին մէջ: Կարեւոր օրակարգ:

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ՊՈՌՏՕ — Ապրիլ ութին, Օր. Մարի Քէնտէրեանի եւ Պ. Ստեփան Սեմէրճեանի նշանախօսութեան առթիւ եղած են հետեւեալ նուէրները. —

Վ. Վարդանեան եւ Տ. Սեմէրճեան 2000ական ֆրանք, Կ. Վարդանեան 1500, Ա. Քէնտէրեան, Զ. Քէնտէրեան, Պ. Քէնտէրեան, Հ. Թաշճեան, Շարլօ եւ Ս. Տօնէրեան հազարական ֆրանք, Յ. Քէնտէրեան, Խ. Հրթիկեան, Պ. Սահակ, Ե. Գալթաճեան, Կ. Հալաճեան, Գ. Հալաճեան եւ Ա. Միքայէլեան 500ական ֆր.:

Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը շնորհակալութիւն կը յայտնէ բոլոր նուիրատուներուն:

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱՔԵԱՆԻ
ՀԱՅ ԳՈՂԳՈԹԱՆ
ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ
ՀԱՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ
Լաթակազմ գեղեցիկ հատոր մը
ԺԶ + 429 էջ
ԶԱՐԴԱՐՈՒԱԾ ՆԱՀԱՏԱԿ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ: Կը պարունակէ նաեւ մեծադիր ՔԱՐՏԷՍ մը եւ բազմաթիւ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ՝ տարագիրներու կեանքէն:
ԳԻՆ 1000 ՖՐԱՆՔ
Առաքման ծախքով **1100 ֆրանք**
Դիմել՝
LIBRAIRIE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.
ուր կը գտնէք նաեւ հին ու նոր ամէն տեսակ հայերէն գիրքեր: Պահանջեցէք ընդարձակ գրացուցակը:

ՍԵՆԵԱԿ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ
Ուսանողուհի մը սենեակ կը փնտռէ ընտանիքի մը մօտ, կերակուր եփելու յարմարութիւններով: Դիմել «Յառաջ»ին:

Imp. ARAXES, 46, rue Richer-Paris (9e)

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ
HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris
C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 : Հատը 12 փր.

ՇԱԲԱԹ 21 ԱՊՐԻԼ — SAMEDI 21 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7560 — 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3371

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԵԾԵՐԸ ԵՒ Մ. ԱՐԵՒԵԼՔ

Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Դակ Համերշիոլտ, կը շարունակէ իր քննական պտոյտը Միջին Արեւելքի մէջ։

Արընթաց թռիչքով մը, Լիբանանէն անցաւ Եգիպտոս, ապա Իսրայէլ և կը շարունակէ խորհրդակցութիւններ կատարել, չարը խափանելու համար։

Լայն իրաւասութիւններ տրուած են իրեն։ Բայց ընդհ. քարտուղարը իրաւունք չունի կարգադրութիւններ ընելու։ Պարզապէս տեղեկագիր մը պիտի պատրաստէ իր քննութեանց մասին, վերջնական որոշումը ձգելով Ապահովութեան Խորհուրդին։

Ինչպէս կ'երեւայ, ընդհ. քարտուղարը առ այժմ գոհ է իր ձեռք բերած արդիւնքէն։ Երկու գլխաւոր կողմերը, Եգիպտոս եւ Իսրայէլ, գրաւորապէս խոստացած են դադրեցնել կրակը։

Ընդհ. քարտուղարը պիտի ջանայ աւելի ճշգրիտ սահմանագիծ մը գտնել, որպէսզի նոր անակնկալներ չպատահին։ Մանաւանդ որ, երկու կողմերն ալ կազմ եւ պատրաստ կը սպասեն, հարուածին հարուածով պատասխանելու համար։

Բուն տագնապը պիտի սկսի տեղեկագրին յանձնումէն վերջ, քանի որ արաբական երկիրները մինչեւ այսօր ալ չեն հանդուրժեր Իսրայէլի գոյութեան։

Խ. Միութիւնը, որ ցարդ կը նախընտրէր կողմնակի ձեռնարկներ կատարել, այժմ կը զօրացնէ իր քաղաքական եւ տնտեսական դիրքը Միջին Արեւելքի մէջ։

Մոսկուայի արտաքին գործերու նախարարութիւնը ապրիլ 17ին պաշտօնապէս կը յայտարարէր թէ «Խորհ. Միութիւնը պատրաստ է աջակցելու Ազգաժողովի ամէն ձեռնարկի որ կը ձգտի ամրապնդել խաղաղութիւնը Պաղեստինի մէջ»։

Այս առթիւ կը թելադրէր անհրաժեշտ միջոցները ձեռք առնել այդ ուղղութեամբ, «առանց որեւէ արտաքին միջամտութեան»։

Տարակոյս չկայ թէ վերջին վերապահումը ուղղուած է արեւմտեան երեք պետութեանց դէմ, որոնց դիրքը միշտ կասկածելի կը գտնեն Մոսկուայի մէջ։

Ինչպէս միշտ, այս առթիւ ալ Խ. Միութիւնը վտանգաւոր կը գտնէ անոնց կազմած զինուորական խմբակցութիւնները, Ատլանտեան ուխտէն մինչեւ Պաղտատի դաշինքը։

Այս վերջինը, որ անգլիական ձեռնարկ մըն էր, պառակտում առաջ բերաւ արաբական ճակատին վրայ։ Եւ Եգիպտոս շարժման գլուխն անցաւ, զուտ արաբական զինակցութիւն մը կազմելու համար։

Միջանկեալ, աստիճանաբար կը զօրանար Խ. Միութեան դիրքը Միջին Արեւելքի մէջ, զինամթերքի հայթայթումով եւ տնտեսական առաջարկութիւններով։

Այնպէս որ, այսօր արեւմտեան պետութիւնները իրենք ալ կը խոստովանին թէ կարելի չէ լուծել Միջին Արեւելքի տագնապը առանց Մոսկուայի մասնակցութեան։

Միայն թէ, կը մնան միշտ վերապահ, անկեղծութեան փաստեր պահանջելով եւ ամէն կարգադրութիւն սահմանափակելով Ազգաժողովի շրջանակին մէջ։

Անշուշտ խնդիրը նորէն պիտի արծարծուի Լոնտոնի արտակարգ խօսակցութեանց ընթացքին։

Ամէն պարագայի մէջ, ահա նորէն Արեւելեան խնդիր մը եւ չորս Մեծեր դէմ դիմաց։

Պարագաները բոլորովին տարբեր են այսօր, բայց նոյն հակամարտ շահերն են որ կ'ընդհարին պարբերաբար, պղտորելով մթնոլորտը։

Բարեբախտաբար այժմ անկախ պետութիւններ ծնած են օսմանեան կայսրութեան բեկորներէն եւ կրնան զանազանել իրենց չարն ու բարին։ Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿՐԱԿԸ ԴԱԴՐԵՑԱՒ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻՆ ՄԷՋ

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ ԵՒ ԻՍՐԱՅԷԼԻ ՄԻՋԵՒ

Պաշտօնապէս կը հաստատուի թէ Ապրիլ 18ին համաձայնութիւն մը կնքուած է Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի միջեւ, դադրեցնելու համար զինուորական գործողութիւնները սահմանագծին վրայ։ Այսպէս իրագործուած կ'ըլլայ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարին առաքելութեան առաջին մասը, ապացուցանելով անոր ճարտար բանակցողի համբաւը։ Երբ Ազգաժողովին լիազօրը ճամբայ ելաւ, ընդհանուր թերահաւատութիւն մը կը տիրէր։ Այժմ ամէնքն ալ գոհ են եւ անհամբեր կը սպասեն անոր երկրորդ նպատակին իրագործման, — խիստ գործադրութիւն 1949ի զինադադարի պայմանագրին, բնականոն վիճակը վերահաստատելու համար Միջին Արեւելքի այդ շրջանին մէջ որ խոցելի կը համարուի։

Ահաւասիկ համաձայնութեան մասին հրատարակուած զեկոյցը.— Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին առաջարկով, Եգիպտոսի եւ Իսրայէլի կառավարութիւնները յայտարարեցին թէ Ապրիլ 18ի ժամը 18էն սկսեալ հրամաններ տրուած են, յարգելու համար զինադադարի ընդհանուր համաձայնութեան Բ. յօդուածի Բ. հատուածին տրամադրութիւնները։ Որ եւ է զինուորական կամ կէս զինուորական ուժ, մէջն ըլլալով անկանոն ուժերը կրակ պիտի չբանայ սահմանագծին վերեւ կամ պիտի չանցնի այդ գիծը, որեւէ պատրուակով»։

Այս զեկոյցը հրատարակուեցաւ ճիշդ այն պահուն երբ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը հինգերորդ խորհրդակցութիւնը պիտի ունենար Իսրայէլի վարչապետին հետ, սահմանամերձ շրջաններու կացութեան մասին, մասնաւորապէս Իսրայէլ - եգիպտական սահմանագլուխի երկայնքին վրայ։ Վեցերորդ տեսակցութիւն մը տեղի պիտի ունենար երէկ։

Տակաւին առկախ կը մնան կարգ մը վիճելի կէտեր, մասնաւորապէս Նիցանայի ապազինեալ շրջանի սահմանագծման մասին։ Վերջերս արիւնալի դէպքեր պատահած էին այդ շրջանին մէջ։ Առկախ կը մնայ նաեւ Ազգաժողովի ներկայացուցիչներուն երթեւեկի հարցը։ Պիտի քննուի նաեւ Յորդանանի սահմանամերձ շրջանի խնդիրը։

Համաձայնութեան լուրը մեծ գոհունակութիւն պատճառեց Ապահովութեան Խորհուրդին, որուն ամերիկացի նախագահը ջերմապէս շնորհաւորեց Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը։ Ֆրանսական պատուիրակն ալ նոյնիմաստ յայտարարութիւն մը ըրաւ։

Կնքուած համաձայնութիւնը կ'ընդգրկէ 165 մղոն երկայնութեամբ սահմանագիծ մը։ Իրազեկներու կարծիքով համաձայնութեան որեւէ խախտում աւելի վտանգաւոր կացութիւն մը պիտի ստեղծէ։

× Պաղտատի դաշինքին նախարարական խորհուրդը վերջացուց իր աշխատանքները Թեհրանի մէջ։ Մ. Նահանգները, որոնք որոշած էին մասնակցիլ զինակցութեան տնտեսական խորհուրդին, յայտնեցին թէ պիտի անդամակցին նաեւ այն յանձնաժողովի որ կը պայքարի խռովարար ձեռնարկներու դէմ։ Այս յանձնաժողովին գլխաւոր նպատակն է հակազդել համայնավարական քարոզութեան՝ Միջին Արեւելքի մէջ։

Ժողովէն վերջ հրատարակուած զեկոյցը կ'արձանագրէ անդամակից պետութեանց գործակցութեան զօրացումը եւ ուրախութիւն կը յայտնէ Մ. Նահանգներու մասնակցութեան առթիւ, կը դատապարտէ չէզոքութեան քաղաքականութիւնը, յոյս յայտնելով Պաղեստինի հարցին արագ լուծման մասին։ Մ. Նահանգները կարգ մը յանձնառութիւններ ստանձնելով հանդերձ, դուրս կը մնան բուն զինակցութենէն։

Ժողովը որոշած է կեդրոնական գործակալութիւն մը հաստատել Պաղտատի մէջ, պայքարելու համար համայնավար գործունէութեան դէմ։

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՕՐ

Բոլոր տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ Պոլսոյ պատրիարքը տիրական, բուն բառով ժխտական դեր կատարած է Գահիրէի «եպիսկոպոսական ժողով»ին մէջ, իր հմայքին տակ պահելով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն ալ, իբրեւ «պայծառ» դէմք մը։

Արդ, Միջին Արեւելքի թերթերը վերջերս վաւերագիր մը հրատարակեցին, որ կ'ապացուցանէ թէ Մայր Աթոռին մէջ բացասական կարծիք ունէին Գարեգին արք.ի մասին։

Այսպէս, 1941ին էջմիածնի պատուիրակ Արտէն արք. Ղըլըճեան եւ «Հայաստանի ժողովրդի պատուիրակ» Հ. Առաքելեան կ'իմանան թէ Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան թեկնածու կը նկատուի Գարեգին արք. Խաչատուրեան եւ թէ «այդ ընտրութիւնը ձայնի մեծամասնութեամբ կասկածէ դուրս է»։

Ուստի, անմիջապէս նամակ մը կը գրեն կաթող. տեղապահ Եղիշէ արք. Կարոյեանի, յայտնելով թէ «ետ կ'առնենք կաթող. ընտրութեան ժողովին մասնակցելու մեր արտօնագիրը»։

Ի՞նչ պատճառաբանութեամբ.

— «*Ներկայ իրադարձութեանց մէջ Գարեգին արք. Խաչատուրեանի թեկնածութիւնն ու ընտրութիւնը մենք կը գտնենք Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի բարոյական շահերին ու նրա խաղաղ կեանքի ընթացքին անհամապատասխան ու անընդունելի*»։

Յետոյ մասնաւորապէս կը շեշտեն թէ չեն ուզեր այն տպաւորութիւնը ձգել որ էջմիածինն ալ «գործակցել է իրեն համար մի խիստ անընդունելի անձի» ընտրութեան։

Ապա կը բանաձեւեն ծանրակշիռ ամբաստանութիւն մը.

— «*Մենք այն համոզումն ունինք, որ հիմնաւորուած է պաշտօնական տուեալներով, թէ Գարեգին արք. Խաչատուրեան իր անվարչագիտութեամբ, փառասիրութեամբ, մեծամտութեամբ և քինախնդրութեամբ փոթորկալից դրութիւններ պիտի ստեղծէ մեր եկեղեցական կեանքի մէջ։ Չենք ուրանար նրա գրական սիրուն ընդունակութիւնները, բայց միայն այդչափ*»։

Երկու պատուիրակները նոյն իմաստով նամակ մըն ալ ուղղած են պատգմ. ժողովին, քանի մը կէտեր եւս աւելցնելով եղած մեղադրանքներուն վրայ։

Ինչպէս կ'երեւայ, երէկուան «անվարչագէտ, փառասէր, մեծամիտ եւ քինախնդիր» արքեպիսկոպոսը այսօր դարձեր է ցանկալի եւ պաշտելի հեղինակութիւն՝ դժուարացնելու համար Կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոսին օծումը։

Ան է հեղինակը Գահիրէի նշանաւոր «համաձայնագիր»ին, որ մերժուեցաւ Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կողմէ։

Վազգէն կաթողիկոս ինքն ալ չէ վաւերացուցած այդ գիրը, շատ խիստ գտնելով, ինչպէս յայտարարեց Փարիզի մէջ։

Ո՞վ կ'երաշխաւորէ թէ այս անգամ ալ էջմիածնի պատգամաւորները նոյնիմաստ ամբաստանագիր մը չեն թխած Զարեհ եպիսկ.ի ընտրութեան դէմ, որ տեղի ունեցաւ 1956 Փետր. 20ին, մէկ շաբաթ յետաձգուելով...

Վ.Ա.Հ.

ԱՆԳԼԵԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

ՊԻՏԻ ՔՆՆՈՒԻՆ ԲՈԼՈՐ ՎԻՃԵԼԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Խ. Միութեան վարչապետը, մարեշալ Բուլկանին եւ կեդր. կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ կը շարունակեն իրենց խորհրդակցութիւնները՝ անգլիական կառավարութեան հետ։ Առաջին զեկոյցը յիշելով մասնակցողներուն անունները, կ'ըսէ թէ երկու պատուիրակութիւնները որոշեցին միայն փոխադարձ համաձայնութեամբ տեղեկութիւններ հաղորդել խորհրդակցութեանց հանգամանքի եւ ընթացքի մասին։ Այս առթիւ դիտել կուտան թէ այդ խորհրդակցութիւնները «աւելի շատ տեսակէտներու փոխանակութիւն մը կը կազմեն քան խորհրդաժողով մը՝ լուծելու համար այս կամ այն մասնաւոր խնդիրը, համաձայն կանխորոշ օրակարգի մը»։

× Երկու պետութեանց ներկայացուցիչները առաջին հանդիպումը ունեցան հինգշաբթի, Անգլիոյ արտաքին նախարարին կողմէ սարքուած ճաշի մը առթիւ ուր ներկայ էր նաեւ վարչապետը։ Երկու կողմերը միջազգային կացութեան մասին տեսակէտներ փոխեցին ճիշդ 45 վայրկեան։ Խօսակցութիւնները շարունակուեցան կէս օրէն վերջ։ Իրազեկներ կը հաւաստեն թէ խօսակցութեանց մէջ կարեւոր տեղ մը կը գրաւէ Միջին Արեւելքի տագնապը։ Անգլիոյ վարչապետը կ'ուզէ մասնաւորապէս ճշդել, յանուն արեւմտեան պետութեանց, թէ Խ. Միութիւնը ինչ պայմաններ պիտի առաջարկէ, Միջին Արեւելքի հարցին կարգադրութեան համար։ Այդ պայմաններէն մին կը համարուի Պաղտատի դաշինքը, որուն դէմ ժխտական դիրք բռնած է Մոսկուա, ինչպէս կը հաստատէր իր վերջին յայտարարութեամբ ալ։ Անշուշտ պիտի քննուի նաեւ արաբական երկիրներու վերազինումը Խ. Միութեան կողմէ։ Լոնտոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ նշանակելի կը համարուի Պ. Պ. Մոլոթովի եւ փոխ-վարչապետ Ա. Միկոյեանի այցելութիւնը Մոսկուայի հրէական դեսպանատունը, Իսրայէլի անկախութեան տարեդարձին առթիւ։

× Անգլիոյ արտաքին գործերու պաշտօնատան ճաշին ներկայ էր նաեւ նախորդ վարչապետը, Չըրչիլ, որ երկար ատենէ ի վեր կ'ուզէր ծանօթանալ Խ. Միութեան նոր վարիչներուն հետ։

× Բուլկանին եւ Խրուշչեւ ռուսական թոժիկէ մը զատ (արջի ձագ), երկու զարիկէ ձիեր պիտի նուիրեն թագուհի Էլիզապեթի։

× Լոնտոնի խորհրդային դեսպանատունն ալ սեղան մը սարքեց, հրաւիրելով բրիտանական կառավարութեան ներկայացուցիչները։ Անգլիոյ վարչապետարանին մէջ սարքուած ճաշին ներկայ էին ութ նախարարներ եւ 10 խորհրդականներ,

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԶՕՐ. ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս Կիրակի, 22 Ապրիլ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, յետ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի զօր. Դրոյի յիշատակին, իր մահուան քառասունքին առթիւ։

Կը հրաւիրուին ընկերները ու բարեկամները։

ՍԱՍՈՒՆԻԿ

(ՊՍՏՍՒՆԻՆ ԿՅԿ, 364 - 400)

8.— ՈՐՈՐԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ

Եթե այդ պատմությունը ամբողջությամբ չէր համապատասխանում ճշմարտությանը, ապա գոնե մեծ մասամբ ճշմարիտ էր։ Ամեն դեպքում ինքը՝ Տիգրան Խաչատրյանը, այդ պատմությունը լսել էր ոչ միայն Ներսես Ալեքսանյանից, այլև շատ ուրիշ մարդկանցից։ Ներսես Ալեքսանյանը, որ ինքն էլ ականատես էր եղել այդ դեպքերին, ամեն անգամ, երբ որևէ մեկը հետաքրքրվում էր Սասունի ապստամբության մասին, ասում էր. «Եթե ուզում եք իմանալ ճշմարիտ պատմությունը, գնացեք Սասուն, հարցրեք Սասունի ծերերին, նրանք ձեզ ամեն ինչ կպատմեն»։ Տիգրան Խաչատրյանը, որ ինքն էլ Սասունի ծերերից մեկն էր, ուզում էր ասել, որ Սասունի ապստամբության պատմությունը ոչ թե մեկ մարդու, այլ ամբողջ ժողովրդի պատմությունն է, և ամեն մարդ իրավունք ունի այդ պատմությունից իր ուզած մասը պատմելու։

Այդ իրողությունը պարզելու համար Տիգրան Խաչատրյանը հարկ համարեց հարցաքննել նաև Սասունի ապստամբության մի քանի ուրիշ մասնակիցների, որոնք ապրում էին Պոլսում։ Նրանցից մեկը Մուշեղ Իշխանյանն էր, որ Սասունի ապստամբության ժամանակ եղել է Անդրանիկ փաշայի ադյուտանտներից մեկը։ Մուշեղ Իշխանյանը Պոլսում ապրում էր իր ընտանիքի հետ, ուներ մի մեծ հյուրանոց և մի քանի խանութներ։ Նա ամուսնացած էր Սոֆիա Ալեքսանյանի հետ, որ Ներսես Ալեքսանյանի քույրն էր։ Ներսես Ալեքսանյանը Սոֆիա Խանումի հորեղբայ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑԸ ԱՐԱՐԻ ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ ՀԱՍՑԵՆ

ՈՒՐԱԽԱԼ, 13 Նոյեմբ.— Նոյեմբ. 12-ին Ազգ. Ժողովի նիստի մէջ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամ Գ. Տիրեանի կողմէ ուղղուած հարցին վրայ, թէ ինչո՞ւ Ազգ. Ժողովի նախագահութիւնը մինչեւ հիմա չէ հրաւիրած Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի նիստ մը՝ Ազգ. Սահմանադրութեան նախագիծին քննութեան համար, Ազգ. Ժողովի նախագահ Գ. Զօհրապ պատասխանեց, որ նախագահութիւնը կը սպասէ, որ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամները ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնները, որպէսզի անոնք միասին քննուին։ Ներկայացուցչական Մարմնի անդամներէն ոմանք կը պնդեն, որ Ազգ. Ժողովի նախագահութիւնը պարտաւոր է հրաւիրել Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի նիստ մը, որպէսզի անոնք միասին քննուին։ Ազգ. Ժողովի նախագահ Գ. Զօհրապ կը պատասխանէ, որ ինք կը սպասէ, որ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամները ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնները, որպէսզի անոնք միասին քննուին։ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամներէն ոմանք կը պնդեն, որ Ազգ. Ժողովի նախագահութիւնը պարտաւոր է հրաւիրել Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի նիստ մը, որպէսզի անոնք միասին քննուին։ Ազգ. Ժողովի նախագահ Գ. Զօհրապ կը պատասխանէ, որ ինք կը սպասէ, որ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամները ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնները, որպէսզի անոնք միասին քննուին։

ՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆ — ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐ ՀԱՆԴԷՍ

ՆԵՐ ԸՆԴՈՒՆ — Նոյեմբեր 11/24-ին նշանակուած հանդէսը, որ պիտի տրուէր Ազգ. Ժողովի սրահին մէջ, յետաձգուեցաւ մինչեւ Դեկտեմբեր 2-ը։ Հանդէսին մասնակցելու համար Ներկայացուցչական Մարմնի անդամ Ռ. Տէր Մելքոնեան Ներ Ընդունի Ազգ. Ժողովի նախագահ Գ. Զօհրապի կողմէ ուղղուած հետեւեալ նամակը։

Ներ Ընդուն, 12 Նոյեմբեր 1924

Պ. Գ. Զօհրապ

Ազգ. Ժողովի նախագահ

Ներ Ընդուն

Պարոն Նախագահ,

Ներ Ընդունի Ազգ. Ժողովի նախագահութեան կողմէ ինծի ուղղուած 11/24 Նոյեմբեր թուակիր գրութեան մէջ կը կարդամ, որ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամներէն ոմանք կը պնդեն, որ Ազգ. Ժողովի նախագահութիւնը պարտաւոր է հրաւիրել Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի նիստ մը, որպէսզի անոնք միասին քննուին։ Ազգ. Ժողովի նախագահ Գ. Զօհրապ կը պատասխանէ, որ ինք կը սպասէ, որ Ազգ. Ներկայացուցչական Մարմնի անդամները ներկայացնեն իրենց դիտողութիւնները, որպէսզի անոնք միասին քննուին։

ինչ որ բացառիկ դէպք մը կը համարուի : Հիւրերուն հետ խօսակցութիւնները տեւեցին երկուքուկէս ժամ :

× Միջազգային մամուլը դիտել կու տայ թէ Անգլիոյ ժողովուրդը բոլոր պատշաճութիւնները յարդելով հանդերձ, վճռապահ դիրք մը բռնած է խորհրդային հիւրերուն հանդէպ եւ լուռթեամբ կը դիտէ անոնց երթեւեկը : Ոտիկանութիւնը մինչեւ քսան սթերլին տուգանք հաստատած է անոնց դէմ որ բացէ ի բաց թշնամական ցոյցեր կը կատարեն փողոցներուն մէջ : Կարգ մը թղթակիցներ կ'ըսեն թէ միայն 300 հոգի հաւաքուած էին, երբ հիւրերը արքայական պալատ կ'երթային :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ բուռն պայքար մը կը պատրաստուի Ազգ. ժողովին մէջ, նոր տուրքերու օրինագծին դէմ : Աշխատանքի յանձնաժողովը քուէարկեց այդ օրինագիծը, ծանրացնելով ծախքերը եւ կրճատելով հասոյթները : Երէկ ալ էմտական յանձնաժողովը պիտի քննէր օրինագիծը : Նոյնիսկ ընկերվարականները հակառակ են ուղղակի տուրքերու յաւելման դոր կ'առաջարկէ ընկեր վարական նախարարը, Ռամատիէ : Ազգ. ժողովին կեդրոնի եւ անկախ հոսանքները բոլորովին հակառակ են որեւէ նոր տուրքի : Երէկ նիստի հրաւիրուած էր արմատական կուսակցութեան գործադիրը մարմինը, քննելու համար էմտական, անուսական եւ ալժերիական խնդիրները : Ալժերիոյ քաղաքականութեան հանդէպ ժողովական դիրք բռնած է անպաշտօն նախարարը, Մենէս Ֆրանս : Զափուր հոսանքները կ'առաջարկեն խնայողութիւններ կատարել, փոխանակ նոր տուրքեր հաստատելու : Ալժերիոյ նախարարկ որոշած է 150·000 ղինուոր ղրկել Մայիս 15էն առաջ, եւ միշտ նոր ուժեր կը պահանջէ : Էմտական նախարարը 190 միլիառ ֆրանքի նոր ծախք մը կը նախատեսէ Ալժերիոյ ղինուորական գործողութեանց եւ նորակոչներու ընտանիքներուն համար :

× *Ազգ. ժողովը որոշեց ընդհ. ներում չնորհել աշխատանքի վէճերու առթիւ գործուած յանցանքներու :*

× *Առջի օր, երբ Ազգ. ժողովը անվաւեր կը հռչակէր եղկու փուժաստան երեսփոխաններու ընտրութիւնը, մէկը մերժեց դուրս ելլել : Նախագահը հարկադրուեցաւ բռնի դուրս հանել զայն, օգնութեան կանչելով պահակները, հրամանութեան կանչելով պահակները, հրամանութեամբ զօրավարին : Փուժաստանաորութեամբ զօրավարին : Փուժաստանաորութեամբ զօրավարին : Փուժաստանաոր

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

ՅԱՌԱՋ
HARATCH

ՕՐԱԹԵՐԹ

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 : Հատը 12 փր.

ԿԻՐԱԿԻ 22 ԱՊՐԻԼ
DIMANCHE 22 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7561 32e ANNEE Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3372

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՎԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ճիշդ երկու ամիս է որ կատարուեցաւ Կիլիկիոյ կաթողիկոսին ընտրութիւնը, եւ խուժանավար մամուլը կը շարունակէ ջուր ծեծել, եպիսկոպոսական օրհնութեամբ։

Տակաւին կը մխան աւելավառ կիրքերը, հով ցանելով աջ ու ձախ։

Հատընտիր չուչուրթներ կամ դիմակաւոր դաւադիրներ կը յաւակնին հանրային կարծիք վարել, խժալուր ժխոր մը բարձրացնելով։

Եւ նորընտիր կաթողիկոսին օծումը կը ձգձգուի ու կը ձգձգուի։

Դարաւոր կանոնի մը տառին կառչած, բարձրաստիճան կղերը քար լռութիւն կը պահէ, կարելի եղածին չափ երկարաձգելու համար արհեստական տագնապը։

Կը թուի թէ ինքն ալ խուճապի մատնուած է խուժանավարներու պոռչտուքներէն։

Եւ կամ, եպիսկոպոսական դիկտատուրա մը հաստատուած է, չարաչար գործածելով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին անփորձութիւնը։

Ամէն պարագայի մէջ, իր բռնած դիրքը ունի մէկ անուն,— վատութիւն։

«Զաթուլ-Թագ»ի մը չափ խոշոր է այդ վատութիւնը եւ շողշողուն, ինչպէս անոր զարդարանքը։

Միայն կամաւոր կոյրերը չեն տեսներ այդ ծուռբերան եւ ամբարտաւան վատութեան աւերները։

Ի վերջոյ ի՞նչ կ'ուզեն շահիլ, կեր ճարելով անմիտ եւ անկիրթ խաչակրութեան մը։ Ուղղակի կամ անուղղակի։

Ընտրութիւնը կատարուած է համաձայն կանոնագրի։ Ներկայ 36 պատգամաւորներէն 32ը, որոնց մէջ հազիւ 5–6 Դաշնակցականներ կան, իրենց քուէները տուած են կատարեալ գիտակցութեամբ։

Ընտրութիւնը շնորհաւորած են բոլոր իրաւասու իշխանութիւնները,— Լիբանանի եւ Սուրիոյ հանրապետութեանց նախագահները, վարչապետները, նախարարները, զինուորական հրամանատարները, քաղաքապետները եւ ուրիշ բազմաթիւ բարձրաստիճան պաշտօնատարներ։

Շնորհաւորած են՝ արեւմտեան պետութեանց դեսպանները եւ առաջին առթիւ՝ Լիբանանի Ֆրանսական դեսպանը։

Շնորհաւորած են հայ եւ օտար յարանուանութեանց պետերը, բազմանդամ պատուիրակութիւններով։

Ջերմագին շնորհաւորած են ազգային իշխանութիւնները, արհամարհելով դաւանական ծապլվարական խեղկատակութիւններ։

Սովորական ձեւակերպութիւններ չէին այս շնորհաւորութիւնները, այլ անձամբ կատարուած պարտականութիւններ։

Ի՞նչ մնաց անդին։ Օծո՞ւմը։

Հինգ–տասը ոչխար մորթենք եւ մատա՞ղ բաժնենք, որպէսզի տարեց կամ երիտասարդ եպիսկոպոս մը բարեհաճի լրացնել աւանդական երեքի թիւը։

Ներելի՞ է այսքան անպատիւ դասալքութիւն, ճղճիմ պատրուակներով։

Ի վերջոյ վեղարաւոր կամ անվեղար խաչակիրները պիտի ըմբռնե՞ն թէ հետզհետէ ծիծաղելի կը դառնան թէ իրենց ժողովուրդին եւ թէ օտարին առջեւ։

Այս ընթացքով ոչ Կիլիկեան Աթոռ կը փրկուի, ոչ միասնականութիւն կը հաստատուի, ոչ ալ կ'ամրապնդուին Էջմիածնի եւ Արտասահմանի կապերը։

Ոեւէ եպիսկոպոս կամ արքեպիսկոպոս, ի՛նչ բացառիկ տիտղոս ալ կրէ, ամէն բանէ առաջ տարագիր բազմութեանց համեստ ծառան է եւ ոչ թէ իշխանաւորը։

Ատոր ուրեմն անմտութիւն է հոսանքն ի վեր թիավարել։

Կ'ուզէինք որ խելքի եւ խղճի գործ մը կատարէին, գոնէ Ապրիլ 11/24ի առթիւ։ Իրենց իսկ բարիքին համար։ Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԽՆԴԻՐԸ

ԱՆԳԼԻԱ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ Կ'ՈՒՂՂԷ

Անգլիոյ վարչապետը առջի օր չորս ժամ տեւող խօսակցութիւն մը ունեցաւ մարեչալ Բուլկանինի եւ Ն. Խրուշչեւի հետ, իր պաշտօնատան մէջ։ Օրակարգի գլխաւոր խնդիրն էր Միջին Արեւելքի տագնապը։ Ցետոյ պաշտօնական զեկոյց մը հրատարակուեցաւ որ կ'ըսէ թէ քննուեցան Միջին Արեւելքի, Եւրոպայի ապահովութեան, զինաթափութեան եւ փոխադարձ յարաբերութեանց խնդիրները։ Զեկոյցը մանրամասնութիւններ չէր պարունակեր եղած առաջարկներու մասին։ Միայն Միջին Արեւելքի տագնապին քննութեան առթիւ կ'ըսէ.— «Համաձայնութիւն գոյացաւ որ երկու պետութեանց ներկայացուցիչները առաջարկներ բանաձեւեն կատարուած օգտակար խօսակցութեանց հիման վրայ, նորէն քննելու համար»։

Աւելի վերջը, անգլիական կառավարութիւնը հարկ զատեց ճշդել որ սխալ չմեկնուի առաջարկներ բառը։ Անգլիա չուզեր այն տպաւորութիւնը ձգել թէ անջատ բանակցութիւններ կը կատարէ այս խնդիրներուն առթիւ։

Ուրբաթ օր սեղան մը սարքուեցաւ Լոնտոնի քաղաքապետարանին մէջ։ Այս առթիւ Բուլկանին բացատրեց թէ յարաբերութիւնները կրնան բարւոքիլ միայն աստիճանաբար, քայլ առ քայլ։ Եւ աւելցուց.— «Բայց մենք կը յուսանք թէ մեր այցելութիւնը լաւ սկզբնաւորութիւն մը պիտի կազմէ, բարեկամութիւն եւ գործակցութիւն հաստատելու համար Մեծն Բրիտանիոյ եւ Խ. Միութեան միջեւ, խաղաղ համակեցութեան մեծ սկզբունքին վրայ»։

ԴԱԴՐԵՑՈՒՑԷՔ ԶԷՆՔԵՐՈՒ ԱՌԱՔՈՒՄԸ

Անգլիոյ վարչապետը, Սըր Էնթ. Իտըն ուզեց իմանալ Խ. Միութեան բուն դիտումները գործնական հարցերու մասին։ Անգլիոյ համար Միջին Արեւելքի խնդիրը ամէնէն առխպողական հարցն է եւ Սըր Է. Իտըն չէչտակի դրաւ զայն, խօսակցութեանց ընթացքին։ Ինք եւ արտաքին նախարարը բացատրեցին թէ խաղաղութեան դատը վտանգուած է այն օրէն ի վեր որ համայնավարները սկսան զէնք ճարել Եգիպտոսի եւ նոյն առաջարկները ուղղել միւս արաբական երկիրներուն։

Վարչապետը յիշեցուց ռուս հիւրերուն թէ պէտք է դադրեցնեն զինամթերքի առաքումը դէպի Միջին Արեւելք, եթէ իրապէս կ'ուզեն պահպանել խաղաղութիւնը։ Ցետոյ ըսաւ թէ Ազգաժողովն է միակ տեղը՝ խաղաղութիւնը ապահովելու համար։ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը պիտի վերադառնայ երկու շաբաթէն, իր տեղեկագիրը ներկայացնելով Ապահովութեան Խորհուրդին։ Անգլիոյ ներկայացուցիչները խնդրեցին որ Խ. Միութիւնը գործակցի այն առեն, որպէսզի արաբական երկիրները եւ Իսրայէլ իրենց դիմացը գտնեն միացեալ ճակատ մը խաղաղութեան համար։

Ընկալեալ սովորութեան մը համաձայն, հրատարակուած զեկոյցը կ'ըսէ թէ խօսակցութիւնները «սրտաբաց էին եւ օգտակար տեսակէտներ փոխանակուեցան սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ»։

× Զանազան յանձնախումբեր կազմուած են, քննելու համար բոլոր վիճելի խնդիրները եւ այն հարցերը որ ուղղակի կապ ունին անգլեւխորհրդային յարաբերութեանց հետ։ Ստոյգ տեղեկութիւններ կը պակսին։ Անգլիացիները գոհ են որ ռուս հիւրերը հաւանած են դաղտնի պահել խօսակցութիւնները։

× Լոնտոնի քաղաքապետարանին մէջ սարքուած ճաշին բացումը կատարեց հոգեւոր հովիւը, օրհնելով Բուլկանինը եւ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Նոր տուրքերու դէմ պայքարը սկսած է արդէն, յանձնաժողովներու մէջ եւ պիտի փոխադրուի Ազգ. Ժողով, ինչպէս կը գրեն տեղական թերթերը։

Միւս կողմէ, զինուորական գործողութիւնները հետզհետէ կը ծաւալին Ալժերիոյ մէջ։ Առջի օր բազմաթիւ ընդհարումներ տեղի ունեցան Ալժերիոյ եւ Մարոքի սահմանագլուխին վրայ։ Երեսունեհինգ ըմբոստներ սպաննուեցան ուրիշ ընդհարումի մը ընթացքին։ Բուռն կռիւներ կը մղուին մասնաւորապէս Կոստանդինի շրջանին մէջ, մասնակցութեամբ օդանաւերու եւ դրահապատ ուժերու, ծանր կորուստներ պատճառելով ըմբոստներուն։ Միեւնոյն ատեն կը շարունակուին ահաբեկումները։

× Ազգ. պաշտպանութեան նախարարութիւնը կամաւորներ կ'արձանագրէ պահեստի սպաներու շարքէն, վեց ամսուան կամ երկու տարուան համար։

× Ալժերիոյ երկու նախկին կուսակալները, Նաժլէն եւ Սուսթէլ պայքար մը բացած են եւ կոչ մը հրատարակելով կ'ազդարարեն թէ Ֆրանսա շատ աւելի ծանր կացութեան կը մատնուի քան 1940ի պարտութեան ատեն, եթէ կորսնցնէ Ալժերիան։ Յայտարարութիւնը ստորագրած են բազմաթիւ ականաւոր անձեր, որոնց մէջ կը գտնուին Թուլուզի արքեպիսկոպոսը՝ կարդինալ Սալիէժ եւ Բանուորական Ուժի քարտուղարը՝ Լաֆոն։ Յայտարարութիւնը կ'ըսէ թէ այն ուժերը որ կը ջանան Ֆրանսան վտարել Ալժերիայէն որուն հետ կապուած է 125 տարիէ ի վեր, «գործիքներն են սատուածպետական, մոլեռանդ եւ ցեղապաշտ աշխարհակալութեան մը որ կը սպառնայ Մարոքի եւ Թունուզի եւ Ալժերիոյ մեր բարեկամներուն»։ Եթէ Ալժերիան կորսուի, «Մեր աղաղան շատ աւելի գէշ պիտի ըլլայ քան Սըտանի (1870) եւ 1940ի պարտութեան ատեն»։

× Արմատական կուսակցութեան գործադիր մարմինը փոթորկալի ժողով մը գումարեց առջի օր։ Բուռն խօսքեր փոխանակուեցան աջ եւ ձախ հոսանքներուն միջեւ։ Ներկայ էին միայն 250 պատգամաւորներ։ Երիտասարդները կը պահանջեն բանակցութիւններ կատարել։ Մենտէս Ֆրանս բացատրեց թէ անհրաժեշտ է պաշտպանել Ալժերիոյ Ֆրանսացիները, միաժամանակ վարելով զինուորական, ընկերային եւ տնտեսական քաղաքականութիւն մը։ Ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, Մոնուրի, եղած մեղադրանքներէն զայրանալով յայտարարեց թէ կը նախընտրէ հրաժարիլ կուսակցութենէն։ Ուրիշ մը դիտել տուաւ թէ եւմտական կացութիւնը հետզհետէ կը ծանրանայ։

× Կառավարութիւնը պաշտօնանկ ըրաւ փարիզեան անթելի վարչութեան խօսնակներէն հինգ Արաբներ, որոնք մերժած էին հաղորդել հանդարտութեան կոչ մը եւ հակաֆրանսական քարոզութիւններ կը կատարէին։

× Միացեալ Եւրոպայի Ժողովին մէջ (Սթրազպուրկ), Անգլիոյ ներկայացուցիչներէն երեսփոխան մը, Էմըրի, յայտարարեց թէ «Եւրոպայի համար աղէտ մը պիտի ըլլայ, եթէ Ֆրանսա պարտուի Ալժերիոյ մէջ»։

Խրուշչեւը եւ աղօթեց որ Աստուած «հաւատարմութիւն, գթութիւն եւ խաղաղութիւն» պարգեւէ բոլոր ազգերուն։

ԽՐՈՒՇՉԵՒԻ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ՃԱՌԸ

Խորհրդային դեսպանատան մէջ կատարուած ընդունելութեան առթիւ, Խ. Միութեան Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, պատասխանելով Իտընի բաժակաճառին, յայտարարեց.

— «Մենք ձեզի եկանք անկեղծութեամբ, բարելաւելու համար մեր երկու

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՀՈԳԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Դարերուն յաղթած հո՛ղը Հայաստան,
Մասի՛սը վեհ եւ աստղաքողիչ,
Անթիւ ու անդուլ ալի՛քն Ախուրեան
Այդ մեր հոգի՛ն է— անկաշկանդ, ազատ
Հոգի՛ն հայկական։

Բիրտ բռունցքին դէմ նիզակը հայկեան,
Սուրբ սէ՛րն Արայի, դա՛շտը Աւարայր,
Եւ Մուսա Տաղի յաղթ քառասօրեա՛ն,
Հոգի՛ն հայկական։

Ձայնն ու ջարդին դէմ լեզո՛ւն մեսրոպեան,
Զուարթնո՛ցն անկառ, Նարեկը տանար,
Սագի ու նագի պէս Սայաթ–Նովան,
Այդ մեր հոգի՛ն է—գիտուն, փեղասլաց
Հոգի՛ն հայկական։

Եւ մահուան դիմաց տեսի՛լքն յարութեան,
Կոթողի նման Երեւանն անքանդ,
Միշտ տաք եւ ծաղկուն դա՛շտն Արարատեան,
Այդ մեր հոգի՛ն է—կենդանի, անմահ
Հոգի՛ն հայկական։

ԺԱԳ Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

«Հայրենիք»էն կ'իմանանք թէ նուէրներ կը տեղան վերերամներու փոնտին համար, ի յիշատակ ընկեր Դրոյի։ Մինչեւ Ապրիլ 4 գումարը հասած էր 3600 տոլարի։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԶՕՐ. ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, 22 Ապրիլ, Փարիզի Հայոց եկեղեցիին մէջ, յետ պատարագի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի զօր. Դրոյի յիշատակին, իր մահուան քառասունքին առթիւ։

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու բարեկամները։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ընդհ. քարտուղարը, որ Իսրայէլ կը գտնուէր, Պէյրութ վերադարձաւ։ Պիտի այցելէ նաեւ Դամասկոս, Ամման եւ Գահիրէ (երկրորդ անգամ)։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ անթելը կը ծանուցանէ թէ պաշտօնէ արձակուած են ընդհ. դատախազ զօր. Քալենովսկին, զինուորական դատախազ զօր. Զաքարովսկին եւ պետական ապարանքներու նախարարը։ Ամէնքն ալ յանցաւոր կը համարուին, բայց կը կարծուի թէ գլխաւոր պատճառը այն է որ զանգուածային մաքրագործումներ կատարած էին, Սթալինեան դրութեամբ։

ՊԷՅՐՈՒԹԷՆ կը հեռագրեն թէ ռումբ մը պայթեցաւ Ֆրանսայի Անծանօթ Զինուորի յիշատակարանին առջեւ։ Մարդկային զոհ չկայ, բայց սիւներէն մէկը վնասուեցաւ եւ հարեւան շէնքերու ապակիները խորտակուեցան։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ վարչապետը, գնդ. Նասըր Ճիտտէ մեկնեցաւ, տեսակցելու համար Սաուտի Արաբիոյ թագաւորին հետ։ — Եգիպտական կառավարութիւնը կը դանդատի թէ Իսրայէլեան օդանաւեր թռած են Կազայի վերեւ։

Խ. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ ծանուցագիր մը ուղղեց Մ. Նահանգներուն, դիտել տալով թէ հիւլէական զէնքերու փորձերը կը հակասեն Ազգաժողովին սկզբունքներուն։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ կուսակցական պաշտօնաթերթը, «Փրաւտա» կը պահանջէ վերջ տալ բանուորական ճակատի պառակտումին, ըսելով թէ համայնավարներու եւ ընկերվարականներու գործակցութիւնը իրագործելի է այժմ։ Թերթը կը զարմանայ որ ընկերվարական Միջազգայինը կը մերժէ այս գաղափարը։

ՍԱՆԱՐԱՆ (20 Ապրիլ).— Զոյլ ոսկի 459.000, Նափոլէոն 3110, զուից. 3020, անգլիական 4030, քսան տոլարնոց 16.000, Թղթադրամ (անպաշտօն) տոլար 396, անգլիական 1040, զուից. 94։

1915 - 1918

●

Ազօթք ընելու նման պէտք է ամփոփ – ուիմ, այս տողերը սկսելէ առաջ ...

1915ի ձմեռն էր: Այդ ձմեռը աշխարհը պատերազմի բռնուած էր...

Բայց ինչ տարօրինակ էին իմ հայրենի տանս պարտէզին երեք հըս-կայ չոճիները, որոնց դէմ, Սկիւտարի մեր հին սենեակներուն մէջ, նստած է – ինք, կրակին առջեւ, մեծատաղանդ նչա – նածս՝ բանաստեղծ Սիամանթօն ու ես:

Դուրսը պատերազմ էր: Եւ յայտնի էր որ ներսը, մեզի չատ մօտիկ, դժխեմ թուրքերը ահաւոր բաներ կ'որոճային: Աաիկա, որքան ալ դաղտնի, բայց մար – դոց ներզդայութեան մէջ կը թրթռար, եւ ինքզինքը կը յայտնէր պայծառատես – ութեան պահերու:

Բայց ինչքա՜ն քաղցր ու հանդարտ էր կեանքը, Սկիւտարի մեր տանը հին պա – տերէրն ներս: Այնքան, որ Սիամանթօն չու-զեց ու չտեսաւ վոլթորիկը:

***

Շաբաթ իրիկուն մըն էր: Արշէն Գա – րունի էր, բայց այդ օրուան օդը չեմ յի – շեր:

Սիամանթօն, ամբողջ այդ կէսօրէն վերջ, մեր տան մէջ, խօսած էր, խնդա-ցած, կատակած, ծխած, բանաստեղ – ծած...

Իրիկուան դէմ, եղբայրները առաջար – կեցին պատյտ մը դէպի Սկիւտարի բար-ձունքները: Ես, անօրինակ յոգնութիւն մը զգալով, ուզեցի մնալ: Բայց խնդրեցի Սիամանթոյէն նոյն իրիկունը անպատճառ վերադառնալ ...

Երբեք պիտի չմոռնամ անոր հրճուանքի եւ սիրոյ նայուածքը այդ պահուն ինծի: Եւ իր մնաս բարովի հպումը ուսիս ...

Ցետոյ, կը յիշեմ, իր բարձր ու ազ – նուական կերպարանքին անհետացումը մեր պարտէզին դուռնէն դուրս ...

Ամբողջ նոյն իրիկունը սպասեցի: Չե – կաւ ... Տարօրինակ էր ու ցաւագին:

Յաջորդ առաւօտ, կիրակի, միայն ինծի լուր տուին թէ Սիամանթօն ձերբակալ – ուած է:

Կը յիշեմ անօրինակ ցուրտի մը, եւ պարապ վիհի մը զգացումը առջեւս ...

***

Անկէ վերջ ահաւոր ամառն էր 1915ի: Սկիզբները լուրեր կային դեռ, նոյն իսկ տեսակ մը ապահովութիւն տարուածնե – րուն չուրջ: Բայց լուրերը հետզհետէ նը – ւազեցան, նուազեցան, յետոյ ալ չեկան:

Գաւառը քշեցին: Պոլիսն ալ կրակի մէջ առին: «Ագատամարտ»ի չուրջ եղած բո – լոր դէմքերը ճանչցուեցան ու փնտռուե – ցան, հնարիւ հայ լրտեսներուն: Վտան – դի մէջ էի եւ ես: Զապէլ Եսայեանը ա – ռաջարկեց Պուլկարիա փախչիլ իրեն հետ: Ինք մեկնեցաւ: Բայց ես մերժեցի հետա – նալ՝ եղբայրներէս:

Փրոթի կղզին էինք: Ի՞նչ դաժան էր հիմա անոր կարմիր հողը, եւ պինքը ա – հաւոր երգիներով օրօրող՝ կապոյտ Մարմարան ...

***

1918ի ամառն էր: Դարձեալ Փրոթի կղզին էինք: Նստած էինք մեր բարեկամ – ներուն պատչամին վրայ: Հանդարտ ի – րիկուն մըն էր կղզիի: Հեռուէն Սթամ – պուլը կ'երեւար, մուխ կարմիր երկինքի մը վրայ, խարոյկ երազի մը պէս դեղե – ցիկ: Ծոած կուգար երեկոյեան վերջին չոգենաւը ...

Մենք, հաւաքուած, բայց անխօս, կը դգայինք երկար պատերազմին եւ մեր ապ-դին տառապանքին խորունկ խոնջէնքը մեր սիրտերուն վրայ: Պատչամը չէր – ջապատող կանանչներուն չուքը, մուխ կ'իյնար մեր դէմքերուն վրայ ...

Մենէ մէկը, իրիկուան աննշան թերթ մը կը դարձնէր ձեռքերուն մէջ, ու ան – տարբեր ակնարկով մը կը կարդար:

Յանկարծ ոտտում մը ըրաւ, թերթը ձեռքերուն մէջ բարձր բռնած ու աչքերը խենթեցած: Նոր դժբախտութիւն մը կար-ծեցինք, եւ այնքան յոդնած էինք տառա – պելէն, որ այլեւս վրդովուելու տրամա – դրութիւն չունեցանք:

Բայց ան, ուեւէլի վերացած, կը կարդար, կը կարդար, միշտ նոյն բանը, ուեւէլի ու ուեւէլի բարձր, աչքերը չմորած եւ կը դառնար սենեակին մէջ, ու կը պոռար ...

Երեք տողնոց լուր մըն էր.— Հոչակու-մը Կովկասի հայկական հանրապետու – թեան ...

Հիմա, միշտ նոյն Պոլիսն էր, տարտա – փեցնող, ու եռուն ի վեր պատերազմը կը չարունակուէր: Եւ բոլոր սեւերը կային ու կը մնային...

Բայց մենք, մեր հեռաւոր հայրենիքին ազատագրումը մեր սիրտերուն մէջ, հի-մա կ'անցնէինք կղզիին ճամբաներէն, վէս ու խրոխտ՝ յաղթականներու պէս ...

***

Պոլիս հասած են Հայաստանի հանրա – պետութեան ներկայացուցիչները, եւ պատուիրակութեան գլուխը կը դտնուի Ահարոնեանը:

Թերթերը լեցուած են Պոլսահայերուն առանդը զսպող եւ սպառնական դրու – թիւններով.— « Թրքահայոց Հայաստանը չէ ան. այդ Հայաստանը Կովկասահայոցն է, դուք հանդիստ նստեցէք ձեր տեղը, եթէ ոչ... »:

Ժողովուրդը կը տարտափի: Բայց գի-տեն թէ Հայաստանը մէկ հատ է, եւ սիր-տերը պիտի ճաթին կարծես լուծին ու երջանկութեան տակ ...

Պատուիրակութեան անդամները մեզի կը թուին մարդեր անիրական եւ անօդ – տանելի, իջած մեր տառապանքի հողին վրայ, երազի մը մէջ երազ մը իրադոր – ծելու...

Եւ բոլորը կը սպասեն տրտիւն, բայց չարժող չկայ:

***

Բայց ես, երազ մը կը հասունցնեմ գըլ – խուս եաին: Երազ մը վտանգաւոր եւ հը – րաչալի... Ու առաւօտ մը կը մեկնիմ կղ-զիէն, հակառակ չուրջիններուս թախան – ձանքին եւ ցոյց արուած վտանգին:

Տաք կէս օրէ վերջ մըն է: Կը մտնեմ Թօքաթլեան պանդոկը: Եւ խորը, սրահին մէջ կը տեսնեմ, անմիջապէս, պատուի – րակութեան անդամները, անիրական մարդերը ...

Ցետոյ, իրարու եաեւէ դուրս կ'ելլեն երազ մարդերը ու կը յառաջանան դէպի ինծի: Ահարոնեանը արդէն քովս է: Մեր ձեռքի սեղմումը խոր հեծեծանք մըն է, ու յոյսի ծով մը: Կը խօսինք, կամ աւելի ըլիկուն մըն էր կղզիի: Հեռուէն Սթամ – պուլը կ'երեւար, մուխ կարմիր երկինքի մը վրայ, խարոյկ երազի մը պէս դեղե – ցիկ: Ծոած կուգար երեկոյեան վերջին չոգենաւը ...

Մենք, հաւաքուած, բայց անխօս, կը դգայինք երկար պատերազմին եւ մեր ապ-դին տառապանքին խորունկ խոնջէնքը մեր սիրտերուն վրայ: Պատչամը չէր – ջապատող կանանչներուն չուքը, մուխ կ'իյնար մեր դէմքերուն վրայ ...

Մենէ մէկը, իրիկուան աննշան թերթ մը կը դարձնէր ձեռքերուն մէջ, ու ան – տարբեր ակնարկով մը կը կարդար:

Յանկարծ ոտտում մը ըրաւ, թերթը ձեռքերուն մէջ բարձր բռնած ու աչքերը խենթեցած: Նոր դժբախտութիւն մը կար-ծեցինք, եւ այնքան յոդնած էինք տառա – պելէն, որ այլեւս վրդովուելու տրամա – դրութիւն չունեցանք:

Բայց ան, ուեւէլի վերացած, կը կարդար, կը կարդար, միշտ նոյն բանը, ուեւէլի ու ուեւէլի բարձր, աչքերը չմորած եւ կը դառնար սենեակին մէջ, ու կը պոռար ...

Երեք տողնոց լուր մըն էր.— Հոչակու-մը Կովկասի հայկական հանրապետու – թեան ...

Հիմա, միշտ նոյն Պոլիսն էր, տարտա – փեցնող, ու եռուն ի վեր պատերազմը կը չարունակուէր: Եւ բոլոր սեւերը կային ու կը մնային...

Բայց մենք, մեր հեռաւոր հայրենիքին ազատագրումը մեր սիրտերուն մէջ, հի-մա կ'անցնէինք կղզիին ճամբաներէն, վէս ու խրոխտ՝ յաղթականներու պէս ...

***

Պոլիս հասած են Հայաստանի հանրա – պետութեան ներկայացուցիչները, եւ պատուիրակութեան գլուխը կը դտնուի Ահարոնեանը:

Թերթերը լեցուած են Պոլսահայերուն առանդը զսպող եւ սպառնական դրու – թիւններով.— « Թրքահայոց Հայաստանը չէ ան. այդ Հայաստանը Կովկասահայոցն է, դուք հանդիստ նստեցէք ձեր տեղը, եթէ ոչ... »:

Ժողովուրդը կը տարտափի: Բայց գի-տեն թէ Հայաստանը մէկ հատ է, եւ սիր-տերը պիտի ճաթին կարծես լուծին ու երջանկութեան տակ ...

Պատուիրակութեան անդամները մեզի կը թուին մարդեր անիրական եւ անօդ – տանելի, իջած մեր տառապանքի հողին վրայ, երազի մը մէջ երազ մը իրադոր – ծելու...

Եւ բոլորը կը սպասեն տրտիւն, բայց չարժող չկայ:

***

Բայց ես, երազ մը կը հասունցնեմ գըլ – խուս եաին: Երազ մը վտանգաւոր եւ հը – րաչալի... Ու առաւօտ մը կը մեկնիմ կղ-զիէն, հակառակ չուրջիններուս թախան – ձանքին եւ ցոյց արուած վտանգին:

Տաք կէս օրէ վերջ մըն է: Կը մտնեմ Թօքաթլեան պանդոկը: Եւ խորը, սրահին մէջ կը տեսնեմ, անմիջապէս, պատուի – րակութեան անդամները, անիրական մարդերը ...

Ցետոյ, իրարու եաեւէ դուրս կ'ելլեն երազ մարդերը ու կը յառաջանան դէպի ինծի: Ահարոնեանը արդէն քովս է: Մեր ձեռքի սեղմումը խոր հեծեծանք մըն է, ու յոյսի ծով մը: Կը խօսինք, կամ աւելի իրարու կը նայինք, հեռաւոր մութ աչ – խարհներէ վերադարձողներու պէս ...

Բայց ահա, յանկարծ, երկու լրտեսնե-րը Պոլսոյ, դաւաճան վարդապետը եւ ամերիկուհի Յարութիւն Մկրտիչեանը, մեր առջեւ ...

Մկրտիչեանին կլոր աչքերը կը յառին վրաս, մինչդեռ դաւաճան վարդապետը, սեւ մօրուքի մը մէջ կորսուած՝ կենդա – նիի սուր դէմք մը կ'երկարէ դէպի մեր խումբը...

Երազ մարդերէն կը բաժնուիմ անմիջա-պէս: Եւ կը մեկնիմ, կատկածներով լեց-ուած ...

***

1918ի աշուն: Տակաւին զինադադարը չէ կնքուած, բայց արդէն կոտրուած են պա-տերազմին թեւերը:

Պոլսոյ Հայերս, իրարու եաեւէ, կը բարձրացնենք մեր գլուխները:

Իրիկուն մը, Փրոթիի ամէնէն մեծ պանդոկին մէջ, երեկոյթ մը սարքուած է: Մեր բարեկամ ընտանիքին պատչամ – մին վրայ, կը պատրաստեն հայկական եաազդն փոքրիկ զարդանիչեր, նաեւ խո-չոր եաազդն դրօշակ մը: Առաջինը:

Իրիկունը, պանդոկին սրահը լեցուած է բարախուն բազմութեամբ մը: Բոլորը Հայեր են, եւ կարծես նոր ծնած Հա – յեր ...

Երեկոյթը խանդավառ մթնոլորտի մը մէջ կը չարունակուի: Վերջապէս բեմ կը բարձրանայ եղբայրս, Շահանը, արտա – սանելու Զապանեանին «Մայր Հայաստա – ն»ը: Ծրագրուած է, այդ միջոցին, պատ – րաստուած խոշոր եաազդն դրօշակին մէջ փաթթուած դուրս բերել փոքրիկ ազ-գիկ մը:

Բայց, պանդոկին դրան առջեւ, ոստի – կաններ կը հաւաքուին: Կը պատին ան – վերջ, դաժան ակնարկներ նետելով սր – բահին ներսը: Կարծես լսել կ'ուզեն. — « Պատերազմ է դեռ, մի խլրտիք...»: Փոքրիկ ազգկան հայրը, տեսնելով ոս – տիկանները, յանկարծ կը բռնուի դարձ – եալ, մեզ տարիներով տանջող ահաւոր սարսափէն: Կ'արգիլէ ազգկանը եւ դրօ – շակին ալ դուրս գալը:

Եղբայրս կ'արտասանէ ... եւ երբ կը հասնի վերջին տողերուն, կը զգամ որ մեծ բան մը կը պակսի եւ պէտք է լեցնել:

Կը խոյանամ դուրս սրահէն, կը յա – փշտակեմ անկիւնը մնացած խոշոր եաա-զդն դրօշակը, եւ փաթթուելով անոր մէջ, կը մտնեմ սրահ ...

Այդ սրահը, կեանքիս ամէնէն անմոռա-նալի պահերէն մէկը պիտի մնայ:

Ամբողջ սրահը կը խոյանայ վրաս: Կը բարձրացնեն զիս սեղանի մը վրայ, եւ ես կ'երգեմ «Հայաստան»ը:

Ժողովուրդը կը պաչարէ զիս: Կուգան քաւելու, համբուրելու այդ առաջին դր – օշակին ծալքերը: Ծնողքներ վեր կը բարձրացնեն իրենց գաւակները, համբու-րելու, օրհնուելու դրօշակէն ...

Եւ ես կը զգամ, այդ յաղթանակի հր – պումներուն մէջէն, Սիամանթոյի վերջին մնաս բարովի հպումը ուսիս ...

ՄԱՆՈՒԿ ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ

ԿԱՐԴԱՑԻՔ ԵՒ ՏԱՐԱԾԵՑԻՔ «ՑԱՒԱԶ»Ը

ԿՈՄԻՏԱՍ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

●

Չfոյդ ի fոյոցդ fեզ մատուցանեմ:

Յանուն Հայ Գրողներու Ընկերակցու – թեան՝ ինծի վիճակեցաւ ներկայացնել կեանքն այն մեծ Հայուն, որուն յիշատա-կը ոգեկոչելու եւ մեծարելու, որու յի – շատակով հաղորդուելու եւ հպարտանա – լու եկած էք, այսօր, Սորպոնի այս սրա-հին մէջ, լսարան եւ հանդիսարան ար – ուեստներու, փիլիսոփայութեան եւ գի – տութեանց: Չեմ գիտեր թէ մտանուոր դիտում մը կա՞ր կազմակերպիչներուն մտքին մէջ՝ ուզելով ձեզի ընծայել մեծա-բանքի այս հանդիսութիւնը յատկապէս Ապրիլ ամսուան մէջ, երբ, գարնան չուն-չով, ծաղկաստանի կը վերածուի ամբողջ մեր երկրամասը, բայց, ախո՜ս, մեզի կը յիշեցնէ այն խորշակը, գժոխայի՜ն չունչը, որ խանձեց ու խամրեցուց այդ ծաղկաստանին փոքրիկ ածուն, քալաքա-կրթութեան ընծայած իր չքեղ գոյներով հպարտ, ազգերու պարտէզին բերած իր մշակոյթով երջանիկ,— ամբո՜ղջ ժողո – վուրդ մը՝ որ կը հարանուար մեծասքանչ եւ անուշահոտ ծաղիկներու պսակը գըլ – խուն: Այդ պսակին հրաշագան ծաղիկնե – րէն մին՝ Կոմիտաս:

Անկախ այդ միտքէն, այսօր, երբ կը համախմբուինք այս սրահին մէջ՝ ոգեկո-չելու համար Կոմիտասը, գաղափարներու լծորդութեան ուժով՝ կը յիշեմ նաեւ հայ – կական հնօրեայ աւանդութիւններ: Դի – ցաբանական աշխարհածնութեան պատա – ումիկներ կը վկայեն թէ, պատմութեան հին ու հեռաւոր օրերուն, մարդիկ որ աստուածներ էին, եւ աստուածները որ մարդիկ էին, դիտէին չունչով կամ կա – խարդական այլագան արարողութիւններ – ով կենդանացնել իրենց սիրելիներուն ո-գիները, որոնք, գժբախտ պատահարով մը, հեռացած էին զգայական աշխարհէն, ընդարմացած, « ննջեալ ի Տէր» ինչպէս պիտի ըսէին քրիստոնեաները՝ աւելի եա-քը, բայց երբեք մեռած, անէացած, ոչնչացած «ի ննջումն մահու», — վասն դի յաւիտենական է ոգին, այսպէ՞ս կը հաւատային մեր հայրերը:

Բայց չեմ կարծեր թէ ոեւէ մէկը հան – դիսութիւն մը տեսնէ հին աւանդութեանց եւ արդի հանդիսութեան մէջեւ, — Կոմի-տասի ոգին կենդանութեան կոչելու փորձ մը չէ որ կը կատարենք այսօր, այլ հաս – տատելու մեծ եւ պանծալի իրողութիւն մը:

Թոյլ տուէք ինձ ըսել թէ նիւթապաշտ ըմբռնում մըն է հեթանոսական դարաշր – ջանի գաղափարը վերակենդանացումի մասին, ինչպէս եւ քրիստոնէական դա – րաշրջանի գաղափարը յարութեան մա – սին՝ հակառակ այն մեկնութեանց որ կը տրուին, կրօնագիտական դասագիրքե-րու մէջ, նոյն այդ գաղափարներուն, հակադրելու համար զանոնք ... նիւթա – պաշտութեան: Այս տեսակէտը, պէտք է խոստովանիլ, փորձ մը չէ ուրանալու պայքարը՝ դոր մարդկային միտքը, իր զանազան տենչերով եւ ստեղծագործա – կան արտայայտութիւններով, կը վարէ ժամանակին տիրապետութեան կամ թըշ-նամութեան դէմ, — ի խնդիր յաւիտենա – կանութեան: Վասն զի մենք, քանդելով հին աստուածները, ստեղծեցինք նորերը, որոնք, ինչպէս ըսի, ոչ այլ ինչ են եթէ ոչ մարդիկ որ աստուածներ էին, եւ աստուածները որ մարդիկ էին, դիտէին չունչով կամ կա – խարդական այլագան արարողութիւններ – ով կենդանացնել իրենց սիրելիներուն ո-գիները, որոնք, գժբախտ պատահարով մը, հեռացած էին զգայական աշխարհէն, ընդարմացած, « ննջեալ ի Տէր» ինչպէս պիտի ըսէին քրիստոնեաները՝ աւելի եա-քը, բայց երբեք մեռած, անէացած, ոչնչացած «ի ննջումն մահու», — վասն դի յաւիտենական է ոգին, այսպէ՞ս կը հաւատային մեր հայրերը:

Բայց չեմ կարծեր թէ ոեւէ մէկը հան – դիսութիւն մը տեսնէ հին աւանդութեանց եւ արդի հանդիսութեան մէջեւ, — Կոմի-տասի ոգին կենդանութեան կոչելու փորձ մը չէ որ կը կատարենք այսօր, այլ հաս – տատելու մեծ եւ պանծալի իրողութիւն մը:

Թոյլ տուէք ինձ ըսել թէ նիւթապաշտ ըմբռնում մըն է հեթանոսական դարաշր – ջանի գաղափարը վերակենդանացումի մասին, ինչպէս եւ քրիստոնէական դա – րաշրջանի գաղափարը յարութեան մա – սին՝ հակառակ այն մեկնութեանց որ կը տրուին, կրօնագիտական դասագիրքե-րու մէջ, նոյն այդ գաղափարներուն, հակադրելու համար զանոնք ... նիւթա – պաշտութեան: Այս տեսակէտը, պէտք է խոստովանիլ, փորձ մը չէ ուրանալու պայքարը՝ դոր մարդկային միտքը, իր զանազան տենչերով եւ ստեղծագործա – կան արտայայտութիւններով, կը վարէ ժամանակին տիրապետութեան կամ թըշ-նամութեան դէմ, — ի խնդիր յաւիտենա – կանութեան: Վասն զի մենք, քանդելով հին աստուածները, ստեղծեցինք նորերը, որոնք, ինչպէս ըսի, ոչ այլ ինչ են եթէ ոչ մարդիկ որ աստուածներ էին, եւ աստուածները որ մարդիկ էին, դիտէին չունչով կամ կա – խարդական այլագան արարողութիւններ – ով կենդանացնել իրենց սիրելիներուն ո-գիները, որոնք, գժբախտ պատահարով մը, հեռացած էին զգայական աշխարհէն, ընդարմացած, « ննջեալ ի Տէր» ինչպէս պիտի ըսէին քրիստոնեաները՝ աւելի եա-քը, բայց երբեք մեռած, անէացած, ոչնչացած «ի ննջումն մահու», — վասն դի յաւիտենական է ոգին, այսպէ՞ս կը հաւատային մեր հայրերը:

Բայց չեմ կարծեր թէ ոեւէ մէկը հան – դիսութիւն մը տեսնէ հին աւանդութեանց եւ արդի հանդիսութեան մէջեւ, — Կոմի-տասի ոգին կենդանութեան կոչելու փորձ մը չէ որ կը կատարենք այսօր, այլ հաս – տատելու մեծ եւ պանծալի իրողութիւն մը:

Թոյլ տուէք ինձ ըսել թէ նիւթապաշտ ըմբռնում մըն է հեթանոսական դարաշր – ջանի գաղափարը վերակենդանացումի մասին, ինչպէս եւ քրիստոնէական դա – րաշրջանի գաղափարը յարութեան մա – սին՝ հակառակ այն մեկնութեանց որ կը տրուին, կրօնագիտական դասագիրքե-րու մէջ, նոյն այդ գաղափարներուն, հակադրելու համար զանոնք ... նիւթա – պաշտութեան: Այս տեսակէտը, պէտք է խոստովանիլ, փորձ մը չէ ուրանալու պայքարը՝ դոր մարդկային միտքը, իր զանազան տենչերով եւ ստեղծագործա – կան արտայայտութիւններով, կը վարէ ժամանակին տիրապետութեան կամ թըշ-նամութեան դէմ, — ի խնդիր յաւիտենա – կանութեան: Վասն զի մենք, քանդելով

ԴԱՒԻԹ ԲԷԿ ՕՓԵՐԱՆ

●

(Ամփոփուած «Սով. Հայաստան» օրաթերթէն)

Կան երաժշտական ստեղծագործու – թիւններ, որոնք մարդու մէջ կ'արթնցնեն խոր յոյզեր, կը խօսին անոր հոգիի հետ, պատմական կարեւոր շրջան մը կը վերակենդանացնեն անոր առջեւ: Եւ պա-տահական չէ, որ մարդ դիւրութեամբ կ'իւրացնէ այդպիսի ստեղծագործու – թիւն, կ'ընդունի իր հոգիին հարազատ, կը սիրէ:

Ձիշդ այդպիսի ստեղծագործութիւն է տաղանդաւոր երաժշտագէտ Արմէն Տիգ-րանեանի « Դաւիթ Բէկ» պատմահերոսա-կան օփերան:

Ի՞նչն է դրաւած այդ ստեղծագործու – թեան մէջ ինձ իրրեւ բեմադիր: Ամէնէն առաջ օփերային խոր ազգային ոգին, մե-ղեդին, ազգային գոյնը: Ամբողջ երաժշ – տութիւնը, տոգորուած է հայրենասիրա – կան ոգիով, ժողովուրդի անհուն հաւատ-քով դէպի իր ուժը, որ ազատ գինք օտար բռնակալներու լուծէն: Մեղե – դիական տարրը, ազգային հմայն ու հոսը այնքան ուժեղ են « Դաւիթ Բէկ»ի մէջ, որ կարծես կը լսես անմահ «Անուշ»ի երաժշ – տութիւնը, թէեւ, անշուշտ, այդ երկու ստեղծագործութեանց մէջ կան զգալի տարբերութիւններ: Անցեալ տարուան աշ – նան, երբ մենք ձեռնամուխ եղանք՝ Դա – ւիթ Բէկ»ի նոր բեմադրութեան, կատա – րեցինք նախնական մեծ աշխատանք: Իր – բեւ Օփերայի բեմադիր, ես պարզեցի ինքս ինձ համար, ուսումնասիրեցի երա – ժշտութիւնը, կազմեցի բեմադրութեան ծրագիրը: Երաժշտութեան մանրամասնները պարզելէ ետք սկսայ աշխատիլ դերակա-տարներու հետ: Դաւիթ Բէկի, Սանթու – ըի, Շուշանի, Թամարի եւ այլ այնքան մեղեդիական դերերգերը կատարող մե – ներգիչները, որոնք բեմադրութեան ըն – թացքին սիրով կ'աշխատէին իրենց դեր – երգերու վրայ, կը յղկէին, կը բիւրեղա – ցնէին ամէն մէկ հնչիւն:

Այդ միջոցին բեմական ծրագրի վրայ սկսան աշխատիլ Վ. Աճէմեան եւ Գ. Մել-քումեան:

« Դաւիթ Բէկ» օփերան լայն կտաւի պատմա – հերոսական ստեղծագործու – թիւն է: Դործողութիւնները մեծ մասով կը կատարուին պալատի կամ ամրոցնե – րու կամարներէն դուրս, հայկական լեռ – նաշխարհին մէջ: Ահա թէ ինչու, բայց երաժշտութիւնը ճիշդ մեկնաբանելէն, մենք մեծ ուշադրութիւն ըրինք ներկա – յացման արտաքին ձեւաւորման: Անհրա-ժեշտ էր վարպետօրէն կատարել զարդա – նկարներու եւ հագուստներու ուրուագծե – րը, եւ աշխատիլ որ Երեւանի խաստատա – հանէ ունկնդիրը զգայ, չօշափէ ներկա – յացուող դարաշրջանը: Եւ ահա յանձինս ժողովրդական նկարիչ Մարտիրոս Սար – եանի եւ նկարիչներ Ա. Եսայեանի ու Ա. Միրզոյեանի ներկայացումը զատ իր ար-տաքին ձեւաւորման տաղանդաւոր իրա – գործողները:

« Դաւիթ Բէկ » օփերան հարուստ է բազմազարդ տեսարաններով, հետեւա – պէս եւ երգչախմբային համարներով, ո – րոնք գրուած են վարպետ գրչով: Մեծ աշխատանք կը պահանջէր երգչախումբը բարձր հնչեղութեան հասցնելու, ներկա – յացման մէջ անոր գործօն դերը տալու համար: Այդ ուղղութեամբ խմբավար Կ. Կարապետեանի ղեկավարութեամբ երգ – չախումբը զգալի աշխատանք կատարեց:

Մանաւանդ ուշադրութիւն դարձուցած ենք նուագախումբի որակեալ կատար – ման: Ինչպէս յայտնի է նուագախումբն ու երգչախումբը հանդէս կուգան մեծ կազմով: Նուագախումբին բազմաթիւ մասնակիցները, որոնք առաջին անգամն է որ ելոյթ կ'ունենան օփերայի մէջ, կարճ ժամանակամիջոցին մէջ կրցան տիրապե – տել ստեղծագործութեան կատարողական մասին:

Օփերայի նոր բեմադրութեան տաճն մեր առջեւ հարց դրինք որ, որքան կա – րելի է լիակատար կերպով վեր հանենք այդ հիանալի ստեղծագործութեան երա-ժշտական հարստութիւնները, ճիշդ կեր – պով տալ հեղինակի յղացումը: Մեր ամ – բողջ բեմադրական աշխատանքի միջոցին մեզ անընդհատ մէկ միտք հետապնդեց, աշխատիլ որ « Դաւիթ Բէկ»ի երաժշտու – թիւնը այնքան հարազատ ու սիրելի դառ – նայ մեր աշխատաւորութեան, որքան հա – րազատ ու սիրելի է երաժշտագէտ « Ա. – նուշ» օփերան:

ՄԻՔԱՅԷԼ ԹԱՒՐԻԶԵԱՆ

ՆՎՎՈՍՈՍ

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԸ

(30)

Եթե, ասում, Հայոց Արքան Մեծին Մեհրուժանի մեջ իր հոգու նմանը չէր տեսել, ինչպե՞ս նրան ամուսնության առաջարկ էր արել։

Մեհրուժանի պատասխանը շատ էր հավանել Հայոց Արքային։

Ասում էր, որ ինքը Մեծին ոչ թե հոգու նմանը, այլ հոգին է համարում։

— Մեռնի՞մ...

Փարատե ա, ախպե ա արի՛ ...

Ինչպես կարելի էր կարծել, Հայոց Արքան ոչ միայն չէր նեղացել Մեհրուժանի պատասխանից, այլև ուրախացել էր, որ նրա հոգին Մեծի հոգու նման է։

— Ես ձեզ եմ հարցրել, Մեհրուժան, — ասում էր Արքան, — թե ինչ պետք է անեմ Մեծի հոգին ստանալու համար։ Ես ձեզ եմ հարցրել, թե ինչպես կարելի է Մեծի հոգին ինձ մոտ բերել։

Մեհրուժանը պատասխանում էր, որ դրա համար պետք է Մեծի մարմինը մահից հետո չայրեն, այլ թաղեն։

Ինչո՞ւ, չէր հասկանում Արքան։ Ինչո՞ւ պետք է Մեծի մարմինը հողի տակ մնա, երբ նրա հոգին ինքը կարող է ունենալ։

— Մի՞թե ես ուզում եմ, որ Մեծը մեռնի, — ասում էր Արքան, — ես ուզում եմ, որ նա ինձ հետ ապրի, ինձ հետ ուրախանա, ինձ հետ ուտի ու խմի։

Մեհրուժանը պատասխանում էր, որ Մեծը մեռնելու է, որովհետև նրա հոգին ուզում է ինքը Աստված։

Ինչո՞ւ Աստված պետք է ուզի Մեծի հոգին, երբ նա ինքն էլ կարող է ունենալ։

Մեհրուժանը պատասխանում էր, որ Աստված ուզում է Մեծի հոգին, որովհետև Մեծը ամենից լավն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից լավն է աշխարհում, որովհետև նա ամենից ուժեղն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից ուժեղն է աշխարհում, որովհետև նա ամենից իմաստունն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից իմաստունն է աշխարհում, որովհետև նա ամենից արդարն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից արդարն է աշխարհում, որովհետև նա ամենից ազնիվն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից ազնիվն է աշխարհում, որովհետև նա ամենից ողորմածն է աշխարհում։

Ասում էր, որ Մեծը ամենից ողորմած

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

24 Ապրիլ, երեքշաբթի գիշեր, ժամը 8·30ին *փըթիժուռնալի* ընդարձակ սրահին մէջ
21 RUE CADET

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԵՔ ՑԱՐԱՆՈՒԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԵՏԵՐՈՒՆ

Կազմակերպութեամբ եւ մասնակցութեամբ փարիզահայ բոլոր կազմակերպութեանց աձխտիր :

Կը նախագահէ Պ. Օ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Խօսք պիտի առնեն ՏՈՔԹ. Լ. ՑՈՎՆԱՆԵԱՆ (Ազգ. ժողովի երեսփոխան, Սէն և Ուազի), ՓՐՈՖ. Ֆ. ՖԷՑՏԻ, Պ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՏԻԿԻՆ Շ. ՍԱՓԸՋ եւ ՏԻԿԻՆ Զ. ՄԵԾՊԱՀԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն

Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՕՀԱՆ ՏՈՒՐԵԱՆ եւ Մ. ԳՈՃԵԱՆ

Խօսնակ Պ. Գ. ԱՄԻՐԵԱՆ Ջինուորական նուագախումբ

Մուտքը ազատ է

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՊՐԻՒՍԻԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Գաղթ. վարչութեան եւ մասնակցութեամբ բոլոր միութեանց :

Այս Ուրբաթ, ժամը 20·30ին,
SALLE ATHENEE ROYAL
49, Rue Ernest Allard:

Կը խօսին Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Գ. ՊԱՀՐԻ (Փարիզէն) :

Գեղարուեստական բաժին :

Արտաշէս Պիպէրեան, տղան՝ Արայ Պիպէրեան իր կնոջ եւ զաւակներուն հետ, աղջիկը՝ Օր. Սոնա Պիպէրեան, Տէր եւ Տիկին Լեւոն եւ Անահիտ Զորմիսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ալֆոնս եւ Հերմինէ Առաքելեան (Գաֆուռ), Տէր եւ Տիկին Նուպար Տրենց - Մարզարեան եւ զաւակները (Հալէպ), Արամ եւ Երուանդ Տրենց - Մարզարեան եղբայրք (Եգիպտոս), Այրի Տիկին Արաքսի Աշճեան, Տէր եւ Տիկին Հայկ եւ Արուսեակ Չէմէնեան (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Վաղաքչակ եւ Ամմինէ Վարպետեան, Տէր եւ Տիկին Մարսել եւ Մելինէ Գըլըճեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Եւդինէ Ակնգիլեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Վահրամ եւ Գոհար Սինանեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Օննիկ Տիպլիլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Խօքսիւզեան (Ֆրէյնօ), խոր կսկիծով կը ծանուցանեն զառնաղէտ մահը իրենց կնոջ, մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հօրաքրոջ, հօրեղբօրաղջկան, եղբօր կնոջ, քեռիկինին եւ ազգականին՝

ՏԻԿԻՆ ՄԵԼԻՆԷ ՊԻՊԷՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ Տրենց - Մարգարեան)

որ տեղի ունեցաւ յետ երկարատեւ հիւանդութեան, Թրնոն Հիւանդանոցին մէջ, Ապրիլ 19ին, Հինգշաբթի, 53 տարեկանին :

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի, երեքշաբթի, 24 Ապրիլ, ժամը 15·45ին, Փարիզի Հայոց Ս. Յովհաննէս Մկրտեկեղեցին, ուրկէ կը փոխադրուի Ռոնի սու Պուայի գերեզմանատունը :

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՄԱՀԱԶԴ ՈՉ ՈՔԻ ՂԸՐԿՈՒԱԾ ԸՂՂԱԼՈՎ, ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅ ՀԱՅՑ ԻԲՐ ԱՅԴ ՆԿԱՏԵԼ :

ՄՄԲ.— Մեր խորին ցաւակցութիւնն ենք ընկեր Արտաշէս Պիպէրեանի, Արայիի, Էրուջը եւ ընտանեկան պարագաներուն :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէ : Կը խօսի ծանօթ ճարտարապետ՝ ԵԴՈՒԱՐԴ ԻԽԻՃԵԱՆ : Նիւթը՝ Հայ ճարտարապետութեան զանազան շրջանները : Մուտքը ազատ է :

MORY et Cie

SERVICE VAUQUELIN

Իւրաքանչիւր առտուն ժամը 8 ½ին

ղրկելու համար ՀԱՑԱՍՏԱՆ

(U. R. S. S.)

Հասատաւութիւնը արտօնուած է ՄԻ ԱՑՆ ՆՈՐ ՉԳԻՍՏՆԵՐԸ ղրկելու պաշտօնական հաշուեցոյցներով, իսկ գործածուած հագուստներ՝ շատ լաւ վիճակի մէջ :

3, RUE ST.-VINCENT DE PAUL

Paris10e, Tél.: TRU. 72-60(Poste 89)

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9e

ՊԱՏԱՐԱԳ

1915Ի ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Այս կիրակի, երեկոյեան ժամը 5ին

ԳԵՐԱՊԱՏՈՒԱՌ Հ. ԿԱՐԱՊԵՏ

Թ. Շ. Վ. ԱՄԱՏՈՒՆԻ

Հայրապետական պատարագ պիտի մատուցանէ

SACRÉ CŒURի եկեղեցիին մէջ

Ի յիշատակ 1915 – 18ի եղեռնի համօրէն հայ նահատակներու :

Փարիզի եւ արուարձաններու յարգոյ հայ հասարակութենէն կը խնդրուի ներկայ գտնուիլ այս սրբազան արարողութեան :

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

#

ՊԻՎՎԻԼԻ ՇՐՋԱՆԻՆ ՄԷՋ

«Ցառաջ» կը ծախուի նաեւ Տիկին Արթիճեանի (նպարավաճառ) մօտ՝
68, Rue Julien-Lacroix,

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴԱՇՏԱՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ

Նախկին աշակերտներու կողմէ

ԿԻՐԱԿԻ 27 ՄԱՅԻՍ

Մանրամասնութիւնները յառաջիկային :

LE COMITE DU PRIX BREMOND

կազմակերպած է դասախօսութիւն մը

Այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին,
Salle Debussy : 252, Fg. St. Honoré

Կը խօսի՝ ՖԻԼԻՏԷՐԻՔ ՖԷՑՏԻ

Հայերէնի դասախօս Արեւելեան Լեզուներու Վարժարանին մէջ :

Նիւթը՝ Հայ ժողովրդական դիւցազներգութիւնը :

29 ԱՊՐԻԼ ԼԻՈՆ

Լիոնի եկեղեցւոյ երիտասարդաց Մի ութիւնը ջերմօրէն կը հրաւիրէ Լիոնի եւ շրջանի երկսեռ երիտասարդները իր կազմակերպած ընկերային գումարթ հանդիպումին :

CERCLE de l'UNION HELVETIQUE
107, Rue Duguesclin

Ժամը 17էն մինչեւ կէս գիշեր :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

★

ՄԱՐՍԻԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Վռամեան» (Պուլվար Օտտօ) ենթակոմիտէի բոլոր ընկերները այս կիրակի կէսօրէն վերջ, ժամը ճիշդ չորսին, սովորական տեղը : Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՓԱՐԻԶ.— Կազ. Խաչի Փարիզի մաս նաճիւղին ընդհ. ժողովը այս երկուշաբթի կէսօրէ ետք ժամը 3ին Ազգ. Տան մէջ : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Ջեկուցում պատգամ. ժողովի եւ ընտրութիւն նոր վարչութեան : Բոլոր ընկերուհիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. «Սեւակ» խումբի ժողովը այս երկուշաբթի իրիկուն, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊԻՍԿ. ՊԱԼԱՓԵԱՆԻ
ՀԱՑ ԳՈՂԳՈԹԱՆ

ԴՐՈՒԱԳՆԵՐ
ՀԱՅ ՄԱՐՏԻՐՈՍԱԳՐՈՒԹԵՆԷՆ
Լաթակազմ գեղեցիկ հատոր մը
ԺԲ + 429 Է
ԶԱՐԴԱՐՈՒԱԾ ՆԱՀԱՏԱԿ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՆԿԱՐՆԵՐՈՎ : Կը պարունակէ նաեւ մեծադիր ՔԱՐՏԷՍ մը եւ բազմաթիւ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ՝ տարագիրներու կեանքէն :
ԳԻՆ 1000 ՖՐԱՆՔ
Առաքման ծախքով **1100 Ֆրանք**

Դիմել՝

LIBRAIRIE H. SAMUELIAN
51, Rue Monsieur-le-Prince, Paris 6e.
Chèque Postal, Paris, 1278-35.

ուր կը գտնէք նաեւ հին ու նոր ամէն տեսակ հայերէն գիրքեր : Պահանջեցէք ընդարձակ գրացուցակը :

Lyon-Décines

ASSURANCES

Incendie, accident, eaux glace, maladie, R. C.
Tous risques
VENTE, ACHAT - REGIE

#

Adressez vous au :

Cabinet P. COTE

102 Ave. J. Jaures - Decines

Téléphone : 28

ՇՆՈՐՀԱՒԱԼԻՔ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ապրիլ 15ին այցելութիւնը վայելեցինք Կազ. Խաչի քանի մը անդամուհիներուն, որոնք իրենց յուսադրիչ խօսքերուն հետ մխիթարեցին մեզ բարոյապէս եւ նուէրներով : Այս առթիւ հրապարակաւ կը յայտնենք մեր խորին շնորհակալութիւնը եւ կը մաղթենք յաջողութիւն իրենց ազգասիրական գործին համար :— Փըթիք Արպուա բուժարանի հայ հիւանդներ :

●

Ալֆորվիլի հոգաբարձութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Պօղոս Դաւութեանէ երկու հազար ֆրանք, Յովհաննէս Տէր Վարդանեանի մահուան քառասունքին առթիւ :

ՍՏԱՑԱՆՔ

ԵՐՋԱՆԻԿ, Տարեվերք 1956ի : 27րդ տարի : Կազմեց Բագարատ Թեւեան : Այլապէս յաջողակութեամբ եւ պատկերազարդ : Հասցէ.— Փոստա Քութուսի թիւ 3, Շեհլի, Իսթանպուլ :

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ԼԻՈՆ.— Եկեղեցւոյն Տիկնանց Մութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները ի նպաստ եկեղեցւոյ չինութեան.—

Տէսինի կրօն. վարչութեան անդամներու կողմէ փոխան ծաղկեպսակի 12·000 ֆրանք, իրենց վարչութեան անդամ եւ Տէսինի եկեղեցւոյն բարերար հանգուցեալ Սարգիս Քէօլէեանի մահուան առթիւ : Նոյն առթիւ Տէր եւ Տիկին Յակոբ Վարժապետեան կը նուիրեն հազար ֆրանք : Պ. Յարութիւն Տէր Ահարոնեան իր անուան ոծնախմբութեան առթիւ 3000 ֆր. : Պ. Յարութիւն Կիւկիւչեանէ 500 ֆր. : Պ. Գառնիկ Տիմէճեանէ հազար ֆրանք, Տիկին Բոլանդ Սալրեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի :

ԿՕՒՋՈՒԻՆ

Սիրողաբար կ'ուզուին սպասուհի մը եւ օգնական հիւանդապահուհի մը Աթիլիի հանգստեան տան համար :

Դիմել՝ Աղքատախնամի գրասենեակը կէսօրէ վեցերը՝ 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ (9) :

ՍԻՐԵԼԻ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՉՔՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ
ՄԻ ՄՈՌՆԱՓ ԱՆՊԱՑՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵԼ

Մարսէյլի ամէնէն ճոխ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ARAX

(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)

Քալաքի կեդրոնին մէջ Tél. : CO. 3643 **27, Rue d'Aubagne, Marseille**

Ամբողջովին վերանորոգուած եւ արդիական վերջին կարգ ու սարքով
Ուր պիտի գտնէք ձեր սիրած բոլոր ուտելիքները :
Պալհանեան բաշխավալ եւ ճերմակ պանիր,
Յունական ամէնէն ընտիր ձիթապտուղները թարամա, եւ բոլոր պահածոները (պամիա, եալանճի տոլմա, վարդի ճաւուշ, եւն.) :
Պոլսական լաֆերտա, չիրոզ, *ապուխտ, երշիկ, Ամասիոյ պաստիրմա :*
Ռուսական խաւեար եւ ամէն տեսակի ձկնեղէններ :
Ինչպէս նաեւ արեւելեան քաղցրեղէն, լօխում, հալվա, եւայլն :

Արեւելեան աղանդերներ (Թուրքիներ) : եւ ամէն տեսակ համեմներ
Ապսպրանքներ ամէն ուղղութեամբ, արագ եւ մաքուր սպասարկութիւն :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris*

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 փր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 փր. կամ $ 10 : Հատը 12 փր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 24 ԱՊՐԻԼ

MARDI 24 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7562 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3373

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԵՐԳԻ ՎԵՐԱԾԵՆՔ ՎԷՐՔԸ

Տարուէ տարի ոգեկոչելով Հայաշխէնջ Սարսափները, մենք պէտք ունենանք մէկ մտածում,— երգի վերածել վէրքը :

Երգ՝ հայ ժողովուրդի յաւիտենականութեան :

Երգ՝ Հայրենիքի ամբողջացման եւ անկախութեան :

Երգ՝ խաղաղութեան, շինարար ու յարատեւ աշխատանքի :

Երգ՝ մշակոյթի զարգացման եւ ստեղծագործութեան :

Երգ՝ ներքին կազմակերպութեանց զօրացման եւ ներդաշնակ համակեցութեան :

Այս բոլորը պէտք կազմեն արու քայլերգ մը ինքնապաշտպանութեան, որ՛ուժով ալ ինկած ըլլանք :

Ա՛յդ կը ներշնչեն աւելի քան մէկ միլիոն ջարդուփշուր ոսկորներուն բեկորները :

Այդ ճիգն է որ ոչ միայն կանգուն պիտի պահէ մեզ, այլ եւ պիտի դառնայ ջլատիչ մղձաւանջ մը՝ Հայութեան բոլոր թշնամիներուն համար :

Երէկ ալ երգ մըն էր մեր կեանքը,— աղօթք եւ կարօտ ազատութեան :

Տեղ – տեղ երգն ու մաղթանքը վերածուեցան դղրդագին մարտակոչի, սարսելով լեռ ու ձոր, կամ սուլթանախնամ եւ ցարանիստ ոստաններ :

Ջեռք ձեռքի տուին խաչն ու քրիստոնեան, գերեզմանատան մը վերածելու համար արեւմտեան Հայաստանը :

Ամայացա՛ն «վեց նահանգները», Կիլիկիան, Սեւ Ծովու ափերը եւ ուրիշ հայաշատ շրջաններ : Մարեցաւ հայկական յետին համբանքին մուխը՝ Թուրքիոյ ամբողջ տարածութեան վրայ, բացի Պոլսփորի ափերէն :

Եւ այսօր «յաղթականները» դիւային քրքիջներ կ'արձակեն, տեսնելով մեզ ցիրուցան՝ ի սփիւռս աշխարհի :

Եւ սակայն, հալածական եւ արիւնլուայ ժողովուրդը այս փլուզումին ալ դիմացաւ, ստեղծելով հայրենիքի մը կորիզը Արարատեան դաշտին վրայ, ինչպէս եւ չէն բոյներ՝ օտարութեան մէջ :

Ինչպէս հայրենիքը, նոյնպէս այդ բոյները ծաղկեցան յարատեւ աշխատանքով, վէրքը երգի վերածելու վճռականութեամբ :

Եթէ դարերու հաւատքը սարսի, թղթատեցէք 1915 Ապրիլ 11/24ի Արհաւիրքին յիշատակները, գրաւոր թէ անգիր, թօթափելու համար թմրութեան եւ դասալքութեան փոշիները :

Հայոց պատմութեան էջերը չատոնց փակուած էին, եթէ վէրքերը երգերու վերածուած չըլլային անընդհատ, մէկ սերունդէն միւսը :

Ոչ միայն հայրենի լեռներն ու ձորերը, այլ եւ խաղաղութեան ժամանակի հողվորիքներն անգամ պատմութեան ձայնը կը փոխանցէին սերունդէ սերունդ :

Եւ ձայնը կ'արձագանգէր, կը ծաւալէր ամէն ուղղութեամբ, միշտ արթուն պահելով ամբողջ բազմութիւններ :

Ոեւէ թշնամի չի կրնար մարել այդ ձայնը, եթէ ժողովուրդը ինք մոռցած չէ անոր եղանակները :

Հայաջինջ Արհաւիրքին զոհերը այդ եղանակներուն արտայայտիչներն են ոչ միայն հաւաքաբար, այլ եւ անհատ – անհատ :

Ո՞վ չունեցաւ հարազատ մը, 1915ի ծրագրեալ Սպանդին մէջ :

Ջոհերէն իւրաքանչիւրին վերջին նայուածքը խորհուրդ մըն է ձեզի եւ ամէնուն համար :

Անոնք աւձ քառասուն տարիէ ի վեր կը սպասեն որ ամէն մէկդ վէրք մը դարմանէք, վարդավառ երգ մըն ալ դուք հնչեցնէք յանուն տարագիր բազմութեանց ինքնապաշտպանութեան :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԲԱՆ ՄԸ ՓՈԽՈՒԱ՞Ծ Է Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

«Ո՛Չ», Կ'ԸՍԷ ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԸՐ

Մ. Նահանգներու նախագահը շատ կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ շաբաթ օր, արտաքին քաղաքականութեան մասին, հիմնուելով մասնագէտ խորհրդականներու, ինչպէս եւ Մոսկուայի եւ Նոր Տելհիի (Հնդկաստան) ամերիկեան դեսպաններուն տեղեկութեանց վրայ : Բացատրեց թէ Սթալին մեռաւ, բայց դիկտատուրան կը շարունակուի Խ. Միութեան մէջ : «Հակառակ Սթալինի չնորհազրկութեան, Մոսկուայի արտաքին քաղաքականութիւնը մեծ մասով կը մնայ անփոփոխ : Մէկ մարդու թաթին տակ ապրած ըլլալով, խորհրդային վարիչները իւրացուցած են հաւաքական դիկտատուրայի ըմբռնումը : Եւ դիկտատուրանկը մնայ : Անոնք ձաղկեցին Սթալինը անոր բիրտ իշխանութեան կարգ մը ծայրայեղութեանց համար, բայց խորհրդային քաղաքացին կը մնայ զրկուած ազատ կենցաղութեան մը ամէնէն տարրական երաշխիքներէն : Լաւագոյն կեանքի մը իղձերը կը զոհուին անյայտ պետութեան մը պահանջներուն : Արտաքին քաղաքականութեան մէջ կը թուի թէ նոր կարգուսարքը չափաւորած է բռնութեան եւ թշնամութեան քաղաքականութիւնը որ ստիպեց ազատ ազգերը միանալ՝ ուժով պաշտպանելու համար իրենց անկախութիւնը եւ ազատութիւնները : Գոնէ ներկայիս խորհրդային քաղաքականութիւնը դարձ կուտայ քաղաքական եւ տնտեսական մեթոտներուն, տարածելու համար իր ազդեցութիւնը արտասահմանի մէջ : Անցեալ տարի Խ. Միութիւնը ձեռնարկեց փոխատուութեանց եւ փոխանակութեանց պայքարի մը, մասնաւորապէս ի նպաստ այն ազգերուն որոնք վերջերս տիրացան իրենց անկախութեան : Տակաւին շատ կանուխ է, վերջնապէս ճշդելու համար թէ Խ. Միութիւնը իսկապէս կ'ուզէ՞ հաստատուն եւ տեւական յարաբերութեանց հիմք մը ստեղծել» :

Նախագահը յետոյ ըսաւ թէ Մ. Նահանգները «պիտի ողջունեն այն օրը երբ խորհրդային կառավարութիւնը պիտի վարէ քաղաքականութիւն մը որ իրապէս համապատասխանէ ռուս ժողովուրդին իղձերուն» :

ԳԵՐԻ ԱԶԳԵՐԸ ԵՒ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Այզընհաուըր այս առթիւ յիշեց այն անարդարութիւնները զոր սթալինեան իշխանութիւնը ժառանգ ձգած է Մոսկուայի ներկայ վարիչներուն.— Գերմանիոյ բաժանեալ վիճակը, իբրեւ հետեւանք ազատ ընտրութեանց դէմ եղած ընդդիմութեան, արեւելեան Եւրոպայի արբանեակ ազգերուն տիրապետութիւնը «սովետական խորտուբլտակներու կողմէ», Քորէայի բաժանումը եւն. : «Այս փշոտ խնդիրները պիտի լուծուին շնորհիւ համբերատար եւ անկեղծ ջանքերու : Մենք պատրաստ ենք ուսումնասիրելու բոլոր հնարաւորութիւնները արդարութեամբ կարգադրելու համար : Մենք պիտի շարունակենք խաղաղ դարմաններ փնտռել երբեմնի ազատ ազգերու գերութեան կամ բաժանման, առանց յաղթելու» :

Նախագահին կարծիքով, Մոսկուայի ռազմավարութեան մէջ երեւցած կարգ մը փոփոխութիւնները հետեւանք են Արեւմուտքի յաղթանակին՝ պաղ պատերազմին մէջ : Այս առթիւ չեշտեց թէ անհրաժեշտ է միշտ զօրացնել պաշտպանութեան միջոցները : Միջին Արեւելքի մասին ալ խօսելով, Նախագահը յայտարարեց թէ Մ. Նահանգները պիտի մասնակցին, լուծելու համար» մեր բարեկամներուն միջեւ ծագած վէճերը : Իւրաքանչիւր կողմ կ'ուզէ ամերիկեան աջակցութիւնն ստանալ առանց վերապահութեան, ինչ որ պիտի սաստկացնէ թշնամութիւնները : Միջին Արեւելքի մէջ մենք մեր կրցածը պիտի փորձենք Ազգաժողովին միջոցաւ, ամէն անգամ որ կարելի ըլլայ, խափանելու համար բռնի ուժի գործածութիւնը : Մենք վճռած ենք օգնել ամէն ազգի որ նախայարձակման կ'ենթարկուի, մենք անդադար պիտի ջանանք տեւական խաղաղութեան մը հիմքերը հաստատել աշխարհի այդ մասին մէջ» :

Եզրակացնելով, Այզընհաուըր առաջարկեց խորհրդակցական մարմին մը կազմել անհատ քաղաքացիներէ, խորհուրդներ տալու համար կառավարութեան՝ հակառոլշեւիկ պայքարի միջոցներու մասին : Ցետոյ յայտարարեց.— «Մ. Նահանգները կոչուած են դառնալու առաջնորդներ աշխարհի մէջ՝ ընդարձակելու համար ազատութեան տիրացած շրջանները եւ թոյլ չտալու համար որ համայնավարութեան ամպը մեզ ծածկէ կամաց կամաց» :

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

...ԱՆՈՆՑ ՀՈՂԱՐՏԻՔԻՆ ՎՐԱՅ

— Միմոզա՛...

Ուրեմն ծաղկե՞ր են միմոզաները : Տե՛ս, տե՛ս, փողոցին անկիւնը, սա աղջնակը, որու կուրծքին վրայ դեղին փոշի մը կը ժայթքեն միմոզային փունջերը :

Դեղնած է նաեւ երեսը փոքրիկ ծաղկավաճառին : Ու մկոտ գոյն մը ունի շրջազգեստը :

— Աղջի՛կս, միմոզա՞ կը ծախես :

— Այո՛, պարոն :

Եւ աչքերը անուշցան ժպիտով մը :

— ... Այո՛, պարոն : Տե՛ս, այս փունջը, դեղձանիկի մը կը նմանի : Աւելի մեծ փունջ մը ունիմ, դեղին կատուի մը պէս, խառնած պեխերով : Անո՛ւն ալ դրեր եմ այս փունջին, կ'ուզե՞ս իմանալ,— «Սիբուհիս շէկ-մազերով» : Գնէ՛ զայն անոր համար՝ որ քեզի կը սպասէ հիմա...

— Օ՛ միամտութիւն զոր չունիմ այլեւս : Աղջի՛կս, մենք ալ, երբ դեռ շա՛տ փոքր էինք, լուցկի ու նարինջ կը ծախէինք փողոցներուն մէջ : Մեծցանք ու փոխուեցան մեր ծախու վաճառքները : Գիտե՞ս, աշխարհի կուզանք՝ բան ծախելու համար : Երջանիկ են անոնք որ միայն ծաղի՛կ կը ծախեն՝ ինչպէս դուն :

— Ուրիշ ի՞նչ կը ծախեն :

— Աղջիկս, կան որ նարինջ կը ծախեն, ու զանազան ուտելիքներ : Կան որ զարդեղէն կը ծախեն : Կան որ, դեռ, իրենց աշխատանքը կը ծախեն,— օ՛ տխրութիւնը թշուառ աղջիկներու, որոնք իրենց աչքին լոյսը կը սպառեն՝ զայն թափելով արիւն ցամքեցնող աշխատանքի մը մէջ : Բայց կան, որ կը ծախեն ...

— Ի՞նչ :

— Մի՛ ուզեր հասկնալ, աղջիկս. Տըխո՛ւր բան է, եղբա՛յր : Օ՛, անհամբեր ես, չէ՞ որ աղջիկ ես : Լա՛ւ, իմացի՛ր : Կան որ կը ծախեն իրենց արիւնը ...

— Արի՞ւնը ...

— Այո՛, փոքրի՛կս, իրենց արիւնը : Եւ մեր ժողովուրդը մեծցաւ՝ ծախելով իր արիւնը : Մենք տաճարներ հիմնեցինք՝ արիւն ծախելով, վանքեր հիմնեցինք՝ արիւն ծախելով, հրաշալի քաղաքակրթութեան մը ծաղկաստանը հիմնեցինք՝ արիւն ծախելով, լեզու եւ երաժշտութիւն ստեղծեցինք՝ արիւն ծախելով : Բարձրացնելու համար մեր ժողովուրդը շնացող ժողովուրդներէն վեր, մինչեւ յաւերժութիւն, մինչեւ Աստուծոյ դռները, արի՛ւն ծախեցինք :

Արի՛ւն ծախեցին մեր հերոսները, որպէսզի ապրի՛ հայ ժողովուրդը՝ ստեղծագործելու համար իր տանը մէջ, երգով, աղօթքով եւ խանդավառութեամբ :

Տո՛ւր ինձ այս գլուխ մը ծաղկեփունջը, սա միմոզանե՛րը, որ կը նմանին խունկի ծուխի : Հիմա զայն պիտի տանիմ՝ դնելու համար շիրիմին վրայ մեր մեծ մեռելներուն, որոնք իրենց արիւնը ծախեցին, այո՛, ծախեցին իրենց արիւնը, որպէս զի ապրինք մեր տանը մէջ, մեր երկրին մէջ, մեր երգերով ու մեր խռէպով :

Բաժնուեցայ զարմանահար փոքրիկ ծաղկավաճառուհիէս, որ արցո՛ւնք կը ծախէ հիմա :

Շ. ՆԱՐԴՈՒՆԻ

ԾԱՆՐ ԴԷՊՔԵՐ ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԷՋ

Վրացական աղբիւրէ կը հաղորդեն թէ զօրքը կրակ բացած է այն ցուցարարներուն դէմ որոնք ցոյցեր կատարելով ի նըպաստ Սթալինի, կը փորձէին գրաւել նամակատունը, մարտ 9ին : Մեռեալներու թիւը կը հաշուեն հարիւր հոգի : Քաղաքը պաշարուած էր խռովութիւններէն վերջը, քանի մը օր : Զինուորները եւ հրասայլերը կը շրջէին փողոցէ փողոց :

«Ֆիկառօ» այս լուրը հրատարակելով, կ'ըսէ թէ հեռաձայնով հաղորդած էր Թիֆլիսէն, արեւմտեան թղթակից մը, Բոյ Խոյման, որ ուրիշ երկու լրագրողներու հետ արտօնուած էր Թիֆլիս երթալ ապրիլ 15ին : Հեռաձայնը խզուած, բայց քիչ վերջը վերահաստատուած է, ուրեմն գրաքննուած : Ահա հաղորդուած լուրը.—

Մարտ 5ին խաղաղ ցոյց մը տեղի ունեցած էր Սթալինի մահուան տարեդարձին առթիւ : Վրաստանի ամէն կողմերէն մարդիկ եկած էին ցոյցին մասնակցելու համար : Տեղական իշխանութիւնները կը վարանէին գործադրել Մոսկուայի հրամանը որ կ'արգիլէր որեւէ ցոյց ի պատիւ հանգուցեալ դիկտատորին : Այս չփոթութենէն օգտուելով բազմութիւնը կը շարունակէր դէպի Թիֆլիս խուժել եւ վերջապէս, Մարտ 9ին ցոյցերը բուռն հանգամանք ստացան : Այդ օրը ամբոխը քարկոծեց հանրակառքերը, գրաւեց կառքերը եւ արգիլեց ամէն երթեւեկ : Ցուցարարներու կողմէ դրդուելով եւ ձերբակալութիւններէն զայրանալով, քանի մը հազար ցուցարարներ խռնուեցան Սթալինի արձանին ստորոտը, որ կը գտնուի համանուն պարտէզին մէջ : Կէս գիշերէն քիչ առաջ բազմութիւնը դուրս ելաւ պարտէզէն եւ ուղղուեցաւ դէպի նամակատուն, որ կը գտնուի քաղաքին գլխաւոր կեդրոնը : Զօրքը դիրք բռնած էր այնտեղ եւ գնդացիրներ տեղաւորուած էին : Երբ ցուցարարները մօտեցան, զօրքը կրակ բացաւ անոնց գլխուն վերեւ. բայց որովհետեւ բազմութիւնը կը շարունակէր յառաջանալ, այս անգամ կրակ բացաւ անոր վրայ :

Մարտ 10ին Թիֆլիս դատարկ էր իր հանդարտութիւնը : Բայց վրացի վկան կ'ըսէ.— «Երբեք պիտի չմոռնանք մարտ 9ը» :

ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Կիրակի օր հանդիսաւոր հոգեհանգիստ կատարուեցաւ Փարիզի եկեղեցին, ի յիշատակ ողբացեալ ընկեր Դրոյի, հոծ բազմութեամբ : Այս առթիւ ներբողականներ խօսեցան Արտակ վարդապետ Մանուկեան եւ ընկեր Հրանտ Սամուէլ : Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՀԱՅԱԾԻՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

Նոյն օրը իրիկուան ժամը 5ին, աւելի քան մէկ միլիոն զոհերու յիշատակին հայածէս պատարագ մատուցուեցաւ Սաքրէ Քէօրի մայր եկեղեցին, որ նոյնպէս լեցուած էր բազմութեամբ, հայ թէ տեղացի : Օրուան պատարագիչն էր Սպահանի առաջնորդ Արգարեան եպիսկ. : Ամպիոնէն սրտագին ճառ մը խօսեցաւ Փարիզի արքեպիսկոպոսին, Կարդինալ Ֆէլթէնի ներկայացուցիչը :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՍՈՒՐԲ ԾՆԱՆԱՍՏԱՆԻ ՀՈՎՍԵՓԵԱՆ

ՀՈՒՇԱՏԵՓԵՐԻՑ

Ես ամեն տարի Ծնունդի օրը հոգեհանգստի եմ կանգնեցնում հանգուցյալ հորս՝ Ստեփան Հովսեփյանի հոգու համար։ Ամեն տարի այդ օրը ես ինձ հետ տանում եմ մի քանի մոմ և մի քանի կոպեկ, որ բաժանեմ աղքատներին։ Ամեն տարի այդ օրը ես հիշում եմ հորս, որ ինձ սիրում էր, ինձ շատ էր սիրում, ինչպես որ ես եմ սիրում իմ զավակներին։

Ես ամեն տարի այդ օրը հիշում եմ հորս, որ ինձ սիրում էր

ՆԱՎՈՒԹԻՆ

(ՓԱՏՈՒԽԻՆ ՎԵՊ, 364 – 406)

9.— ՈՂՁՈՒՆԻՆ ՎՏԱՂՎԱԾԸ

Մեր ընթերցողները դիտեն, որ Նավուտին ամուսնացած էր Ասպետ Տիրատուրի հետ, որ Նավուտի հայրը՝ Ասպետ Տիրատուր, ուզում էր, որ իր որդին ամուսնանար Ասպետ Տիրատուրի դստեր՝ Նավուտի հետ, որ Նավուտը չէր ուզում ամուսնանալ Ասպետ Տիրատուրի որդու հետ, որ Նավուտը ամուսնացավ Ասպետ Տիրատուրի որդու հետ, որ Ասպետ Տիրատուրը ամուսնացավ Նավուտի

մաղիծը կորսնցուցած դաստակարդ մը արհամարհանքով, կը նայէին, նոյնիսկ հայերէն չէին խօսեր :

— Մօն վիէօ, ձեր խայերէնը փոր չի կշտացներ :

«Նոր« Հայեր էին, հարստացած եւ ամբարտաւան :

Վահան կը տեսնէր այս բոլորը, կ'ուզէր աչք-բերան չակել եւ դաս մը տալ այդ ծուռ-բերաններուն : Բայց զգուշացաւ, քանի որ օտարական մըն էր, կոտր մը Թուղթով :

Այդ գիշեր, աւելի քան երբեք ցուրտ էր : Դուրսը՝ փոթորիկ : Վահանի սրտին մէջ արթնցաւ ցեղին ցաւը, հին օճախին կարօտը... :

Եւ որոշեց յաջորդ առաւօտ «մարշէ» չերթալ... :

Ա. ՀՐԱՑԻՆ

ԱՆԳԼԻՈՅ ԹԱԳՈՒՀԻՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԻ ՌՈՒՍ ՀԻՒՐԵՐԸ

Անգլիոյ Էլիզաբեթ Թագուհին կիրակի օր ունկնդրութեան ընդունեցաւ Խ. Միութեան վարչապետը եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը : Բոլշեւիկեան յեղափոխութենէն 37 տարի ետքն է որ տեղի կ'ունենայ այս պատմական ունկնդրութիւնը :

Կէս ժամ տեւեց խօսակցութիւնը, որուն ներկայ էին նաեւ Անգլիոյ վարչապետը եւ Էտինպուրկի դուքսը : Բուլկանին Թագուհի Էլիզաբեթի յանձնեց մարեշալ Վորոշիլովի պաշտօնական նամակը : Թագուհին յետոյ հիւրերը պտտցուց Ուինզըրի դղեակին զանազան յարկաբաժինները : Հիւրերը Վաթերլոյի սրահին մէջ տեսան Ալեքսանդր Ա. ցարին կենդանագիրը :

Բուլկանին եւ Խրուշչեւ զիպլինի վերարկու մը նուիրեցին Թագուհիին : Այս մուշտակը, որ շատ թանկագին է, 16.000 սթերլին կը գնահատուի (16 միլիոն ֆր) : Էտինպուրկի դուքսին եւ Չարլզ իշխանին համար տարած էին երկու թիւրքմենական ձիեր, իսկ իշխանուհի Աննի համար երեք ամսուան արջուկ մը :

Հիւրերը այցելեցին նաեւ Օքսֆորդի համալսարանը, որուն ուսանողները չարաճճի խաղեր սարքեցին, բաւական խրախճանքով պատճառելով :

× Մոսկուայի վարիչները կը շարունակեն իրենց խօսակցութիւնները անգլ. կառավարութեան հետ, ջանալով համաձայնութեան գետին մը գտնել զանազան հարցերու մասին : Խրուշչեւ իր վերջին ճառին մէջ բացատրեց թէ կրնան համակեցութիւն հաստատել, մանաւանդ որ Խ. Միութիւնը որեւէ հաշիւ չունի Մեծն Բրիտանիոյ հետ : Յետոյ թելադրեց պատերազմէն հրաժարիլ աստիճանաբար կրճատելով սպառազինութիւնը : Ինք համաձայն է նոյն իսկ բանակները ջնջելու : Այս իմաստով ճառ մը խօսեցաւ անգլիացի զօրավարներու, ծովակալներու եւ օդանաւային սպաներու առջեւ, շեշտելով. — «Միայն մէկ միջոց ունինք ելք մը գտնելու համար աշխարհի ներկայ կացութեան, — բոլորովին ջնջել պատերազմը եւ ի վերջոյ զինել ուժերը » :

× Արեւելեան Եւրոպայի հազարաւոր տարագիրները լուռ թափօր մը կազմեցին Լոնտոնի փողոցներուն մէջ, իբրեւ բողոքի ցոյց բոլշեւիկեան բռնակալութեան դէմ, ճիշդ այն պահուն երբ Թագուհի ունկնդրութեան կ'ընդունէր Մոսկուայի վարիչները : Ցոյցին կը մասնակցէին ամէն ազգէ տարագիրներ, — լեհ, ուկրայնացի, չեխ, հունգար, պուլկար, ալպանացի, եւն. : Ցուցարարներուն թիւը կը հաշուեն 35.000 :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄԱՐՍԷՅԼԷՆ մեզի կը գրեն թէ ցաւալի արկածի մը զոհ գացած է նաւահանգիստի բանուորներէն Սարգիս Կարապետեան, բնիկ Զարսանճաքցի, Պասուն գիւղի որբերէն : Մանրամասնութիւնները կը պակսին :

ԿԻՊՐՈՍԻ զինուորական իշխանութիւնը պաշարման վիճակ յայտարարեց երեք քաղաքներու մէջ, նոր յարձակումներ կատարուած ըլլալով : Նիկոսիոյ եւ Լիմասոլի յունական բոլոր դպրոցները փակուեցան :

ՎԻՇԻՆՍԿԻԻ դէմ ծանր մեղադրանքներ հրատարակեց Մոսկուայի դատական թերթը, ձաղկելով անոր դատախազի մեթոտները : Այս առթիւ կը բացատրէ թէ ինչպէս հրապարակային «խոստովանութիւններ» կը կորզէին, դատապարտելու համար ամբաստանեալները :

ԱԼԺԵՐԻԱՅԷՆ հասած վերջին լուրերու համաձայն ահաբեկչական պայքարները կը շարունակուին : Կիրակի օր Ալժէի 500.000 բնակիչները մէկ ժամ զրկուեցան ելեկտրական լոյսէ : Կռիւները ալ կը շարունակուին : Կարգ մը հրոսախումբեր բնաջինջ եղած են : Կրակի տրուած են դպրոցներ եւ ագարակներ : Ուրիշ քաղաքներու մէջ ալ հոսանքը կը դադրեցնեն :

ԴԱՄԱՍԿՈՍԷՆ կը հեռագրեն թէ 15000 հոգի թափօր մը կազմեցին, թշնամական կանչեր արձակելով Ֆրանսայի դէմ, Ալժերիոյ հարցին առթիւ : Նշանատախտակներուն վրայ արձանագրուած էին, — «Վրէժ կը պահանջենք» : Թափօրին գլուխը կը գտնուէին կրօնապետներ, երեսփոխաններ եւն. : Օրինագիծ մը ներկայացուած է խորհրդարանին, դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզելու համար :

ԵԳԻՊՏՈՍԻ վարչապետը, որ Արաբիա գացած էր, զինակցութիւն մը կնքեց այդ երկրին եւ Եմէնի հետ, նոր ճակատ կազմելով Պաղտատի ուխտին դէմ :

Արտաշէս Պիպէրեան, տղան՝ Արայ Պիպէրեան իր կնոջ եւ զաւակներուն հետ, աղջիկը՝ Օր. Սոնա Պիպէրեան, Տէր եւ Տիկին Լեւոն եւ Անահիտ Զորմիսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Ալֆոնս եւ Հերմինէ Առաքելեան (Պաթում), Տէր եւ Տիկին Նուպար Տրենց - Մարգարեան եւ զաւակները (Հալէպ), Արամ եւ Երուանդ Տրենց – Մարգարեան եղբարք (Եգիպտոս), Այրի Տիկին Արաքսի Աչճեան, Տէր եւ Տիկին Հայկ եւ Արուսեակ Չէմէնեան (Երեւան), Տէր եւ Տիկին Վաղարշակ եւ Արմինէ Վարպետեան, Տէր եւ Տիկին Մարսէլ եւ Մելինէ Գըլըճեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Եւգինէ Ակնցիեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Վահրամ եւ Գոհար Սինանեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Օննիկ Տիպիլեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Խօքսուզեան (Ֆրէզնօ), խոր կսկիծով կը ծանուցանեն դառնաղէտ մահը իրենց կնոջ, մօր, մեծ մօր, քրոջ, մօրաքրոջ, հօրաքրոջ, հօրեղբօրաղջկան, եղբօր կնոջ, քեռիկինին եւ ազգականին՝

ՏԻԿԻՆ ՄԵԼԻՆԷ ՊԻՊԷՐԵԱՆԻ

(Ծնեալ Տրենց – Մարգարեան)

որ տեղի ունեցաւ յետ երկարատեւ հիւանդութեան, Թընոն հիւանդանոցին մէջ, Ապրիլ 19ին, Հինգշաբթի, 53 տարեկանին :

Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի, երեքշաբթի, 24 Ապրիլ, ժամը 15.45ին, Փարիզի Հայոց Ս. Յովհաննէս Մկրտ' եկեղեցին, ուրկէ կը փոխադրուի Թոնի սու Պուայի գերեզմանատունը :

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՄԱՀԱԶԴ ՈՉ ՈՔԻ ՂԸՐԿՈՒԱԾ ԸԼԼԱԼՈՎ, ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՆԵՐԿԱՅՍ ԻԲՐ ԱՅԴ ՆԿԱՏԵԼ :

LE COMITE DU PRIX BREMOND

կազմակերպած է դասախօսութիւն մը

Այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին,

Salle Debussy : 252, Fg. St. Honoré

Կը խօսի՝ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՖԷՅՏԻ

Հայերէնի դասախօս Արեւելեան Լեզուներու Վարժարանին մէջ :

Նիւթը՝ Հայ ժողովրդական դիւցազներգութիւնը :

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 41ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

24 Ապրիլ, երեքշաբթի գիշեր, ժամը 8.30ին Փըթիժուռնալի ընդարձակ սրահին մէջ

21 RUE CADET

ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԵՐԵՔ ՅԱՐԱՆՈՒԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ՊԵՏԵՐՈՒՆ

կազմակերպութեամբ եւ մասնակցութեամբ փարիզահայ բոլոր կազմակերպութեանց անխտիր :

Կը նախագահէ Պ. Օ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ

Խօսք պիտի առնեն ՏՈՔԹ. Լ. ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ (Ազգ. Ժողովի երեսփոխան, Սէն է Ուազի), ՓՐՈՖ. Ֆ. ՖԷՅՏԻ, Պ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, ՏԻԿԻՆ Ճ. ՍԱՔԸԶ եւ ՏԻԿԻՆ Զ. ՄԵԾՊԱՀՔԵԱՆ

Գեղարուեստական բաժնին իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն

Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, Պ. Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆ, ՕՀԱՆ ՏՈՒՐԵԱՆ եւ Մ. ԳՈՃԵԱՆ

Խօսնակ Պ. Գ. ԱՄԻՐԵԱՆ — Զինուորական նուագախումբ

Մուտքը ազատ է

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Պատուակալ նախագահութեամբ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.Ի

Նախագահութեամբ երեք յարանուանութիւններուն եւ Ազգ. Առաջնորդարանին :

Նախաձեռնութեամբ Ազգային, Մշակութային, Քաղաքական, Բարեգործական, Երիտասարդական, Կանանց, Հայրենակցական, Մարզական եւ գաղութիս մէջ գոյութիւն ունեցող բոլոր մարմիններուն անխտիր :

Տեղի կ'ունենայ 29 Ապրիլ, կիրակի առաւօտեան ժամը 8ին, Սինեմա Վարիէթէի մէջ :

ՊՐՈՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Գաղթ. վարչութեան եւ մասնակցութեամբ Տիկնանց եւ Ուսանողական Միութեանց :

Այս Ուրբաթ, ժամը 20.30ին,

SALLE ATHENEE ROYAL

49, Rue Ernest Allard :

Կը խօսին Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Գ. ՊԱՀՐԻ (Փարիզէն) :

Գեղարուեստական բաժին :

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէի, Կապոյտ Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, Կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ Ժէ. փողոց :

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3,30ին Պիէվրի «Գեղունի» ակումբին մէջ :

Նախաձեռնութեամբ Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական յարանուանութիւններուն եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահակ-Մեսրոպ դպրոցին, Հայ Բարեգործականի եւ Համախմբերդցիական Միութեան :

Կը նախագահէ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ԲԱՆՏԻԿԵԱՆ : Կը խօսին Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ, Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ, ՎԵՐ. Ց. ՀԷԼՎԱՃԵԱՆ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Ստիպողաբար կ'ուզուին սպասուհի մը եւ օգնական հիւանդապահուհի մը Անտիյի հանգստեան տան համար :

Դիմել՝ Ալֆորտվիլի դրասենեակը կէսօրէ վերջերը՝ 32 ռիւ տը Թրէվիզ, Փարիզ (9) :

ԾՆՈՒՆԴ

Տէր եւ Տիկին Կարպիս Յակոբեան կը ծանուցանեն իրենց անդրանիկ թոռնիկին՝ ԼԻՆՏԱՅԻ ծնունդը, Աքրա (Քոթ տ'Օր, Ափրիկէ), 20 Ապրիլ 1956 :

Այս ուրախ առթիւ Տէր եւ Տիկին Յակոբեան կ'ընեն հետեւեալ նուէրները. —

Հ. Յ. Դ. Մշակոյթի Տան	3.000
Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի, Պանեէօ Քաջանի մասնաճիւղին (պարախումբ)	3.000
Համազգայինի Փարիզի մասնաճ.	3.000
Կապոյտ Խաչի օգափոխութեան կայանի շէնքին	3.000
«Յառաջ»ի բարգաւաճման	3.000

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս Ուրբաթ, ժամը ճիշդ 20,30ին, Քաֆէ տ'Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Դրուօ, վերի սրահը, Մեթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Դրուօ : Օրակարգ. — 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը : 2. Պարահանդէս ալնան : 3. Սանի մը որդեգրումը : 4. Ընթացիկ հարցեր :

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ. —

ՉԱՒԱՐԵԱՆ ենթկ. այս չաբաթ ժամը 9ին :

ԱԿՆՈՒՆԻՆ ենթկ. այս չաբաթ ժամը 9ին :

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ենթկ. այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին :

ՄՈՒՐԱՏ խումբը (Ավինեօն) այս կիրակի, կէսօրէն վերջ, ժամը 3.30ին :

ԸՆԿ. ԿԱՐՕ խումբը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին :

ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8.30ին :

ԳԷՈՐԳ ՉԱՒՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին :

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. չաբաթ 5 Մայիս, ժամը 9ին :

ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին :

ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, չաբաթ, ժամը 9ին :

ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին :

ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին :

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ : Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9e

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ VOGUE - CONTREPOINT

որ լոյս ընծայած է ԵՐԿՈՒ ՄԵԾ ՍԿԱՒԱՌԱԿՆԵՐ MICROSILLON 33 TOURS հատը 45 վայրկեան

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

1. ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ. — Թիւ 20114, Պատարագ – շարականներ, ճառաձայն երգեհոնի հետ : (Ո՜վ զարմանալի ծաղիկ, Գովեա' Երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակային, Սուրբ, Ցամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Հայր մեր, Ամէն եւ ընդ հոգւոյդ քում, Տէր ողորմեա, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Եղիցի : Արծաթափրութեամբ, Սարսափելի Հողմոյ նման, Ով Զարմանալի, Աչքն ծով, Այսօր ձայնն Հայրական) :

2. — ՀԱՅ ԵՒ ԿՈՎԿԱՍԵԱՆ ԺՈՂ. ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ. — Թիւ 20103, նուագախումբ - երգչախումբ–մեներգ (16 կտոր) : (Գարուն Երեւան, Եայլը, Թաթարական պար, Օրօր, Ալագեազ, Նազ պար, Ազրպէյճան, Պիլիբի, Գերիներու երգ, Կաքաւիկ, Եարօ ջան, Արեւելեան պար, Ղայթարմա, Քեզ նման, Լէզկինքա :

ԳԻՆ 2600 ՖՐ. ԻՒՐԱՔԱՆՉԻՒՐԸ

Ստանալու համար դիմել՝ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ՝

RECORD SHOP, 36, RUE DE MOSCOU, 14, RUE PETIT, TEL. BOT. 99 - 22

BOITE AUX DISQUES, 4, RUE DRAGON (6)

Եկեղեցւոյ դիւանատունը, մեծ վաճառատուները

Գաւառներու համար առաքում CONTRE - REMBOURSEMENT

Նոյն հաստատութեան մօտ կան յունական, ռումանական, սպանիական, ամերիկեան եւ ափրիկեան ֆոլքլորիք երգեր, սէնֆոնիներ, օփերաներ, պարի բոլոր նորութիւնները : 2000 զանազան սկաւառակներ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 — Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, *Rue de Trévise, Paris*

C.C.P. Paris 1678-63 — R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
25
ԱՊՐԻԼ
●
MERCREDI
25 AVRIL
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7563 — 32e ANNEE — Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ — ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3378

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԴԻԱՁՆՆՈՒԹԻՒՆ...

●

Զգաստանք աւելի յստակ բառ մը, քան – րուշելու համար այն «ռեւոլուցիան օպէ – րացիա»ն որ կը կատարուի Թ. Միութեան եւ արբանեակ երկիրներու մէջ, Խռանեւ – րոգ Համազումարէն ի վեր :

Ամէն պարագայի մէջ, դիպուածներն մըն է որ կը կատարին, մեռելները պերեզ – մանէն հանելով եւ դաւելով, արդարն ու մեղաւորը ճշդելու համար :

Վերաքննութիւն : Վերապահատուում : Եւ, ընդհանրապէս՝ վերապատուում : Եր – բեմն ալ՝ վերաթաղում, անդնդային խո – րութեամբ :

Գործողութիւնը սկսաւ Սթալինի եսա – պաշտութեամբ եւ հետզհետէ ընդարձակ – ուելով, ճիւղաւորուելով, այժմ կ'ընդգրկէ անհամար բազմութիւն մը :

Անիրաւարար դատապարտուած զէմքեր կը վերատանան ըլլոյ նախկին դիրքն ու իրաւունքները, անմեղ հռչակուելով : Ու – րիշներ թաւալգլոր կ'իյնան, եւ « Թեր – թօն»ը կը չարունակուի :

Տեսակ մը Ցայտնութեան դիրք : Վախ – ճա՞նը : Ապահովաբար լեզուանի Խրուշ – չեւն անգամ չի գիտեր :

Հարկ է հետեւիլ խորհրդային Թերթե – րուն, աչքարէի բոլոր լեզուներով, ամ – բողջական զգուշութիւն մը կազմելու համար անշուշտարժէք դատին, որ իսկապէս անհա – մարհատ է՝ յեղափոխութեանց պատմու – թեան մէջ :

Անհաւասիկ անմատչելի կուռք մը եւս կը տապալի, ուշ՜ըդ դէմքերն ալ բնդհ. դատախազը, որ մահափճիռներ կ'արձակէր ամենայն հանդարտութեամբ, ինչպէս զաւեր մը ջուր խմած առնէն :

Իրագէկներ մինչեւ վեց հազար կը հաշ – ուեն իր զոհերուն թիւը : Իրականին մէջ, ո՞վ գիտէ կրնար ճշդել բան համրանքը..

Հրէշը, նախկին մինչեւիկ, զարճած էր սանձակոտոր զահիճ մը՝ ընդ հսկաններու «Հանճարեզ»ին : Եւ ջարդն սկսաւ նախ բարոյապէս զիտակի վերածելով կուսակ – ցութեան հիմնադիրները, յետոյ դնդա – կահարել առաւ իրմէ չուն, լրբծուն օճ, պոռնիկ, զաւեշան եւ ուրիշ ինչ որ կրնաք երեւակայել :

Ազգանշանը արուած էր եւ մահաչուռ խորչակը տարածուեցաւ ամբողջ Թ. Մի – ութեան մէջ, հասնելով մինչեւ մեր ան – ճառ հայրենիքը :

Այն առեն չգտնուեցաւ «ակտիվիստ» մը որ եթէ ոչ դնդակը, գոնէ մուրճ – ման – զաղը չաչեցնէր իր գլխուն :

Ընդհակառակն, հրէշը պաշտօնի բարձ – րացում ալ ունեցաւ : Դարձաւ նախարար եւ դիւանապետ, Թ. Միութեան լիազօր ներկայացուցիչը՝ Ազգաժողովին մօտ :

Սպասեցին որ մեռնի, եւ այժմ դիա – զնութիւն կը կատարեն մէկ - երկու տար – բի եռքը, հաստատելու համար ամենայն զգուշութիւնքը :

Այս անգամ պատանքը քակելու պաշ – տօնը առանձնած է Թ. Միութեան իրաւա – դիտական թերթը, «Սովետական Պետու – թիւն եւ Իրաւունք», որ կը հրատարակ – ուի Իրաւագիտական Կաճառին կողմէ :

Թերթը ձագկելով նախկին ընդհ. գա – տախազին իրաւագիտական տեսութիւննե – րը, դիտել կուտայ թէ ան կը հետեւէր ծուռ ճամբու մը — գատապարտութեան վճիռներ կ'արձակէր հիմնուելով ամբաս – տանեալներու հրապարակային խոստո – վանութեանց եւ ինքնամեղադրանքներուն վրայ :

Ամբաստանքը բացատրելէ ետք թէ այս մեթոտը կը հակառակ «ընկերվարական օրինականութեան», կ'ըսէ թէ Վիշինսկի անհրաժեշտ չէր գտնէր «բացարձակ ճըշ – մարտութիւնը», այլ բաւական կը համա – րէր «կարգ մը իրողութեանց հաւանական – նութիւնը», ամբաստանեալը գատապար – տելու համար :

Դեռ կը խօսինք : Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԻՆՉԵ՞Ր ԿԸ ՊԱՏՄԷ ԽՐՈՒՇՉԵՒ

●

ՋՐԱԾԻՆ ՌՈՒՄԲ ԱՐՁԱԿԱԾ ԵՆ ՕԴԱՆԱ – ԼԷ ՄԸ.— «ՇԱՏ ՁԱՆՑԱԾ ՌԱՏԻՕ – ՀԲԻՒՐ ՄԸ ՊԻՏԻ ՈՒՆՆԵՆԱՆՔ, ԴԱՐՁ – ԵԱԼ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՌՈՒՄԲՈՎ »·— ԵՒ ՍԱԿԱՅՑ ՀԱՄԱԿԵՑՈՒԹԻՒՆ, ԱՌԵՒ – ՏՈՒՐ ԵՒ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ ...

Թ. Միութեան վարչապետը եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը կը չարու – նակեն իրենց պատրաստները եւ ճառերը Անգլիոյ մէջ : Վեցերորդ օրը (երկուշաբ – թի) Պըրմինկըմ երթալով այցելեցին մե – տաղագործական ռոնտավառատը : Այս առ – թիւ տեղան մը ասքնեցաւ, ուր Պ. Խրուշչեւ բաժակառաս մը արտասանելով յայտարարեց .

— Բոլորովին վստահ եմ թէ չտա չան – ցած մենք պիտի ունենանք հետեւէն դէ – կավարուած զործիք մը որ պիտի կրնայ ջրածին ռումբեր փոխադրել աշխարհի որեւէ մէկ մասը : Թ. Միութիւնը առաջին երկիրն է որ ջրածին ռումբ մը պայթե – ցուց սրաթռիչ օդանաւէ մը » :

Իրագէկները դիտել կուտան թէ այս չընդալից յայտարարութիւնը ուղղուած էր Մ. Նահանգներուն, քանի որ ամերիկ – եան ջրածին ռումբերը ցարդ պայթած են դեռևի վրայ, իսկ անգլիական կարգ մը թերթեր վերջերս կը ծանուցանէին թէ Անգլիա չտաջիկայ տարի լայնօրէն պի – տի զերազանցէ Մ. Նահանգներուն եւ Թ. Միութեան ձեռք բերած արդիւնքները, արձակելով իր սեփական ռումբը :

Այսպէս «կոպիտ անկեղծութեան» օրի – նակ մը եւս տալով, Խրուշչեւ նորէն չե – տեց թէ անհրաժեշտ է զարկ տալ առեւ – տրական փոխանակութեանց : Իր կարծի – քով, արդիական զէնքերու գոյութիւնն իսկ Թ. Միութեան մէջ կ'ապացուցանէ թէ աւելորդ են Ատլանտեան հաստատած կաշկանդումները «ռազմավարական» նիւ – թերու արտածման մասին :

— « Միջազգային առեւտուրի վրայ հաստատուած սեղմումները զադրեցնելու լաւագոյն միջոցն է վերջ տալ վախին» , պատասխանեց Անգլիոյ առեւտրական նա – խարարը :

ԹՇՆԱՄԱԿԱՆ ՅՈՑՑԵՐ ԵՒ ԲՌՈՒՆՑՔ...

Պրմինկըմ հասած առեն Թ. Միութեան ներկայացուցիչները թշնամական գոյգե – րու հանդիպեցան ուկրայնացի եւ լեհ տարագիրներու կողմէ որոնք նշանաւոր – տակներ կը կրէին, պահանջելով իրենց երկիրներուն ազատութիւնը : Շատեր կ'ա – զդակէին, իրենց բռունցքները ցցելով . — « Անկո՛ Մոսկուայի աշխարհակա – լութիւնը, մենք անկախութիւն կը պա – հանջենք» : Ուսանողներն ալ հեղնական երգ մը կ'երգէին , ներշնչուելով « Երբ կարմիր յեղափոխութիւնը պայ» եղանա – կէն : Բուլկանին եւ Խրուշչեւ փոխն ի փո – խը կը լսէին ծափեր եւ հայհոյներ : Ճա – չի միջոցին, Խրուշչեւ պատմեց թէ բաղ – մութեան մէջ տեսաւ մարդ մը որ բռունց – քը ցցած էր իրեն դէմ, եւ բացագանչեց . — « Ժամանակը եկած չէ՞ որ աւելի խելացի ըլլանք ,փոխանակ բռունցք ցցելու իրարու դէմ : Մենք հոս եկած ենք ոչ թէ թշնամութիւն առեղծելու, այլ բարեկա – մական այցելութիւն մը կատարելու հա – մար : Աւելի դիւրին է խանդարել քան բարեզործել յարաբերութիւնները : Երբ այր մը եւ կին մը կռուին, իրար չատ սիրելով հանդերձ, դժուար է չհկել կացութիւնը» :

Այնուհետեւ ծանրացաւ առեւտրական յարաբերութեանց բարդաւաճման վրայ :

Մառէչալ Բուլկանին եւս խօսք առնելով յոյս յայտնեց թէ անգլեախորհրդային խօսակցութեանց արդիւնքը պիտի ըլլայ հաստատուն եւ տեւական խաղաղութեան մը հիմերը դնել :

Անգլիոյ կողմէ խօսեցաւ երմտական նախարարը : Առաջին անդամ էր որ անգլ – կառավարութեան մէկ անդամը հրապա – րակաւ կ'արտայայտուէր, բրիտանական պաղարիւնով : Ահա իր խօսքերը . — « Դա – տելով ցարդ եղածներէն, եւ եթէ զործե – րը համապատասխանեն խօսքերուն, Պ.Պ. Բուլկանինի եւ Խրուշչեւի այցելութիւնը անշուշտ օգտակար պիտի ըլլայ :

Անցեալ հինգշաբթի օրէն ի վեր խօսակ – ցութիւնները տեւած են 18 ժամ, վեց նիս – տերով : Բոլոր վիճելի խնդիրները քըն – նուած են, բայց արդիւնքը յայտնի չէ : Անգլիոյ պաշտօնական շրջանակներուն մէջ զոհ են որ խորհրդային պատուիրա – կութիւնը յարգեց պազմնապահպանութիւնը , բացի Խրուշչեւի ճառին հրատարակութե – նէն : Խօսակցութիւնները պիտի շարու – նակուին մինչեւ ուրբաթ , եւ յետոյ պաշտօնական զեկոյց մը պիտի հրատա – րակուի :

× Բուլկանին Մոսկուա հրաւիրեց Անգ – լիոյ վարչապետը :

ԲԱՆ ՄԸ ՓՈԽՈՒԱ՞Ծ Է

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

●

Մ. Նահանգներու արտաքին նախարա – րը, Ֆ. Տըլլըս ճառ մը խօսելով թելադրեց զրական միութիւն մը հաստատել Թ. Մի – ութեան «ժպտադէմ արշաւին» հանդէպ եւ զարկ տալ Ատլանտեան ուխտին, որ կը – նայ եւ պէտք է պինդ զրական պարզ դա – չինքէ մը աւելին ըլլալ : «Եկած է ժամա – նակը իր իմաստին լման հաստատելու զա – չինքը : Անհրաժեշտ է զարկ տալ անտեսա – կան զործունէութեան եւ աւելի անկա – խութիւն ապահովել, բարեւաքելու համար ազատքի ճակատագիրը » : Իր կարծի – քով, Ատլանտեան խոչտուրդը իր յառա – ջիկայ ժողովին մէջ պիտի քննէ զաչինքին ընդարձակման հնարաւորութիւնները՝ քաղաքական եւ անտեսական զետնի վը – րայ : Ցետոյ ուժգին կոչ մը ուղղեց ազատ աշխարհի միութեան համար : «Թ. Միու – թեան դինուորական կարողութիւնը այն – քան ընդարձակ է եւ իրենց դիտումները այնքան փափուկ են որ, ստիպուած ենք ամուր պահել մեր արձնութիւնը եւ ուժը : Պէտք է զօրացնենք նաեւ ազատ աշխարհին զործակցութիւնը : Պատ պատերազմը նոր փուլի մը մէջ մը – տած է : Մենք յաւիտենական առերեսութիւն մը չունինք Ռուսիոյ հանդէպ : Ինչ որ կ'ուտենք, այդ երկրին վարիչներուն զոր – ծած չարիքն է : Ամերիկեան քաղաքակա – նութիւնը կը ձգտի մօտեցնել այն անխու – սափելի օրը ուր կրկին պիտի յայտնուի ոուս եւ ամերիկացի ժողովուրդներուն պրմանական բարեկամութիւնը : Ազատ աշ – խարհը կրնայ զոհունակութիւն զգալ Ռուսիոյ մէջ տեսնելով լոյսի նշաններ ո – րոնք կրնան նոր շրջանի մը արշալոյսը ա – ւետել : Կարեւոր է ճշդել թէ ինչ կը նշա – նակեն այդ փոփոխութիւնները : Կը նշա – նակեն թէ ապատ ազդերու միութիւնը եւ ուժը գոյց տուած են Թ. Միութեան վա – րիչներուն՝ իրենց քաղաքականութեան ամրութիւնը : Կը նշանակեն նաեւ թէ ա – զատականութեան ուժերը կը զործեն եւ բաւական զօրաւոր են պատասխան մը պահանջելու համար : Այս բոլորը ահագին կարեւորութիւն ունին եւ աւելին կը ներ – կայացնեն քան կը յուսար ազատ աշխա – հր քանի մը տարի առաջ : Բայց մեր պա – հանակութիւնը պէտք է չափաւոր ըլլայ : Սթալին ինկաւ, սակայն մենք տակաւին ներկայացուցչական կառավարութեան մը իրականութիւնը չենք տեսներ խորհրդա – յին ճակատին մէջ, ոչ ալ ճանաչում ժո – ղովուրդներու հիմնական իրաւերան : Կը թուի թէ խորհրդային վարիչները հրա – ժարած են բռնութենէ . բայց տենդագին թափով կը չարունակեն զօրացնել իրենց ռազմական մեքենան , մասնաւորապէս հիւլէական զէնքերը եւ զանոնք փոխա – դրելու միջոցները » :

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

●

Ինչպէս գրած էինք, չաբաթ օր Ամե – նայն Հայոց Կաթողիկոսը եւ իր հետե – ւորդները Տասան Մանչեսթըր : Գազու – թին հոգեւոր հովիւը եւ հոգաբարձու – թեան անդամներէն մին Լոնտոն գացած էին առաջնորդելու հիւրերը : Վարչու – թեան անդամները սեղան մը սարքած էին չաբաթ օր : Կիրակի առաւօտ Հայրապետը պատարագեց եւ քարոզեց քաղաքին եկե – ղեցին որ լեցուած էր բազմութեամբ : Ներկայ էր նաեւ Անգլիքան Եկեղեցւոյ ներկայացուցիչը : Պատարագէն վերջ ի պատիւ Հայրապետին ճաշ մը սարքուե – ցաւ, ուր ներկայ էին նաեւ պատուին ան – դամները : Ճաշի ընթացքին բաժակառա – ուներ արտասանեցին Պ. Պ. Մարքօ Պաքր – ճեան, Պ. Ամիրայեան, Տիկնոջ Միու – թեան ներկայացուցիչը, Մանչեսթըրի հովիւը՝ Աչտա քհնյ. եւ Լոնտոնի զպրու – թին կողմէ Պ. Սարգիս Քիւրքճեան :

Կաթողիկոսը երկուշաբթի օր վերա – դարձաւ Լոնտոն , ուրկէ Փարիզ կը հաս – նի չորեքշաբթի (այսօր) :

Հինգշաբթի ժամը 3ին Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, Կաթողի – կոսը պիտի ընդունի բոլոր զպրոցներու հայ աշակերտները, յատկապէս մը հա – սելով :

Փարիզի Առաջնորդ Սեբուհէ եպիսկ. երկուշաբթի օր Փարիզ վերադարձաւ Մանչեսթըրէն :

× Երկի եպիսկ. թղթակցութիւն մը ստացանք աշխատակիցէ մը որ մանրա – մասնօրէն կը նկարագրէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ընդունելութիւնը Լոնտոնի մէջ : Օրը օրին հրատարակած ըլլալով բո – լոր տեղեկութիւնները, ինչպէս եւ Քէն – թըրբիի արք.ին ճառը, զանազան ընդու – նելութիւնները եւսլն, զանոնք կ'ամփոփ – ենք այդ նամակին հրատարակութիւնը :

ՄԱԼԱՄԱ ՊԷՑՐՈՒԹ ՀԱՅԱՍԻ

«Ազդակ»էն կ'իմանանք թէ Ապրիլ 20ին օգնաւով Պէյրութ հասած է ժողովր – դական վիպասքերը, Մալխաս, դիմաւոր – ուելով բնկերներու եւ բարեկամներու կողմէ : Ներքնապարզ հեղինակը բաւա – կան տանն պիտի մնայ Մէջին Արեւելք, ուսումնասիրութիւններ կատարելով :

ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏՈՒՆ

●

ՄԱՐՍԼԻԷԻ ՅԱՆԿ Գ.

Ընկ. Եօթենեզբայրեան	2·000
Սիմոն Աւետեան (Դրօշի մահուան առթիւ)	2·000
Ս. Գուլումճեան	1·000
Գ. Սապրեան	1·000
Գ. Գուլոյեան	1·000
Ս. Յարութիւնեան	1·000
Ն. Նապաշեան	1·000
Պ. Մաուկեան	1·000
Ար. Գեսրոսեան	1·000
Բալուկեան	1·000
Տօքթ. Ա. Շահպազեան	1·000
Թ. Յովհաննէսեան	1·000
Հայկ Պետիկեան	3·000
Տիրատուրեան	1·000
Սիմոնեան	1·000
Թ. Ուլուսեան	1·000
Գ. Մելոյեան	1·000
Գ. Անթիկեան	1·000
Ահարո. Յաչատրեան	1·000
Բարսեղ Սարգիսեան	1·000
Տօնապետեան	1·000
Վարդապետեան	1·000
Գինոսեան	2·000
Կ. Կարապետեան	1·000
Յ. Խաչիկեան	1·000

ՀԱՅՈՑ ՎԱՀԱԳՆ ԵՒ ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ 15-Ը

ՆԱԽԱԳԱՀ — Ա. ՀԱՐՈՒԹՒՆԵԱՆ «Յառաջ», 15

2.— ԳԻՇԵՐ ՕԳՆԱՆՔ

ՅԱՅՏԵՐ ԼՍՅԵՐԻՉԵՐԸ

Ա. Հարութիւնեան — Ամերիկահայ ժողովուրդի անունով, ես ողջունեցի Հայկական Հանրապետութեան նախագահին, որ Հայաստանի անկախութեան հռչակումով, ազատագրեց հայ ժողովուրդը հարիւրամեայ ստրկութենէ եւ ստեղծեց ազատ ու անկախ Հայաստան։ Ես ողջունեցի Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութիւնը, որ ղեկավարում է Հայաստանի ազատագրական պայքարը։ Ես ողջունեցի Հայաստանի Հանրապետութեան զինուորական ուժերը, որոնք ազատագրեցին Հայաստանի հողերը թշնամիներից։ Ես ողջունեցի Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդին, որ ազատագրեց իր հայրենիքը եւ ստեղծեց ազատ ու անկախ Հայաստան։

Ես ողջունեցի Հայաստանի Հանրապետութեան ժողովրդին, որ ազատագրեց իր հայրենիքը եւ ստեղծեց ազատ ու անկախ Հայաստան

ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ

•

ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ
9.— ԸՏՏԱՆՈՒ ՎՏԱՆԳԱՎՈՐ
(ՊՈՏՍԴԱՄԻ, 364 – 400)

Նիկոմեդիայի մոտակայքում գտնվում էին Դիոկղետիանոսի զորքերը, որոնք հավաքվել էին Գալերիոսի հրամանով։ Ճակատամարտի նախօրեին Գալերիոսը հրամայեց Դիոկղետիանոսի զորքերի առջև կանգնեցնել քրիստոնյա զինվորներին, որպեսզի նրանք ստիպված լինեն կռվել իրենց հավատակիցների դեմ։ Սակայն քրիստոնյա զինվորները հրաժարվեցին կռվել։ Գալերիոսը հրամայեց նրանց ենթարկել ահավոր տանջանքների։ Նրանց մի մասին կենդանի այրեցին, մյուսներին խեղդեցին ծովում, երրորդներին ենթարկեցին ուրիշ տանջանքների։ Ընդհանուր առմամբ զոհվեցին 20 հազար մարդ։ Ամբողջ Նիկոմեդիան լցված էր դիակներով։ Մի հին հույն պատմիչ գրում է, որ նման սարսափելի կոտորած նա իր կյանքում չէր տեսել։

Չհաղթահարելով Գալերիոսի զորքերի դիմադրությունը, Դիոկղետիանոսի զորքերը նահանջեցին դեպի Նիկոմեդիա։ Գալերիոսը հետապնդեց նրանց և պաշարեց Նիկոմեդիան։ Ամրոցի պարիսպների վրա կանգնած էին քրիստոնյա զինվորները, որոնք ուրախանում էին Գալերիոսի հաղթանակներով։ Նրանք ասում էին, որ Աստված իրենց հետ է, և որ նա կպատժի Գալերիոսին իր հանցանքների համար։

Գալերիոսը հրամայեց, որ նախ և նշանավոր քրիստոնյաներին տանջեն, որպեսզի մյուսները վախենան։ Նրանց մեջ էր նաև Գալերիոսի նախկին կինը՝ Պրիսկան։ Նրան մահապատժի ենթարկեցին ուրիշ քրիստոնյա կանանց հետ։ Նրանց գլխատեցին։ Գալերիոսը հրամայեց նաև Պրիսկայի մոր՝ Վալերիայի գլխատումը։ Վերջինս ապրում էր Թեսաղոնիկեում։ Նրան ուղարկեցին Նիկոմեդիա, որտեղ նրա գլուխը կտրեցին։

Գալերիոսը հրամայեց, որ Նիկոմեդիայի բոլոր քրիստոնյաները ոչնչացվեն։ Մի հին հույն պատմիչ գրում է, որ Նիկոմեդիայի փողոցներում դիակներ էին ընկած, որ ոչ ոք չէր համարձակվում դրանք հանել։ Ամբողջ քաղաքը վերածվել էր մեծ գերեզմանոցի։ Գալերիոսը հրամայեց նաև ոչնչացնել Նիկոմեդիայի բոլոր քրիստոնեական եկեղեցիները։ Նրանք այրեցին եկեղեցիները, իսկ հետո ավերակները հարթեցին հողին։

Գալերիոսը հրամայեց նաև ոչնչացնել քրիստոնեական գրքերը։ Նրանք այրեցին գրքերը, իսկ հետո

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԼԺԵՐԻՈՅ մէջ բուռն կռիւներ կը մղուին, համաձայն վերջին տեղեկութեանց: Բազմաթիւ օդանաւեր կը մասնակցին գործողութեանց: Երկու հրոսախումբեր բնաջնջինջ եղած են Թլեմսէնի մէջ: Տեղեկագիրը կ'ըսէ թէ սպաննուած են 120 ըմբոստներ: Կռիւը տեւեց երկու ժամ: Ապստամբները կը շարունակեն խանգարել ելեկտրականութեան եւ ջուրի սպասարկութիւնը: Օրան, որ 300.000 բնակիչ ունի, ջուրի նեղութիւն կը կրէ: «Իւմանիթէ» կը գրէ թէ կռիւներ կը մղուին 1800 մեթր բարձրութեամբ լեռներու վրայ, ապստամբներու խումբի մը դէմ որ ամրացած է քարայրի մը մէջ: Երեսուն օդանաւեր կը գործեն Ալժերիոյ եւ Մարոքի սահմանին վրայ: — Թունուզի վարչապետը, Պուրկիպա, համակրանք յայտնեց Ալժերիոյ դատին համար: Թունուզ ազգայնական Ֆերհատ Ապպաս Գահիրէ գնաց:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ արտ. նախարարը, Շարեթ, ճառ մը խօսելով բացատրեց թէ պատերազմի վտանգը պիտի չփարատի, ցորչափ տարբերութիւն մը կը տիրէ Իսրայէլի եւ Եգիպտոսի վերազինման մէջ: «Զարիքին արմատն է Ջեխոսլովաքիոյ եւ Եգիպտոսի միջեւ կնքուած համաձայնութիւնը»:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ընդհ. քարտուղարը Դամասկոս գնաց, համոզելու համար որ Սուրիան ալ միջոցներ ձեռք առնէ, որպէսզի ընդհարումներ չպատահին: Կ'ըսուի թէ մեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպի:

ԵՐԿՈՒ ԹՈՒՐՔԵՐ սպաննուեցան Կիպրոսի Նիկոսիա քաղաքին մէջ: Խումբ մը Թուրք երիտասարդներ փողոց իջնելով խորտակեցին յունական խանութներու ապակիները եւ քարեր նետեցին: Շատ մը վիրաւորներ կան: Հինգ հազար Թուրքեր կը գտնուին Նիկոսիոյ մէջ: Սպաննուած Թուրքերէն մէկը ոստիկան մըն է: Անգլիացի զինուոր մըն ալ մեռան ստացած վէրքերէն:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Ապրիլ 23).— Զոյլ ոսկի 458.000, նափոլէոն 3110, գուից. 3000, անգլիական 4020, քսան տոլարնոց 15.960, թղթադրամ (անպաշտօն) տոլար 396, անգլիական 1045, զուից. 94.50:

ՀԱՑՈՒՀԻ ՄԸ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

Ալժերիացի մը, Մոհամմէտ Հալլու, սպաննեց իր կինը, 23 տարեկան Հայուհի մը, ծնեալ Տօնիկեան:

Լիոնի «Լը Փրոկրէ» թերթը հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հաղորդէ այս ոճրի մասին որ մեծ յուզում պատճառած է Սէն Շամոնի մէջ.—

Ապրիլ 20ին կէս օրէ ետք Ալժերիացի մը Մաքոնի Ց. Պետրոս եկեղեցին մտնելով, ուզեց տեսնել ժողովրդապետը, խոստովանութիւն մը կատարելու համար: Պատմեց թէ ամուսնացած է Սէն Շամոնի մէջ, Օր. Տօնիկեանի հետ եւ կը բնակի Վերսայլ, իբրեւ մթերապահ Սէն Սիրի օդանաւային բանակի հաստատութեան մէջ: Յետոյ շարունակեց.

— Հինգշաբթի առտու ժամը 7ին բուռն վէճ մը ունեցայ կնոջս հետ եւ իր գլուխը կորսնցնելով մուրճը առի եւ գլխուն իջեցուցի: Կինս գետին փռուեցաւ: Այն ատեն դանակի քանի մը հարուածներ ալ տուի սրտին: Անմիջապէս շոգեկառք նստայ Փարիզ երթալու համար, յետոյ տոմսակ առի Լիոնի համար: Կ'ուզէի տեսնել երեք զաւակներս, որոնք Սէն Շամոն կը գտնուէին, իրենց մեծ հայրիկին եւ մայրիկին քով: Բայց քաջութիւն չունեցայ զանոնք տեսնելու: Գիշերը Լիոն անցուցի եւ այս առտու կառք նստելով Մաքոն եկայ: Քանի մը ժամ թափառեցայ փողոցներուն մէջ եւ յետոյ եկեղեցի մտայ»:

Սէն Շամոնի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ դժբախտ զոհը Մալաթիացի էր եւ շատ գեղեցիկ: Ֆրանսերէն թերթը կը պատմէ թէ Հայուհին մտահոգ էր երկար ատենէ ի վեր: Ալժերիացին նախանձոտ էր եւ յաճախ գործը ձգելով տուն կ'երթար, զայն յանցանքի վրայ բռնելու համար, բայց դժբախտ կինը օրինակելի հաւատարմութիւն մը ունէր: Հալլու ըսուած էր կինը որ ծառայէ ծեր մարդու մը քով, բայց պատուիրած էր չզուարճանալ անոր հետ: Միեւնոյն ատեն անխնայ կը ծեծէր զայն: Դրացիները վարժուած էին ամենօրեայ կռիւներուն, այնպէս որ կարեւորութիւն չտուին վերջին օրուան բուռն անցուդարձին: Ոճրագործը ձերբակալուած է:

Անշուշտ առաջին ողբերգութիւնը չէ այս, հետեւանք՝ խառն ամուսնութեանց:

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՊՐԻՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Գաղթ. վարչութեան եւ մասնակցութեամբ Տիկնանց եւ Ուս. Միութեանց եւ Բարեգործականի:

Այս Ուրբաթ, ժամը 20.30ին,
SALLE ATHENEE ROYAL
. 49, Rue Ernest Allard:

Կը խօսին Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Գ. ՊԱՀՐԻ (Փարիզէն):

Գեղարուեստական բաժին:

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէի, Կապոյտ Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, Կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ Ժէ. փողոց:

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3,30ին Պիէվրի «Գեղունի» ակումբին մէջ:

Նախաձեռնութեամբ Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական յարանուանութիւններուն եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահակ-Մեսրոպ դպրոցին, Հայ Բարեգործականի եւ Համախառբերդցիական Միութեան:

Կը նախագահէ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ԲԱՆՏԻԿԵԱՆ: Կը խօսին Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ, Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ, ՎԵՐ. Յ. ՀԵԼՎԱՃԵԱՆ:

★

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. «Մուրատ» խումբի, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին, կղերականներու սրահը:

Կը նախագահէ ընկ. Ա. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Արտասանութիւն, մեներգ եւ նուագ:

LE COMITE DU PRIX BREMOND

Կազմակերպած է դասախօսութիւն մը Այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին,
Salle Debussy : 252, Fg. St. Honoré
Կը խօսի՝ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՖԷՅՏԻ

Հայերէնի դասախօս Արեւելեան Լեզուներու Վարժարանին մէջ:

Նիւթը՝ Հայ ժողովրդական դիւցազներգութիւնը:

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՆԵԼՕ ՔԱՇԱՆԻ Հ. Յ. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկեր Արտաշէս Պիպէրեանի, իր կնոջ՝ Մելինէ Պիպէրեանի կսկծալի մահուան առթիւ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Ամասիոյ Հայր. Միութեան վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հայրենակից Տէր եւ Տիկին Ահարոն Պասմաճեանի իրենց անձնազոհ եւ եղբօր՝ Պ. Սուրէն Յակոբեանի մահուան առթիւ ի Համպուրկ (Գերմանիա):

NUIT DE LA POPOTE

Ի նպաստ ՕՏԱՐ ԼԵԳԷՈՆԻ անկարներուն (էնվալիտ):

Այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 22էն մինչեւ առտու:

CERCLE MILITAIRE

Բարձր հովանաւորութեամբ եւ նախագահութեամբ ՄԱՐԵՇԱԼ ԺՈՒԷՆԻ:

Կը մասնակցին՝ Մուլուճի, Պոռտաս, Լուիս Մարիանօ, Ալէն Ռոլան, Ֆերնան Կրավէ, Միշա Աուէր եւն.:

Նուագախումբ ԱՆՏՐԷ ԷՔԵԱՆ

Գիշերուան զգեստ: Թոմպոլա:
Տոմսերու համար դիմել՝ Պ. Առաքելեանի
20, Rue Nungesser et Coli, Paris (16e).

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ.— Անուշադիր ընթերցողին.— Հրատարակուած է երկու անգամ, Փետր. 12ին եւ 17ին:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Այր մարդու շապիկի օձիք եւ թեւնոց (մանշէթ) կարող գործաւորուհիներ, տունը աշխատող: Դիմել՝
Aslangulian, 61 Ave. Félix Faure, Paris (15e).

●

Սախրողաբար կ'ուզուին սպասուհի մը եւ օգնական հիւանդապահուհի մը Անթիլիի հանգստեան տան համար:

Դիմել՝ Աղքատախնամի գրասենեակը կէսօրէ վերջերը՝ 32 ռիւ տը Թրէվիզ. Փարիզ (9):

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9[e]

ՄԱՅԻՍ 28Ը

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Շաբաթ, 26 Մայիս, ժամը 21ին, քաղաքապետարանի սրահը:

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Յ. Դ. Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ ուրբաթ, 27 ապրիլ, ժամը 20.30ին Քաֆէ Պարպօթի մէջ, կար. տիւ Նօր:

Կը զեկուցանէ ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Այս առթիւ տեղի կ'ունենայ նորադիր ընկերներու երդումի արարողութիւնը:

ՖՐԱՆՍԱ—ԱՐԵՒԵԼՔ ԿՈՄԻՏԷՆ

Կազմակերպած է շարք մը դասախօսութիւններ: Այս չաբաթ ժամը 20.45ին,
Maison de La Chimie 28bis Rue St.Dominique

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Նախագահութեամբ՝
OLIVIER LACOMBE
(Doyen de La Faculté des Lettres de Lille)

Խօսք կ'առնեն.—

CHARLES DEDEYAN
(La tradition française en Arménie)
JACQUES MADAULE
(L'Arménie Cilicienne et La France
LUC-ANDRE MARCEL
(La poésie et la musique arméniennes)
J. BALTRUSAITIS
(L'Art arménien et l'Occident)
Mr. LE DUC DE BRISSAC
(L'apport des Arméniens en France)

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Տոմսերու գին՝ 400 եւ 200 ֆրանք, կէս գին ուսանողներու համար: Դիմել՝
Durand (Place de La Madeleine).

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ.— Պրուսայի Թոփուզ արձարանին պղտիկ դրանը յարակից տունը բնակող Եէմէնիճի Օննիկ աղա, կինը Սեւինա հանըմ, տղան՝ կօշկակար Յակոբ, աղջիկը՝ Նեւրիկ, թոռը՝ Միքայէլ: Առաջին ընդհ. պատերազմին, իբրեւ գաղթական Պրուսայէն հեռացած էին: Փնտռողն է իրենց մեծ քոյրը Եպրուհի: Լուր տալ.—
Mr. V. Tossounian
30, Rue de La Pompe, Paris (16[e]).

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

ԱՊՐԻԼ 10ին իր աշխատած գործարանին մէջ յանկարծամահ եղաւ Ժանթիյի բնակող Քէրէմէթցի Խնկիկ Ստեփանեան: Թաղումը կատարուեցաւ Ապրիլ քսանին: Ներկայ Քէրէմէթցիները եւ ուրիշ հայրենակիցներ ուղղակի բանակցութիւն յիշատակը յարգելու համար իրենց մէջ դրամ հաւաքելով գոյացած 17.750 ֆրանքը փոխան ծաղկեպսակի կը յատկացնեն հետեւեալ բաժանումներով: 4000 ֆր. Ժանթիյի հայկ. դպրոցին: 4000 ֆր. Կապոյտ Խաչին, 4000 ֆրանք Կարմիր խաչին, 4000 ծերանոցին, 1750 ֆրանք Յառաջի բարգաւաճման համար:

«Ստանալ «Յառաջ»էն:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ

Ի նպաստ Սենթ-Իլեր Տիւ Թուվէի սանուհին: Այս կիրակի ժամը 14,30ին, Սորպոնի մեծ ամփիթատրոնը, բարձր հովանաւորութեամբ՝ ԺԱՆ ՍԱՐԱՅԻ եւ նախագահութեամբ՝ ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՅԻ:

Տոմսերու գին՝ 300, 200, 150 եւ 100 ֆր.

Օր. ՍՐԲՈՒՀԻ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ
Պ. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ
Ամուսնացած

Կ'նքահայրութեամբ Տր. Պօրիկի:

Փօր – Մարլի, 22 Ապրիլ 956 Փարիզ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

ԶԱՒԱՐԵԱՆ ենթկ. այս չաբաթ ժամը 9ին:

ԱԿՆՈՒՆԻՆ ենթկ. այս չաբաթ ժամը 9ին:

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ենթկ. այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին:

ՄՈՒՐԱՏ խումբը (Ավինեօն) այս կիրակի, կէսօրէն վերջ, ժամը 3.30ին:

ԸՆԿ. ԿԱՐՕ խումբը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին:

ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8.30ին:

ԳԷՈՐԳ ՉԱՎՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. չաբաթ 5 Մայիս, ժամը 9ին:

ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին:

ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, չաբաթ, ժամը 9ին:

ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին:

ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ: Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը՝ այս չաբաթ, Խրիմեան դպրոցը: Կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆ.— Վարանդեան կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 20.30ին, Յոյներու սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս ուրբաթ, ժամը ճիշտ 20,30ին, Քաֆէ տ'Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Տրուօ, վերի սրահը, Մէթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Տրուօ: Օրակարգ.— 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը: 2. Պարահանդէս աշնան: 3. Սանի մը ողդեգրումը: 4. Ընթացիկ հարցեր:

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Տէր եւ Տիկին Արամ Թաթուլեանէ (Լիոն) հազար ֆրանք, իրենց Ամերիկա մեկնումին առթիւ:

ՓԱՐԻԶԻ Կրթ. Մարմինը շնորհակալութեամբ ստացած է տասը հազար ֆրանք Տէր եւ Տիկին Ժիրայր Զիլինկիրեանէ իրենց սիրեցեալ որդւոյն մահուան առթիւ: Մարտիրոսեան եղբայրներէ եւ Տիկին Խոժէնի Մայիսեանէ 5000ական ֆրանք, Պէլվիլի դպրոցին համար, փոխան ծաղկեպսակի ողբացեալ Հայկիւլ Արթինեանի մահուան առթիւ:

Café ORIENTAL
Toréfié et Moulu Journellement
garanti pur
Trois qualités — Trois prix
840—960—1160 Fr. le kilo
Café MARNA
24, Rue du Fg. Montmartre
PARIS (9e)

CAVES CENTRALES
46, RUE PUVIS-DE-CHAVANNES MARSEILLE. TEL.: CO. 58-99
ԱԶՆՈՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՒՈՐԺԱԲԵՐՆԵՐՈՒ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՔՈՒՐ ԳԻՆԻՆԵՐՈՎ
Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, ճաշկերոյթ)
Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ
RAKI DUZE

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
26
ԱՊՐԻԼ
•
JEUDI
26 AVRIL
1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7564 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3379

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՅԻՇԵՑԷ'Ք...»

•

Այս վերտառութիւնը կ'երեւար, երեք - շաբթի գիշեր, սրահին ճակատը, հայե - րէն եւ ֆրանսերէն: Եւ թուական մը,— 1915:

Լայն պատառը կը ներկայացնէր Արա - բատը վեհափառ, եւ արձնաթաթախ տարածութիւն մը որ վախճան մը չէր սա - կայն, այլ հեռանկար :

Ու բազմութիւնը կը հոսէր, լուռ եւ կարգապահ :

Տարիներու սին թիւրիմացութիւններէն հեռ, առաջին անգամ էր որ այսքան այ - լազան բազմութիւն մը կը համախմբուէր ընդարձակ սրահի մը մէջ, առանց կրօնա - կան դաւանանքի, քաղաքական հոսանքի, սեռի, դասակարգի կամ դիրքի խորու - թեան :

Կ'արժէր մանաւանդ պահէր արձանագրել այս կազդուրիչ իրողութիւնը, որ այնքան խոր տպաւորութիւն ձգեց :

Տարին գոնէ մէկ անգամ թող մեռելնե - րը խօսին, գիտակցութեան կոչ մը ուղ - ղելով ողջերուն, իրենց չարդուփշուր ոս - կորներով եւ փոսացած աչքերով :

Թող անոնք սիրապետեն մեր սիրտե - րուն եւ միտքերուն վրայ, մեր իսկ բա - րիքին համար :

Մանաւանդ որ, անոնք ոչ համրանք ու - նեցան, ոչ ալ դերեզման :

Իւրաքանչիւրին գանկը առանձին հող - վրայիք մըն է, չատ աւելի խօսուն, քան մեծ քաղաքներու փառաւոր դամբարան - ները :

Ի վերջոյ ի՞նչ կ'արժէն մեր իմաստու - թեան մարգանքները, եթէ մեռելներու լեզուն ալ պիտի չհասկնանք :

Տարուան մնացեալ օրերը լիուլի կը բաւեն, հակաճառելու, տեսակէտ պար - զելու, դաղափարական պայքար մղելու համար :

Գոնէ մէկ օր լռութիւն, ամէն տեղ, ինչպէս մէկ վայրկեան յանկարծ լռու - թիւն կը պահենք հանդիսաւոր առիթ - ներու մէջ :

Սովորական իմաստով համերաշխու - թեան կոչ մը չէ որ կ'ուղղենք: Այդ բառն ալ մաշած, իր իմաստը կորսնցուցած է :

Թող փոխադարձ յարգանքի եւ խորհր - դածութեան օր մը դառնայ 1915 Ապրիլ 11/24ը, առանց աչի եւ ձախի, կամ հրէի եւ հեթանոսի խորութեան :

Թող դառնայ վկայութիւն մը ազգային դիտակցութեան, չափահասութեան, քա - ղաքակրթութեան :

Այո՛, լիշեցէք, մանաւանդ օտարու - թեան մէջ, թէ ժողովուրդի մը կեանքը դար - ձաւ յուղարկաւոր միւս կէսին :

Եւ Թող երիտասարդութիւնը յիշէ թէ ինք ժառանգորդն է ժողովուրդի մը որ դարերով դիմադրական ճակատ կազմեց ասիական բարբարոսութեան ու խաւարին դէմ, որ ազատութեան եւ արդարութեան երգը երգեց արեան ճապաղիքներու մէջ :

Յիշեցէ՛ք, դուք որ հրակէզ եւ արիւնա - պանգ անապատներէն անցաք, թէ երբ ամբողջ աշխարհ համակեցութեան ելքեր փնտռէ, առանց հրաժարելու իր ինքնու - րոյն դաւանանքէն, մեր փոքր ածուն չէ որ բացառութիւն պիտի կազմէ :

Միայն մեր մեռելներուն ոգեկոչումը կը բաւէ, չատ մը սառեր հալեցնելու համար.

Ի՞նչպէս պիտի կրնան դիմանալ տարա - դիր բազմութիւնները, եթէ տարբերական պարտականութեանց առիթ ալ վէճեր ծագին եւ ճեղքեր բացուին :

Ապրիլ 11/24ը ուխտի օր մըն է, խորհր - դանշան՝ ինքնապաշտպանութեան :

Թող Թշնամին չըսէ թէ մեր գոհերուն յիշատակն անգամ դարձած է հին ազգայ պատմութիւն :

Իրրեւ հոգին վառած ժողովուրդ, ու - նինք մէկ հարատած ներչնչարան հաւատ - քի եւ յարատեւութեան, — մեր ժամա - նակակից պատմութիւնը :

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԾԱՆՐ ԴԷՊՔԵՐ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

•

ԱՊՍՏԱՄԲՆԵՐԸ ԿԸ ՋԱՐԴԵՆ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԲԱՐԵԿԱՄ ԻՍԼԱՄՆԵՐԸ

Կառավարութիւնը որոշեց նոր ուժեր ղրկել Ալժերիա, նկատի առնելով կարգ մը ծանր դէպքեր: Կը հաստատուի թէ ա - պստամբները անինայ կը ջարդեն այն Իսլամները որ հաւատարմութիւն յայտ - նած են Ֆրանսայի: Աւելի օր անոնք յար - ձակելով Սումմամի հովիտին պիւղերուն վրայ, մորթած են 70 բնակիչներ: Ուրիչ քառասուն հոգի ալ առևանգուած են: Այդ շրջանին 15 պիւղերը ահռելարափի մառնուած են: Հրատարակուած տեղե - կութեանց համաձայն, ահաբեկիչները կը հրկիզեն տուները եւ կը ջարդեն անխիղ, առանց խնայելու կիներուն, ծերերուն եւ մանուկներուն: Կարգ մը պիւղերու մէջ այր, կին, նոյնիսկ պատանիներ միջոց - ներ ձեռք առնելով արիաբար եա մղած են յարձակումները: Իսկ ուրիչ պիւղերու մէջ ահաբեկիչները մորթած են անզէն բնա - կիչներ, աննկարագրելի կատաղու - թեամբ : Հաղորդակցութիւնները դժուար ըլլալով, կարելի չէ եղած ճշդել գոհերուն թիւը : Զինուորական իշխանութիւնը մեծ դործողութիւններ կը կատարէ օդանաւե - րով եւ պնդացիրներով: Բայց ըմբոստնե - րը այնքան ցրուած են անտառներուն եւ քարայրներուն մէջ որ դործողութիւնները դժուարութեանց կը մատնուին: Զօրքը յաջողեցաւ գտնել կարդ մը թաքստոցներ եւ 50 ըմբոստներ սպաննուեցան: Կոս - տանդինի մէջ օդանաւային արշաւ մը բռ - նաջինջ ըրաւ քառասուն ըմբոստներ : Վր - տանգուած պիւղերէն հարիւրաւոր բնա - կիչներ Ֆրանսական չրջանը կ'ապաստա - նին, չարդերէն խուսափելու համար :

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ ըմ - բոստները պինուած են արդիական դէնքե - րով զոր կը ստանան Սպանիայէն եւ Լի - բիայէն, ինչպէս կը վկայէ Ազդ. ժողովի անդամներէն մին: Անոր տեղեկութեանց համաձայն, դէնքերը Սպանիայէն կը փո - խադրուին Թեթուան եւ Մելիլա: Մաք - սանենդութեամբ դէնքեր կը ճարուին նաեւ Մ. Նահանդներէն եւ Անդլիայէն, մա - րաւելով պենկազիի եւ Ափրիկեան Տրի - պոլսոյ մէջ:

× Ալժեռիոյ նախարարը, Լաքոստ, Փա - րիզ եկաւ օդանաւով, տեղեկութիւններ հաղորդելու համար կառավարութեան : Նախարարական խորհուրդը առջի օր բա - ցառիկ նիստ դումարեց եւ ժամերով քն - նեց կացութիւնը: Պ. Լաքոստ օդնական ուժեր կը պահանջէ անմիջապէս : Ցարդ ծրագրուած է 80·000 դինուոր ղրկել մին - չեւ Մայիս 15, բայց Պ. Լաքոստ կը պա - հանջէ 200·000 հոգի:

Վարչապետը ունկնդրութեան ընդունե - լով խումբ մը խորհրդային լրագրողներ , բացատրեց թէ , Ֆրանսա իր ճշմարիտ բարեկամները պիտի ճանչնայ անոնց բռնելիք դիրքէն՝ Ալժերիոյ հարցին մէջ, Տեղական թերթերը կը պնդեն թէ հա - մայնավարներ կը գործեն Ալժերիոյ ըմ - բոստներուն մէջ, եւ թէ Ֆրանսայի հա - մայնավար կուսակցութիւնն ալ պայքար կը մղէ ի նպաստ անոնց: Ֆրանսա հաւա - տարիմ կը մնայ Աթլանտեան դաչին - քին : «Մեր նպատակն է Ֆրանք-Եւսլամ համերաշխութիւն մը հաստատել Ալժե - րիոյ բոլոր բնակիչներուն հետ »:

Խորհրդային լրագրողներուն մէջ կը դտնուին Մոսկուայի հեռադրական դոր - ծակալութեան անօրէնը , «Փրաւտա», եւ «Իզվեստիա» եւ ուրիչ կարեւոր թերթերու թղթակիցները: Տեսակցութեան առիթ, անոնք մատնեցին որ չօշափելի արդիւնք - ներ ձեռք բերուին, երբ Ֆրանսայի վար -

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

1915 ԱՊՐԻԼ 11—24Ի ՍԳԱՏՕՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Երեքշաբթի իրիկուն մօտ երկու հա - րիւրնոց բազմութիւն մը լեցուցած էր «Փը - թի Ժուռնալ»ի ընդարձակ սրահը, ոգե - կոչելու համար աւելի քան մէկ միլիոն հայասպանութեանց անմոռանալի յիշատակը : Ցուզիչ էր տեսնել այս բազմութիւնը որ բացառիկ կարգապահութեամբ մը եւ ե - կեղեցական լրջութեամբ կը յառաջանար պրաւելու համար աթոռները, կամ մնալու համար քանի մը ժամ ոտքի վրայ:

Բեմին ճակատը, Արարատի սառոյց խոշոր տառերով արձանագրուած էր «Ցի - շեցէք 1915ը», հայերէն եւ ֆրանսերէն : Բարեւի կեցած էին հայ արիները իրենց դրօշով : Առաջին չարքերուն վրայ տեղ պրաւած էին Փարիզի առաջնորդ Սերով - բէ եպիսկ., Արտակ եւ Անուշաւան վար - դապետները եւ քահանաներ , կաթողիկէ առաջնորդ , կարապետ Ծ. Վ. Ամատու - նի, Քաֆֆեանճեան վարդապետ , Մու - րատեան վարժարանի տեսուչ Հ. Սերովբէ Վ. Ազըլեան, Հայր Աւետիք Վ. Թալաթինեան, եւ դպրոցին աշակերտնե - րը, բողոքական համայնքին կողմէ պատ. Սիսլեան, Պ. Փոլ Տիւ Վէյս, եկեղեցւոյ վարչութեան եւ հոգաբարձութեան ան - դամները եւ բոլոր ազգ. կազմակերպու - թեանց ներկայացուցիչները անխտիր :

Սգահանդէսը բացուեցաւ Մարսէյեզով եւ Բան Փորտանով, որուն յաջորդեց օր - հան նախագահ՝ Պ. Օթօն Հէքիմեանի բացման ճառը (պիտի հրատարակենք ա - ռանձին) :

Նահատակներու ոգեկոչումէն վերջ, պինուորական նուագախումբը հնչեցուց մահերգը: Ապա խօսք առաւ Նախկին Ռազմիկներու Միութեան փոխ - նախա - գահ՝ Պ. Վարդանեան, որ Ֆրանսերէն դրաւոր ճառով մը յիշեց 1915ի ծրագրը - ուած ջարդերը եւ ոգեկոչեց Շապին Գա - րահիսարի, Վանի, Սասունի , Ուր - ֆայի, Մուսատաղի հերոսամարտնե - րը: Շեշտեց թէ այդ օրէն ծնած է Ֆրանք - եւհայկական բարեկամութիւնը եւ վեր - ջացուց ըսելով .— «Մեզի կ'իյնայ խո - նարհիլ այսքան զոհողութեան առջեւ »: Տիկին Մեծպահքեան, որ հրաշքով ապա - ւած է դիակներու մէջէն, կարդաց դրա - ւոր ճառ մը, խորապէս յուզելով ունկն - դիրները: (Առանձին պիտի հրատարա - կենք այս ճառը, ինչպէս եւ Տիկին Շաքէ Սաղըզի եւ վրոփ. Ֆէյտիի դրաւոր ու - դերձները, բոլորն ալ հայերէն) :

Վերջին բանախօսն էր Սէն է Ուապլ և - պետրոսեան Տոքթ. Լեւոն Ճուվնանեան, որ ֆրանսերէն ճառով մը յիշեց թէ այդտա - ւոր չարդերէն վերջ Ֆրանսան մեզի լայն բացաւ իր դուռները եւ որդեգրեց բոլորս: «Մենք ալ մեր աշխատանքով եւ վերջին պատերազմին մէջ մեր արիւնով կը հա - տուցանենք այն պարտքը զոր ունինք հանդէպ այս հիւրընկալ երկրին: Ծառա - յելով Ֆրանսայի, մենք ուրացած չենք ըլ - լար մեր ծագումը, որովհետեւ Ֆրանսան խորհրդանիշն է արդարութեան եւ ազա - տութեան » :

Գեղարուեստական բաժնին իրենց մաս - նակցութիւնը բերին Օր. Իրիս Պիւլպիւլ - եան որ յաջորդաբար երգեց Կոմիտասի «Անտունի»ն, Մելիքեանի «Մի Լար»ը եւ երկրորդ անգամ բեմ պարով՝ «Կռունկը» եւ «Տէր Ողորմեա»ն: Երիտասարդ Ջու - թակահար Մ. Գոճեան (Վարուժանի եղ - բայրը) նուագեց Դ. Դաւիթեանի « Հայ ոգի»ն, Գ. Մ. Ալէմշահի «Լամենթօ»ն եւ Կլիւքի «Մելոտի»ն: Դերասան Ա. Գըմ - բէթեան արտասանեց Ցովհ. Թումանեանէ « Կանչ»ը : Հանդէսը փակելէ առաջ օր - ուան նախագահ Պ. Օ. Հէքիմեան բեմ հը - րաւիրեց Կաթող. Պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ Սերովբէ եպիսկ. Մանուկեանը, որ ըսաւ. — «Օրուան բանախօսները յու - զիչ եւ թելադրիչ խօսքերով իրենց յար - դանքի տուրքը բերին մեր բերաւոր նա - հատակներուն: Ես ալ յանուն քրիստո - նէական հաւատքին եւ Հայաստանեայց Ե - կեղեցւոյ իմ յարդանքս և երախտագիտու - թիւնս կը յայտնեմ մեր նահատակներուն, մտաւորականներուն, հոգեւորականնե - րու, անմեղ մանուկներուն, կիներուն, տղ - ջիկներուն , ծերերուն, վասն դի անոնք թափեցին իրենց արիւնը եւ տուին իրենց թանկագին կեանքը հաւատքի, ընտանիքի եւ հայրենիքին համար: Ոչ միայն մենք ազգովին, այլեւ բովանդակ աշխարհը մէ միայն յարգանք ունի անոնց հանդէպ: Յարգանք եւ մանուկնե երախտագիտու - թիւն, վասնզի ինչ որ ունինք եւ որքան որ կանք դիտն է անոնց արիւնին: Անոնք մե - ռան որպէսզի մենք յաւերժացնենք հա - տատքը, մշակոյթը, լեզուն եւ ամէն ինչ որ անցեալէն կուգայ, յաւերժացնենք ա - մէն բան որ մերն էր եւ մերը կը մնայ »:

Ցետոյ Պահպանիչով փակեց այս պատ - կառելի սգահանդէսը, եւ ժողովուրդը յոտնկայս երգեց «Հայր Մեր»ը:

Սգահանդէսը տեւեց ճիշդ 1·40 ժամ:

ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻՑ

ՏԽՐՈՒՆԻ — Ն. ՎՐՈՑՐ

Ցաւով կ'իմանանք թէ երկուշաբթի իրի - կուն Անվերսի մէջ յանկարծամահ եղած է Նորայր Վրոյր, 73 տարեկան: Ինիկ Պոլսեցի, Վրոյր թէեւ արհեստով դորգա - վաճառ էր, բայց իր բոլոր ազատ ժամերը կը տրամադրէր արեւելեան հին լեզունե - րու, մանաւանդ այն հին արձանագրու - թեանց որոնք կապ ունէին Հայաստանի պատմութեան հետ: Հեղինակն է ուրար - տական աշխարհի արձանագրութեանց վերաբերեալ հատորներու: 1954ին հրա - տարակեց հատոր մը Վանի հին արձանա - գրութեանց մասին: Անդամ էր Նուպար - եան Սաներու հիմնարկութեան: Ամէն տարի կը հրաւիրուէր մասնակցելու Ֆո - լէժ որ Ֆրանսի ասորերէն հին բանահիւ - սութեանց համաժողովին :

Նախագահն էր Պելժիոյ գաղութին ընդհ. ժողովին: Գիտէր բազմաթիւ լե - զուներ, հին թէ նոր: Իր գիրքերը ինք կը չարէր տղուն տպարանին մէջ: Կը մասնակցէր աշխարհի բոլոր լեզուաբա - նական ժողովներուն :

Յուղարկաւորութիւնը պիտի կատարուի այսօր, հինդշաբթի :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԸ ՓԱՐԻԶ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱՒ

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. չորեքշաբթի ժամը 16ին պիտի մեկնէր Լոնտոնէն եւ Փարիզ կը սպասուէր ժամը 17·25ին: Դիմաւորելու համար Պուռժէի օդակայանը գացած էին եկեղեցւոյ վար - չութեան եւ հոգաբարձութեան անդամնե - րը եւ պաշտօնական անձնաւորութիւններ: Կ'իմանանք թէ Հայրապետը Փարիզ պիտի մնայ աս նուազն մէկ շաբաթ :

ԵԿԵՂԵՑԻ ՄԸ ԵՒՍ ՊԻՏԻ ՆՈՐՈԳՈՒԻ

Լոնտոնի մեր թղթակիցը կը գրէ թէ Ա - մենայն Հայոց Կաթողիկոսին այցելու - թեան առիթիւ, Լոնտոնի մէջ տիկիններու յանձնախումբ մը կազմուած է, հանգա - նակութիւն կատարելու համար ի նպաստ Հայաստանի Բենի եկեղեցւոյ վերանորոգ - ման: Այս տաճարը ալ չինուած է 7րդ դա - րուն եւ կը ներկայացնէ հարազատ նմոյշ մը հայկական ճարտարապետութեան :

ՁՕՐԱՇԱՐԺԸ կ'արագանայ: Միայն ե - րէկ լինը հազար պինուորներ զօրանոց հը - րաւիրուեցան :

ՆՈՒՐՀԱՆ ՍՈՒՏԿՈՒՄԸ

Ֆ.

Պատմական վեպ Հին Հայաստանից

— Դուք, տեղ հիմա մեզ տանող, տա- ված կամ տալիք մի հատ չունեք, որ ես էլ տեսնեմ, թե ինչ է ասում, մարդ ու ձի ինչպես են ուտում, քնում, ինչ- պես են զրուցում, իրար հետ ինչպես են վարվում, ինչ կերակուրներ են սի- րում, ինչ խմիչքներ են խմում, ինչ- պես են հագնվում, ինչ սովորություն- ներ ունեն, ինչ հավատալիքներ ու- նեն, ինչ տոներ են տոնում, ինչ ու- րախություններ են անում, ինչ սգեր են անում, ինչ ծեսեր են կատարում, ինչ երգեր են երգում, ինչ պարեր են պարում, ինչ նվագարաններ են նվա- գում, ինչ խաղեր են խաղում, ինչ հեքիաթներ են պատմում, ինչ առա- կներ են ասում, ինչ հանելուկներ են հանելուկում, ինչ ասացվածքներ են գործածում, ինչ զրույցներ են անում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են պատահում, ինչ ծիծաղելի կամ տխուր դեպքեր են լինում, ինչ ուրախ կամ տխուր երգեր են հորինում, ինչ ուրախ կամ տխուր պատմություններ են հյուսում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են անում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են ասում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են մտածում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են զգում, ինչ ուրախ կամ տխուր բաներ են ապր

ՍԱՎՈՏԻԼ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՊ, 364 – 400)

10.— ԵՐԲԱՔ ԵՐՏՆՈՒՄ ՎԱՓՔԻ

Նշանաւոր մեծ թուրքերը մեր ազգին մէջ, որոնք ամենքն ալ ծնած են Թուրքիոյ մէջ, ունին իրենց անունները, որոնք ամենքն ալ թրքական են: Ասոնցմէ մէկն է Սաւոտիլ, որ Թուրքիոյ Վաղարշապատն է: Սաւոտիլ ինքզինքը կ՚ըսէ Ֆրանկ, այսինքն Եւրոպացի, որովհետեւ Ֆրանկ անունը Եւրոպացիներուն տրուած է Թուրքերէն մէջ: Ինքը կ՚ըսէ նաեւ թէ Ֆրանկ ազգը ինքն է ստեղծած, որովհետեւ

չապետը եւ արտաքին նախարարը Մոս - կուա այցելեն :

ԲՈՒՌՆ ՑՈՅՑԵՐ ՍԱԼ ՎԱԿՐԱՄԻ ՄԷՋ

Երեքշաբթի օր բուռն ցոյցեր տեղի ունեցան Սալ Վակրամի մէջ, ի նպաստ Ալժերիոյ կազմակերպուած ժողովի մը առթիւ: Առաջին անգամ խօսք առաւ Սորպոնի դասախօսներէն Մէյլու, փառաբանելով Ալժերիոյ ազգայնական շարժումը: Ժամը 9·30ին, երբ երկրորդ բանախօսը բեմ բարձրացաւ, թշնամական ցոյց մը տեղի ունեցաւ, «Ալժերիան ֆրանսական է» կանչերով: Ժողովին կազմակերպիչները (յառաջդիմականներ) պատասխանեցին.— «Զիք անցք փաշականութեան»: Անմիջապէս խուճապ մը սկսաւ: Աթոռներ կը նետուէին աջ ու ձախ, ունկնդիրները իրար կը հրմշտկէին դուրս ելլելու համար: Ցուցարարները դէպի նորանցքները քշուեցան: Տասնեակ մը ցուցարարներ փակուեցան դրասենեակի մը մէջ, աթոռի հարուածներու տակ: Քիչ ետքը արտասուաբեր ռումբեր պայթեցան սրահին մէջ: Բազմութիւնը իրար խառնուեցաւ: Ոստիկանները ստիպուեցան պարպել սրահը: Փողոցին մէջ ալ ընդհարումներ պատահեցան: Տեղական թերթերը կ՚ըսեն թէ հարիւր հոգի վիրաւորուած են, քառասունը ծանրապէս: «Երիտասարդ Ազգ» խմբակցութեան անդամներէն մէկուն աչքը պայթեցաւ: Հրապարակագիր Քլոտ Պուրտէ վիրաւորուեցաւ: Ժողովին ներկայ էին 1200 հոգի, որոնց 300ը Ալժերիացի:

ԽՐՈՒՇՉԵՒ ԿԸ ՁԱՅՐԱՆԱՅ

●

ՆԵՂԱՑՈՒՑԻՉ ՀԱՐՑՈՒՄՆԵՐ ԵՒ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔՆԵՐ

Անգլիոյ աշխատաւորական կուսակցութեան անդամները եւ երեսփոխանները առջի օր ծանր փորձի մը ենթարկեցին Խ. Միութեան Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ, նեղացուցիչ հարցումներ ուղղելով, ի պատիւ անոր սարքուած ճաշի մը միջոցին: Խրուշչեւ մէկ ժամ խօսեցաւ, խստօրէն քննադատելով Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի նախապատերազմեան քաղաքականութիւնը, Գերմանիոյ վերազինումը եւն.: Աշխատաւորական կուսակցութեան առաջնորդը, Կէյթսքել պատասխանելով, կծու բառեր գործածեց, ըսաւ թէ իրենք հակառակ էին Հիթլերը ողոքելու քաղաքականութեան: Յետոյ աւելի յառաջ երթալով պահանջեց ազատ արձակել քանի մը հարիւր ընկերվարականներ որոնք արգելափակուած են Խ. Միութեան եւ արբանեակ երկիրներու մէջ:

Խրուշչեւ անմիջապէս ոտքի ցատկեց եւ յայտարարեց թէ անմտութիւն է խօսիլ այդպիսի հալածանքներու մասին, թէ ընկերվարականներ չկան Խ. Միութեան մէջ, իսկ իրենք չեն կրնար խառնուիլ ուրիշ երկիրներու մէջ եղած ընկերվարականներու կացութեան: Այնքան ջղագրգռուած եւ կրքոտ կը խօսէր որ, երբ նստաւ, հիւրընկալները բացարձակ լռութիւն պահեցին:

Քիչ վերջը, Հանքագործներու Միութեան ներկայացուցիչը խնդրեց Պ. Խրուշչեւէն ընկերվարականներուն շնորհել այնքան ազատութիւն որքան իրենք կը պահանջեն ուրիշ երկիրներու համայնավար կուսակցութեանց համար: Կուսակցութեան ծայրայոյն ձախ թեւին ներկայացուցիչն ալ, Պիւըն, ձայնակցեցաւ, միացեալ ճակատ կազմելով: Բացատրեց թէ ընկերվարականները թշնամի չեն բանուոր դասակարգին: Ոչ մէկ բարեփոխում՝ Խրուշչեւի ընթացքին մէջ: Եւ ճաշը վերջացաւ դառն յուսախաբութեամբ:

Նոյն օրը հիւրերը այցելեցին Երեսփ. ժողով եւ լորտերու ժողովը: Այս առթիւ ալ սեղան մը սարքուած էր: Խրուշչեւ յոյս յայտնեց թէ «յաջորդ անգամ աշխատաւորական կուսակցութիւնը աւելի սիրալիր պիտի ըլլայ»: Բուլկանին չխառնուեցաւ եղած վիճաբանութեանց:

× Խօսակցութիւնները պիտի վերջանային երէկ: Իրադեկներ յոռետես են արդիւնքի մասին: Խրուշչեւի բուռն խօսքերը շատ ծանր տպաւորութիւն գործած են Անգլիոյ հանրային կարծիքին վրայ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՏԱԼԻՈՅ հանրապետութեան նախագահը, Պ. Կրոնքի, Փարիզ հասաւ երէկ առտու, բազմաթիւ հետեւորդներով: Առաջին պաշտօնական այցելութիւնն է այս, Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորին ճամբորդութենէն ի վեր որ տեղի ունեցաւ 1903ին:

ԿԻՊՐՈՍԻ Նիկոսիա քաղաքին մէջ պաշարման վիճակ յայտարարուեցաւ Ապրիլ 24ին, իբրեւ հետեւանք Թուրք երիտասարդներու կողմէ կատարուած յարձակումներու որոնք երկրորդ օրն ալ շարունակուեցան: Առ նուազն ութ յունական տուներ եւ շէնքեր հրկիզուեցան կամ վնասուեցան բոցերէն: Պաշարման տակ առնուած են թէ թրքական եւ թէ յունական թաղերը: Երեսուն հազար հոգի կը բնակին Նիկոսիոյ ներքին քաղաքին մէջ որ շրջապատուած է 16րդ դարէն մնացած պարիսպներով:

ԱՐԻՒՆԱԼԻ դէպք մը պատահեցաւ Յորդանանի սահմանին վրայ եւ չորս Հրեաներ սպաննուեցան, ինչպէս կը ծանուցանէ Իսրայէլի կառավարութիւնը: Արտաքին նախարարը սփոփողական գիր մը ուղղեց Ազգաժողովի ընդհ. քարտուղարին, բողոքելով այս յարձակման դէմ, որ կը վերագրուի արաբ ֆետայիներու:

55·000 ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ որոշեցին ծոմ պահել, գանգատելով թէ համալսարանական մասնաւոր ճաշարաններուն սնունդը բաւարար չէ, թէ գոլը (քալորի) պակսած է մէկ չորրորդ համեմատութեամբ: Այս ճաշերը, որոնց համար ուսանողները կը վճարեն 75 ֆրանք, աւելի շատ գետնախնձոր քան միս կը պարունակեն: Վերջերս առաջարկուած էր 150 միլիոն ֆր.ի յաւելուածական նպաստ մը յատկացնել, բայց ելմտական նախարարը մերժեց:

ՕՏԱՐ ԴՐԱՄԻ (տըվիզ) մեծ մաքսանենգութիւն մը երեւան հանուած է Պոլսոյ մէջ: Գումարը միլիոններու կը հասնի: Ձերբակալուած են ութ Հրեաներ եւ Թուրքեր: Ամբաստանեալներուն բոլոր շարժուն եւ անշարժ հարստութիւնները արգելքի տակ առնուած են: Քննութիւնները կը շարունակուին: Թուրքիոյ պահանջով Պիրէոնի մէջ վար դրուած է 800 թոն կաղինի միջուկ:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Ապրիլ 24).— Զոյլ ոսկի՝ 458·000, նափոլէոն 3110, անգլիական 4020, քսան տոլարնոց 15·960, թղթադրամ (ոչ պաշտօնական) տոլար 395, անգլիական 1055, զուից. 94·75:

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9e

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ԿՐԸՆՈԲԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէի, Կապոյտ Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, Կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ Ժէ. փողոց:

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3,30ին Պիէվռի «Գեղունի» ակումբին մէջ:

Նախաձեռնութեամբ Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական յարանուանութիւններուն եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահակ-Մեսրոպ դպրոցին, Հայ Բարեգործականի եւ Համախորհրդային Միութեան:

Կը նախագահէ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ԲԱՆՏԻԿԵԱՆ: Կը խօսին Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ, Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ, ՎԵՐ. Յ. ՀԵԼՎԱՃԵԱՆ:

★

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. «Մուրատ» խումբի, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին, կղերականներու սրահը:

Կը նախագահէ ընկ. Ա. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Արտասանութիւն, մեներգ եւ նուագ:

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Լիոնի եւ շրջանի Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան:

Հովանաւորութեամբ երեք յարանուանութեանց պետերուն:

Այս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Պուրս տը Թրավայ սրահին մէջ, Փլաս Կիշառ, Լիոն:

Կը նախագահէ Պ. Ա. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Խօսք կ՚առնեն Ազգ. Միութեան եւ երեք յարանուանութեանց ներկայացուցիչները: Ինչպէս նաեւ Փրօֆ. Գ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ:

Վիէնի հայկական երգչախումբը պիտի երգէ աւուր պատշաճի երգեր, ղեկավարութեամբ Յովսէփ վրդ. Լեւոնեանի:

Ուղերձներ.— «Նոր Սերունդ»ի, Ժաֆի եւ Երիտ. Միութեանց ներկայացուցիչներու կողմէ:

Մուտքը ազատ է:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաչանի «Արծիւ» Ենթակոմիտէն կազմակերպած է յարգանքի երեկոյ մը, նուիրուած ընկեր ԴՐՕյի յիշատակին, 4 Մայիս, Ուրբաթ գիշեր Ժան Ժօրէսի սրահին մէջ, ռիւ տ'Արքէօյ Պանեէօ:

Կը խօսին ընկ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ եւ ընկեր ՅԱԿՈԲ ԱԶԻԶԵԱՆ:

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ԳԻՆԵՃՕՆ

Ընկերներ Գ. Լաչեանի եւ Ս. Մելիքեանի մեկնումին առթիւ տեղի կ՚ունենայ հրաժեշտի խնջոյք մը, այս կիրակի, ժամը 16էն մինչեւ 23, Սէրքլը Միլիթէրի սրահին մէջ, Փլաս Սէն Թ՚Օկիւսթէն:

Կը հրաւիրուին ընկերներ եւ համակիրներ:

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Յ. Դ. Եւրոպայի Կեդր. կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները յառաջիկայ ուրբաթ, 27 ապրիլ, ժամը 20·30ին Քաֆէ Պարպօթի մէջ, Կար տիւ Նօր:

Կը զեկուցանէ ընկ. Գ. ԼԱՁԵԱՆ

Այս առթիւ տեղի կ՚ունենայ նորագիր ընկերներու երդումի արարողութիւնը:

ՖՐԱՆՍԱ—ԱՐԵՒԵԼՔ ԿՈՄԻՏԷՆ

Կազմակերպած է շարք մը դասախօսութիւններ: Այս շաբաթ ժամը 20·45ին, Maison de La Chimie 28bis Rue St.Dominique

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Նախագահութեամբ՝

OLIVIER LACOMBE

(Doyen de La Faculté des Lettres de Lille)

Խօսք կ՚առնեն.—

CHARLES DEDEYAN

(La tradition française en Arménie)

JACQUES MADAULE

(L'Arménie Cilicienne et La France

LUC-ANDRE MARCEL

(La poésie et la musique arméniennes)

J. BALTRUSAITIS

(L'Art arménien et l'Occident)

Mr. LE DUC DE BRISSAC

(L'apport des Arméniens en France)

ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Տոմսերու գին՝ 400 եւ 200 ֆրանք, կէս գին ուսանողներու համար: Դիմել՝ Durand (Place de La Madeleine).

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ

Ի նպաստ Սեն-Իլեր Տիւ Թուլէի սանային: Այս կիրակի ժամը 14,30ին, Սորպոնի մեծ ամփիթատրոնը, բարձր հովանաւորութեամբ՝ ԺԱՆ ՍԱՐԱՅԻ եւ նախագահութեամբ՝ ՏԻԿԻՆ ՍԱՐԱՅԻ:

Տոմսերու գին՝ 300, 200, 150 եւ 100 ֆր.

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի Զաւարեան կոմիտէն խնջոյք մը սարքած է ի պատիւ Գ. Լազեանի եւ Ս. Եղիազարեանի իրենց մեկնումին առթիւ, այս երեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Խրիմեան դպրոցը: Սիրով կը հրաւիրուին փափաքողները:

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԵՑԷՔ Ռոստոմ խումբի տարեկան ծովագնացութեան դէպի Հավրը, «Իլ տը Ֆրանս» շոգենաւի այցելութեան, 21 Մայիս, երկուշաբթի, Հոգեգալստեան օրը: Մանրամասնութիւն մօտօրէն:

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Այր մարդու շապիկի օձիք եւ թեւնոց (մանշէթ) կարող գործաւորուհիներ, տունը աշխատող: Դիմել՝ Aslangulian, 61 Ave. Félix Faure, Paris (15e).

●

Սովորական կ'ուզուին ւպասուհի մը եւ օգնական հիւանդապահուհի մը Անտիլիի հանգստեան տան համար:

Դիմել՝ Ալֆորտվիլի դրասենեակը կէսօրէ վերջերը՝ 32 ռիւ տը Թրէվիզ. Փարիզ (9):

Օր. ՍՐԲՈՒՀԻ ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Պ. ՎԱՐԴԱՆ ՄԱԼԽԱՍԵԱՆ

Ամուսնացած

Կնքահայրութեամբ Տոքթոր Կորըկի:

Փոր-Մարլի, 22 Ապրիլ 956 Փարիզ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

ԶԱՒԱՐԵԱՆ ենթկ. այս շաբաթ ժամը 9ին:

ԱԿՆՈՒՆԻՆ ենթկ. այս շաբաթ ժամը 9ին:

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ենթկ. այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին:

ՄՈՒՐԱՏ խումբը (Ավինեօն) այս կիրակի, կէսօրէն վերջ, ժամը 3·30ին:

ԸՆԿ. ԿԱՐՕ խումբը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին:

ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8·30ին:

ԳԷՈՐԳ ՉԱՎՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. շաբաթ 5 Մայիս, ժամը 9ին:

ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին:

ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, շաբաթ, ժամը 9ին:

ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին:

ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3·30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ՚ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ: Ներկայ կ՚ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը՝ այս շաբաթ, Խրիմեան դպրոցը: Կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆ.— Վարանդեան կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 20·30ին, Յոյներու սրահը: Կարեւոր օրակարգ:

Հ. Յ. Դ. Վարդան ենթ. ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ Կուսէնվիլի, Սարսէլի եւ Առնուվիլի բոլոր ընկերները այս շաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Սարսէլի ծանօթ հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս ուրբաթ, ժամը ճիշտ 20,30ին, Քաֆէ տ'Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Տրուօ, վերի սրահը, Մէթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Տրուօ: Օրակարգ.— 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը: 2. Պարահանդէս ալ-նան: 3. Սանի մը որդեգրումը: 4. Ընթացիկ հարցեր:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԳՈՄԱՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի, Տօն Երեւման Խաչի, Գոմանի դպրաց դասուն հիմնադրութեան 24րդ տարեդարձին առթիւ Ս. Գր. Լուսաւորչեան Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի կ՚ունենայ հանգուցեալ երաժշտապետներու Կոմիտաս վրդ.ի, Լ. Չիլինկիրեանի, Գ. Մէհրէքեանի, Գ. Զուլհաեանի, ինչպէս նաեւ Դ. Դասու բոլոր ննջեցելոց համար: Սկիզբ ժամերգութեանց՝ ժամը 8, պատարագ ժամը 10, հոգեհանգիստ 11·45:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Հայկական հաստատութեան մը համար կ՚ուզուի այր մը՝ հմուտ հաշուակալ եւ վարժ ֆրանսերէն թղթակցութեան եւ մեքենագրութեան (տաքթիլօ): Հաստատութեան մէջ մնալու դիւրութիւն՝ բնակարան եւ սնունդ ապահովուած: Պայմաններուն համար դիմել՝ ՏՈՔԹ. ՎԱԿՐԱՄի

51, Bd. Voltaire - Paris XI

Tél. ROQ. 29-00

Պ. ՍՏԵՓ. ԷԼՉԻԲԷԿԵԱՆ

Office Interprofessionnel Des Assurances

82 Rue Lauriston, Paris 16

Tél Kle. 25-70

Aut. 84-37

Ուսումնասիրութիւն, շահարկում եւ յանձնառում, ապահովագրութեան ամէն տեսակ պայմանագրութեանց:

ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ ՁՐԻԱԲԱՐ

ՊԱՐԶ ՀԵՌԱՁԱՅՆՈՎ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամսեայ 1600

Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ 27 ԱՊՐԻԼ

VENDREDI 27 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7565 32e ANNEE

Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3380

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

«ՄԷԿ ՄԱՐՄԻՆԵՒ ՄԷԿ ԳԼՈՒԽ»

Պոլսոյ Պատրիարքարանը ամսագիր մը կը հրատարակէ, Շողակաթ, իբրեւ պաշտօնաթերթ:

Օգնանալով ստացուած տեղական թեր-թի մը մէջ տեսանք անոր մարտ ամսուան խմբագրականը, «Մէկ մարմին եւ մէկ գլուխ» (Ապրիլ 23 եւ 24): Ստորագրութիւնը՝ Գ. Պ.:

Ուրեմն, Գարեգին պատրիարքն է որ կ'արտայայտուի, Կիլիկիոյ կաթող. ընտրութեան ծանօթ վէճին առթիւ:

Առաջին պաշտօնական արտայայտութիւնն է այս, Գահիրէի «Եպիսկոպոսական ժողով»էն ի վեր: Միւս երկու կրօնաթերթերը, Երուսաղէմի «Սիոն»ը եւ Անթիլիասի «Հասկ»ը խոհեմ լռութիւն կը պահեն:

Եւ կամ, նախապէս համաձայնած են որ հրապարակ իջնէ «Եպիսկոպոսական»ին երիցագոյն անդամը, Գարեգին պատրիարք որ դժբախտաբար ամէնէն ժխտական դերը կատարեց, թունդ կղերապետական եւ կեդրոնաձիգ ուղղութեամբ:

Այնտեղ յօրինուած «Համաձայնագիր»ն ալ կը մտնէ իր սկոլաստիկ ոգին ու ոճը:

Ի՞նչ կ'ըսէ Գարեգին պատրիարք, երեւութապէս բարեացակամութիւն ցոյց տալով՝ տագնապին լուծման համար:

Սեթեւեթեալ եւ ճապաղ նախադասութեանց չեղջակոյտէն կը քաղենք հետեւեալ յայտարարութիւնները.—

1. Հայ. Եկեղեցւոյ եպիսկոպոսական դասը ջանաց դարմանել կացութեան դառնութիւնը, առաջնորդուած միայն Եկեղեցւոյ անբաժանելի միութեան սրբազան գաղափարէն եւ անզանցառելի պահանջէն»:

Ուրեմն «Համաձայնագիր»ը պատրաստելով, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ձեռքով կը յանձնեն Կիլիկիոյ կաթող. տեղապահին:

2. «Մեծ եղաւ մեր զարմանքը, երբ լսեցինք թէ պատասխանը եղած է ժխտական եւ ոչ ակնկալելի ոճով: Այսինքն շեշտով մը որ կը բերէր մեզի ոչ թէ աւետաբանական փիղջի մը գիջումը, այլ ոչ-քրիստոնէական – խոնարհական կեցուածք մը»:

3. Եպիսկոպոսական ժողովը այս խնդրոյն քննութեան միջոցին կը բաղկանար տասներմէկ անդամներէ, որոնք միահամուռ հաւանութեամբ իւրացուցած էին նոյն Համաձայնագիրը:

Գարեգին պատրիարք մասնաւորապէս անըմբռնելի կը գտնէ տրուած ժխտական պատասխանին այն առարկութիւնը թէ Եպիսկ. ժողովը իրաւունք չունէր դրագելու Անթիլիասի Աթոռին վերաբերեալ խնդիրներով:

Եւ իր դժգոհութիւնը կը բանաձեւէ նոյն «երկփեղկեան» չարահիւսութեամբ.

— «Ասիկա կրնայ ճիշդ ըլլալ, ըստ հերձուածողական — թող ներուի մեզի այս ակամայ բացատրութիւնը — մտայնութեան. բայց մենք, Հայ. Եկեղեցւոյ եպիսկոպոսներս, հաւատացեր էինք գոնէ թէ պարտականութիւն ունէին միատարողական մտահոգութեան: Անթիլիասի Աթոռը դուրս չի կրնար մնալ այս միութենէն, հետեւաբար եւ Հայ. Եկեղեցւոյ իրաւական սահմաններէն:

Այնուհետեւ խմբագրականը երկարօրէն կը բացատրէ թէ Հայ. Եկեղեցին ՄԷԿ ՄԱՐՄԻՆ է եւ ՄԷԿ ԳԼՈՒԽ, խորհրդանշուած՝ Էջմիածնով:

Այս առթիւ յիշելով Եկեղեցւոյ փեռեկտումը 1441ին, երբ «մէկ մարմինի մէկ գլուխին դէմ ցցուեցաւ երկրորդ գլուխ մը», Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը, կը ժխտէ «հաւասարէ հաւասար»ի պնդումը, ինչպէս եւ «ժամանակավրէպ» կը գտնէ Գր. Օտեանի տեսութիւնը.— «Մէկը միւսին համար»:

Շարունակենք վերլուծել: Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՐԸՆԹԱՑ ԶՕՐԱԿՈՉ

150.000 ՊԱՀԵՍՏԻՆԵՐ ՊԻՏԻ ՂՐԿՈՒԻՆ ՓՈԽԱՆ 100.000Ի

Տեղական թերթերը կը գրեն թէ կառավարութիւնը որոշած է փութացնել պահեստի եւ տրամադրելի զինուորներու զօրակոչը, եւ հարիւր հազար փոխան 150 հազար հոգի ղրկել Ալժերիա, նկատի առնելով կացութեան յարաճուն ծանրացումը: Մեծ մտահոգութիւն կը պատճառէ, նաեւ, նախկին չափաւոր ազգայնական վարիչ Ֆերհատ Ապպասի յայտարարութիւնը Գահիրէի մէջ:

Ապրիլ 11ի որոշումով, ծրագրուած էր 200.000 օգնական զինուորներ ղրկել, բայց կը կարծուէր թէ հարիւր հազարը պիտի բաւէ: Այժմ կը պատրաստուին ղրկել 150.000 հոգի, մինչեւ Յունիսի սկիզբը: Ինչպէս գրած էինք արդէն, միայն առջի օր 9000 զինուորներ փոխադրուած էին զօրանոցները: Երեքշաբթի օր պատրաստուելու հրաման ստացած էին 27.000 զինուորներ: Ազգ. պաշտպանութեան նախարարը, Պ. Մոնուրի, հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ ամերիկեան թերթի մը.

— Եթէ անհրաժեշտ պիտոյքները ուշացած չըլլային, պատերազմը վերջացած պիտի ըլլար: Ի սէր Աստուծոյ, կը խնդրենք Ատլանտեանի միւս զինակիցներէն քննել իրենց սիրտը»:

Այս առթիւ ըսաւ թէ պաշտօնական տեղեկագիրներու համաձայն Ալժերիոյ Ազատագրութեան բանակին թիւը 15.000էն աւելի չէ, իսկ Ալժերիացի մեռեալներու թիւը կը հասնի 100 հազարի: «Ուրեմն կրնաք հաշուել Ալժերիոյ ժողովուրդին վրայ գործուած վայրագութիւնները»:

ՖԵՐՀԱՏ ԱՊՊԱՍԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ

Ֆերհատ Ապպաս լրագրական ասուլիս մը սարքելով Գահիրէի ամենաշքեղ պանդոկներէն Սեմիրամիսի մէջ, կարգ մը ազդարարութիւններ ուղղեց: Երկու հարիւր լրագրողներու առջեւ: Տեղական թերթերը դիտել կուտան թէ տարբերութիւններ կան ֆրանսերէն եւ անգլերէն թարգմանութեանց մէջ: Անգլերէն պատճէնը հետեւեալ խօսքերը կը պարունակէր.

— «Մեծ պետութեանց վարիչներ, գրաւ ճարեցէք Ֆրանսայի, պաշտպանեցէք զայն, զարկ տուէք անոր ճարտարարուեստութեան, բայց մեր հողէն հեռացուցէք ամէն ֆրանսացի զինուոր եւ վարձկան, այլապէս պատերազմը Ֆրանսա պիտի փոխադրենք»:

Ֆերհատ Ապպաս վաւերական կը գտնէ միայն ֆրանսերէն թարգմանութիւնը, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

— «Ֆրանսան է որ պատերազմ յայտարարեց մեզի դէմ եւ մենք պիտի կռուինք ազատելու համար մեր երկիրը: Մենք պատրաստ ենք բանակցելու Ֆրանսայի հետ, պայմանաւ որ ճանչնայ ալժերիացի ազգի մը գոյութիւնը: Կարելի է գինադուլ կնքել կարգ մը վերապահումներով: Անցած է բանի ուժով խնդիրները լուծելու շրջանը: Եթէ ֆրանսական կառավարութիւնը յամառի ժխտել տասը միլիոն Ալժերիացիներու ինքնուրոյն ազգութիւնը, երկիրը պիտի մղէ անվերջանալի պայքարի մը եւ պիտի մասնէ կատարել անելի մը: Մօտերս կոչ մը պիտի ուղղենք արաբ ազգերուն, որպէսզի օգնեն մեզի, պայքարը շարունակելու համար: Մենք բանբերներ ազգ. ազատագրութեան ճակատի, թախանձագին կը խնդրենք մեծ պետութիւններէն համոզել Ֆրանսան որ ետ քաշէ իր զօրքը Հիւս. Ափրիկէէն, պարպէ ամբողջ Հիւս. Ափրիկէն: Ֆրան–

(Շար. ը կարդալ Դ. էջ)

։։ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ։։

ԴՈՒՆ ՔՈՒՆ, ԹՇՆԱՄԻՆ ԱՐԹՈՒՆ

Տեղական թերթ մը, «Լը Թան տը Փառի», որ կը հրատարակուի Ապրիլ 17էն ի վեր, իր այլազան գլուխներուն հետ ունի «Հեռագիրներ»ու բաժին մը:

Հեռագիրներ՝ ոչ թէ սովորական հասկացողութեամբ, այլ գաղտնի եւ «զգայացունց» տեղեկութիւններ հաղորդելու համար:

Այսպէս, Ապրիլ 25ի թիւին մէջ հրատարակած էր հետեւեալ տեղեկութիւնը.

— «Հայ օրթոտոքս (ուղղափառ) եկեղեցին գործիք՝ խորհրդային թափանցում կատարելու համար Միջին Արեւելքի մէջ: Ուսումնասիրութեանց ճեմարան մը բացուած է Երեւանի մէջ եւ «միսիոնարներ» կը պատրաստէ Միջին Արեւելքի համար»:

Անշուշտ չէք սպասեր որ թերթը լուրին աղբիւրն ալ յայտնէ:

Ուրիշներ ալ այսպիսի տեղեկութիւններ կը տարածեն պարբերաբար, միտքերը պղտորելու համար:

Միւս կողմէ, իւրաքանչիւր երկրի մէջ կան մասնաւոր գործակալներ որոնք այսպիսի լուրեր կը ժողվեն կամ կը հնարեն:

Մնացեալը կը լրացնէ մեր լրագրական ժխորը, որ դեռ կը շարունակուի Միջին Արեւելքի մէջ, կոխկրտելով լրջութեան, անքարոյականութեան եւ խուժանավարութեան բոլոր սահմանները:

«Ազդակ»ի վերջին թիւէն (Ապրիլ 24) կ'իմանամ թէ Ապրիլ 22ին առտուան ժամը 9ին, երբ Կիլիկիոյ կաթող. տեղապահ եւ Լիբանանի առաջնորդ խորէն եպիսկ. Հալէպի Քառասուն Մանկանց տաճարը կը մտնէր պատարագելու համար Ապրիլեան Սգատօնին առթիւ, անձնական սրբապղծութիւն մը կը կատարուի:

—«Հալէպի Ամփիր «քապարէ»ի հանրածանօթ տիրուհին՝ մատամ Էօժէնի, անվայել պոռչտուքներ կ'արձակէ պատարագիչ Սրբազանի հասցէին, աղաղակելով.— Խայի՜ն, դուն պէտք է սպաննուիս»:

Եւայլն: Իրեն կը միանան աղջիկը եւ Փետրուար 20ին Անթիլիասի մայր տաճարը «գրաւող» ծանօթ «հերոսուհիներ»էն կարգ մը օրիորդներ եւ տիկիններ որոնք յատկապէս այս նպատակով Հալէպ փոխադրուած էին: Հաւատացեալ բազմութիւնը եկեղեցիէն դուրս կը նետէ սրբապիղծները: Բակին մէջ քանի մը երիտասարդներ ալ կը փորձեն ձայնակցիլ մատամ Էօժէնիին եւ իրենց արժանի դասը կ'առնեն: Ոստիկանութիւնը միջամտելով ձերբակալութիւններն կը կատարէ:

Ազգ. իշխանութիւնը դատ բացած է «մատամ»ին եւ իր հովանաւոր «ճակատ»ին դէմ:

Անշուշտ այս «քաջագործութիւնն» ալ արձագանգ պիտի գտնէ միջազգային մամուլին մէջ, սկսելով արաբականէն, որ ուշի ուշով կը հետեւի մեր բոլոր շարժումներուն:

Եւ տակաւին կը զանգատինք թէ անհրաժեշտ աշխատանքները չեն կատարուիր, հայանպաստ պրոպագանտը տարածելու համար:

Ինչ որ տեղի կ'ունենայ Պէյրութի եւ Հալէպի մէջ, աղբանոց – մամուլի մը էջերէն մինչեւ փողոցային տեսարանները, քառասուն տարուան քարոզութիւն կ'արժէ, ի փառս ազգին Հայոց…

Ի՞նչ խօսք որ Եկեղեցին ալ կ'օգտուի, շնորհիւ մատամ Էօժէններու մարտական արշաւներուն: Վ.Ա.Հ.

ԱՆԳԼԵՒՌՈՒՍ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՎԵՐՋԱՑԱՆ

Անգլիոյ եւ Խ. Միութեան ներկայացուցիչները շարունակեցին իրենց խօսակցութիւնները չորեքշաբթի օր, մինչեւ ուշ ատեն: Երէկ պիտի հրատարակուէր պաշտօնական զեկոյցը: Կարճ յայտարարութիւն մը կը ծանուցանէր թէ խօսակցութիւնները վերջացած են: Անգլիոյ պաշտօնական շրջանակները այնքան լաւատես չեն երեւար: Մինչեւ անգամ կը վախնան որ պաղ պատերազմը վերսկսի: Ընդհ. կարծիքն այն է թէ պաշտօնական զեկոյցը կարեւոր յառաջդիմութիւն պիտի չարձանագրէ վիճելի հարցերու քննութեան մէջ. — Միացում Գերմանիոյ, ապահովութիւն Եւրոպայի, զինաթափութիւն, Միջին Արեւելք եւն.: Շօշափելի արդիւնքներ կը նախատեսուին միայն մշակութային եւ տնտես. փոխանակութեանց համար: Հակառակ Խրուշչեւի կոպիտ պատասխանին, Անգլիոյ աշխատաւորականները որոշած են Մոսկուա ղրկել բանտարկուած 150-200 ընկերվարականներու ցանկը, անոնց արձակումը պահանջելով: Միեւնոյն ատեն հաւանած են պատուիրակութիւն մը ղրկել Մոսկուա, ինչպէս առաջարկած էր մառեշալ Բուլկանին:

ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ԶԷՆՔԵՐԸ ՀԱՒԱՍԱՐ ԵՆ

Նախագահ Այզընհաուըր իր լրագրական ասուլիսին առթիւ յայտարարեց թէ Մ. Նահանգները եւ Խ. Միութիւնը գրեթէ նոյն կէտին հասած են հեռուէն ղեկավարուած ռումբերու արտադրութեան մէջ: Ցետոյ մերժեց դադրեցնել ջրածին ռումբի փորձերը: Այս առթիւ բացատրեց թէ կը մաղթէ որ կարենայ խաղաղասիրական նպատակներու համար գործածել այդ կարգի զէնքերու յատկացուած գումարը եւ թէ նոր փորձեր կատարելով Մ. Նահանգները չեն ուզեր պարզապէս որեւէ երկրէ աւելի զօրաւոր պայթիւն մը յառաջ բերել: «Բայց, առանց նոր փորձերու հիւլէական հետազօտութիւնները աւելորդ պիտի ըլլային եւ պարզ մսխում»:

Գալով Խրուշչեւի այն յայտարարութեան թէ Խ. Միութիւնը կրնայ հեռուէն ղեկավարուած գործիք մը ունենալ, ջրածին ռումբ փոխադրելու համար, դիտել տուաւ թէ տարբեր բաներ են այդպիսի զէնքերու յղացումը եւ անոնց արտադրութիւնը: «Զափազանց բազմածախս եւ բարդ գործ մըն է այդ»:

Ուրիշ հարցումի մը պատասխանելով, ըսաւ թէ մառեշալ Բուլկանինի եւ Ն. Խրուշչեւի այցելութիւնը Մ. Նահանգներ՝ չի կրնար օգտակար ըլլալ ներկայիս, քանի որ ինք եւ անոնք խորապէս քննած են համաշխարհային հարցերը Ժընեւի մէջ: «Տարբեր խնդիր, եթէ նոր բան մը պատահի միջազգային կացութեան մէջ»:

Ուրեմն, Մ. Նահանգները կը սպասեն որ Մոսկուան նոր գաղափարներ յայտնէ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԸ

Ինչպէս գրած էինք երէկ, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. չորեքշաբթի իրիկուն վերադարձաւ Փարիզ: Երէկ, հինգշաբթի կէսօրէ վերջ ընդունեցաւ շարաթական դասընթացքներու հայ աշակերտները: Այսօր, ուրբաթ պիտի այցելէ Դպրոցասիրաց վարժարանը: Շաբաթ կէսօրէ վերջ Հանգստեան Տունները: Կիրակի առտու պիտի նախագահէ եւ քարոզէ Առնուվիլի եկեղեցին:

Երէկ ճիշդ կէսօրին Հայրապետը այցելեց Համալսարանական Ուսանողի Հայկ. Տունը:

ԲՈՒԲԼԻԿԻՆ ԳԻՆԸ մօտերս պիտի գեղչուի, զարկ տալու համար անգլեւռուս առեւտրական փոխանակութեանց:

ՍԱԿԱՐԱՆ (25 Ապրիլ) — Զոյգ ոսկին 458.000, Նափոլէոն 3110, ձուլկ. 3000, անգլիական 4030, քսան տոլարնոց 15960, Թղթադրամ (անպաշտօն) անգլիական 1045, տոլար 396, ձուլկ. 93.75:

ԳՈՒՅՆԱՀԱՏ ԵՎ ՎՃԱՐՈՒՆ ԱՂՋԻԿ

Ընտրությունների նախօրեին, ինչպես միշտ, ամեն տեսակ թափթփուկներ, որոնք ոչ մի տեղ չեն աշխատում, ոչ մի տեղ չեն ընդունվում, ոչ մի տեղ չեն ուզում, ոչ մի տեղ չեն սիրում, ոչ մի տեղ չեն հարգում, ոչ մի տեղ չեն գնահատում, ոչ մի տեղ չեն ճանաչում, ոչ մի տեղ չեն հավատում, ոչ մի տեղ չեն վստահում, ոչ մի տեղ չեն հանդուրժում, ոչ մի տեղ չեն ներ

« ՆՈՒՀԱՐ »

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՎԱՐԿ, 364 - 400)

10.— ԲՐԲՈՍ ԵՒ ՆՈՒՀԱՐ ՈՒՂԱՐԿԵՑԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆԻՆ ԶԱՐՄԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Յաջորդ առաւօտ Նուհար կանուխ արթնցաւ, եւ երբ դուրս ելաւ իր սենեակէն, տեսաւ որ Բրբոս արդէն ոտքի էր եւ կը սպասէր իրեն։ Ան ալ ուրախ եղաւ տեսնելով զայն, որովհետեւ ինքն ալ կ՚ուզէր շուտ մը հեռանալ Տիգրանակերտէն, որ իր համար դարձած էր ամենավտանգաւոր վայրը։

Երկուքն ալ ձի հեծան եւ ճամբայ ելան։ Նուհար ձիու վրայ նստած էր առաջին անգամ ըլլալով, եւ ինքզինքը շատ անհարմար կը զգար։ Ան կը նախընտրէր ոտքով երթալ, քան ձիու վրայ նստիլ։ Բրբոս նկատեց անոր անհարմարութիւնը եւ ըսաւ.

— Ձիու վրայ նստելը ամենէն դիւրին բանն է, պարոն Նուհար։ Ձեզի պէտք է միայն ձիուն մէջքին հետ միանալ, եւ ան ձեզ կը տանի ուր որ ուզէք։

— Ես ձիու վրայ նստելը գիտեմ, Բրբոս, բայց ձիուն վրայ նստած ճամբորդելը չեմ սիրեր։ Ես կը նախընտրեմ ոտքով երթալ։

— Ուրեմն ինչո՞ւ ձիերը բերել էք, պարոն Նուհար։

— Որովհետեւ ես չէի գիտնար, որ դուք ձիերով էք եկած։ Ես կարծեցի, որ ձիերը ձեզ համար բերած էք։

— Ոչ, պարոն Նուհար, ձիերը ձեզ համար բերած եմ ես։ Ես գիտէի, որ դուք ձիու վրայ նստելու սովոր չէք, եւ ուզեցի ձեզ հոգնեցնել չտալ։ Ես ձեզ համար ոչխարներ բերած եմ։

— Ոչխարնե՞ր, Բրբոս։

— Այո, պարոն Նուհար, ոչխարներ։ Ես գիտէի, որ ձեզ համար ձիու վրայ նստելը դժուար պիտի ըլլայ, ուստի ոչխարներ բերի, որպէսզի ձեզ համար հեշտ ըլլայ։

— Ես ոչխարներու վրայ նստելու սովոր չեմ, Բրբոս։

— Ոչխարներու վրայ նստելու պէտք չկայ, պարոն Նուհար։ Ոչխարները ձեզ համար ոչ մէկ դժուարութիւն պիտի ներկայացնեն։ Ես ձեզ համար ոչխարներ բերած եմ

սայի վարիչները կը հարցնեն թէ որո՞ւ հետ կրնան բանակցիլ։ Անշուշտ Ազգային Ազատագրութեան ճակատի ներկայացուցիչներուն հետ »։

×Վերջին լուրերը կը հաստատեն թէ համաձայնութիւն գոյացած է Ալժերիոյ նախարարին՝ Պ. Լաքոստի ծրագրին ամբողջական գործադրութեան համար։ Նախարարը Ալժերիա մեկնեցաւ երէկ։ Նախարար Մ. Ֆրանս տարբեր տեսակէտներ ունի եւ յուշագիր մը յանձնեց վարչապետին։ Առջի օր խումբ մը ապստամբներ պաշարուելով ծանր կորուստներ կրեցին։ Զինուորական իշխանութիւնը որոշած է զարկ տալ հրոսակային կռիւներու, նկատելով որ ըմբոստները կը գործեն անտառներու եւ քարայրներու մէջ։

Ֆրանսայի հարաւարևմ 150 գիւղերու բնակիչները կը կազմակերպուին ինքնապաշտպանութեան համար։ Կ'ըսուի թէ 150 հաւատարիմ Իսլամներ ջարդուած են Սումմանի շրջանին մէջ։

ԻՏԱԼԻՈՅ ՆԱԽԱԳԱՀԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Իտալիոյ Հանրապետութեան Նախագահը, Ճիովաննի Կրոնքի, արտակարգ պատիւներով ընդունուեցաւ Փարիզի մէջ։ Ինչպէս գրած էինք, 1903էն ի վեր առաջին անգամ է որ Իտալիոյ վեհապետ մը Ֆրանսա կ'այցելէ։ Ելիզէի պալատին մէջ սարքուած ճաշին առթիւ, Ֆրանսայի Հանրապետութեան Նախագահը թելադրեց զարկ տալ ոչ միայն Ատլանտեան զինակցութեան տնտեսական եւ ընկերային գործունէութեան, այլ եւ հինաւուրց Եւրոպայի բուն կազմական միութեան։ Յետոյ ջատագովեց Արեւելք - Արեւմուտքի համակեցութիւնը եւ փառաբանեց Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի նոր բարեկամութիւնը Բ. աշխարհամարտի թշնամութիւններէն ետք։ «Աւելի արդիւնաւոր համերաշխութիւն մը Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ պիտի տարածուի ամբողջ արեւմտեան Եւրոպայի վրայ, փարատելով անհամաձայնութիւնները»։

Նախագահ Կրոնքի եւս բաժակաճառ մը արտասանելով, բացատրեց թէ խաղաղութեան նուաճումը աւելի պիտի դժուարանայ եթէ ստորադասուի Մ. Նահանգներու եւ Խ. Միութեան ուժերու կշիռին։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐ կուսակցութեան պաշտօնաթերթը, «Իւմանիթէ» շարք մը յօդուածներ կը հրատարակէ, ճշդելու համար իրենց դիրքը հակասթալինեան պայքարին առթիւ։ Խմբագրապետը իր Գ. յօդուածով կը պարզէ Սթալինի դերը՝ զինուորական աչքով եւ դիտել կուտայ թէ «չեն կարմրիր, եթէ «կեցցէ՛ Սթալին» աղաղակած են»։

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ազգ. պաշտպանութեան պաշտօնաթերթը, «Զինուորական Լրաբեր», իր վերջին խմբագրականով Սթալինը պատասխանատու կը նկատէ խորհրդային բանակին ձախողանքներուն եւ ծանր կորուստներուն համար, Բ. Աշխարհամարտի սկիզբը։ Եւ այս՝ հակառակ եղած ազդարարութեանց, մասնաւորապէս գերմանական զօրքի համախմբումի մասին։ Ուրիշ ծանր քննադատութիւններ ալ կ'ընէ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ դեսպանը ունկնդրութեան ընդունուեցաւ վարչապետին կողմէ։

ԻՐԱՆԻ կառավարութիւնը քարիւղի հորեր, կը փնտռէ Կասպից ծովուն ափերուն վրայ, Խ. Միութեան սահմանամերձ շրջանին մէջ, առանց բողոք լսելու Խ. Միութենէն։

ՄԱՐԶԱԿԱՆ.— ՊԷՅՐՈՒԹ (24 Ապրիլ). — Շաբաթ գիշեր մարզական պալատին մէջ յոյն ախոյեան Ժ. Փափատոփուլոս կէտերով յաղթեց Լիբանանի բոլոր ծանրութեանց ախոյեան Հ. Ղազարեանի, որ վիրաւորուեցաւ երրորդ խաղաշրջանին։ Վէրք մը բացուած է աջ յօնքին վրայ։ Պարտութեան պատճառն իսկ այդ վէրքն էր, ինչպէս ինքն ալ յայտարարեց.— « Իմ վիրաւորուիլս պատճառ եղաւ բոլոր հաշիւներուս հիմնական խանգարման։ Ստացած վէրքս դարմանելու ստիպուելով չկրցայ լրջօրէն մտածել յարձակողականի մասին։

× Մայիս 12ին Թուրքիոյ ախոյեան Կարպիս Զաքարեան պիտի մրցի Ֆրանսացի սեւամորթ Օսման Սիսէի հետ, Պէյրութի մէջ։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Ա. Ա. ՎԱԼԱՆՍ.— Ձենք ստացած։

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Առնուվիլի Վարագայ Ս. Խաչ եկեղեցին։

Պատարագ ժամը 10.30ին։

Հաւատացեալներէն կը խնդրուի ժամանակին ներկայ ըլլալ արարողութեանց։

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ

ՊՐԻՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Այսօր Ուրբաթ իրիկուն։

Կը խօսին ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ եւ Պատ. ՍԻՍԼԵԱՆ

ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէի, Կապոյտ Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ Ժէ. փողոց։

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3,30ին Պիէվրի «Գեղունի» ակումբին մէջ։

Նախաձեռնութեամբ Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական յարանուանութիւններուն եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահակ-Մեսրոպ դպրոցին, Հայ Բարեգործականի եւ Համախարբերդցիական Միութեան։

Կը նախագահէ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ԲԱՆՏԻԿԵԱՆ։ Կը խօսին Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ, Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ, ՎԵՐ. Յ. ՀԵԼՎԱՃԵԱՆ։

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. «Մուրատ» խումբի, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին, կղերականներու սրահը։

Կը նախագահէ ընկ. Ա. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Կը խօսի ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ

Արտասանութիւն, մեներգ եւ նուագ։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Լիոնի եւ շրջանի Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան։

Հովանաւորութեամբ երեք յարանուանութեանց պետերուն։

Այս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Պուրս տը Թրավայ սրահին մէջ, Փլաս Կիշառ, Լիոն։

Կը նախագահէ Պ. Ա. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Խօսք կ'առնեն Ազգ. Միութեան եւ երեք յարանուանութեանց ներկայացուցիչները։ Ինչպէս նաեւ Փրոֆ. Գ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ։

Վիէնի հայկական երգչախումբը պիտի երգէ աւուր պատշաճի երգեր, ղեկավարութեամբ Յովսէփ վրդ. Լեւոնեանի։

Ուղերձներ.— «Նոր Սերունդ»ի, Ժաֆի եւ Երիտ. Միութեանց ներկայացուցիչներու կողմէ։

Մուտքը ազատ է։

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Տարոնեան հինգ հազար ֆրանք կը նուիրեն Մշակոյթի Տան, Տիկ. Մելինէ Պիպէրեանի մահուան առթիւ։

Սերոբ Միրաքեանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի երկու հազար ֆր. կը նուիրեն Հայ Մշակոյթի Տան ֆոնտին, Տէր եւ Տիկին Ա. Քէօսէեան։

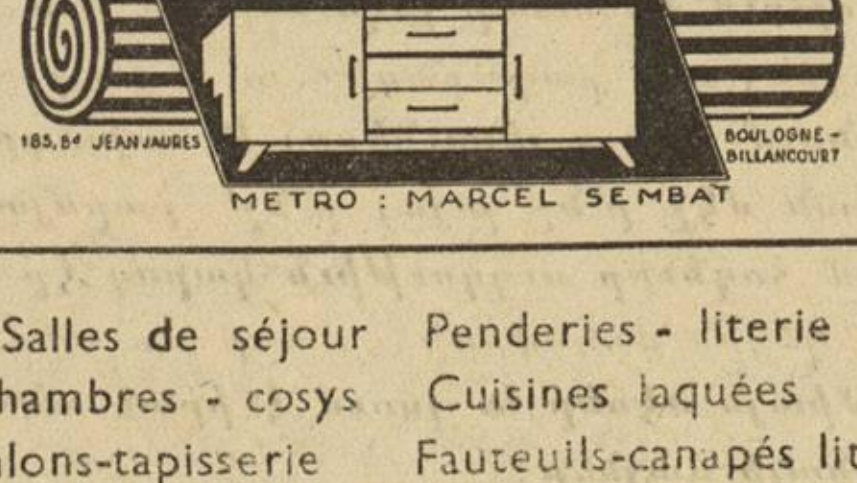

Salles de séjour Penderies - literie
Chambres - cosys Cuisines laquées
Salons-tapisserie Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՁՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. Jean Jaurès
Boulogne - Billancourt
Métro MARCEL SEMBAT

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9e

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԴՐՕՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հ. Յ. Դ. Պանթէօ Քաշանի «Արծիւ» ենթակոմիտէն կազմակերպած է յարգանքի երեկոյ մը, նուիրուած ընկեր ԴՐՕյի յիշատակին, 4 Մայիս, Ուրբաթ գիշեր Ժան Ժօրէսի սրահին մէջ, ռիւ տ'Արքէօյ Պանթէօ։

Կը խօսին ընկ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ եւ ընկեր ՅԱԿՈԲ ԱԶԻԶԵԱՆ։

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

ՈՂՋԵՐԹԻ ՀԱՒԱՔՈՅԹ

Ընկերներ Գ. Լազեանի եւ Ս. Մելիքեանի մեկնումին առթիւ տեղի կ'ունենայ հրաժեշտի խնջոյք մը, այս կիրակի, ժամը 16էն մինչեւ 23, Սէրքըլ Միլիթէր սրահին մէջ, Փլաս Սէն Թ'Օկիւսթէն։

Կը հրաւիրուին ընկերներ եւ համակիրներ։

ԸՆԿԵՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Յ. Դ. Եւրոպայի Կեդր. Կոմիտէն ընկերական ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ փարիզեան շրջանի բոլոր ընկերները այսօր, ուրբաթ, 27 ապրիլ, ժամը 20.30ին Քաֆէ Պարպօթի մէջ, Կար տիւ Նօր։

Կը զեկուցանէ ընկ. Գ. ԼԱԶԵԱՆ

Այս առթիւ տեղի կ'ունենայ նորակիր ընկերներու երդումի արարողութիւնը։

GRAND AMPHITHEATRE
DE LA SORBONNE

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ'ԵՐԳԵՆ

1946 - 56

Այս կիրակի ժամը 15ին

Բարձր հովանաւորութեամբ՝

JEAN SARRAILH-ի

(Recteur de l'Université de Paris)

Նախագահութեամբ Տիկ. ՍԱՐԱՅԻ

Ի նպաստ Սէն թ'Իլէր տիւ Թուվէի սանատորիումին։

Միջազգային Փոլքլորի փառատօն

ԵՐԳ, ՊԱՐ, ՆՈՒԱԳ

Տոմսերու գին 300, 200 150 եւ 100 ֆր.։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ֆ. Կ. Խաչի Պանթէօ Քաշանի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնը կը յայտնէ, Պ. Ա. Պիպէրեանի իր զաւակներուն եւ ընտանեկան պարագաներուն, ընկերուհի Տիկին Մելինէ Պիպէրեանի մահուան առթիւ։

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ

ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի Զաւարեան կոմիտէն խնջոյք մը սարքած է ի պատիւ Գ. Լազեանի եւ Ս. Եղիազարեանի իրենց մեկնումին առթիւ, այս երեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Խրիմեան դպրոցը։ Սիրով կը հրաւիրուին փափաքողները։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Տիգրան Սալբեան եւ կողակիցը, Տէր եւ Տիկին Արմենակ Մարտիրոսեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մաքսուտ Մանիկեան եւ զաւակը իրենց մօրը Տիկին Փըլանթի Սալբեանի մահուան առթիւ շնորհակալութիւն կը յայտնեն ամէն անոնց, որոնք ցաւակցութիւն յայտնեցին անձամբ, հեռագիրներով կամ ծաղկեպսակներով։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

ԶԱՒԱՐԵԱՆ ենթկ. այս չարաթ ժամը 9ին։

ԱԿՆՈՒՆԻՆ ենթկ. այս չարաթ ժամը 9ին։

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ենթկ. այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին։

ՄՈՒՐԱՏ խումբը (Ավինեօն) այս կիրակի, կէսօրէն վերջ, ժամը 3.30ին։

ԸՆԿ. ԿԱՐՕ խումբը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին։

ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8.30ին։

ԳԷՈՐԳ ՉԱՎՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. չաբաթ 5 Մայիս, ժամը 9ին։

ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին։

ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, չաբաթ, ժամը 9ին։

ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին։

ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին։

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ։ Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ԻՍԻ.— Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը՝ այս չաբաթ, Խրիմեան դպրոցը։ Կարեւոր օրակարգ։

ԼԻՈՆ.— Վարանդեան կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս ուրբաթ ժամը 20.30ին, Յոյներու սրահը։ Կարեւոր օրակարգ։

Հ. Յ. Դ. Վարդան ենթ. ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ Կուրէնվիլի, Սարսէլի եւ Առնուվիլի բոլոր ընկերները այս չաբաթ իրիկուն ժամը 9ին, Սարսէլի ծանօթ հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Բոլորի ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս երկուշաբթի. ժամը ճիշդ 20,30ին, Քաֆէ տ'Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Տրուօ, վերի սրահը, Մէթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Տրուօ։ Օրակարգ.— 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը։ 2. Պարահանդէս աշնան։ 3. Սանի մը որդեգրումը։ 4. Ընթացիկ հարցեր։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Այս կիրակի, Տօն Երեւման Խաչի, Պոմոնի դպրաց դասուն հիմնարկութեան 24րդ տարեդարձին առթիւ Ս. Գր. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի կ'ունենայ հանգուցեալ երաժշտագէտներու Կոմիտաս վրդ.ի, Լ. Չիլինկիրեանի, Գ. Մէհթէրեանի, Գ. Ջուլհաեանի, ինչպէս նաեւ Դ. Դասու բոլոր ննջեցելոց համար։ Սկիզբ ժամերգութեանց՝ ժամը 8. պատարագ ժամը 10, հոգեհանգիստ 11.45։

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Այր մարդու չապիկի օձիք եւ թեւնոց (մանշէթ) կարող գործաւորուհիներ, տունը աշխատող։ Դիմել՝

Aslangulian, 61 Ave. Félix Faure, Paris (15e).

Escalier A, 3ème étage.

CAVES CENTRALES

48, RUE PUVIS-DE-CHAVANNES MARSEILLE. TEL.: CO. 58-99

ԱՅՆԹԱՊԻ ԳԻՆԻՆԵՐՈՒ ԵՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐՈՒ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

ԼԱՒԱԳՈՅՆԸ ԱՄԷՆԷՆ ՄԱՏՉԵԼԻ ԳԻՆԵՐՈՎ

Մասնաւոր պայմաններ ընկերութիւններու, (հարսնիք, մկրտութիւն, նշանտուք)

Հոս կարելի է գտնել նաեւ ու մանաւանդ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ

RAKI DUZE

ՅԱՌԱՋ
ՕՐԱԹԵՐԹ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

HARATCH

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60
Le Directeur : SCH. MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris
C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկ. 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 28 ԱՊՐԻԼ
SAMEDI 28 AVRIL 1956

32ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7566 32e ANNEE
Խմբագիր ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ
ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 12ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3381

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ՄԷԿ ՄԱՐՄԻՆ, ԵՐԿՈՒ ԹԵՒ

Գարեգին պատրիարք այնքան ամուր կառչած է «ամբողջական Մէկի տեսակէտին, որ կը յայտարարէ, ամենայն վճռականութեամբ.

— «Ամբողջական Մէկը պէտք չունի եւ չի կրնար ունենալ ուրիշի մը: Եթէ պայմաններ հարկադրեն, Մէկը դարձեալ կրնայ գտնել իր ժամանակաւոր տեղը: Բայց այդ վախն ալ, բարեբախտաբար, չունինք այսօր, եւ կը հաւատանք թէ պիտի չունենանք երբեք»:

Ակնարկը ուղղուած է Գր. Օտեանի տեսակէտին դէմ.— «Պէտք է պահել Կիլիկիոյ Աթոռը Էջմիածնի համար»:

Պատմութիւնը կ'ըսէ թէ Գարեգին արք. ինքն ալ այսպէս կը մտածէր 1937ին, մանաւոր ուսումնասիրութեամբ մը, որ հրատարակուեցաւ «Վէմ»ի մէջ:

Նկատելով որ Մայր Աթոռը «զրկուած է առաջնորդի դեր կատարելու կարողութենէն», ան հոգեւոր ուրոյն եւ անկախ կեդրոն» կը նկատէր Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը, նոյնիսկ Էջմիածինը զոհելու գնով:

Ի՞նչ երաշխիքներ կան, թէ ամէն վախ փարատած է այժմ:

Անթիլիասի կաթողիկոսարանին բռնած դիրքը ինչո՞վ կը հակասէ [illegible]-կան մտահոգութեան, որուն վրայ կը ծանրանայ Գարեգին պատրիարք:

— «Եւ մեզի ցաւ ու հիասթափութիւն պատճառեց այն ապարդիւնութիւնը (յանդգնութիւն), ինչպէս ըսինք, որով Եպիսկոպոսական Ժողովը կը նկատուէր անիրաւասու զբաղելու Անթիլիասի խնդիրներով»:

Վերջին ամիսներու ընթացքին բաւական մելան սպառեցաւ, այս հարցերուն քննութեան առթիւ: Եւ բանավէճը արդէն վերածուած է բիւզանդաբանութեան, դաս մը դիմակաւորներու համար ալ հասարակ խուժանավարութեան:

Մենք չենք ուզեր սրտնեղութիւն պատճառել ալեւոր պատրիարքին:

Իր տարրական պարտականութիւնն էր յիշեցնել տասնըմէկ հաւատարիմ եպիսկոպոսներուն՝ թէ կը գտնուինք ճակատագրական շրջանի մը մէջ, հետեւաբար իրաւունք չունին ոչ գերազանցութեան մարզանքներ փորձելու, ոչ ալ պատգամներ արձակելու:

Եթէ Կիլիկիոյ Կաթող. տեղապահը լակոնական պատասխան մը տուած էր առանց պատճառաբանելու, այդ չի նշանակեր թէ «հերձուածողական» դիրք մը բռնած է:

Գարեգին պատրիարք ինքն ալ կը մեղանչէ, «անուղղայ կեցուածք» մը «վերագրելով Անթիլիասի Աթոռին եւ անոր դէշ պահապաններուն»:

Թող այլուր փնտռեն այդ դէշ պահապանները կամ հովիւները որոնք աստիճանի բարձրացում ալ ունեցան, դժբախտաբար:

Խնդիրը շատ պարզ է:

Եթէ Հայ. Եկեղեցին մէկ մարմին է եւ մէկ գլուխ, ունի նաեւ երկու թեւեր: Մէկը միւսին լրացուցիչ: Դարաւոր աւանդութիւններ եւ մասնաւոր կանոններ ճշդած են իւրաքանչիւրին դերն ու իրաւասութիւնները:

Ոչ մէկ վէճ՝ Մայր Աթոռի նախամեծարութեան մասին: Ոչ ալ «ապարդիւնութիւն» կամ անհաւատարմութիւն:

Ոչ ոք իրաւունք ունի ունի չեղեալ համարելու հարիւրամեայ ազգ. սահմանադրութիւնը, ցորչափ լաւագոյնը չէ յօրինուած:

Հայ. Եկեղեցւոյ եւ մանաւանդ տարագիր բազմութեանց շահը կը պահանջէ անյապաղ վերջ տալ այս երերուն կացութեան: Մանաւանդ որ խօսք չկայ ընտրութեան օրինաւորութեան կամ ընտրեալին արժանաւորութեան մասին:

Շ.

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ՄԵԿՆԵՑԱՆ ԼՈՆՏՈՆԷՆ

Խ. Միութեան վարչապետ՝ մարեշալ Բուլկանին եւ Կեդր. Կոմիտէին ընդհ. քարտուղարը, Ն. Խրուշչեւ ապրիլ 26ին յայտարարութիւն մը հրատարակեցին Անգլիոյ ներկայացուցիչներուն հետ, իրենց խօսակցութեանց առթիւ: Ինչպէս կ'երեւայ, շօշափելի արդիւնքներ չկան, բայց արդիւնքը գոհացուցիչ կը համարուի այն տեսակէտով որ դէմ դիմաց քննուեցան բոլոր վիճելի խնդիրները:

Ահաւասիկ յայտարարութեան հիմնական կէտերը.—

Երկու կողմերը կ'ընդունին թէ անգլեւխորհրդային յարաբերութեանց ամրապնդումը քաղաքական, առեւտրական, գիտական եւ մշակութային ասպարէզներուն մէջ պիտի ծառայէ երկու երկիրներու շահերուն եւ խաղաղութեան:

Միջազգային կացութիւնը բարւոքելու համար, անոնք որոշեցին ձեռք առնել բոլոր կարելի միջոցները, վստահութեան մթնոլորտ մը ստեղծելով: Անհրաժեշտ գտան անձնական շփումները պետութեանց ներկայացուցիչներուն միջեւ, ինչ որ դրական արդիւնքներ տուած է: Հաւատարիմ՝ Ազգաժողովի սկզբունքներուն, Մեծն Բրիտանիա եւ Խ. Միութիւնը համոզուած են թէ անկախութեան եւ ազգային գերիշխանութեան ճանաչումը եւ ուրիշին ներքին գործերուն չմիջամտելու քաղաքականութիւնը կը կազմեն հիմքը ազգերու բարեկամական գործակցութեան եւ խաղաղ համակեցութեան:

Երկու կառավարութիւնները կարելին պիտի փորձեն, վերջ տալու համար զինարշաւին, այսպէս փարատելով նոր պատերազմի մը սպառնալիքը: Երկուքն ալ մասնաւոր կարեւորութիւն կ'ընծայեն Եւրոպայի ապահովութեան, բայց համաձայն չեն գործադրելի միջոցներու մասին: Պիտի ջանան ճամբան հարթել խաղաղօրէն լուծելու համար ուրիշ միջազգային խնդիրներ, մէջն ըլլալով Եւրոպայի եւ Ասիոյ վերաբերեալ հարցեր որոնց մասին կարծիքի փոխանակութիւններ տեղի ունեցան:

Երկու կառավարութիւնները պիտի աջակցին Ազգաժողովի այն ջանքերուն որ կը ձգտին պահպանել խաղաղութիւնը Պաղեստինի մէջ եւ Ապահովութեան Խորհուրդի որոշումներուն գործադրութեան համար: Երկուքն ալ համաձայն են թէ անհրաժեշտ է ստիպողական միջոցներ ձեռք առնել: Այս առթիւ շահակից պետութեանց ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն, որպէսզի թոյլ չտան որ յարաբերութիւնները լարուին զինադադարի յանձնախումբին կողմէ ճշդուած սահմանագծին վրայ: Երկու կառավարութիւնները պիտի աջակցին Ազգաժողովին, որպէսզի կարգադրութեան մը յանգին իր ջանքերը, ընդունելի՝ Իսրայէլի եւ արաբական պետութեանց համար:

Զինաթափութեան մասին, երկու կառավարութեանց հիմնական նպատակն է արգիլել հիւլէական զէնքերը եւ հիւլէական ուժը գործածել խաղաղասիրական նպատակներու: Երկու երկիրները անհրաժեշտ կը գտնեն համաձայնութեան մը յանգիլ, անյապաղ իրագործելու համար շօշափելի կրճատում մը զինեալ ուժերու եւ սպառազինութեանց, սկսելով մեծ պետութիւններէն, եւ միջազգային հակակշռի տակ:

Խ. Միութիւնը կ'ուզէ մեծապէս աւելցնել իր առեւտուրը Մեծն Բրիտանիոյ հետ, եւ կրնայ, գալիք հինգ տարիներու ընթացքին, եթէ որեւէ սահմանափակում կամ խտրութիւն չդրուի, իր գնումները

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՏՈՒՆ.— Հինգշաբթի օր, ժամը 11.45ին, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը այցելեց Ուսանողական Ոստանի Հայկական Տունը: Խանդավառութեամբ ընդունուելով մօտ 50 ուսանողներու եւ Բարեգործականի ներկայացուցիչներուն կողմէ, առաջնորդուեցաւ հիւրանոց: Ներկայ էին պաշտ. անձնաւորութիւններ, ինչպէս նաեւ Հայկ. Տան տնօրէնը՝ Պ. Քամփէնքի, որ ողջունելով կաթողիկոսը, յայտարարեց.— «Հայ չեմ, սակայն տարիներ շարունակ Հայերու հետ ապրած եւ այն եղբայրակցութեան յանգած եմ թէ կ'արժէ սիրել ձեր ժողովուրդը եւ աշխատիլ միասին»:

Այնուհետեւ, Հայկ. Տան յանձնախումբին նախագահ՝ Պ. Մ. Մերասեան, ուսանողներու անունով կարդաց բարեգալստեան ուղերձ մը:

Ներկաները հիւրասիրուեցան շամփանիայով: Ապա խօսք առաւ Հայրապետը.

— «Այս տունը մասնաւոր հմայք մը ունի ինծի համար, որովհետեւ ատենին, երբ ես ալ ուսանող էի, կ'ուզէի գալ այստեղ եւ ուսումս շարունակել: Այն ատեն, բնականաբար ես ալ մէկ անդամը պիտի ըլլայի հայկական այս Տան. սակայն, զանազան դժուարութիւններ պատճառ եղան որ ուսումս շարունակեմ այնտեղ, Պուքրէշի համալսարանին մէջ»:

Կաթողիկոսը յետոյ անդրադառնալով Ուսանողական Միութեան դերին, գեղեցիկ յիշատակ մը պատմեց.

— «Ես ալ ունէի ձեր տարիքը, երբ սկսայ ուսանիլ Պուքրէշի համալսարանին մէջ, ուր կազմած էինք Ուսանողական Միութիւն մը: Մեր պարտականութիւնն էր դասախօսութիւններ տալ զանազան շրջաններու մէջ, հայկական կապը ամուր պահելու համար: Կարգը եկաւ ինծի եւ բաւական մտածելէ ետք, նիւթ մը ընտրեցի.— «Կ'արժէ՞ Հայ մնալ»: Իբրեւ երիտասարդ պէտք ունէի այդ հարցումին: Դուք ալ պարտաւոր էք այդպիսի հարցեր տալ դուք ձեզի: Կարեւորը այդ հարցերուն լուծումն է: Անգամ մը որ խորհրդածէք այս նիւթին շուրջ, պիտի տեսնէք, որ կ'արժէ Հայ մնալ: Ինչպէս միշտ՝ այսօր ալ հայ ժողովուրդը մշակոյթ ստեղծելու ճանապարհին վրայ կը գտնուի: «Վստահ եղէք որ կ'արժէ Հայ մնալ եւ Հայ ապրիլ եւ կրնաք միշտ հպարտանալ Հայութեամբ»:

ԱՇԱԿԵՐՏՆԵՐՈՒՆ ՀԵՏ.— Նոյն օրը կէսօրէն վերջը ժամը 3.30ին Փարիզի Հայոց եկեղեցին հաւաքուած էին քանի մը հարիւր աշակերտներ Փարիզէն եւ արուարձաններէն, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին ներկայանալու համար:

Ընդունելութեան բացումը կատարեց դիւանապետ Պ. Ս. Գալըկէօզեան, ուղերձով մը: Ապա աշակերտները կարգով արտասանեցին հայրենաշունչ կտորներ եւ մէջ ընդ մէջ երգեցին խումբ մը փոքրիկներ: Բոլորն ալ շատ յաջող էին:

Հայրապետը օրհնելով բոլորը, ըսաւ.— Ցարդ մեր բանաստեղծները կ'երգէին, — «Ողբամ զքեզ Հայոց Աշխարհ» կամ «Նահատակ հայրենիք»: Այժմ անցած է այդ շրջանը: Այսօր մենք այլեւս պարտուած ազգ չենք, երկիրը կը բարգաւաճի, եւ ձեզի կը բերեմ հայրենական ողջոյն Էջմիածինէն, Արարատէն, Արագէն: Կը մաղթեմ որ արտասահմանի Հայերը այցելեն Հայաստան, իբրեւ շրջիկ, մինչեւ որ հնարաւոր դառնայ բոլորի հայրենադարձը: Թող վստահ ըլլան թէ երկրի ժողովուրդը զիրենք պիտի դիմաւորէ կարմիր խնձորով:

Կաթողիկոսը ուրախ էր որ իր շուրջը հայերէն կը լսէ հայ մանուկներու բերնով, «ճիշդ է, որ Ֆրանսայի մէջ կան հայկական դպրոցներ, բայց պէտք է աւելի մեծ ջանք եւ աշխատանք թափել պահելու մեր լեզուն, կրօնը եւ ազգութիւնը: Անհնարին չէ, եւ ոչ ալ երազական՝ ունենալ՝ համաձայն Ֆրանսական օրէնքներու, հայկական երկրորդական վարժարաններ Փարիզ, Լիոն, Մարսէյլ»:

Ապա օրհնեց բոլորը եւ խաչեր բաժնեց փոքրիկներուն:

ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻՑ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Քանի մը օրէ ի վեր հակասական լուրեր կը շրջին, արաբական պետութեանց նոր ձեռնարկներուն մասին: Իբրեւ թէ դիմում կատարած են, զինադադար կնքելու եւ բանակցութիւններ կատարելու համար: Կը հերքուի այն լուրը թէ Թունուզի վարչապետը մասնաւոր նամակ մը գրած է Պ. Կի Մոլէի, այս առաջարկութեամբ:

× Վերջին լուրերու համաձայն, կռիւները կը շարունակուին արեւելեան Ալժերիոյ մէջ, ուր սպաննուած են 50 ըմբոստներ եւ երկու Ֆրանսացի զինուորներ, վիրաւորներուն թիւը չէ ճշդուած: Գըլխաւոր ճակատամարտը կը մղուի Օրէսի լեռներուն մէջ: Միւս կողմէ կը շարունակուին ահաբեկումները Ֆրանսայի հաւատարիմ խալամներու դէմ: Դաւադիրները տուներ կը հրկիզեն, հաղորդակցութիւնները կը խզեն եւ ուրիշ վնասներ կը պատճառեն:

Առջի օր երեք հազար եւս մեկնեցան Մարսէյլէն, նոր զինուորներ փոխադրելով:

× Իրաքի խորհրդարանը առջի օր բանաձեւ մը քուէարկեց, որ կը պահանջէ քաղաքական եւ տնտեսական «պոյքոթ» հռչակել Ֆրանսայի դէմ: Արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ պիտի չվարանին այդպէս ընելու, եթէ անհրաժեշտ համարուի: Միեւնոյն ատեն ըսաւ թէ կառավարութիւնը դիմում կատարած է արեւմտեան պետութեանց, որպէս զի Ֆրանսան համոզեն դադրեցնելու զինուորներու առաքումը դէպի Ալժերիա:

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ կը շարունակէ նոր տուրքերու օրինագիծը: Բուռն ընդդիմութիւն կը տիրէ աջ թէ ձախ հոսանքներէն:

ԻՍՐԱՅԷԼԻ վարչապետը ճառ մը խօսելով Սիոնական 24րդ համագումարին առթիւ, Երուսաղէմի մէջ, քննադատեց Խ. Միութիւնը, Մ. Նահանգները, Անգլիան եւ Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը: Խ. Միութեան համար ըսաւ թէ Հրեաները կը հալածուին, թէ արբանեակ երկիրները կը շարունակեն զէնք ճարել արաբական պետութեանց: Իսկ Անգլիոյ եւ Ամերիկայի համար ալ ըսաւ թէ կ'արգիլեն զէնք տրամադրել Իսրայէլի:

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ընդհ. քարտուղարը Յորդանանի կառավարութեան հետ ալ խորհրդակցելէ ետք, Պէյրութ վերադարձաւ: Շաբաթ օր նորէն Եգիպտոս պիտի երթայ, յետոյ Իսրայէլ, վերջացնելով իր պաշտօնը:

ԱՆԳԼԻՈՅ աշխատաւորական կուսակցութեան պետը մնաք բարով այցելութիւն մը տուաւ Խրուշչեւի: Պ. Կէյթսքել յայտնեց թղթակիցներուն, թէ աշխատաւորական կուսակցութեան ներկայացուցիչները դարձեալ յարուցին Խ. Միութեան եւ արբանեակ երկիրներու մէջ բանտարկուած 150-200 ընկերվարականներու արձակման խնդիրը, այս անգամ բարեկամական մթնոլորտի մէջ:

ՅԱՐԳԱՆՔ ԱՆԾԱՆՕԹ ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ

Ֆրանսական Բանակի Նախկին Հայ Ռազմիկները Անծանօթ Զինուորին բոցը պիտի արծարծեն այսօր, Շաբաթ, ժամը 18ին: Կը հրաւիրուին ռազմիկները եւ հասարակութիւնը:

ՈՒՂԵՐՁՆԵՐ
ԱՊՐԻԼ 11–24Ի ԱՌԹԻԻ

●

ՄՄԲ.— Յաջորդաբար պիտի հրատարակենք այն ուղերձները որ կարդացուցած եղեր են Ազգային Սգահանդէսին առթիւ.—

ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ԲԱՑՄԱՆ ԽՕՍՔԸ

Իրարու ծանօթ եւ անծանօթ հայ արեւնակիցներ 1915էն 1918 ողբերգական տարիներու, մեր բռնմահապար զոհերուն դառն կսկիծը մեր սրտին մէջ, ցէթ տարին անդամ մը հաւաքուելով, իրրեւ մէկ ընտանիքի զաւակները, եղբայրներ եւ քոյրեր, երբ միասնաբար, ապրումին կ'ոգեկոչենք մեր նահատակները եւ այս յարգանքի պարտականութիւնը կը կատարենք, անոնց յիշատակին անչուշտ՝ բոլորս ալ կը զգանք հոգեկան սփոփանք մը։

Ներկայ յարգելի հանդիսականներէդ շատերուն յայտնի է թէ՝ ինչպէս 1915 Ապրիլ 24ին, Պոլսոյ մէջ, մէկ գիշերուան ընթացքին, թուրք ոստիկաններ, կանխապատրաստուած անուններու եւ հասցէներու ցանկերը ի ձեռին, յանկարծակի ձերբակալեցին, իրենց տուներուն մէջ, բազմաթիւ հանրածանօթ Հայեր, ինչպէս՝ Ակնունին, Ռուժակը, Կոմիտաս վարդապետը, Մուրատը, Տոքթ. Տաղաւարեանը, Դանիէլ Վարուժանը, Սիամանթօն, աւելի վերջը՝ Զօհրապ, Վարդգէս եւն., երկար պիտի ըլլար անուններով յիշել բոլորը, որոնք աքսորուելնան անատոլեան սպանդանոցը։

Այս անմոռանալի թուականը եղաւ բոլորիս այն ահաւոր ողբերգութեան, որ տեւեց տարիներ եւ կոչուեցաւ Ապրիլեան Մեծ Եղեռն, մեր ազգային ամենամեծ սուգը։

Եղած են Թիւրքմէն, Մոնկոլ, ասիական բարբարոս ցեղերու բռնակալ սուլթաններ, եւ իրենց մեղսակիցներ, որոնք ապրելու իրաւունքը իրենց մենաշնորհը ըրած, իրենց համար ներելի նկատած էին մարդասպանութիւնը, կեղեքումը, յափշտակութիւնը եւ ուրիշ բազմաթիւ չարիքներ, բայց՝ Ժէօն – Թուրք կամ Իթթիհատ Թէրաքքը յորջորջուած կուսակցութեան անդամներէն կազմուած կառավարութիւնը, աննահմանօրէն գերազանցեց, իր նախորդ արիւնարբու բռնակալները, գործելով եւ գործադրել տալով վայրագ արարքներ, որոնց նմանը տակաւին որեւէ ազգի մէջ գոյութիւն չէ ունեցած։

Արդար ըլլալու համար պէտք է խոստովանիլ թէ գոնուեցան ազնիւ Թուրքեր ալ, որ դառապարտեցին այդ ամբարիշտ կառավարութեան անհեռատես, ամբողջ քաղաքականութիւնը ի վնաս Օսմ. կայսրութեան եւ այսպանեցին նաեւ կատարուած, անխիղճ, ծայրայեղ չարիքները մասնաւորաբար, անկար, անպաշտպան կիներու, երեխաներու վրայ։ Այն Թուրքերը որ բարեկամութեամբ եւ բարի դրացնութեամբ կ'ապրէին Հայերու հետ, կը նախատեհէին այդ չարիքներուն իրրեւ հեռուէնէ, ասուածային պատիժ պարտուեցաւ պատերազմին մէջ իր ընդբռնակատաւալ կայսրութեան անդամահատուելով թէ՝ ինչպէս Յարդարաններու դէմաւորները, որ ատուար թիւ մը կը կազմէին, բոլորն ալ իրենց կեանքին սպառնացող վրէժխնդրական պատիժէն ահա բեկած, փորձեցին փախչիլ Արդարութեան ձեռքէն, բայց՝ անոնք ուր որ կարծեցին ապաստան դտած ըլլալ, հասուց մահ ձեռքը հասաւ իրենց եւ պատժուեցան։

Այն արհաւիրալի տարիներուն սկիզբի ամառնային տօթագին օրերուն, բարբառասիճան կղերական առաջնորդ մը, տարագրութեան ճամբուն մէջ, յուլիսեան կիզիչ արեւին տակ, քրտնաթոր, ծանրը հոգերով բեռնաւորուած, յուսլ ի ձեռին, ալօթքը շրթներուն, իրրեւ սրտապնդում ու քաջալերանք իրեն բախտակից Թչուառ, սարսափահար հօտին, կ'ուղղէր սա խօսքը.— «Ինքն Աստուած երկրիս վրայ աւելի ուժեղ չեղաւ պաշտպանուելու...»։

Խորհրդաւոր խօսք եւ դմայլելի նմանութիւն մեր բռնմահապար ժողովուրդին համար։

Ճշմարիտ է որ մարդացեալն Աստուած, երկրիս վրայ աւելի ուժեղ չեղաւ պաշտպանուելու, սակայն՝ ան իր կրած չարչարանքներովն ու մահովը, եւ ապա իր յարութեամբն ի մեռելոց, փառաւոր յաղթանակ մը տարաւ չարին վրայ, յաղթանակ մը, որ դարերէ ի վեր, աւանդաբար կը պանծացուի բովանդակ քրիստոնեայ ժողովուրդներու մէջ որովհետեւ ան արդար էր եւ իր խօսքը ճշմարտութիւն։

Արդար էին նաեւ մեր բոլոր հարազատները, հայրերը, մայրերը, քոյրերը, եղբայրները, հարուստն ու աղքատը, մշակն ու բանուորը։ Հապա ինչ ըսել սըրբակեաց կրծուածը հայրերուն, կուսակրօն քոյրերուն, անոնք բոլորն ալ չունէին որեւէ միջոց պաշտպանուելու բիրտ ուժին դէմ, եւ անխտիր՝ մեծերով, փոքրիկներով իրենց խաղաղ ու հանդստաւէտ տուներէն տեղերէն վայրագօրէն դուրս ձգուելով, տառապագին քարշ ածուեցան հեռուտն, քարտ, փշոտ, փոշոտ, ամայի, լեռներ ու ձորեր, անօթի, ծարաւ, մահնուազ ծայրայեղ զրկանքի եւ թշուառութեան։

Անոնք քանի քանի գոզգոթաներ եղան ու իջան, եւ մեծամասնութեամբ խաղխղուեցան մարդակերպ գազաններէ ու դիւցազնօրէն նահատակուեցան, իրենց աչքերը յառած երկինքին, ամուր փարած իրենց քրիստոնէական հաւատքին ու ապրելու, արժանանալով երկնային մարտիրոսական պսակին։

Շատերը կրնային ղերծ մնալ այն արհաւիրալի ազէտէն, եթէ ուրանային իրենց սուրբ կրօնքն ու դաւանանէին իրենց սպանդին։

Ահա այս յատկանշական պարագան ապացոյցն է մեր ցեղին առաքինութեան եւ բարձր նկարագրին։ Այն իր զառնադէտ պահերուն մէջ իսկ կրցած է անվեհեր ճակատել մահը եւ մեռնիլ իրրեւ Հայ քրիստոնեայ։

Հակառակ հայութեան հիւծուած, սպառած վիճակին, հաւատանք, սիրելի արենակիցներս, այս հաւատանք, որ երկնքի մէջ՝ մեր բազմահազար նահատակներու բարեխօսութեամբ, եւ երկրիս վրայ, բազում անգամ մեծ՝ թշնամի ուժերու դէմ, մեր փոքրաթիւ քաջարի Հայերու հերոսամարտովը տարուեցաւ փառաւոր յաղթանակը Զարին վրայ, եւ 1918ին կատարուեցաւ ցանկալի մեծ հրաշքը յարութեամբ Հայաստանի ի մեռելոց, որուն մշտական վերելքին աստար կ'ըլլայ մեր բարեկեցիկ վիճակը, պէտք է կազմակերպել որպէսզի օգտուի ամբողջ հայութիւնը։

Ցիշեցինք մեր մշակութային նուաճումները ընդհանուր խօսքով եւ հասկնալի է ատիկա ամէնուդ, բայց թոյլ տուէք անդամ մըն ալ չհետել որ վերջին մեծ արտագրէն ասլին անգամ, 1922 – 1928 – 1930 – 1935 ընթերցողական եւ գեղարուեստական արտագրութիւններ գոյս ուրիշ ժողովուրդներ չունին. օրինակ՝ մեզ բնաջնջել ուզողները ...։

Եւ պէտք է ձեզի յիշեցնեմ փրոֆ. Մէյլէի գրած նամակը Ազատեանի «Արմատականն» բառարանին մասին.

— «Ոչ մի լեզուի համար չկայ այնքան ճոխ, այնքան կատարեալ առուգաբանական բառարան։ Հպարտ եմ որ ունեցած եմ Պ. Ազատեանը երկար տարիներ իմ աշակերտներուս շարքին մէջ։ Ան մէկն է անոնցմէ, որոնք պատիւ կը բերեն իրենց աշակերտած դպրոցին»։

Գերմանիոյ հայ գաղութը թերեւս շատ հին առեն չէ, բայց Դորպատեաններու եւ Կոմիտաս վարդապետի օրերէն մինչեւ մեր օրերը մշակութային մարզին մէջ փոխանակութեան ճամբայ մը բացած է դէպի հայութիւն։ Կայ թարգմանական գրականութիւնը, կան գերման թատերական կտորները, երաժշտութիւնը եւն. որոնք համաչխարհային իրենց արժանիքով մշակութային մերձեցման առիթներ ընծայած են։ Հայագիտական մարզին մէջ Հիւբշմաններ եւ Պեռերմաններ եւ Մարկուարթ եւն. այնքան մեծ գործեր են, որ կարելի չէ պիտական պատմութեան մէջէն պակասեցնել զանոնք։ Հայ լեզուի հնդեւրոպական բնոյթը, հետեւաբար հայ ժողովուրդի արիական ծագումը հաստատուած է գերման փրոֆէսորներու առանձակ տաբիներու պրպտումներուն արդիւնքով։ Առանցմէ կրցանք օգտուիլ նաեւ դործնական, երբ հարց ծագեցաւ. Բայց այսօր ալ գերման ժրաջան եւ պրպտող միտքը կը դիմէ գարձեալ դէպի յառաջ։ Ոչ միայն Արեւմտ. Գերմանիոյ ամտեսութիւնը եւ ճարտարարուեստի տարողութիւնը կը հասնի մինչեւ Հնդկաստան եւ Փաքիսթան, կամ վեց տարուան մէջ 13 միլիոն մարքի ոսկիի պահեստ մը ամբարած են, այլ մանաւանդ չենած են համալսարանները, կեդրոնական քաղաքներու մէջ յառաջ տանելու համար գիտական հետազօտութիւնները ամէն մարզի մէջ։

Եւ կան դեռ հայերէն սորվող գերման ուսանողներ, լեզուագէտներ եւ հայագէտներ, որոնք կը հետաքրքրուին մեր պատմութեամբ եւ մշակոյթով։ Արեւմտեան Գերմանիոյ պետութեան նախագահին՝ փրոֆէսոր Թէոտոր Հոյսի կինը հայածին էր մօր կողմէ եւ այս բանը շատ լաւ գիտէ ինքը նախագահը, որ տոքթ. Տիրայր Ֆրունճեանի յօրինած հայերգերուն ընդարձակ բառարանը ստացած առեն սիրալիր անձնական նամակով մը շնորհակալութիւն եւ ուրախութիւն յայտնած է այդ գործին համար։ Այս առթիւ կ'ըսէր.— «Մեր տան մէջ միշտ խօսակցութեան առարկայ էր այս տեսակ հրատարակութիւն մը»։

Ինչ կը վերաբերի հայերգերման բնակցութեան, անոր գերման նախագահը՝ Դոքթ. Ռորպախ ողջ է գեռ եւ ընկերակցութեան վերահաստատման համար ջանքերու բարեխօսութեամբ, եւ երկրիս վրայ, բազում անգամ մեծ՝ թշնամի ուժերու դէմ, մեր փոքրաթիւ քաջարի Հայերու հերոսամարտովը տարուեցաւ փառաւոր յաղթանակը Զարին վրայ, եւ 1918ին կատարուեցաւ ցանկալի մեծ հրաշքը յարութեամբ Հայաստանի ի մեռելոց, որուն մշտական վերելքին աստար կ'ըլլայ մեր բարեկեցիկ վիճակը, պէտք է կազմակերպել որպէսզի օգտուի ամբողջ հայութիւնը։

Ցիշեցինք մեր մշակութային նուաճումները ընդհանուր խօսքով եւ հասկնալի է ատիկա ամէնուդ, բայց թոյլ տուէք անդամ մըն ալ չհետել որ վերջին մեծ արտագրէն ասլին անգամ, 1922 – 1928 – 1930 – 1935 ընթերցողական եւ գեղարուեստական արտագրութիւններ գոյս ուրիշ ժողովուրդներ չունին. օրինակ՝ մեզ բնաջնջել ուզողները ...։

Եւ պէտք է ձեզի յիշեցնեմ փրոֆ. Մէյլէի գրած նամակը Ազատեանի «Արմատականն» բառարանին մասին.

— «Ոչ մի լեզուի համար չկայ այնքան ճոխ, այնքան կատարեալ առուգաբանական բառարան։ Հպարտ եմ որ ունեցած եմ Պ. Ազատեանը երկար տարիներ իմ աշակերտներուս շարքին մէջ։ Ան մէկն է անոնցմէ, որոնք պատիւ կը բերեն իրենց աշակերտած դպրոցին»։

Գերմանիոյ հայ գաղութը թերեւս շատ հին առեն չէ, բայց Դորպատեաններու եւ Կոմիտաս վարդապետի օրերէն մինչեւ մեր օրերը մշակութային մարզին մէջ փոխանակութեան ճամբայ մը բացած է դէպի հայութիւն։ Կայ թարգմանական գրականութիւնը, կան գերման թատերական կտորները, երաժշտութիւնը եւն. որոնք համաչխարհային իրենց արժանիքով մշակութային մերձեցման առիթներ ընծայած են։ Հայագիտական մարզին մէջ Հիւբշմաններ եւ Պեռերմաններ եւ Մարկուարթ եւն. այնքան մեծ գործեր են, որ կարելի չէ պիտական պատմութեան մէջէն պակասեցնել զանոնք։ Հայ լեզուի հնդեւրոպական բնոյթը, հետեւաբար հայ ժողովուրդի արիական ծագումը հաստատուած է գերման փրոֆէսորներու առանձակ տաբիներու պրպտումներուն արդիւնքով։ Առանցմէ կրցանք օգտուիլ նաեւ դործնական, երբ հարց ծագեցաւ. Բայց այսօր ալ գերման ժրաջան եւ պրպտող միտքը կը դիմէ գարձեալ դէպի յառաջ։ Ոչ միայն Արեւմտ. Գերմանիոյ ամտեսութիւնը եւ ճարտարարուեստի տարողութիւնը կը հասնի մինչեւ Հնդկաստան եւ Փաքիսթան, կամ վեց տարուան մէջ 13 միլիոն մարքի ոսկիի պահեստ մը ամբարած են, այլ մանաւանդ չենած են համալսարանները, կեդրոնական քաղաքներու մէջ յառաջ տանելու համար գիտական հետազօտութիւնները ամէն մարզի մէջ։

Եւ կան դեռ հայերէն սորվող գերման ուսանողներ, լեզուագէտներ եւ հայագէտներ, որոնք կը հետաքրքրուին մեր պատմութեամբ եւ մշակոյթով։ Արեւմտեան Գերմանիոյ պետութեան նախագահին՝ փրոֆէսոր Թէոտոր Հոյսի կինը հայածին էր մօր կողմէ եւ այս բանը շատ լաւ գիտէ ինքը նախագահը, որ տոքթ. Տիրայր Ֆրունճեանի յօրինած հայերգերման ընդարձակ բառարանը ստացած առեն սիրալիր անձնական նամակով մը շնորհակալութիւն եւ ուրախութիւն յայտնած է այդ գործին համար։ Այս առթիւ կ'ըսէր.— «Մեր տան մէջ միշտ խօսակցութեան առարկայ էր այս տեսակ հրատարակութիւն մը»։

Ինչ կը վերաբերի հայերգերման բնակցութեան, անոր գերման նախագահը՝ Դոքթ. Ռորպախ ողջ է գեռ եւ ընկերակցութեան վերահաստատման համար ջանքերու

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅ ԳԱՂՈՒԹԸ
ԵՒ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՀԱՐՑԵՐ

●

(Բ. եւ վերջին մաս)

1915ի Մեծ Եղեռնը կրցաւ մասամբ ուղղել մեր քաղաքակրթական նուաճումները, կոտորելով մեր ժողովուրդը, բայց հայկական ոգիի պոռթկումով վերապրումը չդադրեցաւ, Հայաստանը հիմնուեցաւ եւ բանաստեղծ Գէորգ Կառավարենց իր «Հայ կամաւորներու երգը»ով երգեց՝

Երէկ շղթայուած, այսօր ինքնավար,
Յառեալ վեհօրէն, դամբանիէն խաւար.

Գաղթական հայութիւնը ուժ առաւ, վերապրելու հրաշալի զոհողութիւններ՝ բերուած ամբողջ հայութեան կողմէ՝ ցոյց տուին թէ հայկ. մշակոյթը, հայու ոգին բարձր յատկութիւններովծաւուած՝ կրնայ արթնցնել հայ ժողովուրդը եւ կազմել ամբողջական ազգ մը։

Ընդհանուր աշխարհի քաղաքական կեանքին հետեւանքով գրուած հայութիւնը ահա քառասուն տարի է կը մնայ գիրուցան ի սիփիւռս աշխարհի, բայց ամուր կապը կը մնայ անխախտ ընտրեալ հայկական ընտանիքներուն։ Մշակոյթի միջոցով ունինք նոյնութեան երդը ամբողջ հայ ազգին հետ, ուր որ ալ գտնուինք, հետեւաբար եթէ ջանք մը ընենք մշակութապէս կապուելու եւ դասաւորելու մեր աշխատանքը, աւելի պիտի զօրանանք եւ պիտի ապահովուի մեր միասնականութիւնը։

Ունինք արդէն շատ մը յաջողութիւններ, որոնցմով հպարտ կրնանք ըլլալ, ունինք գրեթէ ամէն մշակութային մարզի մէջ փարոսներ եւ գանոնք իրարու զօդելով կրնանք ամբողջ աշխարհի առաջ հրապարակ գալ եւ արժեցնել մեր իրր յառաջդիմասէր ազգ ապրելու հպարտանքը։

Իսկապէս մշակութային մեծ գործ մըն է հայկական մամուլը զոր ունինք այստեղ։ Ձեր ամէնօրեայ հետ ի հետ կեանքին պատմութիւնը կը գրուի հայերէն թերթին մէջ, տեղեակ էք ամբողջ աշխարհի հայկական կեանքէն, չէք գիտեր թէ որքան հարուստ էք ձեր հայկական կեանքով, ձեր, Նուպարեան մատենադարանով, ձեր մշակութային գործակից կազմակերպութիւններով։ Հարկ է ունենալ գործակցական կուռ կազմակերպութիւն մը, որուն ամէնքը բերեն իրենց մասնակցութիւնը։ Հարկ է օգտուիլ հայ ժողովուրդի հրաշալի յատկութիւններէն, նոյնիսկ զոհողութեան պատրաստակամութենէն, միայն գտնելու է այն ուղին, որով պէտք է մօտենալ ժողովուրդին եւ յուզել անոր ազնիւ զգացումի թելերը։ Այս ժողովուրդը դիտէ տալ։ Ուրախալի է գաղութին

նկերու բարեխօսութեամբ, եւ երկրիս վրայ, բազում անգամ մեծ՝ թշնամի ուժերու դէմ, մեր փոքրաթիւ քաջարի Հայերու հերոսամարտովը տարուեցաւ փառաւոր յաղթանակը Զարին վրայ, եւ 1918ին կատարուեցաւ ցանկալի մեծ հրաշքը յարութեամբ Հայաստանի ի մեռելոց, որուն մշտական վերելքին աստար կ'ըլլայ մեր բարեկեցիկ վիճակը, պէտք է կազմակերպել որպէսզի օգտուի ամբողջ հայութիւնը։

Ցիշեցինք մեր մշակութային նուաճումները ընդհանուր խօսքով եւ հասկնալի է ատիկա ամէնուդ, բայց թոյլ տուէք անդամ մըն ալ չհետել որ վերջին մեծ արտագրէն ասլին անգամ, 1922 – 1928 – 1930 – 1935 ընթերցողական եւ գեղարուեստական արտագրութիւններ գոյս ուրիշ ժողովուրդներ չունին. օրինակ՝ մեզ բնաջնջել ուզողները ...։

Եւ պէտք է ձեզի յիշեցնեմ փրոֆ. Մէյլէի գրած նամակը Ազատեանի «Արմատականն» բառարանին մասին.

— «Ոչ մի լեզուի համար չկայ այնքան ճոխ, այնքան կատարեալ առուգաբանական բառարան։ Հպարտ եմ որ ունեցած եմ Պ. Ազատեանը երկար տարիներ իմ աշակերտներուս շարքին մէջ։ Ան մէկն է անոնցմէ, որոնք պատիւ կը բերեն իրենց աշակերտած դպրոցին»։

Գերմանիոյ հայ գաղութը թերեւս շատ հին առեն չէ, բայց Դորպատեաններու եւ Կոմիտաս վարդապետի օրերէն մինչեւ մեր օրերը մշակութային մարզին մէջ փոխանակութեան ճամբայ մը բացած է դէպի հայութիւն։ Կայ թարգմանական գրականութիւնը, կան գերման թատերական կտորները, երաժշտութիւնը եւն. որոնք համաչխարհային իրենց արժանիքով մշակութային մերձեցման առիթներ ընծայած են։ Հայագիտական մարզին մէջ Հիւբշմաններ եւ Պեռերմաններ եւ Մարկուարթ եւն. այնքան մեծ գործեր են, որ կարելի չէ պիտական պատմութեան մէջէն պակասեցնել զանոնք։ Հայ լեզուի հնդեւրոպական բնոյթը, հետեւաբար հայ ժողովուրդի արիական ծագումը հաստատուած է գերման փրոֆէսորներու առանձակ տաբիներու պրպտումներուն արդիւնքով։ Առանցմէ կրցանք օգտուիլ նաեւ դործնական, երբ հարց ծագեցաւ. Բայց այսօր ալ գերման ժրաջան եւ պրպտող միտքը կը դիմէ գարձեալ դէպի յառաջ։ Ոչ միայն Արեւմտ. Գերմանիոյ ամտեսութիւնը եւ ճարտարարուեստի տարողութիւնը կը հասնի մինչեւ Հնդկաստան եւ Փաքիսթան, կամ վեց տարուան մէջ 13 միլիոն մարքի ոսկիի պահեստ մը ամբարած են, այլ մանաւանդ չենած են համալսարանները, կեդրոնական քաղաքներու մէջ յառաջ տանելու համար գիտական հետազօտութիւնները ամէն մարզի մէջ։

Եւ կան դեռ հայերէն սորվող գերման ուսանողներ, լեզուագէտներ եւ հայագէտներ, որոնք կը հետաքրքրուին մեր պատմութեամբ եւ մշակոյթով։ Արեւմտեան Գերմանիոյ պետութեան նախագահին՝ փրոֆէսոր Թէոտոր Հոյսի կինը հայածին էր մօր կողմէ եւ այս բանը շատ լաւ գիտէ ինքը նախագահը, որ տոքթ. Տիրայր Ֆրունճեանի յօրինած հայերգերման ընդարձակ բառարանը ստացած առեն սիրալիր անձնական նամակով մը շնորհակալութիւն եւ ուրախութիւն յայտնած է այդ գործին համար։ Այս առթիւ կ'ըսէր.— «Մեր տան մէջ միշտ խօսակցութեան առարկայ էր այս տեսակ հրատարակութիւն մը»։

Ինչ կը վերաբերի հայերգերման բնակցութեան, անոր գերման նախագահը՝ Դոքթ. Ռորպախ ողջ է գեռ եւ ընկերակցութեան վերահաստատման համար ջանքերու

ՕՒՆՆ ՀԷՔԻՄԵԱՆ

ԷՋ ՄԸ ՄԵՐ ԱՐՀԱՒԻՐՔԷՆ

ՀԱՑՕՒՀԻՒ ՄԸ ԳՈՂԳՈԹԱՆ

●

Չէի գիտեր թէ ուր եմ կամ ով բերած է զիս հոս ու պառկեցուցած։ Այդ գիշեր մարզ չերեւցաւ, մինչեւ լոյս լացի։ Առտուն ուժերս հաւաքելով ոտքի ելայ գացի մինչեւ դուռը գոց էր, գարձայ նայեցայ անկողինին վրայ։ Քիչ վերջ ներս մտաւ տարեց եւ մօրուսաւոր մարդ մը, խնդալով մօտեցաւ ինծի։

—Է՛ ինչպէս ես, հանդիսա քնացա՞ր ...

— Կրկին սարսափ մը պատեց զիս ...

Ո՞վ է այս հրէշը, լեզուն անգամ չէի խօսկնար։ Սկսաւ չոյել զլուխս ու երեսներս, փորձեցի պոռալ, բայց իր կոշտ ձեռքերով ամուր մը գոցեց բերանս, յետոյ ցոյց տուաւ գօտիին մէջ խրած դանակին կոթը։ Ես անդամ մը եւս ուշաթափ ինկայ գետին։ Զեմ գիտեր որքան ժամանակ մնացած էի այդ վիճակին մէջ։ Երբ աչքերս բացի, տեսայ գիւրա կին մը որ կեցած էր գլխուս վերեւ, ձեռքը աման մը որպէս թէ կերակուր բերած էր ինծի, բաներ մը կ'ըսէր, չէի հասկնար, բայց միւտ կը խնդար։ Զերկարեմ, այսպէս, փակուած մնացի չարաթ մը, զիս դարձուցին քուրջի կտոր մը։ Ցետագային ի մացայ թէ դազանը կը կոչուի Տէրվիշ ազա որ պետն է եղեր մեր չրջանի Քիւրտերուն։ Զիս առեւանգողն ու մօրս կուրծքին դանակ խրողը, այս գազանն է որ զիս փակած է այս տան մէջ։

Քանի քանի անգամ փղձկեցաւ Ֆնաօն մինչեւ որ այսքանը պատմեց։— Ես ալ չարունակ կուլայի լսելով իր գողգոթան։

— Ի՞նչպէս եղաւ որ Տէրվիշ ազային ձեռքէն ասոր ձեռքը ինկար։ — Այդ ալ պատմեմ, թող լրիւ ըլլայ։

« Պատերազմի ժամանակ, Քիւրտերը փախան, զիս ալ միասին տարին մինչեւ Մալաթիա։ Ժամանակ մը հոն մնացին, հաշտութիւն կնքուած է, ըսին։ Նորէն իրենց տեղերը վերադարձան։ Տէրվիշ ագա կոչուած գազանը սատկեցաւ, բայց իր տղաքը և մնացածները զիս կը պահէին իրենց կանանոցին մէջ։ Այս հրէշը ծառայ էր անոնց քով։ Օր մը զիս ձիու մը վրայ դրին եւ ասոր յանձնեցին որ պիտի տանէր Տէրվիշ ազային եղբօրը տունը։ Այս վերջինը կը բնակէր ուրիշ գիւղ մը։ Փախցուց զիս, օրերով քալելէ ետք, եկանք մինչեւ այս տեղերը։ Զին ծախեց ճամբան, անօթի մէկն էր։ Մեր մինչեւ հոս գալուն պատճառը այն է որ այս Քիւրտը ուզեց իր հետքը կորնչցնել, վախնալով վրէժխնդրութենէ։ Գիտէր որ Թէրվիշ ագային մարդիկը կը սպաննեն զինքը եթէ բռնեն։ Վախէն թոյլ չի տար որ տունէն դուրս ելլեմ կամ ուրիշներուն հետ խօսիմ։ Եթէ հոս դեղձակութիւն կ'ընեմ եւ այդ պատճառով մարդու երես կը տեսնեմ, պատճառը այն է որ անօթի ենք, բան չունինք ուտելու։ Իմ չհասած գրամով է որ պատառ մը հաց կ'ուտենք։ Ներկա – յիս այս չրջանին մէջ գօրաւոր ազա մը կը փնտռէ որ անոր ապաւինի։ Բայց ինչ որ ալ ըլլայ վճռած եմ կեանքիս վերջ տալ, ասոր ձեռքէն ապաստանելու միակ միջոցը այդ է։ Դուն չես գիտեր թէ ինչ անխիղճ գազան է»։

Դժբախտաբար տակաւին ազայ էի, Ֆնաօն ազատելու միջոց մը չէի կրնար գտնել։ Աչքերս լի արցունքով, առանց միտքերս կարենալ բան մը ըսելու բաժնուեցայ։ Մեր վերջին տեսակցութիւնն էր։ Օրերով միտքս չարչարեցի, կարուած էինք աչխարհէն, չկար մէկը որուն կարենայի պատմել դիմացի տան մէջ բանտարկուած քրոջս խաչելութիւնը։ Ամէն իրիկուն կ'ապօթէի իր փրկութեան համար, բայց Ամենակալը այս ալ չլսեց, մինչեւ որ առաւ մը կայծակի արագութեամբ գիւղին մէջ լուր տարածուեցաւ թէ, այնքան կէզկիկ գերձակուհին ինքզինքը կախած է առաւստաղէն, գազանին բացակայութեան միջոցին։ Ամէնէն չատ լացողը ես եղայ։ Լացայ նաեւ Զալիխանը որ քրոջ պէս կը սիրէր Ֆնաօն։ Թշուառ Հայուհիին դաղտնիքը միշտ մնաց գազանիք, թաղուեցաւ որպէս իսլամ անոնց մեռելներու հետ։

Սիրելի Ֆնաօ, երեսունվեց տարի վերջ երբ այս տողերը գրի կ'առնեմ, աչքիս առջեւ ես գոն, կը յիշեմ քու լճացած աչքերդ, ուրկէ անընդհատ արցունք կը հոսէր, երբ կը պատմէիր ողբերգութիւնդ եւ կ'ըսէիր որ եթէ ազատիմ՝ պատմեմ ողջ մնացած Հայերուն։ Թէեւ քիչ մը ուշ, բայց վերջապէս կատարեցի խնդրանքդ

ՊԵՏՐՈՍ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Յրդ եւ վերջ)

ՍԱՐԻԿԱՆ

(ՓԱՍՏԱԿԱՆ ՎԻՊ, 364 - 406)

10.— ՅԱԳՈՎ ԿՅՈՒՍՎԱԾ ՈՒՓԱՐ

— Եթե դու ես, Մարիկան, որ ինձ ուզում ես տեսնել, ուրեմն ես էլ ուզում եմ քեզ տեսնել, որովհետև ինձ համար ավելի հեշտ է գնալ քեզ մոտ, քան քեզ ինձ մոտ կանչել: Ես ուզում եմ տեսնել, թե ինչ է ուզում ինձ հետ խոսել այն կինը, որ ինձ համար ավելի թանկ է, քան իմ կյանքը

աւելցնել մինչեւ 800 – 1000 օթերլինի (կէսը ղանազան գործիքներ եւ նաւեր, միւս կէսը՝ ճարտարագործական արտադրութիւններ եւ հում նիւթեր)։ Արդէն իսկ ապսպրանքի ցանկ մը յանձնուած է։ Մեծն Բրիտանիան ալ իր կողմէ կ՚ընդունի թէ անհրաժեշտ է աւելցնել իր ներածումները Խ. Միութենէն, որուն առջեւ լայնօրէն բաց է բրիտանական հրապարակը։

Առանձին յայտարարութիւն մը կցուած է մշակութային կապերու մասին։ Երկու կառավարութիւնները գոհունակութեամբ կ՚արձանագրեն արդէն ձեռք բերուած արդիւնքները եւ ձեռք պիտի առնեն բոլոր կարելի միջոցները, ընդարձակելու համար շփումները։

× Լոնտոնի մեծ օրաթերթը, «Թայմզ», կը բացատրէ թէ խօսակցութեանց գըլխաւոր արդիւնքը շատ աւելի իրական է քան երեւութական։ Կարելի չէր ամէն բան արձանագրել պաշտօնական զեկոյցին մէջ։ Բրիտանական կառավարութիւնը կարեւոր զիջումներ չէ կատարած եւ իր խօսակիցները չեն փորձած զայն բաժնել իր զինակցութիւններէն եւ համոզումներէն։

× Բուլկանին եւ Խրուշչեւ, Սկովտիա եւս այցելելէ ետք, մեկնեցան։ Այժմ կարգը եկած է փոխադարձ այցելութեան։ Հակառակ տիրող գաղտնապահութեան, կը հաստատուի թէ Անգլիոյ վարչապետը պիտի հասնի Մոսկուա երթալ յարմար առենին։ Շատեր կը կարծեն թէ այն առեն ճամբայ պիտի բացուի Զօրսերու նոր ժողով մը գումարելու համար։

× Լոնտոնի թերթերը կը հաստատեն թէ ոչ մէկ համաձայնութիւն գոյացած է Գերմանիոյ միացման մասին։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱԿԱՍԹԱԼԻՆԵԱՆ պայքարէն ի վեր, իրարու կը յաջորդեն արձակումները, հըրաժարումները եւ պաշտօնանկութիւնները՝ Խ. Միութեան թէ արբանեակ երկիրներու մէջ։ Վարշաւայի անթենը կը ծանուցանէ թէ ձերբակալուած են Ապահովութեան տեսչութեան երկու նախկին պաշտօնատարները։ Չեխոսլովաքիոյ փոխ – վարչապետը, զօր. Չեփիքա, որ միեւնոյն առեն ազգ. պաշտպանութեան նախարարն էր, հրաժարեցաւ եւ իրեն յաջորդեց փոխանորդը։ Զօրավարը արձակուած է նաեւ Քաղաք. Բիւրոյի անդամակցութենէն։ Ամբաստանագիրը կ՚ըսէ թէ «թերացած է իր պարտականութեանց մէջ»։ Զօր. Չեփիքա Չեխոսլովաքիոյ առաջին նախագահին Կոթվալտի փեսան է եւ անցեալ շաբթու խստօրէն քննադատուեցաւ, այն ամբաստանութեամբ թէ կը քաջալերէ անձի պաշտամունքը եւ թէ իր լուսանկարը կախուած էր պաշտօնատան մէջ։ Երբ կարմիրները 1948 փետրուարին գրաւեցին չեխական իշխանութիւնը, զօր. Չեփիքա դատական նախարար եղաւ եւ բարձր դիրքերու հասաւ արագօրէն։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ ազատ արձակուեցան 88 քաղաքական բանտարկեալներ, որոնց մէջ կը գտնուի նաեւ նախկին դատական նախարարը՝ Մաքս Ֆեհնէր։ Այս վերջինը բանտարկուած էր 1953ին, նոյն տարուան Յունիս 17ի բանուորական ապստամբութեան հետեւանքով։

ՍԱԿԱՐԱՆ (Ապրիլ 26). — Զոյլ ոսկին 458.000, նափոլէոն 3120, զուից. 3000, քսան տոլարնոց՝ 15.960։ Թղթադրամ (անպաշտօն) տոլար 396, անգլիական 1045, զուից. 94.75։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉԻՆ

Տէր եւ Տիկին Խորէն Գրիգորեան հազար ֆրանք կը նուիրեն Ֆ. Կ. Խաչի օգափոխութեան կայանի շէնքին, Նշան Տիրատուրեանի արկածալի մահուան առթիւ։

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդի Պանեէօ Քաշանի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Պիպէրեան եւ Զորմիսեան ընտանիքներուն Տիկին Մելինէ Պիպէրեանի մահուան առթիւ։

Նոյնպէս ցաւակցութիւն կը յայտնէ Լ. Թորոսեան ընտանիքին երիտասարդ Յովհաննէսի մահուան առթիւ (մեռած Ալժերիոյ կռիւներուն մէջ)։

ԱՅՍ ԿԻՐԱԿԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ
ՎԱԶԳԷՆ Ա.

Կը նախագահէ եւ կը քարոզէ Առնուվիլի Վարդայ Ս. Խաչ եկեղեցին։

Պատարագ ժամը 10.30ին։

Հասարակութենէն կը խնդրուի ժամանակին ներկայ ըլլալ արարողութեանց։

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ
ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան, եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Ենթակոմիտէի, Կապոյտ Խաչի, Բարեգործականի, Մարտիկներու Միութեանց, Կիրակի, 29 Ապրիլ ժամը 15ին, Սէն Լուի սրահին մէջ Ժէ. փողոց։

ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի, կէսօրէ ետք ժամը 3,30ին Պիէվռի «Գեղունի» ակումբին մէջ։

Նախաձեռնութեամբ Հայ Առաքելական եւ Աւետարանական յարանուանութիւններուն եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. Նոր Սերունդին, Ս. Դ. Հնչակեան կուսակցութեան, Սահակ-Մեսրոպ դպրոցին, Հայ Բարեգործականի եւ Համախարբերդցիական Միութեան։

Կը նախագահէ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ՔԱՀԱՆԱՅ ԲԱՆՏԻԿԵԱՆ։ Կը խօսին Ա. ՔԷՕՍԷԵԱՆ, Ա. ԱՐԱՊԵԱՆ, ՎԵՐ. Յ. ՀԵԼՎԱՃԵԱՆ։

ՊՈՒՏՈՅԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Յ. Դ. «Մուրատ» խումբի, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին, կղերականներու սրահը։

Կը նախագահէ ընկ. Ա. ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ
Կը խօսի ընկ. Հ. ԹԱՇՃԵԱՆ
Արտասանութիւն, մեներգ եւ նուագ։

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Լիոնի եւ շրջանի Ազգ. Միութեան Կեդր. վարչութեան։

Հովանաւորութեամբ երեք յարանուանութեանց պետերուն։

Այս Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Պուրս տը Թրավայ սրահին մէջ, Փլաս Կիշառ, Լիոն։

Կը նախագահէ Պ. Ա. ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ

Խօսք կ՚առնեն Ազգ. Միութեան եւ երեք յարանուանութեանց ներկայացուցիչները։ Ինչպէս նաեւ Փրոֆ. Գ. ԽԱՅԻԿԵԱՆ։

Վիէնի հայկական երգչախումբը պիտի երգէ սուգի պատշաճի երգեր, ղեկավարութեամբ Յովսէփ վրդ. Լեւոնեանի։

Ողերձներ. — «Նոր Սերունդ»ի, Ժաֆի եւ Երիտ. Միութեանց ներկայացուցիչներու կողմէ։

Մուտքը ազատ է։

Կ՚ՈՒԶՈՒԻՆ

Այր մարդու շապիկի օձիք եւ թեւնոց (մանշէթ) կարող գործաւորուհիներ, տունը աշխատող։ Դիմել՝

Aslangulian, 61 Ave. Félix Faure, Paris (15e).
Escalier A, 3ème étage.

●

Surjeteuses — Un jeune menutentionnaire sachant conduire et un coupeur.

S'adresser :
ETS. VANBEL
226, Rue St. Denis, Paris.

ՄԵԿՆՈՒՄԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԾԱԽՈՒ Է

Մեծ սրճարան մը, Քաֆէ–Պար Վիէնի մէջ Բանուկ փողոցի վրայ։ Ամէն յարմարութիւն ուրիշ արհեստի համար։ Բնակարան վեց սենեակներէ բաղկացած, ընդարձակ մառան, հեռաձայն եւն.։ Դիմել՝

M. Senerchia, 34 rue Victor Faugier
Vienne (Isère)

ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ ԱՌԹԷՆ

Ամերիկայէն նորէն ստացած ենք հագուստներ. —

Փարտըսիւ	2000էն 5000 ֆրանք
Քոմփլէ	3000էն 7500 ֆրանք
Էմփերմէապլը	2000էն 4000 ֆր.
Վէսթ	1500էն 3500 ֆրանք
Փանթալոն	1000էն 2000 ֆրանք

Եւ ամէն տեսակ կերպասներ՝

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԳԻՆ

Maison Béatrice

97, Rue de Richelieu Paris (2)
Tél.RIC. 57-57
Métro Richelieu-Drouot

Imp. ARAXES, 46 rue Richer, Paris 9e

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաշանի «Արծիւ» ենթակոմիտէն կազմակերպած է յարգանքի երեկոյ մը, նուիրուած ընկեր ԴՐՈյի յիշատակին, 4 Մայիս, Ուրբաթ գիշեր Ժան Ժօրէսի սրահին մէջ, ռիւ տ՚Արքէօյ Պանեէօ։

Կը խօսին ընկ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ եւ ընկեր ՅԱԿՈԲ ԱԶԻԶԵԱՆ։

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները։

ՈՂՋԵՐԹԻ ՀԱՒԱՔՈՅԹ

Ընկերներ Գ. Լազեանի եւ Ս. Մելիքեանի մեկնումին առթիւ տեղի կ՚ունենայ հրաժեշտի խնջոյք մը, այս կիրակի, ժամը 16էն մինչեւ 23, Սէրքըլ Միլիթէրի սրահին մէջ, Փլաս Սէն Թ՚Օկիւսթէն։

Կը հրաւիրուին ընկերներ եւ համակիրներ։

GRAND AMPHITHEATRE
DE LA SORBONNE

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆԵՐԸ Կ՚ԵՐԳԵՆ

1946 - 56

Այս կիրակի ժամը 15ին
Բարձր հովանաւորութեամբ՝
JEAN SARRAILHի
(Recteur de l'Université de Paris)
Նախագահութեամբ Տիկ. ՍԱՐԱՅԻ
Ի նպաստ Սէն Ք՚Իլէր տիւ Թուվէի սանայինն։
Միջազգային Ֆոլքլորի փառատօն
ԵՐԳ, ՊԱՐ, ՆՈՒԱԳ
Տոմսերու գին 300, 200 150 եւ 100 Ֆր.։

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԿՐԱԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի Զաւարեան կոմիտէն խնջոյք մը սարքած է ի պատիւ Գ. Լազեանի եւ Ս. Եղիազարեանի իրենց մեկնումին առթիւ, այս երեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Խրիմեան դպրոցը։ Սիրով կը հրաւիրուին փափաքողները։

ՖՐԱՆՍԱ—ԱՐԵՒԵԼՔ ԿՈՄԻՏԷՆ

Կազմակերպած է շարք մը դասախօսութիւններ։ Այս չորեքշաբթի ժամը 20.45ին, Maison de La Chimie 28bis Rue St.Dominique

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ

Նախագահութեամբ՝
OLIVIER LACOMBEի
(Doyen de La Faculté des Lettres de Lille)
Խօսք կ՚առնեն. —
CHARLES DEDEYAN
(La tradition française en Arménie)
JACQUES MADAULE
(L'Arménie Cilicienne et La France
LUC-ANDRE MARCEL
(La poésie et la musique arméniennes)
J. BALTRUSAITIS
(L'Art arménien et l'Occident)
Mr. LE DUC DE BRISSAC
(L'apport des Arméniens en France)
ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ
Տոմսերու գին՝ 400 եւ 200 ֆրանք, կէս գին ուսանողներու համար։ Դիմել՝
Durand (Place de La Madeleine).

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ. —
ԶԱՒԱՐԵԱՆ ենթկ. այս չորեքշաբթի ժամը 9ին։
ԱԿՆՈՒՆԻԻՆ ենթկ. այս չորեքշաբթի ժամը 9ին։
ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ենթկ. այս կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 3.30ին։
ՄՈՒՐԱՏ խումբը (Ավինեօն) այս կիրակի, կէսօրէն վերջ, ժամը 3.30ին։
ԸՆԿ. ԿԱՐՕ խումբը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին։
ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8.30ին։
ԳԷՈՐԳ ՉԱՎՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին։
ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. չորեքշաբթի 5 Մայիս, ժամը 9ին։
ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին։
ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, շաբաթ, ժամը 9ին։
ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին։
ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին։

Սոյն ժողովները տեղի կ՚ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ։ Ներկայ կ՚ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները։ Պարտաւորիչ ներկայութիւն։

ԻՍԻ. — Հ. Յ. Դ. Զաւարեան կոմիտէի ընդհ. ժողովը՝ այս չորեքշաբթի, Խրիմեան դպրոցը։ Կարեւոր օրակարգ։

Հ. Յ. Դ. Վարդան ենթ. ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրէ Կուսէնվիլի, Սարսէլի եւ Առնուվիլի բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 9ին, Սարսէլի ծանօթ հաւաքատեղին։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Բոլորին ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՎԱԼԱՆՍ. — Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ։ Խիստ կարեւոր օրակարգ։ Բոլորի ներկայութիւնը պարտաւորիչ։

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս երկուշաբթի. ժամը ճիշդ 20,30ին, Քաֆէ տ՚Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Տրուօ, վերի սրահը, Մէթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Տրուօ։ Օրակարգ. — 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը։ 2. Պարահանդէս աշնան։ 3. Սանի մը որդեգրումը։ 4. Ընթացիկ հարցեր։

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ՊՈՄՈՆԻ ՄԷՋ

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Այս կիրակի, Տօն Երեւման Խաչի, Պոմոնի ղպրաց դասուն հիմնարկութեան 24րդ տարեդարձին առթիւ Ս. Գր. Լուս. Եկեղեցւոյ մէջ հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհանգիստ տեղի կ՚ունենայ հանգուցեալ երաժշտագէտներու Կոմիտաս վրդ.ի, Լ. Չիլինկիրեանի, Գ. Մէհիթէրեանի, Գ. Ջուխաճեանի, ինչպէս նաեւ Դ. [illegible] ...
Սկիզբ ժամերգութեան՝ ժամը 8. պատարագ ժամը 10, հոգեհանգիստ 11.45։

Մասնագէտ մեքենագէտ
Մեքենաներու նորոգութիւն
ԳՆՈՒՄ, ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԵՒ ՆՈՐՈԳՈՒԹԻՒՆ
Surjeteuses, raseuses, R. BLOT, 9. Rue Clignancourt Paris (18). Tél. MON. 80-72. Métro Barbès

ՃԱՇԱՐԱՆ ԽԱՐ

Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ

★

Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ

ՇԱՆ Զ՚ԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՅ

4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)

★

Հանելի մթնոլորտ

Առաջնակարգ կովկասեան խորովածներ, «շաշլիք», «քարսքի»

★

BAR AMERICAIN

ՀԱՅԱՍՏԱՆ — ՏԱՐԱՀԱՅ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

LE PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN EN EUROPE

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60

Le Directeur : SCH. MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, Rue de Trévise, Paris

C.C.P. Paris 1678-63 R.C. Seine 376.286

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ցրուեսր եր գարդբ՝ տարեկան 3000 ֆր., վեցուկս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆր. կամ $ 10 : Հատ. 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
29
ԱՊՐԻԼ
1956

DIMANCHE
29 AVRIL

ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Երրորդ տարի

32րդ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7567 32e ANNÉE ԱՐՏԱՔԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ ՀԻՄՆԱԴՐՈՒԱԾ Ի 1925 ԹԻՒ 3378

ՍՈՒՐԻԱՅԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ՄԱՀՄԱՆԱԴԱՏՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ՀԱՆԷ ՍԻՐԻԱՑԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵՆԷՆ

Ըստ Ալ Պաաս լրագրին, Սուրիոյ վարչապետ Սապրի Ալ Ասալի հրաժարականը ընդունուած է Սուրիոյ նախագահ Շուքրի Ալ Քուաթլիի կողմէ, որ ներկայիս կը գտնուի Սաուտական Արաբիոյ մէջ։ Ան պիտի վերադառնայ Սուրիա Ուրբաթ առաւօտ։

Նախագահ Քուաթլի կը շարունակէ ընդունիլ նախարարներու հրաժարականները, որոնք ներկայացուցած են իրենց պաշտօնաթերթերը։ Ան կը սպասէ նաեւ Սապրի Ալ Ասալիի հրաժարականին։

Ըստ Սուրիական Ռատիոյի, Սուրիոյ նախագահ Քուաթլի Ուրբաթ առաւօտ հեռաձայնած է Սապրի Ալ Ասալիի, որ կը գտնուի Սաուտական Արաբիոյ մէջ, եւ խնդրած է որ ան անմիջապէս վերադառնայ Սուրիա։

Ալ Ասալի Ուրբաթ առաւօտ հեռաձայնած է Սուրիոյ նախագահ Քուաթլիի, որ ան

(Ուսիթ Նայիլ 11/24թ)
Գրամեկնութիւն առթիւ

Կ՚ուզէ՞ք տեսնել մեզի ատելի ոտքի ելած մարդիկ, որոնք իրարու հետ կռուելու համար կը փնտռեն ամէն առիթ, որպէսզի ուրիշներ, հեռուէն նայողներ, կարենան ծիծաղիլ անոնց վրայ։ Ահա այդպիսի մարդիկ։ Անոնք կը կռուին, որովհետև ամէն մէկը կ՚ուզէ ամէն բանի տէր ելլել։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր կամքին համեմատ կատարուի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ձեռքը անցնի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ոտքերուն տակ ըլլայ։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր գլխուն շուրջ պտտի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ըլլայ։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս կատարուի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ընթանայ։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ստեղծուի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ոչնչանայ։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ապրի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս մեռնի։ Ամէն մէկը կ՚ուզէ, որ ամէն ինչ իր ուզածին պէս ծ

ՆՎԻՐՎԱԾ

(ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ՎԱՂ ԴԱՐԵՐԻ, 364 - 400)

10.— ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՅՈՑ ՎԱՐԴԱՆ

Ասիական մեծ տերությունների մեջ ամենից առաջ ուշադրություն է գրավում Պարսկաստանը։ Այդ երկրի մասին հին ժամանակներից մեզ հասել են բազմաթիվ տեղեկություններ։ Հայ պատմիչները ևս հաճախ են անդրադարձել Պարսկաստանին, որի հետ հայերը դարեր շարունակ ունեցել են ինչպես բարեկամական, այնպես էլ թշնամական հարաբերություններ։ Հայ-պարսկական հարաբերությունների մասին հարուստ նյութ է պարունակում նաև Ագաթանգեղոսի «Պատմություն հայոց» երկը։

Ագաթանգեղոսը պատմում է, որ Տրդատ Մեծի մահից հետո Պարսկաստանում գահ է բարձրանում Խոսրով Կոտակ թագավորը։ Նա ուղարկում է Հայաստան իր զորավար Անակին, որը Տրդատ Մեծի որդի Խոսրովին գահընկեց անելով՝ գահակալում է հայոց աշխարհում։ Խոսրովը Անակի հրամանով ուղարկվում է Պարսկաստան, որտեղ նրան ընդունում են մեծ պատվով։ Խոսրովը ամուսնանում է պարսից արքայի քրոջ հետ։ Նրանց որդին է Տիրանը։

Տիրանը վեցերորդ տարեկան էր, երբ հայրը՝ Խոսրով Ա-ն, մահացավ։ Պարսից արքան Տիրանին ուղարկեց Հայաստան՝ հոր գահը ժառանգելու։ Տիրանը Հայաստան եկավ մեծ շքախմբով։ Նրան ուղեկցում էին պարսից զորքերը։ Հայոց գահին էր Խոսրովի եղբայրը՝ Տրդատ Կրտսերը։ Նա ընդունեց եղբորորդուն և նրան հանձնեց Վաղարշակ քաղաքը։

Տիրանը մեծացավ հոր հայրենիքում։ Նա սովորեց հայերեն, ուսումնասիրեց հայոց պատմությունը, ծանոթացավ հայ ազնվականների հետ։ Տիրանը մեծ հարգանքով էր վերաբերվում Տրդատ Մեծի հիշատակին։ Նա հաճախ էր այցելում Տրդատ Մեծի գերեզմանը, որ գտնվում էր Անի-Տեկորում։ Տիրանը հոգատար էր նաև Տրդատ Մեծի կառուցած եկեղեցիների նկատմամբ։

Տիրանը մեծ հարգանքով էր վերաբերվում նաև Գրիգոր Լուսավորչի հիշատակին։ Նա հաճախ էր այցելում Գրիգոր Լուսավորչի գերեզմանը, որ գտնվում էր Աղձնիքում։ Տիրանը հոգատար էր նաև Գրիգոր Լուսավորչ

լէմշահ, բանաստեղծութիւն՝ Հայր Վահան Վ. Յովհաննէսեանի:

Ապա շարունակելով իր խօսքը, Հայրապետը, որուն ճիշդ դիմացի պատին վրայ կ'երեւային երկու նկարներ, մին Արարատը, միւսը Ս. Ղազարը, ըսաւ: «Ես խոր հրդանիչ մը կը տեսնեմ այս երկու նկարներուն մէջ եւ այն կամուրջը որուն մասին քիչ առաջ կը խօսէր Տեառւչ վարդապետը: Մին Արարատը եւ Հայաստանը, միւսը Մեծն Մխիթարի հայրենիքի կարօտով ստեղծած Ս. Ղազարը: Ես վստահ եմ որ կ'ապրիք եւ կը լուսաւորէք ձեր միտքը այդ ոգիով՝ հայկական եւ քրիստոնէական»:

Կաթողիկոսը հաղորդելէ վերջ Հայրենիքի ու Էջմիածնի ողջոյնները եւ օրհնութիւնները, յիշեց թէ Հայաստանէն մեկնելէ առաջ այցելութիւնն ընդունած է գրագիտուհի Մարիէտտա Շահինեանի որ հեղինակն է բազմաթիւ լեզուներու թարգմանուած հատորի մը՝ ներկայ Հայաստանի մասին: Հեղինակը նամակ մը ցոյց տուած է Կաթողիկոսին, գերմանացիէ մը, Հելմութ Պելք, որուն հայրը Վալտեմար Պելք, ժամանակին ճամբորդութիւն մը ըրած է Հայաստան ծանօթ հեղինակ Հաուփթմանի հետ փնտռելու համար Փոքր Ասիոյ մէջ հելլենական նահանգի շրջանին հետքերը: Հելմութ Պելք շահեկան բաղդատական մը ընելով երեք Հայաստաններուն՝ (Հնագոյնը, հօրը տեսածը եւ Մ. Շահինեանինը) կը թելադրէ որ Հայաստանն ալ չդառնայ մեքենայի, մուխի եւ ծուխի երկիր մը, ինչպէս բոլոր քաղաքակրթուած երկիրները, այլ պահէ իր հողին, մշակոյթը, դաշտավայրերը, հին եւ ճշմարիտ արժէքները:

Կաթողիկոսը յիշեց որ մեզի համար կարեւոր է օտարներու գնահատանքը՝ ճշդելու համար մեր կեանքի ճանապարհը: Յիշեց նաեւ ուրիշ գերման դիտնականի մը խօսքը՝ որ հիմնալով Հայերէնին վրայ կ'ըսէր որ եթէ դժբախտութիւն մը պատահի հայ ժողովուրդին եւ վերնայ աշխարհէն, պէտք է ստեղծել նոր ժողովուրդ մը որ այս լեզուն խօսի:

Կաթողիկոսը առաջնորդուեցաւ մասնաւոր հիւրանոց մը ուր մտերիմ ընդունելութիւն մը եղաւ իրեն ի պատիւ՝ վարդապետներուն կողմէ:

ՇՐՋՈՒՆ ԹՂԹԱԿԻՑ

«Բ.» ԵՒ «Խ.» ՄԵԿՆԵՑԱՆ ԱՆԳԼԻԱՅԷՆ

Նախ քան Լոնտոնէն հեռանալը, խորհրդային վարիչները կազմակերպեցին մամուլի ասուլիս մը, որուն ընթացքին կատարեցին լուսաբաս յայտարարութիւններ:

« Անգլիա եկած ժամանակ մեծ յոյսեր ունէինք որ մեր այցելութիւնը պիտի նպաստէ միջազգային կացութեան բարելաւման: Յուսախաբ չեղանք: Լոնտոնի բանակցութիւնները քաղաքական շատ մեծ նշանակութիւն ունին: Այժմ համոզուած ենք որ բրիտանական կառավարութիւնը պատերազմ չուզեր»:

× Կը յայտարարուի որ Անգլիոյ վարչապետը ընդունած է Խ. Միութիւն երթալու փոխադարձ հրաւէրը:

× Հեռատեսիլէն կատարած յայտարարութեան մը մէջ, Պ. Խրուշչով ըսաւ.

— Առանց դաւաճանելու իր սկզբունքներուն ու իր շահերուն, Մեծն Բրիտանիան կ'ուզէ համակցողութեան եզր մը գտնել բոլորին հետ: Ես չեմ ընդունիր ազգերու միջեւ գոյութիւն ունեցող յաւիտենական թշնամութեան գաղափարը: Այն տպաւորութիւնն ունիմ թէ այս գիշեր, աշխարհը աւելի անխռով կրնայ քուն մտնել»:

× Մ. Նահանգներու մէջ տակաւին վերապահ են այս այցելութեան քաղաքական արդիւնքներուն մասին: Ամերիկացի դիտողներու ընդհանուր եզրակացութիւնը այն է սակայն, որ «Սըր Էնթընի Իտըն եւ անգլիացի ժողովուրդը չահեցան Անգլիոյ երկրորդ ճակատամարտը»:

× Վարչապետ Ատընաուըր շատ աւելի յոռետես է. «Անգլօ - խորհրդային բանակցութեանց պաշտօնական յայտարարութենէն կարելի է եզրակացնել, որ այլեւս ոչ ոք կրնայ դրական բանակցութիւններ վարել Խ. Միութեան հետ՝ Գերմանիոյ միացման խնդրին առնչութեամբ», յայտարարեց ան: Դառնօրէն ակնարկելով Խրուշչեւի այն յայտարարութեան թէ գերմանօ - խորհրդային բանակցութիւններ կարելի է սկսիլ միայն Ատընաուըրի գործէ քաշուելէն ետքը, Գերմանիոյ վարչապետը յայտարարեց, թէ մինչեւ վերջը պիտի աշխատի յանուն Գերմանիոյ միացման:

Ս. ՂԱԶԱՐԻ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Երկրորդ ուխտագնացութեան սկսելէ առաջ, առաջին ուխտագնացութեան ձայնագրուած ժապաւէնը եւ խմբանկարները պիտի ներկայացուին 6 Մայիս կիրակի, ժամը 3ին, Սեվրի Մուրատեան վարժարանին մէջ:

Կը հրաւիրուին բոլոր ուխտաւորները եւ փափաքող հայրենակիցները:

Salle GAVEAU
45 Rue la Boetie

կիրակի, 13 Մայիս, ժամը 17ին

ՍԻՓԱՆ—ԿՈՄԻՏԱՍ

Երգչախումբի
ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳԸ
Ընկերակցութեամբ նուագախումբի եւ ղեկավարութեամբ՝

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ
Մասնակցութեամբ՝
ՕՐ. ԱՍՏՂԻԿ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆԻ

Յայտագրին մաս կը կազմեն՝ Կոմիտասի, Ալէմշահի, Կանաչեանի, Ալթունեանի, Պատմագրեանի եւ Ափրիկեանի երգերը, ,որոնց մեծ մասը՝ **ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ Կ'ՈՒՆԿԸՆԴՐՈՒԻՆ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ:**

Տոմսերու գիները՝ 200, 300, 400, 500, 700 եւ 800 Փրանք:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ Հայր. եւ Երիտ. Միութիւնը արտակարգ ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս երկուշաբթի. ժամը ճիշդ 20,30ին, Քաֆէ տ'Անկլըթէռ, 2 Ռիւ Տրուօ, վերի սրահը, Մէթրօ՝ Ռիշըլիէօ-Տրուօ: Օրակարգ.— 1. Հերոսամարտի 41րդ տարեդարձը: 2. Պարահանդէս աշնան: 3. Սանի մը որդեգրումը: 4. Ընթացիկ հարցեր:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Օրիորդ Էլզ Ունճեան եւ Ունճեան ընտանիքը կը ծանուցանեն թէ 6 Մայիսի կիրակի առտուն հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Փարիզի Հայոց եկեղեցին, իրենց մօր եւ ազգականին ողբացեալ՝

ՆԵԿՏԱՐ ՈՒՆՃԵԱՆԻ

յիշատակին, անոր մահուան քառասունքին առթիւ: Կը հրաւիրուին իր յիշատակը յարգողները:

ՎՐԻՊԱԿ.— Քանի մը օր է «Յառաջ»ի նոր շրջանի թիւը սխալ կը տպուի, չորեքշաբթիի թիւը 3378ի տեղ պիտի ըլլայ 3374: Ճշդուած է այսօրուընէ:

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ
ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐ ԴՐՈՅԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

Հ. Յ. Դ. Պանեէօ Քաչանի «Արծիւ» ենթակոմիտէն կազմակերպած է յարգանքի երեկոյ մը, նուիրուած ընկեր ԴՐՈյի յիշատակին, 4 Մայիս, Ուրբաթ գիշեր Ժան Ժօրէսի սրահին մէջ, ռիւ տ'Արքէօյ Պանեէօ:

Կը խօսին ընկ. ԱՇՈՏ ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ եւ ընկեր ՅԱԿՈԲ ԱՋԻԶԵԱՆ:

Կը հրաւիրուին ընկերներն ու համակիրները:

ՈՂՋԵՐԹԻ ՀԱՒԱՔՈՅԹ

Ընկերներ Գ. Լազեանի եւ Ս. Մելիքեանի մեկնումին առթիւ տեղի կ'ունենայ հրաժեշտի խնջոյք մը, այս կիրակի, ժամը 16էն մինչեւ 20, Սէրքըլ Միլիթէրի սրահին մէջ, Փլաս Սէն Թ'Օկիւսթէն:

Կը հրաւիրուին ընկերներ եւ համակիրներ:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Այս չորեքշաբթի պիտի խօսի երիտասարդ ճարտարապետ Պ. ԺԻՐԱՅՐ ԻՆՃԷԵԱՆ: Նիւթ՝ Հիւլէական ուժը եւ իր դերը քաղաքականութեան մէջ:

Քաֆէ Քասէի սրահը ժամը 9ին:

ԸՆԿԵՐԱՀԱՄԱԽՄԲԱԿԱՆ ԽՆՋՈՅՔ ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հ. Յ. Դ. Իսիի Զաւարեան կոմիտէն խնջոյք մը սարքած է ի պատիւ Գ. Լազեանի եւ Ս. Եղիազարեանի իրենց մեկնումին առթիւ, այս երեքշաբթի, կէսօրէ վերջ ժամը 4ին, Խրիմեան դպրոցը: Սիրով կը հրաւիրուին փափաքողները:

Machines à coudres
Surjeteuses boutonnières et toutes machines spéciales et ordinaires
LOCATION - VENTE - ACHAT
Réparations et Transformotions
F. BERNAT
61, Rue Meslay, PARIS (3e)
Tél. : TUR. 44-09
Métro : Strasbourg St. Denis
Travail garanti — Exécuté par
E. DONAT
#
Facilités de Paiement
On demande jeune homme comme apprenti salarié

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Յ. Դ. Եզնիկեանցի կոմիտէն իր խումբերու ներկայացուցիչները ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը 8,30ին, Պարպօթ սրճարանը: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ.—

ԹԱԹՈՒԼ խումբը այս երկուշաբթի, ժամը 8.30ին:

ԳԷՈՐԳ ՉԱՒՈՒՇ խումբը այս կիրակի, կէսօրէն վերջ ժամը 3ին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ենթկ. շաբաթ 5 Մայիս, ժամը 9ին:

ԱՐԱՄ խումբը 6 Մայիս, կիրակի առաւօտեան ժամը 9ին:

ՀԱՄԱԶԱՍՊ խումբը 5 Մայիս, շաբաթ, ժամը 9ին:

ՎՌԱՄԵԱՆ ենթկ. 6 Մայիս, կիրակի, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին:

ՆԻԿՈԼ ԴՈՒՄԱՆ խումբը 6 Մայիս, կիրակի կէս օրէ վերջ ժամը 3.30ին:

Սոյն ժողովները տեղի կ'ունենան սովորական հաւաքատեղիներուն մէջ: Ներկայ կ'ըլլան Շրջ. կոմիտէի ներկայացուցիչները: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ԱՆԻԷՌ - ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Յ. Դ. «Արամ» ենթակոմիտէի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին (Պուա Քոլոմպի կայարանը): Խիստ կարեւոր օրակարգ: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները այս երկուշաբթի երեկոյ ժամը 8.30ին, Ահարոնեան ակումբին մէջ: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Բոլորի ներկայութիւնը պարտաւորիչ:

MORY et Cie
SERVICE VAUQUELIN
Միակ արտօնուած տունն է ծրարներ ղրկելու համար ՀԱՅԱՍՏԱՆ
(U. R. S. S.)
Հաստատութիւնը արտօնուած է ՄԻԱՅՆ ՆՈՐ ԶԳԵՍՏՆԵՐԸ ղրկելու, պաշտօնական հաշուեցոյցներով, իսկ գործածուած հագուստներ՝ շատ լաւ վիճակի մէջ:
3, RUE ST.-VINCENT DE PAUL
Paris10e, Tél.: TRU. 72-60(Poste 89)

TERZIAN
Un maître dans le tricot
MAISON FONDÉE EN 1928
3, RUE POISSONNIERE - PARIS 2e
Tél.: CEN. 93-75